DIZIONARIO

ITALIANO-ARMENO-TURCO,

COMPOSTO Manuel Chakhchakhian

DAL P. EMMANUELE CIAKCIAK

DOTTORE DEL COLLEGIO DE' MECHITARISTI
NELL' ISOLA DI S. LAZZARO DI VENEZIA.

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՅԻՏԱԼԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒ

ԻՀԱՅԵՒ ԻՏԱՃԻԿ ԲԱՐԲԱՌ.

Ընծայեալ 'ի լոյս երկրասիրութեամբ Տ՚ն Հայր Մանուէլ Վարդապետի Չախչախեան Կիւմիւշխանացւոյ 'ի Մխիթարեան Միաբանութենէ։

Հրամանաւ Աշխատասիրի Արհիեպիսկոպոսի, և Աբբայի Տեառն Սիմեոնոսի Վարդապետի Աղգոնց։

Ի Հայրապետութեան Տ՚ն Դաւթի Հայոց Կաթողիկոսի։

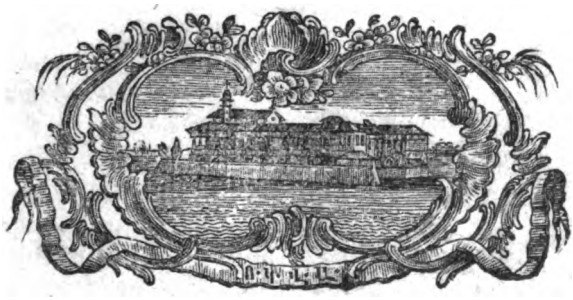

1804. ռ՚ՊԾԴ։

ԻՎԵՆԻՍԻԿ.

Ի ՎԱՆՔ ՍՐԲՈՅՆ ՂԱԶԱՐՈՒ.

Digitized by Google

Digitized by Google

PREFAZIONE

AL LETTORE ITALIANO.

L'OGGETTO principale del presente DIZIONARIO ITALIANO-ARMENO-TURCO essendo segnatamente il sovvenire al bisogno della nostra Nazion Armena, cui fin ora mancava un mezzo sì necessario ad apprendere la bramata Lingua Italiana (come pure si desiderava un altro DIZIONARIO ARMENO-ITALIANO) avevamo già proccurato da parecchi anni di soddisfare a questi suoi desiderj, compilando prima il presente Dizionario più copiosamente, che fosse possibile; e preparando secondariamente l'altro, per poter eseguirlo a suo tempo. Ma le varie cause, e morali, e fisiche hanno ritardata, e interrotta ancora l'edizione di questo, e la continuazione dell'altro. Ci animava però a proseguire l'incominciata Opera il riflettere, che alla Repubblica Letteraria mancando fin ad ora gli esatti Dizionarj di questo genere, non le sarebbe discaro depositare fra quasi innumerevoli Dizionarj delle altre Nazioni quello ancora della Nazion Armena: acciocchè l'antichissima Lingua Haicana fin adesso in parte conosciuta, benchè sommamente applaudita, da pochi Europei, da Villote cioè, dallo Schrodero, dai Whistoni, da Villefroy, e da altri pochissimi, divenisse in appresso di comune giurisdizione, onde assaggiare il gusto particolare di Essa, e ravvisarne il distintivo carattere. In fatti, a dispetto delle sofferte ingiurie del Tempo distruggitore, de' Secoli barbari, ed ignoranti, delle successive guerre intestine, od esterne, e finalmente delle frequenti inondazioni di Genti devastatrici (i quali avvenimenti conspirarono non solamente a sconciare la nascente Letteratura Armena nel suo bel fiore, ma minacciavano ancora la total distruzione del suo antichissimo Linguaggio, come è accaduto fatalmente tra non poche Nazioni) a dispetto, dico, di tante funeste sciagure, essa non solamente esiste ancora, ma oltre il pregio della sua original antichità, risplende eziandio, e se ne va altiera della nativa ricchezza dei termini, dell' abbondanza delle voci sinonime, della nobiltà di espressione, della eleganza di stile, ed in somma d'una inesauribile, ed invidiabile fecondità di arricchirsi co' proprj capitali, cioè a dire, colle nuove composizioni, e derivazioni de' proprj Vocaboli a maniera delle dotte Lingue Greca, e Tedesca, senza il bisogno di adottare ad ogn' incontro termini esotici, e barbari.

Il fregio adunque di tante prerogative della prelodata Lingua Armena ci lusinga di meritarne l'aggradimento della Repubblica Letteraria, la quale col suo benigno accoglimento di questo qualunque nostro primo Dizionario, c'incoraggierà di ripigliare l'altro ARMENO-ITALIANO, e di continuarlo con tutto l'impegno, e servirà esso a rendere l'uso del presente più facile, e più intelligibile.

2486
249

Digitized by Google

Nulladimeno sapendo bene, che per facilitare agl' Italiani dilettanti il possedimento della Lingua Armena Letterale, oltre a questi due Dizionarj fa mestieri di una compiuta Grammatica Armena spiegata in Italiano; Opera domandata anche da varj Illustri Letterati d' Italia, non ricusò il nostro Collegio d' intraprendere questo lavoro ancora, che a suo tempo verrà alla luce, con piena soddisfazione, come speriamo, della colta Italia.

Per finire questa nostra Prefazione, ci restano alcuni avvertimenti; e primieramente riguardo alle parole Turche inserite nel presente Dizionario. Circa queste sono da osservarsi due cose: la prima, che per agevolare agl' Idioti Armeni l' intendimento de' Vocaboli Armeni Letterali, abbiamo notato le parole Turche a ciascun termine Italiano usuale, o necessario a sapersi: lasciando a bella posta di assegnarle ad ogni significazione variante, od a tutti i termini derivativi, o troppo scientifici, e tecnici, ovvero difficili, e di poco uso. Speriamo, che questo vantaggio della favella Turca ridonderà parimente a quegli Europei, che sanno un poco, o saper vogliono la Lingua Turca, purchè imparino la Lettura Armena. La seconda, che abbiamo contraddistinto, e messo le parole Turche in caratteri Armeni corsivi, immediatamente dopo le parole Armene stampate in caratteri rotondi.

Si avverte in secondo luogo, che tutte le parole, o intiere, o abbreviate stampate in corsivo, e messe immediatamente dopo le parole, o frasi Italiane, o dopo un Asterisco *, sono parole, ovvero abbreviature Armene registrate già nella susseguente Tavola delle Abbreviature, ovvero sono alcune dichiarazioni Armene, le quali agevolmente intenderà l' ingegnoso Leggitore coll' uso famigliare.

Digitized by Google

ՅԱՌԱՔԱՆ

ՅԵՐԳԵՎ ՕՐԵՎՕՐԱՊԵՍԻՆ ՊԻՏԱ-

նուն Իտալական Դարբասոյն զմնուա ածեալ բազմաց, 'ի վաղուց յորդոր մատուցանէին մեզ ձեռնամիսիլ 'ի ծանկեցուցանել զնոյն ը այլոց ազգի ազգի ուսմանց պիտանեաց սերմանելոց 'ի բանական անդաստան Հայկազեանս սերոյ։ Այլ կարեւորագունեցն փոյթ՝ (զանիկ բարբարոյս ասեմ զնախապատիւ մշակուն, և զ'ինչ մատենագրուին բազմապատիկ ուսանելեաց,) իբր կանգնակի սանձ ընկրկիչ՝ նահանջ ապրանէր մինչև զայսօր ժամանակն, պա բաղոյ սպասել 'ի լրումն այսր և ա պիտոյից մերոց համարդեաց։ Մանպէտ յայսմ մասին և ոչ խոպան անձաշակ թողաք զմա՝ առհասարակ ինն ընծայելով յա մին 1793 զեռալեզուեան Դերգականուն Մոսքանեան մեկն բացատրութիւն, ձո խացուցեալ համառօտ Բաղանածով սովորական և հասարակագոյն անուանց և բայից՝ յառձեռն դիւրուն ուսանողաց, և 'ի վարժուն ընտանի կենցաղակցութեան։ մինչև պատեհութեան ժամանակին ձեռն տայցէ 'ի յօրինուած ընդարձակ Իտալական Բառարանի, որ և յաջողեցուն իսկ այժմ ետն օգնականութիւն յետ բազմաձեայ քրտնաջանակ տքնութեան։ զորոյ ինչ ինչ 'ի հանդամանաց, միանգամայն և ամերոյ գիտաւորութեան նպատակ և զձ'ի կազմուն նորս՝ արժանի համարիմք ծանուցանել սակաւուք բարեխորհուրդ ընթերցանելեաց։

ա. 'Ի յօրինել անդ զԻտալական՝ ընտրելի դատեցաք կարգել զաս ոչ 'ի պէտս դերասարժից կամ ռամկաց և ոչ, որոց շատ էր ունել 'ի ձեռին զհամառօտ բա ռագիրք բացատրիչ հասարակագոյն բառից, և մեզ իսկ դոյզն վաստակ և սակաւ աքիրան ջան։ այլ առաւել զգետակն կալաք 'ի պէտս զարգացելոց և հետամուտ բանասիրաց, որք գերգերին, կամ գերգերել ախորժեն յազգս ազգս դպրութեան, և 'ի զանազան իտալական մատեանս նախնի պերճախօս մատենագրաց, և 'ի բազմանութիւն գիրս արդեաց ամենազան գիտութեան և արհեստից՝ 'ի հմտանալ կամ 'ի փոխառնել զայնոսիկ 'ի հայ բարբառս։ Այսն սակս ոչ շատացեալ միայն ը բազմանգամն, և ընտրելագոյն վարձիւ բառագիրք հոչակաւոր Ռեմարանին Բոռուքայի՝ որ 'ի Ֆլորենցա, ընդարձակագունին փափաքեցաք, բիւրաւորս հաւաքելով՝ 'ինոյն՝ բառս նորս, ոչ բազմադիմիս, և նորանոր նշանակութիւս նոյն բառից, զորս միանգամ յաւել ընտիր Բառարանն որ 'ի պէտս արքունի դպրոցաց Լուսինոյ, և Հոխագոյն ևս 'ի նորումն բարեացապարտս Ֆրանչիսկոս տէր Ալպերդի յիւրումն երկրեզուեան իտալական և 'ի գաղղիական նոր Բառարանն։ Մանր զորս առ 'ի մինչ յաւելաք ոչ սակաւս 'ի զանազան գրոց մակացութեանց և արհեստից։ զուն զարծեալ բան կարի զմերս Բառարան պատրաստեալ իբր յոգնահամ բար շտեմարան կամ վանառանոց, ոչ ունայնաձեռն արձակել կամելով զբազմուն եկաւորաց 'ի խնդիր իւրաքանչիւր պիտոյից։ Ե. Լաւ սակայն ոչ պնդեմք սոփաւ, կամ անդիտաբար պանծամք յանձինս, և ոչ իսկ դիտեմք համարիլ վերծանողաց, թէ չկայցեն արտաքոյ Բառարանիս բազմախուռն բառք 'ի կիրառութիւն, և բա զում յայն՝ լատին՝ և իտալական ձայնք մատնատրք և սեփականք իւրաքանչիւր մակացուն, կամ արհեստից։ որ անդամանշնուն, բժշկուն, վիրաբուժուն, դեղագործուն, քիմիականուն, բնաբանուն, տնկաբանուն, նաւարկուն, ճարտարապետուն, հնախօսուն, վաճառականութեան, և մեքենական արհեստից, այլոքն հանգերձ։ որք զորհանապազ 'ի վերս երևին 'ի պահանջել հարկին, և 'ի կիր ածին

'ի խոսս

'ի խօսս և 'ի գիրս։ Այլ զի | եղուն իտալական գոլով կենդանի 'ի կիպառուն, և ոչ անկենդան և մեռեալ իբրև զյունականն և զլատինականն, չունի իւր կոչեալ անվանն, այլ օր քան զօր ուռճացեալ և ընդարձակեալ ածէ 'ի կատարելութիւն, ըստ զարգանալոյ յիմաստս, և ըստ պայծառանալոյ մարդկայինս ճանաչմանն օր ՝ի զօր, և դար քան զդար։ Որ թողցուք և զայն, զի դեռ և ոչ առ իտալացիս անգամ այս ՝ամ բառք գտանին գանձեալ 'ի մի միայն Բառարան ընդհանուր. այլ կան ցրուեալ 'ի գիրս, և 'ի սեփական բառարանս իւրաքանչիւր ՝ի՝ գ. գիրս, և 'ի սեփական բառարանս իւրաքանչիւր ՝ի՝ գ. գիրս։ Զոր քննել միրստ միոջէ, և ժողովել 'ի մի՝ անհնար վարկանիմք ում և իցէ 'ի սուղ ժամանակի։

Զ. Այլ կարգեմք ասասնոր անխոնջաբար և վարկպարագի զգաւառական՝ զգրեհական և զգեղջկական բառս, կամ զոնս. Քզի յիտալական լեզուի, (ոչ և յայլ ՝ամ,) ըստ թուոյ գաւառաց և քաղաքաց են և բարբառք ՝ի՝ այլաստարագք. մինչև բնակչաց միոյն՝ գժուարաւ կամ բնաւ իսկ չիմանալ զմիւսոյն բարբառ. և այս կամ մի՝ նորանոր և մանաւորաց բառից, կամ մի՝ օտար՝ կրնան և աղաւաղ արտասանուն, և կամ մի՝ անծանօթ ոչոյ միոյն 'ի միւսոյն. մինչ եթէ հնար լինէր հաւաքել 'ի մի զամ խառնածայն օտարալեզու բարբառս ՝ի՝ ՝ի՝, ոչ բաւէին բազմահատոր ատենագրեալքս Բառարանք 'ի բազմադարակել զայնոսիկ։ Սին իրի յիտալիա նախապատուիս է միայն Հ(ա)ռանեանն Բարբառ, առեալ զանուն 'ի Հ(ա)ռանայ, ուր զառաջինն սկիզբն կալաւ ծագիլ և բարգաւաճիլ լեզուն իտալական 'ի ժ՝. դարուն, զտեսեալ յօտարախորթ բառից. զոր հետզհետէ պայծառացուցին անքաւ երկասիրքս քաջ մատենագրիք Հռանեանցիք, կամ յայլ նահանգսն իտալիայ՝ նախանձաւոր հետևողք բարբառոյն և ոճոյն Հ(ա)ռանայ։ Յոյժ սակս և կատուցաւ յամին 1582 'ի Ֆիորէնցա Դեմարան | եղբարդիտ արանց իմաստանոց՝ Բառարան անուանեալ. որ ըստ անուանն ստուգաբանուէ 'ի մեզ Հ(ա)ռեալ լսի, ընտրել և մաղել իբրև զիարբալ՝ զյստակ հաստակ հարազատ Հռանեանն բառից և ընտիր մատենից՝ 'ի խառնամաղ խոշորուէ անհարազատ Թեփատեսակ բառից և անընտիր մատենից։ Որք և բազմաշխատ երկասիրքս ոչ միայն յօրինեցին զշնաշխարհիկն զայն և զբազմահարուստ Բառարան իտալական՝ անուանեալ Vocabolario degli Accademici della Crusca. ՝ի՝ Բառարան Դեմարանեանցն Բառարանի, այլև զանազան մատենագրութիւնք, և քննողական ծանօթագրութիւնք, և կանոնագրութիւնք հնարեցան և հնարին միշտ պերճացուցանել անվթար ուղղախօսութիւն ՝ի՝ եղուն Հ(ա)ռանեան. որով վիճակեցաւ սիր առ այլոքք իտալացի բարբառովք հանդարտիլ իբրև գլոց բարբառ։ Սակայն և 'ի դաւառս Հ(ա)ռանայ հոսխամեծար է բարբառն Ֆիորէնցայի, և Սենայի, և արտաքոյ ՝ի՝ Հռովմայն. այս երեք բարբառք են միայն՝ յանձին եալք 'ի գիրս, և յաղնուականն զգուշաբանութիւս ազատաց և գիտնաւորաց. թէպէտ բազում են և առ սոսա մատնաւոր բառք և ոճք ընդելացեալք յընտանի խոսակցութիւս, այլ ոչ նոյնպէս յատենախօսութիւս և 'ի պերճախօս գիրս։ Ը. Այլ ուր ուրեք յիշատակին յայսմ, կամ յայլում բառարանի՝ Բառ ոսկեան, կամ գեղ ջեանն, Բառ լոպոպոյոց, վինեպիեցոց, սենայոց, պոլենիայոց, և՝ն, չեն կամք խառն 'ի խուռն հաւաքել զմոս, կամ վաւերական գործել զեկեղեցուն ՝ի՝, այլ միայն նշանակել, թէ ունիք 'ի՝ խնամի կամ յարգի մատենագրաց 'ի կիր առեալ են զայնոսիկ ուրեք ուրեք յոմ ընտանեական, կամ ծաղրական, և կամ 'ի կատակերգական տաղս. կամ զի խափանեալ են այժմ այն բառք իբրև հինք, և գտանին միայն 'ի գաւառս ինչ, և 'ի գիւղօրէս. կամ զի մանաւոր քաղաքաց և եթէ սեփական է կիրառուն ՝ի՝. ոչ ունիս տեսանել 'ի բառս Ancoi, կամ Ancuò, Anguria, Babbusco, Bacoco, Baderla, Barba, ար. Ca, Cocomero, Sipa, Tosa, և՝ն։ քանզի ոչ անորոշաբար գիտուն այսպիսի բառից՝ յերդմամբ է Հ(ա)ռանեան վայելչաբանութեամբ և վայրապար, նոյնպես և ընտրողական տեղեկութիւն՝ կարևոր և պիտանի։ Ե. Լատի 'ի բազմախուռն հաւաքմանն ունդ ընտիր և անընտիր, հին և նոր բառից, յորոշումն իւրաքանչիւր ՝ի՝ երգաք տառաջի (ոչ տարբերութիւն է և այլոց զգուշագոյն բառարանաց՝) զանազան

Digitized by Google

նշանս։ Բանդի զհասարակ և զընտիր բառս ընկալէին 'ի Հեմարանէն Բռուս քայի՝ եդաք անուշան։ Յառաջոյ հին և խոսանեալ բառից գտելոց ուրեք ուրեք 'ի մատեանս նախնեաց՝ եդաք զչակերտս ։։։

ինչ խոտորումն 'ի կանոնաւոր խոնարհմանէ, ոչ ժամանեցաք հաւաքել և նշանաւ-
կել 'ի կարգի անդ իւրաքանչիւրոց՝ ոչ ըղձայաք, այլ լիով հատուցանեմք զնոյն 'ի
յաջորդ Յանկի անդ անկանոն բայից, որոց ծանօթութիւն պիտանի է 'ի կիրառութիւն։
ԺԴ. Ի դիւրութիւն համբակաց և ռամկաց, կամ որոց չէն գիտակ հայ բարբառոյն՝ ըն-
կիրառուին Առաքանիս, կամեցաք յօրինել զսա Դոլեզուհեան, յարելով և ըն-
տաձիկ բարբառ ը հասարակագոյն սովորութիւն ռամկին. բայց չեղաք առաջի ան-
սովոր՝ դժուարին կամ ուսումնական բառից, որոց տեղեկութիւն անկ է գիտնակա-
նաց և եթէ. նոյնպէս չեղաք առաջի ամ զանազան նշանակութեց մի և նոյն բառի,
կամ առաջի ամ ածանցեալ անուանց. այլ սովորաբար նշանակեցաք առաջի հասա-
րակագոյն բառից. բազում ուրեք և չեղաք զտաձկականն 'ի բացայայտութիւն և թե
հայկականին, կամ առ դիւրագոյն իմացութիւն։ ԺԵ. Ուր ուրեք ոչ գտանէր բառ
ինչ հայկական յատուկ և համեմատ՝ 'ի տպագրել հայ Առաքանին, աշխատութիւ
յանձն առաք ը ներելոյ այժմու սուղ ժամանակիս խուզել և դեգերել 'ի Հոխտա-
գոյն ձեռագիր Առաքանին, (զորոյ յաջողեսցէ՝ որ զկատարութիւն և զտպագրու-
թիւն։) Այսպիսի էն նոր բառք Լիերոմբ, հրեպակ, հրեպակապար, խալիւռ, պուռերակ,
Ջիլն, որոշան, բարակ, Ռեչաբբ, խաշոյ, Բաղագլեսել, Բաղագլեսութ, աղաանիձ, մարմանքեղծ,
հողհողէն, շարապ, ծնանոթ, փեսան, դեղահաց, տորմեղ, և։ Զարձեալ Թէպէտ ոչ պա-
կասէին 'ի գիրս նախնեաց մերոց այլ և բազում որոշ անուանք տնկոց, ծառոց,
կենդանեաց, և։ բայց քանզի կարօտանային այնոքիկ երկար և հասուն քննութե-
ան 'ի ստուգութի հարազատ նշանակութեցն, 'ի ժամուս հրաժարեցաք խորհրդով
յընդունելոյ զնոս 'ի Առաքանիս, այլում պահել ժամանակի և տեղւոյ։ Բայց
ուրանօր ոչ գտաք 'ի հայումն զբառ ինչ համեմատ, կամ վրիպակաւ և մոռացութ-
ոչ եկն 'ի միտս, եղաք զնտալական բառսն մեկնօրէն, կամ ստուգաբանելով. ու-
րեք ուրեք և ը պիտոյիցն պահանջելոյ ոչինչ խղձեցաք ը ունել ընտրանօք զեղմ
բառս բարդելս 'ի մերոց արդի լեզուագէտ մատենագրաց 'ի նիւթ ուսումնական.
և ուր հարին առաւել բռնադատեաց՝ ոչ խորշեցաք և 'ի բարդութէ և յածանցմա-
նէ նոր բառից ը կանոնաց և ը ներոգտիտ օրինաց հայկազեան բարբառոյս։
ԺԶ. Բայց յաւարտ ամի արժան է՝ մեզ խոստովան լինել մտադիր, և վերծանող
ղաց վկայել կարեկցաբար և խոհական մտաբ՝ զդժոխրմբեր դժուարուն, զի մի
ասացից զանհնարուն յօրինելոյ զԱռաքան ամ մասամբք կատարեալ և ուղղա-
գոյն, մանաւանդ եթէ ինչ այն երկլեզուհեան, թոզ թէ եռալեզուհեան, կամ ա-
ռաջին 'ի կազմուն։ Լիր զի 'ի սակս բիւրագրի պէսպիսութիւն, և խուռն կուտա-
կուն յոքնատարաղ նիւթոց 'ի նմա, անմարթ է գիտել զամ, մանր կրկտել զամ,
միտ դնել ամի, և գրել զամն հաւասար և անսագիտ հմտութ։ Ա՞ն այնոքիկ թէ
պէտ յամ գրաւոր աշխատասիրուին դիւրին է պարսաւադիտացն Արիստարգոսի
և Օ՞ղիլոսի յարձակիլ 'ի սոգտանս, ը յանպարսաւ կատարումն, բայց յաւէտ յընդ-
դարձակ Առաքանս։ Ա կայ ասացելոցս ունիմք զպանծալի իտալական Առաքա-
բան Դեմարանին Ռուսքայի, և զդաղղիական Առաքան Դեմարանին Փաս-
ըեզու. որք զամն բազումն ուղղագրել, և միշտ յաւելուածովք Հոխտացուցեալ
յոլով անգամ 'ի տիպ արձանացան, և տակայն ոչ պակասին 'ի նոր թերութիւք. յո-
րոց 'ի վերջնումն յետ աշխատ լինելոյ յոքնախումբ Փարեզեան Դեմարանեանց
իբր դար և կէս, տակաւին վերջին և կատարելագոյն կարծեցեալ տիպն 1762 ա-
մին՝ աղքատ է յոյժ և թերակատար. բայց 'ի վեր այսր ամի երկոքին ևս ոչինչ
նուազ 'ի յարգի էն, և պիտանիք 'ի կիրառուն։ Յամ ակն ունիմք պատահել և
մեք 'ի պարսաւատեաց և 'ի կշռող Եզուհասիրաց. զորոց զդիւրուն՝ զօգուտ՝ և
զփարթամուն մտաց՝ լիաձեռն թոշակ հատարել մերոցս քրտանց, անխնայ ար-
կաք զանձինս յայս վաստակ դժուարաձեռն մերումն չափաւորուն. և արկանեմք
խնդասիտ յայլ ինն վաստակ ոչինչ նուազ տարժանելի. ը զոյն՝ հատուցանել տե-
ղամբ 'ի կատար զակղբնաւորեալ միւս ևս Առաքան 'ի Հայէ Յունական բարբառ։

Digitized by Google

ԱՂԻՒՍԱԿ

Նշանաց, և Կրճատմունքաց եղելոց 'ի Բառարանիս։

◦ Նշանակէ ———	բառ հին, կամ խոսքանկաւ։
* ———	բառ նոր։
- Sicurtà, - táde, &c. --	Sicurtà, - táde.
ած։ ———	ածական։
անեղանց։ -- -- -- --	-- -- -- -- -- --
անկանոն։ -- -- -- --	-- -- -- -- -- --
անկատար։ ———	անկատար։
անուն։ -- -- -- --	-- -- -- -- -- --
ապ։ ———	ապառնի։
առանձ։ -- -- -- --	-- -- -- -- -- --
առնու խնդ՝ 'ի գր՝, &c. --	առնու խնդիր 'ի գրական։
գր։ ———	գրական։
գրքոյ՝ քան, կամ անքան, կամ օրհ։	գրքոյանքաւ քան, կամ անքան, կամ օրհ։
բաղադրա՝։ ———	բաղադրական։
բայ։ -- -- -- -- --	-- -- -- -- -- --
բառ այլազգի՝։ ———	բառ այլազգական։
բառ անդամոց՝, կամ անդամ՝։	բառ անդամոցական։
բառ աստղագի՝, կամ աստղ՝։	բառ աստղագիտական։ կամ աստղագիտական։
բառ աստուածա՝։ ———	բառ աստուածաբանական։
բառ բանաստ՝։ ———	բառ բանաստեղծական։
բառ բժշ՝։ ———	բառ բժշկական։
բառ բնագ՝։ ———	բառ բնագիտական։
բառ գաղղ՝։ ———	բառ գաղղական։
բառ երաժշ՝։ ———	բառ երաժշտական։
բառ երկրաչափ՝, կամ երկր՝։ --	բառ երկրաչափական։
բառ զինո՝։ ———	բառ զինուորական։
բառ թուագ՝։ ———	բառ թուագական։
բառ իմաստ՝։ ———	բառ իմաստասիրական։
բառ իրաւագ՝։ ———	բառ իրաւագական։
բառ լատ։ կամ լտ։ ———	բառ լատին։
բառ ծածկագ՝։ ———	բառ ծածկագրական։
բառ ծաղր՝։ ———	բառ ծաղրական։
բառ ինքնագ՝։ ———	բառ ինքնագիտ, կամ ինքնագիտական։
բառ հարգաս՝։ ———	բառ հարգասական։
բառ հարգարգ՝։ ———	բառ հարգարգական։
բառ յոն՝, կամ յն՝։ ———	բառ յունական, կամ յունական։
բառ նախատ՝։ ———	բառ նախատական։
բառ նաւ՝։ ———	բառ նաւարկու։
բառ նկար՝։ ———	բառ նկարչական։
բառ վիրագ՝։ ———	բառ վիրաբուժ։
բառ ստ՝, կամ ստոր։ ———	բառ ստորական։
բառ փաղաղ՝։ ———	բառ փաղաղական, կամ փաղաղական։
բառ փնտրգ՝։ ———	բառ փնտրգական։
բառ քաղաքշ՝։ ———	բառ քաղաքշական։
բառ քեր՝։ ———	բառ քերականական։
բառ քիմ՝։ ———	բառ քիմական։
բառ օրենսգ՝։ ———	բառ օրենսգիտական։
բայ՝։ ———	բարտական։
գեր՝։ ———	գերադրական։
գոյ։ ———	գոյական։
դերան՝, կամ դեր՝։ ———	դերանուն։
դերբ։ ———	դերբայ։
դիմաշ՝։ ———	դիմաշարական։
եզ՝։ ———	եզական։ կամ եզական։
զարգաց՝։ -- -- -- -- --	-- -- -- -- -- --

TAVOLA

Di alcuni Segni, ed Abbreviature, che occorrono in questo Dizionario.

◦ significa ———	Voce antica.
* ———	Voce moderna, o nuovamente aggiunta.
- Sicurtà, - táde, &c.	- Sicurtà, Sicur táde.
———	Addiettivo.
———	Infinito.
———	Irregolare.
———	Imperfetto.
———	Nome.
———	Futuro.
———	Proverbio.
———	Regge il dativo, &c.
———	Masculino.
———	Pronunziato coll' e stretta, o aperta, coll' o stretto, o aperto.
———	Comparativo.
———	Verbo.
———	Voce forestiera.
———	Termine Anatomico.
———	Termine Astronomico.
———	Termine Teologico.
———	Voce Poetica.
———	Termine di Medicina.
———	Termine di Fisica.
———	Voce Francese.
———	Termine di Musica.
———	Termine Geometrico.
———	Termine Militare.
———	Termine Aritmetico.
———	Termine Filosofico.
———	Termine de' Giureconsulti.
———	Voce Latina.
———	Voce di Gergo.
———	Voce scherzevole.
———	Termine di Blasone.
———	Termine Rettorico.
———	Termine di Architettura.
———	Voce Greca.
———	Voce di scherno, o di disprezzo.
———	Termine Marinaresco.
———	Termine Pittoresco.
———	Termine Chirurgico.
———	Voce bassa.
———	Voce Metrica.
———	Termine Botanico.
———	Termine Vezzeggiativo.
———	Termine Grammatico.
———	Termine Chimico.
———	Termine de' Legisti.
———	Ablativo.
———	Superlativo.
———	Sustantivo.
———	Pronome.
———	Gerundio.
———	Impersonale.
———	Singolare.
———	Anomalo.

Digitized by Google

վերջ. հնչեակ	վերջական.	significa — Peggiorativo, o Avvilitivo.
ըղձ.	ըղձական.	— Ottativo.
ընդոան.	ընդոանելութիւն.	— Participio.
ըստ այսմ նշ՚, կամ նշանակի՚.	ըստ այսմ նշանակութեամբ.	— In questo significato.
իգ.	իգական.	— Femminino.
լատ՚. կամ լտ՚.	լատինարէն, կամ լատին.	— In Latino, o Latino.
լիար.	լիապարեալ.	— Perfetto.
կր՚.	կրաւորական.	— Passivo.
հայց՚.	հայցական.	— Accusativo.
հան՚, կամ հ.	հանարակ.	— Comune.
հեգնօրէն.		— Ironicamente.
հրամ.	հրամայական.	— Imperativo.
յ. կամ յայնակը՚.	յայնակրական.	— Neutro passivo.
մ, կամ մեջ.	մակբայ.	— Avverbio.
մ՚, գեր՚.	մակբայ գերադրական.	— Avverbio superlativo.
մէջ՚, կամ մէջերկ՚.	մէջերկութիւն.	— Interjezione.
յաճախ, կամ յճխ՚.	յաճախական.	— Aumentativo, o Accrescitivo.
յարաբեր՚.	յարաբերական.	— Relativo.
յոգ՚, կամ յգ՚.	յոգնական, կամ յոգնական.	— Plurale.
նախադր՚, կամ նդր. կամ նխ.	նախադրութիւն.	— Preposizione.
ներգործ՚, կամ ներգ՚, կամ ն.	ներգործական.	— Attivo.
ներկ.	ներկայ.	— Presente.
նուազ. կամ նազ՚.	նուազական.	— Diminutivo.
զդ. կամ զդ՚. կամ զնչ՚.	զդնչական.	— Congiunzione.
ոչ ասմ.	ոչ ասմական.	— Modo basso.
չ. կամ չեզ՚.	չեզոք.	— Neutro.
ասմ՚. կամ ասմ՚.	ասմական, կամ ասմօրէն.	— Volgare, o Volgarmente.
սահմ, կամ սահմ.	սահմանական.	— Indicativo.
սաստկ.	սաստկական.	— Aumentativo, o Accrescitivo.
տեսա՚.	տեսական.	— Genitivo.
տպար.	տպարբաղական.	— Congiuntivo, o Soggiuntivo.
Տ, կամ տս.	Տես, կամ տես.	— Vedi.
փր՚, կամ փրա՚.	փրական.	— Dativo.
փոխաբ՚, կամ փոխաբ՚.	փոխաբերութիւն.	— Metaforicamente.

ԸՊՂԻՒԹԱԿ ԽՈՏՈՐԺՄԱՆ

Երկուց ժամանակակ անկանոն բայից Avere, և Essere, և Երից կանոնաւոր բայից Amare, Temere, և Sentire բառ պարզ ժամանակաց և ելթ.

Ի պէտս գտանելոյ հեշտաւ զձմ բայս ի Բառարանիս։

AVÉRE.	ÉSSERE.	AMÁRE.	TEMÉRE.	SENTÍRE.
Սահմանական. ներկայ.	Սահմանական. ներկայ.	Սահմանական. ներկայ.	Սահմանական. ներկայ.	Սահմանական. ներկայ.
Hò. (1) Ունիմ.	Sóno. Եմ.	Ámo. Սիրեմ.	Témo. Երկնչիմ.	Sénto. Լսեմ.
Hái. Ունիս.	Séi, se', se. Ես.	Ámi. Սիրես.	Témi. Երկնչիս.	Sénti. Լսես.
Hà. Ունի.	E'. (14) Է.	Áma. Սիրէ.	Téme. Երկնչի.	Sénte. Լսէ.
Abbiámo.(2) Ունիմք.	Siámo. (15) Եմք.	Amiámo. Սիրեմք.	Temiámo. Երկնչիմք.	Sentiámo. Լսեմք.
Avéte. Ունիք.	Siéte. Եք.	Amáte. Սիրէք.	Teméte. Երկնչիք.	Sentíte. Լսէք.
Hánno. Ունին.	Sónò. (16) Են.	Ámano. Սիրեն.	Témono. Երկնչին.	Séntono. Լսեն.
Անկատար.	Անկատար.	Անկատար.	Անկատար.	Անկատար.
Avéva, կամ Avéa.(3) Ունէի.	Éra. (17) Էի.	Amáva. (29) Սիրէի.	Teméva. (30) Երկնչէի.	Sentíva. Լսէի.
Avévi. Ունէիր.	Éri. Էիր.	Amávi. Սիրէիր.	Teméví. Երկնչէիր.	Sentívi. Լսէիր.
Avéva, կամ Avéa. Ունէր.	Éra. Էր.	Amáva. Սիրէր.	Teméva. Երկնչէր.	Sentíva. Լսէր.
Avevámo.(4) Ունէաք.	Eravámo. Էաք.	Amavámo. Սիրէաք.	Temevámo. Երկնչէաք.	Sentivámo. Լսէաք.
Aveváte,(5) Ունէիք.	Eraváte. Էիք.	Amaváte. Սիրէիք.	Temeváte. Երկնչէիք.	Sentiváte. Լսէիք.
Avévano, կամ Avéano. Ունէին.	Érano. Էին.	Amávano. Սիրէին.	Temévano. Երկնչէին.	Sentívano. Լսէին.

Կարգ

Digitized by Google

Իտալիական.	Դարձեալ.	Դարձեալ.	Իտալիական.	Դարձեալ.
Ébbi. Սաղայ.	Fái. Եղի.	Amái. Սիրեցի.	Teméi, կամ Temétti. (31) Երկեայ.	Sentíi. (32) Լսեայ.
Avésti. Սաղայք.	Fóeti. (18) Եղէք.	Amásti. Սիրեցէք.	Teméstí. Երկեարք.	Sentísti. Լսեարք.
Ébbe. (6) Սաղայաւ.	Fù. (19) Եղև.	Amò. Սիրեաց.	Temè, կամ Temétte. Երկեաւ.	Sentì. Լսեաւ.
Avémmo. Սաղայք.	Fúmmo. (20) Եղաք.	Amámmo. (33) Սիրեցաք.	Temémmo. (33) Երկեաք.	Sentímmo. (33) Լսեաք.
Avéste. (7) Սաղայք.	Fóste. (18) Եղէք.	Amáste. Սիրեցէք.	Teméste. Երկեարք.	Sentíste. Լսեարք.
Ébbero, կամ Ébbono. Սաղայն.	Fúrono. (21) Եղին.	Amárono. Սիրեցին.	Temérono, կամ Teméttero. Երկեան.	Sentírono. Լսեան.
Ապառնի.	Ապառնի.	Ապառնի.	Ապառնի.	Ապառնի.
Avrò. (8) Սաղայց.	Sarò. (22) Եղից.	Amerò. (34) Սիրեցից.	Temerò. Երկեայց.	Sentirò. Լսեայց.
Avrái. Սաղայցես.	Sarái. Եղիցես.	Amerái. Սիրեցցես.	Temerái. Երկեցցես.	Sentirái. Լսեցցես.
Avrà. Սաղայցէ.	Sarà. Եղիցէ.	Amerà. Սիրեցցէ.	Temerà. Երկեցցէ.	Sentirà. Լսեցցէ.
Avrémo. Սաղայցաք.	Sarémo. Եղիցուք.	Amerémo. Սիրեցցուք.	Temerémo. Երկեցցուք.	Sentirémo. Լսեցցուք.
Avréte. Սաղայցք.	Saréte. Եղիցք.	Ameréte. Սիրեցցք.	Temeréte. Երկեցցք.	Sentiréte. Լսեցցք.
Avránno. Սաղայցին.	Saránno. Եղիցին.	Amerámo. Սիրեցցին.	Temeránno. Երկեցցին.	Sentiránno. Լսեցցին.
Հրամայական.	Հրամայական.	Հրամայական.	Հրամայական.	Հրամայական.
Ábbi. Ունիցիս.	Síi, sía. Լիր.	Áma. Սիրեա.	Témi. Երկիր.	Sénti. Լուր.
Ábbia. Ունիցի.	Sía. Լիցի.	Ámi. Սիրեցէ.	Téma. Երկիցի.	Sénta. Լուիցէ.
Abbiámo. Ունիցիմք.	Siámo. Լիցուք.	Amiámo. Սիրեցուք.	Temiámo. Երկիցուք.	Sentiámo. Լսիցուք.
Abbiáte. Ունիցիք.	Siáte. Լիրուք.	Amáte. Սիրեցէք.	Teméte. Երկիրուք.	Sentíte. Լսիրուք.
Abbiano. Ունիցին.	Siáno, Siéno. Լիցին.	Ámino. Սիրեցցին.	Témano. Երկիցին.	Séntano. Լսիցին.
Ըղձական. Ներկայ.	Ըղձական. Ներկայ.	Ըղձական. Ներկայ.	Ըղձական. Ներկայ.	Ըղձական. Ներկայ.
Avéssi. Ունիցի.	Fóssi. (23) Լինիցի.	Amássi. Սիրեցի.	Teméssi. Երկիցի.	Sentíssi. Լսիցի.
Avéssi. Ունիցիր.	Fóssi. Լինիցիր.	Amássi. Սիրեցիր.	Teméssi. Երկիցիր.	Sentíssi. Լսիցիր.
Avésse. (9) Ունիցի.	Fósse. Լինիցի.	Amásse. Սիրեցի.	Temésse. Երկիցի.	Sentísse. Լսիցի.
Avéssimo. (10) Ունիցաք.	Fóssimo. Լինիցաք.	Amássimo. Սիրեցաք.	Teméssimo. Երկիցաք.	Sentíssimo. Լսիցաք.
Avéste. Ունիցիք.	Fóste. Լինիցիք.	Amáste. Սիրեցիք.	Teméste. Երկիցիք.	Sentíste. Լսիցիք.
Avéssero, կամ Avéssono. Ունիցին.	Fóssero, Fóssono. (24) Լինիցին.	Amássero. (35) Սիրեցին.	Teméssero. (35) Երկիցին.	Sentíssero. (35) Լսիցին.
Ներկայ. անիսկար.	Ներկայ. անիսկար.	Ներկայ. անիսկար.	Ներկայ. անիսկար.	Ներկայ. անիսկար.
Avréi. (11) Ունիցի արդեօք եմ.	Saréi. Լիցիցի արդեօք, եմ.	Ameréi. (36) Սիրեցի արդեօք, եմ.	Temeréi. Երկիցի արդեօք, եմ.	Sentiréi. Լսիցի արդեօք, եմ.
Avrésti.	Sarésti.	Amerésti.	Temerésti.	Sentirésti.
Avrébbe.	Sarébbe, Saría. (25)	Amerébbe. (37)	Temerébbe. (37)	Sentirébbe. (37)
Avrémmo.	Sarémmo.	Amerémmo. (38)	Temerémmo. (38)	Sentirémmo.
Avréste.	Saréste. (26)	Ameréste.	Temeréste.	Sentiréste.
Avrébbero, կամ Avrébbono.	Sarébbero, կամ Sarébbono, Saríano.	Amerébbero. կամ Amerébbono.	Temerébbaro, կամ Temerébbono.	Sentirébbero, կամ Sentirébbono.
Պարտական. Ներկայ.	Պարտական. Ներկայ.	Պարտական. Ներկայ.	Պարտական. Ներկայ.	Պարտական. Ներկայ.
Ábbia. (12) Ունիցիմ.	Sía. Իցեմ.	Ámi. Սիրեցեմ.	Téma. Երկիցեմ.	Sénta. Լսիցեմ.
Ábbia, կամ Abbi. Ունիցիս.	Síi. կամ Sía. (27) Իցես.	Ámi. Սիրեցես.	Témi, կամ Téma. Երկիցես.	Sénti, կամ Sénta. Լսիցես.
Ábbia. (13) Ունիցի.	Sía. Իցէ.	Ámi. Սիրեցէ.	Téma. Երկիցէ.	Sénta. Լսիցէ.
Abbiámo. Ունիցիմք.	Siámo. Իցեմք.	Amiámo. Սիրեցեմք.	Temiámo. Երկիցեմք.	Sentiámo. Լսիցեմք.
Abbiáte. Ունիցիք.	Siáte. Իցեք.	Amiáte. Սիրեցիք.	Temiáte. Երկիցիք.	Sentiáte. Լսիցիք.
Ábbiano. Ունիցին.	Siéno, Siáno. Իցեն.	Ámino. Սիրեցին.	Témano. Երկիցին.	Séntano. Լսիցին.
Անորոշ.	Անորոշ.	Անորոշ.	Անորոշ.	Անորոշ.
Avére. Ունել.	Éssere. Եղ. գոլ. Լինել.	Amáre. Սիրել.	Temére. Երկնչել.	Sentíre. Լսել.
Ընդանիսաբար.	Ընդանիսաբար.	Ընդանիսաբար.	Ընդանիսաբար.	Ընդանիսաբար.
Avúto, ta. Սաղայեալ.	Státo, ta. (28) Եղեալ.	Amáto, ta. Սիրեալ.	Temúto, ta. Երկեալ.	Sentíto, ta. Լսեալ.
Avéndo. Ունելով.	Esséndo. Լինելով.	Amándo. Սիրելով.	Teméndo. Երկնչելով.	Senténdo. Լսելով.

(1) Ենթադրեալ ասէին Abbo, որ է բայ վաղուցի և պակասաւոր. յորմէ ծագեն Abbiendo, Abbiente, եմ. ՝ի Ունելով. Ունող, եմ. որք այժմ խոսիմեալ են։ Ոչինչս ՝ի տարաբաստութեան ՝ի կիր ածի գաւառս ուրեք և վաղուցի պակասաւոր բայս Aggio. Ունիմ։ Aggia, և Aggiate, Aggiano. Ունիցի կամ

Digitized by Google

կամ ունիցի. Ունիցիք, կամ ունիցիք. Ունիցին, կամ ունիցին. (որք են ներկայն հրամայականին, կամ սաորագասականին:) և Ave, կամ Have փոխ Ha ին, ՝ի Ունի: Ամենք յարդի մատենագրաց 'ի բաց ձգեն զտառն h 'ի բարբարոսն ասել ho, hai, ha, և hanno, և փոխանակ դնեն զձշտ և զբուռթ 'ի վերոյ այսպէս ò, ái, à, և ánno. (2) 'Ի սաղաչափուռն այլև յարձակ բանս գոյ Avemo փոխ Abbiamo ին: 'Ի Ֆիորէնցա յընտանի զրոյցս ասի Ate փոխ Avete ին. Նոյնպէս և Aviamo փոխ Abbiamo ին, բայց են խորշելի, թէպէտ յետին՝ ՝ի Aviamo դասանի առ Կալիլէոսի: (3) io, կամ colui avea, և coloro aveano 'ի կիր ածին ոչ միայն 'ի սաղաչափուռն, այլև յարձակ բանս: Բանասաեղծք ասեն և ս Avia, փոխ Avea ին. զնոյն ասեն և յայլ բայս յանկատարն սահմանականին, ՝ի Solia, են: Նոյնպէս ասեն և Avei փոխ Avevi ին: Յընտանի զրոյցս և 'ի գրուածս ասի և io Avevo յորոշումն երդ դիմին colui Aveva. բայց ոչ յատենախօսութիւնս: (4) Ամենք շեշտեն Avévamo փոխանակ շեշտելոյ Avevámo. բայց ոչ 'ի դէպ: Ապանիք ասէին Avavamo, Avavate. և ս Avieno փոխ Avevano ին, բայց այժմ իբրև խորթ խափանեալ են: (5) Ամենք և ս ասեն voi Avevi փոխ Avevate ին, բայց խորթ է: (6) Փոխանակ կատարելոյն Ebbi 'ի կիր ածէ Տանդէ Ei. Ամենայն ասելոյ Avessimo; կամ Ebbimo, փոխ Avemmo ին: (7) Ամենք յընտանի խօսակցութիւն ասեն Avesti փոխ ասելոյ Aveste. (8) Averò, Averái, Averà; Averémo, Averéte, Averánno են ընտիր, այլ գռեհկական և զգուշալի: Ապանիք ասացին Avrée փոխ Avrò ին, և Avráe փոխ Avrà ին: 'Ի սաղաչափուռն գոն և Arò, Arái, են. բայց են անհնարութիւն: (9) Յոռ ընտանի, կամ յաւելս գռեհկական ասի Avessi փոխ Avesse ին, և Avesti փոխ Aveste ին: (10) Ա՛ռ հին բանասաեղծս դասանի Avéssemo փոխնկ Avéssimo ին, բայց է խորշելի: (11) Averei, Averesti, Averebbe; Averemmo, Avereste, Averébbero են զգուշալի վերսպակ գռեհկականք: 'Ի սաղաչափուռն ասի io, կամ colui Avria, կամ Avre' փոխ Avrei ին, և Avrebbe ին. և Arei փոխանակ Avrei ին, և Avriano, կամ Avriéno փոխ Avrébbero ին: (12) Ամենք ասեն Che io abbi, փոխ ասելոյ Che io abbia. և Che coloro ábbino, փոխ ասելոյ che coloro abbiano, բայց են գեղջկական վերսպակք: (13) Ա՛ռ Տանդեայ դասանի Aja, կամ Haja փոխ colui abbia. (14) 'Ի Ֆիորէնցա ասի երբեմն éne փոխանակ ասելոյ è, մանաւանդ յորժամ յամէ որ 'ի պոռսանի հարցմանն եկելոյ առ նս: Դասանի և առ հին մատենագիրս: Ա՛ռ Տանդեայ գոյ և ée. (15) Ա՛ռ նախնիս 'յարձակ և 'ի սաղաչափական բանս գոյ Semo փոխ Siamo ին. բայց այժմ խափանեալ է: Իսկ ռամիկքն Թոսքանայ փոխ Siamo ին ասեն Siáno շեշտել երկիգ վանկն. ոմն և Siate փոխ Siete ին: Բայց 'ի դիրս գոյ Sete փոխանակ Siete: (16) Յաճախն է առ նախնիս Enno փոխ Sono ին. այլ այժմ ոչ ևս 'ի կիր ածի 'ի Թոսքանա, բայց որբեք առ գիւղականս և եթէ: (17) Սովորաբար և յընտանի խօսս և 'ի գրուածս ասի io Ero փոխ Era ին. և noi Erámo փոխ Eravámo ին, և voi Eri փոխ Eravate ին. բայց 'ի գիրս և 'ի հրատարակեալս ասեալ զգուշալի է: Ապանիք փոխանակ ասելոյ Eravámo, eraváte, ասէին Savamo, savate. Ամենք և ս շեշտեն Erávamo, և Éramo, և Erávate. բայց խորշելի է: (18) Fusti, և Fuste Թէպէտ դասանին առ նախնիս փոխ Fosti ին, և Foste ին, բայց ոչխարանէ են: (19) Բանասաեղծք ասեն և ս Fue փոխանակ Fù ին: (20) Դարսուելի է և ասել Fossimo փոխ Fummo ին. զի Fossimo է ներկայ կիրեալն ըղձականին: (21) Տաղաչափ յոլովակի ասեն Furo փոխ Furono ին. բայց գոյ և 'յարձակ գրուածս: Ամենք 'ի հնոց ասեն և ս Fero, Funno. (22) Ասել Serò, serai, serà, են, փոխ Sarò, sarai, sarà, են, է յայսոնի վերսպակ: Հին բանասաեղծք փոխ Sarò ին ասեն Saróe. և փոխ Sarà ին ասեն Saráe. Իսկ Fia և Fie փոխ Sarà ին. և Fieno փոխ Saranno ին 'ի կիր ածին ասելոյ 'ի սաղաչափուռն. ամենք վարեն և 'յարձակ յորինուածս ը նմանուռն Պօքքաչչիոյ: (23) Ապանիք եթէ յոտանաւորս, և եթէ յարձակ բանս գրեն Fussi, և Fusse փոխ գրելոյ Fossi, և Fosse. Նոյնպէս և Fussimo, Fuste, Fussero. զնոյն ասեն երբեմն և արդիք, յաւէտ յոտանաւորս: Ամենք 'ի բերականաց դնեն զայս խոսիր, թէ յըղձական եղանակի՝ ասի tu fossi. իսկ 'ի սաորագասական եղանակի՝ tu fosti. բայց այս որոշումն թուի վայրապար: այլք և ս եթէ յըղձականն, և եթէ 'ի սաորագասականն ասեն Fosti. (24) Յոռ ընտանեկան ասի և ս Fóssino, և Fósseno. (25) Saría ասէալ 'ի կիր ածի վայելչաբար փոխանակ Sarebbe ին. Նոյնպէս և Sariáno, կամ Sarieno փոխ Sarébbono ին: Բանասաեղծք ասեն Fora փոխ Sarei ին, և Sarebbe ին. գոյ և Fórano փոխ Sarebbono ին: Դասանի և Serieno փոխ Sarieno ին, բայց ոչ առ ընտիր մատենագիրս: (26) Յընտանի գրուածս ասի Saressi փոխ Sareste ին, ոմն ասի Eri փոխ Eravate ին: այլ Saressimo փոխանակ Saremmo ին՝ խորթ է:

(27) Che tu sii է կանոնաւոր, բայց դժուարալուր, գէթ առ բանասաեղծս, որք մատդիւր 'ի կիր առնուն Sía. Դարձեալ Sii փոխ 'ի Sie, մանաւանդ յորժամ զկնի իւր կոչ ունիցի զբերանոնման. ՝ի Sieti assai. ՝ի Շատ իցէ քեզ. կամ շատ եղիցի քեզ: Ասել Siano փոխ Sieno են խոսք Պուօմմաթ Թէպէ իւր հակառակ ընտրելագոյն մատենագրաց. բայց ոչ մերժէ Քօռթիչչելի օրինակ բերել զարդի հաշակաւոր մատենագիրս: Բայց շատ երբեք siino. (28) Ընդունելութիւնքն Essere ին դնուռբեք դոն առ նախնիս, Essente, Essúto, կամ Issúto. բայց այժմ խոպան խափանեալ են: Պօքքաչչիս 'ի կիր առնու Suto. Եղեալ. եղեալ. այլ այժմ իւր յատուկ ընդունելութիւն Stato, որ է ընդունելութիւն բային Stare. Լաւ և ս է Essendo, քան Sendo. (29) Յոռ ընտանեկան և ռամկական ե դէմն ասի io Amávo, io Temévo, io Sentívo. (զնոյն խմ և յայլ ամ բայս՝ որ ընդ սոքօք.) այլ յոռ ընտիր և 'ի սաղաչափուռթիւն օտար է և զգուշալի: (30) Յանկատարն սահմանականին փոխ ասելոյ Temeva, Leggeva, և Sentíva, մերթ է և ս ասել. Temea, Leggea, Sentía. և փոխ ասելոյ Temevano, Leggevano, և Sentivano, մերթ է և ս ասել Temeano, Leggeano, և Sentiano. (31) Յերկրորդ ենորդուռ Temere, վերջաւորուն կատարելոյ սահմանականին 'ի étti, étte, և éttero յաճախել է առ Թոսքանացիս ՝ի զառաջին վերջաւորուն 'ի éi, è, և érono. (32) Ամենք զառաջին դէմն Sentíi, փոխնկ դրելոյ կրկնով ձայնաւորաց ii, գրեն երկար ինիով Sentì. իսկ Տանդէ գրէ Sentì. (33) Ա՛ռաջին դէմն յոքնականին լինելի է Amammo, Tememmo, Leggemmo, և Sentimmo, (նոյնպէս և յամ բայս որ ը սոքօք.) և ոչ Amassimo, Temessimo, Leggessimo, կամ Lessimo, և Sentissimo, որպէս լսի 'ի գաւառս ինչ. զի սոքա են ներկայ կատարեալն ըղձականին: Նոյնպէս ՝ի դէմն յոք" ասի Amárono, (առ բանասաս" Amaro,) այլ ոչ Amórono, կամ Amoro. որք են

են գիշկական վրիպակք։ (34) Ամանք գրեն և ասեն Amarò, Amaréi, և են։ այլ են անհեթեթ վրիպակք աւանկոյ։ (35) Ամանք փոկ ասելոյ Amássero, և են, ասեն Amássono, Teméssono, Sentíssono, և այնդեսպս։ Այլ ասելն Amássino, Teméssino, Sentíssino չէ գտելի։ (36) Ամանկական է ասելն Amarei, amaresti, և են։ փոկ ասելոյ Amerei, և են։ Բանասաղծք զոն գէնն գրեն և՝ Amere', Temere', Sentire'։ և Amería, Temería, Sentiría. (37) Նոյնպէս և՝ ի ոչ գէնն առ բանասաղծս գտանի և Amería, Temería, և Sentiría. բայց ասելն Amere', Temere' և Sentire', ի կիր ածի յոռի ընտանեկան և ստորին։ (38) Ամանք ասեն վրիպակաւ Amerebbamo, Temerebbamo, են։ կամ Ameressimo, Temeressimo, են, փոկ ասելոյ Ameremmo, Temeremmo, են։ Նոյնպս չէ պարտ յանձնել Ameria, կամ Ameriano, են, փոկ ասելոյ Amerebbe, և Amerebbero.

ԵՆԽԱՐՔԱՒՈՐԴ ԾԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ընկանուն Իտալից Իտալական Լեզուի։

Ա. Իտալական լեզուի հիգիւ, խօսելով են մի այն երեք կանոնաւոր Ներգուեք։ Առաջինն յանգի յանդեանոցին 'ի áre երկայն, ոչ Amáre. երկրորդն եղերք 'ի ére երկայն. ոչ Temére. և երրորդն յանգի 'ի íre երկայնոյ. ոչ Sentíre. իսկ յանդգեալքն 'ի ore սուղ, ոչ Léggere, են, համարին 'ի բազմաց իբր անկանոն, բայց անկանին ընդ զ Ներգուեք։ զորոց ամն ստորև 'ի ՅԾանօթուն։ Բ. Առաջին Ներգուեն եղերքք 'ի are և Ջարձակ խոգոյն զ զամ. ունի միայն 4 անկանոնս, որք են Stare, Dare, Fare, և Andare, և ածանցեալքն նոցն։ Այլ գեռեալի է. զի բայք եղերքք 'ի cáre, և 'ի gáre թեկեալ են կանոնաւորք Ներգուեք թէ, բայց ունին խառնուածն ինչ երևելի. զի 'ի Ֆիկս և 'ի գեմն ինչ իւրանց ընդունին զասուն h զինի առաջին c, կամ g յետոյ ձայնաւորացս i, և e. որով զ իրաց ինչ լինին անկանոն. յորոց զերկուս բայս Giuocáre, և Pagáre 'ի գեալ համարիմք նշանակել ասեն յորմնան՝ զ այնց Ֆիկաց և գիմաց. յորս մնանի ասան h, զորս ա 'ի որոշել գնեմք բաղադրեալ։

GIUOCÁRE. ԽԱՂԱԼ.

Սահմանական Ներկայ. խաղամ. են. GIUOCO, giuochi, GIUOCA; giuochiamo, GIUOCATE, GIUOCANO.
ապառնի պարզ. կամ անկատար. խաղացիցի, են. Giuocherò, giuocherai, giuocherà; giuocheremo, giuocherete, giuocheranno.
հրամայական. խաղա, են. GIUOCA, giuochi; giuochiamo, GIUOCATE, giuóchino.
ենթական անկատար. խաղայի արդեաք են. Giuocherei, giuocheresti, giuocherebbe; giuocheremmo, giuochereste, giuocherébbono.
սրբազանական Ներկայ. եթէ խաղացցեմ. Che giuochi, giuochi, giuochi; giuochiamo, giuochiate, giuóchino.
Ըստ այսմ և բայք յանգեալք 'ի gáre ընդունին զի 'ի նոյն ժամանակս, և 'ի նոյն գեմն. որ,

PAGÁRE. ՎՃԱՐԵԼ.

Սահմանական. Ներկայ. Վճարեմ, են. PAGO, paghi, PAGA; paghiamo, PAGATE, PAGANO.
ապառնի պարզ. կամ անկատար. Վճարեցից, են. Pagherò, են. ոչ զ Giuocherò, են։
հրամայական. Վճարեա, են. PAGA, paghi; paghiamo, PAGATE, pághino.
ենթական անկատար. Վճարէի արդեաք, են. Pagherei, pagheresti, են, ոչ զ Giuocherei, են։
սրբազանական Ներկայ. եթէ Վճարիցեմ, են. Che paghi, են, ոչ զ Giuochi, են։

Գ. Երկրորդ Ներգուեն 'ի ere ունի միայն իբր 20 կանոնաւոր բայս հանգերձ ածանցեալք նոցին. իսկ այլ ամ բայք եղերեալք 'ի ere, են անկանոն։ Դ. Երկրորդ Ներգուեն բայք ինչ որք բնական ունին զբաղաձայնս c, այլև բաղաձայնք ՝ՅՁ, 'ի Ֆիկս և 'ի գեմս ինչ երկինն զնոցն զաձայնն c. և ևս 'ի կատարեալն սահմանականին յառաջին և յերկրորդ գեմն եզականին, և յերրորդ յոգնականին առնուն զասուն q զկնի c։ որ են բայքս Piacere, Giacere, Tacere, Compiacere, Soggiacere, են. ոչ անեալս 'ի յերրորդ Ցանկի 'ի խառարհման անգ. բայիցն Piacere, և Tacere.

Ե. Բայք ինչ որք Ներ գուեն, յորս գտանի բաղաձայնն l, և բաղադրեալքն յայնցանէ, որ Valere, Dolere, են, 'ի կերեալն սահմանականին կարգին՝ փոխելով ere 'ի si, կամ se, յեզականին. իսկ 'ի յոգնականն 'ի sero. որ Valsi, Զօրեցի. valse, զօրեաց. válsero, զօրեցին։ և Dolsi, Ցաւեցայ. dolse, ցաւեցաւ. dólsero, ցաւեցան։

Զ. Երրորդ Ներգուեն եղերեալ 'ի ire ունի իբր 12 կանոնաւոր բայս զոգ Ներ ածանցելոց իւրանց. իսկ մնացեալքն են անկանոն։ Բայսմ Ներգուեն բաց յասացեալ կանոնաւորաց, և բաց 'ի բայիցս Dire, Morire, Sullire, Udire, Venire, և Uscire հանգերձ ածանցելովք իւրանց, այլ եամ մնացեալ բայք յոգնականին՝ 'ի ներկայն սահմանականին եղերին 'ի isco, և են անկանոնք և ապակատարք։ որ են բայքս Abborrire, Adempire, Ambire, Apparire, Applaudire, Abbellire, Abolire, Aderire, Aggradire, Alleggerire, Ammollire, Annerire, Annichilire, Arguire, Arricchire, Avvilire, Colorire, Digerire, Eseguire, Favorire, Fiorire, Guarire, Imbrunire, Languire, Mentire, Ordire, Perire, Punire, Rapire, Riferire, Riverire, Sofferire, Scolpire, Tradire, Ubbidire, և այլ անբաւք։ Սրդ՝ անկանոնաւորեալ ոչ գտանի յերեսին գեմս եզականին, և յերրորդ գեմն յոգնականի սահմանական և ստորագասական ներկայիցն, որով և 'ի հրամայականն։ Իսկ յայլ ամ Ֆիկս այսպիսի բայք են կանոնաւոր թէ ոչ Ներգուեն, որոց անցեալ որոշեալն, որ կատարեալն եղերի 'ի ii, և անցեալ ընդունելոյն 'ի ito. Ցօրինակ խառարհման այսպիսի բայից՝ գիրքս զբայս Ardire. Իսկ. կամ հանդգնիլ, յայն Ֆիկս և եթէ, յորս խառարի 'ի կանոնաւոր խառարհման. զպակասաւոր գեմսն նշանակեմք գծիկս —։

Digitized by Google

սահմ. Նիրի. Եր. Իրանիմ. Ardisco, ardisci, ardisce;
յոգ. ——, * ardite, ardíscono.
հրամ. Եր. Ardisci, ardisca;
յոգ. ——, ardite, ardíscano.
պարտ. Նիրի. Եր. Che Ardisca, ardisca, ardisca;
յոգ. ——, ——, ardíscano.

Ե. * Վասն երկրորդ գիծի յոգնականին 'ի սահմանական ներկայն՝ ազգ առնէ փեռոէթիմի քերականն, լիէցա ոչ գտանի (ասէ) այս գիմ 'ի Քերականութեան Պուոմմաթիկայ, բայց այժմ յաւուրս մեր ընկալէ է 'ի գիրս և 'ի խօսս. ուստի և ասի. voi mi FAVORITE, non mi CAPITE, mi AVVILITE, և ն.

Ը. Ապայիսի պակասաւոր բայք եթէ ունին զայլ նոյնաձայն բայս, որք ոչ յանգին 'ի isco, զպակասութիւն այլոց Ժամից իւրանց լնուն 'ի նոցանէ. որպիսի են նոյնաձայն բայքս Nutrisco, և Nutro. Abborrisco, և Abborro. Offerisco, և Offro. Profferisco, և Proffero. Perisco, և Pero. Inghiottisco, և Inghiotto, և ն. վասն և 'ի յոգնականն ներկայի սահմանականին՝ ստ գէմն եղերի 'ի iamo. ուստի ասի Nutriamo, Offeriamo, Inghiottiamo, և ն: Իսկ եթէ լուն զայլ նոյնաձայն բայս, յոյն ժամ զպակասութիւն իւրանց լնուն յայլ հանմանը ջան բայից. կի բազմ բառիւք բացատրի իմաստն. որ են բայքս Fiorisco, Ambisco, Gioisco, Avvilisco, Chiarisco, Impallidisco, և ն. յոյն ասկ չէ մարթ ասել Fioriamo, Ambiamo, Avviliamo, Giojamo, Chiariamo, և ն: Ապա երկրորդ ազգ բայից որք չունին զկրկին վերջաւորութիւն 'ի ներկայն սահմանականին՝ յանձին է յոյժ ի զաւանջինն: Դարձեալ՝ թէպէտ մարթ է ասել Nutriamo, բայց ոչ Nutrischiamo, և ն:

Թ. Ցայսպիսի բայս՝ եղակի ի գէմն ներկայի առ բազմասականին մարթի եղերել և 'ի i. որ Che tu Impedischi, Nutrischi, և ն. (զնոյն իմաստ հանի յայլ ամ բայս.) յոյժամ այսպիսի եղերումն ոչ չարթի արկցէ Ը ի գիմի ներկայի սահմանականին. որոյ է տեսանել և 'ի բայս Conoscere, որ 'ի սահմանականն լինի tu Conosci. և 'ի սաստրագասականի ներկայն che tu conosca, կի conoschi. և 'ի բայն Sapere, 'ի սահմանականն tu Sai. և 'ի սաստրագասականն che tu Sappia, կի Sappi, և ն:

Ժ. Ընկանումն բայից յանգելոց 'ի ere առ՝ առեալ լինի 'ի կերեալ Ժամէ ներկայի սահմանականին. և յանցել ընդունելութիւն նոյ: Բայց առ գիւրագոյն ծանօթութիւն այ գիտելի է, զի գրեթէ յամ կերեալս՝ ունկանանութիւն երեսի միայն յերեսին գէմս այսր Ժամի. ցի յառաջին և յերրորդ գէմս եզականին, և յերրդ գէմն յոգնականին. իսկ այլ երեքին գէմքն նոյն Ժամին, ոչ և մեացեալ Ժամք՝ են ամենեքին կանոնաւոր Ը ի ընդգաւեալ. որ կերեալն բային Léggere, Ընթեռնուլ. լինի LESSI, leggesti, LESSE; leggemmo, leggeste, LESSERO. և կերեալն բային Vívere, կենալ. լինի VISSI, vivesti, VISSE; vivemmo, viveste, VISSERO. և կերեալն բային Rómpere, խորտակել. լինի RUPPI, rompesti, RUPPE; rompemmo, rompeste, RUPPERO.

Ցորս տեսանի, զի յեզակին՝ ա գէմն եղերի 'ի i, և ի գէմն 'ի e. իսկ 'ի յոգնակին՝ ի գէմն եղերի 'ի ero. վասն Ը գիտելն զոր գէմն եզականին, գիւրաւ գտանին մեացեալ երկու անկանուն երրորդ գէմքն. փոխելով զ i 'ի e, և 'ի ero. որ Lessi, lesse, léssero. Vissi, visse, víssero. Ruppi, ruppe, rúppero. Conobbi, conobbe, conóbbero. Seppi, seppe, séppero, և ն:

Ժա. Բայց առ 'ի վերանել Ը խիզ նուա զայս անկանոնութիւն կերեալ Ժամի սահմանականին Ը կա նոնաւ ինչ, գիտելի է, զի մեծագոյն մասն այս անկանոն բայից՝ յաստիճ գէմն եղերին 'ի si, se, և sero. Եւ նախ՝ եթէ յԸ, օ ին 'ի սահմանականի ներկայն ունին զբաղաձայնս d, nd, կի g պարզ. ոչ փոխին 'ի s. որոյ Rido փոխի 'ի risi. և Rispondo 'ի risposi. և Pungo 'ի punsi. բայ 'ի բայիս Crédere, Cédere, Véndere, Réndere, Spléndere, Féndere, և Péndere. որք 'ի կերեալն լինին Credei, Cedei, Vendei, Rendei, և ն. Թէ պէտ ոմանք ասեն և զ Resi.

Երկրորդ՝ եթէ 'ի սահմանականն յԸ, օ ին ունին gg, v, կի t, այս բաղաձայնք փոխին 'ի ss. ուր Léggo փոխի 'ի lessi. Scrívo 'ի scrissi. Scuóto 'ի scossi. բայ 'ի բայիս Ricévere, որ 'ի կապարեալն ունի ricevei, կի ricevetti. և Pióvere, որ ունի piovvi. և Bévere. որ ունի bevvi.

Պակասն են և այլ բազմ բայք որք ոչ փակին ընդ կանոնաց. ուր Vedére առնի vidi; Tenére, tenni; Conóscere, conobbi; Rómpere, ruppi; և Náscere, Nuócere, Tacére, Giacére, Piacére առնին nacqui, nocqui, tacqui, giacqui, piacqui.

ԺԲ. Նոյնպէս և զայ անկեալ ընդունելութեանց այսպէս զի անկանոն բայից եղերելոց յանեռնելոյն 'ի ere սուղ՝ գժուարին է առանդիլ կանոնս հանրականս առանց բացատրութեան. վասն 'ի գէպ և կարևոր հաստատելոյ հաւաքել զնոսա Ը կարի 'ի մի Ցանկ Ապրանական. նշանակել զնոսա իսոտրմուեան նշ 'ի կապարեալ Ժամն և յԸունելութիւն. և առ 'ի ամենայն ունելոյ զնոսա 'ի մի միոյն Ցանկ, կարդեցաք Ը տալ. նաև զանկանոն կի զարտուղի բայս առ հաստակ երիս լնորդուեց և. նշանակել զանկանոնութիւն իւրաքանչիւր նշ. 'ի բաց թողեալ միայն զբայս եղերեալս 'ի care, և 'ի gare. և և զբազմ բայս Ը լնորդուն յանգելս 'ի ներկայն սահմանականին 'ի isco. զսա համարեալ զանանգելս մեր վասն նշ 'ի ծանօթութեան Ը, Ղ, Ի, Ե, Ն.

Digitized by Google

ՑԱՆԿ ԱՅԲՈՒԲԵՆԱԿԱՆ

Ընկանոն Բայից Խառնական Լեզուի։

CATALOGO ALFABETICO

De' Verbi Irregolari della Lingua Italiana.

A.

ABbáttere. Կոտրանել։ Տես Battere.
Accadére. Պատահիլ։ տես Cadere. Վարի տալ գլխաստոյգ, և ընդդիմ կանան բայիւն։ Essere.
Accéndere. Վառել։ լուցանել։ սահմանական նիւթոյ։ Accendo, և՝ անցեալ անորիշ։ ից խոսրեալ։ Accesi, accendesti, accese; accendemmo, (և ոչ accesimo.) accendeste, accésero. ընդանելոյ։ Acceso.
Acciguersi. Գոտրանիլ։ Տես Cignere.
Acciégliere. Հոգանիլ։ Ընտանել։ Տես Cogliere.
Accórgersi. Զգալ։ իմանալ։ սահմ։ նիւթ։ M' accorgo, և՝։ ից։ M' accorsi, m'accorgesti, m'accorse; m' accorgemmo, m' accorgeste, m'accórsero. ապառնի։ M' accorgerò, և՝։ ընդան՝։ Accorto. դերբ։ Accorgendomi. Այս բայ է փոխադարձ, և ընդունի իւր օժանդակ զեռական բայն Essere. Ծանիր եւ, զի՝ ի՝ accorsi, accorse, և accorsero, զձայնառարն ο սպիտակ է արտասանել անփոյ։ զի յարտասանելն փոյ, են անցեալ Ժամանակն բային Accórrere. Ընթանալ։
Accórrere. Ընթանալ։ Տես Correre.
Accréscere. Աճիլ։ Տես Crescere.
Addempiere, կամ Adempire. Լնուլ։ Տես Empiere.
Addúrre. Ածել։ բերել։ Տես Condurre.
Affiggere. Հաստատել։ բևեռել։ և՝։ Տ. Figgere.
Affliggere. Տառապեցուցանել։ նեղել։ սահմ։ նիւթ։ Affliggo, affliggi, և՝։ ից։ Afflissi, affliggesti, afflisse; affliggemmo, affliggeste, afflíssero. դերբ։ Afflitto.
Aggiúgnere. Ցանել։ Տես Giungere.
Álgere. Ցրտանալ։ սառիլ։ ից։ Alsi. ընդունի զայլ Ժամ։
Allúdere. Ակնարկել։ ինչ բանիւ։ ից։ Allusi, և՝։ ընդան՝։ Alluso.
Amméttere. Ընդունիլ։ Տես Mettere.
Ancídere. Սպանանել։ սահմ։ նիւթ։ Ancido. ից։ Ancisi. ապառնի։ Anciderò. ընդան՝։ Anciso.
Andáre. Գնալ։ սահմ։ նիւթ։ Vo, կամ՝ Vado, vai, va; andiamo, andate, vanno. անից։ Andave, և՝։ սրպ։ Amare. ից։ Andai, andasti, andò; andammo, andaste, andárono. ապ։ Andrò, andrai, andrà; andremo, andrete, andranno. Խոսանել։ Anderò, և՝։ և Anderemo, և՝։ մին այն ինքն։ սահմ։ Va, vada; andiamo, andate, vádano. պրտ։ Che vada, vada, կամ՝ vadi, vada; andiamo, andiate, vádano. ըստ։ նիւթ։ ից։ Andassi, և՝։ նիւթ։ անից։ Andrei, և՝։ (և ոչ Anderei, և՝։) ընդան՝։ Andato. դերբ։ Andando.
Ángere. Կարել։ Ունի միայն Ange. Կարել։
Antivedére. Նախատեսանել։ Տես Vedere.
Apparére, և Appaníre. Երևիլ։ Սահմ՝ և պրտ՝ նիւթ։ ից։ և հրամայական բային Apparere երևիլ։ ից։ Դարձեալ։ Prereje ին։ բայս միայն է դէմ յոգնական։ նոյ սահմանական։ և հրամայական։ Apparite, և՝ ոչ Apparete. ընդան՝։ Apparso. Այլ Ժամքն երևիլն։ ից։ Apparire ին։ որ է է ի ընդունելի։ և նոքին ի։ isco. որ խոսարհի այս պես։ սահմ։ նիւթ։ Apparisco, կամ՝ Appajo, apparisci, կամ՝ appari, apparisce, կամ՝ appare; appariamo, apparite, appariscono, կամ՝ appájono. ից։ io Apparvi, կամ՝ apparii, (մերթ և apparsi,) colui apparve; coloro appárvero. ապ։ Apparirò. պրտ։ նիւթ։ io, tu, colui Apparisca, կամ՝ appaja. coloro appariscano, կամ՝ appájano. Մեծագոյն Ժամքն են կանոնաւոր։ ընդան՝։ Apparito, կամ՝ Apparso. Ըստ այսց կանոնաց խոնարհին և Disparere, և Disparire. Ներկայանալ։
Appartenére. Վերաբերիլ։ հայիլ։ Տես Tenere.
Appéndere. Կախել։ ինչ։ սահմ։ նիւթ։ Appendo. ից։ Appesi, appendesti, appese; appendemmo, appendeste, appésero. ընդան՝։ Appeso. Այս բայ է ից։ և ընդանելոյն սարքերի՝ ի նախադասարարին իւրմն Péndere, Կախել։ որ է կոչ նանաւոր է է ընդդուեալ։ որոյ ից։ Էին մի Pendei, և ընդանելոյն։ Penduto.
Appétere. Փափաքել։ Ունի միայն զաներևոյթն։
Applaudíre. Ծափս հարկանել։ գովել։ սահմ։ նիւթ։ Applaudisco. (ըստ բանական՝ Applaudo.) ից։ Applaudii. ապ։ Applaudirò. ընդան՝։ Applaudito.
Appórre. Ի վեր դնել։ Տես Porre.
Appréndere. Ունանել։ ընդունել։ Տես Prendere.
Apríre. Բանալ։ խոնարհի է ի ընդդուեալ, և է կանոնաւոր։ յամ Ժամ, միայն ի։ ից։ Էին սահմ։ նախին բայ ի կանոնաւոր վերջաւորուն։ ել, ի, և ։rono, յանդիման ի՝ ։rsi, ։rse, և ։rsero. ից։ Aprii, կամ՝ apersi, apristi, aprì, կամ՝ aperse; aprimmo, apriste, aprírono, կամ՝ apérsero, կամ՝ apérsono. ընդան՝։ Aperto, (և ոչ Aprito.) Ըստ այսմ իսմն և զբայիցս Coprire, Ricoprire, Scoprire.
Árdere. Վառել։ սահմ։ նիւթ։ Ardo. ից։ Arsi, ardesti, arse; ardemmo, ardeste, ársero. ապ։ Arderò. ընդան՝։ Arso.
Arréndersi. Անձնատուր լինել։ Տես Rendere.
Arrógere. Ցանել։ arroge. յանել։ ից։ Arrosi. Ցանել։ arrose. յանել։ ընդան՝։ Arroto. դերբ։ Arrogendo. Ցանելոյ։
Ascéndere. Ի վեր ելանել։ հանգանալ։ Տես Scendere.
Ascóndere. Տես Nascondere.
Ascrívere. Ընծայել։ կամ կամակիր ուսանել։ Տես Scrivere.

Aspér-

Digitized by Google

Aspérgere. Սփռել։ հայ։ ներ։ Aspergo. իտ։ Aspersi, aspergesti, asperse; են։ ապ։ Aspergerò. բերբ։ Asperso.
Assalíre. Յարձակիլ։ 'ի վրայ։ Տես Salire.
Assedére. Նստիլ առաջնորդեալ։ Տես Sedere. 'Ի նստաւորաւորարին իւրոյ տարբերի 'ի Իտալիան Assisi, և յբերան՝՝ Assiso.
Assídere. Պաշարել։ հայ։ ներ։ Assido. իտ։ Assisi. յանի զապանի։ բերան։ Assiso.
Assólvere. Արձակել։ հայ։ ներ։ Assolvo. իտ։ Assolsi, assolvesti, assolse; են։ ապ։ Assolverò. բերան։ Assoluto, կամ Assolto.
Assérbere, և Assorbíre. Ընկլանել։ կլանել։ հայ։ ներ։ Assorbo. իտ։ Assorsi. ապ։ Assorbirò. բերան՝՝ առաջնոյն լինի Assorto. Սրվորաբար 'ի կիր ածի Assorbíre. որ է բայ եղբարեալ 'ի iscö. կամ Assorbisco. և խոնարհի ըստ գործոցն։
Assómere. Առնուլ։ յինքն ընդունել։ հայ։ ներ։ Assumo. իտ։ Assunsi, assumesti, assunse; assumemmo, assumeste, assúnsero. ապ։ Assumerò. բերան։ Assunto.
Assúrgere, Assórgere. Յառնել։ Տես Sorgere.
Astenérsi. Ժուժկալել։ զգաւշանալ։ հայ։ ներ։ Io m' astengo, են։ Տես Tengo.
Astérgere. Տես Tergere.
Astrárre, կամ Astráere. Վերացուցանել մասք։ Տես Trarre.
Astrígnere, Astríngere. Տես Stringere.
Atténdere. Դարձուցանել։ մտաց դնել։ Տես Tendere.
Attenére. Պահել։ զեռս երթալ։ Տես Tenere.
Attígnere. Հանել զնուր։ Տես Tignere.
Attóllere. Վերացուցանել։ Գաւանի որ մեծին երբորդ գեանն նեղեալի սահմանականին՝ Attolle.
Attórcere. Փոխել։ պտտուցել։ Տես Torcere.
Avéllere. Խլել։ Զուանի փնեալ և պատանի։ իտ։ Avelsi. բերան։ Avelto.
Avére. Ունել։ Է բայ զարտուղի։ ա Ունիլ։ սահ։
Avvedérsi. Գիտալ։ խելանալ։ հայ։ ներ։ Io m' avvedo, են։ Տես Vedere.
Avvenire. Գալիս լինել։ Տես Venire.
Avvíncere. Գաղանել։ կապել։ Տես Vincere.
Avvólgere. Գոտեալել։ Տես Volgere.

B.

Báttere. Հարկանել։ իտ։ Battei. բերան։ Battuto.
Benedíre. Օրհնել։ Տես Dire.
Bére, և Bévere. Ըմպել։ Երկրորդ բայն է կատարեալ ըստ ի ընդգրաւեալ։ իսկ ասի է անկանոն, ինքնանոցի սոյնպես։ հայ։ ներ։ Beo, bei, beè; beiamo, beete, béono. անիտ։ Beeva, bevi, են։ իտ։ Bevvi, beesti, bevve; bnemmo, beeste, bévvero. ապ։ Berò, berai, berà; են։ հրամ։ Bei, bea; bejamo, beete, béano. պարտ։ ներ։ Che bea, bei, կամ bea, bea; bejamo, bejate, béano. բայ։ ներ։ իտ։ Beessi, beessi, beesse, են։ ներ։ անիտ։ Berei, Beresti, են։ անեանալի։ Bere. բերան։ Bevuto. բերբ։ Beendo.
Երկրորդ կանոնաւոր բայն Bévere խոնարհի այս ոչ ըստ ի ընդգրաւեալ։ հայ։ ներ։ Bevo, bevi, beve; beviamo, bevete, bévono. անիտ։ Beveva, bevevi, են։ իտ։ Bevetti, bevesti, bevette; bevemmo, beveste, bevéttero. ապ։ Beverò, են։ (սէ 'ի կիր ածի։) հրամ։ Bevi, beva; beviamo, bevete, bévano. պարտ։ ներ։ Che beva, bevi, beva; beviamo, beviate, bévano. բայ։ ներ։ իտ։ Bevessi, են։ ներ։ անիտ։ Beverei, են։ (սէ 'ի կիր ածի։) բերան։ Bevuto. բերբ։ Bevendo.
Ծանիր, զի էր պարտ ընդունել զբայն գեանն այսոր բայի է բային Beáre. իտ։ Երանեցուցանել։ երբ Լանեցուցանել։

C.

Cadére. Անկանել։ հայ։ ներ։ Cado, cadi, cade; cadiamo (գուն ուրեք 'ի կիր ածի։) cadete, cádono. անիտ։ Cadevá, են։ իտ։ Caddi, (կամ cadetti, կամ cadei,) cadesti, cadde; cademmo, cadeste, cáddero, (cáddono, cadéttero. գուն ուրեք 'ի կիր ածի և Cadérono. բարբառ՝՝ Cadero.) ապ։ Cadrò, կամ Caderò, cadrai, կամ caderai, են։ հրամ։ Cadi, cada; cadiamo, cadete, cádano. պարտ։ ներ։ Che cada, cada, կամ cadi, cada, են։ բայ։ ներ։ իտ։ Cadessi, են։ ներ։ անիտ։ Cadrei, կամ Caderei, են։ բերան։ Caduto. բերբ։ Cadendo. Ծանիր զի Cadrò, են։ և Cadrei, են, են բնաւոր է Caderò. են։ և Caderei, են։
Cággere. Անկանել։ Սա բայ է խափանեալ։ և գեանն ինչ միայն 'ի կիր ածին յատանաւորս, և և յարմակ շարագրուն։ հայ։ ներ։ Cággio, caggi, cagge; caggiamo, cággiono. պարտ։ ներ։ Che io, tu, colui Cággia. բերբ։ Caggendo.
Calére. Հոգալ։ փոյթի է ինձ, կամ քեզ, նմա։ Է գիմաբարի, և բայ փոխադարձ։ և ունի միայն գերբ գեանն եզականին։ հայ։ ներ։ Cale. անիտ։ Caleva. իտ։ Calse. յարուիտ։ E' caluto. ապ։ calerà, կամ Carrà. պարտ։ Cáglia. բայ։ ներ։ իտ։ Calesse. ներ։ անիտ։ Calerebbe, կամ Carrebbe. բերան։ Caluto.
Capére. (այժմ սովորաբար ասի Capíre. որ է իանոնաւոր։) Պարունակել։ հասու լինել։ են։ Զուանին բայն խափանեալ է, և չունի զբնգուն նեղուելի։ և բայ 'ի Cappio և Cappia ա գիմաբ նեղրկայի սահմանականին և սորբագասանին ընդգրի ը ամի որոշ Temere. կամ Cáppio, capi, cape; cappiamo, են։ իտ։ Capei, capesti, capè, են։ ապ։ Caperò, են։ բայ։ ներ։ իտ։ Capessi, են։ ներ։ անիտ։ Caperei, են։ պարտ։ ներ։ Cáppia, են։ բերանելուին է բային Capire, լինի Capito.
Capovólgere. Վերք 'ի վայր առնել։ Տես Volgere.
Cédere. Տիրել։ սահ։ ներ։ Cedo. իտ։ Cedei. բերան։ Ceduto.
Chiédere. Խնդրել։ հայ։ ներ։ Chiédo, կամ Chiéggo. իտ։ Chiedei, կամ Chiesi, chiedesti, chiese; chiedemmo, chiedeste, chiésero. ապ։ Chiederò. բերան։ Chiesto.
Chiúdere. Փակել։ հայ։ ներ։ Chiudo. իտ։ Chiusi, chiudesti, chiuse; chiudemmo, chiudeste, chiúsero. ապ։ Chiuderò. բերան։ Chiuso.
Cíngere, և Cígnere. Գոտի է մեջ ածել։ պատել։ հայ։ ներ։ Cingo. անիտ։ Cingeva. իտ։ Cinsi, cingesti, cinse; cingemmo, cingeste, cínsero. բերան։ Cinto.
Ծանիր, զի բայք եղբարեալք յանեղբայրին 'ի ngere, և 'ի gnere, մասնեալին պատել զոյս կրկին եղանակ խոնարհմանն 'ի բաղաձայն գեանն ընդգրաւեալ իւրեանց։ և միայն ա գիմաբ նեղրկայի սահմանականին և սորբագասանին մասին Cingo, և սէ Cigno; Ginga, և սէ Cigna. բայց ասի անխոնարհ Cingi, և Cigni, Cinge, և Cigne, են։
Circoncídere. Թլփատել։ հայ։ ներ։ Circoncido. իտ։ Circoncisi. ապ։ Circonciderò. բերան։ Circonciso.

Digitized by Google

Cómáre. [illegible] Սա մէջ լծորդքիս իրքն զDare. [illegible] և լծորդքի որպէս [illegible] Amare.

Cómscrívere, և Cómpscrífre. Պարագրել. պարգիսել. տես Scrivere.

Cógliere, կամ Córre. Քաղել. հաւաքել. հաս. Ներկ. Colgo, cogli, coglie; colghiamo, cogliete, cólgono. անկատ. Coglieva. կատ. Colsi, cogliesti, colse; cogliemmo, coglieste, cólsero. ապ. Corrò, եւն. հրամ. Cogli, colga; colghiamo, cogliete, cólgano. պայ. Ներկ. Che colga, colga, colga; colghiamo, colghiate, cólgano. ըստ. Ներկ. անկատ. Coglierei, եւն. Ներկ. անկատ. Colto. դերբայ. Cogliendo.

Cómere. Պատանել. Բանաստեղծել. Ի հիր տանիսն գաղափարն և գիրքերդ դիմեն ներկայի տակիսն Խոսիսին:

Combáttere. Պատերազմել. տես Battere.

Comméttere. Հանձնել. յանձնել. տես Mettere.

Commuóvere. Պարզել. տես Muovere.

Comparíre. Երեւել. Ընդան. Comparso. տ. Apparire.

Compiacére. Գոհանալ. գոհաս. տես Piacere.

Cómpiere, Compíre. Կատարել. համ. Ներկ. Compio, և Compisco. կատ. Compii. ապ. Compirò. ընդան. Compiúto, և Compito. տես Empiere.

Compiángere. Սգալ. ողբալ. տես Piangere.

Compórre. Բարագրել. յարմարել. եւն. տես Porre.

Compréndere. Խնդրել. պարագրել. տես Prendere.

Comprímere. Սեղմել. ճնշել. համ. Ներկ. Comprimo. անկատ. Comprimeva. կատ. Compressi, comprimesti, compresse; comprimemmo, comprimeste, compréssero. ընդան. Compresso. Սա բայ մէջ խոնարհին քան իբրեւ ասեալ զպատարագն Բրենալ. որ է կանոնաւոր Ի Ի լծորդութիւն:

Compúngere. Խոցել. զսրբել. եւն. տես Pungere.

Concédere. Ետուլ. տալ. Ընդարձել. համ. Ներկ. Concedo. կատ. Concessi, կամ Concedetti. ապ. Concederò. ընդան. Conceduto, կամ Concesso.

Concepíre. Ցանել. բարձանել. մեզ. խնամել. համ. Ներկ. Concepisco. ընդան. Conceputo, Concepito, կամ Concetto.

Conchiúdere. Եղբակացուցանել. տես Chiudere.

Conciúdere. Կիրել. կամ հիմանցուցանել. զրանն. տես Escludere.

Concórrere. Երթալ ի միասին, եւն. տես Correre.

Condólersi. Ցաւակիցել. գանգատել. տես Dolere.

Condúrre. Ի հանձնաց Condúcere. Տանել. առաջ ուղղել. համ. Ներկ. Conduco, conduci, conduce; conduciamo, conducete, condúcono. անկատ. Conduceva, եւն. կատ. Condussi, conducesti, condusse; conducemmo, conduceste, condússero. ապ. Condurrò, condurrai condurrà; condurremo, condurrete, condurranno. հրամ. Conduci, conduca; conduciamo, conducete, condúcano. պայ. Ներկ. Che conduca, conduchi, կամ conduca, conduca; conduciamo, conduciate, condúcano. ըստ. Ներկայիս. Conducessi, եւն. Ներկ. անկատ. Condurrei, եւն. ընդան. Condotto. դերբ. Conducendo.

Confíggere. Բնդանել. տես Figgere.

Confóndere. Խառնանել. շփոթել. յարմարել. տես Confondere. ընդան. Confuso.

Congiúngere, և Congiúgnere. Ցօգել. եւն. տես Giungere, և զնանիսն Ի Ի Cingere.

Connéttere. Կապակցել. շարայարել. համ. Ներկ. Connetto. կատ. Connessi, connettesti, connesse. [illegible]. Connesso.

Conóscere. Ճանաչել. համ. Ներկ. Conosco, conosci, conosce; conosciamo, կամ conoschiamo, conoscete, conóscono. անկատ. Conosceva, եւն. կատ. Conobbi, conoscesti, conobbe; conoscemmo, conosceste, conobbero. ապ. Conoscerò, եւն. հրամ. Conosci, conosca; conosciamo, conoscete, conóscano. պայ. Ներկ. Che conosca, conoschi, կամ conosca, conosca; conosciamo, conosciate, conóscano. ըստ. Ներկ. կատ. Conoscessi, եւն. Ներկ. անկատ. Conoscerei, եւն. ընդան. Conosciúto. դերբ. Conoscendo. Անբնաւին լինի ասս Cognoscere, և լծորդի Ի սմին հանգիստանալիս:

Conquídere. Խորտականել. նվաստանել. համ. Ներկ. Conquido, եւն. կատ. Conquisi, conquidesti, conquise; conquidemmo, conquideste, conquísero. ապ. Conquiderò, եւն. ընդան. Conquiso.

Conseguíre. Սատանալ. գտանել. համ. Ներկ. Conseguisco. Սա բայ եղելի ի isco. Թէպէտ նոյնագաղափար իւր Seguire է կանոնաւոր Ի Ի լծորդութիւն:

Consumáre. Սպանել. սպառանել. եւն. Ի կանոնաւոր Ի Ի լծորդութիւն. և կիրեալն լինի Consumai. իսկ Consumere. զի բառ խոսակական, այլ լաւին. և տակայն յայտնի բայիկ Consumere կամելին երբեք դէմքն կիրեալ Հանին Consunsi, consunse, consúnsero. և ընդանելոյն Consunto. յորս դիրն m փոխի ի n, Ի յատկութիւն խոսակական բարբառոյն:

Conténdere. Հակառակել. Ներքել. տես Tendere.

Contenére. Պարունակել. տանել. տես Tenere.

Contraddíre. Ընդդիմանալ. տես Dire.

Contráere, կամ Contrárre. Կծկել. սեղմել. եւն. տես Trarre.

Contraffáre. Դիմանկցուցանել. խարդախել. տ. Fare.

Conveníre. Դարձակցել. յարմարել. տես Venire.

Convíncere. Ընդերանալ. յաղթահարել. բանիւ. տես Vincere.

Convívere. Կենակցել. տես Vivere.

Copríre. Ծածկել. խոնարհի յերես դէմն խարդեալն որպէս Aprire. ի Coprii, և Copersi, եւն. ընդանելոյն լինի Coperto, և մէջ Coprito. իսկ մեայնակալն խոնարհի իբրեւ զկանոնաւորս Ի Ի լծորդութիւն:

Corréggere. Ուղղել. տես Reggere.

Córrere. Ընթանալ. համ. Ներկ. Corro, եւն. անկատ. Correva, եւն. կատ. Corsi, corresti, corse; corremmo, correste, córsero. ապ. Corrèrò, եւն. ընդան. Corso. Սա ի օն արտասանի խոյ. իսկ Corso արտասանել անդամ օրէ Ներանակի Գրագիրացի:

Corrispóndere. Հաւասարանալ. տես Rispondere.

Corródere. Կրծել. ծակել. տես Rodere.

Corrómpere. Աղտեղանել. տես Rompere.

Cospérgere. Սրսկել. տես Aspergere.

Costríngere, և Costrígnere. Բռնադատել. տես Stringere, և զնանիսն Ի Ի Cingere բային:

Crédere. Հաւատալ. համ. Ներկ. Credo, եւն. կատ. Credetti, credesti, credette, եւն. ապ. Crederò. ընդան. Creduto.

Créscere. Աճել. համ. Ներկ. Cresco, եւն. անկատ. Cresceva, եւն. կատ. Crebbi, crescesti, crebbe; crescemmo, cresceste, crébbero. ապ. Crescerò, եւն. հրամ. Cresci, cresca; cresciamo, crescete, créscano. պայ. Ներկ. Che cresca, եւն. ըստ. Ներկ. կատ. Crescessi, եւն. Ներկ. անկատ. Crescerei, եւն. ընդան. Cresciúto. դերբ. Crescendo.

Crocefíggere, կամ Crocifíggere. Ի խաչ հանել. խաչել. տես Figgere. բայս Ընդանելոյն լինի Crocefis-

Digitized by Google

cefisso, կամ Crocifisso, և ոչ Crocifitto.

Cucire. Կարել (զկար:) Սա՛յս բայ թեպետ է կամ նոնաւոր ըստ լծորդութեան, բայց զձայնաւորն i անբևեռութեան պահէ 'ի դէպս ինչ ներկայի սահմանականին, սաստրագասականին, և հրամայականին. զոյս նշանակեմք զլեռագիրս: սկմ. Նրէլ. CUCIO, (և ոչ Cuco.) cuei, եՆ: հրամ. Cuci, CUCIA; cueiamo, cuciate, CUCIANO. պտգ. Նրէլ. Che CUCIA, CUCIA, CUCIA; cuciamo, cuciate, CUCIANO.

Cuócere, և Cócere. Եփել: սկմ. Նրէլ. Cuoco, cuoci, cuoce; cociamo, cuocete, cuócono, կամ cuóclono. անկար. Coceva, եՆ: կար. Cossi, cuocesti, cosse; cocemmo, cuoceste, cóssero. ապ. Cuocerò, եՆ: ընդան. Cotto.

D.

Dáre. Տալ: սկմ. Նրէլ. Do, dai, dà; diamo, date, danno. անկար. Dava, davi, եՆ: կար. Io Diedi, կամ detti, կամ die', tu desti, colui diede, կամ dette, կամ diè; noi demmo, voi deste, coloro diédero, կամ diérono, կամ déttero, կամ diédono, (կամ déttono.) ապ. Darò, եՆ: հրամ. Dà, dia; diámo, dáte, diéno. պտգ. Նրէլ. Che io dia, tu dia, կամ dfi, colui dia; diámo, diáte, diéno (լսա և է զdiano.) ըՆ. Նրէլ. կար. Dessi, dessi, desse; déssimo, deste, déssero, կամ déssono. Նրէլ. անկար. Darei, daresti, darebbe, ('ի տապալափուեն ասի և daría;) daremmo, dareste, darébbero, կամ darébbono. ('ի տապալափուեն և darieno.) ընդան. Dato. դերբ. Dando.

Ծանիր զի Detti վայելուչ ևս է զDiedi. և Dette զDiede. և Déttero, զdiédero, եՆ: Բանասաց ոչ զաստն ևս Diéro, և Dénno փոխ Déttero ին: Կատարեալ զգ գէն հրամայականին ասէին Dea փոխ dia. բայց այժմ հանգիր 'ի կիր ածի, և այն' 'ի տապալափուեն: Ցերբդ գէն յոգնականին ունիք ասեն և déano. բայց խափանել է, և միայն 'ի տապալափուեն 'ի կիր ածի դուն ուրեք: 'Ի ներկայն ըՆ. սահմանին փոխ ասեալ Dessi, եՆ, ասեն ունիք Dassi, dassi, dasse; dássimo, daste, dássero, կամ dássono. բայց չի գործիր:

Decídere. Վճռել, եՆ: սկմ. Նրէլ. Decido, եՆ: կար. Decisi, decidesti, decise; decidemmo, decideste, decísero. ապ. Deciderò, եՆ: ընդան. Deciso.

Decréscere. Պակաղել. պակասել: տես Crescere.

Dedúrre, Dedúcere. Մատաբերել: տես Condurre.

Deludere. Խաղ ասանել. պատրել: սկմ. Նրէլ. Deludo, եՆ: կար. Delusi, deludesti, deluse; deludemmo, deludeste, delúsero. ապ. Deluderò, եՆ: ընդան. Deluso.

Depéndere, Dipéndere. Կախիլ: Ծագիլ: սկմ. Նրէլ. Io dipendo. Տես Pendere.

Depórre. 'Ի բաց դնել. Թողուլ: տես Porre.

Deprímere. Խոնարհ, կամ նկուն ասանել: տես Opprimere.

Derídere. Ծաղր ասանել: տես Ridere.

Descrívere. Կատարագրել: տես Scrivere.

Devére. Պիտոյ լինել. սպրտա է: տես Dovere.

Difénděre. Պաշտպանել: սկմ. Նրէլ. Difendo, եՆ: կար. Difesi, difendesti, difese; difendemmo, difendeste, difésero. ապ. Difenderò, եՆ: ընդան. Difeso.

Diffóndere. Կիսանել. զերազալ: տես Fondere.

Dipíngere, Dipíngere. Տես Pingere.

Díre. Ասել: սկմ. Նրէլ. Dico, dici, կամ dì, dice; diciamo, (գոյ ուրեք և dichiamo.) dite, dícono. անկար. Diceva, եՆ: կար. Dissi, dicesti, disse; dicemmo, (և ոչ dissimo,) diceste, dísero, կամ dissono. ապ. Dirò, եՆ: հրամ. Dì, dica; diciamo, dite, dícano. պտգ. Նրէլ. Che dica, dichi, կամ dica, dica; diciamo, diciate, dícano. ըՆ. Նրէլ. կար. Dicessi, եՆ: Նրէլ. անկար. Direi, diresti, direbbe; diremmo, direste, dirébbero, կամ dirébbono. ընդան. Detto. 'Ի հնումն անանկ ոչ լինէր Dícere. և ապառնի սահմանականին Dicerò, dicerai, dicerà, եՆ. և նոքա կայ անկարն ըՆ. սահմանին' Dicerei, եՆ. բայց այժմ խափանեալ են:

Բարդիրեալքն ոչ Benedire, և Maledire խոնարհին ոչ զDire. յանկարն լինին benediceva, և malediceva, և ոչ benediva, եՆ:

Discéndere. Իջանել: տես Scendere.

Discérnere. Քաջ նշմարել. ընտրել: սկմ. Նրէլ. Io discerno. կար. Discernei. բայց ոչ 'ի կիր ածի. ուստի չունի զկարեալ:

Disciórre, և Disciógliere. Տես Sciorre.

Discórrere. Խոսակցել, եՆ: տես Correre.

Discútere. Քննել: տես Scuotere. ընդան. Discusso.

Disdíre. Ջանալ, եՆ: տես Dire.

Disfáre. Եղծանել. քանդել, եՆ: տես Fare.

Disgiúngere, և Disgiúgnere. Ջատանել: տես Giungere.

Disméttere. 'Ի բաց թողուլ: տես Mettere.

Disparére, և Disparíre. Անհրևութանալ: տես Apparere.

Dispérdere. Կորուսանել: սկմ. Նրէլ. Disperdo, եՆ: կար. Dispersi, disperdesti, disperse, եՆ: ընդան. Disperso. Սա՛յս բայ է քաղաքրեալն Perdere ին, որ է կանոնաւոր ըստ ըստ լծորդութեան:

Dispérgere. Ցռուել: սկմ. Նրէլ. Dispergo. կար. Dispersi, disperdesti, disperse, եՆ: ընդան. Disperso.

Dispiacére. Անհաճոյ լինել: տես Piacere.

Dispórre. Կարգաւորել: տես Porre.

Dissuadére. Շրջել 'ի մտաց: տես Persuadere.

Disténdere. Տարածել. ընդարձակել: տես Tendere.

Disvolére. Ոչ և ևս կամիլ: տես Volere.

Distínguere. Զանազանել: տես Estínguere.

Distógliere, կամ Distórre. 'Ի բաց դարձուցանել: Տես Togliere.

Distrígnere, Distríngere. Սեղմել. Հնդել: տես Stringere.

Distrárre. 'Ի բաց դարձուցանել: տես Trarre.

Distrúggere. Կործանել: տես Struggere.

Disvéllere. Տես Svellere.

Divídere. Բաժանել: սկմ. Նրէլ. Divido, եՆ: կար. Divisi, dividesti, divise; dividemmo, divideste, divísero. ապ. Dividerò. ընդան. Diviso.

Divéllere, և Divégliere. Տես Svellere.

Dolére, և Dolérsi. Ցաւել: սկմ. Նրէլ. Dóglio, և dolgo, duoli, duole; dogliamo, dolete, dólgono. անկար. Doleva, եՆ: կար. Dolsi, dolesti, dolse; dolemmo, doleste, dólsero. ապ. Dorrò, dorrai, dorrà; dorremo, dorrete, dorranno, հրամ. Duólti, dólgasi; dogliámoci, dolétevi, dólgansi. պտգ. Նրէլ. Dolga, dolga, dolga, կամ dóglia; dogliamo, dogliate, dólgano. ըՆ. Նրէլ. կար. Dolessi, եՆ: Նրէլ. անկար. Dorrei, եՆ: անդեանոյն. Dolérsi. ընդան. Dolútosi. դերբ. Doléndosi.

Սա՛յս բայ է փոխադարձ, յոր յոգերին մինչ բայս

Digitized by Google

կից մասնիկքս mi, ti, si յեզակեանն. և ci, vi, si 'ի յոգնականն յառաջոյ, կամ զկնիկ բայիցն, բաց յանեկեալեալեն, 'ի հրամայականէն, և 'ի դերբայեն, յորս փոխ դնեն 'ի վերջէ կից ը բային, որով կազմի ը նոմա մի միոյն բառ. Բայոյ մեք զբայակից մասնիկան եղալք միոյն 'ի հրամայականն, 'ի դերբայն, և յանեկեալեն:

Dovére. Պարտիլ: սահ. Ներ. Io debbo, կամ déggio, tu dei, կամ debbi, colui dee, կամ debbe; noi dobbiamo, կամ dovemo, voi dovete, coloro débbono, կամ déggiono, կամ déono. անկար. Doveva, և: կար. Io dovetti, կամ dovei, tu dovesti, colui dovette, կամ dovè; dovemmo, doveste, dovéttero, կամ dovérono. ապ. Dovrò, dovrai, dovrà, և. (և ոչ doverò, doverai, և:) հրամ. Debbi tu, debba, կամ déggia colui; dobbiamo, dobbiate, կամ dovete, débbano, կամ déggiano. պար. Ներ. Che io debba, կամ débbia, կամ déggia, tu debbi, կամ dei, կամ debba, կամ débbia, կամ déggia. colui debba, կամ débbia, կամ déggia, կամ dea; che noi dobbiamo, voi dobbiate, coloro débbano, կամ débbiano, կամ déggiano, կամ déano. ըղձ. Ներ. կար. Dovessi, և: Ներ. անկար. Dovrei, dovresti. dovrebbe; dovremmo, dovreste, dovrébbero, կամ dovrébbono. (և ոչ Doverei, և:) Բանասաեղծք ասեն և զ Dovria. ընդան. Dovuto. դերբ. Dovendo. Անենասոյն սոր առ նախնիս գոյր և Devere. որ և այժմ 'ի կիր ածի. ուստի և Ներոյն սահմանանէն լինի վայելչաբար և Devo, devi, deve. և dévono. պարտին: 'Ի հնումն ասէին և Deo փոխ Devo ին: Գոյ ուրեք և Devè, փոխ Dovette ին. և Debbiamo փոխ Dobbiamo ին: Իսկ Denno, և Deono փոխ Debbono ին 'ի կիր ածին առաւել 'ի տարաշափութիւն, քան յարգակ յորինուածս:

E.

Eccédere. Ջանցանել: սահ. Ներ. Eccedo.
Eléggere. Ընտրել: տես Leggere.
Elúdere. 'Ի դերև հանել զանդգ այլոց: տ, Alludere.
Empiere, և Empíre. Լնուլ: Այս երկու բայք մի կրկնակ վերջաւորութիւն աներևութեան իւրեանց անկանին ը ք, կամ ը գ լծորդուիք: Empíre է բայ եզերեալ 'ի isco. ՝ Empísco. զնոյն իսմ և մի ածանցելոյն Adémpiere, կամ Adempíre, Cómpiere, կամ Compíre. Riémpiere, և: կար Empiere ին լինի Empiei. ընդանեալն Empiúto, կամ Empíto.
Érger. Վանդնել: սահ. Ներ. Ergo, և: կար. Ersi, ergesti, erse; ergemmo, ergeste, érsero ապ. Ergerò. ընդան. Erto.
Erígere. Կանգնել. բարձրացուցանել: Է բառ լատին, 'ի կիր ածի և յիսալական. ածանցի 'ի Reggere էն: սահ. Ներ. Eriggo, և: կար. Eressi, erigesti, eresse; erigemmo, erigeste, eréssero. ընդան. Eretto.
Escíre, կամ Esco. Տես Uscire.
Esclúdere. Արտաքսել: սահ. Ներ. Escludo, և: կար. Esclusi, escludesti, escluse; escludemmo, escludeste, esclúsero. ապ. Escluderò. ընդան. Escluso.
Eseguíre. 'Ի գործ դնել: Է բայ եզերեալ 'ի isco. ՝ Eseguisco. և ոչ զհետ երթայ նախագաղափարի իւրում Seguire, որ է կանոնաւոր ընդ գ լծորդութիւն:
Esígere. Պահանջել: սահ. Ներ. Esigo, և: կար. Esigei, և: ապ. Esigerò, և: ընդան. Esatto. Է սա ը ոմի կանոնաւոր ը ք լծորդուիք, բաց յեռանկեալութենէն՝ որ է անկանոն:
Espéllere. 'Ի բաց մերժել: Է բառ լատին. յունի պահմ՝ Ներոյ: կար. Espulsi, և: ապ. Espellerò. ընդան՝ իւր Espulso է յանձին 'ի կիրառութիւն:
Espórre. Արտաքս դնել: բացայայտել: տես Porre.
Esprímere. Բացայայտել. բանիւ. արտայայտել: սահ. Ներ. Esprimo, և: կար. Espressi, esprimesti, espresse; esprimemmo, esprimeste, espréssero. ապ. Esprimerò, և: ընդան. Espresso. Այս բայ անմանն է նախագաղափարի իւրում Premere, որ է կանոնաւոր ը ք լծորդութիւն:
Éssere. Լինել. գոյ: տես յԱգիւսանն:
Esténdere. Տարածել: տես Tendere.
Estínguere. Շիջուցանել: սահ. Ներ. Estinguo, և: կար. Estinsi, estinguesti, estinse; estinguemmo, estingueste, estínsero. ապ. Estinguerò. ընդան. Estinto.
Estrárre. Հանել արտաքս: տես Trarre.

F.

Fare. Առնել: սահ. Ներ. Fo, fai, fa; facciamo, fate, fanno. անկար. Faceva, կամ facéa. կար. Feci, facesti, fece, կամ fe; facemmo, faceste, fécero. (ը նախնեաց և feciono.) ապ. Farò. հրամ. Fa, fáccia; facciamo, fate, fácciano. պար. Ներ. Che fáccia, fáccia, կամ facci, fáccia; facciamo, facciate, fácciano. ըղձ. Ներ. կար. Facessi, facessi, facesse; facéssimo, faceste, facéssero. Ներ. անկար. Farei, faresti, farebbe, կամ faría; faremmo, fareste, farébbero, farébbono, կամ faríano. ընդան. Facente. ընդան. անցեալ. Fatto. դերբ. Facendo. Բանասաեղծք 'ի Ներոյն սահմանեալսն ասեն Fáccio փոխ Fo ին. և Face փոխ Fa ին: Յանկարգն նը ասեն io, և colui Fea փոխ io, կամ colui Faceva ին. և Feano, կամ faciéno, փոխ Facevano ին: Իսկ 'ի կարելն ասեն Fei, festi, fe', կամ féo; femmo, feste, coloro ferono, fero, ferno, fenno, fer. Ասել Faccino փոխ Facciano ին՝ է վերպակ: Ա. Տանդեալ գաղանի Fesse փոխ colui Facesse.
Féndere. Ճեղքել. հերձանել: կար. Fendei, կամ Fessi, fendesti, fesse; և: ընդան. Fesso. կամ Fenduto. Բայքս Difendere, և Offendere տարբերին 'ի նախագաղափարէ իւրեանց Fendere.
Fíggere. Վարսել. մխել: սահ. Ներ. Figgo, և: կար. Fissi, figgesti, fisse, և: ընդան. Fitto.
Fíngere. Սեղծանել մտաք. յօդել. կեղծել: սահ. Ներ. Fingo, և: կար. Finsi, fingesti, finse; fingemmo, fingeste, finsero. ապ. Fingerò. ընդան. Finto.
Fóndere. Զուլել. հալել: սահ. Ներ. Fondo, և: անկար. Fondeva. կար. Fusi, fondesti, fuse; fondemmo, fondeste, fúsero. ապ. Fonderò. ընդան. Fuso. Բաց այսմ լծորդին և ածանցեալքս Confondere, Diffondere, և, զձայնաւորն o փոխեալ 'ի u.
Framméttere. Ընդ մէջ դնել: տես Mettere.
Frángere, Frágnere. Բեկանել: սահ. Ներ. Frango, և: անկար. Frangeva, և: կար. Fransi, frangesti, franse; frangemmo, frangeste, fránsero. ապ. Frangerò. ընդան. Franto.
Frappórre. 'Ի մէջ արկանել: տես Porre.
Fríggere. Տապակել: սահ. Ներ. Friggo, և: անկար. Friggeva. կար. Frissi, friggesti, frisse; friggemmo,

Digitized by Google

friggeste, frissero. Քանի՛ զ ապ։ ընդան։ Fritto.

G.

Giacére Անկիլ գնել։ ընկղմանել։ տես Piacere.
Genufléttere. Ծռանիլ գնել։ սահ։ նիրի։ Genufletto. կիր։ Genuflessi. ապ։ Genufletterò. ընդան։ Genuflesso.
Gíre. Գնալ։ երթալ։ Այս բայ է պակասաւոր, և 'ի կիր ածի։ միայն 'ի ապագայ ապառնի։ սահ։ նիրի։ ։։։։։ Gimo. Երթամք։ gite. երթայք։ անիր։ Io giva, կամ gía, tu givi, colui gíva, կամ gía; givámo, giváte, gívano, կամ gíano. կիր։։ tu gisti. գնացեր։ colui gì, կամ gío. գնաց։ gímmo, gíste, gírono. յապառնապ։ Io son gito, կամ gita. ապ։ Girò, girai, girà; giremo, girete, giranno. հրամ։ Gite. Երթայք։ եղ։ նիրի։ կիր։ Gissi, gisse; gíssimo, giste, gíssero. նիրի։ անիր։ Gissi, giresti, girebbe; giremmo, gireste, girébbono. անիրեալ։ Gire, կամ esser gito. ընդան։ Gito. դերբ։ Géndo. Այս գաւառի ուրիշ առ նախնիս, բայց խափանեալ է այժմ, ոչ և Giamo.
Giúngere, և Giúgnere. Հասանիլ։ յաւելուլ։ սահ։ նիրի։ Giungo, և։ կիր։ Giunsi, giungesti, giunse; giungemmo, giungeste, giúnsero. ապ։ Giugnerò, և։ ընդան։ Giúnto. տես զծանօթաւոր բային Cingere.

I.

Illúdere. Տես Deludere.
Imbévere, Imbére. Ծծել զջուր։ ասդարիլ։ սահ։ նիրի։ Imbevo. տես Bevere.
Immérgere, կամ Mérgere. Ընկղմել։ սահ։ նիրի։ Immergo, կամ Mergo, և։ կիր։ Immersi, immergesti, immerse; immergemmo, immergeste, immérsero. ապ։ Immergerò, և։ ընդան։ Immerso.
Impéllere. Մղել։ Է բաց լաւին։ ընդանիլ։ ոչ միայն Impulso, յարձակեմ է 'ի կիրառուն։ տես Espellere.
Impéndere. Կախել։ սահ։ նիրի։ Impendo. կիր։ Impesi. զկիր ապ։ ընդան։ Impeso, կամ Impenduto.
Impórre. Հրամայել։ գնել։ տես Porre.
Impréndere. Զեռն արկանել։ սկսանիլ։ ա, Prendere.
Imprímere. Տպաւորել։ տես Opprimere.
Inchiúdere. 'Ի ներքս փակել։ տես Chiudere.
Incídere. Հատանել։ փորագրել։ սահ։ նիրի։ Incido, և։ կիր։ Incisi, incidesti, incise; incidemmo, incideste, incísero. ապ։ Inciderò. ընդան։ Inciso.
Inclúdere. 'Ի ներքս փակել։ տես Escludere.
Incórrere. Անկանիլ։ հանդիպիլ։ տես Correre.
Increscére. Զանձրանալ։ գժտեալիլ։ ա, Crescere.
Indúrre. Անել։ ձգել։ յորդորել։ տես Condurre.
Infiggere. 'Ի ներքս գնել։ տես Figgere.
Infignere, Infingere. Տես Fingere.
Influíre. Աղբել։ ներգործել։ սահ։ նիրի։ Influísco. կիր։ Influssi, և։ ապ։ Influirò, և։ ընդան։ Influsso.
Infrángere, Infrúgnere. Կոտրել։ մանրել։ տես Frangere.
Ingiúngere. Ցարել։ յանձնել։ պատուիրել։ տես Giungere.
Inseríre. Աղբատանել։ յեռուլ։ սահ։ նիրի։ Inserisco, և։ ընդան։ Inserito, կամ inserto.
Inscrívere. Վերագրել։ սատրագրել։ տես Scrivere.
Insórgere, Insúrgere. Ցառնել։ տես Sorgere.

Intendere. Խանդաղ։ տես Tendere.
Interpóre. Արգանել։ Է մեջ։ տես Porre.
Interrómpere. Ընդհատանել։ խափանել։ ա, Rompere.
Intervenire. Պատահել։ տես Venire.
Intíngere, և Intígnere. Թաղանել։ տես Tingere.
Intrapréndere. 'Ի գործ սկսանիլ։ սկսանիլ։ ա, Prendere.
Intrattenére. Ցապաղեցուցանել։ արգելիլ ապահել։ տես Tenere.
Intrídere. Զանգիլ։ շաղել։ սահ։ նիրի։ Intrido. կիր։ Intrisi, intridesti, intrise, և։ ապ։ Intriderò. ընդան։ Intriso.
Introdúrre. Մուծանել։ տես Condurre.
Intrúdere. Բռնել 'ի ներքս մուծանել։ սահ։ նիրի։ Intrudo. կիր։ Intrusi, intrudesti, intruse; intrudemmo, intrudeste, intrúsero. զկիր ապառնի։ ընդան։ Intruso.
Ire. Գնալ։ Է բայ պակասաւոր։ սահ։ նիրի։։։։ ite. գնայք։ անիր։։։ Iva. Գնայր։ ívano. գնային։ ապ։։։։։ Iremo. Գնացուք։ irete. գնացիք։ iranno. գնացին։ հրամ։ Ite. Երթայք։ անիրեալ։ Ire. Գնալ։ essere ito. գնալ։ ընդան։ Ito. Գնացեալ։ Անիրեալն, և ընդանիլ։ յանձնիլ է նոյն, նա և յընտանի խոսակցութիւն առ թոյլ քանացիս։ և ito վայելուչ նա է զ զandato.

L.

Lecére. կամ Licére. Մի բայն զ գնալ։ Lice, կամ Lece, 'ի կիր ածի, և այն 'ի ապագայ ապառնի։ Օրինն է։ Նոյնպէս և անիրեալն չի 'ի կիրառութիւն։
Léggere. Ընթերնուլ։ սահ։ նիրի։ Leggo, և։ անիր։ Leggeva, և։ կիր։ Lessi, leggesti, lesse; leggemmo, leggeste, léssero. ապ։ Leggerò, և։ ապառ։ նիրի։ Che io legga, tu legghi, կամ legga, colui legga; leggiamo, leggiate, léggano. զկ։ նիրի։ կիր։ Leggessi, leggessi, leggesse; leggessimo, leggeste, leggéssero. նիրի։ անիր։ Leggerei, leggeresti, leggerebbe; leggeremmo, leggereste, leggeréббero. ընդան։ Letto.

M.

Maledíre. Անիծանել։ տես Dire.
Manométtere. Սկսանիլ 'ի կիր առնուլ։ ա, Mettere.
Mantenére. Պահել։ պահպանել։ տես Tenere.
Mérgere. Ընկղմել։ տես Immergere.
Méscere. Խառնել։ ընդան։ ոչ լինի Mescinto.
Méttére. Դնել։ սահ։ նիրի։ Metto, և։ անիր։ Metteva, և։ կիր։ Misi, mettesti, mise; mettemmo, metteste, mísero. ապ։ Metterò, և։ ընդան։ Messo.
Mórdere. Խածանել։ սահ։ նիրի։ Mordo, և։ կիր։ Morsi, mordesti, morse; mordemmo, mordeste, mórsero. ապ։ Morderò, և։ ընդան։ Morso.
Moríre. Մեռանիլ։ սահ։ նիրի։ Muojo, (կամ բաներում Moro,) muori, muore; muojamo, կամ moriamo, morite, muójono. անիր։ Moriva, և։ կիրեալ։ ոչ է կանոնաւոր։ Morii, (և մէջ morsi.) moristi, mori, (և ոչ morse. բայց կամ բաներում լինի morío;) morimmo, moriste, morírono, (և ոչ mórsero.) ապ։ Morrò (բաւ է զ զMorirò,) morrai, morrà; morremo, և։ հրամ։ Muori, muoja, (կամ բաներում և mora;) muojamo, morite, muójano, (կամ բաներում և morano.) ապառ։ նիրի։ Che muoja, muoi, կամ muoja, muoja; muojamo, muojate, կամ moriate, muójano. եղ։ նիրի։ կիր։ Morissi, morissi, morisse; morissimo, moriste, mo-

Digitized by Google

morissero, կամ morissero. Ներկ. Մնալիս. Mórrei, (և մէջ morirei.) morresti, morrebbe; morremmo, morreste, morrébbono, կամ morriano. Ընդան. Ներկ. Moriente. Ընդան. անիրական. Morto. Դերբ. Morendo. Ծանրիկ. զի ընդանելութիւն Morto 'ի յարբիլն յանանգակ բայն Avere, Նշանակէ՝ Սպանանել.

Múngere, և Mágnere. Կթանել. գիսաթն։ սահ. Ներկ. Mungo, և՝ անիրական. Mungeva, կամ՝ Mugneva, և՝ իրական. Munsi, mungesti, կամ՝ mugnesti, munse; mungemmo, mungeste, múnsero. ապ. Mugnerò. Ընդան. Munto. Ալ կրկնաստակ խնդրութեանցն 'ի ngere, և 'ի guere սահ. 'ի Cingere.

Muóvere, և Móvere. Շարժել. սահ. Ներկ. Muovo, և՝ իրական. Mossi, muovesti, mosse; muovemmo, muoveste, móssero. ապ. Moverò, և՝ Ընդան. Mosso.

N.

Náscere. Ծնանիլ. սահ. Ներկ. Nasco, և՝ իրական. Nacqui, (և մէջ nascei.) nascesti, nacque; nascemmo, nàsceste, nácquero. ապ. Nascerò. Ընդան. Nato.

Nascóndere, Ascóndere. Թաքուցանել. սահ. Ներկ. Nascondo, կամ՝ Ascondo, և՝ իրական. Nascosi, nascondesti, nascose; nascondemmo, nascondeste, nascósero. ապ. Nasconderò. Ընդան. Nascosto, կամ՝ Nascoso.

Negligere. Անփոյթ լինել. Ի բան ընտրեալ. զանձն անփոյթս, և զապրանս։ իրական. Negleggi. Ընդան. Negletto.

Nuócere, կամ՝ Nócere. Վնասել. սահ. Ներկ. Nuoco, nuoci, nuoce; nociamo, nuocete, nuócono. անիրական. Nuocéva. իրական. Nocqui, nuocesti, nocque; nuocemmo, nuoceste, nócquero. ապ. Nocerò, և՝ Ընդան. Nociúto.

O.

Occórrere. Պատահիլ. պիտիլ. անիս Correre.

Offéndere. Վիրաւորել. սահ. Ներկ. Offendo, և՝ իրական. Offesi, offendesti, offese; offendemmo, offendeste, offésero. ապ. Offenderò. Ընդան. Offeso. Այս բայ 'ի իրարանց և յընդանելութիւն 'ի նախադասութիւնս իբրեւ Fendere. որ ունի Fendei, երբեմն և Fessi 'ի իրարանց. և Feso, կամ՝ Fenduto յընդանելութիւն։

Offeríre, և Offríre. Ի նախնեաց Offerere. Մատուցանել. Offerire վերաբերի առ բայս երկրորդս 'ի isco, ուստի Ներկայ նեհանանին լինի Offerisco, կամ՝ Offero, և Ընդարձ ի Ներ բայս յընդանելութիւն որ է Offerto, և մէջ Offrito. Իսկ Ներկայ սահմանանի Offrire ին լինի Offro, offri, և՝ իրական. Offerii, կամ՝ Offersi. ապ. Offerirò, կամ՝ Offrirò. (Ի բանասաց՝ Offerirò.) ընդ. անիրական. Offrirei, և Offerirei.

Offre. Բուրել. զհոտ։ Ի բայ ընտրեալ, և սպասաւորս. և ունի միայն զերբեր գիտեմ անիրի նեհանանին։ Ի Oliva, olivi.... olívano. Իսկ բայն Olezzare ի նդիանանն Olire ին, և ի կանանաւորս Ի ՝ Ընդարձ։

Ométtere, կամ՝ Ommétere. Ջանց արանել. Տես Mettere.

Oppóre. Ընդդեմ արկանել, և՝ Տես Porre.

Opprímere. Հարատահարել. սահ. Ներկ. Opprimo, և՝ անիրական. Oppressi, opprimesti; oppresso, opprimemmo, opprimeste, oppréssero. ապ. Opprimerò. Ընդան. Oppresso. Այս բայս որոյ և Deprimere խառնորին 'ի նա խաղաղասիրել իբրեւանց Premere, որ ի կանոնաւոր Ի Ընդարձ։

Ottenére. Ի ձեռս բերել. ստանալ։ Տես Tenere.

P.

Patére. Երեսիլ. Թաքիլ։ սահ. Ներկ. Pajo, pari, pare; pajamo, parete, pájono, անիրական. Pareva. իրական. Parvi, paresti, parve; paremmo, pareste, párvero, կամ՝ párvono. ապ. Parrò, և այլն։ հրամ. Pari, paja; pajamo, parete, pájano. ապրս. Ներկ. Che paja, paja, paja; pajamo, pajate, pájano. ընդ. Ներկ. իրական. Paressi, և այլն։ Ներկ. անիրական. Parrei, և այլն։ Ընդան. Paruto. (Ի սաղաղասիրից Parso.) Դերբ. Parendo. Սահմանն Parerò, pareráì, parerà, և այլն, միակ Parrò ին, և այլն. և Parerei, և այլն միակ Parrei ին, և այլն, և զերբերակ։ Նոյնպէս չէ ընտրեալ Parsi, parse; pársero, միակ իրարանցն Parvi, parve; párvero. Հատանաւորս գոյ և pai միակ ի գիսի սահմանական Ներկային pari. Ոմանք և զայս գիտին երբեմն հրամայականին տանին pai, և չէ ինչ անդգայ։

Páscere. Արածել։ հերկրակել։ իրական. Pascei. Այս բայ ի կանանաւորս Ի ՝ Ընդարձ։ միայն ընդանելոյն ի անիսանն, և լինի Pasciuto.

Péndere. Կախել։ սահ. Ներկ. Pendo. իրական. Pendei. Ընդան. Penduto.

Percuótere. Հարկանել։ Տես Scuotere.

Pérdere. Կորուսանել։ սահ. Ներկ. Perdo, և՝ իրական. Perdei, կամ՝ perdetti. (Ի բանասաց՝ Persi.) ապ. Perderò. Ընդան. Perduto. (Ի բանասաց՝ և Perso.) Այս բայ ի կանանաւորս Ի ՝ Ընդարձ։

Permettere. Թողել. տալ։ Տես Mettere.

Persuadére. Հաւանցուցանել։ սահ. Ներկ. Persuado, և՝ իրական. Persuasi, persuadesti, persuase; persuademmo, persuadeste, persuásero. Ընդան. Persuaso.

Pervenire. Հասանիլ։ Տես Venire.

Piacéte. Հաճոյանալ։ սահ. Ներկ. Piáceto, piaci, piace; piacciamo, piacete, piácciono. անիրական. Piaceva, և այլն։ իրական. Piacqui, piacesti, piacque; piacemmo, piaceste, piácquero. ապ. Piacerò, և այլն։ հրամ. Piáci, piáccia; piacciamo, piacete, piáccíano. ապրս. Ներկ. Che piáccia, piáccia, piáccia; piacciamo, piacciate, piáccíano. ընդ. Ներկ. իրական. Piacessi, և այլն։ Ներկ. անիրական. Piacerei, և այլն։ Ընդան. Piaciúto. Դերբ. Piacendo. Զայս բայ գիտելի է, զի ասեն c կրկնի 'ի Ջիգա, և 'ի գիտես ինչ։ և յերբեմն գիտես կատարելոյն, որ յասելին և յերբեմն գիտեն երգականին, և յերբեմն յոգնականին ասեն զասան զ զիսի c ասելիս։ Այսպիսի են և բաղադրեալքն այս Compiacere, Dispiacere. և Tacere, Giacere, Soggiacere, և՝

Piángere, և Piágnere. Լալ։ սգալ։ սահ. Ներկ. Piango, և՝ անիրական. Piangeva. իրական. Piansi, piangesti, pianse; piangemmo, piangeste, piánsero. ապ. Piangerò. Ընդան. Pianto.

Píngere, և Píguere. Գրիչել։ սահ. Ներկ. Pingo, և՝ իրական. Pinsi, pingesti, pinse; pingemmo, pingeste, pínsero. ապ. Pingerò. Ընդան. Pinto.

Piówere. Անձրևել։ Ի գիսանաւորս. յոգնի ներկայ և գոյականի։ միայն կատարեալին սահմանանի ի անիսանն, և լինի Io piovvi, կամ՝ piovei, կամ՝ piobbi, tu piovesti, colui piovve, կամ՝ piovette, կամ՝ piobbe, կամ՝ piovè. Ընդան. Piovuto.

Digitized by Google

Pórgere. Կարիքառել: սահ. Ներէ. Porgo, և ն: Ներ. Porsi, porgesti, porse; porgemmo, porgeste, pórsero. ապ. Porgerò, և ն: Ընդան. Porto.

Póre. (Ի հնումն) Pónere. Դնել: սահ. Ներէ. Pongo, poni, pone; poniamo, կամ ponghiamo, ponete, póngono. անկեր. Poneva, և ն: Ներ. Posi, ponesti, pose; ponemmo, poneste, pósero, (և posono, poseno, puosono.) ապ. Porrò, porrai, porrà; porremo, porrete, porranno. հրամ. Poni, ponga; poniamo, կամ ponghiamo, կամ pognamo, ponete, póngano. պար. Ներէ. Che io ponga, tu ponghi, կամ ponga, colui ponga; noi poniamo, կամ ponghiamo, voi ponghiate, կամ poniate, coloro póngano. ըն. Ներէ. Ներ. Ponessi, և ն: Ներէ. անկեր. Porrei, porresti, porrebbe; porremmo, porreste, porrébbero, կամ porrébbono. ընդան. Posto. դերբ. Ponendo.

Possedére. Կալանալ: Տես Sedere.

Pospóre. Դնել յետոյ: անդնանել: Տես Porre.

Potére. Կարել. կարող լինել: սահ. Ներէ. Posso, puoi, può; possiamo, potete, póssono. անկեր. Poteva, և ն: Ներ. Potei, potesti, potè; potemmo, poteste, potérono. ապ. Potrò, potrai, potrà; potremo, potrete, potranno. Չլիք հրամ. պար. Ներէ. Che possa, possi, կամ possa, possa; possiamo, possiate, póssano. ըն. Ներէ. Ներ. Potessi, և ն: Ներէ. անկեր. Potrei, potresti, potrebbe; potremmo, potreste, potrébbero, կամ potrébbono. ընդան. Potuto. (գոյ և Possuto. բայց խափանել է:) դերբ. Potendo. (գոյ ուրեք և Possendo, այլ այժմ ոչ 'ի կիր ածի:) Ծանոթիր, զի բանաստեղծք ասեն Puote փոխ Può ին. և Ponuo փոխ Possono ին. այլ Ponno վարի և այժմ յոչ ընտանեկան, բայց զգուշալի է 'ի հրապարակախօսուն: Ասմիկք ասեն և Puole փոխ Può ին, և potiamo կամ potemo փոխ possiamo ին, բայց խորթ են: Այլեալք ասեն և Poterò, poterai, և ն. փոխ Potrò ին, և ն: և Poterei, poteresti, և ն. փոխ Potrei ին, և ն. և Potressimo փոխ Potremo ին, բայց են առ հարկ ոչք գուահկանք: Գոյ ուրեք Potero փոխ poterono ին. և Potria, և Poria փոխ Potrei ին, և Potrebbe ին: Ա. Նախնիս գասանի և Potavate փոխ potevate ին, բայց խափանել է այժմ: Վրիպակ է ասել Possino փոխ Possano ին:

Precídere. Է բառ լաթ. Հատանել: Տես Incidere.

Predíre. Նախասացանել: Տես Dire.

Prémere. Ճմլել: հարկել. սեղմել: Ներ. Premei, և premetti. ընդան. Premuto.

Preméttere. Դնել յաջ. Նախադասել: տ, Mettere.

Préndere. Ընդունել. ուռնել. առնուլ: սահ. Ներէ. Prendo, և ն: Ներ. Presi, prendesti, prese; prendemmo, prendeste, présero. ապ. Prenderò, և ն: ընդան. Preso.

Prepóre. Դնել առաջի, յառաջոյ: Տես Porre.

Prescrívere. Նախագրել: Տես Scrivere.

Presedére. Նախագահ լինել: Տես Sedere.

Presúmere, և Prosúmere. Ցանդգնիլ. կարծել: սահ. Ներէ. Presumo, և ն: Ներ. Presunsi, presumesti, presunse; presumemmo, presumeste, presúnsero. ապ. Presumerò. ընդան. Presunto. խոսքեալ որ լինի ասէպ և ամ ի լծորդուն Presumetti.

Preténdere. Պահանջել: Տես Tendere.

Prevalére. Լինել զօրագոյն, և ն: Տես Valere.

Prevedére. Նախատես լինել: Տես Vedere.

Prevenire. Կանխել: Տես Venire.

Procédere. Յառաջ գնալ: Ծագիլ: գան վարել: սահ. Ներէ. Procedo, և ն: Ներ. Procedetti, կամ processi, և ն: ընդան. Proceduto, և Processo.

Prodúrre. Առաջի գնել: 'ի մեր գնել: տ, Condurre.

Proferíre, կամ Profferíre. Արտասանել: սահ. Ներէ. Proffero, և Proferisco. ըն. անկեր. Profferrei, կամ profferirei. Տես Offerire.

Profóndere. Հիւսել առատապէս: Տես Fondere.

Prométtere. Խոստանալ: Տես Mettere.

Promuóvere. Բարձրացուցանել. յաստիճան: ոչ. նել: սկզբնաւորել: Տես Muovere.

Propórre. Առաջի գնել: 'ի մեր գնել: Տես Porre.

Prosciógliere, Prosciórre. Արձակել 'ի մեղաց: լուծանել: Տես Sciogliere.

Proscrívere. Տարագրել: Տես Scrivere.

Protéggere. Պաշտպանել: սահ. Ներէ. Proteggo. Ներ. Protessi, կամ Proteggei. ապ. Proteggerò. ընդան. Protetto.

Provvedére, Provedére. Հայեցայեցել: տ, Vedere.

Púngere, և Púgnere. Խայթել, և այլն: սահ. Ներէ. Pungo, և այլն: Ներ. Punsi, pugnesti, punse; pugnemmo, pugneste, púnsero. ապ. Pungerò. ընդան. Punto. Տես զծանօթութիւն բային Cingere.

R.

Raccéndere. Վերստին լուսանել: Տես Accendere.

Racchiúdere. Փակել: Տես Chiudere.

Raccógliere, կամ Raccórre. Հաւաքել. քաղել: Տես Cogliere.

Rádere. Գերծուլ: սահ. Ներէ. Rado, և այլն: Ներ. Rasi, radesti, rase; rademmo, radeste, rásero. ապ. Raderò. ընդան. Raso.

Raggiúngere, և Raggiógnere. Հասանել. ուռնք: կցել: Տես Giungere.

Ravvedérsi. Զգաստանալ. ուղղել: սահ. Ներէ. Io mi ravvedo, և այլն: Տես Vedere.

Recídere, և Ricídere. Հատանել: Տես Incidere.

Redímere. Վերստին գնել. փրկել: սահ. Ներէ. Redimo. Ներ. Redensi. ապ. Redimerò. ընդան. Redento.

Redíre. Դառնալ վերստին: Ի բայ հին և խաւ փանել. այժմ 'ի կիր ածին 'ի տաղաչափութիւնս միայն ոչ riedi. դառնաս: riede. դառնայ: և դուն ուրեք redirono. դարձան: io, tu, colui rieda, coloro riedano. դառնայցեմ, և այլն:

Réggere. 'Ի վեր ուռնել: կառավարել. ուղղել: սահ. Ներէ. Reggo, և այլն: անկեր. Reggeva, և այլն: Ներ. Ressi, reggesti, resse; reggemmo, reggeste, réssero. ապ. Reggerò. ընդան. Retto.

Réndere. Հատուցանել: տալնել, և այլն: Ի կամ նոնասար ընդ ի լծորդուն: սահ. Ներէ. Rendo. և այլն: Ներ. Resi, և Rendei, կամ rendetti, rendesti, rese; rendemmo, և այլն: ապ. Renderò. ընդան. Renduto, կամ Reso.

Reprímere. Սանձել: սահ. Ներէ. Reprimo, և այլն: Ներ. Ripressi, reprimesti, ripresse; reprimemmo, reprimeste, ripréssero. ապ. Reprimerò. ընդան. Ripresso. Ա. յս բայ բաց 'ի զարտուղուէ ուներ և զայս ինչ առանձինն, զի զձայնաւորն Է առաջին վանկին փոխէ 'ի I, յերեսին դէմս խոպարէլոյն, և չընդունելոյ. իսկ յայլ ամ Ֆիկս և 'ի դէմն լծորդուն ոչ հեզ զայն անփոփոխ:

Rescrívere. Կրկին գրել: գաղտագրել: տ, Scrivere.

Respíngere, Respígnere. Վանել: Տես Spingere.

Restríngere, Ristríngere, և Ristrígnere. Սեղմել: Տես Stringere.

Restáre. Մնալ. կալ: Տես Stare.

Rian-

Digitized by Google

Riandáre. Վերստին դնալ, կամ քնել։ դառնալ։ Այս բայ թէպտ և է ածանցական բային Andare, բայց է կանոնաւոր ըստ ը լծորդութեան. սա կայնն 'ի դէմս ինչ պահէ զլծորդութիւն նախագաս զափաբի իւրոյ. որ պարզ։ Ներ։ Rivada.

Ricadére. Վերստին անկանիլ։ Տես Cadere.

Ricévere. Ընդունիլ։ սահ։ Ներ։ Ricevo, են։ Իր։ Ricevetti, և ricevei. ընդան։ Ricevuto.

Richiédere. Կրկին խնդրել. պահանջել։ Տես Chiedere.

Ricídere, կամ Recídere. Հատանել։ Տես Incidere.

Riconóscere. Ճանաչել։ գիտել զերեսխոս։ Տես Conoscere.

Ricopríre. Վերստին ծածկել։ Տես Coprire.

Ricórrere. Դիմել, և այլն։ Տես Correre.

Ricréscere. Դարձեալ աճել։ Տես Crescere.

Ridáre. Վերստին տալ։ Տես Dare.

Rídere. Ծիծաղիլ։ սահ։ Ներ։ Rido, և այլն։ Իր։ Risi, ridesti, rise; ridemmo, rideste, rísero. ապ։ Riderò. ընդան։ Riso.

Ridíre. Երկրորդել։ կրկին ասել։ Տես Dire.

Ridolérsi. Վշտանալ։ դանդաղել։ Տես Dolersi.

Ridondáre. Յորդել, և այլն։ Թափպէս յանդի 'ի dare. բայց է կանոնաւոր ըստ ը լծորդութեան։

Ridúcere, կամ Ridúrre. Վերածել։ Տես Condurre.

Rifáre. Վերստին առնել։ նորոգել։ Տես Fare.

Rifóndere. Կրկին հեղուլ, կամ սփռել։ տ. Fondere.

Rifríggere. Վերստին տապակել։ Տես Friggere.

Riléggere. Կրկին ընթեռնուլ։ Տես Leggere.

Rilúcere. Փայլել. ծագել։ Իր։ Rilussi, rilucesti, rilusse, և այլն։ ջանալ զընդունելիսն։

Rimanére. Մնալ ուրեք. մնալ։ սահ։ Ներ։ Rimango, rimani, rimane; rimaniamo, rimanete, rimángono. անիր։ Rimaneva. Իր։ Rimasi, rimanesti, rimase; rimanemmo, rimaneste, rimásero. ապ։ Rimarrò, rimarrai, և այլն։ հրամ։ Rimani, rimanga; rimanghiamo, rimanete, rimángano. պարզ։ Ներ։ Che rimanga, rimanga, rimanga; rimanghiamo, rimanghiate, rimángano. ըստ։ Ներ։ Իր։ Rimanessi, և այլն։ Ներ։ անիր։ Rimarrei, են։ ընդան։ Rimaso, կամ rimasto.

Riméttere. Վերստին դնել։ Տես Mettere.

Rimórdere. Կրկին խածանել։ Տես Mordere.

Rimuóvere. Վերստին շարժել։ Տես Muovere.

Rincréscere. Տաղկանալ։ Տես Crescere.

Ripórre. Դարձեալ դնել. վերադրել։ Տես Porre.

Ripréndere. Կրկնամբել։ Տես Prendere.

Risalíre. Դարձեալ 'ի վեր ելանել։ Տես Salire.

Risapére. Իրազգած լինել։ Տես Sapere.

Riscuótere. Ընդունել զվճարն, են։ Տես Scuotere.

Risedére. Բնակել։ Տես Sedere.

Risólvere. Լուծանել։ Իր կանոնաւոր։ ընդան։ Risoluto.

Risórgere, Risúrgere. Դարձեալ յառնել. յառնել։ Տես Sorgere.

Rispóndere. Պատասխանել։ սահ։ Ներ։ Rispondo, և այլն։ Իր։ Risposi, rispondesti, rispose; rispondemmo, rispondeste, rispósero. ապ։ Risponderò, և այլն։ ընդան։ Risposto.

Ristáre, կամ Ristársi. Մնալ։ կալ։ Տես Stare.

Ritenére. Վերստին ունել։ պահել։ Տ. Tenere.

Ritrégliere. Վերստին առնուլ։ Տես Togliere.

Ritrárre. Հանել։ մերկեալ, և այլն։ Տես Trarre.

Ristrígnere, Ristríngere. Սեղմել։ ճնշել։ Տես Strignere.

Rivedére. Դարձեալ տեսանել. քննել։ Տես Vedere.

Rivenire. Դարձեալ գալ։ դառնալ։ Տես Venire.

Rivívere. Վերակենդանել. յառնել։ Տես Vivere.

Rivolére. Դարձեալ կամիլ։ Տես Volere.

Rivólgere. Դարձուցանել։ շրջել։ Տես Volgere.

Riuscíre. Յաջողել։ կատարել։ Տես Uscire.

Ródere. Կրծել։ սահ։ Ներ։ Rodo, են։ Իր։ Rosi, rodesti, rose; rodemmo, rodeste, rósero. ապ։ Roderò, են։ ընդան։ Roso. Այս բայ ձայնաւորն o վանկին ro է փակ յամ խնարհմունս իւր։

Rómpere. Խորտակել։ սահ։ Ներ։ Rompo, են։ Իր։ Ruppi, rompesti, ruppe; rompemmo, rompeste, rúppero. ապ։ Romperò, և այլն։ ընդան։ Rotto.

S.

Salíre. 'Ի վեր ելանել։ սահ։ Ներ։ Salgo, կամ ságlio, sali, sale; salghiamo, salite, sálgono, կամ ságliono. անիր։ Saliva. Իր։ (է կանոնաւոր ոչ զ Sentire. որ։) Salii, salisti, salì; salimmo, saliste, salírono. ապ։ Salirò, salirai, և այլն։ Երբեմն ասի և Sarrò, և այլն։ հրամ։ Sali tu, salga, կամ ságlia colui; salghiamo, salite, sálgano, կամ ságliano. պարզ։ Ներ։ Che io salga, կամ ságlia, tu salghi, կամ salga, colui salga, կամ ságlia; salghiamo, կամ sagliamo, salghiate, կամ sagliate, sálgano, կամ ságliano. ըստ։ Ներ։ Իր։ Salissi, են։ ընդ։ անիր։ Salirei, saliresti, են։ 'Ի հնումն երբեմն և Sarrei, sarresti, են։ ընդան։ Salito. դերբ։ Salendo.

Sapére. Գիտել։ սահ։ Ներ։ So, sai, sa; sappiamo, sapete, sanno. անիր։ Sapeva, են։ Իր։ Seppi, sapesti, seppe; sapemmo, sapeste, séppero. ապ։ Saprò, են։ (և ոչ Saperò, են։) հրամ։ Sappi, sáppia; sappiamo, sappiate, sáppiano. պարզ։ Ներ։ Che s'ppia, sappi, կամ sáppia, sáppia; sappiamo, sappiate, sáppiano. ըստ։ Ներ։ Իր։ Sapessi, են։ Ներ։ անիր։ Saprei, են։ (և ոչ Saperei, են։) ընդան։ Saputo. դերբ։ Sapendo.

Sbáttere. Ցնդել։ թօթափել։ տես Battere.

Scalfíre. Ցամել։ ցեռել։ սահ։ Ներ։ Scalfisco. Իր։ Scalfii, են։ ապ։ Scalfirò, են։ ընդան։ Scalfito.

Scégliere, կամ scérre. Ընտրել։ սահ։ Ներ։ Scelgo, scegli, sceglie; scegliamo, scegliete, scélgono. անիր։ Sceglieva, են։ Իր։ Scelsi, scegliesti, scelse; scegliemmo, scegliéste, scélsero. ապ։ Sceglierò. հրամ։ Scegli, scelga; scegliamo, scegliete, scélgano. պարզ։ Ներ։ Che scelga, scelghi, կամ scelga, scelga; scegliamo, կամ scelghiamo, scegliate, կամ scelghiate, scélgano. ըստ։ Ներ։ Իր։ Scegliessi, են։ Ներ։ անիր։ Sceglierei, են։ ընդան։ Scelto. դերբ։ Scegliendo.

Scéndere. Իջանել։ սահ։ Ներ։ Scendo, են։ Իր։ Scesi, scendesti, scese; scendemmo, scendeste, scésero. ապ։ Scenderò. ընդան։ Sceso.

Scérnere. Ընտրել. քաջ տեսանել։ սահ։ Ներ։ Scerno. Իր։ Scersi.

Scíndere. Պատառել։ հերձուլ։ սահ։ Ներ։ Scindo, են։ Իր։ Scinsi, զիք ապասանի։ ընդան։ Scinto.

Schiúdere. Բանալ։ տես Chiudere.

Sciógliere, կամ Sciórre. Արձակել. լուծանել։ սահ։ Ներ։ Scióglio, կամ Sciógli, scióglie; sciogliamo, sciogliete, sciólgono, կամ sciógliono. անիր։ Sciogliéva, են։ Իր։ Sciolsi, sciogliesti, sciolse; sciogliemmo, sciogliéste, sciólsero. ապ։ Sciorrò, sciorrái, sciorrà; sciorremo, sciorrete, sciorranno. հրամ։ Sciogli, sciolga, կամ sciógliа; sciogliamo, sciogliete, sciólgano. պարզ։ Ներ։ Che

Digitized by Google

io sciolga, tu sciogli, կամ sciolga, colui sciolga; sciogliamo, կամ sciolghiamo, sciogliate, sciólgano. բայ. անցեալ. Sciogliessi, եւ անցեալ. անկատար. Sciorrei, եւ ընդունակ. Sciolto. դերբ. Sciogliendo.

Scommettere. Ստանալ զ ոմանց գրաւս։ ա։ Mettere.

Scompórre. Ցրուեալ։ տես Porre.

Sconóscere. Ստգիտանալ լինիմ։ տես Conoscere.

Sconvólgere. Վերս ի վայր առնել։ շրջել։ ա։ Volgere.

Scopríre. Բանալ։ սահմ. անցեալ. Scopro, եւ։ կամ։ Scoprii, կամ scopersi, եւ։ ընդունակ. Scoperto. Տես Coprire, եւ Aprire.

Scórgere. Տեսանել։ սահմ. անցեալ. Scorgo, եւ այլն։ կամ։ Scorsi, scorgesti, scorse; scorgemmo, scorgeste, scórsero. ապ. Scorgerò. ընդունակ. Scorto.

Scórrere. Սահիլ։ արագ։ ասպարեսի։ ա։ Correre.

Scrívere. Գրել։ սահմ. անցեալ. Scrivo, եւ այլն։ կամ։ Scrissi, scrivesti, scrisse; scrivemmo, scriveste, scrissero. ապ. Scriverò. ընդունակ. Scritto.

Scuótere. Ցնցել։ սահմ. անցեալ. Scuoto, եւ այլն։ կամ։ Scossi, scuotesti, scosse; scuotemmo, scuoteste, scósseró. ապ. Scuoterò. ընդունակ. Scosso.

Sedére. Նստիլ։ Այս բայ է անկանոն միայն ի անցեալն սահմանական, եւ ապագայական. եւ ի հրամայական. խակ յայլսն է կանոնաւոր ընդ ի ծնարգաւ։ սահմ. անցեալ. Seggo, siedi, siede; sediamo, կամ seggiamo, sedete, séggono, կամ séggiono. անկատ. Sedeva, կամ sedea, եւ։ կամ։ Sedei, sedesti, եւ։ հրամ. Siedi, segga; sediamo, կամ seggiamo, sedete, séggano. պարտ. անցեալ. Che io, tu, colui segga; noi sediamo, կամ seggiamo, voi sediate, կամ séggiate, coloro séggano. ընդունակ. Seduto.

Sedúrre. Մոլորեցուցանել։ տես Condurre.

Seppellíre. Թաղել։ սահմ. անցեալ. Seppellisco, եւ այլն։ կամ։ Seppellii, եւ այլն։ ապ. Seppellirò. ընդունակ. Seppellito, եւ Sepolto.

Smuóvere. Խախտել։ ի բանից շարժել։ ա։ Muovere.

Soccórrere. Օգնել։ տես Correre.

Soddisfáre. Հատնել զրաւ։ վճարել։ տես Fare.

Soddócere. Պատրել։ հրապուրել։ տես Condurre.

Soffríre, եւ Sofferíre. Հանդիսանալ։ կրել։ սահմ. անցեալ. Soffro, Soffero, մերթ եւ Sofferisco. բայ. անկատ. Sofferrei, կամ Sofferirei. ընդունակ. Sofferto, եւ ոչ Soffrito.

Soffríggere. Փոքր մի տապակել։ տես Friggere.

Soggiacére. Լինել զ իւրեանց, ի ներքոյ։ ա։ Piacere.

Soggiúngere, Soggiúngere. Յարել։ կցել։ տես Giugnere.

Solére. Սովորել։ Է պակասաւոր, եւ ունի միայն զյիսուսական ժամանակ։ սահմ. անցեալ. Sóglio, suógli, (բայց այժմ սակ suóli.) suóle; sogliamo, soleté, sógliono. անկատ. Io Soleva, կամ solea, tu solevi, colui soleva, կամ solea; solevamo, solevate, solévano, կամ soléano. պարտ. անցեալ. Che io sóglia, tu suógli, կամ sogli, կամ sóglia, colui sóglia; sogliamo, sogliate, sógliano. բայ. անցեալ. Solessi, եւ։ ընդունակ. Sólito. դերբ. Solendo. Ցանկալի զի ընդունելոյ է։ Sólito, կամ Avezzo ի ժամանակ բային Essere մարմնի ընդունել յայսմ ժամս, եւ ի գործս։ զի Io son solito, կամ avvezzo; tu sei, կամ colui è solito, եւ այլն։ Սովորեալ եմ, սովորեալ ես, եւ այլն։

Sólvere. Լուծանել։ սահմ. անցեալ. Solvo, եւ այլն։ կամ։ Solvei, կամ solvetti, եւ այլն։ ապ. Solverò. ընդունակ. Soluto.

Sommérgere. Ընկղմել։ տես Immergere.

Sommettere. Տես Sottomettere, եւ Mettere.

Soppórre. Ներքոյ դնել, կամ արկանել։ ա։ Porre.

Sopprímere. Բառնալ. խափանել։ ա։ Opprimere.

Soprascrívere. Մակագրել։ տես Scrivere.

Soprassedére. Թողուլ. զանց առնել։ ա։ Sedere.

Sopravvivere. Կեալ առաւել է դրանէ։ ա։ Vivere.

Sórgere, կամ Súrgere. Յառնել։ սահմ. անցեալ. Sorgo, եւ այլն։ կամ։ Sorsi, կամ Sursi, sorgesti, sorse; sorgemmo, sorgeste, sórsero. ապ. Sorgerò. ընդունակ. Sorto, կամ Surto.

Sorpréndere. Ցանկարծ դիմել. պաշարել։ տես Prendere.

Sorrídere, Sottorídere. Խնդալ։ տես Ridere.

Soscrívere, Sottoscrívere. Մատագրել։ ա։ Scrivere.

Sospéndere. Կախել, եւ այլն։ սահմ. անցեալ. Sospendo, եւ այլն։ կամ։ Sospesi, sospendesti, sospese; sospendemmo, sospendeste, sospésero. ապ. Sospenderò. ընդունակ. Sospeso. Այս բայ է անկանոն, եւ ոչ միաբանի է նախադասափարի իւրում։ Pendere, որ է կանոնաւոր։

Sospíngere, եւ Sospígnere. Մղել։ տես Spingere.

Sostenére. Բարձել։ ունել։ կրել։ տես Tenere.

Sottométtere. Ստորանալ է ձեռամբ։ տես Mettere.

Sottopórre. Ներքոյ դնել, կամ արկանել։ ա։ Porre.

Sottrárre. Հանել ի ներքուստ. Ստորագրեցուցանել. զերծուցանել։ տես Trarre.

Sovveníre. Օգնել։ տես Venire.

Spándere. Հերձել։ հատանել։ սահմ. անցեալ. Spando, եւ։ կամ։ Spasi, ապ. Spanderò. ընդունակ. Spaso, Spanto.

Spárgere. Հերձուլ։ հատել. ցրուել։ սահմ. անցեալ. Spargo, եւ այլն։ կամ։ Sparsi, spargesti, sparse; spargemmo, spargeste, spársero. ապ. Spargerò. ընդունակ. Sparso, կամ Sparto.

Sparíre. Անհետանալ։ տես Apparire.

Spégnere, եւ Spéngere. Շիջուցանել։ սահմ. անցեալ. Spegno, կամ Spengo, spegni, spegne; spenghiamo, կամ spegniamo, spegnete, spéngono. անկատ. Spegneva. կամ։ Spensi, spegnesti, spense; spegnemmo, spegneste, spénsero. ապ. Spegnerò. հրամ. Spegni, spenga; Spenghiamo, spegnete, spéngano. պարտ. անցեալ. Che spenga, spenghi, կամ spénga, spenga; spenghiamo, spenghiate, spéngano. բայ. անցեալ. կամ։ Spegnessi, եւ։ անցեալ. անկատ. Spegnerei; եւ։ ընդունակ. Spento. դերբ. Spegnendo.

Spéndere. Ծախել։ սահմ. անցեալ. Spendo, եւ այլն։ կամ։ Spesi, spendesti, spese; spendemmo, spendeste, spésero. ապ. Spenderò. ընդունակ. Speso. դերբ. Spendendo.

Spérdere, եւ Spérgere. Ցրուել։ սահմ. անցեալ. Sperdo. կամ։ Spersi, sperdesti, sperse, եւ այլն։ ապ. Sperderò. ընդունակ. Sperduto. եւ Sperso է ընդունակ։ Spergere մն։

Spiacére. Անհաճոյ լինել։ տես Piacere.

Spíngere, եւ Spígnere. Մղել։ սահմ. անցեալ. Spingo, եւ այլն։ կամ։ Spinsi, spingesti, spinse; spingemmo, spingeste, spínsero. ընդունակ. Spinto.

Spióvere. Իջանալ անձրևոյն։ տես Piovere.

Spórre, Espórre. Արտաքս դնել։ մերկանել։ ա։ Porre.

Stáre. Կալ։ սահմ. անցեալ. Sto, stai, sta; stiamo, state, stanno. կամ։ Stetti, stesti, (եւ ոչ stasti,) stette; stemmo, steste, (եւ ոչ staste,) stéttero. ապ. Starò, եւ այլն։ հրամ. Stà tu, stía, կամ stéa colui; stiamo, state, stiano, կամ steano. բայ. անցեալ. կամ։ Stessi, stessi, stesse; stessimo, steste, stéssero, կամ stéssono. (Ոչ ընդարձակ ասելն Stassi, stasse, stássero.) անցեալ. անկատ. Starei, staresti, stárebbe; staremmo, stareste, starébbono, կամ starébbero. պարտ. անցեալ. Stia, stii, կամ

stia,

Digitized by Google

stia, stia; Stiamo, stiate, stieno. (լաս և և քան զ Stiano.) ընդան. Stato.

Sténdere. Զտանել. տարածել: անս Tendere.

Stógliere, Stórre. Ի բաց բառնալ: տ. Toglíere.

Stringere, և Strígnere. Սեղմել. սղղել. ձգել: սահ. Ներէ. Stringo, և այլն: ԿԲ. Strinsi, stringesti, կամ strignesti, strinse; stringemmo, stringeste, strínsero. ապ. Strignerò, և այլն: ընդան. Stretto, կամ Strinto.

Strúggere. Հալել. լուծանել: սահ. Ներէ. Struggo, և այլն: ԿԲ. Strussi, struggesti, strusse; struggemmo, struggeste, strússero. ապ. Struggerò. ընդան. Strutto.

Succédere. Յաջողել. յաջողել: սահ. Ներէ. Succedo, և այլն: ԿԲ. Succedetti, կամ Succeasi. ընդան. Succeduto, և Successo.

Suppórre. Հանապել. կարծել: անս Porre.

Súrgere. Տես Sorgere.

Svéllere, Svégliere, և Svérre. Խլել. արմատալի: սահ. Ներէ. Svelgo, svelli, svelle; և այլն: ԿԲ. Svelsi, svellesti, svelse; svellemmo, svelleste, svélsero. ապ. Sveglierò. ընդան. Svelto.

T.

Tacére. Լռել: սահ. Ներէ. Táccio, taci, tace, և: ԿԲ. Tacqui, tacesti, tacque; tacemmo, taceste, tácquero. ապ. Tacerò, և այլն: ընդան. Taciúto. Ջայլ ինչս և զգեմս անս Ի Piacere. զի ը ասի լծորդի ը օրինակի նի, հրինելով զասան զ Ի նոյն գեմս ոչ ինս, և այլն:

Téndere. Զտել. տարածել: սահ. Ներէ. Tendo, և: ԿԲ. Tesi, tendesti, tese; tendemmo, tendeste, tésero. ապ. Tenderò. ընդան. Teso.

Tenére. Ունել. ընդունել: սահ. Ներէ. Tengo, tieni, tiene; tenghiamo, կամ teniamo, tenete, téngono. անԿԲ. Teneva. ԿԲ. Tenni, կամ Te', tenesti, tenne; tenemmo, teneste, ténnero. ապ. Terrò, terrai, terrà; terremo, terrete, terranno. հրամ. Tieni tu, (կամ te արտասանեալ անխով e բեմ.) tenga colui; tenghiamo, կամ teniamo, tenete, téngano. պարտ. Ներէ. Che tenga, tenghi, կամ tenga, tenga; tenghiamo, կամ teniamo, tenghiato, կամ teniate, téngano. ընդ. Ներէ. ԿԲ. Tenessi, և այլն: Ներէ. անԿԲ. Terrei, terresti, terrebbe; terremmo, terreste, terrébbero, կամ terrébbono. ընդան. Tenuto. դերբ. Tenendo.

Térgere. Սրբել. սրբել: սահ. Ներէ. Tergo, և: ԿԲ. Tersi, tergesti, terse; tergemmo, tergeste, térsero. ապ. Tergerò. և այլն: ընդան. Terso.

Tíngere, և Tígnere. Ներկանել: սահ. Ներէ. Tingo, և այլն: ԿԲ. Tinsi, tingesti, tinse; tingemmo, tingeste, tínsero. ապ. Tignerò. ընդան. Tinto. Ոչ կրկնակ խոնարհմանցն անս զնանց Թուեցեալ բային Cingere.

Tógliere. սովորաբար ասի Tórre. խակ. Tóllere և բառ հին, և խաղանել: Սանուալ. Ի բաց առնուլ. բառնալ: սահ. Ներէ. Io tolgo, կամ tóglio, tu togli, colui téglie, կամ toe, (կամ ը բանաստեղծիկ tolle;) noi tolghiamo, կամ togliamo, voi togliete, coloro tólgono, կամ tógliono, կամ tóllono. անԿԲ. Toglieva. ԿԲ. Tolsi, togliesti, tolse; togliemmo, toglieste, tólsero. ապ. Torrò, torrai, torrà; torremo, torrete, torranno. հրամ. Togli, կամ toi, tolga; tolghiamo, կամ togliamo, togliete, tólgano. պարտ. Ներէ. Che tolga, կամ tóglia, tolga, tolga; tolghiamo, կամ togliamo, tolghiate, tólgano. ընդ. Ներէ. ԿԲ. Togliessi, և: Ներէ. անԿԲ. Torrei, և այլն: ընդան. Tolto. դերբ. Togliendo.

Tóndere. Կտրել. զոլխարս. խուզել: սահ. Ներէ. Tondo. ԿԲ. Tondei. ընդան. Tonduto.

Tórcere. Գալարել. ոլորել: սահ. Ներէ. Torco, torci, և այլն: ԿԲ. Torsi, torcesti, torse; torcemmo, torceste, tórsero. ապ. Torcerò. ընդան. Torto.

Tradúrre. Թարգմանել: անս Condurre.

Trafíggere. Թափանցանց առնել, կամ խոցել. մեռել: անս Figgere.

Trárre. Ի հնումն Tráere. Քաշել. ձգել. հանել: սահ. Ներէ. Io traggo, կամ trao, tu trai, (ը ասղաս ասի գ traggi,) colui trae, (ը ասղաս tragge;) noi tragghiamo, կամ traggiamo, կամ trajamo, voi traete, coloro trággono. (ը ասղաս traano.) անԿԲ. Traeva. (ը ասղաս traea.) ԿԲ. Trassi, traesti, trasse; traemmo, traeste, trássero. ապ. Trarrò, և այլն: հրամ. Trai, tragga; tragghiamo, կամ trajamo, traete, trággano. պարտ. Ներէ. Che io tragga, tu tragga, կամ tragghi, colui tragga; noi tragghiamo, կամ trajamo, կամ traggiamo, voi tragghiate, կամ traggiate, coloro trággano. ընդ. Ներէ. ԿԲ. Traessi, և այլն: Ներէ. անԿԲ. Trarrei, և այլն: ընդան. Tratto. դերբ. Traendo.

Trasandáre. Ցանաչել. զանցանել: թափանցել. ի բաց Andare, բայց է կանոնաւոր ը ը ընդարձակեալ, սակայն և այնպես ի գեմս ինչ ջնեա երթայ նմին. ը, Trasvanno.

Trascégliere, և Trascére. Տես Scegliere.

Trascórrere. Ընթանալ արագ. արշաւել: տ. Correre.

Trascrívere. Օրինակել. գրել: անս Scrivere.

Trasfóndere. Հեղուլ. սանան յանանոյ: անս Fondere.

Trasméttere. Հեղուլ. յայլ սանան: անս Mettere.

Trasparére, և Trasparíre. Թափանցել (լուսոյն:) անս Apparire.

Trattenére. Զբանիւք արգիանել. զոգ. արգելուլ: անս Tenere.

Travedére. Շանուլ. կամ այլայլել. ապաց: անս Vedere.

V. և U.

Valére.

նէրէ։ Odo, odi, ode; udiamo, udite, ódono; անիւր։ Udiva, և այլն։ ԻՒր։ Udii, udisti, udì. udimmo, udiste, udírono. ապ։ Udrò, և այլն։ կամ Udirò, և այլն։ հրամ։ Odi, oda; udiamo, udite, ódano. պրս։ նէրէ։ Che oda, oda, oda; udiamo, udiate, ódano. ըստ։ նէրէ։ ԻՒր։ Udisse, և ն։ անիւր։ Udrei, և այլն։ ընդան։ Udíto. դերբ։ Udendo.

Vedére. Տեսանել։ սահ։ նէրէ։ Vedo, և Veggo, (ըստ բանասաեղծիկ Véggio,) vedi, vede; veggiamo, և vediamo, vedete, védono, և véggono. անիւր։ Vedeva, և այլն։ ԻՒր։ Vidi, կամ Veddi, vedesti, vide, կամ vedde; vedemmo, vedeste, vídero, կամ véddero. (յետոյնն սակաւ ուրեք 'ի կիր ածի։) ապ։ Vedrò, vedrái, և այլն։ (և ոչ Vederò, և այլն։) հրամ։ Vedi, veda, կամ vegga; veggiamo, կամ vediamo, vedete, véggano, կամ védano. պրս։ նէրէ։ Che io vegga. (ռամկ veda, և այլն։) tu vegghi, (կամ ըստ սգգ.քաջ.էն veggi,) կամ vegga, colui vegga; veggiamo, veggiate, véggano. ըստ։ նէրէ։ ԻՒր։ Vedessi, և այլն։ նէրէ։ անիւր։ Vedrei, և ն։ (և ոչ Vederei, և ն։) ընդան։ Veduto. (և ոչ visto. թէպէտ գտանի ուրեք ուրեք։) դերբ։ Vedendo.

Véndere. Վաճառել։ սահ։ նէրէ։ Vendo, և այլն։ ԻՒր։ Vendei, և Vendetti. ընդան։ Venduto.

Venire. Գալ։ սահ։ նէրէ։ Vengo, կամ vegno, vieni, viene; veniamo, կամ venghiamo, կամ vegnamo, venite, véngono. անիւր։ Veniva. ԻՒր։ Vennì, venisti, venne; venimmo, veniste, vénnero. ապ։ Verrò, verrai, verrà, և այլն։ հրամ։ Vieni, venga; venghiamo, կամ veniamo, venite, véngano. պրս։ նէրէ։ Che io venga, tu venghi, կամ venga, colui venga; venghiamo, կամ veniamo, venghiate, véngano. ըստ։ նէրէ։ ԻՒր։ Venissi, և այլն։ նէրէ։ ԻՒր։ Verrei, և այլն։ ընդան։ Venuto. դերբ։ Venendo.

Víncere. Յաղթել։ սահ։ նէրէ։ Vinco, և ն։ ԻՒր։ Vinsi, vincesti, vinse; vincemmo, vinceste, vínsero. ապ։ Vincerò. ընդան։ Vinto.

Vívere. Կեալ։ սահ։ նէրէ։ Vivo, և այլն։ ԻՒր։ Vissi, vivesti, visse; vivemmo, viveste, víssero. ապ։ Viverò. (ըստ բանասաեղծիկ Vivrò.) ընդան։ Vivuto, կամ Vissuto. (ըստ բանասաեղծիկ Visso.)

Úngere, և Úgnere. Օծանել։ սահ։ նէրէ։ Ungo, և այլն։ ԻՒր։ Unsi, ungesti, unse; ungemmo, ungeste, únsero. ապ։ Ugnerò. ընդան։ Unto. Տես զծանօթութիւն բային Cingere.

Volére. Կամիլ։ սահ։ նէրէ։ Vóglio, (առ քանասաեղծս vuò, կամ vo',) vuoi, ('ի հնումն vuógli.) vuole; vogliamo, volete, vógliono. անիւր։ Voleva. ԻՒր։ Volli, volesti, volle; volemmo, voleste, vóllero, կամ vóllono. ապ։ Vorrò, vorrai, vorrà; vorremo, vorrete, vorranno. հրամ։ Vuógli, կամ vogli tu, vóglia colui; vogliamo noi, vogliate voi, vógliano coloro. պրս։ նէրէ։ Che io vóglia, tu vóglia, կամ vógli, կամ vuógli, colui vóglia; vogliamo, vogliate, vógliano. ըստ։ նէրէ։ ԻՒր։ Volessi, և այլն։ նէրէ։ անիւր։ Vorrei, vorresti, vorrebbe; vorremmo, (և ոչ vorréssimo,) vorreste, vorrébbero, կամ vorrébbono. ընդան։ Voluto. դերբ։ Volendo.

Ծանիր զի Volsi, volse, և vólsero թէպէտ գտանին 'ի տապալափութիս Աբիսագեայ, փոխ կամարեալն Volli, և այլն։ բայց այժմ խափանեալ են. և սիրասիր պատշաճին բային Vólgere, ՝ի Շրջել, դարձուցանել։ Սա նախնիս գտանի Volavate փոխ volevate ին, բայց խափանեալ է։

Vólgere, և Vólvere. Շրջել։ դարձուցանել։ սահ։ նէրէ։ Volgo, volgi, volge; volgiamo, volgete, vólgono. ԻՒր։ Volsi, volgesti, volse; volgemmo, volgeste, vólsero. ապ։ Volgerò, և այլն։ հրամ։ Volgi, volga; volgiamo, volgéte, vólgano. պրս։ նէրէ։ Che volga, volga, volga; volgiamo, (կամ volghiamo.) volgiate, vólgano. ընդան։ Volto.

Uscíre, և Escíre. Ելանել։ Զոր ինչ ասացաք 'ի բայն Udire վասն անկանոնութեանն, և վասն փոփոխման u ձայնաւորին 'ի o, զնոյն խմեա և աստ։ սահ։ նէրէ։ Esco, esci, esce; usciamo, uscite, éscono. անիւր։ Usciva. ԻՒր։ Uscii, և այլն։ ապ։ Uscirò. հրամ։ Esci, esca; usciamo, uscite, éscano. պրս։ նէրէ։ Che esca, esca, esca; usciamo, usciate, éscano. ըստ։ նէրէ։ ԻՒր։ Uscissi, և այլն։ նէրէ։ անիւր։ Uscirei, և այլն։ ընդան։ Escito. (բայց քաւ և։) Uscito. դերբ։ Uscendo.

Գտանին առ հին բանասաեղծս Escire, escisse, escissero, զորս մարթ է 'ի կիր առնուլ ըստ տեղւոյն։ Գտանի ուրեք և Uscì փոխ Uscii.

Ամենք ասեն և։ Esciamo, Esciva, Escirò, և ն։, առեալ յանէնուէն Escire. բայց լաւ է չառնուլ 'ի կիր։ զի բայ 'ի վերոյ երգեալ ձայնիցն այս բայ ակաանի յաւէտ u իմ։ քան e իմ։

Digitized by Google

Digitized by Google

Մանկունք մրտավարժք՝ ելէք խլնդագին, յիմատակս Տոնդար՝ ի բարձու լերին.
ողբ ձեր դիւրագայթ՝ այլ ոչ վաստակին, զի տայ Խաղարան՝ ձեզ թիւրս կրկին

Digitized by Google

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՅԻՏԱԼԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԻՀԱՅԵՐԱՐՈՒԱՆ

A

Ա. Է գիր ձայնաւոր, և առաջինն 'ի կարգի այբուբենիս. ըստ այսմ է գոյական, և ըստ սեռին արական. որ, un A grande. A մի մեծ: dall' A fino alla zeta. կամ dall' A alla zeta. 'ի սկզբանէ ցաւարտ. ծայրէ 'ի ծայր. ծագէ 'ի ծագ:

A. Է նախդիր արական, և արտաստանի ուժգին. նշանակէ՝ Ա. 'ի, 'յ, 'ց, ընդ. 'ի մեզ բացատրի և ներքնահոլով արականաւ. որ, a me. ինձ, յիս, ցիս, առ իս, ըստ իս: պանա: dare a lui. տալ նմա, ցնա: օնա վերմէ: a me pare. ինձ թուի:

A. Է և նախդրուն. յատաջոյ բազաձայն տառիցդ արտաստանի ուժգին. որ. a rendere. 'ի տալ: Բայց առաջի ձայնաւորաց՝ արտաստանի մեղմ. որ. a udire. 'ի լսել:

Ս երթ առ խորշելոյ 'ի կրկնակ ձայնաւորաց՝ որք գործեն զարտաստանուն, յարի 'ի a նախադրուն՝ բազաձայնն d. ոգ. ad alta voce. 'ի ձայն բարձր: խոսել: աչ խլել: Զնոյն խնամ և վրա a նախդրին. ոգ. ad essi. առնոգ. նոցա: օնարա: Նախադրուն A նշանակէ բարձրնակ՝ ըստ այլ և այլ բառիցդ յորս յարի. որոց դլխաւորքն են հետագայքդ:

'Ի, 'յ. կազմէ 'ի մեզ զնախդրիս արական, կամ զներքոյական. ոգ. fermò le piante a terra. հաստատեաց զբարշապարան 'ի գետին, կամ 'ի գետնի: այդընչ եբէ պէրէպի: a terra caggia la bugia. յերկիր, կամ 'ի գետին անկցի սուտն: provocare ad ira. շարժել 'ի բարկութիւն: andare a perdizione. երթալ 'ի կորուստ: andare a povertade. որ in povertade. անկանիլ յաղքատութիւն: Ա. menato a Giuseppe. ածեալ առ յովսէփ: Ե՝ սրտ. առ: Եաբէ. Եանկոպ:

A. յարեալ 'ի բայս՝ որք նշանակեն կալ 'ի տեղւոջ, նշանակէ in, կամ nel. 'ի մեզ բացատրի նե թրոյս կանաւ. ոգ. trovandosi egli a Parigi. որ in Parigi. գտնուի նա 'ի փարեզ: ֆարիզպէ պուլանոպ: studiato a Roma. ուսեալ 'ի հռոմի: a capo del ponte si sedea. նստէր 'ի խելս կամրջին: dimorare a Londra. բնակել 'ի լօնտրա:

A, յարեալ առ 'ի բայս՝ որք նշանակեն զշարժումն առ տեղին. ոգ. andare a Chiesa. դնալ յեկեղեցի: փէլանէյ էլիկէ: si torna a casa sua. դառնայ 'ի տուն իւր:

A, 'ի յարիլն յանեբևոյթս՝ նշանակէ՝ 'ի, առ. 'ի. և կամ բացատրի 'ի մեզ սոսկ անեբևութիւն. որ, pronto a udire, tardo a parlare. արագ 'ի լսել. և յամր 'ի խօսել: chiamò a render ragione. կոչեաց առ 'ի տալ, կամ տալ զհաշիւ: cominciarono a vendere. սկսան վաճառել: պաչլարբէլաբ սաթմոպա:

'Ի վրայ, 'ի, 'յ: Լեռպինն: montato a cavallo, որ sopra. ելեալ, կամ հեծեալ յերիվար: ամա պինի: Վրայ. սակս. առ 'ի: իւրն: avvegnachè a sua colpa la navicella sia fracassata. թէպէտ զի ի իւրոյ յանցանաց խորտակեալ էցէ նաւն: gli mandò dicendo, che a cena l' arrostisse. առաքեաց ասել ցնա, զի խորովեսցէ զայն վրա ընթրեսցս: l' avrebbe egli a se amato più tosto, che a te. վրա իւր սիրէր ինքդ, քան զքեզ: vi diede a mie cagioni. եւ ձեզ յիմ սակս, կամ յդիս իմ: a che pur piangi? վրա էր, զի, կամ առ ինչ լայս: a difesa di sè. վրա անձին պաշտպանութեան, կամ առ 'ի պաշտպանութեան անձին:

Ընդ: la nave percosse a certe spiaggie. նաւն զանազան ափունս, կամ յափունս ինչ: էնմէյի գարայա վուրպա: Ս երթ դնի փենկ di նախդրին. 'ի մեզ բացատրի գործիականաւ, կամ այլապէս. ոգ. ben forniti a danari, e care gioje. որ di danari. ճոխացեալ, կամ լի դրամովք և սակաւիք պատուականաւք: փոլմուշ սէնկ իւն, էլ գէյմէրիլի ճէնէնէրէք իւն: nutricato a latte d' asina. սնեալ կաթամբ էշոյ: non ardiva a tornare. որ di torn''. չէ համարձակեր դառնալ: ճէսարէթ էթմէզ էրմի դէոնմէյէ: a bene sperar m' era cagione. կայր իմ պատճառ բարեյոյս լինելոյ: ricevuti tutti a grandissimo onore. ընկալեալք առ հաստատակ մեծաւ պատուով:

Ս երթ դնի փենկ նախադրուն՝ որ per, կամ tra. 'Ի

Digitized by Google

'ի • առ • կամ • avendo a mano il trattato • ունեցող 'ի ձեռին, կամ առ ձեռն զգաշնագրութեան։
Ա. հաճեմատութիւն • առ (նովաւ •) ՝ էնմիտիպէ։
Յետ • զինի • ետնդրա։ ivi a pochi dì • անդ յետ սակաւ աւուրց։ a questa breve noja seguita prestamente il piacere • յետ այսր դոյզն վշտաց գայ վաղվաղակի հնդուութիւն։ կամ այսմ դոյզն վշտաց զկնա դայ ելն։ Ա. ել այժմ 'ի կիրակուրեն, oggi a otto • (կամ ՝ եղծեալ բարբառոյ ասեմ կաց՝ oggi otto •) 'ի սերկեան օրէ յետ ինքորդի օրս ուրեմ աւուրքդ զկնի։ պէտքն սեր։ domani a otto • 'ի վաղուէ յետ ինքորդ օր։
Ա. երբեմն դնի փոխանակ նախադրութեան contra • կամ verso • 'ի կողմն • 'ի կոյս • ընդ • դէմ 'ի • առ։ զուգ • փոյթ։ խաբէբա։ a tramontana rivolta • դարձեալ է, կամ 'ի հիւսիս, 'ի հիւսիսակողմն։ volti a levante • դարձեալք ընդ արևելս, յարևելս կոյս։ la sua affezione a [illegible]tro • սէր իւր առ պիտրոս։
Ըստ։ էնօրէ։ էնպէ։ ella a senno di niuna persona voleva fare alcuna cosa • ոչ կամէր նա առնել ինչ ՝ կամս, կամ ՝ հաճոյից ուրուք։ quanto a mio avviso • ՝ իմում կարծեաց • ոչ ես կարծեմ։ a piacer di coloro • ՝ հաճոյից, ՝ կամաց նոցա։ a suo modo • ՝ հաճոյս անձին • ըստ քանց իւրոց։
Ունիմ ես փոխանակ նախադրութեան con • և յուրանկ գործոցն գործելոյն, կամ գոլոյն • 'ի հայումս բաց յարաբերգործիականաւ, կամ մակբայիւ • ՝ • a fosza • բռնութ • բռնի։ դասուց։ veniva a capo chino • ՝ con capo • գայր կորացեալ գլխով • կամ կոր 'ի գլուխ, կորացեալուխ։ էնէրբ իրի պաչ ատբ։ a fronte scoperta • բացաւ գլխով • մերկ գլխով • ազատագլեմ • համարձակ • ունբ ալբ։ • սէրբէպ։ lavorare a sue mani • գործել ձեռամբ իւրով։ mostrare a dito • յուցանել մատամբ • մատնցոյց լինել։ andare a cavallo • գնալ երիվարաւ։ andare a maggior fretta • երթալ շտապ ապագնա [illegible] • զարե a fede • սիրել հաւատոմամբ։ battere a palme • ծափս • կամ ՝ ծափ զծափն հարկանել։ ՝ այսմ ասի։ ես pigliare a due mani • [illegible] երեսքուսեալք ձեռագ։ stare a padrone • կալ 'ի ծառայութիւն • կամ ՝ ծառայութեան։ vestito a bruno • 'ի թուխ հանդերձեալ • սեւագեալ։ սեւակերտ։ սեւակերտ։
Ա. երբեմն դնի փոխանակ contro • կամ con նախադրութեան։ Ընդդեմ • ընդ • փոյթ • խոյթ • էլ։ non ci conviene guari combattere a sì poca gente • գժպատեհ է մեզ պատերազմել ընդ • կամ ընդդեմ այսպէս սակաւաքիւ զորաց։
Երբեմն դնի փոխանակ նախադրութեան in • կամ sotto • [illegible] (գործիականաւ •) 'ի • յ (ներգործականաւ •) զգիրեալս։ le possessioni de' miei figliuoli sieno a mia signoria • սակայն ունիցեն զրդեաց իմոց լիցին [illegible] իշխանութեան • կամ ձեռամբ • կամ յիշեամ իշխանութեան։ a pena la testa • ընդ պատմամբ գլխոյ [illegible] • կամ մինչ սարատուն։ մինչ սարատ։ [illegible] infra, in capo, in termine • 'ի սարատ։ յաւարտ։ սնդրա։ ՝ • fece a due mesi una fanciulla • 'ի կատարել • կամ մեռ երկուց ամաց ծնաւ աղջիկն մի։
Ունիմ դնի փոխանակ բացատրական յոգնի da • 'ի, յ (բացատրականաւ •) փան • գնն։ udendo a molti commendarla • ՝ da molti • լսելով 'ի բազմաց զգովեստն ՝ • լսելովքն էլիսիէ ծառն գովելին։ li fece pigliare a tre suoi servidori • ՝ da tre • եռ բանեալ զպանակն երկոց ծառայից իւրոց։ ողողիս։ chiedi a lui • խնդրեա 'ի նմանէ։
Դնի ևս 'ի տեղի նախադրութեան in circa • իբր • իբրև։ փոփոխ։ ivi forse a tre miglia era un castello • թերևս իբր երիք մղոնաւ հեռի անտի՝ կայր աւան ինչ։ domandò, quanto egli allora dimorasse presso a Parigi; a che gli fu risposto, che forse *a* sei miglia • երկարց, որքանի և կաց նա մնաց 'ի փարիզ • որուամ եռ պատասխանի, թերևս իբր 6 մղոնաւ։ essendo già vecchio, di presso a settanta anni • գոլով ծերացեալ, ամանց իբր եօթանասնից։
Ունի 'ի • 'ց • չափ։ փէ։ dolente a morte alla sua camera si tornò • տրտմեալ մինչև գնաց, կամ մահուանցն դարձաւ 'ի սենեակ իւր։ էուլեամ հիպէ ինինէպէ մահուան օլարդ՝ պէնանիս էնէպի օտաղնա։ ՝ այսմ ասի ևս panni lunghi a terra • հանդերձք բաղարաքարք, կամ գետնաքարք։
Ունի դնի փոխանակ նախադրութեան in, կամ per • որ 'ի մեզ բացատրի 'ի • յ նախդրիւ տրականաւ, կամ ուղղականաւ, և կամ այլազգ • ՝ • eleggere a Rè • ընտրել 'ի թագաւոր, կամ թագաւոր։ փանինէ էնիմէ։ ritegnendo a loro l' amministragione • ՝ per loro • պահելով անձանց, կամ վս անձանց վարչութիւնն։ recarsi ad onore • պատիւ համարել անձին։
'Ի մեզ • ՝ • կամ 'ի • յ (բացատրականաւ •) գնն • գան։ ՝ • senza far distinzione dalle cose oneste, a quelle, che oneste non sono • առանց խորհելոյ 'ի մեզ համեստից, և անհամեստից • կամ ընդ համեստս, և ՝ անհամեստս • և կամ զհամեստսն յանհամեստից։ էնէնի էեմիտիպէ գարի էեմէնի։
A, վասն լաւագոյն 'ի կիր ածի գնն նախադրութեան, յարելով 'ի բառս՝ որք նշանակեն զժամանակ։ 'Ի մեզ բացատրի նախադրեալս 'ի • յ (ներգործականաւ •) զ (հայցականաւ •) ՝ • գնն։ • io ho avuta a queste notti la maggior paura • ՝ in queste • երկեայ յոյժ յայսոսիկ գիշերս • գան էնէնէնէրգէ ազ գորգաս։ a mezzo dì • 'ի մէջօրեայ • դիմիջաւուրբ • 'ի հասարակաւուրբ։ էոյէնի։
Երբեմն ևս դնի գնն նախադրութեան per, կամ da • Ընդ • առ 'ի • էլն։ ՝ parlando a giuoco • ՝ per, կամ da giuoco • առացեալ ընդ խաղ • առ 'ի խաղ • ընդ կատակս • ըստ։ էլն գնէլ։
Ոմն • իբրև • ըստ • ըստ նմանութեան • զարեն • էնգէ։ che si volgeano a ruota • որք հոլովէին ոմն զանիւ • դանիւ։ դանիւ։ դանիւ։

երկու երկու : Իրարու : a man giunte • մեռնող մարդ : a goccia a goccia • շիթ առ շիթ : պակաս պակաս : a faccia a faccia • մակաց առ մակաց : երեսի պէս երեսը : a poco a poco • առ սակաւ առ սակաւ : ամբոխ ամբոխ : a bastanza • ՚ի բաւականին • շատ : էնէնէնէ փոպոչ : a cielo scoperto • ՚ի բացի • բացօթեայ : ՚ի օդ ալիքնիպ : tagliare a pezzi • յօշել, յօշել մանր • կտորել (զոչիս :) փիլիմ փիլիմ էնիլ : ՚ի բրոնաց :

Եւ և a dismisura, a man salva, a migliaja, a gran disagio • և այլ անբաւք • զորս սեռ ՚ի կարգի ՚ի ներքոյ իւրաքանչիւր բառիցդ, Dismisura, Mano, և ն :

Բազում անգամ և a միացեալ ՚ի յօդին la • և յարեալ յիւրական անուանս ինչ առնէ զնոսա մանրագոյս • որ • alla buona • բարեմտութիւն • անկեղծ մտաց • Ճշմարտիւ : հապիւէրի իւրէի : all' antica • ՚ի հնոց • ՚ի վաղեմի սովորութենէ • ոստ հինն : էսկի ոպէի իւրէի : alla confusa • խառն ՚ի խուռն : գառնամոլոլ : alla domestica • ընտանեբար : ռէուէիֆ ոնդ : alla scapestrata • անասնաձ : alla romana • ՚ի հռովմայեցւոց • ըստ սովորութեան հռովմայեցւոց : all' inglese • զորէն անգլիացւոց : ինգիլիզ խուլէ :

A' գրեալ ասասիրցիսՀ՝ արտասանի մեղմ : Ի յօդ և նախդիր տրական՝ յաքնակի տրական անուանց սկսեալց բաղաձայն տառիւք • և նշանակէ alli • ոստ • a' profeti • մարգարէից • ֆեղամպէրլերէ : a' padri • հարց • հարանց • պապալրա : a' quali • ո՞ր ոք : rivolta a' cani • դարձեալ առ շունս : Բայց առաջին բառից սկսելոց ձայնաւորաւ, կամ խառն Տ՚ի՝ գնի agli • ոստ • agli amori • սիրելոցն : agli errori • մոլորութեց : agli stimoli • խթանաց • agli specchj • հայելեաց :

A' գրեալ բերանաւոր՝ գնի բաղադրեալ ուրեք փոխանակ բայիս ha, որ ունի • որ է եզակի երրորդ դէմն ներկայի սահմանականի՝ բային Avere • որ նշանակէ Ունիլ :

AB

AB. նախադրեալ՝ • Երբեմն յարի ՚ի լատին բառս • որ Ab espérto, Ab antíco. Տես ՚ի կարգի. բառեանց :

Ababbóccio, A babbóccio, A bámbera, A baréllа. Տես մանն ինչ գլխոյ սեան :

Abaco. Ի մանն ինչ գլխոյ սեան :

Abada, ա. Գազան ինչ ափրիկէոյ • որոյ գլուխ է երկեղջիւր և նման գլխոյ երիվարի :

Abadéssa. Տես Badessa •

Abantíco, ի • ՚ի հնումն • ՚ի վաղ ժամանակս :

Abáo. Գլուխ • առաջնորդ • իշխան :

Abastánza, A bastánza, A bastánte. Տես Abbastanza, և ն :

Abáte, ա • Աբբայ : ասնկան պաղէ • պաղ քահանայ : Abate կոչի և նա՝ որ զգենու հանդերձ կրօնական, թէպէտև չիցէ աբբայ, կամ կղերիկոս :

Abatóne, ա • Աբբայ բարձրահասակ կամ յոյր :

Abatúccio. Ի նոճազականն Abate ին :

Abazía. Տես Badía •

Abbacáre, ե • Շփոթիլ • սխալիլ • վրիպիլ : Նէրգ • խայլ և ինգիր առնել :

Abbacchiáre, ն • Ցոնթափիլ գաւազանաւ զպտուղս ծառոց • ՚ի զընկոյզս, և ն :

Abbacchiáto, ta. Ցոնթափեալ գաւազանաւ :

Abbachiéra, իկ • Կին թոռնաբան :

Abbachiére, ա • Abbachísta, ա • Թոռնաբան :

Abbaciméntо. Բախումն ՚ի միմեանս • կռիւ :

Abbacinaméntо. Տես Accecamento •

Abbacináre, ն • Կուրացուցանել : ՚ի՞ՀՀ էնիլ :

Abbacináto, ta. Կուրացեալ. նսեմանցեալ • խաւարեալ • աղօտացեալ (օդ, արեգակն, հայելի :)

Abbaco. Թռնաբանութիւն : աղիւսակ թռնաբանական :

Abbadáre. Տես Badare •

Abbadéssa, կամ լաւ և ս Badéssa. Աբբասուհի :

Abbadía, կամ լաւ և ս Badía •

Abbadiuóla, նմանաբ. Աբբայուհի փոքր :

Abbagliággine, իկ • Abbagliaméntо. Տես Abbarbagliamento : Կուրութիւն մտաց • պատրանք • մոլորումն. խարդ : դիւութիւն : սեն և Inconsiderazione •

Abbagliánte, հ • Խստողեցուցիչ • շլացուցիչ :

Abbagliánza. Տես Abbagliamento •

Abbagliáre, ն • Խստողել զաչս • շլացուցանել : գամայրէամ : է • Խստողել, կամ մթադանել աչաց • ոչ քաջ նշմարել : ՚ի՞ՀՀէրի գարարամ : lasciarsi abbagliar gli occhi dell' intelletto. պատրիլ • ՚ի խաբս անկանիլ :

Abbagliáto, ta. Abbagliatíssimo, ma • Խստողեալ :

Abbáglio, Abbaglióre • Տես Abbarbagliamento •

Abbajaméntо. Հաչումն • հաչիւն : հաչոյթ :

Abbajánte, հաստաբան • հաչող :

Abbajáre. ե • Հաչել : հաչամամ : ն • Յարձակել զընկնիլ • բարբանջել : թափանձել • ժամել : incontro a uno • բամբասել զոք : intorno a un luogo. յանձիլ ուրեք • փարիլ զտեղեաւ իւրեք : can che abbaja, poco morde, e chi troppo abbaja, empie il corpo di vento. առակ • Շուն հաչող սակաւ խածանէ : և որ բազմահաչն է՝ հողմով լնու զորովայնն • (՚ի բազմախօսն նոմանք է ՚ի գործել.)

Abbajatóre, ա • Հաչող : չարախօս • բամբասող :

Abbajatorélla, la. Փոքր մի հաչող : սակաւահաչ :

Abbajatríce, իկ • Տես Abbajatore •

Abbajatúra. Տես Abbajamento •

Abbaíno. Երդ • ՚ի լուսամուտս տանեաց :

Abballáre, ՚ի՞ՀՀ • Կապել զքեռն : գենէլէրէ :

Abbambagiáre, ն • Պառել, կամ լնուլ բամբակաւ :

Abbampáre. Abbampóso • Տես Avvampare •

Abbandonaméntо. Թողումն • լքումն սրտի :

Abbandonánte, հա • Ամ թողու • որ լքանէ :

Abbandonáre, ն • Թողուլ ՚ի ձեռաց, կամ յերեսաց • լքանել : ՚ի՞ՀՀ էնիլ • պրոպոզ : Թողուլ ՚ի կամս ուրուք • յանձնել, կամ ապաստան առնել յոք : ՚ի՞ՀՀ էնիլ : il partito d' alcuno. Թողուլ զզէնս ուրուք • սարանուլ յուսիցէ : le armi. զէնքնկէց լինիլ : Abbandonársi, յ • Սրտապէս կիլ • վհատիլ : ՚ի՞ՀՀ էնիլ • ՚ի խորս հոսել զանձն : բերիլ սատակութիւն • յարձակիլ զայրագին, կամ անսանձ : հիսանիլ էնիլ • պիրուլ էնիլ : alle passioni. անձնասուր լինել յանմկիրս, կամ անսս : alle sensualità • մատնել զանձն կամ ընկղմիլ ՚ի հեշտութիւն : ՚ՆՀՀ ույսա : a tutte sorte di vizj. անկրկնանալ, կամ անառակիլ յամմոլութիւն :

Abbandonataménte, հ • Անբարեկ • անսանձ • մոլեգին • անիմաստ : իբրեաս. զանանձ : amare uno abbandonatamente. մոլիլ, կամ զանանիլ ՚ի սէր ուրուք :

Abbandonáto, ta • Abbandonatíssimo, ma • Թողեալ • լքեալ, և ն : պրոպէլմէ : զուրկ : մանրասմ : abbandonato al piacere. զանանեալ, կամ ընկղմեալ ՚ի հեշտութիւն • անառակ • հեշտասէր :

Abbandonatóre, ա • Տես Abbandonante •

Abbandonevolméntе • Տես Abbandonatamente •

Abbandóno • Տես Abbandonamento • Lasciare

Digitized by Google

mettere, ևն, in abbandono. Լքանել, թողուլ 'ի բաց, յերեսաց, 'ի ձեռաց: պրպտմտ: in abbandono, մ. տես Abbandonatamente.
Abbarbagliaménto. Խատրու�, մթապնուել աչաց:
Abbarbagliáre. Տես Abbagliare.
Abbarbagliáto, ta. Տես Abbagliato: ապուշ:
Abbarbáglio. Տես Abbarbagliamento.
Abbarbicáre, ւ. * Abbarbicársi, յ. Ամրատանալ. արմատ առնուլ: ֆեօդէնտ:
Abbarbicáto, ta. Արմատացեալ:
Abbarcáre, ն. Դիպիլ. շեղջել (զգրաբան, զիայտ:)
Abbarráre, ն. Փակել, կիր ցանկել զշնանապարհն. կրճիմն արկանել, ապաբեալ զանցս:
Abbarráto, ta. Ցանկեալ. փակեալ (շնանապարհ:)
* Abbaruffaménto. Տես Scompiglio.
Abbaruffáre, ն. Խառնակել. շփոթել: յ. Կռուիլ:
Abbaruffáto, ta. Խառնակեալ. շփոթեալ:
* Abbassagióne, իգ. Abbassaménto. Խոնարհեցուցանելն. խոնարհութիւն. նուազուցումն. նուազաստութիւն: նկուն լինելն: abbassamento di voce. ցածուցանելն զձայն:
Abbassáre, ն. Ցածուցանել. խոնարհեցուցանել (զաչս.) կորացուցանել. զիջուցանել. ենթիրմտ: նուազեցուցանել. էնտրեմիտ: նկուն առնել. էնդ մտ: ւ. Պակասել. զիջանել (հողմոց.) ցածնուլ (ջրոց:) էնտրեմիտ. ենդ մտ: խոնարհիլ. անկանիլ. տարաժամիլ (աւուր.) խոնարհիլ (արեւուս 'ի մուտս:) all' abbassar del giorno. 'ի մուտս արեւուն. ը երեկս: ուշանս դարձը:
Abbassáto, ta. Խոնարհեալ. զիջեալ, ևն.
Abbásso, մ. 'Ի խոնարհ. ստորև. 'ի վայր: ասպան:
Abbastánza, մ. Ըստ բաւականին. շատ: էնֆէնէնտ դարար:
Abbatacchiáre. Տես Abbacchiare.
Abbáte. Տես Abate.
* Abbateggiáre. ւ. Պերճանալ, կիր ձեւանալ ոգի զԱբբայ:
Abbáttere, ն. Յերկիր կործանել. տապալել. քանդել: էբատմտ: խոնարհեցուցանել. ընկճել. նկուն առնել (զդառոզուն:) պատմտ. էնենմտ: նուազեցուցանել, կիր հասանել ինչ 'ի գումարէն: dal prezzo. պակասեցուցանել ինչ 'ի գնոյն, կիր ընդ գինն: խափանիլ էնդիրմտ: * abbattere tenda. 'ի ջուցանել զվրանն: la vela. ի ջուցանել, կիր ամ փոփել զառագաստ: էնլեյեն էնդիրմտ: essere abbattuto dalla miseria. նկուն լինել 'ի թշուառութեց. questa disgrazia lo abbatte. այս ձախորդութիւնդ ընկճէ զնա: Abbáttersi, յ. Պատահիլ. դատանիլ. հանդիպիլ: ըսսոպ էնդիրմտ: s' abbattè in alcuni. պատահեաց ոմանց: abbattersi di dire. ըստ դիպաց իմն ասել. գէպ եղև նմ ասել ինչ:
Abbattiméntо. Տապալումն. կործանումն: էբատմ: բաղխումն. պատերազմ: ճնկ: երևոյթ պատերազմի (իբր 'ի բաղումս 'ի թեատրոնի.) կէզմ պատերազմ: դիպումն: di forze. ջրումն. պակասումն ուժոյ: մէհմանէբ:
Abbattitóre, ար. * Abbattitríce, իգ. Կործանիչ:
Abbattúta. Տես Abbattimento.
Abbattúto, ta. Abbattutíssimo, ma. Կործանեալ. քանդեալ: էբատմէ: abbattuto dalla fame, e dalla sete. սովալուկ և ծարաւատանջ: abbattuto dalla malattia. վատթարեալ, կիր ուկարացեալ հիւանդութեամբ:
Abbatuffoláre, ն. Խառն 'ի խուռն դնել զնմին. խառնակել 'ի միասին:
Abbazía. Տես Badia.
* Abbaziále, հ. Աբբայական. աբբայուն:
* Abbeccedário. Աբբուբենական կարգ. կարգ գրոց ըստ այբուբենից:
Abbelláre, ն. Գեղեցկացուցանել. զարդարել: պօնամմտ: ւ. Գեղեցկանալ. հաճոյ գալ: յ. Զարդարիլ: պօնամմտ:
Abbelliméntо. Զարդարանք: Տես և Finzione.
Abbellíre. Տես Abbellare.
Abbellíto, ta. Զարդարեալ. պճնեալ: պօնամմէ:
* Abbellitóre, ար. Զարդարիչ. գեղեցկացուցիչ:
Abbellitúra. Տես Abbellimento.
Abbenchè. Տես Benchè.
Abbendáre, ն. Կապել երիվար. կիր պատել զվէրս:
Abbertescáre, ն. Ամրացուցանել. պատուհարաւ: * յ. Ամրանալ. պատուհարաւ. պաշտպանել զանձն:
Abbeveráre, ն. Արբուցանել. զանասունս: էէրմտ: Տես և Alloppiare, և Assaggiare: * Abbeverare un vascello. Փորձել զնաւս (իբր յետ շինութեան արկանել ջուր 'ի նմ առ 'ի փորձ:)
Abbeveratíccio, Abbeveráto, գոյ. Թերուամբ. (է մնացորդ բաժակին. կիր մնացորդ արբեալ հեղուն:)
Abbeveráto, ta. Արբեալ. բմպեալ:
Abbeveratójo. Աւազան, կիր ջրարբ ('ի պէտս անասնոց:) հաւոպ: ջրարբ (թռչնոց: սուլուպ:
Abbiabbè. Է բաս ոսպիոյ. Տես Abbiccì.
Abbiadáre, ն. Ջամբել զվարսակ:
Abbiadáto, ta. Կերեալ, կիր ճարակեալ զվարսակ:
Abbicáre. Կուռել. դիպել: * յ. Կուռիլ. շեղջիլ:
Abbiccì, ար. Աբբուբենք. այբաբէտք: հեծէ: non saper l' abbiccì. չգիտել և զսկզբունս անդամ:
* Abbiéndo. իբ Avendo. Ունելով:
* Abbientáre. Տես Abilitare.
* Abbiénte, հ. Ունող: յաջողակ. յարմար: ընդունակ:
Abbiettaménte. Abbiettissimaménte, մ. Անարգաբար. նուաստաբար. անպատուաբար:
Abbiettáre. Տես Abbassare.
Abbiettézza. Abbiettitúdine. Տես Abbiezione.
Abbiétto, ta. Abbiettíssimo, ma. Ընկեցեալ. անարգ. խոտան. նուաստ. անպատուելի: ալլոպ:
Abbiezióne, իգ. Անարգութիւն. ընկեցումն. նուաստութիւն. խոտութիւն. արհամարհութիւն: ալլոպլէբ: ռեբբ:
Abbigliaménto. Զարդ: վինէր: di cavallo. կազմած ձիոյ: բանգ ֆասար:
Abbigliáre, ն. Զարդարել. յարդարել. գեղեցկացուցանել: պօնամմտ: * Զգեստաւորել, կիր պատուհանել զնկարս: յ. Զարդարիլ: պօնամմտ:
Abbigliáto, ta. Զարդարեալ. յարդարեալ:
* Abbindoláméntо. Խաբեութիւն. պատրանք. նենգ:
Abbindoláre. Խաբել: Abbindolársi. Զգատանել զելս գժուարութեց:
Abbindolatúra. Abbindolazióne, իգ. Տես Abbindolamento.
Abbiosciáre. Տես Cadere: յ. Վհատիլ. սրտաբեկիլ: թուլանալ. լուծանիլ:
Abbiosciáto, ta. Սրտաբեկեալ. լքեալ:
Abbisognánte, հ. Կարօտ. կարօտեալ. նեղեալ:
Abbisognáre, ւ. Պէտք են. պարտ է. հարկ է: լաղմ օլմտ: կարօտիլ. պէտս ունել: նեղեալ օլմտ:
Abbisognóso, sa. Տես Bisognoso.
* Abbittáre, ւ. Պատատեալ զմարմնոյն 'ի կոճեղս նաւին:
Abbiuráre, ն. Երդմամբ հրաժարիլ 'ի մոլորութենէ, կիր 'ի կարծեաց ինչ. երդմամբ ուրանալ: ինդեաբ էրմտ:
Abbiurazióne, իգ. Հրաժարումն երդմամբ. իրն յորմէ հրաժարի ոք երդմամբ: ինդեաբ:

Ab-

Digitized by Google

• Abbo • Տես Avere •
Abboccaménto • Խօսակցութիւն (զխորհելի ինչ և բաց •) խորհրդակցուիլ : դիպուածէն : ժողով :
Abboccáre , ն • Կորզել բերանով • ըմբռնել ժանեօք • (ասի զջանց , եւն :) աղբիւր ելա բռնիմաթ : Կնուել բերանակիր (զանօթ ինչ :) ընդունիլ պօղ պռանցաթ : զբերան միոյ անօթոյ դնել 'ի վրայ միւսոյն • բերան 'ի բերան դնել : աղբիւր աղբիւր գօմաթ :
Abboccársi , յ • Խօսակցիլ 'ի միասին • ժողովիլ առ միմեանս 'ի խօսակցուիլ : պէտքէնդիր : պատասխանիլ միմեանց • մարանչիլ • բարդիլ ընդ միմեանս :
Abboccáto , ta . ածական • Տես Abboccare : ջրատակեր • որիորեայ : ողջաբերան (անօթ :) vino abboccato • գինի անուշակ , բարեհամ : բնիւք ջրաթ :
* Abboccatójo . բերան փուռն :
• Abbocconáre , ն • Բրգել • յօշել մանր :
Abbolíre , եւն • Տես Abolire , եւն :
* Abbombársi , յ • Թրմիլ • Թանալ • տամկանալ :
* Abbombáto , ta • Թրմեալ • Թացեալ • տոգորեալ :
Abbominábile , հ • Գարշելի • զզուելի • ատելի • գարշ • պիղծ : դիրոհ • խրէնեանէ :
Abbominaménto • Abbominánza. Գարշութիւն • գարշելի • զզուելութիւն : իրոհ :
Abbominándo • Տես Abbominabile •
Abbomináre , ւ • Գարշիլ • զզուիլ • ատել : իրոհ էնիմէ : պիղծ համարիլ : սդգանանել :
Abbomináto , ta • Գարշեալ • նողկացեալ , եւն :
Abbominatóre , ար • Abbominatríce • Գարշող • զզուող • ատեցող :
Abbominazióne , հ • Տես Abbominamento • խառնակութիւն ատամբաց :
• Abbominébole • Abbominévole • Տես Abbominabile •
Abbominevolíssimo , ma , գեր • Ծանրատաղտուկ • ամենագարշ :
Abbominevolménte , մ • Զարհաւր • անվայելուչս • անարգանօք :
Abbomínio • Տես Abbominamento •
Abbominosaménte • Տես Abbominevolmente •
Abbominóso , sa • Տես Abbominabile •
Abbonacciaménto • Հանդարտուիլ (ծովու •) խաղաղութիւն :
Abbonacciáre , ն • Հանդարտեցուցանել (ծով •) խաղաղել • յ • Հանդարտիլ (ծովու •) իմպարտ ելմաթ :
Abbonacciáto , ta • Հանդարտեալ • խաղաղեալ • հանդարտ :
Abbonaménto • Առնելն լուսադոյն • լաւուն :
Abbonáre , ն • Լաւ եւ առնել :
• Abbondaménto • Տես Abbondanza •
Abbondánte , հ • Abbondantíssimo , ma • Առատ • յորդ • բերրի • բազում : պօլ • լաթ : Հոխ • ընչաւէտ : էնիլն :
Abbondanteménte , մ • Abbondatissimaménte • Առատապէս • լիով : պօլ պօլ :
Abbondánza • Առատուն • յորդուն • լիութիւն • յաւելեալութիւն : պօլլաթ • պէրէքէթ : առեան ինչ ֆիօ բեհցայի՝ որ ունի զվերակացուն պարենից քաղաքին : in abbondanza • առատապէս • յորդ :
Abbondanzétta , նոմ • Դիպչն ինչ առատուն :
Abbondanziére • ար • Վերակացու պարենից քաղքին :
Abbondáre , ւ • Առատանալ • ունել առատ • լի՛ լինել • յորդել : պօլ օլմաթ • ղօղամաթ : յաճախել • բազմանալ • առատանալ : d' ogni cosa • ամենի յօրանալ , կամ յդիանալ :
* Abbondáto , ta • Առատացեալ • յաճախեալ :
Abbondévole , Abbondevolménte , եւն • Տես Abbondante , Abbondantemente , եւն :
Abbondevolézza • Abbondézza • Տես Abbondanza •
* Abbóndo • Նոյն է : in abbondo • տես Abbondantemente •
Abbondosaménte • Տես Abbondantemente •
Abbondóso , sa • Տես Abbondante •
Abboníre , ն • Կատարելագործել • կատարել : հանդարտեցուցանել • ցածուցանել • ամոքել :
Abboníto , ta • Տես Abbonire •
Abbordáre , ն • Յարձակիլ 'ի վերայ նաւու : ինքն իւրոյ ինքեան սիրաալ էնիմէ : * մերձենալ 'ի ցամաքը : uno • մատչիլ առ ոք 'ի խօսիլ ինչ : էնանալմաթ :
Abbórdo • Յարձակումն 'ի վրայ նաւու : մերձենալ • մատոյց : andar all' abbordo • մերձիլ յոք 'ի խօսիլ զկերաց ինչ : uomo di facile abbordo • այր դիւրամատոյց , հեզահամբոյր , դիւրաբերք : հանդ :
Abborracciáre , ն • և յ • Գործել ինչ վերս 'ի վերոյ , կամ շտապաւ : ոսմկ" Թալանեսել : խոնարհանէնիմէ : յ • Մոգայլիլ • ուռել անհամաբար , կամ տարգուիլ , անխարիր :
* Abborracciataménte , մ • Վերս 'ի վերոյ • անհոգութիւն • ջարաւաբ • զանցաուութիւն :
* Abborracciatóre , ար • Որ գործէ ինչ վերս 'ի վերոյ , կամ շտապաւ :
• Abborráre , ւ • Մոլորիլ • սխալիլ • շփոթիլ : ն • Յաւելուլ և ևս • առաւելուլ :
Abborrénte , հ • Գարշող • զզուող • ատեցող :
Abborrévole • Տես Abbominevole •
Abborriméntо • Գարշումն • ատելուն : իրոհ :
Abborríre , ն • Գարշիլ • նողկալ • ատել : իրոհ էնիմէ : * Սոսկալ • ահաբեկ լինել :
Abborritíssimo , ma , գեր • Ծանրատաղտուկ :
Abborríto , ta • Զզուելի • ատելի • տաղտկալի : դիրոհ :
Abborritóre , ար • Տես Abborrente •
* Abbottinaménto • Աւարումն • ասարառութիւն : աղմուկ • ապատամբութիւն :
Abbottináre , ն • Աւար հարկանել : տես և Accomunare : յ • Ապատամբիլ :
Abbottináto , ta • Ապատամբեալ • վտարանքեալ : ապատամբող :
Abbottinatóre , ար • Ապատամբող • վտարանքող :
Abbottonáre , ն • Կոճկել • արկանել զկոճակսն : պիւմէլէնիմէ :
Abbottonáto , ta • Կոճկեալ • արկեալ զկոճակսն :
Abbottonatúra • Տես Bottonatura •
Abbozzaménto • Abbozzáta • Տես Abbozzo •
Abbozzáre , ն • Յօրինել զուրուականն • նախագծել , կամ գծագրել • հանել զնախագիծն • գաղափար կազմել : սառէբագրել : ռէմ էնիմէ • բաղադրանք ալմաթ :
Abbozzatíccio , ia • Գծագրեալ կիսոյն : խակահաս , կամ թերահաս (պտուղ :)
Abbozzáto , ta • Որոյ յօրինեալ է ուրուականն • գծագրեալ եւն : թերահաս , կամ խակահաս (պտուղ •) խակ • սահաս :
Abbozzatóre , ար • Որ կազմէ զուրուականն • գծագրող • սառէբագրող :
Abbozzatúra • Abbózzo • Կազմուն ուրուականին • ուրուականն • գծագիր • գծագրումն • սառէբագրութիւն : ռէմ • բաղադ : * Լախարտակ : գիրէնիմէ : * far un' abbozzo • նախարտակել : գիրէ ընէլ էնիմէ :
* Abbracciabóschi , ար • Էր թուփ ինչ՝ որ պատի զմերձակայ ծառոյ :
Abbracciaménto • Գրկումն • ընդգրկումն • գրկաձուելի : գրանաչ • գրանաչումն :

Digitized by Google

Abbracciánte, s. Գրկող. ընդգրկող։
Abbracciáre, n. Գրկել. գրկիս արկանել. փաթաթել։ գրկանդամաց։ պատել։ ընդգրկել (զշրջանն ինչ։) յանձն առնուլ ինչ։ il partito d' alcuno. յարել յոք. միանալ՝ի կողմն ոմանց։ abbracciársi l' uno l' altro. գրկիցեալոն լինել. փաթիլ զմիմեանս։ գրանդամաց։ chi troppo abbraccia, nulla stringe. եթէ chi molto abbraccia, poco stringe. ասասի. որ կարի ըստ գրկել, սակաւ սեղմել. քան՝ որ յանբաւական ձգել, ոչինչ՝ի ձեռս բերել։ abbraccierebbe un uomo prima che un orso. ամենայն ոչինչ չարագանայ։
Abbracciáre, sc. Տես Abbracciamento։
Abbracciáta. Փաթաթ. գրկախառնութիւն բազմաց. գրկախառնաբանք։ գրկանք։ Էր ևս նախնի ազգաբանքս ինչ՝ի զինեալն զասորեան ոք. որում գրկաբանքն գրիչս հարկանէր. ասորաբան կողմանէ արդեն զնա. եթէ զարարանց նորոյ ասորեանն։
Abbracciáto, ta. Ընդգրկեալ. փաթեալ. ասասանդամաց։
Abbrácciò. Տես Abbracciamento։
Abbracciónì, s. Գրկանք. գրկի ընդ խառն։
Abbraciáre, n. Հրդեհել. կիզուլ. բորբոքել։
Abbraciáto, ta. Հրաբորբոք. բորբոքեալ (ոչ գ.)։ վառեալ։
Abbragiáto, ta. Նոյն է։
Abbrancáre, n. Սանալ. բռնել. եթէ Ձիբանք. սինդանանել։ դրա ասա ալեաց։ ելեկեկեալ։ գնդել. խմբել։ կապել՝ի միասին զմոմիս. կալանաւորաց ցրեալոնանալ։
Abbreviamento. Կարճութիւն. հանկանումն (բանից ի՝ ասասանդանն)։
Abbreviáre, n. Կարճել. հանկանել։ ի հանկանաւ բանիցանել։ ոչ ասասանդանել։ տնտիպաւոր եղիր։
* Abbreviatívo, va. Հանկանաւոր։
Abbreviáto, ta. Հանկանաւորեալ. կարճեալ։
Abbreviatóre, Հանկանաւոր։ կոնդակագրիչ։
Abbreviatorícia. Գրչի. Յանի պատանագրութիւն։
Abbreviatúra. Գրանակագիր. պատիճ։ պատանագրութիւն։ գրանակագրութիւն։
Abbreviazióne, f. Տես Abbreviamento։
Abbriciáre. Տես Scagliare։
* Abbriváre, t. Սկսանել խլրտել։ (ասի գնասաց՝ ոչ ոչ սկիզբն առնեն շարժել յառաջ զ ընթանալն զ վարելոյ սասանելոն հանդերձ գիմեցն։)
Abbrividáre, Abbrividíre, t. Փայտանալ՝ի ցրտոյ։ գոնամ։ գաղալ՝ի սենեկի։ սարսանել։ բիբիրեալ։
Abbrividáto, ta. Փայտացեալ. Բարձանալ՝ի ցրտոյ։
Abbrívo. Թափ, եթէ ընթացք ցանանալոն (յուրմամբ վարի՝ի հանդերձ եթէ՝ի թիանոց։) il vascello ha preso l' abbrivo. յաղող. եթէ երագ են ընթացք նաւագն։
Abbrunzaménto. Խանձանալոն. խանձանութիւն։
Abbrunzáre, n. Խանձել. խանձանալ. զանգրա։ ինչ՝ի ինչ՝ի. գաղալ. եթէ զարացս ցանանալ։ բաղանալ։ Եաթամ։ գոլանամ։ խանձանալ. ընդանալ ինչանանաց։
Abbronzáto, ta. Խանձեալ. խանձանալեալ. եմ։
Abbrostíre, n. Խանձանալ. կիզուլ. փոքր մի։ ասասի՝ մինչ։ Եաթամ։ օթանամ։
Abbrustiáre, sc. Խանձանանալ. եմ։
Abbrustiáto, ta. Խանձանանալ։
Abbrostolíre, Abbrostolíto, ta. Տես Abbrostíre. եմ։
Abbrustolíto, եմ. Տես Abbrostíre։
Abbruciamento. Բորբոքութիւն։ կիզումն։
Abbruciáre, n. Բորբոքիլ. կիզուլ. կիզանալ։
Abbruciáre, n. Բորբոքիլ. այրել. գիզուլ։ Եաթամ։ եանալ։ սասանանալ։ esser abbruciato di danaro. անասի. չանալ և ոչ գանել մի. պակասանալ գրանց։ aver abbruciato l' alloggiamento. ոչ իշխել գասանալ յինքեանս զոր սասահակ գնացին։
Abbruciatíccio, ia. Տես Arsicciato։
Abbruciatíssimo, ma. Գեր. Բոլորակեալ. խարանկիզեալ։
Abbruciáto, ra. Կիզեալ. այրեալ։ Եանեալ։ viso abbruciato. գեմք արեւակիզ։ abbruciato di danaro. չքաւոր։
Abbrunaménto. Թխացուցանելն. սեւացուցանելն։
Abbrunáre, n. Թխացուցանել. գաղրիմամ։ ի՝ թխանալ։ սեւանալ։
Abbruníre, n. Տես Abbrunare։ ե. Թխանալ. սեւանալ։ գաղրիմամ։
* Abbruscáre, n. Խանձել. զիրկայն մնալ չարիչայից։
* Abbrusciáre. Տես Abbruciare։
Abbrustiáre, Abbrostíre, n. Չարդալ. ածել. զմանգրալ մնալ փեսանալ հաւաց։ խանձել. զաղանանալ Թանչնոց։
Abbrustoláre, n. Խորովել (զշաղանակ, ղնարիկ։ եմ։) ասասի՝ բարիկ։ գաղանամ։
Abbrustoláto, ta. Խորովեալ (շաղանակ, եմ։)
* Abbuccináre, t. Խաղացուցանել. ասասանանալ. ասասանանալ շարանանալ։
Abbujársi, յ. Նեղանալ. հանանել գիշերոյ։ ի՝ ինչ օրամ։ n. Abbujáre. Ծածկել ընդ լուսնի։ բանել։ ոչ ևս խասել։
* Abbujáto, ta. Նեղանալեալ. խաւարեալ։
Abbundánzia. Տես Abbondanza։
Abburattaménto. Խարբաբանութիւն. մանանութիւն։
Abburattáre, n. Խարբաբանել. մանել։ գաղանանամ։ սանամ և Malmenare։
* Abburattársi, յ. Տես Dibattersi, Smaniare։
Abburattáto, ta. Մանեալ. խարբաբանեալ։ գաղանանալեալ։
Abburattatóre, sc. Խարբաբանիչ։
* Abbúto. Տես Avuto։
* Abdicazióne, f. Հրաժարութիւն յիշխանութենէ։ հրաժարեալ։
* Abdómine. Տես Addomine։
* Abéna. Տես Redina։
Aberrazióne, f. Շեղումն։ (և առեղանալն և նոսաղ շարժումն ինչ ասասանաց։)
Abespérto, s. Փորձիչ։
Abetája. Եղևնիք. անասան. եղևնի ծառոց։ լամ։
Abéte, sc. Եղևնի։ լամ ասանչ։ լամ։ di abete. եղևնանափայտեալ։ եղևնեայ։ լամեան։ լամ։
* Abetélla. Բաւն եղևնոյ (հասակաւ յարմարոյ և մաքրեալ յասասոց՝ի ոչ ասան չինանանոց։ կոչի և Stile։) Եղևնափայտ։ լամ։
Abetíno, սի. Եղևնեայ։ եղևնափայտեայ։
Abéto. Տես Abézzo։ Տես Abete։
Abiétto. Abiezióne. Տես Abbietto, Abbiezione։
Abigeáto. Խաշնեղողութիւն։
* Abigéo. Խաշնեղող։
Abile. s. Abilíssimo, ma. Զարմանալի. բաւականն. յաջողակ։ ոյժեան։ գործիչ։
Abilità, Abilitáde, Abilitáte, f. Զարմանալութիւն։ յաջողակութիւն։ կարողութիւն։ բաւականութիւն։ հմտութիւն։ գաղանիչութիւն։ գործիչ։ ei gli fece abilità al pagare. նա նմա ժամանակ վճարելոյ։
Abilitáre, n. Զարմանալ գործել։ բաւականանալ։ յարմարել։
* Abilitativo, va. Զարմանալի։ յարմարեցուցիչ։
* Abilitazióne, f. Զարմանալութիւն։ յարմարեցուցանելն։

Abil-

Digitized by Google

Abilméntе • Մ • Յարմարապէս • յաջողակութիւն • հանգամանաւոր • անշփոթ :
* Abisognáre • Տես Abbisognare •
Abissáre • ն • Անդնդասոյզ առնել • ընկղմել յանդունդս :
Abissáto, ta • Անդնդասոյզ • խորասուզեալ :
Abísso • Անդունդք ջուրց : Ներքոյ : խոր : փոս : մանդարամեաց • գաժութիւն • Ճնշեցեալ : անչափուն :
Abitábile, հ • Բնակելի : ապրելի օրէնք :
Abitácolo • Բնակարան : * Պատուհան կղզիացուցչին, (է պատուհան ինչ (յ՝ տօլաղ,) մերձ 'ի ղեկավարն • յորում դնի կղզիացոյցն, ժամանցոյցն, և Ճշգդն՝ 'ի լուսատուրել զայնոսիկ :)
• Abitággio • Abitagióne • } Տես Abitazione •
Abitaménto • • Abitánza • }
Abitánte • ած, և գոյ • հ • Բնակիչ • բնակ • ապրին օրէն :
Abitá re • ն, և է • Բնակիլ • ազանիլ ուրեք • օթևորմաք • ապրին օրէնք : բնակել ը առն, կամ ը կնոջ • լինել 'ի միասին :
Abitatívo • Տես Abitevole •
Abitáto, գոյ • Բնակեալ տեղի • բնակութիւն մարդկան : լինելիք :
Abitáto, ta, ած • Բնակեալ : օթևորմաալ :
Abitatóre • ար • Abitatríce, իգ • Տես Abitante •
Abitazioncélla • նուազ • Բնակարան փոքր :
Abitazióne, իգ • Բնակարան • բնակութիւն • յարկ : փարաճաք էջ : էջ :
Abitévole • Տես Abitabile •
Abitíno, նուազ • Զարձիկ • հանդերձիկ • զգեստիկ :
Abito • Հանդերձ • ձորձ • զգեստ : էսպան : ունակուն • սովորութիւն : ապէն • հաս : խառնուած մարմնոյ • տրամադրութիւն մարմնոյ : l' abito non fa il Monaco • սքեմ ոչ առնէ զմարդ՝ կրօնաւոր : pigliare l' abito • առնուլ զսքեմ • լինել կրօնաւոր, կամ կղերիկոս : lasciare l' abito • թողուլ զսքեմ • դառնալ յաշխարհ : far abito • սովորիլ • ունականալ :
Abituále, հ • Ունակական • սովորական • ընդարձոյս :
Abitualméntе, մ • Ունակաբար • ը սովորութեամբ • ը ունակութեամբ :
Abituársi, յ • Ունականալ • սովորիլ : ապէն էնիլ • հաստանիլ :
Abituatézza • Ունակութիւն • սովորութիւն :
Abituáto, ta • Ունակացեալ • սովորեալ : * Զգեստաւորեալ :
Abituazióne, իգ • Ունականալն • ունակութիւն :
Abitúccio, նուազ • Զարձիկ • զգեստիկ :
Abitúdine, իգ • Խառնուած մարմնոյ • տրամադրութիւն, կամ որպիսութիւն մարմնոյ • բնաւորութիւն : մշտապ :
Abitúro • Տես Abitazione •
• Ablasmáre • Տես Biasimare •
Ablatívo, գոյ • Բացառական : ճնոտի :
* Abluzióne, իգ • Դեղոյն լուացութիւն • մաքրութիւն :
* Abolíbile, հա • Ջնջելի • խափանելի • ցրելի :
Abolíre, ն • Ջնջել • խափանել (զօրէնս •) Ջնջել • ցրել • բառնալ : պռնալ էնիվ • պօղմաք :
Abolíto, ta • Ջնջել • խափանել • բարձել : պռնալ :
Abolizióne, իգ • Ջնջումն • բարձումն • խափանումն • պռնալ էնիվ :
Abominábile, Abomináre, ևն • Տես Abbominabile • ևն :
Abondánte, Abondánza, ևն • Տես Abbondante, ևն :
Abondánzia • Տես Abbondanza •
Aborráre • Տես Abborrare •
Aborrévole • Տես Abominevole •
Aborriménto, Aborríre, ևն • Տես Abborrimento •
Abortáre, Abortíre, է • Abortírsi, յ • Վիժել • անցուցանել զղաւակին : օղան պիտանիրվէ : * Abortíre • 'Ի դերև էլանել (դարձոյն, կամ խորհրդոյն :) * fare abortire • տալ վիժել : il disegno del nemico • 'Ի դերև հանել զխնդիր թշնամեոյն :
Abortíccio, ia • Abortívo, va • ած • Վիժեալ • անցուցեալ : պիտանիրվէ • վիգիինպէն էնէլ պօղմուալ :
Abortívo, գոյ • Abórto • Վիժած • անցուցեալն : պիտանիրվէ : * Մահք : * Գործ արարեալ շտապաւ, կամ վեր 'ի վերոյ : * Վիժած • (է ևս ծաղիկ նուրանքն • կամ պտուղ հրաշանման :)
Abosíno • Աղբ ինչ ջրոյ :
• Abragiáre • Տես Abbruciare •
• Abramáto • Տես Bramoso •
Abrasióne, իգ • է բառ բժշկական • Քերանք, կամ քերթումն :
Abrenúnzio • է բառ ծաղրական • Հրաժարիմ • ոչ հաւնիմ :
Abrogáre, ն • Խափանել (զօրէնս •) Ջնջել • բառնալ : պռնալ էնիվ :
Abrogáto, ta • Խափանեալ • ցրեալ • բարձեալ : պռնալ :
* Abrogazióne, իգ • Խափանումն • ցրումն • Ջնջումն : պռնալ էնիվ :
Abróstine, ար • Abróstino • Աղբ ինչ խաղողոյ : Խաղողոյ վայրի :
Abrótano, Abrótino • Խոտ ինչ բժշկական • գոյան օթոս :
Abrotonóide, իգ • Տունկ ինչ :
Abruciáre, ևն • • Abrusciáre • Տես Abbruciare, ևն :
Abruótina, Abruótino • Տես Abrotano •
Absénza, Absénzia • Բացակայութիւն • հեռաւորութիւն :
* Abundánzia • Տես Abbondanza •
Abusáre, է • Abusársi, յ • Զարաչար 'ի կիր առնուլ • զեղծանիլ • 'ի յոռին շրջել • փնայա գործանիլ :
Abusatóre, ար • Որ չարաչար 'ի վար արկանէ :
Abusazióne, Abusióne, իգ • Զարաչար կիրառութիւն • սովորութիւն չար : զեղծումն • ինչ ապէն : ոլիտակութիւն :
Abusivaménte, մ • Զարաչար կիրառութեամբ • ոլիտակաբար • յանիրաւի • տուրիւ :
Abusívo, va • Ապատաբոյ սովորութիւն • անպատուակ • ոլիտակ • շրգեմ կանոնայ :
Abúso • Տես Abusione • Խափանումն սովորութիւն :
Abútilo • Տունկ ինչ :
Abuzzágo • Է թռչուն ինչ յատիշտակիչ • որ այժմ սովորաբար կոչի Bozzago • և Bozzagro :

AC

Acácia • Տունկ ինչ եգիպտոսի, և հիւթն քամեալ 'ի պտղոց նը, որ կոչի և Gaggia d' Egitto •
Acaju, ար • Պտուղ ինչ ամերիկեան, որ կոչի և Anacardo •
• Acaníno, ած • Անդուլթ • դաժան :
Acánto • Խոտ, կամ տունկ ինչ փոքր : այլ ֆէնիկի :
Acaro • Ակար • (է ՀՀՒ ինչ փոքր :)
* Acate, իգ • Տես Agata : ար • Fido Acate • Սերտ կամ մտերիմ, և կամ անքակ բարեկամ : Acate • Ակատէս • Էր հաւատարիմ ընկեր ենեասայ իշխանին տրոյադացւոյ :
Acázia • Տես Acacia •
Acca • Ակքա • (է ուղիղորդ գիր խաղաղական այբաբենից • որոյ ձև է այս H :) Ոչինչ : non valere un' acca • չարժել ինչ • արժել և ոչինչ :
Accadémia • Ակադեմիայ • (էր ատենդ ինչ նախնի փիլիսոփայից, այսպէս անուանեալ յանուն տեղւոյն :) Ճեմարան • (այժմ նշանակի դասարանակ դիտնոց, և տեղին ժողովարանի նոյ •) Դիրքնոյ • ճնմարի սուլնոս • լսարան • ուսումնարան :

Digitized by Google

* Accademicamente, մ. Ճեմարանօրէն. զօրէն ճեմարանականց:
Accadémico, գոյ. Ակադեմեան. (յր՝ փիլիսոփայ յա-կադեմեան ասանդոյ:) * Ճեմարանական. (այժմ նշանակի անուամբս՝ Անդամ կամ ընկեր ոք ճեմարանի գիտնոց:)
* Accadémico, ca. ածական. Ճեմարանական. Ճեմարանի:
Accadére, ե. Հանդիպիլ. պատահիլ. դէպ լինել: պատահել. զգահոս էնել. accadde. և եղև զի՝:
Accadérsi, յ. Պատահիլ. վայել է. գիտանել է:
Accadévole, հ. Հանդիպելի. պատահելի:
Accadiménto. Դիպուած. դէպք. պատահար: գեպա:
Accaduto, ta. Հանդիպեալ. պատահեալ: ըստ գեպ էնելոյ:
Accaffáre, ն. Կորզել, կամ յարմատել 'ի ձեռաց:
Accagionaménto. Մեղադրեալ. ամբաստանուել:
Accagionáre, ն. Պարս առնել. ամբաստանել. սադատանել: գեպվա էնել. սուլամա: a torto, կամ falsamente. զբպարտել: altrui. պատճառել զոք. զայլով արկանել զանցանս:
* Accagionáto, ta. Ամբաստանեալ. սադատեալ:
Accagionatóre, ար. Ամբաստան. զայլարարիչ:
Accalappiáre, ն. Թակարդել. արկանել 'ի հաղբս, կամ յորոգայթս:
Accalappiáto, ta. Թակարդեալ. անկեալ 'ի դարանս:
Accaldáto, ta. Ջեռեալ յոյժ: տես և Scalmanato.
* Accalognáre, ևն. Տես Calonniare.
Accaloráre, ն. Ջեռուցանել: * Սատակացուցանել, կամ փութացուցանել (զդործն, զգաշինս.) յառաջացուցանել եամ փութոյ ընդունելոյ: գայ դէպ վերուստ:
Accaloráto, ta. ածական. Տես Accalorare.
* Accaloríre. Տես Accalorare.
* Accambiáre. * Accambiatóre. Տես Cambiare, ևն:
* Accampaménto. Բանակումն:
Accampársi, յ. Բանակիլ. բանակ հարկանել: օթևան գոստանալ: Accampáre, ն. Յառաջ, կամ յերեւան ածել. 'ի միջ բերել. ցուցանել:
Accampáto, ta. Բանակեալ. բանակ հարեալ:
Accanaláre, ն. Գրել ոմն զիսրամ, կամ առուանման: Շերտել. կամ շերտաձև փապարել (զանիւտ:) ըստ այսմ կոչի և Striare: էօլ էօլ օյնալ:
Accanaláto, ta. Շերտեալ. շերտաձև, կամ շերտաւոր (սիւն:)
Accanáre, ն. Աքաղել. զշունն յորս: ե. Զայրացնել: ե. կամ Accaníre. Աքաղել. զեղջերուն:
Accanáto, ta. Կատաղեալ. զայրացեալ: տես և Perseguitato.
Accaneggiáre. ևն: Տես Accanire, Accanare.
Accaníre, ն. Տես Accanare: ե. և Accanírsi, յ. Կատաղել. զայրանալ: գոստոստալ:
Accanitaménte, մ. Կատաղաբար. զայրագին:
Accaníto, ta. Տես Accanato.
Accannelláre, ն. Պատատել զթելն 'ի վերայ եղեգանց. ընուլ թելիւք զեղեգն:
* Accannelláto, ta. ածական. Տես Accannellare.
Accánto. նա. Խնդրէ զար՝ 'ն զնա՝. Մերձ. առ: էսթէ: յետոյ. զկնի:
* Accantonáto, ta. Անկիւնաւոր. բազմանկիւն (մինուճաղ:)
Accapacciáto, ta. Ծանրագլուխ. ծանրացեալ, կամ վատակեալ գլխով:
* Accapellársi. Տես Accapigliarsi.
Accapezzáre, ն. Գլխաւորել. 'ի գլուխ տանիլ:
Accapigliaménto. Ընդունումն զհերաց միմեանց. փետումն հերաց միմեանց:
Accapigliársi, յ. Ունել զհերաց միմեանց. փետել զհերս իրերաց ('ի կռուի:) պիրի պիրինին սաքանգ գան գավչամաք. էօշմաք: հակառակիլ. ընդդէմ կալ:
Accapigliáto, ta. Կալեալ զհերաց միմեանց, ևն:
Accapigliatúra. Տես Accapigliamento.
Accapitoláre, ն. Տես 'ի բառն Capitello.
Accappacciáto, ta. Պատեալ վերարկուաւ:
Accappáre, ն. Սորբախուզել զմազ, կամ զսաև. մաքրել զասր, կամ զսաև:
Accappatójo. Վերարկու ինչ ասոնի:
Accappiáre, ն. Կասել զբեռնիս՝ շարժական հանգուցիւ:
Accappiatúra. Շարժական հանդոյց 'ի ծայր սպարանին: * Թակարդ. ենդգ. դարանք:
Accapponáre, ն. Թաղամասաւորել, կամ մասել զաքաղաղս: ըպլըէ էնէլ:
Accappucciáto, ta. ածական. Cavallo accappucciato. Երեսաւոր կարճագլուխ:
Accapricciáre, ե. Accapricciársi, յ. Քաջամիտել. սոսկալ. զգողանի հարկանիլ:
Accarezzaménto. Գգուեալն. փայփայանք. շոյումն. քաղցրաբանութիւն: օգլամաքլը:
Accarezzáre, ն. Գգուել. փայփայել. շոյումել. ոլորքել. քաղցրաբանել: օգլամաք: * Գգահել զգուշութիւն. փափուկ ուռնել:
Accarezzáto, ta. Գգուեալ. փայփայեալ, ևն:
Accarezzévole, հ. Գգուելի. փայփայելի. ոլորելի. փաղաքուշ:
Accarnáre, Accarníre, ե. Թափանցել ընդ միսն:
Accartocciáre, ն. Պատատել ոմն զթղթոյզ եղջերաձև. փաթութել, կամ ամանել 'ի թղթի: էնաքաթ պէրմէք. էնահապա սարմաք: յ. Պատատել ոմն զթղթոյզ եղջերաձև. փաթութել:
Accartocciáto, ta. ածական. Տես Accartocciare.
Accasaménto. Ամուսնութիւն. հարսանիք: էվլէնմէ:
Accasáre, ն. Շինել զտուն: ե. և Accasársi, յ. Հաստատել զբնակութիւն: Accasáre. Ամուսնացուցանել: էվլէնդիրմէք: Accasársi, յ. Ամուսնանալ: էվլէնմէք:
Accasáto, ta. Լի տանիք: Ամուսնացեալ: էվլէնմիշ:
Accascáre, ե. Տես Accadere.
Accasciaménto. Լքումն. վատթարութիւն. ուժոյ. տկարութիւն:
Accasciáre, ե. * Accasciársi, յ. Կթռուցանել ծերութիւն. վատել, կամ նուազել հիմանդութիւն. թոշնիլ. կամ թաղկանալ (անդամոց:) Accasciáre, ն. Կթռուցանել. թափել զոգիս:
Accasciáto, ta. Կթռոս: կթռուցեալ. անաւաղ:
* Accastellaménto. Դղեակ առաջակողման և խելաց նաւուն:
* Accastelláto, ta. Դղեկաւոր (նաւ. յր՝ որ ունի դղեակս յառաջակողման, և 'ի խելսն:)
Accatarraménto. Ընդունումն հարբղմով. հարբուսս:
Accatarráre, ե. Ախտանալ զհարբուսս: ինֆլէամ օլմաք:
Accatarráto, ta. Ախտացեալ զհարբուսս:
Accatastáre, ն. Դիզել զգիայս. առնել փայտակոյտ: օպոն էշմաք: կուտել: էշմաք: հարկս արկանել:
Accatastáto, ta. Դիզեալ. շեղջել: հարկս արկեալ:
Accattabríghe, ար. Կռուանիզիս. կռուասէր:
Accattaménto. Տես Accoglienza: մուրոյուն:
Accattamóri, էգ. Սիրարկու. սիրատարմ. սարփածու:
Accattapáne, ար. Մուրոյ. մուրացիկ:
Accattáre, ե. Ուռնուլ յանոթ, կամ 'ի փոխ. առնուլ ինչ յանձէ: էօգէնմէ ալմաք: մուրանալ: գէլէնմէք: յինքն յանկուցանել զսէր, կամ զարարեկամուն ուրուք: գօրն էգիմէք: յինքն ձգել (զգով, կամ

Digitized by Google

կամ զոյաբառ։) Գուանել (զնեռուամն , ևն։) գուլմ։ ընդունիլ զկայցուեածս։ փոքարիս էրմէ։

Accattataménte , հ։ Մուրոզաստէս։ անբնական։

Accattáto , ta։ Մուրացածոյ , կամ անյարմար (ըզգեաստ , զպատնաս , գովեաստ , ևն։ որք անհամեմատ են անձին , և կամ անբնական։)

Accattatóre , ար։ Accattatríce , էգ։ Որ առնու յաղնօթ։ փոխառու։ մուրիկ։

* Accattatózzi , էգ։ Տես Accattapane։

Accattatúra , Accattería , Accátto։ Յանօթառութիւն։ փոխառուն։ էօգխնամ։ մուրոզութիւն։ գիրկնիկ։

Accátto։ Հարկ։ սակ։ andar all' accatto։ 'ի մոյր ջրիլ։ մուրանալ։ գիրկնիկ։

Accattólica։ է բառ ծաղրական։ Տես Accatto։

Accattóne , ար։ է բառ նախատական։ Մուրիկ։

Accavalciáre , ն։ Հեծանել 'ի վր երիք։

Accavalláre , ն։ Դնել , կամ բարդել 'ի վր։ կուտել։ Ծածկեալ յեռուստ երիվարին՝ մերձենալ 'ի թագունս , կամ յայլ երէս (առ 'ի տրամ ընդ։)

Accavalláto , ta։ Տես Accavallare։

Accavigliáre , ն։ Պատատել զմատաքս , կամ զմիել 'ի վր սեպոյն։ * Ոլորել զմատաքսն յեռս ջրանալոյն՝ առ 'ի փայլիլ և ևս։

Accecaménto։ Կուրացուցանելն։ կուրութիւն։ կուրութիւն մտաց։ սխալումն։ պատրանք։

Accecáre , ն։ Կուրացուցանել։ էնօտ էրմէ։ նոսեմացուցանել։ ջնջել։ ծածկել։ una finestra։ խնամ , կամ որմէ զպատուհան։ le piante։ le viti , ևն։ քշտել զպակունս անկոց , կամ որթոց , ևն։ uno specchio։ աղօտացուցանել զհայելի։

Accecársi , յ։ Կուրանալ։ էնօտ օրմէ։

Accecáto , ta։ Կուրացեալ։ specchio։ հայելի աղօտ։ chiodi accecati։ հարթագլուխ բեւեռք։ (ասի զբեւեռաց՝ որոց գլուխն է հարթ հաւասար տախտակին՝ յորս բեւեռին։)

Accecatóre , ար։ Accecatríce , էգ։ Կուրացուցիչ։

Accédere , է։ Մատչել։ մերձենալ։

Acceffáre , ն։ Ընդունել բերանով , կամ ժանիւք։ (ասի զանասնոյ։)

Accéggia։ Տես Beccaccia։

Acceleraménto , Acceleránza։ Երագումն։ արագութիւն։

Acceleráre , ն։ Երագել , կամ առաւելուլ զերագութիւն։ փութացուցանել։ էնէրլէնթէրմէ։

Accelerársi , յ։ Երագել։ վազվազել։ փութալ։ աճապարել։ էնէրլէնմէ։

Acceleraméntе , հ։ Աբրագանք։ երագ։ ճեպով։

Acceleratívo , va։ Acceleratóre , ար։ Երագեցուցիչ։ երագող։ աճապարող։

Acceleráto , ta։ Երագեալ։ երագ։ երագուն (շարժումն մարմնոյ։)

Accelerazióne , էգ։ Երագումն։ արագումն։ աճելն։

Accenciáre , ն։ Սրբել ջնջոցաւ , կամ վշով զկաթսայ ներկոյն։ մաքրել զկաթսայն։ կոչի և Lenare։

Accendénte , հ։ Լուցիչ։ բորբոքիչ։

Accéndere , ն։ Լուցանել։ վառել։ բորբոքել։ էսէմէ։ ռռնռնգաստրմէ։ շարժել։ գրգռել։ յուզել (զկիրս։) la guerra։ յարուցանել զպատերազմ։ Accéndere։ Տալ փոխ։ գրել զպարտս ուրուք 'ի հաշուէ գրի։ պարտական առնել զոք։ Accendersi , յ։ Բորբոքիլ։ էանմէ։ ռռնռնգմէ։ accendersi nella vista , nella faccia , nel viso , ևն։ զերեսս իւր 'ի բոցագոյնս դարձուցանել։ շուտադնիլ , կամ բորբոքիլ ցասմամբ , ևն։ * Accendersi , յ։ Ծնանիլ։

Accendévole , Accendíbile , հ։ Լուցանելի։ դիւրավառ։ դիւրակէզ։

Accendiménto։ Բորբոքումն։ բոր։

Accenditójo։ Ոստոր , կամ եղէգունք 'ի սեր։ այրելի խուրձք։

Accenditóre , ար։ Accenditríce , էգ։ Լուցիչ։

Accennaménto։ Ակնարկումն։ իւրէրն։ նշան։ ցոյց։ ծանօթութիւն։ d' oechi։ թարթափումն աչաց։ քթթիւ։ ական։

Accennáre , ն։ Ակնարկել։ իւրէրն էրմէ։ ակնարկել լինչ։ նշանակել։ տալ նշան , կամ ցոյց ինչ։ կերպարանիլ։ ձևանալ։ երևեցուցանել։ ծանուցանել։ accennare di sì։ հաւանիլ։ հէ պէնմէ։ di nò։ չհաւանիլ։ ուրանալ։ էօյ պէնմէ։

* Accennársi , յ։ Ակնարկել առ միմեանս։

Accennáto , ta։ Ակնարկեալ։ նշանակեալ։

Accennatúra։ Տես Accennamento։

Accensáre , ն։ Տալ 'ի վարձու (զկալուածք , զտուն։)

Accensíbile , հ։ Լուցանելի։ դիւրավառ։ դիւրակէզ։

Accensióne , էգ։ Բորբոքումն։ վառումն։

Accénso , sa։ է բառ պապալէ՝։ Լուցել։ բորբոքել։

* Accentáre։ Տես Accentuare։

Accénto։ Ոլորակ։ էմանէ։ accénto acúto։ շեշտ։ (որոյ ձև է այս։) accénto grave։ բութ։ (որոյ ձև է այս՝։) accénto circonflésso։ պարոյկ։ (որոյ ձև է այս^։) accénto։ ձայն։ բարբառ։ բան։ ակամ։ ակօղ։

Accentuáre , ն։ Շեշտել (զբառս։) քաջ շեշտել։ գնել զշեշտ։ կամ զոլորակ ('ի վր բառիս։)

Accentuáto , ta։ Շեշտեալ։

Accerchiaménto։ Շրջապատումն։ շրջապատուել։

Accerchiáre , ն։ Շուրջ պատել։ պատել (զնէրիք։) գուռլանմէ։ շուրջ գալ։ յանիլ։ գօլանմէ։

Accerchiáto , ta։ Շրջապատեալ։ պատեալ , ևն։

Accerchiellárе , ն։ Շրջանակս արկանել տակառաց։ էնմպէրլէնմէ։

Accerchiellátо , ta։ Շրջանակաւոր։ էնմպէրլի։ բոլորշի։

Accertaménto , Accertánza։ Տես Accertazione։

Accertáre , ն։ Հաւատոյ , աներկբայ առնել։ հաստատել ոմն ոմոյզ։ վկայել։ հաւատարմացուցանել։ բահէրլէմէ։ ինանդրմէ։ ստուգել։ Ճշմարտել։ Accertársi , յ։ Ստուգել։ Ճշմարտիլ։ յարմարիլ։

Accertataménte , հ։ Ստուգիւ։ աներկբայաբար։

Accertáto , ta։ Ստուգեալ։ Ճշմարտեալ , ևն։

Accertazióne , էգ։ Ճշմարտումն։ ստուգութիւն։ հաստատութիւն։

Accertéllo։ Թռչուն ինչ գիշատիչ։

* Accérto։ Տես Accertazione։

Accesaménte , հ։ Accesissimaménte։ Բորբոքմամբ։ եռանդեամբ։ եռանդագին։

Accesíssimo , ma։ գեր։ Շրջբորբոք։ բոցավառ։

Accéso , sa։ Լուցեալ։ վառեալ։ էանմէ։ գրգռեալ։ բորբոքեալ (բարկութիւն , սիրով։) ռռնռնգմէ։ մոյգ։ պայծառ (գոյն։) գեղ։ մոյգ։ կարմիր։ կարմրափայլ։ մեղոյ։ ինէնիէլի։ strumento։ կամ carta , կամ debito acceso։ անջինկ մուրհակ։ ռնիճար պարտք։ (՝ դեռ ոչ վճարեալ։)

Accessáre , է։ Կասկ։ դադարիլ։ զկայ առնուլ։

Accessíbile , հ։ Մատչելի։ դիւրամատոյց։ դիւրամերձ։ էանամսոք գօրայ։

Accessióne , էգ։ Մերձեցումն։ յաւելումն։ յաւելուածք։ * Հաւանուիլ , կամ հաճուիլ ի դաշնադրութեան այլոց առուրց։ di febre։ ըմբռնումն տենդին։ աբիմա ռռնռնմաբ։ accessione։ տենդ։

Accésso։ Մատոյց։ մուտ։ մերձեցումն։ էանամսոք։ aver accesso։ մուտ , կամ ընդունելուն գտանել

Digitized by Google

նել առ ու�ք : dare l' accesso • մուտս շնորհել ուտ մեք • ընունիլ զոք : uomo di facile accesso • այր բարեհամբոյր , հեզահամբոյր : Accesso • ըմբռնումն առնդիւն : ուրնմա խոնարհաթ : գալուստ , կամ այցելուն գասաւորին 'ի գասասասանարանն :

Accessoriaménte , մ • Ապա • երկրորդաբար • յաբակցութիւն իմն • իբր յաւելուած ինչ :

Accessório , ia , ածական • Երկրորդական • յաւելուածոյ • մակերեւոյթ : Accessório , գոյ • Յաւելուած • յաւելեալ իմն : զնարեն :

* Accesuólo , la , նուազ • Փոքր մի բորբոքեալ • վառ :

Accétta • Զէն ինչ տասպարանման : տասպար : far la ragione coll' accetta • գասել անքննաբար :

Accettábile , հ • Ընդունելի • հաճոյ : յարմար :

Accettagióne • Տես Accettazione •

Accettánte , հ • Ընդունող • ընկալուչ :

Accettáre , ն • Ընդունել (զնոգրաւածս , զընծայս , և ն •) առնուլ : գասուլ էնխէ : հաւանիլ • հաճիլ : բաղձ օլմաթ • գայիլ ալմաթ : Ընունել զոք 'ի թիւ , կամ 'ի կարգս • l' eredità • ընդունիլ , յանձն առնուլ զժառանգութիւն : le lettere • Ընունիլ զգիր գրաստուսիսուսեն • (ա վաճառականաց նշանակէ խոստանալ զվճարումն փոխադրելի գրամոցն՝ նշանակելոց 'ի թղթին :) քօլէիցաչ գասասուէնխէ • non accetta persona • ոչ առնու ակն երեսաց • ոչ աչառէ : accettare per cittadino • առնուլ • գրել զոք 'ի քաղաքացի : per amico • Ընունել զոք 'ի բարեկամուն : per bene , կամ in buona parte • առնուլ 'ի բարիոք միտս • մեկնել 'ի բարին • էյի փիւրէ ալմաթ :

Accettáto , ta • Ընկալեալ • առեալ : ալընուչ • գասասուլուսմուշ : հաւանեալ • ևն : պէնէնիլմիշ :

Accettatóre , ող • Ընդունող • ընկալուչ : di persone • ակնառու • աչառող :

Accettatríce , էգ • Ընդունող • ընկալուչ • Ընունակ :

Accettazióne , էգ • Ընդունելութիւն : ալուչ :

Accettévole • Տես Accettabile •

Accettevolméntе , մ • Հաճութեամբ • մտադիւր :

Accettíssimo , ma , գեր • Ամենահաճոյ :

Accétto , գոյ • Ընդունելուն : ալուչ :

Accétto , ta • ածական • Ընդունելի • հաճոյ : մտգասալ : ընկալեալ : ալընմուչ :

Accezióne • է բառ սահմանի • Տես Eccezione •

Acchetáre , ն • Խաղաղել • ցածուցանել • (զհոգս •) հանդարտել : մայնա էնխէ • էնգիրմէ : ոանձել (զկատաղութիւն :) la passione , la libidine • կատարել զնիրս • ընուլ զկամս ցանկութեան : Acchetársi , յ • Խաղաղել • հանդարտիլ • դադարիլ : գինիէ • գիրգինմէ էնխէ •

Acchetáto , ta • Խաղաղեալ • հանդարտեալ , ևն •

Acchetazióne , էգ • Տես Acquietamento •

Acchiappáre , ն • Ընդունել յանպատրաստից , կամ ունդատ • յափշտակել անակնկալ : գաքիլ գաքմաք :

Acchiappáto , ta • Կալեալ , կամ ընդունեալ յանպատրաստից :

• Acchiédere • • Acchiésto • Տես Chiedere , ևն :

• Acchináre • Տես Umiliare •

Acchiocciolére , ն • Ցատուցանել զոք 'ի վեր կրնկան • կծկեցուցանել զոք : գիլ ալչէգիրմէ : Acchiocciolársi , յ • Ցասել 'ի վեր կրնկան • կծկիլ : գիլ ալչէգիրմէ :

* Acchiocciolatúra • Կծկումն (խխունջոյ :)

• Acchiúdere , ն • • Acchiúso , sa • Տ • Chiudere .

Áccia • Մեծ , ասպանի : էրէլի : տես և Accetta •

* Acciabattaménto • Ասունելն ինչ 'ի հարեւանցի , կամ վեր 'ի վերոյ :

Acciabattáre , ն • Ասունել 'ի հարեւանցի • վեր 'ի վերոյ գործել : իսգիրնգէլիշ էնխէ :

Acciaccáre , Acciaccáto • Տես Ammaccare •

Acciácco • Ցախատինք : վատաառողջութիւն • խոթելի :

Acciajáto , ta • Պողպատասաստուն :

Acciaíno • Երկաթի սրոց (կշռակարաց :) մասն :

Acciájo • Պողպատ • պողպատակի : էլէնիէ : տես և Acciajuolo •

Acciajuólo • Հրահանգ : լպգմագ : քօղ կաւելի : Երկաթի սրոց (մանագործաց :) մասն :

• Acciále • Տես Acciajo •

* Acciálino di Trómba • Մխոց , կամ միջամեկան ջրմին • (է շարժական գլան ինչ ջրհանին , յր՝ թուլուսպայեն :)

Acciannáre • Տես Affannare •

Acciapináre , Acciappináre , ն • Ձայրանալ : գործել ջաստալ :

Acciáre , ն • Կարասել • յօրել մանր :

Acciaríno • Տես Acciajuolo •

Acciáro • Պողպատ : էլէնիէ : պողպատակի • վաղակաւոր • սուսեր : գէլէճ :

Acciarpáre , ն • Տես Acciabattare •

Acciarpatóre • Տես Ciarpone •

Accidentále , հ • է բառ իմասպասիրական • Պատահական • արբէր : պատահական • դիպուածական : հաւա ինէ գիւղէն :

Accidentalíssimo , ma , գեր • Ամենեին պատահական :

Accidentalità • Տես Accidente •

Accidentalménte , մ • Ըստ պատահման • ըստ դիպոց : գաղայելա • գաքիլ : Պատահաբար :

Accidentário , ia • Պատահական :

Accidénte , ար • է բառ իմասպասիրական • Պատահումն : արբէր : դիպուած • դէպք • պատահար • արկած • ազէտ : գաղա • պէլա : յանկարծական պատահար հիւանդութիւն : * ասան յանկարծադէպ , կամ թուած : գաղա : per accidente • մ • ա պատահման • ա դիպոց իմն : գաքիլ : Accidenti di lume • է բառ նկարչաց • Պատահմունք լուսոյ • (են շոյք ինչ լուսոյ ծագեալ ի՛ 'ի գլխաւոր լուսոյն , այլ 'ի հակադրեալ ամպոց , կամ 'ի պատուհանաց , և կամ 'ի ճրագաց , ևն :)

* Accidentóso , sa • Յանկարծական • դիպուածական • տես և Disgraziato .

Accidentucciáccio , էշ • Արկած ինչ ձախողակ :

Accidentúccio , նուազ • Արկած ինչ թեթև • գաժբաղդութիւն փոքր :

Accidénza . Տես Accidente .

Accídia . Ծուլութիւն • (է մին յեօթնամահուանցաւ մեղաց :) ինմանէլիէ :

• Accidiáto , ta . Accidióso , sa , Ծոյլ : ինմանէլ :

Accidiosaménte , մ • Ծուլութեամբ • հեզգաբար :

Acciecáre , Acciecaménto , ևն • Տես Accecare , ևն :

Accigliaménto . Տրամուն • տխրուն •

Accigliáre , ն • Կարել զարտեւանունս աչաց (որպէս կան թշնամոյ յանիսաելացուցանել զնոս :) Accigliársi , յ • Խոնարհեցուցանել զյօնս (առ տրամուն , կամ ծուլուն , և բարկուն •) մէմէլ գէրեսս • խոժոռիլ : գաշնէ լանմաք :

Accigliáto , ta . Որոյ կարեալ են տրտեւանունք : որոյ խոնարհեալ են յօնք • տխրագին • խոժոռաստեաց : խոժոռադէմ • գաժանատեսիլ : լանբգաշ :

Accígnersi , յ • Պատրաստիլ 'ի գործ • պատրաստիլ կազմիլ : ձեռն 'ի գործ առնել : հաղբանմաք : Accígnere , ն • Գօտի ածել • ամրել զմէջքս : գաշանմաք : * Պատել :

Accigniménto . Պատրաստութիւն :

Accincigliáto , ta . Ջարդարեալ կապարանաւ սրոյ :

Accincignáre , ևն • Տես Succignere , ևն :

Ac-

Digitized by Google

Accíngere. Տես Accignere.
Acciato, ta. Գոռալ է մեջ ածեալ. սփածեալ. ածել է մեջը գոռալմեն: կապել պատրաստ: հապբ:
Áccio. Տես Avaccio.
Acciò. կամ A ciò. Acciocchè, Acciò che. Որպէս զի. զի. առ 'ի (գործել): ապ: Acciocchè 'ի հնումն դարձակէր եւ՝ Քանզի. վասն: Acciocchè non. Զի մի: օլայա ապ:
Acciottaláre, ն. Ցատակել գիպոցս. սալայատակ յարկանել: գէօշէմէ:
Accipigliáto. Տես Accigliato.
Accircondáre. Տես Accircundáre. Տ. Circondare.
Acclamáto, ն. Հաստատեալ. հերձուալ:
Acclamáre. Տես Civanzare.
Acclimáto, ta. Ճոզոպրեալ յասպէ. վերծեալ [illegible]: փոքր. զդուշաւոր 'ի փորձոյ վերանալոյ:
Acciuffáre, ն. Ընդունել զհերաց, ունել զվարսից: սալչեան թարմատ:
Acciúga. Մանրիկ ձուկն ինչ ծովու, ղորոյ ասեն գաղտծ: կոչի և. Alice.
Acciviménto. Պատրաստութիւն: հայթայթանք:
Acciviére, ն. Պատրաստել (զգէաս, զգրաստս.) հայթայթել: յ. Պատրաստիլ:
Acciviíto, ta. Պատրաստեալ: հայթայթեալ. պատրաստ: անս և. Destro. Esser accivito. Լինել բարեբաստիկ:
Acclamánte, ն. Աղաղակող:
Acclamáre, ն. Ընդարձակ ձայնս հաստատել: ա. աղաղակել 'ի ձայն ցնծութեան. գովել բարձրաձայն. ծափ զծափի հարկանել: աքիրիմ օրհնած:
Acclamáto, ta. Ընդարձակ ձայնս հաստատեալ:
Acclamatóre, ար. Որ աղաղակէ 'ի ձայն ցնծութեան. որ ծափս հարկանէ:
Acclamazióne, կ. Աղաղակ ցնծութեան. բարբառ աղաղակաց. ծափահարութիւն: Մի իրաւունք ընդարձակ. (էր երանակ ինչ ընդարձակ կենդանի ձայնիւ. կամ միաձայն բարբառով. զոր ասեալ էին ասանել 'ի նախնեաց հնարիւրամեայս:)
Acclinare, եմ. Տես Inclinare, եմ:
Acclíve, ն. Զառ. 'ի վերս. դժուարաբարձանելի:
Accoccáre, ն. Ցրամարել զնետն յաղեղն. լարել աղեղն: օգ խուլիթ: accocarla a uno. Վասանել ասելոյ. գառնացուցանել զոք. խաղ առնել զոք: tal tiziride in bocca, che dietro te l' accocca. առասպել, յերեսս քո ծիծաղի, այլ գործոյդ մատնի:
Accoccoláre, ն. և ս. Ղասուցանել 'ի գուշան: փիլ ձօրոնիլ:
Accoccolársi, յ. Ղասիլ 'ի գուշան: փիլ ձօրոնիլ:
Accoccoláto, ta. Ղասուցեալ. կամ հասեալ 'ի գուշան:
Accodáre, ն. Աղեստանել զերբանակս գրաստաց. քաշել զգրաստս շար 'ի շար. (զի՝ այսպէս կապեալ. զի դուրս միոյն էրկ մերձ յապի միւսոյն:) յ. Գնալ զկնա անձկաբար:
Accodáto, ta. Տես Accodare. ընկերեալ. զկնա երթեալ:
Accogliénza. Ընդունելութիւն. մարդասիրութիւն. մարդասէր ընդունելութիւն. քաջալերութիւն: իլիկիմ. հիւրասիրութիւն: far accoglienza. Ժողովել զոք. ընդունել զոք մարդասիրաբար:
Accógliere, ն. Ընդունիլ զոք սիրով, կամ մարդասիրաբար. ժողովել զոք. մարդասիրաբար ցուցանել: հիւրասիրել: գոգալ. էնիլ: Ժողովել. հաւաքել: ամ նիլ: Accógliersi, յ. Հաւաքիլ. ամիլ. հաւաքիլ: ասրձնեալ. պատահել:
Accoglimentáccio, ար. Տմարդի, կամ ցաւալի ընդունելութիւն:
Accogliménto. Ժողովումն. հաւաքումն: անս և. Accoglienza.
Accoglitíccio, ia. Ժողովածոյ. ժողովեալ առաջաւ. կամ անխարիբ:
Accoglitóre, ար. Ժողովող: անս և. Compilatore.
Accoglitríce, կ. Ժողովող. հաւաքող:
Accojáre. Տես Incojare.
Accólito. Ջահընկալ:
Accollársi, յ. Ցանձն առնուլ (զմեծամ իրիք.) յինքն ելն առնուլ: խոսքանք ասիմ: un debito. խուսանալ զվնասուն պարտուց ուրուք. Accollére, ն. Տես Addossare: եւ՝ լծել զերգիս:
Accolláto, ta. Ցանձն առեալ: կամ: vestire accollato. զգեստ՝ որ ծածկէ զպարանոցն:
Accolpáto, ta. Պարտաւոր. ամբաստանեալ:
Accólta. Հաւաքումն: անս և. Accoglienza.
Accoltellánte. Տես Accoltellatore.
Accoltelláre, ն. Հարկանել կարցաւ. խոցել դանակաւ:
Accoltelláta. Տես Coltellata.
Accoltellatóre, ար. Որ հարկանէ կարցաւ: անս և. Gladiatore.
Accólto, գոյ. Տես Accoglienza.
Accólto, ta, ածական. Ընկալեալ. ընդունեալ մարդասիրութեամբ. ժողովեալ: գոգալ. էնալ:
Accománda. Տես Consegna, Deposito.
Accomandagióne, կ. Պաշտպանութիւն:
Accomandáre, ն. Աղաղակել. յանձն առնել: հաւատալ ինչ ոմեք. ապաստան առնել. ունել. կամ 'ի խնամս ուրուք. սէգիրել. էնիմ: հասարել. պնդել. պնդել չամանաւ: իմ իմ պաղամ: յ. Ցանձն առնել զանձն. յանձն լինել: իմանալ օլամ:
Accomandáto, ta. Ցանձն. կամ ապաստան արարեալ. և այլն:
Accomandígia. Տես Accomandagione.
Accomándita. Տես Consegna, Deposito. Գրեալ գրութիւն. (ը վանականաց՝ է ապրելոյ վանականութիւն. յորում որ դնէ միոյն գրեալ ինչ գրաստոց 'ի շահեցուցանել, առանց ոչինչ պարտուցանելոյ:) far accomandita, կամ dare in accomandita. գրեալ գրել. (զի՝ դնել զգրեալ գրաստոց, կամ առնել զվանականութիւն ըստ նախնեաց հաստատեալ պայմանագրութեանց:)
Accombiatáre, Accomiatáre. Տես Accommiatare.
Accomignoláre, ն. Մխաւորել որպէս զկարապարս առնելոց:
Accommézzársi, յ. Ցոդիլ կամ մեջն իրիք:
Accommiáre, Accommiátare, ն. Արձակել զոք. Թողուլ երթալ: նու ելիմ: Accommiatársi, յ. Խնդրել. կամ առնուլ հրաման երթալոյ: նու էլ ելի ինիմ:
Accommiatáto, ta. Արձակեալ:
Accommiatatóre, ար. Որ արձակէ զոք:
Accommiatatúra. Տես Commiato.
Accom[illegible]. Մխաւանիլ. յարամ հար և [illegible]:
Accom[illegible]. Տես Accomodatamente.
Accom[illegible]. Ցարդարութիւն. հարդումն. նիզամ. [illegible]. պայման. իրաւախոհութիւն:
[illegible]. Ցարդարել. յարմարել: յարմարիլ. [illegible]. հարդարել. հարդիլ. զարդարել. [illegible]: նիզամ էլիմ: [illegible]: [illegible] հաշիւ առնել. 'ի հաշիւ մտանել: [illegible] [illegible]atti suoi. ամենայնայնիվ զինքս [illegible]: [illegible]nderò io coi fiocchi, կամ pel dì delle feste. [illegible] զքեզ շարաչար: Accomodársi, յ.

Digitized by Google

իրաւախոհ լինել. միաբանել. գալն դնել. սանչ օլամ. պատշաճել. յարմարել. ասյամ. պշնել. accomodarsi al tempo. յարմարել ժամն ըստ ժամանակին. egli è uomo, che s' accomoda. է նա ըստ ամի ամ. vossignoria s' accomodi. է ամ մարդավարման. հանգիստ արուիք. նստարան. բազմեցաց. միասնաբար.

Accomodaménte, հ. Յարմարապէս. պատշաճաբար. բարեաբար. միաբան. էնամիպ. էյ.

Accomodatíssimo, ma. Քաջայարմար. յանկագոյն.

* Accomodatívo, va. Հարմարիչ.

Accomodáto, ta. Յարմար. պատշաճ. ասյան.

* Accomodatríce, ի. Յօրինիչ. կամ զարդարիչ գլխոյ կանանց.

Accomodatúra. * Accomodazióne. Տես Accomodamento.

Accomodevolménte. Տես Accomodatamente.

Accompagnaménto. Ընկերութիւն. ընկերութիւն. ուղեկից.

Accompagnanóme, ա. Անուանակից. (ըստ քերականաց են մասունիք ինչ՝ որք ոչ վարին միայնակ, այլ յարին յանուանս. կամ՝ ի գերանուանս իբր թարգմանաբար. առ՝ ի զարդ միայն. որ են մասունիքս uno, alcuno, եւն.)

Accompagnánte, հ. Ընկերոջ.

Accompagnáre, ն. Ընկերել. ուղեկցել. ուղեկցիլ (առ՝ ի պատիւ. կամ՝ ի պատշաճութիւն.) երթալ՝ ի միասին. ածել զոք. էօրպաչէ էնմէկ. զուգել. զոյգ առնել. ընդարձել՝ ի միասին (զնմանսն.) ընկեր. էլլինէրէմէկ. Accompagnársi, յ. Լինել ընկեր. ընկերել. ուղեկցել. էօրպաչօլմակ. ամուսնանալ. Երգակցիլ նուագարանաւ. նուագել համաձայն երգոց ուրուք. սինկի էմէկ.

Accompagnáto, ta, ածական. Ընկերեալ. ուղեկցեալ. գոյ. ընկեր. ուղեկից.

Accompagnatóre, ա. Ընկերոջ. ուղեկից. ընկեր. էօրպաչ. * Երգակից նուագարանաւ.

Accompagnatríce, ի. Ընկերոջ. ուղեկից. ընկեր.

Accompagnamento, Տես Accompagnamento. ուղեկից. միասին.

* Accompagnavérso. Քայակից. (են մասունիք ինչ՝ որք յարին՝ ի բայս ելբ թարգմանաբար. առ՝ ի զարդ միայն. որ են io, tu, egli, ella, noi, եւն.)

* Accómpiere, ն. Տես Compire.

* Accomunaméntо. Հաստատակամ. հաղորդութիւն.

Accomunáre, ն. Ընդունել հաստատակաց. դնել ինչ՝ ի սիրեաս հաղթեաց. քաջալերել. առնել. հաղորդել. զնդրեցոց վարել. զիւրանս. հիմարեալ էմէտ. Accomunársi, յ. Վարիլ. կամ կենալ ոգի զընկերս. վարիլ ընտանեբար.

Accomunáto, ta. Եղեալ. կամ արարեալ հաստատակաց.

Acconcézza. Զարդ. պատեհ. ժամ գեղոյ.

Acconciaméntе, հ. Acconcissimaméntе. Պատշաճապէս. ըստ պատշաճի. վայելուչս. միասնաբար. հեշտաբար. անաչխատ. գեղեցիկ.

Acconciamento. Յարդարութիւն. [illegible] զարդ. սարքեալ.

Acconciáre, ն. մերթ և յ. Տես [illegible]dare, և Conformare. Զարդարել. գեղարդել. կամ զվարսս հեր. ն. Ամենայն [illegible]. առն հասանել. պիտանել. հանգիստ. հարմարեալ. հանգիստ. հաղորդեցուցանել. իրաւախոհ առնել. զարդարեալ. գնել զոր առ ուսանելս՝ ի ծառայութիւն. uno pel dì delle feste. խոշանանել զոր. [illegible] կամ խասիլ վարել [illegible] գեղեցիկ. կամ հանգիստ [illegible] զոյգ. կամ. Acconciársi, յ. Կալ. [illegible] ուսանելս՝ ի ծառայութիւն. բնակիլ. հաստատել. ուրեք զբնակութիւն. Զարդարիլ. գեղանալ. իրաւախոհ լինել. սանչ օլամ. զիրանալ. ուսանել առանել ինչ. acconciarsi dell' anima. պատրաստիլ առ՝ ի մահ ընդունելութիւն զոր խորհրդոյն.

* Acconciataméntе. Տես Acconciamente.

Acconciáto, ta. Տես Accomodato.

Acconciatóre, ա. } Յարդարիչ. զարդարիչ. գեղ-
Acconciatríce, ի. } զարդի. յօրինիչ հեր կանանց.

Acconciatúra. Տես Accomodamento. Զարդ հերաց կանանց. հիւսք վարսից. perdere, կամ perdersi l' acconciatura. կամ la lisciatura. ի գերեալ լինել. կորուսանել զպատահումն գործոյն.

Acconcíme, ա. Բնական. յարգարանաւն, կամ նորոգումն (տանց. կալուածոց.) հիրամիթ.

Accóncio, գոյ. Օգուտ. գործ. իրաւախոհութիւն.

Acconeio, ia, ածական. Acconcíssimo, ma. Յարմարեալ. յարմար. պատշաճել. յարգարան. զարդարան. էսէրլի. ոյայ. պատրաստ. գիրաստատ. հարկ. acconcio per le feste. անս՝ ի Acconciare. Frutte, կամ uve acconcie. Քաղցր հատք պտղոց. կամ խաղողոյ. Ջրէն բարձրատ. խալամ բարձրատ. acqua acconcia. զարակ (յոքինեալ շաքարով. թթու հիւթովք. և անանց շահատ բուրմամբք.) էրպեմ. con acconcio modo. պատշաճապէս. ըստ պատշաճի. in acconcio, հ. անս Opportunamente.

* Accóne, ա. Ազգ ինչ վարքայի տարեարակ յատակաց.

* Acconfársi, յ. Տես Confarsi.

Acconigliáre, ն. ի թաց քարշել. կամ՝ ի մեր առնուլ զիրս ցանկանալոյն.

Acconsentiménto. Հաճութիւն. հաւանութիւն. ցիր. գոյութիւն.

Acconsentíre, ն. Հաճել. հաւանիլ. ընդունիլ. միաբանիլ. գոյել օրէնք. անդի տալ. ճանչել. (ասեն զկարծեր ներեալ՝ ի հարկանիլն. կամ՝ ի սեպհականն.) chi tace, acconsente. սասյ. որ լռէ՝ հաւանի.

Acconsentíto, ta. Հաւանեալ. հաճեալ.

Acconsenziénte, հ. Հաճ. հաւանող. հաւան.

* Accontánza. Տես Accostamento.

* Accontáre, ն. Տես Annoverare. գասանել. յ. Պատահիլ. մատչիլ. խօսակցիլ.

* Accontáto, ta. Տես Accontare. * Տեղեկացեալ.

* Acconto, գոյ. Մտերիմ. ընտանի.

* Acconvenírsi, Տես Convenire.

Accoppáre, ն. Կապանաւեալ սպանանել. սպանանանել. էօրիրիպ.

* Accoppiábile, հ. Զուգելի. ընդունելի. յօգնելի.

Accoppiaménto. Զուգաւորութիւն. միաւորութիւն. հաւաքումն.

* Accoppiánte, հ. Զուգիչ. միաւորիչ. ընդունիչ.

Accoppiáre, ն. Զուգել. զուգակցել. միաւորել. շաղկապել՝ ի մի հաւաքել. Լիքիլիքիրէմ. buoi. ընել զեզինս. գոյամ. Accoppiársi, յ. Գնալ զոյգ զոյգ. Լիքիլ. Լիքիլ. Ելիմ.

Accoppiáto, ta. Զուգեալ. միակցեալ.

Accoppiatóre, ա. Զուգաւորիչ. միաւորիչ.

Accoppiatúra. Տես Accoppiamento.

* Accopuláre. Տես Accoppiare.

Accoraméntо. Տխրութիւն. ցաւ. կամ՝ անձկութիւն սրտի. սաղանամ. բասա. գերէս.

Accoráre, ն. Վշտացնել. արտասուեցուցանել. տանջեցուցանել. տանջիլ. Լիրմէկ. Ինձիլիքիս. Accorársi, յ. Վշտանալ. տոնաստիլ. տիրիլ. խոսանամ.

Digitized by Google

Accuráto, ta. Վերջանալ. վերջացին. թանգանալ։
Accoratóio. Վիրք. սատանայանք։
Accorazióne, f. Sin Accoramento:
Accorciaménto. Կարճանալն. հանմատանալ։ գլուխ. խուլեց. անուն և Apocopa.
Accoreiáre, n. Կարճել. հանմատանալ. յապտանալ. գլուխ։ Accorciársi, ɟ. Կարճել. հանմատանալ. նուազել։ գլուխանալ։
* Accorciataménte, ad. Հանմատանալ. կարճ 'ի կարճոյ։
* Accorciatívo, va. Կարճոյ. հանմատանալ։
Accorciáto, ta. Կարճել. հանմատանալ։ կրճատել։
Accorciatóre, tr. Accorciatríce, f. Հանմատանալ. յապտանալ։
Accorciatúra. Sin Accoroiamento.
Accorciévole, a. Կարճելի. հանմատանալի։
Accordaménto. Մի խառնութիւն ձայնից. կամ նուագարանաց. ներդաշնակութիւն. համաձայնութիւն. անկիւ։ միաբանութիւն. միաձայնութիւն. համակամութիւն. համախոհութիւն. հաստատակաց հաւանութիւն։ պիրկիւ։
Accordánte, a. Մի խառն. համաձայն. համակամ. հաւանեալ։ ապարանքի խուլեալ։ անուն և Accordatore.
* Accordánza. Sin Accordamento.
Accordáre, n. Դաշնակել. գաշնակաւորել. ներդաշնակել. յարմարել. զանազանաձայն։ անկիւ։ պիրկիւ։ միաբանել. հաշտեցուցանել։ զանազանել։ Մի խառնիլ. լարից. լինել համաձայն. ներդաշնակաւոր։ անկիւ։ կամ։ Accordársi, ɟ. Մի խառնիլ. լինել համակամ. համախոհ։ պիրկիւ։ * Accordáre. Ընդունել. տալ. թոյլ տալ։ Accordáre.
Accordataménte, ad. Մի խառն. միաբան հաւանութիւն. միաձայն բարբառով։
Accordáto, ta. Ներդաշնակեալ. կամ միաբանեալ. մի մասանց ներքուն։
Accordáto, ta, ad. Ներդաշնակեալ. միաբանել. giorno։ ժամանակեալ օր։
Accordatóre, tr. Accordatríce, f. Հաշտարար. միաբանարար։ գանող։ տալի։
Accordatúra. Sin Accordamento.
Accordévole, a. Մի խառնելի. միաբան. յարմար. պատշաճ. համաձայն. համակամ։ հեշտանալի։ տարար։
Accórdo. Accórdio. Մի խառնութիւն. գաշն. համաձայնութիւն. իրաւախոհութիւն։ պիրկիւ։ գաշն. տալ։ միաբանութիւն ձայնից կամ նուագարանաց. ներդաշնակութիւն. գաշնակաւորութիւն։ անկիւ։ ներդաշնակութիւն գաւանաց. համակամութիւն կրոնական։ esser, կամ star d' accordo, լինել միաբան. համակամ։ պիր օրինաց։ porre d' accordo. հաշտեցուցանել. կարգաւորել։ անել։ far accordo. միաբանել։
Accórgersi, ɟ. Accórgere, t. Զգալ. իրազեկ լինել. իմանալ. անանել. ճանաչել։ 'ի միտ առնել։ գուշակել։ կարդալ։ կիրքիւ։
* Accorgévole, a. Իմաստ. մտաստի. խորագէտ։
Accorgiméntо. Զգաստութիւն. խոհականութիւն։ իմաստութիւն։ արուեստաց։ արուեստաւորութիւն։ հանճարեղութիւն։ տարուբերութիւն։ գիտութիւն։
Accóire, Sin Accogliere.
Accórrere, t. Դիմել. ապրիլ. ընթանալ. ապրիլ. գիմել. յարձակել։ սիրելիութիւն։ անուն և Occorrere, և Rincalciare.
Accorriméntо. Sin Concorso.
Accórr' uomo. Գիրք. ապրանք։ Օգնութիւն ազգաց. գանձեցեալ։ gridare accorr' uomo. յարձակութիւն կարգալ։
* Accórsi, ɟ. Sin Accogliersi, Raccogliersi, Ricovrarsi.
Accórsó, ta. Դիմեալ. ընթացեալ։
Accortaménte, ad. Accortissimaménte. Զգաստաբար. խոհականաբար. յաստանաբար գոյով. խնամաբար. խորագիտաբար։ իմաստաբար։ անուն։
* Accortaménto. Կարգութիւն. համաձայնութիւն։
Accortáre, Sin Accoreiare.
Accortézza. Sin Accorgimento.
Accortináre. Accortináto. Sin Incortinare, ad.
Accórto, ta. Accortíssimo, ma. Զգաստ. զգաստ. խոհական. զգուշաւոր. հարազիկ. յաստանաւոր. խորամանկ. խորագէտ. խնամաւոր։ իմաստաբար։ զգաստ։ * տարբ։ fare accorto. անուն Avvisare. Male accorto. Անխոհեմ. անզգաստ։
Accosciársi, ɟ. Accosciáto, ta. Sin Accocolarsi.
Accostaménto. Մերձեցութիւն։ մատչութիւն։
Accostánte, a. Դիրաբանարձ. յարակից։ Մերձաւոր. յարմար. նմանակից։ ապրան։ անուն և Acconsenziente. Vino accostante. Գինի մերձ. կամ օգտակար սատարաց։
Accostanteménte, ad. Մերձ. հուպ։
Accostáre, n. Մերձեցուցանել. մատուցանել. եռանդարձել։ Accostársi, ɟ. Մերձենալ. մատչիլ։ եռանդել։ մերձանալ գատանել. մատչիլ։ գաշնակցիլ։ հաճոյ լինել։ յարմարել։ Accostársi ad alcuno. Մատչիլ. առաջ։ al parer degli altri. յարել 'ի կարծիս այլոց։ զինա երթալ կարծեաց այլոց։ non se gli può accostare. չկարի հնար մեր 'ի նա։ ոչ ոք յարձակիլ նմա։
Accostáto, ta. Մերձեցեալ. մատուցեալ։
* Accostatúra. Կարգակցութիւն. յարակցութիւն։
* Accostévole, a. Դիրաբանարանալի. գիրաբանարձ։
Accósto, A cósto, A cósta, ad. Մերձ. 'ի կողանէ. մատ։ կողն։
Accostoláto, ta. Անկիւնաւոր։
* Accostumánza. Sin Costume.
Accostumáre, n. Կրթել 'ի բարի վարս. մարզել. հրահանգել. գաստիարակել։ իւրոցն եղիցի։ Հանել սովորութիւն։ սովոր գալ։ սովորեցուցանել։ Accostumársi, ɟ. Սովորիլ մարզիլ։ ուսանիլ։
Accostumaténte, ad. Սովորաբար։ բան սովորութիւն։ 'ի սովորութիւն։ ըստ սովորութեան։
Accostumáto, ta. Accostumatíssimo, ma. Սովորեալ։ սովորեալ։ անուն և Costumato.
Accotonáre, n. Գզել զանազ ըստ խոյից։ Թանանալ. առանել զանազ խոյն։ * Լնուլ բանկանալ։
Accotonáto, ta. Գզեալ (զանազ։)
Accotonatóre, tr. Գզել զանազ խոյից։ կամ առանալոց։
Accotóne, tr. Far l' accotóne. անուն Accotonare.
Accovacciáre, t. Իրր 'ի բազուկս Accovacciársi, ɟ. Կծկիլ. ընկողմանիլ առ ամենայն. յինքն ամենայն փիլ։ ընկողմանիլ։ ծոցագիտ եղիլ։
Accovacciáto, ta. Կծկեալ։ անուն և Anneghittito.
Accovacciolársi, ɟ. Մանել յարկն. կամ 'ի մերքն. արքանալ։ եռանալ։ եռանալ։ ինքեան։
Accovonáre, n. Կապել արագ։ բանալ գալոյ։
Accovonáto, ta. Կապեալ (արագ։)
Accozzaménto. Հաւաքումն։ հաւաք։
Accozzáre, n. Հաւաքել։ հաւաքել։ յաղել։ Ամ կամ։ պիր կամ։ Accozzársi, ɟ. Մի խառնիլ։ յաղել։ միաբանել։ պիր ունել։ խոսակցիլ։ պատերազմիլ։
Accozzáto, ta. Հաւաքեալ։ միաբանեալ։ կամ։
Accozzatúra. Sin Accozzamento.
Accrédere. Sin Credere.
Accreditáre, n. Յարգել. կամ արժանաւորապէս ցուցանել. բարձրացուցանել զանուն. բարձրանալ։ միտ կամ։

Digitized by Google

* Accademicaménte, ՝ի. Ճեմարանական. զօրէն Ճեմարանեանց:
Accadémico, գր. Ակադեմեան. (յր՝ փիլիսոփայ յա-կադեմեան ազանգոյ:) * Ճեմարանական. (այժմ՝ նշանակի անուամբն՝ Ազգամ կամ ընկերք ոք Ճեմարանի գիտնոց:)
* Accadémico, ca. ածական. Ճեմարանական. Ճեմարանի:
Accadére, ե. Հանդիպիլ. պատահիլ. դէպ լինել: պատահել. զանազան էնդէպ: accadde. և եղև զի՝:
Accadérsi, յ. Պատշաճիլ. վայել է: գիւրանալ:
Accadévole, հ. Հանդիպելի. պատահելի:
Accadiménto. Դիպուած. դէպք. պատահար: գոյա:
Accadúto, ta. Հանդիպեալ. պատահեալ: ըստուգ էնդէպ:
Accaffáre, ն. Կորզել, կամ յափշտակել 'ի ձեռաց:
Accagionaménto. Մեղադրեալ. ամբաստանեալ:
Accagionáre, ն. Պարս առնել. ամբաստանել. սադանել: ընդվզ էնդիպ. առաջնորդ: a torto, կամ falsamente. զրպարտել: altrui. պատճառեալ զոք. զայլով արկանել զանցանս:
* Accagionáto, ta. Ամբաստանեալ. սադուեալ:
Accagionatóre, ար. Ամբաստան. զրպարտիչ:
Accalappiáre, ն. Թակարդել. արկանել'ի հաղբս, կամ յորոգայթս:
Accalappiáto, ta. Թակարդեալ. անկեալ'ի դարանս:
Accaldáto, ta. Ջերմեալ. յոյժ: տես և Scalmanato.
* Accalognáre, ևն. Տես Calonniare.
Accaloráre, ն. Ջերմացանել: * Սատակացաբար յուսալացուցանել, կամ փութացուցանել (զգործն, զգաչենս.) յուսալացուցանել առ փութոյ ոմանց: գաչ էնդ Վէրք:
Accaloráto, ta. ածական. Տես Accalorare.
* Accalorire. Տես Accalorare.
* Accambiáre. * Accambiatóre. Տես Cambiare, ևն:
* Accampaménto. Բանակումն:
Accampársi, յ. Բանակիլ. բանակ հարկանել: օթոյ գոյացանել: Accampáre, ն. Յառաջ, կամ յերեւան ածել. 'ի մէջ բերել. ցուցանել:
Accampáto, ta. Բանակեալ. բանակ հարեալ:
Accanaláre, ն. Բրել ոմն զկրամ, կամ առուանման: Ճերտել. կամ շերտաձև փորարել (զսիւնս:) ըստ այսմ կոչի և Striare: էօլ էօլ օյմաք:
Accanaláto, ta. Ճերտեալ. շերտաձև, կամ շերտաւոր (սիւն:)
Accanáre, ն. Սրձակիլ զրունն յոյս: է. Ջայրագնիլ: է. կամ Accaníre. Սրձակիլ զեղջերուն:
Accanáto, ta. Կատաղեալ. զայրագնեալ: տես և Perseguitato.
Accaneggiáre. ևն: Տես Accanire, Accanare.
Accaníre, ն. Տես Accanare: է. և Accanírsi, յ. Կատաղիլ. զայրագնիլ: գոռգոռմաք:
Accanitaménte, ՝ի. Կատաղաբար. զայրագին:
Accaníto, ta. Տես Accanato.
Accannelláre, ն. Պատատել զլեռն 'ի վերայ եղեգանց. ընդել թելիւք զեղեգն:
* Accannelláto, ta. ածական. Տես Accannellare.
Accánto. նա. խնդրէ պր՞ ն պէ՞. Մերձ. առ: եպէն: յեռոյ. զկնի:
* Accantonáto, ta. Անկիւնաւոր. բաղմանկիւն (քնոեաձ:)
Accapacciáto, ta. Ծանրագլուխ. Ծանրացեալ. կամ վատատեալ գլխով:
* Accapellársi. Տես Accapigliarsi.
Accapezzáre, ն. Գլխաւորել. 'ի գլուխ տանիլ:
Accapigliaménto. Ըմբռնումն զհերաց միմեանց. փեսուումն հերաց միմեանց:
Accapigliársi, յ. Ըմբռնել զհերաց միմեանց. փեսուել զհերս իրերաց ('ի կռուի:) պիրի պիրինին սաքն. դան գավազանաք. էօյմաք: հակառակիլ. ընդեմ կալ:
Accapigliáto, ta. Կալեալ զհերաց միմեանց, ևն:
Accapigliatúra. Տես Accapigliamento.
Accapitoláre, ն. Տես 'ի բառն Capitello.
Accappacciáto, ta. Պատեալ վերարկուաւ:
Accappáre, ն. Սաստրախտել զմազ, կամ զսաև. մազքրել զասր, կամ զսաև:
Accappatójo. Վերարկու ինչ ասոնի:
Accappiáre, ն. Կապել զբեռինս՝ շարժական հանգուցիւ:
Accappiatúra. Շարժական հանգոյց 'ի ծայր ապրանին: * Թակարդ. ներանք. դարանք:
Accapponáre, ն. Թաղամնաւորել, կամ մնալել զաքաղաղս: ջրլէտ էնդիպ:
Accappucciáto, ta. ածական. Cavallo accappucciato. Երիվար կարճագլուխ:
Accapricciáre, ե. Accapricciársi, յ. Քաջամիտ. սուսկալ. զգողանի հարկանիլ:
Accarezzaménto. Գգուանաւն. փայփայանք. շոյմունք. քաղցրաբանութիւն: օգլամաէլ:
Accarezzáre, ն. Գգուել. փայփայել. շոյմել. ոլորիլ. քաղցրաբանել: օգլամաք: * Գահել զգուշութիւն. փափուկ ուռնել:
Accarezzáto, ta. Գգուեալ. փայփայեալ, ևն:
Accarezzévole, հ. Գգուելի. փայփայիչ. ոլորիչ. փաղաքուշ:
Accarnáre, Accarníre, ե. Թափանցել ընդ միսն:
Accartocciáre, ն. Պատատել ոմն զթղթոյզ եղջերաձև. փաթութել, կամ ամանել 'ի թղթի: էնամաքս պիրդի. էնահապա սաքմաք: յ. Պատատել ոմն զթղթոյզ եղջերաձև. փաթութել:
Accartocciáto, ta, ածական. Տես Accartocciare.
Accasaménto. Ամուսնութիւն. հարսանիք: էվլենմէ:
Accasáre, ն. Շինել զտուն: է. և Accasársi, յ. Հաստատել զբնակութիւն: Accasáre. Ամուսնացուցանել: էվլենդիրմէք: Accasársi, յ. Ամուսնանալ: էվլենմէք:
Accasáto, ta. Լի տանիք: Ամուսնացեալ: էվլենդ:
Accascáre, ե. Տես Accadere.
Accasciaménto. Լքումն. վատթարութիւն. ուժոյ տկարութիւն:
Accasciáre, ե. * Accasciársi, յ. Կքիլ. ծերութիւն. վատիլ. կամ նուազիլ հիւանդութիւն. թօշնիլ. կամ թաղկանալ (անդամոց:) Accasciáre, ն. Կքուցանել. թափել զոգիս:
Accasciáto, ta. Կքեալ: կքուցեալ. անաւաղ:
* Accastellaménto. Դղեակ առաջակողման և խեղաց նաւուն:
* Accastelláto, ta. Դղեկաւոր (նաւ. յր՝ որ ունի դղեակս յառաջակողման, և 'ի խեղսն:)
Accatarraménto. Ըմբռնումն հարբեղմամբ. հարբուսիս:
Accatarráre, ե. Ախտանալ զհարբուղմն: պէտէմ օյմաք:
Accatarráto, ta. Ախտացեալ զհարբուղմն:
Accatastáre, ն. Դիզել զգիայս. առնել փայտակոյտ: օթուն էէմմաք: կուտել: էէմմաք: հարկս արկանել:
Accatastáto, ta. Դիզեալ. շեղջել: հարկս արկեալ:
Accattabríghe, ար. Կուռմանդիր. կռմաւոր:
Accattaménto. Տես Accoglienza: մուրոյզ:
Accattamóri, էգ. Սիրարկու. սիրատարփ. սարփածու:
Accattapáne, ար. Մուրոյ. մուրացիկ:
Accattáre, ե. Առնուլ յանոթի, կամ 'ի փոխ. առնուլ ինչ յուսմբէ: էօգնանմ ալմաք: մուրանալ: փէնէնմէք: յինքն յանկուցանել զսեր, կամ զգաբերկամուն ուրուք: գօրն էգնանմէք: յինքն ձգել (զգով, կամ

Digitized by Google

կամ զպարատ։) Գոտանել (զնեբու�ն , եւն։) պոռնիկ։ ընդունիլ զհայցուհածս։ խոբապէս էրմէ։

Accattataménte , հ։ Մուրոպապէս։ անբնապէս։

Accattáto , ta։ Մուրացածոյ , կամ անյարմար (ըստ գեսա , պատնեսա , գովեսա , եւն։ որք անհամեմատ են անձին , և կամ անբնական։)

Accattatóre , ար։ Accattatríce , էգ։ Որ առնու յանոթ։ փոխառու։ մուրիկ։

* Accattatózzi , էգ։ Տես Accattapane։

Accattatúra , Accattería , Accátto։ Յանոթառուութիւն։ փոխառուիլ։ էօգիւնէ։ մուրոդել։ փիլէնիլ։ Accátto։ Հարկ։ սակ։ andar all' accatto։ 'ի մոյր շրջիլ։ մուրանալ։ փիլէնմէ։

Accattólica։ է բառ ծաղրական։ Տես Accatto։

Accattóne , ար։ է բառ նախատական։ Մուրիկ։

Accavalciáre , ն։ Հեծանել 'ի վրայ երիւ։

Accavalláre , ն։ Դնել , կամ բարդել 'ի վրայ։ կուտել։ Ծածկեալ յետուստ երիվարին՝ մեջքենալ 'ի թռչուն , կամ յայլ երէս (առ 'ի որսալ զնա։)

Accavalláto , ta։ Տես Accavallare։

Accavigliáre , ն։ Պատատել զմատաքս , կամ զրեալ 'ի վրայ սեղանի։ * Ոլորել զմատաքսն յետ չորանալոյն՝ առ 'ի փայլել և եւս։

Accecaménto։ Կուրացուցանելն։ կուրուլ։ կուրութիւն մտաց։ սխալումն։ պատրանք։

Accecáre , ն։ Կուրացուցանել։ էէօտ էրմէ։ Նսեմացուցանել։ ընկել։ ծածկել։ una finestra։ խնուլ , կամ որմել զպատուհան։ le piante։ le viti , եւն։ քշտել զպտկունս անկոց , կամ որթոց , եւն։ uno specchio։ աղօտացուցանել զհայելի։

Accecársi , յ։ Կուրանալ։ էէօտ օլմէ։

Accecáto , ta։ Կուրացեալ։ specchio։ հայելի աղօտ։ chiodi accecati։ հարթագլուխ բեւեռք։ (ասի զբեւեռաց՝ որոց գլուխ է հարթ հաւասար տախտակին՝ յորս բեւեռին։)

Accecatóre , ար։ Accecatríce , էգ։ Կուրացուցիչ։

Accédere , է։ Մատչել։ մերձենալ։

Acceffáre , ն։ Բռնուռնել բերանով , կամ ժանեօք։ (ասի զանասնոց։)

Accéggia։ Տես Beccaccia։

Acceleraménto , Acceleránza։ Երագումն։ արագութիւն։

Acceleráre , ն։ Երագել , կամ առաւելուլ զերագութիւն։ փութացուցանել։ էէնիլիթիրմէ։

Accelerársi , յ։ Երագել։ վազվազել։ փութալ։ աճապարել։ էէնիլնմէ։

Acceleraténte , հ։ Աբագապէս։ երագ։ ճեպով։

Acceleratívo , va։ Acceleratóre , ար։ Երագեցուցիչ։ երագող։ ամապարող։

Acceleráto , ta։ Երագեալ։ երագ։ երագումն (շարժումն մարմնոյ։)

Accelerazióne , էգ։ Երագումն։ արագութիւն։ ամնլէ։

Accenciáre , ն։ Սրբել զնոցա , կամ վառել զկաթսայ ներկոյն։ մաքրել զկաթսայն։ կոյն և Lenare։

Accendénte , հ։ Լուցիչ։ բորբոքիչ։

Accéndere , ն։ Լուցանել։ վառել։ բորբոքել։ էէսէ։ բռնբռնալարմէ։ շարժել։ գրգռել։ յուզել (զկիրս։) la guerra։ յարուցանել զպատերազմ։ Accéndere։ Տալ փոս։ գրել զպարտս ուրուք 'ի հաշուէ եղբի։ պարտական առնել զոք։ Accendersi , յ։ Բորբոքիլ։ էանմէ։ բռնբռնալարմէ։ accendersi nella vista , nella faccia , nel viso , եւն։ զերեսս իւր 'ի բոցագոյնս դարձուցանել։ շլանալիլ , կամ բորբոքիլ ցասմամբ , եւն։ * Accendersi , յ։ Ծանանիլ։

Accendévole , Accendíbile , հ։ Լուցանելի։ դիւրավառ։ դիւրակէզ։

Accendiménto։ Բորբոքումն։ բորբոք։ կիզումն։

Accenditójo։ Ոստք , կամ եղէգունք 'ի սիէտս հրոյ։ այրելի խուրձք։

Accenditóre , ար։ Accenditríce , էգ։ Լուցիչ։

Accennaménto։ Ակնարկուն։ Իւրբէր։ Նշան։ ցոյց։ ծանօթութիւն։ d' occhi։ թարթափումն աչաց։ քթթիլ ական։

Accennáre , ն։ Ակնարկել։ Իւրբէր էրմէ։ ակնարկել ինչ։ նշանակել։ տալ նշան , կամ ցոյց ինչ։ կերպարանիլ։ ձեւանալ։ երեւեցուցանել։ ծանուցանել։ accennare di sì։ հաւանիլ։ էն գէնմէ։ di nò։ չհաւանիլ։ ուրանալ։ էօ գէնմէ։

* Accennársi , յ։ Ակնարկիլ առ միմեանս։

Accennáto , ta։ Ակնարկեալ։ նշանակեալ։

* Accennatúra։ Տես Accennamento։

Accensáre , ն։ Տալ 'ի վարձու (զկալաճած , զտուն։)

Accensíbile , հ։ Լուցանելի։ դիւրավառ։ դիւրակէզ։

Accensióne , էգ։ Բորբոքումն։ վառումն։

Accénso , sa։ է բառ պաղլատ՝։ Լուցեալ։ բորբոքեալ։

* Accentáre։ Տես Accentuare։

Accénto։ Ոլորակ։ էմնէ։ accénto acúto։ շեշտ։ (որոյ ձեւ է այս։) accénto grave։ բութ։ (որոյ ձեւ է այս՝։) accénto։ circonfléssо։ պարոյկ։ (որոյ ձեւ է այս՝։) accénto։ ձայն։ բարբառ։ բան։ սկզբ։ սէօզ։

Accentuáre , ն։ Շեշտել (զբառս։) քաջ շեշտել։ դնել զշեշտ , կամ զոլորակ ('ի վրայ բառոյ)։

Accentuáto , ta։ Շեշտեալ։

Accerchiaménto։ Շրջապատումն։ շրջապատուլ։

Accerchiáre , ն։ Շուրջ պատել։ պատել (զլեռն։) գոռաբնմէ։ շուրջ գալ։ յանիլ։ փօլանմէ։

Accerchiáto , ta։ Շրջապատեալ։ պատեալ , եւն։

Accerchielláre , ն։ Շրջանակս արկանել տակառաց։ էմմէրլէնմէ։

Accerchielláto , ta։ Շրջանակաւոր։ էմմէրլի։ բոլորշի։

Accertaménto , Accertánza։ Տես Accertazione։

Accertáre , ն։ Հաստատել։ անսերկբայ առնել։ հաստատեալ ոչ ստոյգ։ վկայել։ հաւատարմացուցանել։ բնէթիլէմէ։ խանգբէմէ։ ստուգել։ ճշմարտել։ Accertársi , յ։ Ստուգել։ ճշմարտիլ։ յարմարիլ։

Accertataménte , հ։ Ստուգեալ։ անսերկբայաբար։

Accertáto , ta։ Ստուգեալ։ ճշմարտեալ։ եւն։

Accertazióne , էգ։ Ճշմարտումն։ ստուգութիւն։ հաստատութիւն։

Accertéllo։ Թռչուն ինչ գիշատիչ։

* Accérto։ Տես Accertazione։

Accesaménte , հ։ Accesissimaménte։ Բորբոքմամբ։ եռանգեալմամբ։ եռանդագին։

Accesíssimo , ma։ գեր։ Հրաբորբոք։ բոցավառ։

Accéso , sa։ Լուցեալ։ վառեալ։ էանմէ։ գրգռեալ։ բորբոքեալ (բարկութիւն , սիրով։) բռնբռնալարմէ։ մոյգ։ պայծառ (գոյն։) գէօյ։ մոյգ կարմիր։ կարմրագոյն։ մեղոյ։ էլեանէլիմ։ strumento։ կամ carta , կամ debito acceso։ անջինկ մուրհակ։ անվճար պարտք։ (յր՝ դեռ ոչ վճարեալ։)

* Accessáre , է։ Կասիլ։ դադարիլ։ զկայ առնուլ։

Accessíbile , հ։ Մատչելի։ դիւրամատոյց։ դիւրամերձ։ էանալմասք գօլայ։

Accessióne , էգ։ Մերձեցումն։ յաւելումն։ յաւելեալած։ * Հաւանուլն , կամ հաճութիւն ըստ դաղրուշեա այլոց տրուեց։ di febre։ ըմբռնումն տենդին։ ոբիմա բռնմասք։ accessione։ տենդ։

Accésso։ Մատոյց։ մուտ։ մերձեցումն։ էանալմա։ aver accesso։ մուտ , կամ քաջունելուլ գառնել

Digitized by Google

նիկ ա. ուսիք : dare l' accesso • մուտս շնորհել. ուսիք • ընունել զոք : uomo di facile accesso • այր բարեհաճայր, հեշտահամբոյր : Accesso • ըմբռնումն ուսնդրին : ուրեմն ներեալ : գալուստ, կամ այցելուն գաստատարին 'ի գաստատանարանի :

Accessoriaménte, հ. Ապա • երկրորդաբար • յաբակցութիւն եմն • երբ յաւելուած ինչ :

Accessório, ia, ոչ • Երկրորդական • յաւելուածոյ • մակեցուած : Accessório, էոյ • Յաւելուած • յաւելեալ իմն : զնոցին :

Accestólo, la, նոմ. Փոքր մի բարբոքիչ վառ.

Acczétta • Ինչինչ ստոյգանման • առոյգ : far la ragione coll' accetta • գասուել անգնաբար :

Accettábile, հ. Ընդունելի • հաճոյ : յարմար :

Accettagióne • Տես Accettazione •

Accettánte, հ. Ընդունող • ընկալուչ :

Accettáre, ն. Ընդունել (զինչ բաւուած, զընծայս, և ն.) առնուլ : գոգալ եմիւ : հաւանիլ : հաճիլ : բաւք ոչխար • գոգիլ բրիսի : Ընունել զոք 'ի թիւ, կամ 'ի հանդգոյս • 'ի բարեկամութիւն : ընդունիլ, յանձն առնուլ զիսուսանդուսին : le lettere • Ընունել զգիր գրաբանութեանն : (ը վանականաց նշանակէ խոստանալ զմեռեալս փոխագրելի գրամոցն՝ նշանակելոց 'ի թղթին :) գոլիոյջ գոգալ ելիւ : non accetta persona • ոչ առնու անձն երեսաց • ոչ ազգեսի : accettare per cittadino • առնուլ. գրել զոք 'ի քաղաքացի • per amico • Ընունել զոք 'ի բարեկամութիւն : per bene, կամ in buona parte • առնուլ 'ի բարիոք միտս • մեկնել 'ի բարին • հոյ ինչ ասել :

Accettáto, ta • Ընկալեալ. առեալ : ալեալ. գոգալ. զանուսալ : հաւանեալ. ան : պեղեալ :

Accettatére, ս. Ընդունող. ընկալուչ : di persone • անտառաս • աչառող :

Accettatrice, էկ. Ընդունող. ընկալուչ Ընունակ :

Accettazióne, էկ. Ընդունելութիւն : ալեալ :

Accettévole • Տես Accettabile •

Accettevolménte, հ. Հաճելի • մեղադիր :

Accettíssimo, ma, գեր. Ամենահաճոյ :

Acchiáma, էոյ • Ընդունելի • ալեալ :

Acchiápp[illegible], ոչ • Ընդունելի • հաճոյ : մոգեալ : [illegible] ալեալ :

Acczióne • է բառ առիսան • Տես Eccezione •

Acchetáre, ն. խաղաղել. ցածուցանել. (զհողմս.) հանդարտել : մայնա էիւ • ինքիրիւ • ասնձել (զիսառագրեն :) la passione, la libidine • կամաբել զիրա • լեռել զիսմս ցանկաւն : Acchetársi, յ. խաղաղիլ. հանդարտիլ. դադարիլ : ոնիւ • ինքանք էիւ :

Acchetáto, ta • խաղաղեալ. հանդարտեալ, ան :

Acchetazióne, էկ. Տես Acquietamento •

Acchiappáre, ն. Ընդունել յանդգարտութիւն, կամ ենդգաս. յանփշանակել անակնկալ. գոգիլ. գոգալ :

Acchiappáto, ta • կալեալ, կամ ընդունեալ յանդգարտասանութիւն :

• Acchiédere • • Acchiésto • Տես Chiedere, ան :

• Acchináre • Տես Umiliare •

Acchiocciolére, ն. Ներսացանել զոք 'ի վէր կրնկան. կծկեցուցանել զոք : գոգ. ինքիրիւ • Acchiocciolársi, յ. Ներսել 'ի վէր կրնկան. կծկիլ : գոգ. ինքիրիւ :

• Acchiocciolatúra • կծկումն (խեղանիկ :)

• Acchiúdere, ն. • • Acchiúso, sa • S. Chiudere •

Acc[illegible] ասզանի : էիւ : ան և Accetta •

• Acc[illegible] • Ամենի ինչ 'ի հարեանցի, կամ [illegible]

Acciabattáre, ն. Ամենի 'ի հարեանցի • վեր 'ի վերոյ գոգեալ : խոսիանիցեալ էիւ :

Acciaccáre, Acciaccáto • Տես Ammaccare •

Acciácco • Ներեալ : վատառողջութիւն • խոշոնիլ :

Acciajáto, ta • Պողպատեալ :

Acciaíno • Երկաթի սրոց (կշեռական :) մասն :

Acciájo • Պողպատ. պողպատակ : էիւ : ան և Acciajuolo •

Acciajuólo • Հրատանք : լեգեմ : քոշ կաւ : Երկաթի սրոց (մասագործաց :) մասն :

• Acciále • Տես Acciajo •

• Accialíno di Trómba • Մխոց, կամ միջանկեան ջրելին • (է շարժական գլան ինչ ջրհանին, զոր թռուցանեալին :)

Acciannáre • Տես Affannare •

Acciapináre, Acciappináre, ն. Զայրանալ : գոլ. ծիլ ջուսալ :

Acciáre, ն. Կարաբել. յօշել մանր :

Acciaríno • Տես Acciajuolo •

Acciáro • Պողպատ : էիւ : պողպատակ • վաղակաբար • սուսեր : գերեզ :

Acciaspáre, ն. • Տես Acciabattare •

Acciarpatóre • Տես Ciarpone •

Accidentále, հ. է բառ իմասպարիական • Պատահական : արդեք : պատահական • դիպուածական է հաճա իւն գիսին :

Accidentalíssimo, ma, գեր. Ամենեին պատահական :

Accidentalità • Տես Accidente •

Accidentalménte, հ. Ըստ պատահման • ըստ գիպոց : գոգալեալ • գոգիլ : Պատահաբար :

Accidentário, ia • Պատահական :

Accidénte, ս. է բառ իմասպարիական. Պատահումն արդեք : դիպուած. գիպք. պատահար • արկած. ազգեաս : գանգ • ակնք : յանկարծահաս պատահար հիւանդութիւն : սխալ յանկարծագիպ, կամ թռուցեալ : per accidente. հ. Ը պատահման • Ը դիպոց եմն : գոգիլ : Accidenti di lume. բառ նիւրոյ • Պատահմունք լուսոյ. (են չորք ինչ լուսոյ ծագելոյ ի՛ 'ի գլխաւոր լուսոյն, այլ 'ի հակադրելի ամենոց, կամ 'ի պատահանաց, և կամ 'ի հրապուրս, են.)

Accidentóso, sa. Յանկարծահաս • դիպուածական • ան և Disgraziato •

Accidentucciáccio, վեր. Ամրկած ինչ ձանրաղանկ :

Accidentúccio, նոմ. Ամրկած ինչ թեթեւ • գիշերաղ. գուրթիւն փոքր :

Accidénza. Տես Accidente •

Accídia. Ծուլութիւն • (է մին յեօթնեանց մահաբերաց մեղաց :) թեթեղեալիւ :

• Accidiáto, ta. Accidióso, sa, Ծուլ : թեթեղեալ :

Accidiosaménte, հ. Ծուլութեամբ • հեղգաբար :

Acciecáre, Acciecaménto, ան. Տես Accecare, ան •

Accigliaménto. Տրամութիւն • մխրութիւն •

Accigliáre, ն. Կարել զարանանութեան աչաց (որպէս՝ կանանց թռչնոց՝ յընդարձակացուցանելոյ զնոսա :) Accigliársi, յ. խոնարհեցուցանել զյոնս (առ արամութիւն, կամ ծուլութիւն, և բարկութիւն.) մլմլել զերեսս • խոժոռիլ • գաղջել լուսնոյ :

Accigliáto, ta. Որոյ կարել են արաեանութեան աչաց խոնարհել են յոնք • մխրագին • խոժոռահայեաց : խոժոռադէմ. գաժանատեսիլ : էսիլգաղ :

Accígnersi, յ. Պարարանալ 'ի գարդ • պարարանալ կապիլ : ձեռն 'ի գործ առնել : հաղորդանմ : Accígnere, ն. Գոսոի ածել. ոնդել զանձն իւր • գարդանմ : Պատել :

Accigniménto. Պարարանութիւն :

Accincigliáto, ta. Զարգարեալ կապարանաւ սրոյ :

Accincignáre, ան. Տես Succignere, ան :

Ac-

Digitized by Google

Accíngere. Տես Accignere.
Acciáto, ta. Գօտի ի մէջ ածեալ. սփածեալ. ածեալ ի մէջ: գոտեանմէջ: կապեալ սպատրաստ: հագուր:
Áccio. Տես Avaccio.
Acciò. կամ A ciò. Acciocchè, Acciò che. զկոր: Որպէս զի. զի. առ 'ի (գործել): ի: Acciocchè 'ի հնումն նշանակէր և՝ Քանզի. վասն: Acciocchè non. Զի մի: օրմայա ի:
Acciottoláre, ն. Յաստակել զիսողոցս. սալայատակ յօրինել: գեօղէրդ:
Accipigliáto. Տես Accigliato.
Accircondáre. Տես Accircundáre. Տ. Circondare.
Accismáre, ն. Հատանել. հերձուլ:
Accivanzáre. Տես Civanzare.
Accivettáto, ta. Ճոզողրեալ յոստոյ. զերծեալ 'ի թակարդէ: փորձ. զդուշաւոր 'ի փորձոյ վրատանդաց:
Acciuffáre, ն. Ընդունել զհերաց, ունել զվարսից: սալբնան բռնիմա:
Acciúga. Մանրիկ ձուկն ինչ ծովու, զորոյ ուտեն զաղաձս: կոչի և Alice.
Acciviménto. Պատրաստուել: հայթայթանք:
Accivíre, է. Պատրաստել (զպէտս, զգրաման.) հայթայթել: յ. Պատրաստիլ:
Accivíto, ta. Պատրաստեալ. պատրաստ: տես և Destro. Esser accivito. Լինել բարեբաստիկ:
Acclamánte, հ. Աղաղակօղ:
Acclamáre, ն. Ընտրել միաձայն հաւանութեամբ. աղաղակել 'ի ձայն ցնծութեան. դովել բարձրաձայն. ծափ զծափի հարկանել: ափէրնի օգոստ:
Acclamáto, ta. Ընտրեալ միաձայն հաւանութեամբ:
Acclamatóre, ար. Որ աղաղակէ 'ի ձայն ցնծութեան. որ ծափս հարկանէ:
Acclamazióne, իգ. Աղաղակ ցնծութեան. բարբառ հարակաց. ծափահարութիւն: Միաձայն ընտրութիւն. (էր երդանակ ինչ ընտրութեան կենդանի ձայնիւ, կամ միաձայն բարբառով, զոր սովոր էին առնել 'ի նախնի հարկապետութիւն:)
Acclinare, ենի. Տես Inclinare, ենի:
Acclíve, հ. Զառ 'ի վերս. գժուարելանելի:
Accoccáre, ն. Յարմարել զնետն յաղեղն. լարել զաղեղն: օգ ինէնէմէ: accocarla a uno. վնասել ումեք. դառնացուցանել զոք. խաղ առնել զոք: tal tiene in bocca, che dietro te l' accocca. առակ, յերեսս քո ծիծաղի, այլ գործովք մատնէ:
Accorcoláre, ն, և է. Նատուցանել 'ի դուռնս: գիպ էչօգիրմէ:
Accoccolársi, յ. Նստիլ 'ի դուռնս: գիպ էչօգմէ:
Accoccoláto, ta. Նստուցեալ, կամ նստեալ 'ի դուռնս:
Accodáre, ն. Աղնաղանել զերամակս գրաստուց. կապել զդրաստս շար 'ի շար. (ցր՝ այնպէս կապել, զի դուռն միոյն ետկ մերձ յապի միւսոյն:) յ. Դնալ զհետ անմիջապէս:
Accodáto, ta. Տես Accodare. Ընկերեալ. զհետ երթեալ:
Accogliénza. Ընդունելութիւն. մարդասիրութիւն. մարդասէր ընդունելութիւն. քաղցրութիւն: էլնիֆարմ. հիւրմէնք: far accoglienza. Ժողովել զոք, ընդունել զոք մարդասիրութեամբ:
Accógliere, ն. Ընդունել զոք սիրով, կամ մարդասիրութեամբ. Ժողովել զոք. մարդասիրել ցուցանել: հիւրմէք էնմէ. գոգոս էնմէ: Ժողովել. հաւաքել: ձեմ էնմէ: Accogliersi, յ. Հաւաքիլ: ձեմոլ մա: մերձենալ: պատահել:
Accoglimentáccio, գեղջ. Տմարդի, կամ ցաւրա ընդունելութիւն:
Accogliménto. Ժողովումն. հաւաքումն: տես և Accoglienza.
Accoglitíccio, ia. Ժողովածոյ. ժողովեալ սակ. պաս, կամ անկանիր:
Accoglitóre, ար. Ժողովող: տես և Compilatore.
Accoglitríce, իգ. Ժողովող. հաւաքող:
Accojáre. Տես Incojare.
Accólito. Քահանայ:
Accollársi, յ. Յանձն առնուլ (զինչ քան առնուլ: խոպիանէ ալմա: un debito. խոստանալ զվճարումն պարտուց ուրուք. Accollare, ն. Տես Addossare: և՝ լծել զեզին:
Accolláto, ta. Յանձն առեալ: կամ: vestire accollato. զգեստ՝ որ ծածկէ զպարանոցն:
Accolpáto, ta. Պարտաւոր. ամբաստանեալ:
Accólta. Հաւաքումն: տես և Accoglienza.
Accoltellánte. Տես Accoltellatore.
Accoltelláre, ն. Հարկանել կարոցաւ. խոցել դանակաւ:
Accoltelláta. Տես Coltellata.
Accoltellatóre, ար. Որ հարկանէ կարոցաւ: տես և Gladiatore.
Accólto, գոյ. Տես Accoglienza.
Accólto, ta, ածական. Ընկալեալ. ընկալեալ մարդասիրութեամբ. Ժողովեալ: գոգոս օլանմուշ:
Accománda. Տես Consegna, Deposito.
Accomandagióne, իգ. Պաշտպանութիւն:
Accomandáre, ն. Աղաղարել. յանձն առնել. հաւատալ ինչ ումեք. ապատան առնել ումեք, կամ 'ի ինամս ուրուք. ուշարել էնմէ: կապել. սնդել. պնդել չուանաւ: իգ էնէ պաղլամա: յ. Յանձն առնել զանձն. յանձն լինել: բէնէլիմ օլմա:
Accomandáto, ta. Յանձն, կամ ապատան արարեալ, և այլն:
Accomandígia. Տես Accomandagione.
Accomándita. Տես Consegna, Deposito. Գլխագրութիւն. (ցր վաճառականաց՝ է ազգինչ վաճառականութիւն, յորում որ դնէ միայն գլուխս ինչ գրամոց 'ի շահեցուցանել, առանց այլինչ պարտաւորութեան:) far accomandita, կամ dare in accomandita. գլխագրել. (ցր՝ դնել զգլուխս գրամոց, կամ առնել զվաճառականութիւն ըստ նախայիշատակեալ պայմանագրութեանց:)
Accombiatáre, Accomiatáre. Տես Accommiatare.
Accomignoláre, ն. Միաւորել որպէս զկատարս տանեաց:
Accommezzársi, յ. Յոդիլ 'ի մէջն երթիլ:
Accommiáre, Accommiátare, ն. Արձակել զոք. թողուլ երթալ: էօլ էնմէ: Accommiatársi, յ. Խնդրել, կամ առնուլ հրաման երթալոյ: էօլ էնմէ էնմէ:
Accommiatáto, ta. Արձակեալ:
Accommiatatóre, ար. Որ արձակէ զոք:
Accommiatatúra. Տես Commiato.
Accomodábile, հ. Միաբանելի. յորում հնար է իրաւախոհ լինել:
Accomodaménte. Տես Accomodatamente.
Accomodaméntо. Յարդարումն. նորոգումն. նիզամ: միաբանութիւն. պայման. իրաւախոհութիւն: ուսիկ:
Accomodáre, ն. Յարդարել. յարմարել. յօրինել. պատրաստել. կարգադրել. նորոգել. զարդարել. կազմել: նիզամ էնմէ. գիպէնիմէ. յանօթ սալ: i conti. հաշիւ առնել. 'ի հաշիւ մտանել: հիսապ էօրմէ: i fatti suoi. առնեցուցանել զինչս իւր: ti accomoderò io coi fiocchi, կամ pel dì delle feste. խրոմանդեցիկ զքեզ չարաչար: Accomodársi, յ.

Digitized by Google

իրաւախոհ լինել. միաբանել. գալն գնել. սանչի օլմաք. պատշաճել. յարմարել. ոյմաք. պշնել. accomodarsi al tempo. յարմարել զանձն ըստ ժամանակին: egli è uomo, che s' accomoda. է նա ըստ ամի ամ. vossignoria s' accomodi. է ամ նարպաշարան. հանգիցի պրուեդ. նստարանաք. բազմանց: միաբանող:

Accomodaméntе. հ. Յարմարութիւն. պատշաճութիւն. բարեբարոյութիւն: գնաչափ. եղ:

Accomodatíssimo, ma. Քաջայարմար. յանկագոյն:

Accomodatívo, va. Յարմարիչ.

Accomodáto, ta. Յարմար. պատշաճ: ոյմաք:

* Accomodatríce, իգ. Յօրինիչ. կամ զարդարիչ գլխոյ կանանց:

Accomodatúra. * Accomodazióne. Տես Accomodamento.

Accomodevolméntе. Տես Accomodatamente.

Accompagnaméntо. Ընկերութիւն. ընկերութեան սովորութիւն:

Accompagnanóme, ար. Անուանակից. (ըստ բերան կանանց են մասնիկք ինչ՝ որք ոչ վարին միայնակ, այլ յարին յանուանս, կամ 'ի գերանուանս իբր թարգմանաբար. ասա 'ի զարդ միոյն. որ են մասնիկքս uno, alcuno, են;)

Accompagnánte, հ. Ընկերոջ:

Accompagnáre, ն. Ընկերել. ուղեկցել. ուղեկցել հան 'ի պատիւ. կամ 'ի պատուականութեան.) երթալ 'ի միասին. ածել զոր: եղբայրանալ: զուգել. զոյգ առնել. ընդոգել 'ի միասին (զնմանան:) ընկերանալ: եղբայրանալ: Accompagnársi, յ. Լինել ընկեր. ընկերել. ուղեկցել: եղբայրանալ: սանանալ: Երգակցել նոտագրանաւ. նոտաց գել համաձայն երգոց ուրուք: անկնի եմիւ:

Accompagnáto, ta, ած. Ընկերեալ. ուղեկցեալ: գոյ. ընկեր. ուղեկից:

Accompagnatóre, ար. Ընկերող. ուղեկից. ընկեր: եղբայր: * Երգակից նոտագրանաւ:

Accompagnatríce, իգ. Ընկերուհի. ուղեկից. ընկեր:

Accompagnamento. Տես Accompagnamento. ուղեկից. ծառայ:

* Accompagnavérso. Քաղաքիչ. (են մասնիկք ինչ՝ որք յարին 'ի բաղդ իբր թարգմանաբար, ասա 'ի զարդ միոյն. որ են io, tu, egli, ella, noi, են:)

* Accómpiere, ն. Տես Compire.

* Accomunaméntо. Հասարակութիւն. հաղորդութիւն:

Accomunáre, ն. Անել հասարակաց; գնել ինչ 'ի սիրաս հարկաց. բաժանարար առնել. հաղորդել. զնչիցոց վարել. զիրանս: հիսկիսաբ եմիւ: Accomunársi, յ. Վարիլ. կամ կիսալ ոմն զընկեր. վարել ընկերաբար:

Accomunáto, ta. Եղեալ. կամ արարեալ հասարակաց:

Acconcézza. Զարդ. պատեհ. ժամ գիպոյ:

Acconciaméntе, հ. Acconcissimaméntе. Պատշաճութիւն. ըստ պատշաճի. վայելուչս: գեղեցկութիւն: հեշտանաց. անուշութիւն: գեղջանս:

Acconciaméntо. Յարդարութիւն. [illegible] ար. սարեալ:

Acconciáre, ն. մերթ և յ. Տես [illegible]dare, և Configurare. Զարդարել: փոնարել: la testa. [illegible] կամ զարդաս իւր: ն. Անուանանանել. առն հասանել: պիրանալ. հան գերանել: հարմարեցուցանել. իրաւախոհ առնել: արդարացուցանել: գնել զոր առ. ակք 'ի ծառայսն: uno poi di delle feste. [illegible] կամ խառնիլ վարել [illegible] կամ հանգերձել զիարդ [illegible] եմիւ: Acconciársi, յ. Կամ [illegible] ակք 'ի ծառայսն: բնակիլ. հաստատել ուրեք զբնակութիւն: Զարդարել: փոնարել: հարմարել. իրաւախոհ լինել: սանչի օլմաք: զիջանել. ակք առնել ինչ: acconciarsi dell' anima. պատրաստել առ 'ի մահ ընդունելութեան խորհրդոյն:

* Acconciaméntе. Տես Acconciamente.

Acconciáto, ta. Տես Accomodato.

Acconciatóre, ար. } Յարդարիչ. զարդարիչ: գեղ-
Acconciatríce, իգ. } ջրիչի: յօրինիչ. հեշտաց կանանց:

Acconciatúra. Տես Accomodamento. Զարդ. հեշտաց կանանց. հիւսք վարսաց: perdere, կամ perdersi l' acconciatura. կամ la lisciatura. 'ի գերեալ լանել. կորուսանել զպատեհութիւն գործոյն:

Acconcíme, ար. Բնական. յարգարուն, կամ նորագուն (ասանց. կալոնաձոց:) հերոմեն:

Accóncio, գոյ. Օգուտ: քաջ: իրաւախոհութիւն:

Acconéneio, ia, ած. Acconcíssimo, ma. Յարմարեալ. յարմար. պատշաճեալ. յարգարուն. զարդարուն: եղջերեալ. ոյոյ: պատրաստեալ. գիւրապատրաստ: հարազ: acconcio per le feste. սեւ 'ի Acconciare. Frutte, կամ uve acconcie. Քաղցր խաւոյ պտղոց, կամ խաղողոյ: հեղի խաղողաց, խաղող խաղողաց: acqua acconcia. ջրարակ (յբերեալ շաքարով, թթու հիւթովք, և անոյշ համոյ բուրմամբք:) ինչեմ: con acconcio modo. պատշաճապէս. ըստ պատշաճի: in acconcio, հ. սեւ Opportunamente.

* Accóne, ար. Ազգ ինչ վարդայի ասիարակ յանասիա:

* Acconfársi, յ. Տես Confarsi.

Acconigliáre, ն. 'ի բաց քարշել, կամ 'ի վերս առնուլ զիրս ցանկասուն:

Acconsentiméntо. Հաճութիւն. հաւանութիւն: ցեղ. փոյթեմիւ:

Acconsentíre, ն. Հաճել. հաւանիլ. ընդունիլ. միաբանիլ: գոյնչ օլմաք: սեղջ տալ. ձնչիլ. (ասան զիարդ նիւթոց 'ի հարկանելն. կամ 'ի սեղմելն:) chi tace, acconsente. ասայ. որ լռէ՝ հաւանի:

Acconsentíto, ta. Հաւանեալ: հաճեալ:

Acconseniénte, հ. Հաճ. հաւանող. հաւան:

* Accontánza. Տես Accostamento.

* Accontáre, ն. Տես Annoverare. գաղանել: յ. Պատահիլ. մասիլ. խոսակցիլ:

* Accontáto, ta. Տես Accontare. * Տեղեկացեալ:

* Acconto, գոյ. Մասերիմ. ընկանի:

* Acconvenírsi, Տես Convenire:

Accoppáre, ն. Կապափնաստեալ սպանանել. սպանանել: էօլդիրմեք:

* Accoppiábile, հ. Զուգելի. լծորգելի. յօգելի:

Accoppiaméntо. Զուգաւորութիւն. միաւորութիւն. հաւասարութիւն:

* Accoppiánte, հ. Զուգիչ. միաւորիչ. լծորգիչ:

Accoppiáre, ն. Զուգել. զուգակցել. միաւորել. շաղկապել. 'ի մի հաւասարել: ԼԷՔԼԷՔԼԷՔԼԷ: buoi. լծել զեզինս: գոյմաք: Accoppiársi, յ. Գնալ զոյգ զոյգ: ԼԷՔԼ ԼԷՔԼ ԱԲԼԷ:

Accoppiáto, ta. Զուգեալ. միակցեալ:

Accoppiatóre, ար. Զուգաւորիչ. միաւորիչ:

Accoppiatúra. Տես Accoppiamento.

* Accopuláre. Տես Accoppiare.

Accoraméntо. Տխրութիւն. ցաւ, կամ անձկութիւն սրտի. ասաղնապ: բասա. գերա:

Accoráre, ն. Վշտացնել. արտասուցուցանել. տաղասպեցուցանել: գասանիլ ելիմ: ինձանիլ: Accorársi, յ. Վշտանալ. տառապիլ. սիրտս. խաղանիլ:

Digitized by Google

Accoráto, ta. Վշտացեալ. վշտագին. [illegible]:
Accoratójo. Վիշտ. տառապանք:
Accorazióne, f. Տես Accoramento:
Accorciaménto. Կարճումն. հատուածումն: գրաբանութեան. անուն եւ Apocopa.
Accorciáre, v. Կարճել. հատուածել. յապաւել: դադարեցուցանել: Accorciársi, ɟ. Կարճիլ. հատուածիլ. նուազիլ: գրաբանիլ:
* Accorciataménte, ad. հատուածաբար. կարճ'ի կարճոյ:
* Accorciatívo, va. Կարճող. հատուածիչ:
Accorciáto, ta. Կարճեալ. հատուածեալ. կրճատեալ:
Accorciatòre, tr. Accorciatríce, f. Հատուածիչ. յապաւիչ:
Accorciatúra. Տես Accorciamento.
Accorciévole, h. Կարճելի. հատուածելի:
Accordaméntо. Մի խառնումն ձայնից. կամ նոսա գործոց. ներդաշնակութիւն. հանձայնումն: անկնդ: միաբանութիւն. միաձայնութիւն. հանձնակամութիւն. հաստատակաց հաւանումն: սիրելի:
Accordánte, h. Մի խառն. հանձայն. հանձնակամ: հնազանդ. սոյա-գիր խրատի: անուն եւ Accordatore.
* Accordánza. Տես Accordamento.
Accordáre, v. Դաշնակել. դաշնակաւորել. ներդաշնակել. յարմարել. զնոսա զարանս: անկնդ. սիրելի: միաբանել. հաստատել. սաստել: ա. Մի խառնել լարից. լինել հանձայն. ներդաշնակաւոր: անկնդ. սիրելի: Accordársi, ɟ. Մի խառնիլ. լինել հանձնակամ, հանձնիմն: սիրելի գնալ: * Accordáre. Շնորհել. տալ. թոյլ տալ: [illegible]:
Accordataménte, ad. Մի խառն. միաբան հաւանութեամբ. միաձայն բարեբարոյ:
Accordáto, ցայ. Ներդաշնակեալ. կամ միաբանեալ. սաստեալ. նեղեալ:
Accordáto, ta, adv. Ներդաշնակեալ. միաբանեալ. [illegible]: giorno. ժամանակեալ օր:
Accordatóre, tr. Accordatríce, f. Հաշտարար. [illegible]. գանի. տալի ներման:
Accordatúra. Տես Accordamento.
Accordévole, h. Մի խառնելի. միաբան. յարմար. պատշաճ. հանձայն. հանձնակամ: հնազանդ. սոյա-գիր:
Accórdo. * Accórdio. Մի խառնումն. դաշն. հաշտութիւն. իրաւարարութիւն: գիրեալ: գրաւ. սուտ: միաբանութիւն ձայնից կամ նոսա գործոց. ներդաշնակութիւն. դաշնակաւորութիւն: անկնդ: ներդաշնակութիւն գանոց. հանձնակամ գտաւորութիւն երանգ գոյ: esser, կամ star d' accordo, լինել միաբան, հանձնիմն: գիր օրինի: porre d' accordo. հաշտացուցանել. իրաւարարել տալ: far accordo. միաբանիլ:
Accórgersi, ɟ. Accórgere, ɟ. Զգալ. իրազեկ լինել. իմանալ. անուանել. ճանաչել. 'ի միտ առնել: գուշակել. ցուցանել. իրազեկ առնել: far accordo. միաբանիլ:
* Accorgévole, h. Զգալի. միտք. խորագէտ:
Accorgiméntо. Զգաստանալութիւն. խոհեմութիւն: իմաստութիւն: արուեստութիւն. արագամտութիւն, [illegible] հանութիւն: գիտութիւն:
Accóire, Տես Accogliere.
Accórrere, ɟ. Դիմել. ուրեք. ընդառաջ. ուրեք. գիմել. յօգնութիւն: սիրելի: անուն եւ Occorrere, և Rincalciare.
Accorriméntо. Տես Concorso.
Accórr' uomo. Գոչել ալիրական. Օգնութիւն աղաղակել. [illegible]: gridare accorr' uomo. յաղագնութիւն կոչել:
* Accórsi, ɟ. Տես Accogliersi, Raccogliersi, Ricovrarsi.
Accórsó, sa. Դիմեալ. ընդառաջեալ:
Accortaménte, ad. Accortissimaménte. Զգաստաբար. խոհեմաբար. յաստուածեան գոլով. խնամաբար. խորագիտաբար: իմաստութեամբ. իմն. ուրեք. իմն:
* Accortaméntо. Կարճումն. հատուածումն:
Accortáre, Տես Accoreiare.
Accortézza. Տես Accorgimento.
Accortináre. Accortináto. Տ. Incortinare, և.
Accórto, ta. Accortíssimo, ma. Զգաստ. աշխարհ. խոհական. զգաստաբար. ճանաչիկ. յաստուածեան. խորամանկ. խորագէտ. խնամաբար. իմաստուն. ուրիշ. սրելի: * գարշ: fare accorto. անուն Avvisare. Male accorto. Անխոհեմ. անզգոյշ:
Accosciársi, ɟ. Accosciáto, ta. Տես Accoccolarsi.
Accostaméntо. Մերձեցումն. մատչումն:
Accostánte, h. Դիմաբերեալ. յարակից. Մերձաւոր. յարմար. ներանակից: ասիրեալ: անուն եւ Acconsenziente. Vino accostante. Գինի մերձ, կամ օգտակար առողջաց:
Accostanteméntе, ad. Մերձեցուցանել. մատուցանել: էսփլուզելով: Accostársi, ɟ. Մերձենալ. մատչիլ: էսփլուզիլ: մերձաւոր գտանիլ. մատ լինել: գաղնակցիլ: հանձայ լինել: յարմարիլ: Accostársi ad alcuno. Մատչիլ առաջ: al parer degli altri. յարիլ 'ի կարծիս այլոց. զիտա երթալ կարծեաց այլոց: non se gli può accostare. չիք հնար մերձիլ 'ի նա. ոչ գոյ խօսիլ ընդ նմա:
Accostáto, ta. Մերձեցեալ. մատուցեալ:
* Accostatúra. Կապակցութիւն. յարակցութիւն:
* Accostóvole, h. Դիմաբերելոյ. դիմաբերեալ:
Accósto, A cósto, A cósta, ad. Մերձ. 'ի կողմանէ. մատ. կողմն:
Accostoláto, ta. Անկիւնաւոր:
* Accostumánza. Տես Costume.
Accostumáre, v. Կրթել. 'ի բարի վարս. մարդել. հրահանգել. գաստիարակել: ընդունել: սովորութիւն. սովոր գոլ. ուրեք. [illegible] Accostumársi, ɟ. Սովորիլ. մարդիլ: [illegible]:
Accostumataménte, ad. Սովորաբար. [illegible] սովորութիւն. 'ի սովորութիւն:
Accostumáto, ta. Accostumatíssimo, ma. Սովորեալ. [illegible]: անուն եւ Costumato.
Accotonáre, v. Գդալ գլուղ շուխայից. [illegible] առնել զշուխայն: * Լնուլ բանձակաւ:
Accotonáto, ta. Գդալեալ (շուխայ):
Accoronatóre, tr. Գդալ շուխայից. կամ առաջնոյ:
Accotóne, m. Far l' accotóne. անուն Accotonare.
Accovacciáre, v. Իբր 'ի բազուսն. Accovacciársi, ɟ. Կծկիլ. ընկողմանիլ առ ուսիրոք. յինքն ուսիրս. ընկողմանիլ. [illegible]:
Accovacciáto, ta. Կծկեալ. անուն եւ Anneghittito.
Accovacciolársi, ɟ. Մատնիլ յարկն. կամ 'ի մերքն. արկանիլ. [illegible]:
Accovonáre, v. Կապել արագ: [illegible]:
Accovonáto, ta. Կապեալ (արագ:)
Accozzaméntо. Հաւաքումն. [illegible]:
Accozzáre, v. Հաւաքել. [illegible]: [illegible]: սիրելի: Accozzársi, ɟ. Մի խառնիլ. [illegible]. միաբանիլ: սիրելի: [illegible]:
Accozzáto, ta. Հաւաքեալ. միակցեալ. [illegible]:
Accozzatúra. Տես Accozzamento.
* Accrédere. Տես Credere.
Accreditáre, v. Յարգել. կամ արժանաւորապէս [illegible] [illegible]. բարձրացուցանել. [illegible]. [illegible]: [illegible]:

Digitized by Google

* Accademicaménte, մ. Ճեմարանօրէն. զօրէն Ճեմարանեանց:
Accadémico, գ. Ակադեմեան. (յր՝ փիլիսոփայ յա-կադեմեան աղանդոյ:) * Ճեմարանական. (այժմ նշանակի անուամբս՝ Անդամ կամ ընկեր ոք Ճեմարանի գիտնոց:)
* Accadémico, ca. ածական. Ճեմարանական. Ճեմարանի:
Accadére, լ. Հանդիպիլ. պատահիլ. դէպ լինել: պատ էնլիք. զահոր էնիք: accadde. և եղէ զի՝:
Accadérsi, յ. Պատշաճիլ. վայել է. գիւրէ:
Accadévole, հ. Հանդիպելի. պատահելի:
Accadiméntо. Դիպուած. դէպք. պատահար: գալա:
Accadúto, ta. Հանդիպեալ. պատահեալ: բաւոք էնիլ:
Accaffáre, ն. Կորզել, կամ յափշտակել 'ի ձեռաց:
Accagionaménto. Մեղադրանք. ամբաստանութիւն:
Accagionáre, ն. Պարս առնել. ամբաստանել. սադամանել: ՝էրէնա էնիք. սուլլամաք: a torto, կամ falsamente. զրպարտել: altrui. պատճառել զոք. զայլով արկանել զանցանս:
* Accagionáto, ta. Ամբաստանեալ. սադտեալ:
Accagionatóre, ար. Ամբաստան. զրպարտիչ:
Accalappiáre, ն. Ցանկապդեղ. արկանել 'ի հաղբս, կամ յորոգայթս:
Accalappiáto, ta. Ցանկարդեալ. անկեալ 'ի դարանս:
Accaldáto, ta. Ջերմեալ յոյժ: տես և Scalmanato.
Accalogniáre, ևն. Տես Calonniare.
Accaloráre, ն. Ջերմացուցանել: * Սատակացուցանել, կամ փութացուցանել (դէպ ծն, զդանին.) յապաշացուցանել ամ փութոյ ընդուութիւն: գալ դէնի վէրնէ:
Accaloráto, ta. ածական. Տես Accalorare.
Accaloríre. Տես Accalorare.
Accambiáre. Accambiatóre. Տես Cambiare, ևն:
* Accampaménto. Բանակումն:
Accampársi, յ. Բանակիլ. բանակ հարկանել: օթոպտ գոնուամաք: Accampáre, ն. Յառաջ, կամ յերեւան ածել. 'ի մէջ բերել. ցուցանել:
Accampáto, ta. Բանակեալ. բանակ հարեալ:
Accanaláre, ն. Բրել ոմն զխրամ, կամ առուակաման: Հերսել. կամ շերտաձև փոսարել (զանանս:) ԷՐ ոսյամ կամի և Striare: Եօլ եօլ օյնամաք:
Accanaláto, ta. Հերսեալ. շերտաձև. կամ շերտաւոր (սիւն:)
Accanáre, ն. Աչձակիլ զլուն յոյս: լ. Զայրագնիլ: լ. կամ Accaníre. Աչձակիլ զեղջերուն:
Accanáto, ta. Կատաղեալ. զայրագնեալ: տես և Perseguitato.
Accaneggiáre. ևն: Տես Accanire, Accanare.
Accaníre, ն. Տես Accanare: լ. և Accanírsi, յ. Կատաղել. զայրագնիլ: գոպոնամաք:
Accanitaménte, մ. Կատաղաբար. զայրագին:
Accaníto, ta. Տես Accanato.
Accannelláre, ն. Պատառել զիեղն 'ի վերայ եղեգանց. ընտ թելիւք զեղեգն:
* Accannelláto, ta. ածական. Տես Accannellare.
Accánto. Նա. խնդէ՝ ար՝ ՝ պէնա՝՝. Մերձ. առ: Եաէն: յեսոյ. զկնի:
* Accantonáto, ta. Անկիւնաւոր. բազմանկիւն (զինուած:)
Accapacciáto, ta. Ծանրագլուխ. Ծանրացեալ, կամ վատակեալ գլխով:
* Accapellársi. Տես Accapigliarsi.
Accapezzáre, ն. Գլխաւորել. 'ի գլուխ տանիլ:
Accapigliaménto. Ընդունումն զհերաց միմեանց. փետուումն հերաց միմեանց:
Accapigliársi, յ. Ունել զհերաց միմեանց. փետել զհերս իրերաց (՝ի կռուի:) պիրի պիրինի սաքնդան գաւրամաք, Էօլամաք: հակառակիլ. ընդդէմ կալ:
Accapigliáto, ta. Կալեալ զհերաց միմեանց, ևն:
Accapigliatúra. Տես Accapigliamento.
Accapitoláre, ն, Տես 'ի բառն Capitello.
Accappacciáto, ta. Պատեալ վերարկուաւ:
Accappáre, ն. Ստորախուզել զմաղ, կամ զսաև: մաքրել զսար, կամ զսաև:
Accappatójo. Վերարկու ինչ սաոնի:
Accappiáre, ն. Կապել զբեռնինս՝ շարժական հանգուցիւք:
Accappiatúra. Շարժական հանգոյց 'ի ծայր պարանին: * Թակարդ. ներդ. դարանք:
Accapponáre, ն. Թաղամանաւորել, կամ մանել զաքաղաղս: ընդէ էնիք:
Accappucciáto, ta. ածական. Cavallo accappucciato. Երիվար կարճագլուխ:
Accapricciáre, լ. Accapricciársi, յ. Քամիել. սուակալ. զգողանի հարկանիլ:
Accarezzaménto. Գգուանուն. փայփայանք. շոյումն. քաղցրաբանութիւն: օգլամաք:
Accarezzáre, ն. Գգուել. փայփայել. շոյել. ողբել. քաղցրաբանել: օգլամաք: * Գահել զգուշութիւն. փափուկ ուռել:
Accarezzáto, ta. Գգուեալ. փայփայեալ, ևն:
Accarezzévole, հ. Գգուելի. փայփայիչ. ողբելի. փաղաքուշ:
Accarnáre, Accarníre, լ. Թռափանցել 'ի միսն:
Accartocciáre, ն. Պատատել ոմն զթուղթ եղջերաձև. փաթութել, կամ ամանել 'ի թղթի: ՝էնահաբ պիրմիք. ՝էնահաբա սարմաք: յ. Պատատիլ ոմն զթուղթ եղջերաձև. փաթութիլ:
Accartocciáto, ta, ածական. Տես Accartocciare.
Accasaménto. Ամուսնութիւն. հարսանիք: Էվլէնմէ:
Accasáre, ն. Տիւնել զքոյր: լ. և Accasársi, յ. Հաստատել զբնակութիւն: Accasáre. Ամուսնացուցանել: Էվլէնտիրմէք: Accasársi, յ. Ամուսնանալ: Էվլէնմէք:
Accasáto, ta. Ի տանէք: Ամուսնացեալ: Էվլէնմիշ:
Accascáre, լ. Տես Accadere.
Accasciaménto. Լքումն. վատթարութիւն. ուժոյ տկարութիւն:
Accasciáre, լ. * Accasciársi, յ. Կքոտիլ. ծերութիւն. վատիլ, կամ նուազիլ հիւանդութեամբ. թօշնիլ. կամ թալկանալ (անդամոց:) Accasciáre, ն. Կքուցանել. թափել զոգիս:
Accasciáto, ta. Կքոտ: կքուցեալ. անաւգտ:
* Accastellaménto. Դղեակաւոր առաջակողման և խեղլաց նաւուն:
* Accastelláto, ta. Դղեկաւոր (նաւ. յր՝ որ ունի դղեակս յառաջակողման, և 'ի խեղլան:)
Accatarraménto. Ընդունումն հարբեղմով. հարբուսիս:
Accatarráre, լ. Խոտանալ զհարբուղս: ղնոտէնամ օյնամաք:
Accatarráto, ta. Խոտացեալ զհարբուղս:
Accatastáre, ն. Դիզել զփայտ. առնել փայտակոյտ: օտուն էդնամաք: կուտել: էդնամաք: հարկանել:
Accatastáto, ta. Դիզեալ. շեղջել: հարկս արկեալ:
Accattabríghe, ար. Կռուախնդիր. կռուաբեր:
Accattaménto. Տես Accoglienza: մուրացուն:
Accattamóri, էդ. Սիրարկու. սիրատարփ. սարփածու:
Accattapáne, ար. Մուրոց. մուրացիկ:
Accattáre, լ. Առնուլ յանոթի, կամ 'ի փոխ. առնուլ ինչ յումեքէ: Էօխանմ ալնամաք: մուրանալ: փէնէնմէ: յինքն յանկուցանել զսէր, կամ զարտեկամուն ուրուք: պօրն խանմէ: յինքն ձգել (զդրամ, կամ

Digitized by Google

կամ զպարտաւ։) Գտանել (զնեռու�ն , և.ն։) գտանմամ։ ընդունիլ զհայցուածն։ խոստանալ երդիւ։

Accattataménte , ստ. Մուրոպաստիս. անընդունակս։

Accattáto , ta. Մուրացածոյ , կամ անյարմար (ըստ գեսաս , պատմեաս , գովեսաս , և.ն. որք անհամեմատ են անձին , և կամ անընդունակն։)

Accattatóre , ար. Accattatríce , էգ. Որ առնու յանոթեթ. փոխառու։ մուրիկ։

* Accattatózzi , էգ. Տես Accattapane.

Accattatúra , Accattería , Accátto. Յանոթեթառութիւն. փոխառուն։ էօգիանմ։ մուրոպուն։ գիլնիկ։

Accátto. Հարկ. սակ։ andar all' accatto. 'ի մոյր շրջիլ. մուրանալ։ գիլնիկ։

Accattólica. է բառ ծաղրական. Տես Accatto.

Accattóne , ար. է բառ նախատական. Մուրիկ։

Accavalciáre , ն. Հեծանել 'ի վր երիք։

Accavalláre , ն. Դնել, կամ բարդել 'ի վր. կուտել։ Ծածկեալ յեռուստ երիվարին՝ մերձենալ 'ի թագուհոյ , կամ յայլ երեսս (առ. 'ի որսալ զնա։)

Accavalláto , ta. Տես Accavallare.

Accavigliáre , ն. Պատատել զկեռաքս , կամ զթել 'ի վր սեպոյն։ * Ընդրել զկեռաքան յետ ջրանալոյն՝ առ 'ի փայլել և.ս։

Accecaménto. Կուրացուցանելն. կուրուել։ կուրութիւն մտաց. սխալումն. պատրանք։

Accecáre , ն. Կուրացուցանել։ փէօռ եմիւ։ Նոսեմացուցանել. Ջնջել. Ծածկել։ una finestra. խնուլ , կամ որմել զպատուհան։ le piante , le viti , և.ն. քշտել զպտկունս անկոց , կամ որթոց , և.ն։ uno specchio. աղօտացուցանել զհայելին։

Accecársi , յ. Կուրանալ։ փէօռ օլմաք։

Accecáto , ta. Կուրացեալ։ specchio. հայելի աղօտ։ chiodi accecati. հարթագլուխ բևեռք։ (ասի զբևեռաց՝ որոց գլուխն է հարթ հաւասար տախտակին՝ յորս բևեռին։)

Accecatóre , ար. Accecatríce , էգ. Կուրացուցիչ։

Accédere , ե. Մատչել. մերձենալ։

Acceffáre , ն. Ընդունել բերանով , կամ ժանեաք. (ասի զանասնոց։)

Accéggia. Տես Beccaccia.

Acceleraménto , Acceleránza. Երագումն. արագութիւն։

Acceleráre , ն. Երագել , կամ առաւելուլ զերագութիւն. փութացուցանել։ էլէրլէնիրմէք։

Accelerársi , յ. Երագել. վազվազել. փութալ. աճապարել։ էլէրլէնմէք։

Acceleraménte , ստ. Աբագապէս. երագ. Հեղով։

Acceleratívo , va. Acceleratóre , ար. Երագեցուցիչ։ երագող. առաջարող։

Acceleráto , ta. Երագեալ. երագ։ երագուն (շարժումն մարմնոց։)

Accelerazióne , էգ. Երագումն. արագումն։ աճելն։

Accenciáre , ն. Սրբել ջնջոցաւ , կամ վրով զկաթսայ ներկոյն. մաքրել զկաթսայն։ կոչի և Lenare.

Accendénte , հ. Լուցիչ. բորբոքիչ։

Accéndere , ն. Լուցանել. վառել. բորբոքել։ էսէմաք. բոռբոռաստրմաք։ շարժել. գրգռել. յուզել (զկիրս։) la guerra. յարուցանել զպատերազմ։

Accéndere. Տալ փոխ. դրել զպարտս ուրուք 'ի հաշուէգրի. պարտական առնել զոք։ Accendersi , յ. Բորբոքիլ։ էանմաք. բոռբոռմաք։ accendersi nella vista , nella faccia , nel viso , և.ն. զերեսս իւր 'ի բոցագոյնս դարձուցանել. շլանալ , կամ բորբոքիլ ցասմամբ , և.ն։ * Accendersi , յ. Ծանանիլ։

Accendévole , Accendíbile , հ. Լուցանելի. դիւրավառ. դիւրակիզ։

Accendiménto. Բորբոքումն. բորբոք. կիզումն։

Accenditójo. Ոստք , կամ եղէգունք 'ի սկիսս հրոյ. այրելի խուրձք։

Accenditóre , ար. Accenditríce , էգ. Լուցիչ։

Accenaménto. Ակնարկումն։ Իւրէրն։ Նշան. ցոյց. ծանօթութիւն։ d' occhi. թարթափումն աչաց. քթթեալ ական։

Accennáre , ն. Ակնարկել։ Իւրէրն էմէք։ ակնարկել լինչ. նշանակել. տալ նշան , կամ ցոյց լինչ։ կերպարանիլ. ձևանալ. երևեցուցանել։ ծանուցանել։ accennare di sì. հաւանիլ։ հէ գէմէք։ di nò. չհաւանիլ. ուրանալ։ եօ գէմէք։

* Accennársi , յ. Ակնարկել առ միմեանս։

Accennáto , ta. Ակնարկեալ։ նշանակեալ։

* Accennatúra. Տես Accennamento.

Accensáre , ն. Տալ 'ի վարձու (զկալաւոր , զտուն։)

Accensíbile , հ. Լուցանելի. դիւրավառ. դիւրակիզ։

Accensióne , էգ. Բորբոքումն. վառումն։

Accénso , sa. է բառ պապուէ՚. Լուցեալ. բորբոքեալ։

* Accentáre. Տես Accentuare.

Accénto. Ուղղակ։ Խմաէ։ accénto acúto. շեշտ. (որոյ ձև է այս՝ ։) accénto grave. բութ. (որոյ ձև է այս՝ ։) accénto circonflésso. պարոյկ. (որոյ ձև է այս՝ ։) accénto. ձայն. բարբառ. բան։ սկսա. սեօզ։

Accentuáre , ն. Շեշտել (զբառս։) քաջ շեշտել։ գնել զշեշտ , կամ զղղղակ ('ի վր բառիս։)

Accentuáto , ta. Շեշտեալ։

Accerchiaménto. Շրջապատումն. շրջապատուել։

Accerchiáre , ն. Շուրջ պատել. պատել (զնիզիք։) գոնաքարմաք։ շուրջ գալ. յածիլ։ գօլաշմաք։

Accerchiáto , ta. Շրջապատեալ. պատեալ , և.ն։

Accerchiellára , ն. Շրջանակ արկանել տակառաց։ էնմաքէրլէնմէք։

Accerchiellátо , ta. Շրջանակաւոր։ էնմաքէրլի։ բանրոյլ։

Accertaménto , Accertánza. Տես Accertazione.

Accertáre , ն. Հուստատել. անսերկբայ առնել. հաստատել ոմի ստոյգ. վկայել. հաւատարմացուցանել։ իսանիրլէմաք։ ինանդրմաք։ ստուգել. ճշմարտել։ Accertársi , յ. Ստուգել։ ճշմարտիլ։ յարմարիլ։

Accertataménte , ստ. Ստուգիւ։ անսերկբայաբար։

Accertáto , ta. Ստուգեալ։ ճշմարտեալ։ և.ն։

Accertazióne , էգ. Ճշմարտումն. ստուգութիւն։ հաստատութիւն։

Accertéllo. Թռչուն լինչ գիշատիչ։

* Accérto. Տես Accertazione.

Accesaménte , ստ. Accesissimaménte. Բորբոքմամբ. եռանդեամբ։ եռանդագոյն։

Accesíssimo , ma. գեր. Հրաբորբոք. բոցավառ։

Accéso , sa. Լուցեալ. վառեալ։ էանմէշ։ գրգռեալ. բորբոքեալ (բարկութիւն , սիրով։) բոռբոռմաշ։ մոյգ. պայծառ (գոյն։) գէօյռ։ մոյգ կարմիր։ կարմրափայլ։ մեղոյշ։ իլիանէլիմ։ strumento. կամ carta , կամ debito acceso. անջինջ մուրհակ։ անվճար պարտք։ (քՁ՝ գեռ ոչ վճարեալ։)

* Accessáre , ե. Կասիլ։ դադարիլ։ զկայ առնուլ։

Accessíbile , հ. Մատչելի։ դիւրամատոյց։ դիւրամերձ։ էանալմաք գէօյց։

Accessióne , էգ. Մերձեցումն։ յաւելումն։ յաւելուած։ * Հաւանումն , կամ հաճումն ի դաշնադրեալս այլոց որոնց։ di febre. ըմբռնումն տենդին։ սքիմա բռնմաք։ accessione։ տենդ։

Accésso. Մատոյց։ մուտ։ մերձեցումն։ էանալմաք։ aver accesso. մուտս։ կամ ունելու գտանել

Digitized by Google

նել առ. սանք : dare l' accesso • մուտ չնարհել. սանք • ընունել զոք : uomo di facile accesso • այր բարեհամբոյր, հեղահամբոյր : Accesso • ըմբռնումն առնդիւն : սրբեմա հոսմանաք : գաղուստ, կամ այցելուն դատաւորին 'ի դատաստանարանն :

Accessoriaménte, մ. Ասպ. երկրորդաբար. յաբակցութիւն եմն. իբր յաւելուածք մեր :

Accessório, ia, ածք. Երկրորդական. յաւելուածոյ. մակեղուտ : Accessório, գոյ. Յաւելուածք. յաւելեալ իմն : ընդարձ :

* Accesuólo, la, նաճաղ. Փոքր մի բորբոքեալ վառ :

Accétta. Զէն ինչ տապարանման : տապար : far la ragione coll' accetta. դատել անքննաբար :

Accettábile, հ. Ընդունելի. հաճոյ : յարմար :

Accettagióne. Տես Accettazione.

Accettánte, հ. Ընդունող. ընկալուչ :

Accettáre, ն. Ընդունել (զինդրեալն, զընծայս, և ն.) առնուլ : գոպսուլ էնմէ : հաւանիլ. հաճիլ : բաղձ օլամ. գայէլ օլամ : ընունել զոք 'ի թիւ, կամ 'ի կարգս : l' eredità. ընդունիլ. յանձն առնուլ զժառանգութիւն : le lettere. ընունիլ զգիր դրամատիսոխանէ. (ը վաճառականաց նշանակէ խոստանալ զվճարումն փոխադրելի դրամացն՝ նշանակելոց 'ի թղթին :) քօլէիսոյը գոպսուլէնմէ : non accetta persona. ոչ առնու ակն երեսաց. ոչ ազգաւէ : accettare per cittadino. առնուլ. դրել զոք 'ի քաղաքացի : per amico. ընունել զոք 'ի բարեկամուն : per bene, կամ in buona parte. առնուլ 'ի բարիոք միտս. մեկնել 'ի բարին. էյի քիւրէ ալամ :

Accettáto, ta. Ընկալեալ. առեալ : ալընէալ. գոպսուլ օլանմուշ : հաւանեալ. ևն : պէնէնիմիշ :

Accettatóre, ար. Ընդունող. ընկալուչ : di persone. ակնառու. աչառող :

Accettatríce, իգ. Ընդունող. ընկալուչ. ընունակ :

Accettazióne, իգ. Ընդունելութիւն : ալէալ :

Accettévole. Տես Accettabile.

Accettevolménte, մ. Հաճոյիւ. մտադիր :

Accettíssimo, ma, գեր. Ամենահաճոյ :

Accétto, գոյ. Ընդունելութիւն : ալէալ :

Accétto, ta. ածք. Ընդունելի. հաճոյ : մտգպսուլ. ընկալեալ : ալընմէալ :

Accezióne. Է բառ. ասմիսան. Տես Eccezione.

Acchetáre, ն. Խաղաղել. ցածուցանել. (զհոգս.) հանդարտել : մայնա էնմէք. էնգիրմէք : սանձել (զկատաղութիւն :) la passione, la libidine. կատարել զկիրս. ընուլ զկամս ցանկութեան : Acchetársi, յ. Խաղաղիլ. հանդարտիլ. դադարիլ : գնմէք. գիրանմէք էնմէք :

Acchetáto, ta. Խաղաղեալ. հանդարտեալ, ևն :

Acchetazióne, իգ. Տես Acquietamento.

Acchiappáre, ն. Ընդառնել յանպատրաստից, կամ նենգաւ. յափշտակել անակնկալ : գաքիլ գաքմէք :

Acchiappáto, ta. Կալեալ, կամ ընդառնեալ յանպատրաստից :

* Acchiédere. * Acchiésto. Տես Chiedere, ևն :

* Acchináre. Տես Umiliare.

Acchiocciolére, ն. Նստուցանել զոք 'ի վէր կրնկան. կծկեցուցանել զոք : գիր ելնմէք գիրմէք : գիր ելնմէք :

* Acchiocciolatúra. Կծկումն (խնունջից :)

* Acchiédere, ն. * Acchiúso, sa. Տ. Chiudere.

Accia. Ցնել. ասղանի : էրէնի : սեռ և Accetta.

* Acciabattaménto. Ամնելն ինչ 'ի հարևանցի, կամ վեր 'ի վերոյ :

Acciabattáre, ն. Ամնել 'ի հարևանցի. վեր 'ի վերոյ գործել : խոպիսնէլիոյնա էնմէք :

Acciaccáre, Acciaccáto. Տես Ammaccare.

Acciácco. Նախատինք : վատաբողջանք. խօթուն :

Acciajáto, ta. Պողպատախառն :

Acciaíno. Երկաթի սրոց (կշռկակարաց :) մասն :

Acciájo. Պողպատ. պողովատիկ : էլէիք : սեռ և Acciajuolo.

Acciajuólo. Հրատանք : լագմագ. քոշ կաւաւ : Երկաթի սրոց (մանդրոցաց :) մասն :

* Acciále. Տես Acciajo.

Acciaríno di Trómba. Մխոց, կամ միջանկեան ջրմիոն. (է շարժական գլան ինչ ջրհանին, որ թուլումպային :)

Acciannáre. Տես Affannare.

Acciapináre, Acciappináre, ն. Զայրանալ : գործել շտապաւ :

Acciáre, ն. Կարատել. յօշել մանր :

Acciaríno. Տես Acciajuolo.

Acciáro. Պողպատ : էլէիք : պողովատիկ. վաղակաւոր. սուսեր : գէլէճ :

Acciarpáre, ն. Տես Acciabattare.

Acciarpatóre. Տես Ciarpone.

Accidentále, հ. Է բառ. իմասպասիրական. Պատահական : արբեալ : պատահական. դիպուածական : հաճա իլէ պիւանէն :

Accidentalíssimo, ma, գեր. Ամենեին պատահական :

Accidentalità. Տես Accidente.

Accidentalménte, մ. Ըստ պատահման. ըստ դիպոյց : գապայելա. գաքիլ : Պատահաբար :

Accidentário, ia. Պատահական :

Accidénte, ար. Է բառ. իմասպասիրական. Պատահումն : արբեալ : դիպուածք. դէպք. պատահար. արկած. աղէտ : գաղա. պէղա : յանկարծահաս պատահար հիւանդութիւն : * ախտ յանկարծադէպ, կամ ծանր : գանէ : per accidente, մ. ը պատահման. ը դիպոյց իմն : գաքիլ : Accidenti di lume. Է բառ նէարէլոյ. Պատահմունք լուսոյ. (են շրջք ինչ լուսոյ ծագեալ ո՛չ 'ի գլխաւոր լուսոյն, այլ 'ի հակադրեալ ամպոյ, կամ 'ի պատուհանաց, և կամ 'ի ճրագաց, ևն :)

* Accidentóso, sa. Յանկարծահաս. դիպուածական. սեռ և Disgraziato.

Accidentucciáccio, էլէր. Ակրկած ինչ ձախողակ :

Accidentúccio, նաճ. Ակրկած ինչ թեթև. գաքբաղ. դուրթիւն փոքր :

Accidénza. Տես Accidente.

Accídia. Ծուլութիւն. (է մին յեօթնամահուրջաց մեղաց :) ըէնմէլէք :

* Accidiáto, ta. Accidióso, sa, Ծոյլ : ըէնմէլ :

Accidiosaménte, մ. Ծուլութիւն. հեղգաբար :

Acciecáre, Acciecaménto, ևն. Տես Accecare, ևն :

Accigliaménto. Տրամուն. տխրութիւն :

Accigliáre, ն. Կարել զարուանուանս աչաց (որպէս կան թեռնոց՝ յընտեղացուցանել զնս :) Accigliársi, յ. Խոնարհեցուցանել զյօնս (առ տրամուն, կամ ծուլութիւն, և բարկութիւն.) մլմլել զերեսս. խոժոռիլ : գաչէնը լոմնմէ :

Accigliáto, ta. Որոց կարեալ են արտաքանունք : որոց խոնարհեալ են յօնք. տխրագին. խոժոռաւոր. խոժոռադէմ. դաժանատեսիլ : էմրագաչ :

Accígnersi, յ. Պատրաստիլ 'ի գործ. պատրաստիլ կազմիլ : ձեռն 'ի գործ առնել : հաղորդանմէ : Accígnere, ն. Գօսի ածել. պնդել զմիջոցս : գաղանմէ : * Պատել :

Accigniménto. Պատրաստութիւն :

Accincigliáto, ta. Զարդարեալ կապարանաւ սրոյ :

Accincignáre, ևն. Տես Succignere, ևն :

Digitized by Google

Acciníngere. Տես Accignere.
Acciníto, ta. Գոսի ը մէջ ածեալ. ախածեալ. ածեալ ը մէջ: գոռանմէջ: կաղմ ապատրաստ: հաւէր:
Áccio. Տես Avaccio.
Acciò. կամ A ciò. Acciocchè, Acciò che. ապա: Որպէս զի. զի. առ 'ի (գործել): ի: Acciocchè 'ի հնուն նշանակէր եւս՝ Քանզի. վասն զի: Acciocchè non. Զի մի: օլմայա ի:
Acciottoláre, ն. Յաստակել զիսոցոց. սալայատակ յօրինել: պէօլէնէ:
Accipigliáto. Տես Accigliato.
Accircondáre. Accircundáre. Տ. Circondare.
Accismáre, ն. Հատանել. հերձուլ:
Accivanzáre. Տես Civanzare.
Accivettáto, ta. Ծողովրեալ յոստիկ. զերծեալ 'ի թակարդէ: փորձ. զգուշաւոր 'ի փորձոյ վրատեղաց:
Acciuffáre, ն. Ընդունել զհերաց, ունել զվարսից: սաչընդան բռնմամ:
Acciúga. Մանրիկ ձուկն ինչ ծովու, զորոյ ուտեն զաղաց: կոչի եւ Alice.
Acciviménto. Պատրաստութիւն: հայթայթանք:
Acciviére, է. Պատրաստել (զպէտս, զգրաման.) հայթայթել: յ. Պատրաստիլ:
Acciviíto, ta. Պատրաստեալ: հայթայթեալ. պատրաստ: տես եւ Destro. Esser accivito. Լինել բարեբաստիկ:
Acclamánte, հ. Աղաղակող:
Acclamáre, ն. Ընտրել միաձայն հաւանութիւն: աղաղակել 'ի ձայն ցնծութեան. գովել բարձրաձայն. ծափ զծափի հարկանել: ափերին օգոմամ:
Acclamáto, ta. Ընտրեալ միաձայն հաւանութիւն:
Acclamatóre, ար. Որ աղաղակէ 'ի ձայն ցնծութեան. որ ծափս հարկանէ:
Acclamazióne, էգ. Աղաղակ ցնծութեան. բարբառ հրաձայց. ծափահարութիւն: Միաձայն ընտրութիւն. (Էր եղանակ ինչ ընտրուելոց կենդանի ձայնիւ, կամ միաձայն բարբառով, զոր սովոր էին առնել 'ի նախնեաց հնարկապետութեանս:)
Acclinare, էն. Տես Inclinare, էն:
Acclíve, հ. Զառ 'ի վերս. դժուարաբեղանելի:
Accoccáre, ն. Յարմարել զնետն յաղեղն. լարել զաղեղն: օգ էնէլէմէ: accocarla a uno. վնասել ումեք. դառնացուցանել զոք. խաղ առնել զոք: tal tizride in bocca, che dietro te l' accocca. առակ, յերեսս քո ծիծաղի, այլ գործովք մատնէ:
Accoccoláre, ն, և է. Նստուցանել 'ի դուռնս: փիլ էօթուրմէ:
Accoccolársi, յ. Նստիլ 'ի դուռնս: փիլ էօթուրմէ:
Accoccoláto, ta. Նստուցեալ, կամ նստեալ 'ի դուռնս:
Accodáre, ն. Աղխաղեալ զերամակս գրաստուց. կապել զգրաստս շար 'ի շար. (ը՝ այնպէս կապել, զի դլուխն միոյն իցէ մերձ յապի միւսոյն:) յ. Գնալ զհետս անմիջապէս:
* Accodáto, ta. Տես Accodare. ընկերեալ. զհետս երթեալ:
Accogliénza. Ընդունելութիւն. մարդասիրութիւն. մարդասէր ընդունելութիւն. քաղցրութիւն: էլնէֆաս. հիւրընկալութիւն: far accoglienza. Ժողովել զոք, ընդունել զոք մարդասիրաբար:
Accógliere, ն. Ընդունել զոք սիրով, կամ մարդասիրաբար. Ժողովել զոք. մարդասիրութեամբ ցուցցանել: հիւրընկալել էնէմէ. գոգոս էնէմէ: Ժողովել. հաւաքել: ալ էնէմէ: Accógliersi, յ. Հաւաքիլ: ալմամ: մերձենալ: պատահել:
Accoglimentáccio, գեղ. Տմարդի, կամ ցուրտ ընդունելութիւն:
Accogliménto. Ժողովումն. հաւաքումն: տես եւ Accoglienza.
Accoglitíccio, ia. Ժողովածոյ. ժողովեալ ատեպաւ, կամ անխարիր:
Accoglitóre, ար. Ժողովող: տես եւ Compilatore.
Accoglitríce, էգ. Ժողովող. հաւաքող:
* Accojáre. Տես Incojare.
Accólito. Քահանայ:
Accollársi, յ. Յանձն առնուլ (զանամ երիք.) զինքն առնուլ: էնսէֆէնէ ալմամ: un debito. խոստանալ զվճարումն պարտուց ուրուք: Accollére, ն. Տես Addossare: եւս՝ լծել զեզինս:
Accolláto, ta. Յանձն առեալ: Կից: vestire accollato. զգեստ՝ որ ծածկէ զպարանոցն:
* Accolpáto, ta. Պարտաւոր. անչատանեալ:
Accólta. Հաւաքումն: տես եւ Accoglienza.
Accoltellánte. Տես Accoltellatore.
Accoltelláre, ն. Հարկանել կատրոցաւ. խոցել դանակաւ:
Accoltelláta. Տես Coltellata.
Accoltellatóre, ար. Որ հարկանէ կատրոցաւ: տես եւ Gladiatore.
* Accólto, գոյ. Տես Accoglienza.
Accólto, ta, ածական. Ընկալեալ. ընկալեալ մարդասիրութեամբ. Ժողովեալ: գոգոս օլմամուշ:
Accománda. Տես Consegna, Deposito.
Accomandagióne, էգ. Պաշտպանութիւն:
Accomandáre, ն. Ապաստարել. յանձն առնել: հուսալ ինչ ումեք. ապաստան առնել ումեք, կամ 'ի ինքեան ուրուք. սէֆիրլէնմէք: կասկել. պնդել. պնդել չոճանաւ: էգ էլ պաղլամամ: յ. Յանձն առնել զանձն. յանձն լինել: ռէսուլմ օլմամ:
Accomandáto, ta. Յանձն, կամ ապաստան արարեալ, և այլն:
Accomandígia. Տես Accomandagione.
Accomándita. Տես Consegna, Deposito. Գլխադրութիւն. (ը վաճառականաց՝ է ազգինչ վաճառականութիւն, յորում որ դնէ միայն գլուխս ինչ գրամոց 'ի շահեցուցանել, առանց այլինչ պարտաւորութեան:) far accomandita, կամ dare in accomandita. գլխադրել. (յ՝ դնել զգլուխս գրամոց, կամ առնել զվաճառականութիւն ըստ նախայիշատակեալ պայմանագրութեանց:)
Accombiatáre, Accomiatáre. Տես Accommiatare.
Accomignoláre, ն. Միաւորել որպէս զկարարս տանեաց:
* Accommezzársi, յ. Յոդիլ 'ի մէջն երիք:
Accommiáre, Accommiatare, ն. Արձակել զոք. թողուլ երթալ: էօլ վերմէ: Accommiatársi, յ. Խնդրել, կամ առնուլ հրաման երթալոյ: էօլ էմրի իսթէմէք:
Accommiatáto, ta. Արձակեալ:
Accommiatatóre, ար. Որ արձակէ զոք:
Accommiatatúra. Տես Commiato.
Accomodábile, հ. Միաբանելի. յարմար հնար է իրաւախոհ լինել:
Accomodaménte. Տես Accomodatamente.
Accomodaménto. Յարդարումն. նորոգումն. նիզամ: միաբանութիւն. պայման. իրաւախոհութիւն: սուլհ:
Accomodáre, ն. Յարդարել. յարմարել: յօրինել. պատրաստել. կարգադրել. նորոգել. զարդարել. կազմել: նիզամ վերմէք. փիսէրմէք. յանօթի տալ: i conti. հաշիւ առնել. 'ի հաշիւ մտանել: հիսապ էօրմէք: i fatti suoi. առնեցուցանել զինչս իւր: ti accomoderò io coi fiocchi, կամ pel dì delle feste. խրախանդեցից զքեզ ջարաջար: Accomodársi, յ. Իրաւ

Digitized by Google

իրաւախոհ լինել. միաբանիլ: գալն գնալ: ասելի օլմաք: պատշաճիլ. յարմարիլ: ասյմաք: պաշնիլ:
accomodarsi al tempo. յարմարիլ ժամանակին ժամանակին: egli è uomo, che s' accomoda. է նա է մարդ որ. vossignoria s' accomodi. է ամ մարդավարան. հանդիպցի տիրուդ. նստարանաք. բազմեցց: ինարտանալ:

Accomodatanénte, հ. Յարմարապէս. պատշաճաբար. բարեաբար: գնաստ. էյի:

Accomodatíssimo, ma. Քաջայարմար. յանկագոյն:

* Accomodatívo, va. Յարդարիչ:

Accomodáto, ta. Յարմար. պատշաճ: ասյման:

* Accomodatríce, ի. Յարմարիչ, կամ զարդարիչ գլխոյ կանանց:

Accomodatúra. * Accomodazióne. Տես Accomodamento.

Accomodevolménte. Տես Accomodatamente.

Accompagnaménto. Ընկերութիւն. ընկերութիւն: ուղեկից:

Accompagnanóme, ա. Անուանակից. (որ քերա կանաց են մասնիկք ինչ՝ որք ոչ վարին միայնակ, այլ յարին յանուանս, կամ՝ ի գերանուանս իբր թարգմանաբար, առ՝ ի զարդ միոյն. որ են մասնիկքս uno, alcuno, են:)

Accompagnánte, հ. Ընկերաւ:

Accompagnáre, ն. Ընկերել. ուղեկցել. ուղեկցել (առ՝ ի պատիւ, կամ՝ ի պատգամաւորել.) երթալ ի միասին. ամել զոր: էսյուլլէ էմիլ: զուգել. զոյգ առնել. ընտրել՝ ի միասին (զնմանան:) լիքիլենիլիր: էլլենիլիր: Accompagnársi, յ. Ինել ընկեր. ընկերել. ուղեկցել: էսյուլլիլ: ամանանալ: Երթակցել՝ հանապարհաւոր. նոհաս գել համանման երգոց ուրուք: անկնի էմիլ:

Accompagnáto, ta, ած. Ընկերեալ. ուղեկցեալ: գոյ. ընկեր. ուղեկից:

Accompagnatóre, ա. Ընկերոջ. ուղեկից. ընկեր: էսյուլլ: * Երթակից հանապարհաւոր:

Accompagnatríce, ի. Ընկերոջ. ուղեկից. ընկեր:

Accompagnamén, Տես Accompagnamento. ուղեկիցք. ասարդ:

* Accompagnavérbo. Բարակից. (են մասնիկք ինչ՝ որք յարին՝ ի բայս իբր թարգմանաբար, առ՝ ի զարդ միոյն. որ են io, tu, egli, ella, noi, են:)

* Accómpiere, ն. Տես Compire.

* Accomunaménto. Հասարակութիւն. հաղորդութիւն:

Accomunáre, ն. Ունել հասարակաց, գնել ինչ՝ ի սիրտս հարիցս. բաժանարար առնել. հաղորդել. ընդունաց միոյոյ. զիրանս: հիսիքար էմիլ: Accomunársi, յ. Վարիլ. կամ կենալ ոմի ընկեր. վարիլ ընտանեբար:

Accomunáto, ta. Եղել. կամ արարել հասարակաց:

Acconcézza. Զարդ. պատեհ. ժամ գեղոյ:

Acconciaménte, հ. Acconcissimaménte. Պատշաճապէս. ի պատշաճի. վայելուչս: գնասիլիր: հիշանար. անարանաս: գեղեցիկ:

Acconciaméntо. Յարդարութիւն. [illegible] ա. սարեան:

Acconciáre, ն. մերթ և յ. Տես Accomodare, և Confignare. Զարդարել: գնասիլ. la testa [illegible] կամ զվարսս [illegible] ն. Ունել [illegible] առն հասանել: [illegible] հան գերիցիս: [illegible] հարանցուցանել. [illegible] առնել. գարդարել: գնել զոր առ ուրուք՝ ի ծառայութիւն: uno pol di delle feste [illegible] կամ [illegible] հանգերձել [illegible] գեղոյ [illegible]: Acconciársi, յ. Կամ [illegible]

ուրուք՝ ի ծառայութիւն: գնանիլ. հանապարհ ուրուք զբնակութիւն: Զարդարիլ: գնանիլ: գեղանալ. իրաւախոհ լինել: սասկ օլմաք: զիրանել. ուրուք առնել ինչ: acconciarsi dell' anima. պատրաստել առ՝ ի մահ [illegible] ոգ խորհրդոցն:

* Acconciataménte. Տես Acconciamente.

Acconciáto, ta. Տես Accomodato.

Acconciatóre, ա. } Յարդարիչ. զարդարիչ: գնա-
Acconciatríce, ի. } ղեցիկ: յօրինիչ. հիրաց կանանց:

Acconciatúra. Տես Accomodamento. Զարդ. հիրաց կանանց. հիւսք վարսից: perdere, կամ perdersi l' acconciatura. կամ la lisciatura. ի գերբ ելանել. կորուսանել զպատեհութիւն գործոյն:

Acconcíme, ա. Բնդեկ. յարգարանք, կամ նորոգանք (սանդ. կալոնաձոց:) գերանք:

Accóncio, գոյ. Օգուտ: Քայլա: իրաւախոհութիւն:

Accóneio, ia, ած. Acconcíssimo, ma. Յարմարեալ. յարմար. պատշաճեալ. յարգարան. զարդարեալ: եսգելլի. ասյր: պատրաստեալ. գիրաստարարեալ: հարեալ: acconcio per le feste. անս՝ ի Acconciare. Frutte, կամ uve acconcie. Փայտաւաք պտղոց, կամ խաղողոյ: Դեղի խորոտաս, խաղի խորոտաս: acqua acconcia. Աշարակ (յոբքինեալ շաքարով, թիրաս հիւթովք, և անուշահոտ բուրմամբք:) ելիրեմ. con acconcio modo. պատշաճապէս. ի պատշաճի: in acconcio, հ. անս Opportunamente.

* Accóne, ա. Ազգ ինչ վարդայի ասիարակ յասակաս:

* Acconfársi, յ. Տես Confarsi.

Acconigliáre, ն. ՝ի թաց գարդել, կամ՝ ի վերբ առնալ զվիս ցանանաստն:

Acconsentiménto. Հաճութիւն: հաւանութիւն: ցիրտ. փոյլլիւթ:

Acconsentíre, ն. Հաճել. հաւանիլ. ընդունիլ. միաբանիլ: գոյնի օլմաք: սեղի տալ. ճնչիլ. (ասաք զկարծր ինքեանց՝ ի հարկանելն. կամ՝ ի սեղմելն.) chi tace, acconsente. սասկ՝ որ լռէ՝ հաւանի:

Acconsentíto, ta. Հաւանեալ: հաճեալ:

Acconseniénte, հ. Հաճ. հաւանող. հաւան:

* Accontánza. Տես Accostamento.

* Accontáre, ն. Տես Annoverare. գասանել: յ. Պատահիլ. մասիլ. խասակցիլ:

* Accontáto, ta. Տես Accontare. * Տեղեկացեալ:

* Acconto, գոյ. Ի՞տերիմ. ընտանի:

* Acconvenírsi, Տես Convenire:

Accoppáre, ն. Պատատիսանալ. սպանանել. սպանանել: էօլդիրմէք:

* Accoppiábile, հ. Զուգելի. լծորդելի. յօգելի:

Accoppiaménto. Զուգաւորութիւն. միաւորութիւն. հաւասարութիւն:

* Accoppiánte, հ. Զուգիչ. միաւորիչ. լծորդիչ:

Accoppiáre, ն. Զուգել. զուգակցել. միաւորել. շաղկապել. ՝ի մի հաւասարել. ԷՆԳԷՆԷՆԷՐԷՔ: buoi. լծել զեզինս: գոյմաք: Accoppiársi, յ. Գնալ գոյգ գոյգ: ԷՆԳԷ ԷՆԳԷ ԷՔԷՔ:

Accoppiáto, ta. Զուգեալ. միակցեալ:

Accoppiatóre, ա. Զուգաւորիչ. միաւորիչ:

Accoppiatúra. Տես Accoppiamento.

* Accopuláre. Տես Accoppiare.

Accoraménto. Տխրութիւն. ցաւ, կամ անձկութիւն սրտի. ապաշնաց: բաս. գէր:

Accoráre, ն. Վշտացնել. արտասուցուցանել. տաղտկացուցանել: գասանիլ ԷՐԷՔ: ԻՆՃԻՆԷՔ: Accorársi, յ. Վշտանալ. տագտկիլ. սիրտս. բաս ասանմաք:

Digitized by Google

Accoráto, ta. Վշտապնեալ. վշտապին. [illegible]:
Accoratójo. Վիշտ. տառապանք:
Accorazióne, իգ. Տես Accoramento:
Accorciaméntо. Կարճումն. հատումն. [illegible]: գլխատեալ. տեսս և Apocopa.
Accorciáre, ն. Կարճել. հատանել. յապաւել: գլխատել: Accorciársi, յ. Կարճիլ. հատանել. [illegible]:
• Accorciataménte, մ. Հատանաբար. կարճ'ի կարճոյ:
• Accorciatívo, va. Կարճող. հատանող:
Accorciáto, ta. Կարճեալ. հատանեալ. կրճատեալ:
Accorciatòre, տր. Accorciatríce, իգ. Հատանող. յապաւիչ:
Accorciatúra. Տես Accoroiamento.
Accorciévole, հ. Կարճելի. հատանելի:
Accordaméntо. Միաբանութիւն ձայնից. կամ նոսա գաղտնաց. [illegible]. հանգիստ. [illegible]:
Accordánte, հ. Միաբան. հատանաձայն. հանգիստ: [illegible]. [illegible]: տեսս և Accordatore.
• Accordánza. Տես Accordamento.
Accordáre, ն. Դաշնակել. գաշնակաւորել. [illegible]. յարմարել. [illegible]: Միաբանել. հաղորդացուցանել: [illegible]: Միաբանիլ. լարիլ. [illegible]. հանգիստ. [illegible]: Accordársi, յ. Միաբանիլ. լինել հանգիստ. հանգիստանալ: [illegible]: Accordáre. Ընդունիլ. [illegible]:
Accordataméntе, մ. Միաբան. միաբան հաւանութեամբ. միաձայն բարբառով:
Accordáto, գոյ. Ներդաշնակեալ, կամ միաբանեալ. [illegible]:
Accordáto, ta, ած. Ներդաշնակեալ. միաբանեալ. [illegible]: giorno. [illegible]:
Accordatóre, տր. Accordatríce, իգ. [illegible]. [illegible]:
Accordatúra. Տես Accordamento.
Accordévole, հ. Միաբանելի. միաբան. յարմար. [illegible]. հանգիստ. [illegible]:
Accórdo. Accórdio. Միաբանութիւն. գաշն. հաւանութիւն. իրաւահանութիւն: պերեալ: գովել. [illegible]. միաբանութիւն ձայնից կամ նոսա գաղտնաց. ներդաշնակութիւն. գաշնակաւորութիւն: անկիւն: ներդաշնակութիւն գունոց. հանգիստ դաստարակութիւն երգոց: esser, կամ star d' accordo, լինել միաբան. հաւանիլ: պէս օյնոյ: porre d' accordo. հաղորդացուցանել. իրաւահան առնել: far accordo. միաբանել:
Accórgersi, յ. Accórgere, ւ. Զգալ. իրազեկ լինել. իմանալ. տեսանել. ճանաչել. 'ի միտ առնել. գուշակել. [illegible]:
• Accorgévole, հ. Զգաստ. մտաց. խորագէտ:
Accorgiméntо. Յաղագաստութիւն. խոհականութիւն: իմաստութիւն: արամտութիւն. արագամտութիւն. [illegible]. [illegible]: գիտութիւն:
Accóre, Տես Accogliere.
Accórrere, ւ. Դիմել. ուրիշ. ընթանալ. ուրիշ. գիմել. յօգնել: [illegible]: տես և Occorrere, և Rincalcíare.
Accorriméntо. Տես Concorso.
Accórr' uomo. Գոչել. [illegible]. Օգնութիւն օգնա. [illegible]: gridare accorr' uomo. [illegible]:
• Accogliérsi. Տես Accogliersi, Raccogliersi, Ricoverarsi.

Accórsо, տ. Դիմեալ. ընթացեալ:
Accortaménte, մ. Accortissimaménte. Զգաստաբար. խոհականաբար. յաստաղաստեաց գաղտիկ. [illegible]. [illegible]: իմաստութեամբ: [illegible]:
• Accortaménto. Կարճումն. հատանութիւն:
Accortáre, Տես Accoreiare.
Accortézza. Տես Accorgimento.
Accortináre. Accortináto. Տ. Incortinare, և Տ:
Accórto, ta. Accortíssimo, ma. Զգաստ. զգաստ. խոհական. զգուշաւոր. հանգիստ. յաստաղաստեաց. խորամանկ. խորագէտ. [illegible]. [illegible]: տրիտ. [illegible]: փոքր: fare accorto. տես Avvisare. Male accorto. Անխոհեմ. անզգաստ:
Accosciársi, յ. Accosciáto, ta. Տես Accocolarsi.
Accostaméntо. Միաբանութիւն. [illegible]:
Accostánte, հ. Դիմաբերեալ. յարակից: Միաբանաւոր. յարեալ. հանգիստ: [illegible]: տես և Acconsenziente. Vino accostante. Գինի մերձ, կամ օգտակար սառնոցդ:
Accostanteméntе, մ. Միաբերեալ. հաւաք:
Accostáre, ն. Միաձեռնանել. մերձանանել. [illegible]: Accostársi, յ. Միաձեռնանալ. մերձանալ: [illegible]: մերձանալ. մերձ լինել. գաղտնակցիլ: հանձն լինել: յարմարիլ: Accostársi ad alcuno. Միաբանիլ. առաջ: al parer degli altri. յարիլ'ի կարծիս այլոց. [illegible]. non se gli può accostare. [illegible]: [illegible]:
Accostáto, ta. Միաձեռնեալ. մերձանալեալ:
• Accostatúra. Կապակցութիւն. յարակցութիւն:
• Accostóvole, հ. Դիմաբերելոյ. գիմաբերեալ:
Accósto, A cósto, A cósta, մ. Միաբերձ. 'ի կողմանէ. մերձ. [illegible]:
Accostoláto, ta. Անկիւնաւոր:
• Accostumánza. Տես Costume.
Accostumáre, ն. Կրթել. 'ի բարի վարս. մարզել. հաստատանել. գաստատանել: [illegible]: Սովորեցուցանել. սովոր գալ. [illegible]: Accostumársi, յ. Սովորիլ. մարզիլ: [illegible]:
Accostumaméntе, մ. Սովորաբար. [illegible]. 'ի սովորութիւն. [illegible]:
Accostumáto, ta. Accostumatíssimo, ma. Սովորեալ: [illegible]: տես և Costumato.
Accotonáre, ն. Գոգել. գմազ [illegible]. [illegible]: [illegible]: Լնուլ բանակաս:
Accotonáto, ta. Գոգեալ (գոգ:)
Accotonatóre, տր. Գոգող [illegible]. կամ [illegible]:
Accotóne, տր. Far l' accotóne. տես Accotonare.
Accovacciáre, ւ. իբր 'ի բազուկս Accovacciársi, յ. Կծկիլ. ընկողմանիլ. առ [illegible]. [illegible]. ընկողմանիլ. [illegible]:
Accovacciáto, ta. Կծկեալ. տես և Anneghittito.
Accovacciolársi, յ. Միաբանել յարիլ. կամ 'ի մերձ. [illegible]. [illegible]:
Accovonáre, ն. Կապել. [illegible]. [illegible]:
Accovonáto, ta. Կապեալ. (արոյր:)
Accozzaméntо. Հաւաքումն. [illegible]:
Accozzáre, ն. Հաւաքել. կապել. յօգնել: [illegible]: Accozzársi, յ. Միաբերել. [illegible]. միաբանիլ: պէս օյնոյ: [illegible]:
Accozzáto, ta. Հաւաքեալ. միակցեալ. [illegible]:
Accozzatúra. Տես Accozzamento.
Accrédere. Տես Credere.
Accreditáre, ն. Յարգել. կամ արժանաւորաբար [illegible]. բարձրացուցանել. [illegible]. [illegible]: [illegible]:

Digitized by Google

Accredítáto, ta. Բարեհամբաւեալ. հաչակաւոր:
Accrescénte, հ. Աճեցուցիչ:
* Accrescénza. Աճումն:
Accréscere, ն. Աճեցուցանել. առաւելուլ. ընդարձակել: արիւրմամ: տնս և. Educare, ւ. Աճիլ:
Accrescérsi, յ. Աճիլ. առաւելուլ: արիւմամ: զայրանալ (սխտին:) ուխտ:
Accrescimènto. Տն՝ Aumento.
* Accreseitivaménte, հ. Աճմամբ. առնդաբար:
Accrescitívo, va. Աճողական. աճեցուցիչ:
Accrescitóre, ար. Accrescitríce, իգ. Աճեցուցիչ:
Accresciúto, ta. Աճեցեալ. առաւելեալ: արիւրեալ:
Accrespáre. Տն՝ Inerespare.
Accubitóre, ար. Ընկողնակից. (էր պաշտօնատարաց արքունական իրանեաց, որոյ պարտական էր ընկողանիլ առաջիներ կայսերի՝ ի պահպանութիւն:)
* Accudíre, ւ. Պարապել. խնդիր. փոյթ ունել. ուսանել: հոգայել օրէն:
* Acculársi, յ. Հանգչիլ անկողնի. նստիլ անհոգ. կամ դարաբարդ: օթանգայիլ. օթեալ:
Acculáto, ta. Դարաբարդ. անհոգ. պարապարդ:
Acculattáre, ն. Տն՝ Culattare. Acculattar le pa nche. անմահ. կալ պարապարդ: ամբոխ փարեմամ: * Acculattársi, յ. Հարկանել ընդ դեսին զերդ պարանն: և՝ կալ դարարդ:
Accumulaméntó, Accumulánza. Կուտակութիւն. կոյտ. գումարումն: էջմամբ. եղէմ:
Accumuláre, Accumoláre, ն. Կուտել. շեղջել, գումարել. աճեցուցանել, յաւելուլ: էջմամբ:
* Accumulataménte. հ. Շեղջաչեղջ. բազմամբ:
Accumuláto, ta. Կուտեալ. գիղեալ. և:
Accumulatóre, ար. Accumulatríce, իգ. Կուտակիչ. էիզեալ:
Accumulazióne, իգ. Տն՝ Accumulamento.
Accuoráre. Տն՝ Accorare.
* Accuoratágine. Տն՝ Accoramento.
Accuraticimaménte, հ. գեր. Աւելի փութոյ պնդապէս. զգուշութեամբ մեծաւ:
Accuráto. ta, Accuratíssimo, ma. Փութոյան, զգուշաւոր. խնամոտ. մնադիր: հոգայեալ. հանգիստ:
Accúsa. Աստուանուն: չէրեր: dare accusa. ամբաստանել. դատախազել:
Accusaméntó. Աստուանուն. պատասխանատուութիւն:
Accusánte, հ. Ամբաստան. ամբաստանող. դատախազ: չէրեալ:
Accusáre, ն. Ամբաստանել. ամբաստան լինել. դատախազել: չէրեալել էրիդ: կշտամբել. ազգ գրանել. խրատուան լինել: una lettera. յայտ առնել գրեանակի նամակին: յ. Տն՝ Incolparsi.
Accusatívo, գոյ. Հայցական (հոլովն:) նաադ:
Accusáto, ta. Ամբաստանեալ. գոյ. Պարտաւոր:
Accusatóre, ար. Accusatríce, իգ. Տ՝ Accusante.
Accusatório, ռ. Ամբաստանական:
Accusazióne, իգ. Ամբաստանութիւն:
Accusazioncélla. Փոքր. կամ թեթեւ ամբաստանութիւն:
Acéfalo, ան՝ Անգլուխ:
Acerbaméntó հ. Acerbissimaménte. Տարաժամ. անհամ: կծոյթեալ: յամառութեամբ: դառնասիրեալ. գառան. անողորմ: հրեանեալ:
Acerbáre. Տն՝ Inasprire, Inacerbire.
Acerbétto, ta. Նուազ. Փոքր մի խակ. փոքր մի տարեալ. պէր ապ՝ համ: փոքր մի գեղ: ինիրեալեալ:
Acerbézza. Տարեալ. բարկութիւն. խակութիւն (պտղոց:) էէրէրեալ. համբ:
Acerbíre. Տն՝ Inacerbire.
Acerbità, - táde, - táte իգ. Տն՝ Acerbezza.
Acérbo, ba. Acerbíssimo, ma. Տարեալ. խակ. թեթեւ. բարկ: էէրէր. համ. եէրի: մանկահասակ. տհաս տրոմք: ինն: acerba età, anni acerbi. տհաս, կամ գեռապիթիի հասակ. տեր մանկուութեան: ինանիլ: Acérbo. Խնամ. անգութ. գաժան. գառան. դժնդակ. վայրագ. գեղ: սերն. Եաւաս. ինիրեալ: յամառ. կամակոր: սխերիմ (ատերլուն:) ապրամ, ապերասիլ (սեսարան:) * Դժուարիմանց:
Ácero. * Acera. Ծառ. ինչ ազնիւ, որոյ փայտ է պիտանացու՝ ի նուրբ արհեստակերտութեան:
Acerrimaménte, հ. Յաստակապէս. գազանաբար. յամառաբար:
Acérrimo, ma. գեր. Բռնագոյն. ասատակագոյն. վայրագասիրտ:
Acertéllo. Տն՝ Gheppio.
Acérvo, գոյ. Կոյտ. գէզ. շեղջ:
* Acérvo, va, ան՝ Տն՝ Acerbo.
* Acetábolo. Acetábulo. Քացախաման. անօթ քացախոյ: սէրէն գաւք: փոսորակ. (քան անգամանաց է խուռուկ ինչ անդամոց. յորում ջոգ ժին ոսկերքն:)
Acetáto, ta. Քացախահոտ. որ ունի զհոտ քացախոյ. թեթեւ:
Acetíre, ւ. Քացախել. քացախանալ. էէրիկիլ:
Acéto. Քացախ: սէրէն:
Acetóne, ար. Հիւանգուեղ ինչ:
Acetósa. Թրթենջուկ: գոպան գաղաղ:
Acetosélla. Վայրի թրթենջուկ:
Acetosità, Acetositáde, Acetositáte, իգ. Քացախութիւն. համ քացախոյ. թեթեւութիւն:
Acetóso, sa. Acetosíssimo, ma. Քացախահամ. թեթեւ: էէրի:
Achilléa. Աքիլլեան. (է խոտ ինչ յաղագն Millefoglia ին:)
* Achinéa. Տն՝ Chinea.
* Achittársi, յ. Տն՝ ի բառն Achitto.
* Achítto. Ի առաջին զարկումանն՝ որով հարկանեն զիգոսկրեայ գնաւակն՝ ի վիլարաեան խաղարկութեան. և այս առաջին հարկանել կոչի Achittársi.
* Acidáro. Խոյր ինչ նախենաց:
Acidétto, ta, Փոքր մի թեթեւ. թեթեւաշ: մայհոյ:
Acidézza, Aciditá. } Թեթեւութիւն. առատութիւն
Aciditáde, Aciditáte, իգ. } էէրիկիլ:
Ácido, da, ան՝ Թեթեւ. բարկ: էէրի: թեթեւանա կամ թեթեւեղէն. (ը քիմիականաց է աղ ինչ հանկառակ Alcali անուանեալ ազիցն:)
* Acidosalíno, na. Թեթեւ և աղի:
* Acidúme, ար. Թեթեւեղէնք. թեթեւութիւն.
Acíno. Հիւս խաղողոյ: Իսկիմ բանէի: տնս և. Vinacciuolo.
* Acinóso, sa. Հիւսաբեր. բազմահիւս:
* Acma. Ծայր հիւանգութեան. (ը բժշկաց է վերջին ասասիճան սաստկութեան հիւանգութեան:)
Áco. Տն՝ Ago.
* Acoma, ար. Ծառ. ինչ ամերիկեան. որոյ փայտ ոլոտանի է՝ ի շինութիւն նաւաց:
Acónito. Ակոնիտոն: խանիկան նէնդ:
* Acónzia, ար. Նեռաձ: օգէրանք: գեղարդն. (է գիտաւոր ասաց. կամ յաւէտ մեռեալոյ ինչ. որոյ գլուխ է երկայնաձև. և առանձ՝ երկայն. և նուրբ՝ ի ձև գեղարդեան:)

Aco-

Digitized by Google

* Acope, աբ. Քար ինչ պատուական՝ թափանցիկ ոսկի զարակի, ունի նիշս ոսկեգոյնս:
Acori, աբ. յոգ. Աղգ ինչ մանրիկ պալարաց՝ 'ի վերս երևեալ յայսս և 'ի գլուխս, մնեալ՝ աղայոց:
Acoro. Խոտ ինչ. զոր ոմանք վրիպակաւ կարծեցին նոյն Է բուսոյն Calamo odorato.
Acqua. Ջուր. սոս: անձրև: Էաղնոր: մեզ: սիրիպ. far acqua. Ջուր առնել. միզել: սոս պէօ՛ էիպ: Ջուր 'ի ներքս Է՝ուներ. մատնել Ջրոյ 'ի նաւն, կամ 'ի հեղեղաձիս անօթոց: սոս ալիպ: երթալ զՋրոյ. (ասի զնաւորդաց:) սոս ալիայս էիլիպ: far acqua da occhi. 'ի դերև ելանել. ուչ յայրզ ղեկ: lavorar sott' acqua. գործել 'ի ծածուկ, զանխղաբար. s' intende acqua, e non tempesta. անցանէ լուտ ջաի. անցանէ ծայրէ 'ի ծայր: voler veder nell' acqua chiara. հանապազորդեալ ցամաքել գործոյն: star sulle due acque. յերկուս հետս կաղալ. կամ 'ի վարանս: l' acqua gli viene alla bocca. այդ զարթուցանէ զախորժակ նր: pestare, կամ batter l' acqua nel mortajo. եւ՝ far un buco nell' acqua. զհողմն արածել. զբաքան լինել: acqua di neve. ձիւնաջուր. acqua di latte. շիմուկ կաթին: էեյնիր սոսյոս: acqua melata. մեղրաջուր. acqua d' orzo. դաբեջուր. ութս սոսյոս: acqua piovana. անձրևաջուր: conduttor d'acqua. Ջրկիր. Ջրուոր: սոգաս: andare all'acqua. լուրիլ 'ի Ջուր. (ասի զորսաքան շանց:) dare all' acqua una nave. խլուցանել զնաւն 'ի Ջուր: pescare in acqua torbida. շահիլ 'ի նեղուեց օտարին: è tutto in acqua. գլխովին 'ի քրտունս է համակեալ: una perla d'una bell' acqua. մարգարիտ գեղեցկագոյն, կամ պայծառատիպ: marinajo d' acqua dolce. նաւաղն վաստակիրս: darsi l' acqua a' piedi. գոգիլ զանձն.
Acqua arzénte. Տես Acquavite.
Aqua benedétta. Ջուր օրհնեալ.
Acquabórra, Aqua bórra. Ջուր ինչ հանքային:
Acquacchiáre, ե. Կորուսանել զայժ. սպառասել:
Acquacchiáto, ta. Անշօրոտակարգեալ. վատաճարեալ:
Acquáccia, ղ.ղ. Ջուր չար, ապականեալ, սկանառն, ժահահոտ: էեօիիս սոս:
Acqua cedráta. Օշարակ կիտրոնի. (է օշարակ ինչ ի ՝ի ՝ի՝ կազմեալ 'ի շաքարոյ և 'ի կեդեանաց կիտրոնի. ի՝ աղաճիվանդիի:)
Acquacedratájo. Ամ վաճառաւ զօշարակ կիտրոնի:
Acqua cóncia, կամ accóncia. Օշարակ շաքարոյ, կամ շաքարախառն: ՝ի՝ ի՝:
Acqua da partíre. Տես Acquaforte.
Acqua d' ángioli. Ջուր քաղցրահոտ:
Acqua della regína. Ջուր գշխոյի. (է ցքի ինչ թորեալ քափուրաւ, և ծաղկամբք Ramerinoի, ի՝ գիպեանեալ. զոր եգիտ ոմն 'ի պէտս բժշկութեանն գշխոյի ուրուք ունկարացւոց:)
Acqua di látte. Շիմուկ կաթին: էեյնիր սոսյոս:
Acqua di máre. Ծովագոյն. երկնագոյն: ՝ի՝ սոսիսի: է և ասին ինչ յայս գոյն. որ կոչի և Acqua marína. Ծովաջուր:
Acqua férma. Ջուր լճացեալ, ապականեալ: էրէիրիչ սոս. էեօլ:
Acquafórte, եգ. ժանտաջուր, կամ դժոխաջուր. (է Ջուր ինչ կազմեալ յայլոց և 'ի բարկ նիւթոց:) էեպպ:
Acquájo, գոյ. Ջրանցիկք աղտեղութեաց. (է սուրբերկրեայ խաղաղակ յընդունել զլուծացանս, և զաղտեղի Ջուրս տանցդ:) լաղբ: տեղի՝ ուր են Ջրանցիկք աղտեղութեաց: andarsene per buco dell' acquajo. ծիւրիլ առ փոքր փոքր:
Acquájo, ja, ած. Ջրաբեր. Ջրբերս. որ տայ անցս Ջրոց: * Solco acquajo. Ակօս Ջրանցոյց: (է ակօս, կամ առու ինչ անգոց, 'ի հաւաքել զՋուրս այլոց ակօսաց, և 'ի հոսել արտաքս:)
Acquajuólo, գոյ. Ռոգիչ չուխայից՝ կամ պրարիզաց:
Acquajuólo, la, ած. * Acquaruólo. Ջրային. Ջրական: cirigia acquajuola. է ազգ ինչ Ջրաւէտ կանխահաս կերասոյ: bolla acquajuola. պալար Ջրալից: far d' una bolla acquajuola un canchero. գոյզն առթիւ յառաջ ածել զախտ անբժշկական: Ջրկիր զբրաց:
Acqua lánfa. Տես Acqua nanfa.
Acqua marína. Տես Acqua di mare.
* Acqua méle. Մեղրաջուր:
Acqua mórta. Ջուր մեռեալ, կամ Ճացեալ. Ճահիճ: էրէիրիչ սոս. էեօլ:
Acqua nánfa. Ջուր թորեալ 'ի ծաղկանց նարընջոյ:
* Acquáre. Տես Innaffiare.
Acqua régia. Արքայաջուր. (է ազգ ինչ սաստկագոյն ժանտաջրոյ յօրինեալ յաւելմամբ անուշադրին, ի՝ նիլաբէրին, 'ի պէտս լուծանելոյ զոսկին:) էեպպ:
Acqua rósa, կամ rosáta. Վարդաջուր, վարդաւիչ. էիւլսոսյոս:
* Acquartierársi, յ. Օթագայիլ. իջևանել: գօնմաբ:
* Acquaruólo. Տես Acquajuolo.
Acquarzénte, Aqua arzénte, էգ. Օղի զաեր: պաբ սոսբ:
Acqua Sánta. Ջուր օրհնեալ.
Acquastríno. Տես Acquitrino.
* Acquáta. Տեղի Ջրոյ. (ի՝ տեղի՝ ուստի՝ նաւորդք առնուն զՋուր 'ի պէտս նաւուն:)
Acquático, ca. * Acquátile, հ. Acquatívo, va. Ջրային. Ջրական:
* Acquáto, ած. Ջրախառն (գինի:)
Acquattársi, յ. Կծկիլ. 'ի վայր. կծկեալ թաքչիլ. ծածկիլ առ ամիտ: էիմիլիպ: զողիլ. թաքչիլ. սոգ լանոգ:
* Acquattáre, ն. Տես Appiattare, Ammacchiare.
Acquattáto, ta. Կծկեալ 'ի վայր, կամ 'ի գետնի.
Acquavíte, էգ. Օղի: սոգբ:
Acquavíva. Ջուր կենդանի. Ջուր աղբերս: գեյնոգ:
Acquazzóne, աբ. Անձրև ջերջ և անբնհատ. տեղատարափ: սաղանոգ:
Acquazzóso, sa. Անձրևալից. անձրևաչատ:
Acquedótto. Տես Acquidotto.
Acqueo, ca. Տես Aqueo.
Acqueréccia. Անոթ ինչ Ջրոյ:
Acquerélla, նոհ. Անձրև սակաւ, կամ ցօղագինն. տարափ: սէրէիրիչ:
Acquerelláre, ն. Նկարել Ջրախառն, կամ Ջրալոյծ ներկօք:
Acqueréllo. Տես Vinello. Ներկ լուծեալ Ջրով. ողող երանգ: սոսլու պոյս: andarne il mosto e l' acquerello. առուկ սասկոյ. և ասի՝ յոգեամ ոգ 'ի գործել ինչ՝ ուրմնչ հոգայ ի՝ ի՝ գործ: կորիցէ խապատ:
Acquerúgiola. Տես Spruzzaglia.
Acquetáre, Acqueársi. Տես Acchetare, ևն:
Acquétta, նոհ. Տես Aquerella. Guazzare un' acquetta. Անցանել Է հունս առուոյ, կամ փոքրիկ գետոյ: Աղգ ինչ թեթև գինեոյ: ազգ ինչ թունոյ:
Acquettína. է նոհ. ապանն Acquetta ին:
Acquicélla, նոհ. Աղուռակ, առուս փոքր. վտակ: էրմաբեր: անձրև ցօղագինն. տարափ: սէրէիրիչ:

Acqui-

Digitized by Google

Acquidóccio. Sin. Acquidotto.
Acquidóso, sa. Ջրալից. Ջրաբեր. խանաս. Ջրաղբի (վայր:)
Acquidótto. Ջրանցք: սաս էջուս:
Aquidrinóso, Sin. Aquitrinoso:
* Acquiescénza. Ջիջուն. հաւանութիւն:
* Acquiéscere, i. Sin. Acchetarsi.
Acquietaménto. Հանգիստ:
Acquietáre, n. Acquietársi, j. Sin. Acchetare.
Acquisíto, ta. Sin. Acquistato.
Acquisizióne, f. Սաստացումն, շահումն. գնումն: սաստացեալ իրն.
* Acquistábile, h. Սաստնալի. շահելի:
Acquistaménto. Sin. Acquisizione.
Acquistáre, n. Սաստնալ. 'ի ձեռս բերել. շահել. գտանել: էնչ ինիրիսի. գաղանսի: un figliuolo. սաստնալ որդի:
Aquistáto, ta. Սաստցեալ. շահեալ: էնչ ինիրիսի:
* Acquistáto, to. Sin. Acquisizione.
Acquistatóre, m. Acquistatríce, f. Սաստօղ: շահօղ: էնչ ինիրիսի:
Acquistévole, h. Սաստնալի: շահելի.
Acquísto. Սաստացումն. շահ: էնչ ինիրիսի+ն+: սաստացեալ կամ շահեալ կամ գնեալ իրն: far l' acquisto di questo amor comune. սաստնալ, կամ 'ի ձեռս բերել զայս սէր հասարակ:
Aquitríno. Ջուր ծորեալ 'ի հողոյ յորում չհնացեալ է անձրևաջուր բաղումս. Ճահիճ. ապաթիւ:
Acquitrinóso, sa. Ճահճաճաճաս. Ճահճային:
Acquolína. Sin. Acquerella. Venir l'acquolina in bocca, կամ alla bocca. Ջարթնում. սխորժակին:
Acquosità, Acquositáde, Acquositáte, f. Հիւթ. Ջրալից. խանաս:
Acquóso, sa. Sin. Aquęo.
Acre, h. Acríssimo, ma. Տախտ. բարկ. թթու. կծու. [illegible] ինի: խիստ. գաւազ. գաւժան, [illegible] գալ:
Acrel[illegible]. Sin. Acrimonia.
* Acr[illegible]. Sin. Vignuolo.
Acr[illegible], h. Գաւազանագ. սաստիկագոյն. խստիկ:
Acrézza. Sin. Agrezza.
Acrimónia. Տաղուութիւն. գաւազութիւն. կծութիւն. սաստկութիւն: ինիրիսի+. արիւսի+:
Acrimónico, ca. Տախտ. կծու. գաւազ.
Acrità. Sin. Agrezza.
Acro. Sin. Acre.
Acrómio. Բաս անգամանդ. ծայր ուսոյ. ծագ թեանցի:
* Acr[illegible]. (է եղբ. կամ մեռաց [illegible] ի [illegible], յորում եղանէ կամ [illegible]:)
Acr[illegible]ico. Սկզբնաւոր. (է քերթուածք ինչ գաւառակցական, որոյ սաղից սկզբնատառքն բազ յոգեն զանուն, կամ զբառ ինչ:)
* Acrotério. Գագաթանգամն արձանաց է, հաստատեալ 'ի բարձրաբանգակ վայրս շինուածոց:
Acuíre, Sin. Aguzzare.
Acuità, Acuitáde, táte, f. Sin. Acume.
Acúleo. Sin. Pungiglione.
Acúme, m. Սայր. արուէ. ծայր: սիւրիւի+: սուր և. Violenza. Acúme d'ócchi. Սրատեսութիւն. սրաթիթ աչաց: էնօրեան տեսիլեանի: d' ingnegno. սրատեսութիւն. նրբատեսութիւն: վերկեւ+: * Acume. Ե ուանգն. իրն:
* Acumináto, ta. Սրաձայր. ծայրատաս:
Acutaménte, h. Acutissimaménte. Սրբութիւն. սրատեսութիւն. խնամանաքար:
* Acutángolo, la. Սրանկիւն (եռանկիւն:)
Acutézza. Sin. Acume.
Acúto, ta. Acutíssimo, ma. Սուր. սայրատաս. հատաս: սիւրի. տեսիլ: բուռն, կամ սատիկ (ցաւ.) վառանգաւոր. գժնդակ, ժանտ (հիւանդութիւն:) febre acuta. սուր ջերմն, կամ սեղնդ: angolo acuto. սուր անկիւն. (Զ' այ փոքր է Զ զուգիչ անկիւնն:) accento acuto. շեշտ: suono, կամ voce acuta. սուր հնչիւն, կամ զիլ ձայն: ingegno acuto. միտք սուր, կորովի, ուշիմ, նուրբ, ինձ ատէն: * Acuto. Փոփոքօղ,
* Acuziángolo. գոյ, և. ածի. Սրանկիւն եռանկիւն: սրանկիւն:

AD

Ad, դեր. Է նոյն Է նախադրութեան A. յարի 'ի բառս սկսեալս ձայնաւորաւ. կամ. ad uomo. մարդոյ. առ մարդ: ապամ: ad uomini. մարդոց. առ մարդիկ: ապամարդոյ:
Adaquábile. Sin. Inaquabile.
Adacquaménto. Ոռոգումն. արբեցումն:
Adacquáre, n. Ոռոգանել. արբեցանել: սաստամ:
Adacquáto, ta. Ոռոգեալ. Ջրարբի:
Adagiáre, n. Սասանիսարարել, կամ առաջ ուղիղ զկարեւորսն. ապաշանել զգիտուն. գիւրել ուղիղ.
Adagiársi, j. Գործել յուշիկ. գանգաղիլ. գիւրերիլ. յամիլ: օյանամ: գիւրել անձին. միտ դնել անձին գիւրուն. լինել անձնդիր: տենչ պիտինի. պատամ: * Լաստիլ: * Adagiársi déntro. Ինուլ զիրձ հեռացնեալ իւրոյ:
Adagiáto, ta. Անձնդիր. բարեկեցիկ. Ինքն: հաւանեալ:
Adágio. Sin. Agio. Աստ. առաջ:
Adágio, Ad ágio, h. Հեշտաւոր. հանգստաւորաբար. ապաշանեալ. գիտնական: մեղմով. յուշիկ. յամիր: էնի գիտս: adagio adagio. սաստամ սաստամ. նրբին նրբին:
Adamánte. Բարեխոսաբերձեալն. Ադամանդ:
Adamantíno, na. Ադամանդեայ. կարծր որպէս զադամանդ:
Adamíta, m. Ադամեան. (է անուն ազանդաւորաց, որք ուսուցանէին շրջիլ մերկ որպէս զադամ:)
Adarce, f. Իղեգնափրփուր. (է փրփուր ինչ գոյացեալ 'ի հանքանքս վայրս. որ կամենալ զեղեգամրք և զնուռվք՝ ոչնչանայ:)
* Adasperáre. * Adaspríre, n. Sin. Inasprire.
Adastársi, j. Ջանալ առնուլ. գիտգիրել. յամիլ:
Adastiaménto. Սանանք. հանգիստ:
Adastiáre, i. Սանալ. հանգիստ:
Adastiáto, ta. Սանացեալ. հանգիստեալ:
Adattábile, h. Յարմարական. յարմար. ապաշանաւոր: սայր:
Adattabilità. Յարմարականութիւն. յարմարութիւն:
* Adattánte, h. Յարմարիչ. յարմարօղ:
Adattaménto. * Adattánza. Յարմարումն:
Adattáre, n. Յարմարել. ապաշանել: սայատամ: սեռ և. Assettare. Adattársi, j. Sin. Accomodarsi.
Adattáto, ta. Յարմարեալ. ապաշանեալ: յարմար: սայան:
Adattazióne, f. Յարմարումն. ապաշանումն:
Adattíssimo, ma, գեր. Քաջայարմար. ապաշանագոյն:
Adátto, ta. Յարմար. ապաշան. բառական: սայան:

* Ad-

Digitized by Google

Addanajáto, ta. Ընդեղ. ընչաւէտ:
Addársi, յ. Տես Accorgersi. Պատաղել զիւրեք:
Addebilíre, Addebolíre, ն. է. և յ. Տես Indebolire:
Addeboliménto. Տես Debolezza.
Addecimáre, ն. Աբիանել. տասանորդս. տասանորդել: տնդէ պէր ալմա:
Addecimáto, ta. Անկեալ է տասանորդաւ:
Addensáre, են. Տես Condensare, են:
Addentáre, ն. Ընդունել. ատամամբք, կամ ժանեօք: գինել ի բերանոյ:
Addentáto, ta. Ընդունեալ. ատամամբք. խածեալ ժանեօք: տես և Accanito.
Addentelláre, ն. Թողուլ կռուան որմոյ:
Addentelláto, գոյ. Կռուան որմոյ. (են անհաւասար մասունք ինչ քարանց կամ աղիւսաց կամովին թողեալք յորմն, առ 'ի կապելոյ ընդ այնմ զայլ նոր որմն:)
Addentelláto, ta. ած. Շինուած՝ յորում թողեալ են կռուանք որմոյ:
Addéntro. A déntro. տես Indentro.
Addestáre. Տես Destare:
Addestraménto. Մարզումն. մարզք. կրթութիւն. հրահանգումն:
Addestráre, է. Սպասաւորել մեծամեծաց յաշտանակելն յերիվար. սպասաւորել երիվարի իշխանին: աղայ աթա պինիրէրմէ: ն. Մարզել. հրահանգել. ուսուցանել: եոյէնէրմէ. կալմի, կամ յաջողակ, կամ թեթեւաշարժ գործել: Addestrársi, յ. Յարմարել դանձն:
Addestráto, ta. Մարզեալ. վարժեալ:
Addestratóre, ար. Սպասաւոր մեծամեծաց յաշտանակելն յերիվար. ատաղանդակակալ:
* Addì, գ. Յաւուր: addì 15 Agosto. 'ի հնգեւ տասանն օգոստոսի: աւէսթոսոնն ին պէնէնինէ:
* Addiacénte, հ. Ընթերակայ. մերձակայ:
Addiétro, A diétro, գ. Յետս: էրէի: essere addietro con, կամ in alcuna cosa. չնմանալ ինչ բնաւ. լինել խիստ անտեղեակ: * per l' addietro. յաջմն. յաջագոյն. նէյէ: in addietro. երբեմն. կանխաւ: պէր զաման: dar addietro. փախչել: փաստ: * mettere, lasciare addietro. զանց առնել. 'ի բաց թողուլ. ոչ ևս փոյթ ունել: պրատմատ. հանմանը օլմամատ:
* Addietivazióne, իգ. Յարուցումն ածականաց ընդ գոյականս:
Addiettívo, գոյ. Ածական. մակադրական: վասֆ. նաֆ:
* Addiléttо, գ. Տես a Diletto.
Addimánda, Addimandagióne, իգ. Հ խնդիր.
Addimandaménto. * Addimandánza. Հայցումն. խնդրուած: փիւնի:
Addimandáre, ն. Հարցանել: սորմատ: խնդրել: փիւնիէ:
Addimandatóre, ար. Addimandatríce, իգ. Հարցանող: խնդրող:
Addimándita. * Addimándito. տես Addimanda.
Addimesticáre, ն. Ընտելացուցանել. ընտանեցուցանել: խաղաղեցնել: ալէշդիրմատ: Addimesticársi, յ. Ընտելանալ. ընտանենալ. աշնալէտ էնմէտ ալէշմատ:
Addimesticáto, ta. Ընտելացեալ. ընտանացեալ:
Addimesticatúra. Տես Dimesticamento:
Addío, կամ a Dio. Ողջ լեր. ողջ կացջիր. մնա խաղաղութեամբ: ալլահա սըմարլադէ: հոշտ գալ: a Dio per sempre. անդարձ հրաժեշտ. ոչ ևս տեսցուք զմիմեանս: dire a Dio a qualcuno, կամ dar l' addio. տալ զողջոյն հրաժարական. հրաժեշտ տալ. բարեաւ մնա ասել ումեք: այրըլմատ: dire a Dio a qualche cosa. բարեաւ մնա ասել խմբի. թողուլ ինչ: ռէրտ էնմէտ:
Addírsi. Տես Affarsi.
Addirimpétto, A dirimpétto. Տես Dirimpetto.
Addirizzaménto. Ուղղութիւն. բարեկարգութիւն. հրահանգ:
Addirizzáre, ն. Ուղղել: փոշրոալմատ: ուղղել (զսխալանս.) յուղղութիւն ածել: խուսի էնմէտ. մարդել. հրահանգել. առաջնորդել 'ի բարին: էօլ էէօրէնէրմէ: տալ ումեք իւրաւունս: տես և Ridurre, Condurre, Indurre. է. Փախչիլ: տես և Voltarsi. Addirizzársi, յ. Դէմ դնել. յուզի անկանել ուրեք. ուղղել զընթացսն ուրեք: պէր էէրէ էէնմէտ:
Addirizzáto, ta. Ուղեալ, են:
Addirizzatójo. Տես Dirizzatojo.
Addirizzatúra. Տես Dirizzatura.
* Addíscere. Տես Imparare.
* Addisiáre. Տես Desiderare.
Additamento. Ցուցումն մատամբ: յաւելումն. յաւելուած:
* Additánte, հ. Ցուցանող. ակնարկող:
Additáre, ն. Ցուցանել մատամբ: պարմաղիւէ էէօրէնէրմէ: ցուցանել. նշանակել:
Additáto, ta. Ցուցեալ. նշանակեալ:
Additatóre, ար. Մատնոցոյց. ցուցանող. նշանակող:
* Addítto, ta. Պարտաւորեալ. յօժարել. մխոել:
Addivenire. Տես Avvenire.
Addizióne, իգ. Յաւելումն. յաւելուած: գումատ. արլմատլէր:
Addobbaménto. Զարդարումն. զարդարանք:
Addobbáre, ն. Զարդարել. պճնել: գունամատ. փունէն էէրմէ:
Addobbáto, ta. Զարդարեալ. պճնուեալ:
Addóbbo. Կահ. կարասիք ոան: եվլիգէրմէ:
Addogáto, ta. Շերտեալ. շերտաւոր, կամ գաւազանաձև. (ի՝ շերտ շերտ յօրինեալ:)
* Addogliáre. Տես Addolorare.
* Addolcáre. * Addolciare. Տես Addolcire.
* Addolciménto. Քաղցրացուցանումն: տես և Mitigamento.
Addolcíre, ն. Քաղցրացուցանել. անուշել: խաղլը էնմէտ: մեղմել (զցաւ.) ցածուցանել. ամոքել: եաւաշլամատ. էնգիրմէտ: սփոփել: * il suo appetito. Նուազ դնամս ցանկութեանն իւրոյ: la voce. մեղմել. կամ ցածուցանել զձայնն: il tempo addolca. է. քաղցրանան օդք: Addolcírsi, յ. Քաղցրանալ: ցածնուլ 'ի սրամտութէ. հանդարտիլ:
Addolcitívo, va. Մեղմացուցիչ. քաղցրացուցիչ:
Addolcíto, ta. Քաղցրացեալ. մեղմացեալ. ամոքեալ:
Addoláre, ն. Ցաւեցուցանել. վշտացուցանել. տանջել. աղբրմատ. ինճէրմէտ: է, և յ. Ցաւիլ. ցաւադնիլ. վշտանալ. տխրիլ: ածրմատ. խասլանմատ:
Addoláto, ta. Addoloratíssimo, ma. Ցաւագին. վշտագին. տրտում: պէրդէի:
Addolorévole, հ. Տես Doloroso.
Addománda. Խնդրուած. հայցուած: փիւնի:
Addomandagioncélla, նոմ. Շատամասամ հարցուած:
* Addomandagióne, իգ. * Addomandaménto. Խնդրուած:
Addomandánte, հ. Խնդրող. հայցող:
* Addomandánza. Խնդրուած. հայցուած:
Addomandáre, ն. Տես Addimandare. կոչել զոք ('ի ձեռն այլոյ.) հրաւիրել: անուանել.
Addomandáre, ար. Հայցուած. խնդիր: Հարցումն (կ ձև ինչ ճարտասանական:)

Digitized by Google

Addomandáto, ta. Խնդրեալ. եմ. ակս Addomandare:
Addomandatóre, տր. Addomandatríce, էգ. Հարցանող: Հայցող:
Addomándita. Տես Addimanda.
Addomesticaméntо. Տես Dimesticamento.
Addomesticáre, ն. Տես Addimesticare, յ. Ընտանեանալ. վարիլ ընտանեբար:
Addomesticáto, ta. Ընդելացեալ. ընտանացեալ:
* Addomesticatóre, տր. Ընդելացուցիչ:
Addomestichévole, հ. Գիւրընդելի. ձեռնընդելի:
Addómine, տր. Փոր. որովայն: գոտի:
Addopársi, յ. Թաքչիլ. թաքանալ իրեք:
* Addoppiaméntо. Կրկնապատկութիւն. երկկողմ ծալումած:
Addoppiáre, ն. Կրկնել. կրկնապատկել: Խիլ գաթ եմիւ: երկկողմն առնել. ծալել. յերկուս:* Addoppiársi, յ. Կրկնել. կրկնապատկիլ:
Addoppiáto, ta. Կրկնեալ. կրկնապատկեալ:
Addoppiatúra. Կրկնումն. կրկնապատկութիւն:
Addóppio, A dóppio, հ. Տես Doppiamente.
Addormentaméntо. Նիրհ. քուն. թմրումն:
Addormentáre, ն. Նիրհեցուցանել. թմրուցանել տրկանեալ'ի վրայ: ապոթիսք: կասեցուցանել զոգ յերկոց ինչ՝ անկիսալուծեալ իրեք. կամ քաղքրաբանութիւն: պատրել զոգ յուսով: ն. և յ. Նիրհել. ննջել. ապոթիսք: թմրիլ. գանգատիլ. հեգգանալ:
Addormentatíccio, ia. Դիւրով անկեալ. գեռ ոչ սիսափեալ'ի քնոյ:
Addormentáto, ta, Նիրհեալ. թմրեալ. ապոթիսք:
Addormentatóre, տր. Քնաբեր. ննջեցուցիչ.
Addormentazióne, էգ. Տես Addormentamento:
Addormíre, ն. ն. և յ. Տես Addormentare, Մեռանիլ:
Addormíto, ta: Տես Addormentato:
* Addornáre. ն. Addórno, եմ: Տես Adornare.
Addossaménto. Բեռնաւորումն, գնելն'ի վերայ բարձումն:
Addossáre, ն. Դնել'ի վրայ ուսոց ուրուք. բառնալ'ի վրայ: կամ'ի թիկունս. բեռնաւորել: սբբ. գինս ցոյժ: un negozio a uno. յանձն առնել ուսիք զգործ ինչ: հեվալ եմիւ: Addossársi, յ. Պատանիլ. բառնալ յուս իւր: սրբինս ուշաբ: յանձն առնուլ զգործ ինչ: իրենիւեանգ եմիւ:
Addossáto, ta. Եդեալ'ի վրայ, եմ:
Addósso, A dósso, հ. Մէջ. ներս. ներսի զբաս. 'ի վրայ թիկանց. 'ի թիկունս. յուս. 'ի վրայ ուսոց. 'ի վրայ. յանձին. զանձամբ: սրբինս. խոպանք: ընդդէմ. 'ի: տուչք: զ(պատուհասն.)'ի միտս. 'ի խորհուրդս: 'ի մտորմն: entra il Diavolo addosso ad alcuni. մտանէ գեն'ի մարմնիս ոմանց: recarsi addosso. տես Addossarsi: Dare, կամ andare addosso. Յարձակիլ'ի վրայ. գիմել'ի վրայ: խուրինի վրայ: mettere addosso. տես Imputare. եւս՝ աշխատ առնել զոգ. ենդրել. կամ թաթանել բարեկամութիւն: far l'uomo addosso ad'alcuno. երկեցուցանել սպառնալեաք. սպառնալ: avere, tenere addosso alcuna cosa. գտանիլ. կամ մնացանել ծարուք իւրով: d'addosso. յանձին. 'ի թիկունս. յուս իւր: levarsi, կամ torsi checchessia d'addosso. բառնալ յանձնէ. մերժել յիւրմէ:
Addótto, ta. Ածեալ. յուսալ բերեալ. տես Addurre. Եկեալ:
Addottoraméntо. Տոհմել վարդապետութիւն:
Addottoráre, Addottorársi, եմ: Տես Dottorare.
Addottrinaméntо. Վարդապետութիւն. գաւանիբարեկամութիւն:
Addottrinánte, հ. Վարդապետող. գաւանիբարեկամ ուսուցիչ:
Addottrináre, ն. Վարդապետել. գաւանիբարեկիլ. ուսուցանել. մարգել: Եղերեմիւ: * յ. Երթալ'ի գպրոց. ուսանիլ:
Addottrinataménte, հ. Addottrinatissimaménte. Գիտնաբար. իմաստնաբար:
Addottrináto, ta. Գիտուն. վարժ. ներկուն:
Addottrinatúra. Վարդապետութիւն. գաւանիբարեկութիւն:
Addottrinévole, հ. Դիւրամարդ. գիւրակիրթ:
* Addrappáto, ta. Զարդարեալ. կերպասաւոր. կամ կարասաւոր: զարդարեալ:
Addréto, Addriéto. Տես Addietro.
* Addrítto, ta. Փոյթ. զգուշութիւն. սիրափ. քաջ:
* Addrizzáre. Տես Additizzare.
* Adduáre, ն. և յ. Տես Addoppiare.
Addúcere. Տես Addurre.
Adducitóre, տր. Adducitríce, էգ. Ածող. բերող. յուսալ բերող:
* Adduráre, Տես Indurare. յ. Յամառիլ. խստանալ: տես և Indugiare.
Addúrre, ն. Ածել. բերել: Եկեալ. կամ'ի մէջ բերել. ասել. յիշատակել: փնտրել. գտանել: տես և Ridurre.
* Addútto, ta. Տես Addotto.
* Adduttóre, տր. գ., և ածող. Ածող. (ասա ան գամանեալն՝ է անուն զանազան միանաց. զոր չարժեն 'ի ներքս անդ զանազանս՝ յորս են յոգեալ:)
* Adduzióne, էգ. Ածումն. (է մերձեցումն միոյ շարժական մասին միանի՝ ուր այլ մասն անշարժ:)
Adeguaméntо. * Adeguánza. Հաւասարութիւն:
Adeguáre, ն. Հաւասարել. նմանեցուցանել: զանազանութիւն: կշռել. համարել. բաղդատել:
* Adeguatamente, հ. Հաւասարապէս:
Adeguatíssimo, ma. Գեր. Հանգիստաւոր:
Adeguáto, ta. Հաւասարեալ. հաւասար:
* Adéllo, Adéno. Ի մանկի ինչ փոքրագոյն խաղեցեալ:
* Adempíbile, հ. Կատարելի. աւարտելի:
Adémpiere, Adempíre, ն. Լնել. կատարել. (գիրքանեան.)'ի լրումն ածել. 'ի գործ դնել. խիստ եմիւ. բեւեռել եմիւ:
Adempiméntо. Լրումն. կատարումն: պնդեցեալ:
Adempitóre, տր. Լրացիչ. կատարիչ. աւարտիչ:
Adempiúto, ta. Լցեալ. կատարեալ:
* Adenofaringéo, ածական. Ի զոյգ ինչ միանաց:
* Adenografía. Մատենագրութիւն. (է ատենագրութիւն միանաց:)
* Adenoidéi, ածական. Մատանեանման. մատանեանման:
* Adenomía. Մատանահաստութիւն. (է մասն անդամ [illegible], որ հնարէ զյոչմանէ մատանաց:)
Adéntro, Addéntro, հ. 'Ի ներքս. 'ի ներքս ասեալ. 'ի խորս: Ներսիկ: andare adentro. գնալ յուսալ. յուսալիլ:
* Adenzióne, էգ. Հանգիստանալն արտաքուստ իրեք: կամ պարգեւք, եմ:
Adequáre. Adequáto, ta. Տես Adeguare, եմ:
Adequazióne, էգ. Հաւասարութիւն. բաղդատութիւն: հարիւ:
Adetbáre, ն. Խառնաձարակ առնել. խառարուստ մնացանել:
Aderénte, հ. Կպաւորեալ. հոմանարոյ: Խոպիրդ:
Aderénza. Հանգիստութիւն. միաբանութիւն. յարատեւութիւն: բերրութիւն. յարատեւութիւն. իրեն. հաստատութիւն:
* Adérgere. Տես Ergere.
Aderiméntо. Հանգիստութիւն. կուսակցութիւն. յարատեւութիւն:

Ade-

Digitized by Google

Aderíre, է. Յարիլ (՝ի կողմն կամ՝ ի կարծիս ուրուք.) միտել զհետս. ունել զկողմն ուրուք. կուսակից, կամ հաճախող լինել: Բարեաց Բարեխոս:
Aderíto, ta. Մի տեսել զհետս. կուսակից եղեալ, եւն:
* Adescaménto. Ըմբռնումն խայծիւ: հրապոյրք. պատարանք:
Adescare, ն. Տես, Aescare. Հրապուրել. յանկուցանել. պատրել հրապուրմամբ:
Adescáto, ta. Հրապուրեալ, եւն:
Adescatóre, ար. Adescatríce, էգ. Հրապուրիչ. յանկուցիչ:
* Adescatúra. Տես Adescamento.
Adesióne, էգ. Տես Aderimento.
Adésso, մ. Այժմ: ընդդէմ: առաջանայն. վաղվաղակի: թեպ:
* Adétto. Բառ դիմեանն. Գաւակ, կամ խուզող փիլիսոփայական քարին:
Adiacénte, հ. Ընթերակայ. մերձաւոր: պիրիւդ. եռեալ:
Adiacénza. Ընթերակայ վայր. շրջակայ, կամ պարագայ տեղի:
* Adiánto. Տունկ ինչ օգտակար կրծոց. բուսանի յորմն և յաւերակս:
Adiettívo, va. Տես Addiettivo.
Adimáre, ն, Խոնարհեցուցանել (զդէմս.) յաճուցանել: * Adimársi, յ. Ինքանել՝ ի խորս:
* Adimoránza. Տես Dimora.
* Adipe, ար. Ճարպ. պարարաւուն: իւլ եաղք:
* Adipóso, sa. Ճարպալիր. Հարպալեց:
Adiraméntо. Բարկուել. սրտմտուել:
Adirársi, յ. Բրդիլ՝ ի բարկուել. սրտմտիլ: պարուլմամ: Adiráre, ն. բարկացուցանել: պարուլմամ:
Adirataménte, մ. Բարկութեամբ: ցասմամբ:
Adiráto, ta. Adiratissimo, ma. Բարկացեալ. զայրացեալ: զչարեալ:
Adíre, ն. Բառ օրինաբիպաց. Մատանել՝ ի ժառանգուել:
Adirévole, հ. Բարկացուցիչ. զայրացուցիչ:
Adirosaménte, մ. Adirosissimaménte. Ցասմամբ:
* Adiróso, sa. * Adirosissimo, ma. Բարկացող:
Adito. Մուտք. Հանապարհ: եօլ: * Պատահ:
Adivenire. Տես, Avvenire.
* Adiunzióne, էգ. Յաւելօճած. յաւելումն:
Adjutóre, ար * Adjutríce, էգ. Օգնական:
* Adjutó rio. Օգնուն. նպաստ:
* Adjuváre, եմն. Օգնել. ձեռնտու լինել:
Adizióne, էգ. Մուտք՝ ի ժառանգուն. Ընունելութիւն ժառանգուեան:
Addizzaménto. Գրգռումն. գրգիռ:
Adizzánte, հ. Գրգռիչ. գրգիռ:
Adizzáre, ն. Զգրգռել (զընտ.) գոսպոսրիմամբ:
* Adnáta. Մերձաբոյս. (է մին՝ ի թաղանդեց սակաւ, որ կոչի և Congiuntiva. և է մանչ ինչ որ ապատէ զարտաքին մաչերևոյթ սակաւ:)
Adobbáre. Տես Addobbare.
Adocchiaménto. Պղտուն, հայեցուածք. հայեացք:
Adocchiáre, ն. Պնտել. յաղիլ. ակնկառոյց լինել: ՝ի՝ դիմեալ: տես և Raffigurare.
Adocchiáto, ta. Պղտուցեալ. յաղեալ:
* Adolescénte. ար. Պատանի. մանուկ: օղլան. ՝ի՝ նիմիրիս: Adolescénte. ածական. Պատանեկուն:
* Adolescéntulo, la. Նոմ. Պատանեակ:
Adolescénza. Պատանուն. պատանեկուն. մանկուն: օղլանլուք. ՝ի՝ նիմիրիս:
* Adombrábile. հ. Գծագրելի. սառուերագրելի:
Adombraménto. Սառուերացուցանելն: սառուեր:
Adombránte, հ. Սառուերացուցիչ:
Adombráre, ն. Սառուերացուցանել. հովանի առնել: ՝ի՝ օրիլն երիմեալ: սառուերագրել (զնկար ինչ.) նկարել՝ ի միտս: ոչամ երիմեալ: ՝ի՝ ցուցանել (զմիտս:) Adombrársi, յ. Կասկածել: խրատուել. շրատուել (երիվարն.) զարհուրել: ՝ի՝ դիմեալ:
Adombráto, ta. Սառուերացեալ: զարհուրեալ: շոճաքեալ. շիոմեալ: գծագրեալ. սառուերագրեալ:
Adombratóre, ար. Սառուերագրող. գծագրող:
Adombrazióne, էգ. Տես Adombramento: պակուցումն:
* Adonáre, ն. Ղոճառանել: յ. Զայրագնիլ. կատաղիլ:
* Adónico, ածական, (է ազգ ինչ յոյն և լատին բանաստեղծուն:)
Adontáre, ն. Նախատել, է, և յ. Սրտմտել. ցասնուլ:
Adontóso, sa. Նախատիչ. թշնամանալից.
Adoperaménto. Կիրառուն:
Adoperánte, հ. Գործող. գործնեայ. տրարող:
Adoperáre, ն. ՝ի կիր առնուլ՝ ի գործ արկանել. վարել: գործել. առնել: իշխիմ. երիմեալ: Adoperarsi, յ. Աշխատիլ. վատակիլ: լաբիմամ:
Adoperáto, ta. ՝ի գործ արկեալ. վարեալ, եւն:
Adoperatóre, ար, Adoperatríce, էգ. Տես Adoperante.
Adoperazióne, էգ. Կիրառուն: գործ. գործողուն:
Adoppiaménto. Թմբեցուցանելն ափիոնիւ. կամ մեկոնիոնաւ:
Adoppiáre, ն. Տալ զթմբեցուցիչ մեկոնիոն. թմբեցուցանել ափիոնիւ:
Adoppiáto, ta. Թմբեալ մեկոնիոնաւ: acqua adoppiata. Ջուր՝ յորում արկեալ է մեկոնիոն. ջուր ափիոնախառն:
Adopraméntо, Adopráre. Տ. Adoperamento, եւն:
Adorábile, հ. Երկրպագելի. պաշտելի. խնկելի.
* Adorabilíssimo, ma, գեր. Աստուծոյ նման երկրպագուն. երկրպագելի յոյժ արարածոց:
* Adoraméntо. Երկրպագուն:
Adorándo, da. Տես Adorabile.
* Adoránte, հ. Երկրպագող. երկրպագու:
Adoráre, ն. Երկրպագել. երկրպագանել. պաշտել: ՝ի՝ նիմիրիս գալամ: խոնարհել: աղօթել: պատուել:
Adoráto, ta. Երկրպագեալ. պաշտեալ: խոնարհեալ:
Adoratóre, ար. Adoratríce, էգ. Երկրպագու: ՝ի՝ նիմիրիս գալան. աղօթող. աղաչող:
* Adoratório. Մեհեան. տաճար կռոց:
Adorazióne, էգ. Երկրպագուն. պաշտօն: ՝ի՝ նիմիրիս: խոնարհութիւն:
* Adordinársi, յ. Կարգիլ. կարգաւորիլ:
* Adorévole. Տես Adorabile.
* Adorezzáre, է. Դիմաբարի. Սառուերանալ. սառուերարկանել:
Adornaménte, մ. Զարդուք. գեղեցիկս. վայելուչս:
Adornaméntо. Adornánza. Զարդարանք: adornamenti de' cavalli. Կազմածք. սար ձիոց:
Adornáre, ն. Զարդարել. պճնել: գնանիմամ:
Adornataménte. Տես Adornamente.
* Adornatíssimo, ma. գեր. Պճնուճազարդ. զքեզազարդ. գեղազարդ:
Adornáto, գս. Զարդ. վայելչուն:
Adornáto, ta. ածական. Զարդարեալ. զարդարուն:
* Adornatóre, ար. Adornatríce, էգ. Զարդարիչ:
Adornatúra. * Adornézza. Զարդարանք. զարդ:
Adornissimaménte, մ. գեր. Գեղազարդ. վայելչուքեամբ. վայելչագոյնս:

* Adór-

Digitized by Google

* Adórno, գոյ. Տես Addobbo.
Adórno, na, ածական. Adorníssimo, ma. Զարդարուն. վայելչաշարժ. գեղեցկաշարժ. գեղաշնորհ. գոնամիտ. ինչպէս.
Adórno, գոյ. Տես Adornamente.
* Adottagióne, իգ. Adotraménto. Որդեգրութիւն.
Adottánte, հայ. Որդեգրող.
Adottáre, ներգ. Որդեգրել. առնուլ յորդեգիրս. օրէնս գտանել եմիւ.
Adottatívo, va. Տես Adottivo.
Adottáto, ta. Որդեգրեալ. որդեգիր.
Adottatóre, արական. Adottatríce, իգ. Որ առնու յորդեգիրս.
Adottazióne, իգ. Որդեգրութիւն. օրէնդրութիւն.
Adottívo, va. Որդեգրական. որդեգրեալ. որդեգիր. օրէնսդիր.
* Adovráre. Տես Adoperare.
Adozióne, իգ. Որդեգրութիւն. օրէնսդրութիւն եմիւ.
Adragánti, իգ. Խէժ ինչ, որ կոչի և Dragante.
* Adéntro. Տես Dentro.
Adriéto. Տես Addietro.
Adro, ra. Տես Atro. Սգաւոր. մխրատին.
Adv. Ցուցակ ի նախնի խաղալոյն մատենագրաց սովորելոյն դրել զգաղտնի բառս եւ լատին բարբառոյ. որ Advertire, Advenire, եւն. որք այժմ գրին կրկնակ V ի. զոյ անս Avvertire, Avvenire, եւն.
Aduggiaménto. Սառեալ վիճակաւոր (անիծոյ.)
Aduggiánte, հայ. Սառեցուցիչ. սառեցուցանող.
Aduggiáre, ներգ. Սառիանել. սառեալ. արիանել զվիճակաւոր սառեալս (զանիծեալս.) շարանել. նախանձ առնել.
Aduggiáto, ta. Սառեցուցեալ. շարացեալ. վիճակաւոր սառեալս.
* Aduggiatríce, իգ. Որ վիճակ սառեալս բերող.
Adugnáre. Տես Adunghiare.
Adulánte, հայ. Շողոքորթող. շողոքարար. ներգործող. պեպեկիչ.
Adulére, ներգ. Շողոքորթել. շողոքել. առ ինքն հրաւիրել. խաբեալանոյ. խաղ ելանել. Adulare uno nel dipingerlo. Զգաստակեր ուրուք ոչ նկարել. հիշատակագրեալ. Adulársi, յ. Շողոքել զանձն. հաւանեցուցանել անձին. կարծել.
* Aduláto, ta. Շողոքորթեալ. փաղաքշեալ.
Adulatore, արական. Adulatrice, իգ. Շողոքորթ. շողոքարար. հոգեկիր. պեպեկիչ.
Adulatório, ria. Շողոքական. շողոքորթութեան.
Adulazióne, իգ. Շողոքորթութիւն. շողոքութիւն. խաբեալանոյթ. գիրք.
Adulteraménto, Adulteránza. Տես Adulterazione.
Adulteráre, ներգ. Շնալ. զկինս եթիւ. ն. խարդախել. սուտ. ներգել. գալարանոյթ եմիւ.
Adulteráto, ta. Շնացեալ.
Adulteratóre, արական. Շնացող. շնաւոր. զկինս եթիւ.
Adulteratríce, իգ. Կին շնացող. պոռնիկ. փայտիկ.
Adulterazióne, իգ. Շնութիւն. խարդախութիւն. ներգութիւն.
Adulterífno, na. Շնութիւն. պոռնկութիւն. բիրտ. խարդախեալ. անհարազատ. ներգեալ. գալարանոյթ.
Adultério, Adultéro. Շնութիւն. զկինս.
Adúltero, ra. գոյ. և ածական. Շնացող. շնաւոր. զկինս եթիւ. Adúltera. Կին շնացեալ. փայտիկ.
* Adulteróso, sa. Նոյն է.
* Adultívo, va. Աճող. աճեցիչ. աճեցուցիչ.
Adúlto, ta. Աճեցեալ. զարգացեալ. ի տիս. հասեալ. յարբունս. լրիտասարդ. պատանեալ. ներգեալ.
Adumiliáre, Տես Umiliare.
Adunaménto. Հաւաքումն. Խորհրդումն. գնդ. վարմ. ճիմ.
* Adunanúbi, արական. Միապահաւաք. ամուսնացումար.
Adunánza. Խորհուրդ. խուռմբ. ակումբ. ճիմաստ.
Adunáre, ներգ. Հաւաքել. ի մի. Խորհրդել. խմբել. հուսալ. գնալարել. ճիմ եմիւ. Adunársi, յ. Խորհրդիլ. ի միմի. խմբիլ. հուսալ. զիր եղէր եմիւ. ի բիւր օրէնս.
Adunáto, Տես Adunanza.
Adunáto, ta. Հաւաքեալ. Խորհրդեալ. խմբեալ.
Adunatóre, արական. Adunatríce, իգ. Խորհրդող. հաւաքիչ.
Adunazióne, իգ. Տես Adunaménto.
Aduncáre, ներգ. Կամել զանել. * Aduncársi, եմ զանել. կամեալ.
Adúnche, Տես Adunque. Ի հա յոյնանիկ իգաւ կանն բառին. Adunco.
Adúnco, ca. Կամեալ (ունել. կաուց.) գորածայրս. կնիկեալ.
Adunghiáre, ներգ. Ընդունել մեղրոյ. առնուլ մեղրոյ. կամ մերանոյ. ինչ ելանիմ.
Adúnque, ածական. Արդ. Վայ. ուրեմն. ուստի. ինչ. ինչ. ինչպէս.
* Adusáre, Adusársi, եմ, Տես Assuefare, եմ.
Adustáre, ներգ. Կիզել. առչրել. խանձել. կամոյ.
Adustézza, Adustióne, իգ. Փաղաղումն. չորութիւն.
Adustivaménte, հայ. Տաքրմամբ. չորութիւն.
Adustívo, va, Փաղաղիչ. առչրիչ. չորացուցիչ.
Adusto, ta. Adustíssimo, ma. Փաղաղեալ. չորեալ. չորացեալ.

AE

* Aémpiere, Տես Adempiere եմ.
* Aéntro. Տես Adentro.
Aere, արական. և իգ. Օդ.
Aéreo, ea. Օդային. օդական. օդեղէն. հեղեալ. մեռեալ. անհիմն.
* Aereonáuta, արական. գոյ. Օդաչու. օդագնաց.
* Aereonáutica, գոյ. Օդաչու. Հանապարհորդութիւն. օդապարիկ նաւարկութիւն.
* Aereonáutico, ca, ածական. Օդաչու. օդագնաց. օդապարիկ (հանապարհորդութիւն. կամ գիտութիւն.)
* Aereostática, գոյ. Օդակայութիւն. կամ օդագնացութիւն. օդապարիկ գիտութիւն.
* Aereostatico, ca, ածական. Օդապարիկ (գաւառ.) օդաչու. օդագնաց.
Aerimânte, գոյ. հայ. Օդահմայ.
Aerimanzía. Օդահմայութիւն.
* Aerimetría. Օդաչափութիւն. (է գիտութիւն. որ քանի զյատկութիւն օդոյ, և չափն և ի հարկեն ազգ կանէ զգործս նորա.)
* Aerofobía. Օդավախութիւն (ըստ բժշկաց՝ ազգ ինչ մասնաւորութիւն. որով ոք երկնչի յօդոյ.)
* Aerófobo. Օդավախ.
* Aerografía. Օդագրութիւն.
* Aeróide, իգ. Կին ինչ երկնագոյն, կամ օդագոյն.
* Aerología. Օդաբանութիւն. (է հատ. դպատակունց օդոյ.)
* Aerómetro. Օդաչափ. (է գործի չափելոյ զանսրութիւն և զիտութիւն օդոյ.)
* Aeróso, sa. Տես Disinvolto, Manieroso.
Aescáre, ներգ. Դնել ինչ ի խայծ. ելեմ գոյ. ազկանել խայծ ի կարթն. ելեալ գոյ. Հրապուրել. յանիրաւանել. գնել.

Digitized by Google

[illegible] ։

Aescáto, ta. Հրամայուրկաք, եմ։

AFA

A Fa. Ծանրաշնչուել. կամ գժուարաշնչուել (է նեղուել ինչ շնչառութեանէ առթել 'ի ծանրութենէ օդոյ. և 'ի սառաթիկ տապոյ։) Նեղիս բռնուլսաց։ Նեղութիւն. տագնապ։ * Fare afa. տես Annojare.

Afáccia. ֆրդ. Oggi fa grand' afaccia. Այսօր հեղձանքուկ լինելիք 'ի տապագին օգոց։

Afalsáre, Afalsificáre. Տես Affalsare.

Afaticcio, ia. Տես Afatuccio.

Afáto, ta. Հեղձուցեալ. կամ հեղձեալ. (ասի զպաղ՝ յորժամ վնասել ձիգաս. կամ սաստիկ տոթմամ ոչ ժամանեն 'ի հատանել։) վախ(կենդանիս)

Afatúccio, ia. Վախ. Նիհար. վատառողջ։

Afélio. Աքեռագոս. (է կէս ինչ պարագայսն մոլորակին, յորում գտանի նա 'ի մեծագոյն հեռաւորութեան իւրում յարեգակնէ։ իսկ յորժամ արեգակն, կամ այլ ինչ մոլորակ գտանի 'ի մեծագոյն հեռաւորութեան իւրում յերկրէ, այն կոչի՝) Apogéo. Երկրաղաս։ (Մինչ զերկիրն ինն ի մէջ քարքաս կոչեցին անխիստ՝ հեռակիս։)

Affábile, ի. Affabilíssimo, ma. Քաղցրաբարոյ. քաղցրակենցաղ. քաղցրախօս. քաղցր։ հաճոյ. խոսէ փէսի։

Affabilità, - táde, - tate, էդ. Քաղցրաբարուեստ. քաղցրակենցաղութիւն. քաղցրախօսութիւն. քաղցրութիւն։ խոսէ փէսիութիւն։ հաճոյութիւն։

Affabilménte, ի. Քաղցրութիւն. մարդասիրութիւն։

Affaccendársi, յ. Ջարարուիլ պատաղիլ. զբաղիլ. աշխատիլ։ լարեալ։ խիստ ելեալ։

Affaccendáto, ta. Ջարարեալ. զբաղեալ. խոսիլ. բաղեալ. զբաղեալ։ զբաղեալն։ հոգեալ։

Affaccettáre, ն. Յօրինել. բաղանգիմ. կամ բաղանգիմանիլ։

Affaccettáto, ta. Բաղանգիմեալ. կամ բաղանգիմանեալ։ (ադամանդ։)

Affacchináre, ն. մերթ և յ. Աշխատիլ. ոգի [illegible]։

Affacciáre, ն. Հարկանել [illegible] (զերեսս. զգլուխ. եմն։) [illegible] յ. կարգեալ զդէմս [illegible] զերեսս [illegible] զգլուխ։ զերեսս [illegible] զգլուխ։ յանդիման լինել [illegible] զերեսս [illegible]։ affacciarsi a dignità, [illegible] զգլուխ [illegible] լինել [illegible]։

Affacciatamente. Տես Sfacciatamente.

Affacciáto, ta. Տես Affacciare, և Sfacciato.

* Affaitársi, յ. և այլն Abbellire, և այլն։

Affaldáre, ն. Ծալս զծալովք արկանել. ծալ՝ 'ի ծալ առնել։ գոբ գոբ գիրել։

Affaldelláre, ն. կամ Sfaldelláre Կծկել. պատառել՝ 'ի կծիկ անդր։ խանդ տալ։

Affaldelláto, ta. Կծկեալ. պատառեալ՝ 'ի կծիկս։

Affalére, ն. * Affalsificáre. Տես Falsificare.

Affamáre, ն. Քաղցեցուցանել. [illegible] խարտակ ուտելոյ։ գոնեալ ոգեղեան։ una [illegible] տալ արկանել՝ 'ի քաղցէն. հատանել զպատարագ քաղցէն։ սովս տատապեցուցանել։ սովս [illegible]։ Affamársi, յ. Քաղցնուլ. սովիլ. գոնեալ սովս։

Affamatéllo, Affamatíccio, ա. Ոսկ. Փոքր մի նօթի։

Affamatíssimo, ma, էդ. Սովալլուկ. նքեմեալ յոյժ։

Affamáto, ta. Քաղցեալ։ նօթի. սովեալ։ սնգուրի. կատաղի։

Affamatúzzo. Տես Affamaticcio. Վախս մարմնով. անարգ. անշնորհ։

Affamiliarizzáre, Տես Addimesticare.

* Affamíre, ն. Քաղցնուլ. նքեմիլ։

Affangáre, ն. Տղմանալ։ շաղախիլ. լի լինել տղմով։ լասաս ելմամ։ տղմաճաճաս առնել։

Affannaménto. Անձկութիւն. տագնապ. անհանգստութիւն։ հեգ։

Affannamentóso, sa. Հեգոց։ հեգցուցիչ. տես և Affannóso.

* Affannánte, ի. Նեղիչ. տատապեցուցիչ։

Affannáre, ն. Նեղել. տատապեցուցանել. վշտացնել։ նեղիս վերմ։ ազէլիք էրմէ։ Affannársi, յ. Նեղիլ. անձուկ կրել. տատապիլ։ ազէլիք էրմէ։

Affannáto, ta. Հոգեալ. նեղեալ. տատապեալ. վշտացեալ։ գերգալ։

Affannatóre. ա. Հոգեալ։ տատապագին։

* Affannévole, Տես Affannoso, Ansioso.

Affánno. Հոգ. խեղճ արտ. նեղութիւն. տատապանք. անձկութիւն. վիշտ. թաղծութիւն։ գերգ։ քասաս։ աշխատութիւն։ գանգիր։ հեգ։ օղոմա։ darsi affanno di qualche cosa. զբարիս. գժկամակութիւն տանիլ իմիք։

Affannóne, ա. Մի իրամանս յամ գործս։ բաղմաջան։ էրրեանի։

Affannonería. Ջան բաղում։ հոգ. հոգոցութիւն։

Affannosaménte, ի. Հոգովք. բաղում վշտաց. տատապանաք։

Affannóso, sa. Տես Affannato. Դժնդակ. տատապեցուցիչ. նեղիչ։ գանգիրի։ ազէլ։

Affardelláre, ն. Ունել պատատ. դնել՝ 'ի մեջ պատատի, կապել զբեռն. ժողովել զկոհ և զկարասի։ ռամի։ կապոց ընել։ պոհնա էրմէ։

Affáre, ա. Գործ։ իրողութիւն։ իր։ գործուանութիւն զբաղութիւն։ էշ։ մասնաւոր։ վիճակ։ կարգ։ հանգամանք։ հալ։ uomo d' affari. այր զբաղեալ զբաղումամ իւիք։ որոյ բազում են գործք։ մասնաւորաց։ aver degli affari. զբաղիլ գործովք։ պատապիլ զարարովք։ aver affare. լինել է կնոջ։ uomo d' alto affare. այր աղնուական։ ազատազգի։ ճոխ դէլիպատ։ di basso affare. Վատասահմիկ. անշնորհ։ սոյսոպ։ di mal affare. չարագործ։

Affársi, յ. Պատաղանիլ. անկ է. 'ի գէպ է։ վայել է։ էաղչամ։ փոյթիլ։

Affarúccio, նա. Գործ փոքր։ իրողութիւն թեթեւ։

Affasciáre, ն. Կապել 'ի խուրձս, խուրձ առնել։ պէնիլիմ։

Affascinaménto. Affascinazióne, S. Fascinazione.

Affascinánte, ի. Գիւթիչ. կախարդ։

Affascináre, ն. Տես Affasciare, և Ammaliare.

Affastelláre, ն. Տես Affasciare. Խառնել. խառնել՝ 'ի խառն առնել։

Affastelláto, ta. Կապեալ՝ 'ի խուրձս։ խառնակեալ։

Affastidiáre. Տես Infastidire.

Affataménto. Տես Affázzonamento.

Affatappiáre, ն. Տես Ammaliare.

Affatáto, ա. Տես Fatato.

Affaticaménto. Աշխատութիւն։ վատատակ։ գանգիր։

Affaticánte, ի. Affaticantíssimo, ma. Աշխատասէր. աշխատասիրտ. բազմաշխատ։ անխոնջ։ լարեալ։ համարձակ։

Affaticare, ն. Աշխատ առնել. նեղել. գանգիր տանիլ։ Աշխատանքցուցանել զոք. Affaticársi, յ. Աշխատիլ. գոնեալ գործել. ճգնել։ լարեալ։

Affaticáto, ta. Affaticatíssimo, ma. Աշխատեալ։ խանգիրեալ յաշխատանէ։ լարեալ։ ելեալ։

Affa-

Digitized by Google

Affaticatóre, ար. Affaticatríce, իգ. Տ. Affaticante.
• Affatichévole, հ. • Affaticóso. Տ. Affaticante.
Affátto, մ. Ամենևին. դլխովին. խապտ. պիւապիւրիւն: pigliare affatto. առնուլ անխտիր, կամ զնումն: affátto affátto. խապտ-գոլոր բոլորովին:
• Affattucchiáre. Տես Affatturare.
Affatturaménto. Դեղատու�ն. կախարդութիւն:
Affatturáre, ն. Կախարդել. դեղատուել. դիւթել. վնասել կախարդութիւն: պիւյիւնէնէլ:
Affatturáto, ta. Կախարդեալ. դիւթեալ:
Affatturatóre, ար. Affatturatríce, իգ. Դեղատու. դիւթ. պիւյիւնճի:
Affatturazióne, իգ. Դեղատուութիւն. կախարդութիւն: պիւյիւնճիլիք:
Affazzonaménto. Զարդարումն. զարդարանք, վայելչութիւն. պաճուճանք:
Affazzonáre, ն. Տես Abbellire.
Affè, A fè. Տես Fè.
* Affeddedíéci. Երդումն ինչ ծաղրական. Աղտարև. Ճշմարիտ:
Affegatáre, ւ. Տես Accorarsi.
Afféresi, իգ. Բացբարձումն. (է բարձումն գրոյ, կամ վանկի 'ի սկիզբն բառին, ար Sprezzare, փոխ ասելոյ Disprezzare.)
Affermaménto. Տես Affermazione, և Confermamento.
Affermánte, հ. Սաորասական. հաստատողական
Affermanteménte, Affermantissimaménte. Տես Affermativamente.
Affermáre, ն. Հաստատել. ոնդրել, ստորասել. այո ասել: ներքնէլիք: Affermársi, ւ. Հաստատիլ. զօրանալ: ստիպանալ. կալ յանպահովի:
Affermataménte, մ. } Սաորասական. հաստատուեալ. Ճշմարիտ. ստուգիւ: ներքնէ պէն.
Affermativaménte, }
Affermatívo, va. Տես Affermante. Uno è per l'affermativa, l'altro per la negativa. Մին ստորասէ, և միւսն բացասէ:
Affermáto, ta. Հաստատեալ, եւն:
Affermatóre, ար. Affermatríce. իգ. Հաստատիչ. ցուցիչ:
Affermazióne, իգ. Հաստատութիւն: ստորասութիւն: իսրար:
Afferraméntо. Ըմբռնումն. ոնդ ումն:
Afferránte, ածական. Ըմբռնող. որ պինդ ունի:
• Afferránte, գոյ. ար. Երիվար. ձի:
Afferráre, ն. Ըմբռնել (երկաթի գործեաք կամ ատամամբք:) ոնդ ունել: փաղանգ: բռնմամբ: քաջ հասու լինել. հասանելն ասուն 'ի ցամաք, կամ 'ի նաւահանգիստ: Afferrarsi in checchessia, Տես Azzuffarsi.
Afferráto, ta. Տես Afferrare.
Afferratójo, Ունելիք. (ար՝ այն ամ գործիք՝ որով ըմբռնի ինչ, կամ կալել լինի ոնդ ունի:)
* Affetársi, ւ. Տես Acconciarsi, Abbellirsi.
Affettáre, արագանել. փակ ε իմ. ն. Կտրատել: յօշել: խորշանկել զկտաւն, գործել ծալոմ ածս. կտատրել (զմարգիկ.)
Affettáre, արագանել. անփակ ε իմ. ւ. Անձկալ. ցաղալ. ցանկալ: արագրամամբ: արուեստակել. խնամով գործել. զգուշագոյնս յօրինել: Եղանդիւ: affettare, il favellar Toscano. Քանալ զեղ զկիսաբանել Թոսքաներէն:
Affettataménte, հ. Անձկութեամբ. հոգով: Արուեստապէս. ամ խնամով. զգուշագոյնս: հաճոյ իւն:
Affettáto, ta. Արուեստաբանն. արուեստակեալ: Արուեստաբանք. արուեստախնդիր. արուեստակոծ. վայելչանդիր. կարի լիւն զգուշաւոր. (ասի զնմանէ՝ որ 'ի չարժուածս, 'ի բանս. կամ 'ի նդեստս 'ի կիր արկանել արհեստս տարապայման, կամ եղանակ ինչ անբնական:) տարապայման: Կորատեալ. հատեալ մանր. յօշեալ:
• Affettatóre, ար. Տես Affettato. ամ ամ նշանակուն: Խորշանկիչ կտաւոց, կամ կեր բպատուց: կտրատող. յօշատիչ:
• Affettatúra. Արհեստ խորշանկելոյ զկտաւս:
* Affettatúzzo. գոյ, նաև. Փոքր մի արուեստախնդիր:
Affettazióne, իգ. Արուեստասիրութիւն. արուեստանախնդրութիւն. արուեստակութիւն. արուեստաբանութիւն. անբնական եղանակ:
* Affettívo, va. Շարժիչ ախորժակաց. ախորժաշարժ:
Afféttо, գոյ. Ախորժակ. կիրք. ախորժ: ալեպաս կենդանի: իրք. բարձանք. տենչ: հաճոյ: սէր. սիրելութիւն. բերութիւն: մոհապէնի: aver dell' affetto per uno. սէր ունել առ ոք. սիրով բերիլ առ ոք:
Afféttо, ta, ածական. Զգածեալ. վարակեալ. որամադրեալ. յօժարեալ: male affetto verso alcuno. խեղճացեալ. զչարեալ. խոժոռեալ ամ ոք. թշնամացեալ: կիսանենդ. պիւրան, ben affetto. բարեսերելաւակամ. բարեյօժար. միտեալ: պօսի. մոհապէնի: * Affetto di milza. Փայծաղնացաւ: * Male affetta complessione. Վատառողջ խառնուածք: * Afféttо. Տես և Affezionato.
Affettuosaménte, մ. Սիրով. մտերմութեամբ. գորովանաքք. մարգասիրութեամբ. բարեկամութեամբ: մոհապէնի իւլէ: սրաի մտաքք:
Affettuosissimaménte, մ. գեր. Աճ սիրով. գորովալիր գեղով:
Affettuóso, sa. Affettuosíssimo, ma. Սիրալիր. սիրասատար. գորովալիր. գորովական: մոհապէնիլի.
Affezionáre, ն. Զգել 'ի սէր. յանկուցանել 'ի սէր, առնել մտերիմ: ենթէպ. պօսի իպինմէ: Affezionarsi, յ. Բարեկամանալ. լինել մտերիմ: ալեպաս էնմէ. կենդանալ. ձգիլ, կամ բարբոքիլ 'ի սէր: ալեպ օլմաք:
Affezionataménte, մ. Տես Affettuosamente.
Affezionáto, ta. Affezionatíssimo, ma. Սիրոց ցանկացօղ. խանդաղատ: սնկին. ալեպ: սիրելի. մտերիմ. սենկիլիս: գոյ. Բարեկամ. պօսի.
Affezióne, իգ. Տես Affetto. Սէր. բարեկամութիւն. մոհապէնի: * Որոխանութիւն. արամակայութիւն. յաճախութիւն: metter affezioue a qualcuno. ձգիլ 'ի սէր ուրուք. սիրել զոք.
* Affezionévole, հ. Սիրոց. գիւրամէտ 'ի սէր.
• Affiammáre. • Affiammáto. Տես Infiammare.
• Affiatáre, ւ. Վստահել ոմի զ Աստուծոյ:
• Affiáto, արդասանէ. փառավանի ԱՀՓՓԻՈՒ) Աստուածաւ, ար Feudatario. տուեալ յաւատ:
Affibbiáglio. Աղխ. Ճարմանդ:
Affibbiaménto. Արկանելն զաղխ. ոնդրելն Ճարմանդիւ:
Affibbiáre, ն. Աղխել. արկանել զաղխ, կամ զճարմանդ. ոնդրել (առագամբ, եւն) ոսկ. կոնձկել: փոքրագամբ: հարկանել. affibbiarla ad uno. տես Accoccargliela.
Affibbiáto, ta. Աղխեալ. ոնդրեալ աղխիւ, եւն:
Affibbiatójo. Օղակ կոնձակին. լամբակ: իւլէ:
Affibbiatúra. Աղխ. Ճարմանդ: օղակ կոնձակին. լամբակ:
• Afficcáre. Տես Ficcare.
• Affidánza. Տես Fidanza.

Digitized by Google

Affidáre, ն. Ապահովել։ տես և Fidare. Affidársi, յ. Վստահանալ. ապաւինիլ։ հաւատալ զանձն. յանձն լինել։ ինանմամբ։ իւնիմաթ եմիմ։
Affidáto, գ. Վստահացեալ յոյս. ապաստան։
Affidáto, ta. ածական. Ապահովեալ, եմն։
Affieboláre, ն. Տկարացուցանել։ դաւնիքլամաթ։ և. Տկարանալ։ դաւնիքլանմամաթ։
Affieboliménto. Affievolézza. Տկարութիւն. անզօրութիւն։
Affiebolíre. Affievolíre. Տես Affiebolare.
Affiebolíto, Affievolíto, ta. Տկարացեալ։
Affígere, ն. Տես Attaccare. Շարժել գրգռել։
Affiggere, ն. Տես Affissare. * տես և Pugnere.
Affiggersi, յ. Կանգնիլ. կառչիլ. կալ անշարժ. արձանանալ։
Affiguratauéntó. Affigurazióne. իգ. Ձանաչումն։
Affiguráre, և. Տես Raffigurare. յ. տես Immaginarsi.
Affiguráto, ta. ածական. Տես Affigurare. Կամանեալ։
Affiláre, ն. Սրել. յեռանել։ պէնէմամաթ։ գրգռել. գրգեռ։ Affilársi, յ. Շարիլ կարգաւ. շար 'ի շար դասաւորիլ. սրիլ։ պէնէնմամաթ։
Affiláto, ta. Սրեալ. սուր. հատու։ փէսէրին. պէնէմ։ naso affilato. ունչ ուղղորդ. կամ բարեյօգ. volto affilato. երես վսիա, նիշար։ հրաա պիշմիշ։
Affilatúra. Սրումն։ սայր։ բերան։ (ածելոյ. եմն։
Affilettáre, ն. Կցել զթելն վարսին։
Affilo, կամ A filo. Տես 'ի Filo.
Affinaméntó. Կատարումն։ կատարելումն։
Affináre, ն. Տես Assottigliare. Կատարելագործել. զսել (հրամ.) փորձել (զհրահանելիս.) մաքրել։ գաւլ եմիմամաթ։ ռէնիդլամամաթ։ սրել։ և. և յ. Կատարիլ. կատարելագործիլ. զսիլ։ ռէնիդ լամամաթ։
Affináto, ta. Կատարելագործեալ. զսեալ։
Affinatójo. Աղբ ինչ քրայիչ։
Affinatóre, ար. Զսիչ։ կամ փորձիչ (ոսկւոյ, արծաթոյ.) բովիչ։ գաւլիչ։
Affinchè, Affinechè, Affíne che. ազ. Որպէս զի։ զի. առ 'ի. 'ի (գործել.) գի։
Affíne, հ. Խնամի։ հրաբ։
* Affiníre, և. Վերջանալ. վախճանիլ. պակասիլ։ Զսիլ. մաքրիլ։
Affinità, Affinitáde, Affinitáte, իգ. Խնամութիւն։ հրաբութիւն։ ազգակցութիւն. նմանակցութիւն. նմանութիւն։
* Affiníto. ta. Պակասեալ։
Affiocaméntó. Կերկերումն։ պօղաղ բառաբանումն։
Affiocáre, և. Կերկերիլ։ պօղաղ բառաբանամամաթ։
Affiocáto, ta. Կերկերեալ։ բառաբանեալ։ պօղաղ։
Affiocatúra. Տես Affiocamento.
Affioráto, ta. Ծաղկազարդ։ ծաղկայօրէն։
Affirmáre, ն. Տես Affermare.
Affissáre, Affissáre, ն. Յառիլ. անթարթիթ պտնուլ. անթարթափ յառիլ։ էնօղ պիշմամաթ։ * Բեւեռել. հասատանել։ * Affissársi. Միտ գնել. ուշ ունել։
Affissáto, Affissáto, ta. Յառեալ. պտնուցեալ։
Affissaménte, մ. Անթարթիթ հայեցիւք. անթարթափ աչօք։
Affissaméntó. Անթարթիթ հայեցումն. անթարթափ ակնարկումն։ յառումն։
Affissazióne, իգ. Տես Fissazione.
Affísso, գ. Վերջայոգ. (է ազգ ինչ մասնկանց, որք յարեալ յաւարտ բառին, բարկացուցանեն զնի միայն բառ Ը նոյն շեշտիւ. որ dámmi. որ da a me. տուր ինձ։)
Affísso, sa, ածական. Բեւեռեալ. մեռեալ։ յօդեալ։ * Տես և Fermato.

* Affittajuólo. Տես Fittajuolo.
Affittáre, ն. Տալ 'ի վարձու. վարձել. փէրայէ վերմամաթ։
Affitáto, ta. Տուեալ 'ի վարձու. վարձեալ (տուն։)
* Affittatóre, ար. Վարձող. հաւաւն. (ասի զվարձառականէ։)
Affittévole, հ. Վարձելի։
Affítto, գ. Տալն 'ի վարձու. վարձ։ փէրայէ վերմամաթ։ փէրա։ pigliare, կամ dare in affitto: առնուլ. կամ տալ 'ի վարձու. վարձել։ փէրայէ ալմամաթ։ փէրայէ վերմամաթ։ chi dà, կամ prende in affitto. վարձաւոր. վարձուոր։ վարձական։
Affítto, ta, ածական. Տես Fitto.
* Affittuále, հ. Վարձուոր տան, եմն։ փէրանի։
* Affiammáre. Տես Infiammare.
* Affiáre, և. Շնչել. փչել։
Affláto. Շնչումն. շունչ. աղդեցութիւն։
Affliggere, ն. Վշտացնել. տառապեցուցանել. ակել. տանջել։ ինձիմամաթ։ ձէքա վերմամաթ։ Affliggersi, յ. Վշտանալ. տառապիլ. թաղթիլ. ցաւիլ։ ձէքա եմիմամաթ։ բասալանմամաթ։
Affliggitívo, va. Տես Afflittivo.
* Affliggitóre, ար. Վշտացնիչ. նեղիչ. տառապեցուցիչ։
* Afflittáre, ն. Փոքր մի վշտացնել. կամ նեղել։
Afflittívo, va. Վշտացնիչ. տառապեցուցիչ. վշտագին։ pena afflíttiva. խոշտանգիչ. կամ մարմնաւոր պատիժ։
Afflítto, ta, ածական. Վշտաւոր. տառապեալ. տխրագին։ հոգած. նեղեալ։ փէրիշմիշ։ բասալը։ թօշնեալ. խամրեալ. թուլացեալ։
Afflizioncélla, ն. Դ. Դոյզն վիշտ. փոքր նեղութիւն։
Afflizióne, իգ. վիշտ. անձկութիւն. նեղութիւն. ցաւ. տառապանք. տրամութիւն։ ձէքա. փէրպ. բասա։
Affluénte, հ. Յորդ. առատ։
Affluentemente, մ. Յորդ. առատապէս։
Affluénza. * Affluitúdine, իգ. Յորդութիւն. առատութիւն։
* Afflúere. * Affluire. Յորդել. առատանալ։
Afflússo. Հեղումն, կամ յորդումն հիւթոց ('ի մասն ինչ մարմնոյն։)
* Affocalistiáre, ն. Կռեմացուցանել, կամ աղօտացուցանել զգոյնս (նկարուց։)
Affocalistiáto, ta, Կռեմացեալ. կամ նռեմացուցեալ (գոյնք։)
Affocáre, ն. Լուցանել. հրկեղ առնել։ էսէֆամամաթ։ հրայէկ առնել։ յ. Բորբոքիլ։ յայրիլ։
Affocatíccio, ia. Նոճ. փոքր մի բորբոքեալ. վառ։
Affocatíssimo, ma, գեր. Հրաբորբոք. հրավառ։
Affocáto, ta. Լուցեալ, եմն։ Բոցեկէն (սուսեր։) հրագոյն. բոցագոյն. շառագոյն ոստ զրոց։ աֆէչի։ կիզեալ։
Affogággine, իգ. Affogaméntó. Խեղդումն. հեղձումն։
Affogáre, ն. Խեղդել։ հեղձուցանել. ջրահեղձոյց առնել։ պօղամամաթ։
Affogársi, յ. Հեղձնուլ. ջրահեղձ լինել։ պօղամամաթ։ եւս՝ թրմիլ. ողողիլ։ Affogáre, և. Հեղձնուլ։ պօղամամաթ։ affogare in un bicchier d' acqua. հեշտաւ վտանգել. վտանգիլ յոյժ 'ի մանունս։ affogar nelle faccende. զբաղումք իբիք պատապիլ. ընկղմիլ 'ի յաշխարհութիւնք գործոց։ ne' debiti. խեղդիլ 'ի յոլովութիւնք պարտուց։ լինել ի անչափ պարտեաց։ nella roba. յդիանալ ընչիւք։ nella felicità. եմն. յօրանալ 'ի բարեբաստութիւն։ affogar nella canapa. է ոճ ծանրաբանան։ եղանել 'ի կախաղան։ una cosa. թաքուցանել ինչ։ di sete. պատպակիլ 'ի ծարաւոյ. պապակիլ։ Affogarsi nella

Digitized by Google

nella bonaccia. վանդիլ. կամ կորնչիլ 'ի բարի բաստաստ: bisogna bere, o affogare. ասայ. ապդ նայ է յանանուստ. չլիք զերծանիլ անկնաստ:

Affogáto, ta. խեղդեալ. հեղձեալ. պողոտեալ: uova affogate. խարշեալ ձուք:

Affogatúra. խեղդումն. հեղձումն:

Affollaménto. խանանումն. խուռն. ամբոխ:

Affolláre, ն. կոխել. կոխան առնել 'ի խուռն. պնդել. ելընմամ. ոչնամ:

Affollársi, յ. խռնիլ. պնդել զմիմեանս: աբելամ և. Ansare:

* Affollataménte, գ. խուռն. խուռն բազմութեամբ. գունդագունդ. սիրիս սիրիս:

Affolláto, ta. կոխեալ. ելընմամ: gente affolláta: խուռն, կամ գունդագունդ բազմութիւն: գունդագունդ:

Affoltaménto, Affoltáta. խուռնագումն: ճեպ. շտապ ապագնապի:

Affoltáre, Affoltársi, յ. խռնել 'ի խուռն երկիր. նոգանիլ: Affoltársi. Ամբոխ ապագի ապագի համագումն. շտապիլ. զեղխիլ: ն. առն. Opprimere. Affoltársi, յ. Ցարձակիլ կապագաբար. խռնիլ:

Affoltáto, ta. երագ. խուռնագ. խուռն:

Affondaménto. Կաւաբեկումն. ընկղմումն:

Affondáre, ն. Ընկղմել. խորասոյզ առնել: գաղբ. նաւ: una fossa. և և խորացուցանել, կամ բրել գիտան: Affondáre, ւ. Ընկղմիլ. ասուանիլ: գաղնամ:

Affondáto, ta. Ընկղմեալ. ընկղմեալ գաղնեալ:

Affondatúra. Բրումն. սրեղումն:

Affóndo, գ. խորումն. անել խորութիւն. վերջին անանկութիւն:

Affóndo, կամ a fóndo, գ. Տես 'ի Fondo.

* Affóndo, da. Խոր. խորին:

* Afforcáre, ն. Տես Impiccare. * Արկանել խաչանիշ՝ երկրորդ խարիսխ. (Որ այնպես արկանել երկու խարիսխ յերկուց կողմանց նաւին. զի մնալութեամբ նոցա ձգեսցին 'ի վր միմեանց խաչանիշ:)

* Afforestieráre, ն. Օտարացուցանել: ձեռնաշ ունի օտարական:

* Afforestieráto, ta. Օտարացեալ:

Affornelláre, ն. բառ նաւարդաց. Պանել զիմիանին յոգս:

* Affortificáre, եմ. Affortíre. S. Fortificare. եմ:

Affortunáto, ta. Տես Fortunato.

* Affórza, A fórza, գ. Բանի. բանարար: զոս ուլս:

* Afforzaménto. * Afforzáre. Տես Fortificazione, Fortificare.

Afforzársi, յ. Տես Sforzarsi.

Afforzáto, եմ. Տես Fortificato.

* Affoscáre. Տես Offuscare.

Affosaménto. Բրումն փոսից. սրեղումն. խրամեսումն:

Affossáre, ն. Փոս, կամ խրամ հատանել. հեղեղել. գալ:

Affossáto, ta. Փոս հատեալ. սրատեալ խրամով: occhi affossati. աչք խրամեսեալք:

Affrágnere, ն. խորտակել. բեկանել. փշանել. սրարացուցանել:

Affraláre, Affralíre, ն. Տկարացուցանել. լուծանել: * Affralírsi, յ. Տկարանալ:

Affralíto, ta. Տկարացեալ. կիսացեալ:

Affrancánte, հ. Ազատել 'ի ծառայութենէ. թողուլ յազատութիւն: ազատեալ: զբարացուցանել: յ. Զբանալ. քաջալերել:

Affrancáto, ta. ած. Ազատացեալ. ազատեալ 'ի ծառայութենէ: գ. Ազատաբար: ազատաբար:

Affrángere. Տես Affragnere.

Affránto, ta. Տկարացեալ. վատասակեալ. լուծեալ:

* Affrantúra. Լուսեմն. ընկճումն. խոնջումն:

* Affrappáre, Տես Frappare.

Affratellaménto, Affratellánza. Ընտանութիւն. բարեկամութիւն. եղբայրակցութիւն. ընտանեկցութիւն. մտերմութիւն. էարանութիւն:

Affratellársi, յ. Կենցաղիլ եղբայրաբար. վարիլ ընտանեբար. կարի ընտանենալ: էարան ելմամ:

Affrátto. Տես Anfratto.

Affreddáre, ն. Յրատացուցանել: սառեցուցանել: յ. Յրատանալ: սառանալ: գաղջանալ:

Affreddáto, ta. Յրատացեալ: սեւ և. Infreddato.

Affrenaménto. Սանձումն. նոնանումն. հնազանդումն սանձի:

Affrenáre, ն. Սանձել: զսանձ էնդել: և. Ընդունիլ զսանձ. սանձիլ:

Affrenáto, ta. Սանձեալ. նոնանեալ:

Affrettaménto. * Affrettánza. Աճապարումն. խուճապումն. ճեպ:

Affrettáre, ն. Փութացուցանել. շտապեցուցանել. ճեպել. ապագնապել: սանելն էնդիրսի: Affrettársi, յ. Աճապարել. փութալ. երագել. ճեպիլ: էնդիրսի. սանելն էնդիրսի:

Affrettataménte, գ. Ճեպով. շտապաւ. ապագնապաւ: սանելն էնդ:

Affrettáto, ta. Փութացեալ. աճապարեալ. եմ:

Affrettatóre, ար. Affrettatríce, եկ. Փութացուցիչ. ապագնապիչ:

* Affrettolóso, * Affrettóso, sa. Տես Frettoloso.

* Affricáno, գ. Աֆրիկեան. (է ազգ ինչ ծարաստակուս կնոջ, և է խայտաբարիս՝ ապիտակ, կարմիր և մանուշակագոյն բծիւք:)

Affricáno, Áffrico, գ. Աֆրիկեան. լիբա: գոս էէ:

Affricogno. Ազգ ինչ անանարշ խաղողոյ: սաստիկ:

* Affriggere. Տես Affliggere.

Affrittelláre, ն. Տապակել զձու. (կոգ.ամ:) սրամ ապանանել:

Affrittelláto, ta. Տապակեալ (ձու:) սրամ խաղեալ:

* Affrítto, ta. * Affrizióne. Տես Afflitto, եմ:

Affrontaménto. Բաղխումն. Հակառումն:

Affrontáre, ն. Դիմել հարկանել. 'ի վր յարձակիլ. [illegible] Շնամարտիլ: խաղիրնել վարմամբ: [illegible] Affrontársi, յ. Բաղխիլ ընդ միմեանս. [illegible]. Հակառ առ Հակառ պատերազմիլ. [illegible] մարտ պատերազմի: պիտոյիսիք: և՝ Հանդիպիլ. միանալ: [illegible] առաջ երանել. գտանել: փութալամամ: լինել Հանդիպեալ. կամ դէմ ի դէմ միմեանց: Բաղդատեալ: * Նամարտիլ: * affrontar la morte. գիանգրաւ լինել առ 'ի մահ:

Affrontáta. Տես Affronto.

Affrontáto, ta. 'Ի դիմի հարեալ, եմ: * Քանդիլ պատերազմ: battaglia affrontata. Հակառամարտ. Հակառ առ Հակառ. կամ Հանդիպեալ պատերազմ. Հակառամարտ պատերազմ:

Affrontatóre, ար. * Affrontatríce, եկ. Ցարձակող:

Affrónto. Բաղխիւն. Հակառումն. յարձակումն: [illegible]. Նամարտանք. Շնամարտանք: սիրիս:

Affumáre. Տես Affumicáre.

Affumáto, ta. Ծխեալ. ծխոտեալ: անարդ. փծուն:

Affumicaménto. Ծխումն. ծխոտումն:

Affumicáre, ն. Ծխել. ծխոտել. սեւացուցանել կամ շարացուցանել ծխով. կախել 'ի ծուխ. մերձ հանել. բնխոխիլ:

* Affumicáta. Ծխումն:

Affu-

Digitized by Google

Affumicáto, ta. Տես Affumato.
Affummáre, Affuummáto. Տես Affumicare, եմ։
Affuocáre. Տես Affocare.
Affuóri. Տես Buotchè.
Affuscáre, Տես Offuscare.
Affusoláre, ն. Ջերդարկել. պնդել։
Affusoláto, ta. Ջերդարկեալ։ պոյտքեալ. յօդն ոչ ընտանեալ, կամ ոչ զգաստական։
Affutáre. Տես Confutare.
* A fiácca cóllo, հ. Գլխովին բերանմբ. վրան ոչ խոսանիկոյ զարդանցն։
* Afrátti. Տես Frátti. Սիմանուեն։
Afrémo. Տես Afremo. Սիմանուեն. առանց։
Aforíami. Տես Foriami բժշկի։
Afrétto, ta. Նամ. Փոյթ. Ի տարեկ, կամ դառն։
Afrézza. Տարագեն. դառնութիւն։
Afro, ra. Affrizimo, ma. Տարեպ. դառն։ տեսիլ։ տարի։
Affraíto. Տարանդարեալ. փրկուբ բարակի, կամ բարակի։ (Ի տարբեր ազգեղական կէսօրեայ տեսիլ։)
Affretto. Տես Afretto.

AG.

Agà, ար. Խան. գունդի. Տիր. պարան. հրամանատար. պեր։ ազ։ l' Agà de' Gianizzeri. Զօրագունդ եղեմնկանց։ Սիմանուեն։
Agálloco. Հալոնի. փայտ. Տալոնի։
* Agape, կ. Սիրոյ. սէր։
* Agapéti, կ, յ. Ի հնումն կոչ ժողով. ինչ հանապազ կանանց՝ զոր չինն պարտաւորեալ է ուխտեալ։
Agárico. Սունի ինչ բժշկական բուսոյ. առ բնութիւն ծառոյ. և մանաւանդ Larice անուանեալ ծառոյն։
* Agárico minerále, կամ d' Alemágna. Ի կաս ինչ ապիսակ. ապիսակ. և գիւրաբեկիրելի։
Agata. Ակատ. (Ի սակն ինչ պատուական, հանգամանիցն, և բազմազանութեան) Գիտնի գոյն։
Agéca. Թռչուն ապարն ուռկանոյ։
Agenzáre, ն. Ի խան առնոյ. Վառել. փոփոխանաց։ տես Arrovellare.
Agenzíno. Ազգ ինչ Prunoի. ունի պատուղ կարմիր։
Agénte, ած. հ. Ազատաց առնող. գործող։ Իշխանն։ գոյ. ար. Գործակալ. հոգաբարձու։ (Ի նա որ ինքեան ունի, կամ կատարէ զգործս ուրուք։) Գործակիցս։ գործս։ գեղեր։
* Agenzáre. Տես Piacere, Aggentillire.
Agenzía. Գործակալութիւն. հոգաբարձութիւն։
Ageráto. Խոտ ինչ նման Origanoի։
Ageratóide, կ. Տունկ ինչ ծաղկաբեր։
Agevolaménto. Դիւրացուցանելն. բարձրանալն գիտնականաց։
Agevoláre, ն. Դիւրել. դիւրացուցանել։ գոլաչ գոյս։ Օգնել։
Agevoláto, ta. Դիւրեալ. դիւրացեալ։
Agévole, հ. Դիւրին. հեշտ։ գոլաչ։ հեշ. հանգարտ. բարբարաբար։ նաղչին երգաստարտ. հեշտանաց։
Agevolézza. Դիւրութիւն։ գոլաչութիւն։ հեշտութիւն։ բարբարութիւն։
Agevoléménte, Agevoleménte, հ. Դիւրաբար։ գեղջուն։
Agevolissimaménte, հ. գեր. Դիւրագոյնս։ առանց դիւրութեան։
Aggassáre. Տես Aecassare.
Aggarbáre, Aggarbáto. Տես Garbáre, եմ։

Aggavignáre, ն. Ունել գլուխ։ պոչանան բարձրանալ։ Ի բուսն առնուլ. ընդունել ձեռամբ. սեղմել։ նեղ ալմաստ. սղմաստ։
Aggavignáto, ta. Կալեալ Ի բանն։
* Aggecchíre, յ. Խոնարհիլ. ընկճիլ. նեղանալ։
Aggeláre, ն. Սառուցանել։ գնգնմամբ։ Ի սառիլ. պաղել։ գնմամբ։
Ageláto, ta. Սառուցեալ. պաղեալ։ գնմամբ։
Aggelazióne, կ. Սառումն. սառուցումն։
Aggentilíre, ն. Գեղեցկացուցանել. և ևս վայելչացուցանել։ Ի գեղեցիկութիւն։
* Aggettáre, ն. Ի գուբս կարկառել. կամ ցցուիլ։ (Ի բան Ճարտարապետական։)
* Aggettáto, ta. Ի գուբս կարկառեալ, կամ ցցուեալ։
Aggettívo, Agghettívo, va. Տես Addiettivo.
Aggétto. Ի շինուած ցցուեալ արտաքս Ի զատն պրեն. կոչի, և Sporto.
Agghermigliáre, ն. Պինդ ունել. ամրապինդ ընդունել։
Aggheroináto, ta. Յորինեալ Ի գունագոյն կոտորակաց. գունագոյն (կնիք։)
Agghiacciaménto. Սառնամանիք. սառուցումն։
Agghiacciáre, ն. Սառուցանել։ գնգնմամբ։ և. Agghiacciársi, յ. Սառիլ. պաղել։ գնմամբ։ agghiacciar di freddo. մրսիլ. փայտանալ Ի ցրտոյ։ l' ingegno s' agghiaccia. ընդարմանան միտք։ gli si è agghiacciato il sangue per la paura. արիւն նոր ցամաքեցաւ առ ահի։
Agghiacciáto, ta. Սառուցեալ։ փակեալ Ի չափարի։
Agghiáccio. Ազգ ինչ չափարի։ (Ի գաղտ, կամ անդ, ուր փակեն զնաչինս, շուրջ ածեալ զնոքաց ուռկանս., կամ այլ ինչ վանդականման։)
Agghiadaménto. Ընդարմացումն Ի ցրտոյ, մրսումն։
Agghiadáre. Agghiadíre. և. յ. Մրսիլ. յոյժ. ընդարմանալ Ի ցրտոյ։ գնմամբ։ խոցել։
Agghiadáto, Agghiadíto, ta. Մրսեալ. յոյժ. փայտացեալ Ի ցրտոյ։ խոցեալ։
* Agghiettivaménte, հ. Ածականաբար. որպէս ածականն։
* Agghiettívo. Տես Addiettivo.
Aggiacénzia. Վերաբերութիւն. յարակիցք։
* Aggiacére, դիմ. Պատշաճել. վայել է։
* Aggiocchiársi, եմ. Տես Inginocchiarsi, եմ։
Aggio. Լմնայաշահ. գրամաշահ. կամ շահ դրամափոխութեան. (Ի շահն զոր տայ, կամ ընդունի որ Ի սակս հաւասարելոյ է ինչեանս զարժէս երկուց այլատեսակ դրամոց։)
Aggiogáre, ն. Լծել. ջանքս։ գօրամ։
Aggiogáto, ta. Լծեալ Ի սայլս։
Aggiogliáto. Տես Giogliato.
Aggiorináre, ն. Օր պայմանել. ժամանակել։ վաղ գոնս։ յ. Լուսանալ. ոգանալ։ սապան պարմամ։
Aggiornáto, ta. Պայմանեալ (որ.) ժամանակեալ։
Aggiraménto. Պարարերութիւն. հոլովումն. խարեալ։
Aggirándola. Տես Girandola.
Aggiráre, ն. Պատել։ գնալանամ։ խարել։ գոլան գնամամ։ և. յ. Պտոյտքել. շուրջ գալ։ պատել։ յանել։ գոլանամ։ գնամամ։ Ի գանել զոլորդ պտոյտսն։ ոչ գտանել. զելս իրացն։
Aggiráta. Տես Aggiramento.
Aggiráto, ta. Պատեալ։ խարեալ, եմ։
Aggiratóre, ար. Պտոյտքել։ Թափանցան։ խարեալ։
* Aggiratríce, կ. Պտոյտքել։ տես և Invescatrice.
Aggiudicáre, ն. Տալ ինչ վճռաւ, կամ գատաւոր ասեան իշխանաւ։

* Aggiudicáto, ta. Տուեալ վճռաւ։
Aggiudicatório. Տես Giudicatorio.
Aggiudicazióne, ի. Տուլուն վճռաւ։
* Aggiugnénte, ի. Հաւանող. ժամանող։
Aggiúgnere, ն. Յաւելու՛ ի վրայ. յարել։ գումար. աւելցնել։ յօդել. միաւորել։ պիտիանալ։ հաւանել. ժամանել։ եկեալ. յ. Մի՛ հանալ։ պիտի. պիտ օլար։ Aggiugnersi ad una cosa. Պատասխանել. վերաբերել։ si aggiunge a questo. գարձեալ. և ևս։ յաւելի և զայս։ պանդան նորի։ amor m' aggiunse. հարայ ի սէր։
Aggiugniménto. Տես Aggiunta, և Congiugnimento.
* Aggiugninfine. Վերջապրուն։ (է ձև ինչ քերականական. որով յաւելեալ լինի վանի ինչ յաւարտ բառին։ որ դրի lici, փոխանակ դրելոյ li։)
* Aggiugninmézzo. Մէջապրուն։ (է ձև ինչ քերականական. որով յաւելեալ լինի դիր, կամ վանի ինչ՝ ի մէջն բառին։ որ tuttutto, փոխանակ մանելոյ tutto.)
* Aggiugninnánzi. Պկղանապրուն, կամ մանապրուն։ (է ձև ինչ քերականական. որով յարի դիր, կամ վանի ինչ՝ ի սկիզբն բառին։)
Aggiugnitóre, ար. Aggiugnitríce, ի. Յաւելող. որ յարել։
* Aggiúngere. * Aggiungiménto. Տես Aggiugnere, և նն։
Aggiúnta. Յաւելուն. յաւելեալ։ գումարել. գումիս։
Aggiuntatóre. Տես Giuntatore.
Aggiuntívo. Տես Addiettivo.
Aggiúnto, ta. Յաւելեալ. յարեալ։ գումարեալ։ յօդեալ. միաւորեալ։ պիտիանալ։ ածական. մանագրեալ։ զանգ։ նան։
* Aggiuntochè, ի. Տես Oltrechè, Senzachè.
* Aggiuntúra. Aggiunzióne. Տ. Aggiugnimento.
* Aggiuráre. * Aggiurátó. Տես Scongiurare, և նն։
* Aggiurazióne, ի. Տ. Congiura, Conspirazione.
* Aggiustábile, ի. Հաւասարելի. ուղղելի։
Aggiustaméntó. Իրաւանարհուրդ. միաբանութիւն։ նայն։
Aggiustáre, ն. Հաւասարել. հարթացարմար առնել. ուղղել. յարդարել։ գիտիանալ։ Նիրամ վերել։ պերպերելել։ * Պատրաստել. կազմել։ * Յարմարել։ ուղղել։ նեմանել։ նեմանեցուցանել (մինչև գրանց, և նն։) il conto. վճարել. գնահատել։ հարկել։ fede. հաւատս ընծայել. հաւատալ։ Aggiustársi, յ. Իրաւարարհուրդ լինել։ միաբանիլ։ ապրանքս։ տուչ օլար։ * Ճանալ հաւասարիլ։ ուսիլ։ aggiustáre, կամ essere aggiustato. արկանել, կամ լինել՝ ի վիճակ յուսի։
Aggiustatamente, ի. Յարմարապէս։ պատշաճաբար։ վայելչաբար։
Aggiustatézza. Յարմարութիւն։ պատշաճաւորութիւն։ վայելչութիւն։ բարեհանութիւն։ ապիսանութիւն։ նայնութիւն։
Aggiustáto, ta. * Aggiustatíssimo, ma. Հաւասարեալ։ հարթացարմար։ յարմար։ գիտիանալ։ nomo aggiustato. այր բանիմ. ընարեալ. քաջաւոր՝ ի գործն։ ապերեալ։ ապամ։
Aggiustatóre, ար. Հաւասարիչ։ գրամանանին, կամ գրամանագործ։ գրամանչիս։ (է պարսկաստանայ փոքրանանցին՝ որ կշռեալ զգրամն՝ հաւասարիչ։)
Aggiustévole, ի. Յարմարելի։
Aggomiccioláre, Aggomitoláre, ն. Կծիկել։ պատատանել՝ ի կծիկն։ նամանդ ապրեալ։ յ. Կծիկել. գնդիկ. կուտել։
Aggomitoláto, ta. Կծիկեալ. պատատանեալ՝ ի կծիկն։
Aggottáre, ն. Պատատանել զանազանակի նատանն։ միանանի պրանիսի։
Aggradáre. Տես Aggradire.
Aggradévole, ի. * Aggradevolíssimo, ma. Հաճոյ. հաճելի. ընդունելի։ նպատակ։
* Aggradevolménte, ի. Հաճելութեամբ. ուրախութիւն։
* Aggradiménto. Հաճելութիւն։ ընդունելութիւն. հաւանութիւն։
Aggradíre, ն. Հաճանալ։ հաճոյ լինել։ հաճել։ նպատակ օլար։ հաճել։ արդոյ հաճարիլ։ հաճ. էլիլ։
Aggradíto, ta. Հաճեալ։ հաճելի։ ընդունելի։ նպատակ։
Aggraduírsi, յ. Ցիանդ ամենանանել զանգ։ ուրանալ։
Aggrafáre, Aggraffíre, ն. Տես Grancire.
* Aggrampáre. Տես Aggrappare.
* Aggraná're. Տես Granire.
Aggranchiársi, յ. Ընդարմանալ։ կամ մանալ մանանց՝ ի ցրտոյ։ պարսատարք սոգատան լինիլ։
Aggranchiáto, ta. Aggranchiatíssimo, ma. Ընդարմանեալ մանանց՝ ի ցրտոյ։
Aggrancíre. Տես Grancire.
Aggradiménto. Մեծանալն։ մեծացեալն։ մանանն։ յաւելուն։ պեծիանիլ։
Aggrandíre, ն. Մեծացուցանել. աճեցուցանել. ընդարձակել։ պեծիանիլ։ արքնանալ։ Aggrandírsi, յ. Մեծանալ։ աճել։ ընդարձակիլ։ պեծիանիլ։ արքնալ։
Aggranditó, ta. Aggranditíssimo, ma, Մեծացեալ։ աճեցեալ։ Ընդարձակեալ։
* Aggranditóre, ար. Մեծացուցիչ։ աճեցուցիչ։ գիտիանան։
Aggrappaméntó. Ընդառնումն ճանկիք։
Aggrappáre, ն. Ընդառնել, կամ ունել ճանկիք։ ենիանիլ։ յ. Կռանիլ յիմն ձեռաք, կամ ճկրանաք։ ունել ձեռամբ։ ենիանիլ։
Aggrappáto, ta. Տես Aggrappare.
Aggratáre. Տես Aggradare. * յ. Գանիլ։ զանազ ճանալ։
Aggratieciársi, յ. Գիդանալ կամիլ. կամիլ ամ զանիք։ ենանիս։ ն. փարել. գիրանալ։ գանանալ։
* Aggratieciáto, ta. Գիդանեալ։ փարեալ. գիրանեալ։
Aggratigliáre, ն. Կապել. շղթայեալ։ ի բանս արգանալ։ գինիկ կապել։
Aggratigliáto, ta. Շղթայեալ։ կապեալ։
* Aggráto, ta. Տես Grato.
* Aggravacócchi, ար. Ծանրացուցիչ կանաց։
Aggravaméntó. Ծանրացուցանելն։ ծանրանալն։ ծանրութիւն։ բեռն։ հարատահարութիւն։
Aggravánte, ի. Ծանրացուցիչ։ ծանրիչ։
Aggraváre, ն. Հանել՝ ի վայր ծանրանալ։ մեռել՝ ի խոնարհ։ ունել՝ ի վայր։ ուրիմ։ ծանրացուցանել։ աղբանիմ։ յ. Զայրանալ (սրանին։) ապամ։ Aggravársi, յ. Ծանրանալ։ սատանանալ։ ապրանանալ։ զարիլ։ բարկանալ։ դժուարիլ։ aggravarsi in su la fune, կամ in su la corda. ամենամբ անձին մնանալ։
Aggraváto, ta. Ծանրացեալ։ սատանացեալ։ և նն։
Aggravazióne, ի. Տես Aggravamento.
Aggrávio, Դարանանիք։ սեռիմ։ հարկ։ բաժ։ էրիմ։ մնաս։ ապրանք։ նեղութիւն։ ծանրութիւն։
* Aggraziataménte, ի. Վայելչաբար։ գեղեցիկ կապիս։
Aggraziáre, ն. Շնորհս առնել։
Aggraziáto, ta. Տես Grazioso.
Aggregaméntó. Ցանանան

* Aggraziáto, ta. ա՛ն. Սիրաստեղն գեղեցիկաց. (ն հայ. բ բնագրագրեալ. ի մանրիկ մասանց. զոր գասակ եղեալ Սիրելիք անն։)
Aggregáto, ta. ա՛ն. Հաւաքեալ. գումարեալ։
Aggregáto, գ։ Բաղադրեալ. Խնդրեալ. հաւաքեալ։
Aggregaziónе, կ։ Հաւաքումն. գումարեալ։
Aggreggiáre, ն. Ժողովել. հաւաքել։ գումարեալ ժողովել։
* Aggressóre, ա՛ն. Յարձակող։
Aggreváre. Տես Aggravare.
* Aggrezzáre. * Aggrezzáto. Տ։ Agghiadare, եմ։
Aggricchiáto. Տես Aggranchiato.
Aggrinciáre, Aggrinzáre, ե։ Խորշոմել. կնճռել։ գոռալսել։
Aggrinzáto, ta. Խորշոմեալ. կնճռալեալ։ գոռալսեալ։
* Aggrizzársi, յ։ * Aggrizzáto, ta. Տես Intirizzirsi, եմ։
* Aggrommáre, ե։ Մանանել. ոստ զատրտ գինեալ։
* Aggrondáre, կնճռել. գոնս, կամ զնակատն. դարձանել։
* Aggrondatúra. Կնճռումն. գոնից, կամ զնակատուս։
Aggroppáre, Aggroppiáre, ն. Գոգաւոր'ի մի. գոգել'ի մի խուրձ։ պիր բոգոյ եղիտ։ խառնել'ի մի, հաւաքել, կուտել։
Aggroppáto, ta. Գոգաւորեալ'ի մի, եմ։
Aggrottáre, ն։ Բռնումն կնճռելոյ գերամանի։ le ciglia. կնճռել գոնս։ գոգ տիսոյ։ յ։ Ցնոտել. մռայլել։
Aggrottáto, ta. Տես Aggrottare.
* Aggrottesáto, գ։ Սխորժանկար. սխորժաստեղծ. անս Grottesca.
Aggrovigliársi, յ։ Կծկիլ. գալարիլ. գոգաւորիլ։ գոգալսիլ։ ասրլսիլ։
Aggrovigliáto, ta. Գալարեալ (ասղանի) գոնեալ։
* Aggrumáto, ta. Մանեալ. մանկարգեալ։
Aggrumoláre, ե։ Հաւաքիլ'ի միասին։
* Aggruppaménto. Հանգոյցիք։ հանգոյց։
Aggruppáre, Aggruppáto, ta. Տես Aggruppare.
Agguagliaménto. Հաւասարումն։ բաղդատումն։
Agguagliánza. Հաւասարութիւն, հանգիստութիւն։
Agguagliáre, ն. Հաւասարել. պարապել եղիտ։ բաղդատել. նմանեցուցանել. սիրելիեղիտ։ հարթել. գիտիրեալ եղիտ։
Agguagliaraméntе, գ։ Հաւասարապէս։
Agguagliáto, ta. Հաւասարեալ, եմ։
Agguagliatóre, ա՛ր. Հաւասարիչ. հաւասարեցուցիչ։
Agguagliazióne, կ։ Տես Agguaglianza.
Agguáglio. Բաղդատութիւն։ զուգար։
Agguantáre, ն. Տես Afferrare, Abbraneare. Ընկալանել. արագ զարհալ. գրաբան (նաւուն։) agguanza. կամ. (ն բան նաւարդաց։)
* Agguantáto, ta. Տես Ingriffatto, Afferrato.
* Agguardáre, ն. Ընդունել. նկատել. քննել։
Agguatáre, Agguatáto. Տես Guatare, եմ։
Agguatévole, գ։ Տես Insidioso.
Agguáto. Դարանք. հարգք. նենգ։ խոտ։ գոնամ։
* Agguefáre. Տես Aggiugnere.
Agguerríre, ն։ Մարդել'ի հրահանգս մարտիկ. մարտիկ'ի մարտ պատրաստել։ հանուն հանդէպ եղանել։
Agguindolaméntо. Գաղտագողութիւն թիւնից'ի վրայ կարգաւորելոյ։ խաբէութիւն։ նենգ։
Agguindoláre, ն։ Գաղտագողել գիտելս'ի վրայ կարգաւորելոյ։ անս և. Aggirare։ յ։ անս Aggirarsi.
Agguindolo. Տես Gnindolo.
Agguitáre, ն։ Բերիկեցուցանել. հեշտացուցանել։

* Agherbíno. Տես Garbino.
Aghétta. Գարմարցանկ։ (է սպիտակ կանգրոյ. զոր գեղամարմնոյ կրէն և. terra aghetta, Litargilio, Piombo arso.) Գարմանի։
Aghétto. Գոգաւոր յորոյ'ի ներսոյն կապել է սպիտակ կամ այլ ինչ ասղանման, ի սկիզբ սնդելոյ ինչ։
* Aghláccio. Զոր ղեկին։
Aghiróne, Airóne, ա։ Գաղաւն ինչ ի ներսոյն։ պաղեղին։ պաղեղին։
Agiaméntо. Դիւրութիւն. հանգիստ։ գիւրն և. Cesso.
Agiáre. Տես Adagiare.
Agiataménte, գ։ Հեշտակաս. անաշխատ. յարմարապէս։ գիւրանս։
Agiatéza. Ճոխութիւն։ լիութիւն։ յարմարութիւն։ գիւրութիւն։
Agiatissimaménte, գ։ գեղ։ Հեշտագոյնս։ գիւրագոյնս։
Agiatíssimo, ma. գեր։ Տես Agiato.
Agiáto, ta. ա՛ն։ Տես Agiáre. Բարեկեցիկ։ հանգիստ։ ընդարձակ։ հարեալ։ փոլիկեալ։ անդարդ (տեղի։) Ճարտակ, կամ պատրաստ (բնակարան։) Լիութիւն (զգեստս։) պոլ։ պիտանացաս, կամ յարմար առեալն։ մեծ։ մեծամեծ։ հանգիստ աւուրքդ։ ծերացեալ։
Agíbile, գ։ Գործելի։ առնելի։
Agile, գ. Agilíssimo, ma. Դիւրաշարժ։ արագաշարժ։ թեթեւաշարժ։ շոյտ։ յարձակակ։ ցատկոտ։ դիւրին։
Agilità, - tádе, - táte, կ։ Դիւրաշարժութիւն։ թեթեւաշարժութիւն։ երագութիւն։ թեթեւութիւն (անդամոց։) ցատկոտութիւն։
Agilitáre, ն։ Առնել դիւրաշարժ։ թեթեւաշարժ գործել։
Agilméntе, գ։ Երագութիւն։ թեթեւութիւն։
* Agína. Երագութիւն։ արագ։ պատահ. ժամ. ժամ դիպոյ։ գիւղայեղ։ ֆրեանդ։ դամն։ aver agio a far checchessia. դատանել պարապ առնելոյ ինչ։ Բնակարան։ հասակ։ ոգի։ արագանոց։ բարեկիր։ far i suoi agj. ելանել'ի կարգս որդեկոյ։ a buon agio, a bell' agio, a grande, կամ a grandissimo agio, a sup agio, a suo bell' agio. հեշտակաս։ հանգստութիւն։ անաշխատ. առանց ինչ նեղութեան։ սիրելիեղիտ։ a mal agio. աշխատութիւն։ տառապանք։ dar agio, e comodità. առիթ, կամ պարապ տալ։
* Agíre, ն։ Առնել։ ներգործել։ առնել սեղ գործակալ ուրուք։
Agitaméntо. Շարժումն։ յուզումն։
Agitánte, գ։ Շարժող։ շարժարար։ յուզիչ։
Agitáre, ն։ Շարժել։ շարժել։ յուզել։ տարուբերել։ ցնցել։ օրանմամ։ կանգնամ։ վարել, կամ յուզել (զգաստ։) խարել (զգաստ։) Agitársi, յ։ Շարժիլ։ առանձին շարժումն ինչ մարմնոյ։
Agitatíssimo, ma. գեր։ Յոգնաստատան։
Agitáto, ta, Շարժեալ։ տատանեալ, եմ։
Agitatóre, ա՛ր։ Շարժող։ շարժիչ։
Agitazioncélla, նամ։ Փոքր, կամ գոյզն շարժումն։
Agitazióne, կ։ Տես Agitamento.
Agliáta. Խառնուած։ ինքնեալ։ fare una agliata, կամ una grande agliata. առաջ։ յերկար, կամ քանի բարբանիկ։
Agliettíno, Agliétto, նամ։ Խառնոյ մանր։
Aglio. Խառնոյ։ սոխոտոյ։ esser verde come un aglio. լինել քաշատոյ։
* Agliocríso. Ի բան ծաղրական։ Տես Elicríso.
Agnà, Տես Agnella.

Digitized by Google

Agnáto, ta. Աղգական (՝ի հօր կողմանէ.) արենակից: հրեայ:
Agnazióne, իգ. Արենակցուն. կամ ազգականութիւն (՝ի հօր կողմանէ:)
Agnélla, իգ. Էգ գառն. որոյ: գոչաւ:
Agnelláccio, ար. ընդ. Վատիս գառն:
Agnelléta, Agnellína, իգ, նոմ. Գառն փոքրիկ. որոյ մատաղ. գառնիկ: գոչաւոտ. պաղանա:
Agnelléto, Agnellíno, ար, նոմ. Գառնեակ. գառնիկ: գոչաւոտ:
Agnellíno, na, ածական. Գառնային. գառին: panno agnellino. չուխայ գործեալ յարբ գառին:
Agnéllo, ար. Գառն: գոչաւ:
Agnellótto. Աղգ ինչ կերակրոյ. ոչամ՝ անկաճաս սպուր: խաթ ալեորէի:
* Agnellúccio. Տես Agnelletto.
* Agniménto. Տես Cognizione.
Agníno, na. Գառնային. գառին:
Agnizióne, իգ. Ճանաչումն. յիշատակուն. ծանօթուն: * Ծանօթուն. (է մասն ինչ թատրոնական նկարագրուեց. որով՝ ի ծանօթուն գայ ոք. որ կոչի և Riconoscimento della persona.)
* Agno. Գառն: ուռոյց ինչ երանաց: tagliarsi l' agno. դիմագրաւ լինել առ վտանգս, կամ առ դժուարին գործս:
Agnocásto. Հաղնի. (է ծառ ինչ փոքր, և բժշկական:)
Agnolo. Հրեշտակ: գրամ ինչ նախնեաց:
Agnusdéi, ար. Agnusdéo. Գառն այ. (է մոմեղէն ինչ օրհնեալ կամ այլ ինչ նիւթ, յորում տպաւորեալ է պատկեր գառին այ: ասի և զքահանայապետ ծեալ նոր հացին:)
Ago. Աղեղն: ինչ: խայթոց (պիծակաց, մեղուաց, ևն.:) տոր փիւնկ: լեզուակ կշռոց: ընդրաչի փիւն: սլաք կպեղ. (է միջին նուրբ երկաթն կպեղ՝ որ մտանէ՝ ի ծակ բանալւոյն:) սլաք ծիրնեաց. Արևայոյց, կամ ստուերացոյց սլաք. (է սլաքն որ ստուերաւ իւրով ցուցանէ զժամն արեգակնային ժամացուցին:) ագէկ: մախաթ ցանցագործաց. (է փայտեղէն գործի ինչ ցանցագործաց՝ ընդ որ անցուցանեն բաղում թելս միանգամայն:) costì mi caddè l'ago. այդմ՝ մնայի. կարի խակ՝ ի գէպ. եղև՝ ոչ կամ էր ինձ: ago da sacchi. հերիւն. մախաթ: ջուվալչէզ: ago da capo, կամ da testa. դնոտասեղն: ռօֆլա: ago da bussola. սլաք կողմնացուցին, յր՝ փուսուլային:
Ago. Զուկն ինչ, որ կոչի և Aguglia.
Agócchia. Աղեղն:
Agognánte, հ. Agognatóre, ար. Կամեցող. ցանկացող. սրտակամ:
Agognáre, լ. Անձկալ տարփանօք. անձուկ ունել. տարփալ. կամեցողնել: արդուլամպ:
Agognáto, ta. Անձկացեալ. ուենչացեալ:
* Agonáli. գոյ, և ածական. Աղանեան պաշտամունք. (էր տօն ինչ՝ ի պատիւ յանոսի դիւց. զոր նախնի հռովմայեցիք երիցս կատարէին՝ ի տարւոջ, և առնէին ըմբշամարտուն:)
Agóne, ար. ցանկա. Աղեղն մեծ:
Agóne, ար. Է խաս յոռնայ. Աղան, կամ ասպարէզ մարտի. մարտ. գօտեմարտուն:
Agonía. Տագնապ մահու. հոգեվարք. դժարք: ճան լէթիլէռի: անձուկ. տենչ:
Agonístico, ca, ածական. Գօտեմարտական. ըմբշամարտական:
Agonizzánte, հ. Հոգեվար. օրհասական: ճան լէթիլէն:
Agonizzáre, լ. Լինել, կամ կալ՝ ի հոգեվարս, կամ՝ ի դժարս. յոգիս ապատանել: ճան լէթիլիլէ:
* Agora, յոգ. Աղորնք:
Agorájo. Աղնագործ. ասղնավաճառ: էնէնճի: ասղանոց: էնէնլիի:
Agostáro. Վաղեմի գահեկան ինչ ոսկի՝ Ֆիւոերի կոսի կայսեր:
Agostíno, na. Ծնեալ յօգոստոսոսի. (ասի միայն զանանանոց:)
Agósto. Օգոստոս (ամիսն:) աբիպոս. ապ: ferrare agosto. առնել իսրախուութիւն յամանագլուխն օգոստոսի:
* Agósto. Տես Augusto.
* Agostiniáno, na. Օգոստինեան (կրօնաւոր, կամ միանձնուհի:)
Agraménte, մ. Agrissimaménte. Գառնապէս. գառն. խստիւ. անողորմ. սաստկանաց. անինայ: ֆէռֆինլիլիլէ. ֆէռ. իֆրաթ:
* Agrário, ia. ածական. Անդոց: la legge agraria. օրէնք անդոց. (էր օրէնք ինչ նախնի հռովմայեցւոց՝ ի բաշխել քաղաքացւոց, կամ զինուորաց զստացեալ անդս:)
* Agrestaménte, մ. Վայրենաբար. գեղջկօրէն. սմարգուբէ:
Agrestáta. Օշարակ ազոխոյ, (կազմեալ յազոխաջրոյ և՝ ի շաքարոյ:) գօրոփ ղէրպէնի:
Agréste, ար. Agrésta, իգ. Վայրի: էապանի: սապա. բիրա. վայրագ: էօղան:
Agrestézza. Գեղջկութիւն. բրտուն. սմարդուն: կծուուն. բարկուն:
Agrestíno, na. Թթու. ազոխահամ: էէլի:
Agrésto, գոյ. Աղոխ: գօրոփ: ազոխաջուր: գօրոփ սապոն: menar, կամ menarsi l' agresto. ժամանակաւ լինել: far agresto. յաւելուլ ինչ՝ ի ծախուցն: menar l' agresto. ճանապարհ. հաւատացուցանել ուսիք զսուտս ինչ:
* Agrésto, ածական. Տես Agreste.
Agrestóso, sa. Աղոխահամ. թթու:
Agrestúme, ար. Կծուուն. թթուուն:
Agrétto, գոյ. Կատեմ. կոտիմ: ընէրէ օրա:
Agrétto, ta, ածական. Փոքր մի կծու, կամ բարկ, կամ թթու. թթուաչ: էէլիճէ:
Agrézza. Թթուուն. կծուուն: ֆէռրէլիլիֆ. էէլիլիֆ:
* Agria. Ոլորեալ ինչ, որ մաշէ զմորթն և հերաթափ առնէ:
Agrícola, ար. Agricoltóre, ար. Երկրագործ. մշակ. հողագործ: էէրինճի:
Agricoltúra. Երկրագործուն. մշակուն: էէրինճիլիֆ:
Agrifóglio, կամ Alloro spinóso. Է ծառ փոքր. որոյ տերևք են փշալից, և մշտադալար, ի՝ նեղբին կեղևոյ ծառոյս գոյանայ ասպն: սատուգաբանի փշատերև, կամ Դարնի փշալից:
* Agrígno, na. Տես Agretto, ածական:
Agrimensóre, ար. Գետնաչափ. անդաչափ:
* Agrimensúra. Գետնաչափուն. անդաչափուն:
Agrimónia. Խոտ ինչ բժշկական:
* Agrimonóide, իգ. Խոտ ինչ, որոյ ծաղիկ է վարդանման:
* Agriótta. Բաշ ինչ թթու:
* Agripérsa. Աղգ ինչ Majorana՝ ի՝ կաքաւախոտոյ:
Agríppa, ար. Աղրիպպաս. (է ազգ ինչ օծանելեաց:)
Agro, գոյ. Թթու հիւթ, (ի՝ լեմոնի, ևն.) թթուուն: թթաղծուն:
Agro, ra, ածական. Agríssimo, ma. Թթու: էէլի: դաժան. անգութ. խիստ. ճիդ. անաչառ: ֆէնֆին. ֆէրի: սոպա. բիրա. սմարդի: դժուարիմաց. դժուարին: parere altrui agro checchessia.

Digitized by Google

sia. խիստ թանձիթ. ծանր երկիր։
* Agrodólce. թանձրաջրոյ և թթու։ մայհոյ։
* Agrótto. Տես Grotto։
Agrúme, ար. կծուահամ բանջարք. (որ են սոխ, խառոր, և են։) թանձուահամ պտուղք. (որ են լիմն, նարինջ, և են։) լիմոն. դեղնապտղ. բուսանանձ։
Aguagliánza. ՝ Aguagliézza. Տես Agguaglianza.
՝ Aguále, ած. Սրտ. այժմ իսկ. փոքր մի յառաջ։
՝ Aguardáre, ն. Դիտել. նկատել. մեր դնել։
՝ Aguastáre. Տես Guastare.
Aguatáre. Տես Agguatare, և Guatare.
Aguatatóre, ար. Aguatatrice, էգ. Դարանակալ։
Agváto, անձ. Տես Agguato.
Agucchiáre, ն. Կարել. ասղամբ. կարել։ գիտիլ գիտիլ։
* Agucchiaruólo, գոյ. Ասղնագործ. շինողասղանոց։
Agucchiatóre, ար. Դերձակ. կարող։
Agúglia. կոնքաղ. բուրգն։ գիտիլի բաղ։ ձուկն ինչ ծովային նման օձաձիկն, զոյն նոր հարկանի ի կոնաղ։ ասեղն։ ծղինի զեկին։ * Սրծուվի։
Agugliáta. Տես Gugliata.
* Agúglina. ՝ Aguglíno. Տես Aquilotto. Դրամ ինչ նախնեաց, որ արժէր իբր չորս * Quattrini.
Aguglíno, na, ածական. Տես Aquilino.
Agugliône. Տես Pungiglione.
՝ Agugliótto. Տես Aquilotto. Ծղինի զեկին։
Agugnáre. Տես Agognare.
Agumentáre, Aguménto, և են։ Տ. Aumentare, և են։
Agunáre. Տես Adunare.
՝ Agúra. ՝ Agúria. և են։ Տես Augurio.
՝ Aguráre. և են։ Տես Auguraro, և են։
Aguráto, գոյ. Գաշան հաւահմայութեան. հաւանմայութիւն։
Aguratóre, ար. Տես Augure.
Aguróso, sa. Տես Auguroso.
Agustále, ածական. Օգոստեան (ամսոյ համարեալք։)
* Agústo. Տես Augusto.
Agutéllo, նուազ. Բեկեալ. փոքր։
Agutétto, ta. Փոքր մի սրածայր։ կամ սուր։ սիրիմն։
Agutézza. Տես Acutezza.
Agúto, ta, ածական. Agutíssimo, ma, Տես Acuto.
Agúto, գոյ. Բեկեալ. հեղոյս։ նիզակ։
* Aguzzaménte, ած. Տես Acutamente, Sottilmente.
Aguzzaménto. Սրումն։
Aguzzáre, ն. Սրել։ պիրիտ։ aguzzare i suoi ferruzzi, առակ։ զամ ոչիզն ձգանեցուցանել։ * Aguzzar le ciglia, կամ l'occhio. Սրել զաչս աչացն։ ձգանեցուցանել զանուանէ այոց։ (որ՝ ամենոքեալ գիտին ի անուանել որոշ։) l'appetito. զարթուցանել։ կամ գրգռել ախորժակ։ իշխակ ուտել։ վանել ի փափաք։ զարթուցանել զփափաք։ Aguzzársi, յ. Գալն գործել։ նիզակել։ ճակ եմիտ։ aguzzársi il palo in sul ginocchio. գործել ինչ յայտնի վասնզաւ։ անձամբ անձին ոչնասել։ mi s'aguzza il mulino. զարանայ յիս սաղ։
* Aguzzáta. Սրումն։
Aguzzáto, ta. Սրեալ։ ծայրասուր։ սիրիմ։
* Aguzzatóre, ար. Սրող։
* Aguzzatúra. Սրումն։
՝ Aguzzétta. ՝ Aguzzétto, գոյ. Սրեալ։ զարանեալ զարեաց։ կամ գործոնեայ։ (սուր զանազանեալ անձանց անձամբ։ որք լինին գործք ի կատարումն զար հրամանաց նոց։)
Aguzzétto, ta. Փոքր մի սրածայր։ սիրիմն։
Aguzzíno. Կապանաւորապետ գանձանաւուն։
Agúzzo, za. Տես Acuto.

AH

Ah, Ahi. գոչ. Ո՛հ։ ուվ։ վա՛հ, բա՛բէ։ ա՛յ։ ա՛հ։ ա՛խ։ վա՛հ։ Ո՛հ ո՛հ։ վա՛յ։
Ahibò, Aibò. է բառ ասելոյ։ Ո՛չ։ ոչ քնաւ։ օ՛ն անդր։ ՝ի բաց տար։ Ե՛ի։ հալա։
Ahimè, գոչ. Աւաղ ինձ։ եղբա՛կ զիս։ վա՛յ պաշտա։

AI

Ai, և A'. Ի յոգնական յօդ արականի արական։ նման։ որ ai padri. հարց։ պապաց։ a' capi. գլխոց։
Ai, ար. Ի ծոյլ և գանգատաղաղաքի չորքոտանի ինչ ամերիկայի։
Aja. Կալ։ հարման։ ածու։ բարբ. ճաք։ mettere in aja. տես Inajare. և՝ ՝ի փորձ մատչել։ menar il can per l'aja. օր քան զօր յերկարել։ pagarsi in sull' aja. ապահովել զվճարումն։ փուլեալ պահանջել զվճարումն։ mettere stoppia in aja. զաբ աչխատել։ զրաման լինել։ ընդարձակուել (է դատարկ միոց երկրաքաղ։ կամ գուանոյ։) * բակ լուանոյ։ * հրապարակ յարկածածուկ։ * գեանն (՝ իսկեան չինուածոց։)
* Aja, էգ. Դայեակ, կամ գասախարակ ազատաց։
Ajáre. Տես Inajare.
Ajáta. Կալ մի ցորեան։ կալ լի ցորենով։
Ajáto. Andar ajáto. Ասուանդական թափառել։ զվայրագ յածել։
* Aidoiálogía. Ամենաբանութիւն։ (է մասն բժշկութեան որ հառել զծնունդական անդամոց։)
* Aidoiatomía. Ամենամասնութիւն։ (է անդամամասնութիւն ծնունդական անդամոց։)
՝ Ájere. Տես Aria.
Ajeríno, na. Օգապոյն։ երկնագոյն։
Ajétta. նուազ։ Կալ փոքր։
՝ Aímpiere, և են։ Տես Adempiere, և են։
Aimè. Տես Ahimè.
Ájo. Դայեակ։ գասախարակ ազատաց։ լալա։ գեղ։ Վերթիներ։ գերվեր։
Ajóne. Տես Ajato.
՝ Airáre. Ասել։ ՝ Airársi, յ. Ցանուել։
՝ Aire. Տես Aria.
Airóne. Տես Aghirone.
Aissáre. Տես Adizzare.
Aíta. բառ գաղանական։ Օգնուել։ նիգաք։
Aitánte, ածական։ Քաջ։ կորովի։ aitante di camera. տես Ajutante.
Aitáre, Aitáto, Aitatóre, Aitatríce, Aitévole. են բառք գաղալ։ Տես Ajutare, և են։
* Aitiología. Պատճառաբանութիւն։ (է հառ զպատճառսն հիւանդութեանց։)
՝ Aitório. Տես Ajuto.
՝ Ajudicáre. և են։ Տես Aggiudicare, և են։
Ajuóla. Փոքրիկ կալ։ տես և Porca ը ա նշանակ կուլեն։
Ajuólo. Վարմ ինչ թռչնոց։ tirar l'ajuolo. ոչ կորուսանել և ոչ զգոյշն առնել։ մեռանիլ։ (է ոճաբանի։) և՝ Հրապուրել։ յանկուցանել։
Ajutaménto. Օգնութիւն։ օգնականութիւն։
Ajutánte, ածական։ Քաջ։ հզօր։ զօրաւոր։
Ajutánte, գոյ. ար. Օգնական (ուսանք յաշխատութիւն։) ալեակից։ էարգնի։ էանա։ մ camera. սենեկապան։ di cucina. օգնական խոհակերին։
Ajutáre, ն. Օգնել։ էարգել։ գիտիլ։ Ajutársi, յ. ՝ի գիր առնուլ։ տես և Affrettarsi.

* Aju-

Digitized by Google

* Ajutaréllo. Անդոր, կամ դոյզն նպաստ։
Ajutatívo, va. Նպաստաւոր. նպաստամատոյց. օգտակար։
* Ajutáto. Տես Ajuto.
Ajutatóre, ար. Ajutatríce, իկ. Օգնական։ Էարպբմնի։
Ajut évole, ած՝. Նպաստամատոյց. օգնական։
Ajúto. Օգնուն. նպաստ։ Էարբմ։ ajuto di costa. աւելի ինչ նպաստ. պարդև ձրի։ Ajuti. Գունդ յօգնականուն. (է գունդ զօրաց, զոր նիզակակիցք առաքեն յօգնութիւն։) far ajuto. օգնել։
* Ajutóre, ար. Օգնական։
Ajutório. Օժանդակ. (ը անդամանցինց է ա նուն երկուց ոսկերաց բաղկին՝ յօդելոց ը թիկանց։) օգնուն։
* Ajutóro. Է բառ պարզաբանական։ տես Adjutorio.
Ajutríce, իկ. Օգնական. օժանդակ։
Aizzaménto. Գրգռումն. դրդիռ։
Aizzáre, ն. Գրգռել. դրդել. բարկացուցանել։ փնարիմի։ պառաբնմամ։
Aizzáto, ta. Գրգռեալ. դրդռեալ։
Aizzatóre, ար. Aizzatríce, իկ. Aizzóso, sa. Գրգռիչ։

AL

Al, Տես Allo.
Ála. Թև (Թռչնոց, ճանց, հողմաշարժ աղօրեաց, ևն։) գանա։ stare sull' կամ in sull' ale. լինել պատրաստ 'ի մեկնել, կամ 'ի չու։ batter le ale. սաւառնել։ ala. Թև զօրաց։ ասէրին էանը, գօլա։ տես և Alia. չափ ինչ իբր երեքթեղեան։ far ala. տեղի տալ, կամ ճանապարհ առնել (ուսքբ։) ale del recchetto. առատմունք անուշոց ժամացուցից։ * spuntar le ali a qualcheduno. Թևաթափ, կամ նկուն առնել զոք։
* Alabandína. Աղատանտեան ակն. (է ակն ինչ. գտանի մերձ յաղատանտինայ քաղք փոքուն ասիոյ. գոյն նր նման է գունոյ granato ի., և rubino ի. բայց չէ ինչ այնպէս կարծր, և ծանր։)
Alabárda. Աղդ ինչ նիզակի։
Alabardiére, ար. Նիզակաւոր. տիգաւոր
Alabastríno, na. ած՝. Ալաբաստրեան։ seno alabastrino. լանջք ապիտակ։
Alabástro. Ալաբաստր. (է աղդ ինչ աղնիւ և թափանցիկ կնձոյ, յորմէ գործեն շիշ իւղոց անուշից, ևն։)
* Aláccia. Վեղծ՝. Թև անհեթեթ, կամ յոռի։
Alacrità. Ջուարթամտուն. զուարթութիւն. կայտառուն. երագուն։
Alamánna. Խաղող ինչ ապիտակ, խոշոր և քաղցր նման մշկահոտ խաղողոյ։
Alamánno, na. Ալամանեան. դերմանացի։
* Alamáro. Ջարդ ինչ զգեստուց։
Alamirè. Ի խաղ ինչ երաժշտական։
Aláno. Գամփռ. անգղնոյ։ սամառ։
Aláre, ար. Փայտակալ, կամ կապարայ փայտից. (է երկաթի գործի ինչ, որ վերամբարձ ունի զիպայտս եղեալս 'ի կրակարանին։)
* Aláre, ն. Քարշել (զչուան նաւին։) Թուլացուցանել զչուանն։ ֆ. Թևաւորիլ։
Alatéria. Տես Molla.
Alaterno. Թուփ ինչ։
Aláto, ta. Թևաւոր. Թևական։ գանապլը։
* Alatóre, ար. Նաւակաքարշ։

Álba. Արշալոյս. այգ։ լեռն սապակ։
* Albaco. Տես Abbacco.
Albagía. Մեծամտութիւն, ինքնահաւանութիւն. հպարտութիւն։ փիսիրլեխ։
Albágio. Ասուն ինչ խոշոր։
* Albagióso, sa. Ինքնահաւան. փառասէր. գոռոզ. բարձրամիտ։
* Albána, ար. Խաղող ինչ ապիտակ։
Albanélla. Թռչուն ինչ դիշատիչ։
* Albanése, ած՝. Ալբանեացի։ առնաշոսպ։
Albardéola. Տես Palettone.
Albaréllo. Տես Alberello.
Albático. Աղդ ինչ խաղողոյ։
Albatrélla. Տես Corbezzola.
* Albazarína. Է ասր ինչ սպանիոյ։
Albédine. Տես Bianchezza.
Albeggiaménto. Սպիտակութիւն։
Albeggiánte, հ. Որ հարկանի 'ի սպիտակ։ պէյազնա։
Albeggiáre, է. Հարկանիլ 'ի սպիտակ։ պէյազնալ։
Alberáre, ն. Ամբառնալ (զկայմ, զդրօշակ։) պարզել (զդրօշ։) * անկեալ զծառս։
Albercócca. Ծիրան դառնակորիզ։ ռամկ. պարկուկ։ պէրպուլ։
Albercócco. Ծիրանենի դառնակորիզ։ պէրպուլի ագաջ։
* Alberélla. Աղդ ինչ կաղամախի, որ իբր 'ի բզմիս բուսանի առ դետեղերօք. կոչի և Tremula. գանգ։
Alberellétto, Alberellíno, նոմ. Անօթ փոքրիկ։
Alberéllo. Փոքր անօթ խեցի կամ ապակի. ապակի փոքր։ տես և Alberetto.
Alberése. Քար կրոյ. (է որձաքար ինչ, որ հարկանի 'ի ապիտակ, և այրմամբ փոխարկի 'ի կիր։) տեղի լի քարամբք կրոյ։
Alberéta, Alberéto. Ծառախիտ տեղի։ ագաճէր։ վայր լի Alberella ծառովք։
Alberétto, նոմ. Ծառ. փոքր։ ագաճէր։
Albergagióne, իկ. Albergaménto. Տես Albergo.
Albergáre, ն. Աղուցանել զոք առ իւր. տալ վանս, կամ իջևանս. ժողովել զոք։ գօնգոլմամ։ է. Իջևանիլ. օթեւայիլ. բնակիլ։ ագանել յիջևանս։ գօնմամ։ ննջել առ, կամ ընդ ուսքբ։
Albergáto, ta. Իջևանեալ, ևն։ յորում են բազում օթևանք։
Albergatóre, ար. Վանատուր։ գօնագէտ։
* Albérgheria. Տես Albergo.
Alberghétto, նոմ. Իջևան փոքր։ փէլէխ գօնագ։
Albérgo. Իջևան. վանք. պանդոկ։ գօնագ. հան։ invitò uno ad albergo in casa sua. հրաւիրեաց զոք իջևանել 'ի տունիւր։
Alberíno. Ծառաբար. (է քար ինչ Թոսքանայի՝ պիսակացեալ ծառանման։) ծառ փոքր։ է և սունկ ինչ։
Álbero. Ծառ։ աղաճ։ է և ծառ ինչ նման Pioppo ի, զի՝ կաղամախի։ տես, Ontano. կայմ։ պիրէ։ ծառ. ազդաբանուն։ աղդահանար։ ասյ, պէքիրի։ առնի պիրէն։ al primo colpo non cade l' albero. առաջ։ միով բաղխմամբ ոչ անկանի ծառ. (զի՝ պարտ է բազում անդամ փորձել։) andar su per le cime degli alberi. յանչափն ձկտիլ, մտաբերել 'ի անոսիս։ l' albero della Croce. փայտ խաչին։ խաչափայտ։ * Albero marino. ծառ. ծովային, կամ ծովածառ. (է ձուկն ինչ նորանչան։)
* Alberonáccio, վեղծ՝. Ծառ անհեթեթ։
* Alberóne, ար. Ծառ. մեծ, կամ ստուար, կամ քարձր։

Digitized by Google

Albicánte, հ. փոքր մի սպիտակ. որ հարկանի 'ի սպիտակ: պէսպէնա:
Albíccio, ia. Նոյն է: փոքր մի զոհաբերեալ 'ի գինւոյ:
Albicócca. Տես Albercocca.
Albicócco. Տես Albercocco.
Albicóro. Զուկն ինչ նման Sgombero ի:
Albiligústre, հ. Սպիտակ ոստ զ Ligustro.
Albíno, na. Որ հարկանի 'ի սպիտակ. փոքր մի սպիտակ:
, Albitráre. , Albítrio, ևն. Տես Arbitrare. ևն:
Álbo, գոյ. Զուկն ինչ սպիտակ:
Albo, ba. ածական. Սպիտակ. փոքր մի պղտոր. տես և Alticcio. սպիտակակեղև (Թուղ:)
* Albogaléro. Աբրահամ բրակ ինչ նախնի քրմաց:
Álbora. Ագռ ինչ քոսոց, կամ բորոց:
Alboráre, Alboráto. Տես Innalborare, ևն:
Albóre, ար. Արշալոյս. սպիտակութիւն. պայծառութիւն:
Álbore, ար. Տես Albero.
Alboréto, Alborétto, Alboricéllo. Տ. Albereto, ևն:
Alboróttо. խռովուիլ. աղմուկ. վրդով:
, Albucéllo. Տես Arbuscello.
Albúgine, իգ. Լուսն աչաց. (է ախտ ինչ, կամ սպիտակ բիծ գոյացեալ 'ի վերայ եղջերեայ թաղանգոյ ական:) ՀԷՕՐ ԲՈՍՈՒՆԻ, ԴԷՐԿԷ: սպիտակուց աչաց: ՀԷՕՐ ԱՉԸ:
* Albuginóso, sa. Լանագոյն. սպիտակ ոստ զլուսն:
Albúme, ար. Սպիտակուց ձուոյ: Էոմոբրնա աղբ:
nato di cento albumi. պոռնկորդի:
Albuminóso, sa. Սպիտակուցեան. (որ բժշկաց է մակագրական հիւանդի իրիք, որ է խժային յոյժ, և նպաստէ 'ի կազմուն արեան և աչքի կենդանեաց:)
Albúrno. Ի սպիտակագոյն և փափկագոյն մասն ծառոյն, որ կեղևն ե՛ մէջն. և է դիւրափուտ:
Albuscéllo. Տես Arbuscello.
Alcachingi, ար. Տունկ ինչ յաշխարհաբոյժ 'ի ցանկս. ունի ծաղիկ անուշաձև:
* Alcaest, ար. Բառ արաբացւոց, ի փիլիսոփայ. Նիւթ լուծիչ հրահալելեաց և այլ զիսրդ և իսկ մարմնոց:
Alcáico, ածական (ոտանաւոր. է ազգ ինչ լատին ոտանաւորի:)
* Alcaldo. Ի դատաւոր ինչ սպանիացւոց:
* Alcalescénte, ածական. Բառ բժշկոյ. Նման Աղբալեայ:
* Alcalescénza. Փոխել, կամ դարձ սպառնաւոր յԱղբալեայ:
Álcali, ար. Բառ փիլիսոփայ. Աղբալի. (է աղ ինչ հանեալ 'ի մոխրոյ կիզեալ բուսոց:)
Alcálico, ca. Alcalíno, na. Աղբալեան:
Alcalizzáre, ն. Բառ փիլիսոփայ. Տալ մարմնոյ իրիք զԱղբալեան յատկութիւն. հանել 'ի մարմնոց զԱղբալի:
Alcalizzáto, ta. ածական. Տես Alcalizzare.
Alcánna. Ի արմատ խոտոյ իրիք, կամ մանուանդ փոշի տերևոյ իրիք հնգկաց, որովք յօրինեն զներկ ինչ կարմիր. այժմ կոչի Alchenna.
Alcantara, ար. Զքնոնոտրական կարգ ինչ ասպանիայի' հաստատեալ յամին 1170:
* Alcanzo. Ագռ ինչ թղթաբերի:
Álce, ար. Աղջ. (Է քառոտանի ինչ հիւսիսայ կողմանց, որ կոչի և la Gran Bestia. ՄԷՐՋ. ՖԻ:
Alcéa. Աղգ ինչ մոլոշի:
Alchénna. Տես Alcanna.
Alchérmes, ար. Ի գեղ ինչ բաղադրածոյ, որոյ գլխաւոր մասն՝ է հիւթն որդան կարմրոյ:
Alchímia. Աղբիմիայ. (է արհեստ գաղտոյ. փոխեալոյ, և խառնեալոյ զհրահալելիս: ԷՆԻԱՅ. ԷԼԻԱՅ: արհեստ. խարեուն: է ևս հրահալելի ինչ բաղադրեալ 'ի պղնձոյ, յարծաթէ, և 'ի թուձէ:
Alchimiáto, ta. Յօրինեալ աղքիմիայիւ: կեղծ:
Alchímico, ca. ածական. Քիմիական:
Alchimísta, գոյ, ար. Քիմիական. քիմիագործ: փիմաշի:
Alchimizzáre, ն. Պարապիլ 'ի քիմիականուն: տես և Falsificare.
Alchimizzatóre, ար. Քիմիագործ. քիմիական:
Alcióne, ար. Զկնկուղ. ծովաձ, կամ աղկիոն. (է թռչուն ինչ ծովային:)
* Alciónide, ածական. Աղուրք աղկիոնի. (են այն աղուրք՝ յորս յերևեալ աղկիոնից, գուշակի հանդարտուն ծովու:)
Alciónio. Ի նիւթ ինչ ծովային. որ ի ամանց է բոյն աղկիոնից. ի այլոց՝ է իբր տունկ ծովային. բայց և ևս հաւանական կարծիքն դնէ զայն գործած ինչ ծովային ժամանց:
Alcoráno. Կուրան. ղուրան, (է օրինագիրքն մահմետի:) գոռան. էլգոռան:
Alcornoch, ար. Տես Sughero.
Alcóvo. Խորշ անկողնոյ. (է զատուցեալ սենի 'ի սենեկի ուր դնի մի միայն անկողին:)
Alcunaménte, մ. Իւիք. իւիք իրօք. ի իրաց ինչ:
Alcúno, na. Ոմն. ոք. ինն. ինչ: պէր. պէր. ԷՆԻ. պէր ՀԷՆ: alcuna volta. երբեմն: պոպէ. ԷԳԷ: in alcun modo. իւիք:
* Alcunóra, Alcunótta. մ. Երբեմն:
, Alcúnque. Տես Qualunque.
, Aldáce. , Aldácia. Տես Audace, ևն:
Aldebaram, ար. Բառ արաբացւոց: Ի աստղ ինչ մեծ յաին ցլուն:
Aldíno, na. Ի ազգ ինչ կապարեայ գրոց տպագրուն. զոր զառաջինն 'ի կիր էարկ ոմն Aldo Manuzio անուանեալ:
Ále. Տես Ala.
* Alefangína, ածական. Բժշկական գեղահատ ինչ մաքրական, և զօրացուցիչ ստամոքսոյ:
* Aléffe, իգ. Աղէֆ. (է առաջին գիր եբրայեցւոց:)
* Álega. Տես Alga.
Aleggiáre, ն. Սաւառնել. բարախել զթևս:
* Alemágna. Գերմանիա: ՆԷՄՆ ԱԼԷՄԱՆԻԱ:
Aléna, իգ. Alenáre, ար. Շունչ: ՆԷՓԷԼ:
Alenamento. Շնչառուն. տուրևառ շնչոյ:
Alenáre, ն. Շնչել. օգս ձգել: ՆԷՓԷԼ ԱՅՄԱՐ:
Alenóso, sa. Տես Ansante.
Alepárdo. Տես Leopardo.
Aléppe. Դիզել ստաղական. ՈՀՏ. ՈՎ:
* Álere. Բառ լատին. Տես Alimentare.
Alerióne, ար. Բառ հնոտանեաց. Զաղ արծուոյ թեւատարած, անկուսուց և անուսն:
Alessifármaco. Դեղթափ: ֆանդնիր:
Alessitério. Անդեղոյ. դեղթափ:
Alétta, ար. Ֆոնե փոքր: ֆէսլիկի գանգ:
* Alettória. Քար ապաղաղից. (է քար ինչ գոյացեալ 'ի ստամոքս ապաղաղից:)
Álfa. Աղփա: * Alfa, ed Omega. Աղփա և ովսկիզբն և կատարած. (ասի զայ:)
* Alfabeticaménte, մ. Ըստ կարգի ալֆաբեթոյ, կամ այբուբենից:
* Alfabético, ca. Այբուբենական. ի կարգի այբուբենից:

Alfa-

Digitized by Google

Alfabéto. Ալֆաբէտք. այբբենք. հէՃէ:
Alfána. իգ. Է յատուկ անուն մատակ ինչ երիվարի:
Alfido. Է քար ինչ սատրինչ խաղուն. որ սովորաբար կոչի Alfiére.
Alfiére, ար. Alfiéro. Դրօշակակիր: պայրաֆար: տես և Alfido.
* Álfio. Խոտ ինչ:
* Alfórdio. ՕՃ ինչ Թունաւոր:
Á lga. Մամուռ. լօռ: ֆէլանՃէ. ֆէնիլ օռա:
Algaría. Algaróso. Տես Fasto, Fastoso.
Álgebra. ԱլՃէպրայ. (է ազգ ինչ Թուաբանուէ, որ Հաւէ զՄեծուեց ըՀանրագրէս՝ նշանակէլոց 'ի ձեռն գրոց այբուբենից:) էլՃէպրէ. էլՃէպրէ:
* Algebrísta, ար. Հմուտ ալՃէպրային:
Algénte, հ. Սառեցուցիչ: ցրտասառոյց:
Algere, է. Ցրտանալ. սառիլ:
Alghería. Algheróso, sa. Տես Fasto, Fastoso.
Algóre, ար. Սառնամանիք. ցրտուն սառտիկ:
Algorísmo. Թուաբանուն. ալՃէպրայ:
Algóso, sa. Մանուասառ. մանուասից. լօռաւէտ:
Ália. Թև շինուՃածոց. կոչի և Cortina.
Aliáre, ն. Սաւառնել: շուրջ յածիլ:
Alica, ար. Կերակուր ինչ նախնեաց: ըստ այլեաց նիսի է արմտիք ինչ, որ յիտալիա սերմանի 'ի գարնան:
Álice, իգ. Է ձուկն ինչ ծովային, որ կոչի և Acciuga. զոր ոմանք շինեցեն ըստ Sardella ին:
Alicetta. Ազգ ինչ սրոյ:
* Alicríno. Է մատաղին անուն ինչ գիՀին:
Alidáda. Շարժական լեղՀակ. (է շարժական քանոն փոքր, հաստատեալ 'ի կեդրոնի երկրաչափական գործեաց 'ի պէտս չափելոյ զանկիւնս:)
Álido, da. Alidíre. Տես Arido, ևն:
* Alidoráto, ած. ՈսկեՃև:
Alidóre, ար. ՋորուՀ. ցամաքուՀ:
Alieggiáre. Տես Aliare.
* Alienábile, հ. Օտարացուցանելի. զոր հնար է օտարացուցանել:
Alienaménto. Տես Alienazione.
Alienáre. ն. Օտարացուցանել. կամ վաՃառել. (ասի զկալուՃածոց:) ասկած: ֆ. Օտարանալ. մեկնիլ. հեռանալ. սարտանուլ: այրբէլաֆ:
Alienataménte, մ. Ապշուբ. անմտաբար. ցնդամտիբ. մտաց:
Alienáto, ta. Alienatíssimo, ma. Օտարացեալ. օտար: մեկնեալ: alienato da sensi. անզգայացեալ. յափշտակեալ մտաց:
Alienatóre, ար. Alienatríce, իգ. Օտարացուցիչ. հեռացուցիչ. մերժող:
Alienazióne, իգ. ԱնՀաւատութիւն. բաժանումն: Օտարացուցանելն (զարՇուԹեն կալուՃածոցն.) վաՃառումն: di mente. ուշաբարձութիւն. ցնդումն մտաց. անմտուՀ:
Aliéno, na. Alieníssimo, ma. Օտար. օտարոտի. այլ: էապանՃ. էլ: հակառակ: esser alieno da una cosa. օտար լինել յիմեքէ. ոչ ունել հակամիտուՀ առ իմն: alieno dai libri. ուսումն նատեաց. անիմաստասէր:
A liétta, նա. Թև փոքր: ֆէնլիկ գանաֆ:
Á liga, Aligóso. Տես Alga, Algoso.
A lígero, ra. Թևաւոր. թեւական: գանաֆլը:
* Alimentaménto. Սնունդ. տածումն:
Alimentáre, ն. Սնուցանել. կերակրել: պէուլէմէ:
Alimentário, ia. Pensione alimentaria. Հաստատ ապրանաց:

Alimentáto, ta. Սնեալ. սնուցեալ: աՃս և Elementato.
Aliménto. Սնունդ. ապրուստ. կերակուր: էէՃէ. իլէՃէ: տես և Elemento.
* Alimentóso, sa. Անդադար:
Aliósso. Վէգ. Ճան. (է ոսկր՝ որով խաղան մանկունք:) ալէ:
Aliótto. Ծայր թեղանեաց վերաբկուելի երիք:
* Alípede, ար. Որ ունի թեւս յոտս. (ասի զվահագնէ:)
* Álipo. Է փոքրիկ ծառ ինչ գաղղիոյ. որոյ հիւթ է դառն, և մաքրէ զմարդ և զմարսս:
Aliquánto, ta. Որչափական. (յուսումնականուէ ասի զփոքր քանակուէ, որ քանի մի անգամ կրկնեալ ոչ չափէ Հզդիւ զմեծագոյնն:)
Aliquóto, ta. Քանորդական. (ըստ ուսումնականաց ասի զփոքր քանակուէ, որ քանի մի անգամ կրկնեալ՝ չափէ Հզդիւ զմեծագոյնն:)
Alismo. Բժշկական խոտ ինչ Չրային:
Alíso. Տես Giglio, Fiordaliso.
Alitáre, ն. Շնչել. արձակել զշունչ: ասլաֆ ալէաֆ:
Alitáre, ար. Հեգ. գժուարաշնչուՀ:
Álito. Շունչ. շնչառուն. ասլաֆ: ռիկ. մեզմ օգ. գոլշիք: riaver l' alito. շնչել. շունչ առնուլ: raccoglier l' alito. տես Riaversi. Rubar coll' alito. Ճարտար գողանալ:
* Alitóso, sa. Alituóso, sa. Որ բուրեալ զՀոտ:
* Alivelóce, ած. Երագաթև. արագաթռիչ:
Álla. Է տրականակերտ նախդիր իգական. Տես Allo.
Álla. Հրապարակ. կամ լաւ ևս՝ տուն Հատարակաց: Զափ ինչ անգղիոյ, որ է իբր երկու կանգուն ֆիորէնցայի:
Allaccévole, հ. Թակարդիչ: յանկուցիչ. Հրապուրիչ:
Allacciaménto. Կապումն. կաշկանդումն:
Allacciáre, ն. Թակարդել: գոռալաղ գիՀարդ: կապել: allacciarsela, կամ allacciarsela via su. կարի իմն յանՃնապատասան լինել. լինել անՃնահաՃ:
Allacciatívo, va. Թակարդիչ: * Allacciatríce, իգ. Թակարդեալ. կաշկանդեալ:
Allacciatúra. Կապումն. ալեսումն. կոՃկումն. կապ: տես և Brachiere.
Allagagióne, իգ. Allagaménto. Ողողումն, հեղեղումն:
Allagáre, ն. Ողողել. հեղեղել: սու բաՃաֆ: խուժել. խուռն յարձակիլ:
Allagazióne, իգ. Տես Allagagione.
* Allampanáre, է. Տես Ardere. Կաւառաղիլ 'ի սովու:
* Allampanáto, ta. Ջորացեալ ոՃ զխուիբ. նիՀարացեալ յոյժ:
Allantóide, իգ. Է մին յաղտից կամ 'ի Թաղանդից. յորում պատատեալ է սաղմն յարգանդի բանում կենդանեաց:
Allapidare, ևն. տես Lapidare. ևն:
* Allappáre, ն. Կծել (զլեզուն. զբերան:)
Allargaménto. Լայնումն, ընդարձակումն. տարածումն:
Allargáre, ն. Լայնել. ընդարձակել: էայֆաֆ. էէնիլէմէ: բանալ. տարածել: ալֆաֆ: երկայնել: il freno. Թուլացուցանել զանձն: փիվիրի ֆէվէրմէ: la mano. բանալ զձեռն. առատաձեռնել: allargarsi a far checchessia. գնել 'ի մեկ առնել ինչ: allargarsi con uno. յայտնել ուրեք զկարիՀուրդս իւր: sopra qualche soggetto. Հոխաս.

Digitized by Google

Ճախանալ բանիւք. կամ Ճոխագոյնս երկոյնաբանել 'ի վերայ երի։

Allargatína. Փոքր, կամ դոյզն ընարձակութիւն։

Allargáto, ta. Լայնեալ. ընարձակեալ։ առաս. լի։

Allargatójo. Ընդարձակիչ. (պղպջատեայ սրտաբ ինչ սակերբաց 'ի գէտ ոսորկելոյ և փոքր մի ընդարձակելոյ զբերանն ծակս։)

Allargatóre, ար. Լայնող. ընդարձակիչ։

* Allarmáre, ն. Դրդռեալ 'ի զէն. 'ի զէն շարժել։ սիլանանդրմա։ * Allarmársi, յ. 'ի զէն ընդհանալ։

Allárme, ար. Դրդռութիւն 'ի զէն. աղմուկ։

* Allassáre, ն. Պարտաստեցուցանել։ յ. Պարտաստիլ. տկարանալ։

* Allastricáre. Տես Lastricare.

* Allatívo. Տես Ablativo.

Alláto, կամ A láto, գ. մերթ և նա. խնդրեմ պարս, երբեմն և ընտ. 'ի կողմանէ. հուսպ. մեռ։ էաբ։ առ (գործականաս.) առ համեմատութիւն։ էանընպա։ aver danari allato. ունել դրամն առ իւր։ Alláto Alláto. Մերձագոյն. հպագոյն։

Allattaméntо. Դիեցուցանելն. կաթնատուն։

Allattánte, հ. կաթնատու. սատատու։

Allattáre, ն. Դիեցուցանել։ ե. Դիել։ էմդ։

* Allavoráre, Allavoráto. Տես Lavorare, եմ։

Allazzáre. Տես Stancare.

* Alleánza. Դաշնաւորուն. նիզակակցուն։ ակա. փոխանա։ գալ։ far alleanza. դաշնաւ և նակցել։

Alleáto, ta. Դաշնաւոր. նիզակակից։ փոխ։

* Alleccorníre, ն. Զարթուցանել զախորժակն։ հրատրել։

Alleficáre, ե. Alleficársi, յ. Ամրատանալ. սնանել։

Allegagióne, իգ. Allegaméntо. կոչումն բանից, կամ գրոց 'ի վկայուն. յառաջբերումն։ փոխարկումն ծաղկին 'ի պտուղ։ allegamento de' denti. առատ նստուն. առնուն առատմանց։ փիլ գամանսոր։

* Allegánte, հ. Որ յառաջ բերէ վկայուն։

* Allegantemente. Տես Elegantemente։

Allegáre, ն. Յառաջ բերել զբան ուրուք. կոչել զվկայուն ուրուք. 'ի մէջ բերել։ իրաք էրմէ։ allegare a sospetto. համարել զոք կասկածելի։ allegar morti. բացակայ. կամ տնզոր վկայս 'ի մէջ ածել։ i denti. առնուլ զատատմունս։ փիլէրի գամանսոր։ եւ՝ զարթեցուցանել զախորժակ։ Allegare. Դաշնակցել. նիզակակից լինել։ Զուգահատանել զհրահաղելիս ('ի պէտս հատանելոյ զգբրատն։) փոխել ծաղկանց 'ի պտուղ։

Allegáto, ta. Յառաջ բերեալ. կոչեալ 'ի վկայուն. դաշնաւոր. նիզակակից. հանդիսաւոր (գրամ, ՝՝՝ որոյ չափ բաղադրութեան է ՝՝՝ կարդելոյ արքունի հրամանին։)

Allegatóre, ար. Allegatríce, իգ. Որ յառաջ բերէ. որ կոչէ 'ի վկայուն։

Allegazióne, իգ. Յառաջբերումն. կոչումն 'ի վկայուն։

* Alleggeráre. Տես Alleggeríre, յ. Մեղմանալ. թեթևանալ։

* Alléggere. Տես Eleggere.

Alleggeriméntо. Թեթևուն (՝՝՝ բեռանց.) նուազումն. սփոփումն։

Alleggeríre, ն. Թեթևացուցանել զբեռն։ հաֆիֆ էէմէ։ դիւրել. սփոփել. փարատել։ յ. Թեթևանալ։ հաֆիֆէէնմէ։ հանել 'ի թիկանց զձորձս։

* Alleggeritóre, ար. Բեռնաբարձ նաւակ մեծամեծ նաւուց։

Alleggiáre, եմ. Տես Alleggerire, եմ.

Alleggiatóre, ար. Alleggiatríce, իգ. Թեթևացուցիչ. դիւրիչ. սփոփիչ։

Alleggieraméntо. Տես Alleggerimento.

* Allegieráre. Տես Alleggerire.

Allegoría. Այլաբանութիւն։ բէնիլ դէնիա։

Allegoricaméntе, գ. Այլաբանօրէն. այլաբանաբար։

Allegórico, ca. Այլաբանական։ դէնիապի։

Allegorísta, ար. Այլաբան. որ խօսի, կամ մեկնէ այլաբանօրէն. որ խնդրէ այլաբանական խմասաս։

Allegorizzáre, ն. Այլաբանել. մեկնել այլաբանօրէն։

* Allegrággio. Տես Allegrezza.

Allegraméntе, գ. և գբ. Զուարթագին. խնդամտաբար։ ընենի էէ։ աներկիւղ. քաջաբար։ էրէ էէ։ Հանդգն. զուարթացեր։ գէնիգի։ հա ճանմէ։

Allegraméntо. * Allegránza. Տես Allegrezza։

Allegránte, հ. Ուրախարար. զուարթացուցիչ։

Allegráre, ն. Ուրախացուցանել. զուարթացուցանել։ սէնինդիրմէ։ յ. Ուրախանալ. զուարթանալ. խնդալ։ սէնինմէ։ allegrarsi con alcuno di checchessia. խնդակցիլ. կամ ուրախակից լինել ումեք։

Allegratívo, va. Տես Allegrante.

Allegrézza, Allegría. Ուրախութիւն. խնդութիւն։

Allegrissimaméntе, գ. գեր. Բազում խնդութիւն. խնդամտագոյնս։

Allégro, ra, Allegríssimo, ma. Ուրախ. զուարթ. բերկրեալ։ ընենի։ էնենիր էէ։ կոյտառ. առոյգ։

Allegróccio, ia. Զուարթասէր. զուարթամիտ։

Allelúja. Ալէլուիայ։ է և աղդ ինչ թրթենջուկի ծաղկեալ 'ի զատկին։

Allenaméntо. Յաղագուսն. հանդիստ. դադարումն։

Allenáre, ե. Նուազել. թուլանալ. մեղմանալ. սիարանալ։ ալանմէ։ ն. կազդուրել։ սկնդել. զօրացուցանել։ * Մեղմել. նուազեցուցանել. ցածուցանել. (ղաստուն։) un cavallo. աշխատ առնել ձերիվարն ('ի զօրացուցանել զնա)

Allenáto, ta. Նուազեալ. թուլացեալ, եմ։

Alleníre, Alleníto. Տես Rammorbidare, եմ։

Allentaméntо. * Allentánza. Թուլուն. յապտղուսն։ յամրուն։

Allentáre, ն. Թուլացուցանել. թողացուցանել։ էնէնէնմէ։ յապաղել. նուազեցուցանել։ բերել. կամ զնիանիլ առ իմն։ տես և Sbonzolare. * Allentársi, յ. Դիւրիլ, կամ պակասիլ զառ 'ի վերբարձրուն. լինել դիւրեալանելն։ * 'Ի բաց արձակել, կամ թողուլ զոք։ la mano a qualcuno. ընդարձակուն շնորհել ումեք։ դիւր առնել ումեք։ * allentare la voce. խափանել զձայնն։

Allentatúra. Աղէթափուն։ փոչանկուն։ պէպպէնէմ։

* Alléntо. Տես Allentaméntо.

Allenzaméntо. Կապուն կտաւով. կապ։

Allenzáre, ն. Կապել երիզաւ. պատել կտաւով։

Allessaméntо, Allessáre. Տես Lessatura, Lessare.

Allésso, Alésso, գոյ. Տես Lesso.

Allésso, sa, ածական. Lesso. Խարշեալ. պախ։

* Allestáre, Allestíre, ն. Պատրաստել։ հազիրլամամ։ Allestírsi, յ. Պատրաստիլ։ հազիրլամամ։

* Allestíto, ta. Պատրաստեալ. կազմ։ հազիր։

Alletamáre. Տես Letamare.

* Allettajuólo. Տրդիկ թռչուն հրաւիրակ. (՝՝՝ որ զայլ թռչունս ձգէ 'ի ծուղակ։)

Allettaméntо, Allettánza. Հրապոյրք. հրապուրանք։ ճէզպէնէնէմ։

Allettánte, հ. Հրապուրիչ. յանկուցիչ։

Allettáre, ն. Հրապուրել. հանկուցանել. որսալ։ էէմէնէմէ։ կոչել, կամ հրաւիրել զբուն, կամ զայլ կենդանիս։ տես և Albergare. տապատ արկանել զհասկս։ (ասի զանձրևաց, կամ զհողմոց։) * Allettársi, յ. Տես Al-

Digitized by Google

lignare, Annidarsi.
Allettatíva, Allettatívo. Հրապոյրք։
Allettatóre, ար. Allettatríce, իգ. Հրապուրիչ. յանկուցիչ։
• Alletteráre, ն. Ուսուցանել զգայրուել, կամ զգիրս։
• Alletteráto, Alletteratura. Տես Letterato, եւն։
Allettévole, հ. Հրապուրիչ. յանկուցիչ։
Allevaméntо. Սնունդ. դաստիարակուիլ. կրթուիլ։ Ընդարձակ։
* Allevánte, հ. Դաստիարակիչ. մարզիչ։
Alleváre, ն. Սնուցանել. բուծանել. ածել. պեռնել։ դաստիարակել. կրթել. մարզել։ էրէնդրէ էնդրէ։ ընդարձակ էնդրէ։ Allevársi, յ. Սնանիլ. դեռնանդրէ։ կրթիլ. դաստիարակիլ։ էրէնդրգի օլմագ։ allevarsi la serpe in seno. ածել զօձ ի ծոցի։
Alleváto, գոյ. Տես Allievo.
Alleváto, ta, ած. Սնեալ. դաստիարակեալ. կրթեալ։ պէնէնդրէ։ էրէնդրգի։
Allevatóre, ար. Allevatríce, իգ. Սնուցիչ։
Allevatúra. Տես Allevamento.
Allevaturáccia, ենդ. Յոռի սնունդ. անհոգ դաստիարակուիլ։
Alleviagióne, իգ. Alleviaménto. Տես Alleggerimento.
Alleviáre, ն. Թեթեւացուցանել, մեղմել (զցաւ։) հանգիստանդրէ։ * Alleviársi d'un fanciullo. Ծնանիլ զմանուկն։
Alleviáto, ta. Թեթեւացեալ։
* Alleviatóre, ար. Մխիթար. սփոփիչ։
Alleviazióne, իգ. Տես Alleggerimento։
Allezzáre. Տես Puzzare.
* Alliânza. Դաշակցութիւն. միաբանութիւն։
Allibbiméntо. Շոմարութիւն. պակուցութիւն. շփոթութիւն։
Allibíre, ե. Հաստատիլ դուռոյ երեսաց. պակուել. շոմարիլ. շփոթիլ։
Allibraméntо. Կարգութիւն, կամ դրութիւն ի մասանէն։
Allibráre, ն. Կարգել կամ դրել ի մասանէն։
• Allicchiársi, յ. Տես Lisciarsi, Strebbiarsi.
• Allicenziáre. Տես Licenziare.
Allícere, ն. Գրաւ լաւ. Հրապուրել. յանկուցանել։
• Allichisáre. Գրաւ բան ինչ անծանոթ։
* Allietáre, ն. Ուրախացուցանել։
* Allievársi, յ. Սնիլ։
Alliévo. Սան։ պէնէնդրէ։ էրէնդրգի։ ձագ։ di collegio. աշակերտ (դպրոցի։) ոսկիա։
Allifánte. Տես Elefante.
Allificáre. Տես Alleficare.
* Alligáta. Կամակ փակեալ յայլում նամակի. այժմ սովորաբար կոչի Inclusa.
* Alligatóre, ար. Կոկորդիլոս ինչ մեծ՝ ամերիկայի։
Allignáre, ե. Allignársi, յ. Արմատանալ. արմատել։
Allignáto, ta. Արմատացեալ. արմատեալ։ էեօփանդրէ։
Allindáre, Allindíre, ն. Զարգարել. սեղմեցեալ։ փենքիտ։ յ. Զարգարիլ։
* Allindatóre, ար. Զարդարիչ։
* Allinguáto, ta. Տես Linguardo։
Alliquidíre. Տես Liquidire. Alliquidir di compassione. Տես Intenerirsi.
Alliquidíto, ta. Տես Liquefatto։
Allisciáre. Տես Lisciare.
Allistáre, Allistáto. Տես Listare, եւն։
* Alliterazióne, իգ. Ընմանաձայնութիւն. (է մեկ ինչ հարամասանական.) կոչի և Bisticcio.
Allivellâre, Allivellâto. Տես Livellare, եւն։
Allividiménto. Կապուտակիլն. կապուտակուիլ։
Allividíre, ե. * Allividírsi, յ. Կապուտակիլ (ի հարուածոց, եւն։) գարտիտ։

Allividíto, ta. Կապուտակեալ. կապուտակ։
Állo, էգ. ար. Álli, Ágli, յոգ. ար. Álla, էգ. իգ. Alle, յոգ. իգ. Ենարականակերպ նախդիրք կամ հոլովանշանք յարեալք ի յօգն. և բաղադրեալ ի մասանկանց A lo, a li, a gli, a la, a le. Allo. և Agli յարին ի բառս սկսեալս ձայնաւորաւ, կամ S թէ, որ ունի զկնի իւր զայլ ինչ բաղաձայն։ որ allo specchio. հայելւոյն, ի հայելին։ all' amoré. սիրոյ. ի սէր։ alla moglie. կնոջ. առ կին։ եւն։
* Allôbrógo. Այր բիրա. չինական։
* Allocáre. Տես Allogare.
Alloccáccio. ենդ. Յոռի, կամ անհեթեթ բուէշ։
Alloccáre, ն. Սպասել. գարան դրնել. լրտեսել։
Allocchería. Յածուսն, կամ պատրաստ բուէշնից. ապշութիւն։
Allócco. Ապշ ինչ բուոյ. բուէշ։ պատրաստ. էօլիս։ ապուշ. թանձրաբարոյ։
Allodiále, հ. Ազատական (կալուածոյ։)
Allodialità. Ազատականութիւն (կալուածոց։)
Allódio. Ազատական կալուածք. (ըստ օրէնագիտաց՝ է կալուածք սեփական և ազատ, զոր հնար է անտրինել ըստ հաճոյս։)
Allódola. Արտուտ։ լայիր գաղաս։ dar l'allodola, կամ la carne dell' allodola. գովել։ mangiar carne d'allodola. սիրել զգովեսս։
Allodolétta, Allodolúzza, նոմ. Արտուտ փոքր։
Allogagióne, իգ. Allogaméntо. Տալն ի վարձու։
Allogáre, ն. Օգտագործել. գնել ուրեք։ էեբլէգիրդէ։ գնել զոք ի ծառայութիւն ուրեք։ տալ ի վարձու (զտունն, եւն։) էիրայա վէրմէ։ la figliuola. հաստատել առն զդուստրն։ գալ էվլէնդիրմէ։ i danari. տալ ի վարձու զարծանին։ մանէյէ վէրմէ։
* Alloggería. Տես Alloggiamento.
Alloggiaméntо. Իջևան. օթևան։ գնդագ. հան։ di soldati. բանակեալ. գաղար զօրաց։ զօրանիստ տեղի։ օտար։ di state։ տանարանաց։ էսալէտ։ ձ՝ սուերно. ձմերոց։ abbrucciar gli alloggiamenti. տասել է, ասի՝ յորժամ գերեալ ի ոսկէ զանպարշանս, մինչ ուր նա լինել ընդունելի։ հրկէզ առնել զիջևանսն։
* Alloggiánte, հ. Վանատուր. տարանջիկան։
Alloggiáre, ն. Եւ. Տես Albergare. Chi tardi arriva, male alloggia. տասի՝ Որ անագան ժամանէ՝ անպատրաստ գտանէ զօթևանն։
Alloggiáto, ta. Իջևանեալ. օթեւգայեալ։
* Alloggiatóre, ար. Վանատուր. տարանջիկան։
Allóggio. Տես Alloggiamento.
Allogliáto, ta. Ապուշ. թանձրամիտ։
Allongaméntо, Allongáre, եւն. Տես Allungamento.
Allontanaméntо, Allontanánza. Հեռացումն։
Allontanáre, ն. Հեռացուցանել. ի բաց առնել։ իրատանդրէ։ Allontanársi, յ. Հեռանալ. մեկնիլ. օտարանալ (ի ճշմարտութէ։) զարտոդիլ։
Allontanáto, ta. Հեռացեալ. անջատեալ։ իրատանմէյ։
Alloppiáre, ն. Թմրեցնել. մեկոնիանիլ. թմրեցնել։
Alloppiáto, ta. Թմրեալ. մեկոնիանիլ. թմրեալ։
* Allóppio. Տես Oppio. Pigliar l'alloppio։ Մեռանիլ։
Allóra. արտանէալ անխոյ օրէ. Եւ միջարկել ինչ հեգնական. որով ուսանիցէ ֆիզիկեցցի ծագս առնեն զդիմանալուրան։ Եւ և ազգ ինչ սանձի։
Allóra, արտանէալ. խոյ օրէ. հ. Ցայնժամ։ ի պահն։ d'allora in qua։ յայնմէ հետէ. անտի և այսր. յորմէ հետէ. յետ այնց ժամանակաց։ օրէն անդ։ օրէն դէրի։ allora che, կամ allora quando. յորժամ. իբրև։ secondo il tempo d'allora. ըստ այնց ժամանակաց. ի ժամուն։ d'allora innan-

zi.

Digitized by Google

զի. յետ այնոյիկ ժամանակաց. յայնմ հետէ: allora più che mai. յայնժամ առաւել. յայնժամ յառաջ: allora allora. այն ինչ յետ սակաւուց: d' allora che. յորմէ հետէ:

Allorino, գոյ. Նոճ. Դարձեալ փոքր:

Allorino, na, ածական. Դարձեալ: 'ի սարգենոյ: olio allorino. խաղ գաւթոյ:

Allóro. Դարձեալ. սարգենի: փոքրեալ: di alloro. դարձեալոյ: փոքրեալի: chi non vuol la festa, levi l'alloro. առասպել. որ չիսիրի ինչ, բարձցէ և գնասցի նա: Alloro spinoso. Տես Agrifoglio.

Allótta, Տես Allora.

Alluciáre, ն. Հայիլ ուշի ուշով. յառիլ. ակնուլ:

Allucignoláre, ն. Ալորիլ ոտի զպատրոյգ:

Allucignoláto, ta. Պատրուգանեան:

* Allucinársi, յ. Տես Travedere.

Allúda. Սկզբի կոչեալ: Ի-սկզբի:

* Alludénte, հ. Ի սկիզբիկէ:

Allúdere, ն. Ի սկզբանէ ինչ բանիւ. հայեցուցանել ինչ: մինչեւ նիզակ:

Allumáre, ն. Լուսաւորել. լուսանել (զհրաց:) բանիւ: * Ի սկզբանէ պատերին: un pezzo d' allegrezza. լուսանել զուսկիս թիզանութեան:

* Allumatóre, ար. Լուցիչ:

Allúme, ար. Պայծառ: լոյս:

* Alluminaménto, են. Տես Illuminamento, են:

* Alluminére, ար. Լոյս:

* Alluminére, ն. Լուսաւորել: սեւս և Miniare: Գրանալ գրանիցս զասահիս յառաջ ի ներկելն: [illegible] փոքրիկ:

* Alluminatóra. Լուսաւորանելի պատկերս զասահիս, կամ զնկարսաս:

Alluminazióne, իգ. Լուսաւորութիւն:

Alluminosétto, ta. Փոքր մի Թանձր պատկերս:

Alluminóso, sa. Պայծառելին:

Allungaménto. Երկարութիւն. հեռացութիւն. հեռաւորութիւն. սարակայութիւն:

Allungáre. ն. Երկարել. (զկեանս, զբանս, են:) երկայնել. սաստիս. յետաձգել. երկարատեւել. և. ց. Հեռանալ. մեկնիլ. allungare i denti. զբանալ բերանաւն. սանել զբերան: far allungare il collo. ներգել զոք յապատնմամբ կերակրոյն: եւ՝ ներգել զոք կարօտիլ կամ անձկութեամբ: allungar la tela. երկարել զբանն: allungare da dì in dì: որ քան զոր յապաղել: allungare i liquori. մանրել զհեղանիւթս. (ի խառնուածս այլ ինչ հեղանիւթի. սկսրացուցանել զառաջինն.) խառնել (ջուր 'ի գինին, կամ յաջապարն լեմնեին, են:) allungar la vita, է սա ինչ կենդանական. երկանել 'ի խոտաշան:

* Allungasfilaba. Երկարատեւ վանկին. երկարաբանութիւն:

Allungatívo, va. Երկարիչ:

Allungáto, ta. Երկարեալ. հեռացեալ. խառնեալ. ի խառնուածն (գինի:) տարբ:

* Allungatóre, ար. Allungatríce', իգ. Երկարիչ:

* Allungatúra. Երկարութիւն. յերկարաբանութիւն:

Allugáre, ն. Տես Allogare.

Allupáre, յ. Բացնալ յոյժ. սաստիկ:

Allupáto, ta. Սաստիկ. սաստկագոյն: cavallo allupato. ձի խառնեալ 'ի գայլոյ:

Allusingáre. Տես Lusingare.

Allusióne, իգ. Անուարկութիւն (բանից, կամ գրաբանից:)

* Allusívo, va. Անուարկիչ. որ անուարկեն ('ի բանս ինչ:)

* Allustráre. * Allustráto. Տես Illustrare.

Allavióne, իգ. Ի սանուն գեղանոյ գեղեցիկ, յորմէ գեղն սեռի սանել փոխեալ այլապէս զանիծեան:

Álma. Ի բառս բանից. Հոգի. անձն: Հան: սերնդի (պարոյ. և խաւոց:)

* Almadia. Ի նաւ ինչ սաստիկեցաց. և հեղգաց:

* Almagésto. Ալմանձեաց. (է գիր գրեալ Ցն. կամ է հաւաքումն աստղաբաշխական գիտութեանց:)

Almanaccáre, ւ. Գուշակիլ. կամ խորհիլ զանուանս:

Almanácco. Օրացոյց: բանալի: fare almanacchi. սեւս Ahnanaccare.

Almánco, Alméno. Գէթ. գոնէ: հիւ. օրինակս. պարի:

Almiráglio. Տես Ammiráglio.

Almiránte, հ. Ծովապետ, կամ ծովակալ: գլխաւոր ի նաւս: նաւ. ծովապետին:

Álmo, գոյ. Տես Animo.

Almo, ma. ածական. Կենդանարար. կենդանատու. զբարգանց. ջերմիկ. պանծալի. գերապանծ. * զբղեցիկ: սիրելի. մեղգասէր: սէր: քաղցր. սիրաժիլի:

Almucantáro. Բառս արաբացոց, և ասի՝. Փոքրիկ մոգացածին շրջանակք գնացին՝ զուգահեռականք առ երկրաս. յերկրէն մինչեւ ցկիսա գագաթանն:

* Almúgia. Բառս ասորաց՝. Ջուգահայեցոյ. (երկու մաղրակք ասին in almugia, ի զուգահայեցոյ. յորժամ հային առ միմեանս նովին հայեցիցք կենդանակերպիկ իւրեանց:)

Álno. Տես Ontano.

Aloè, ար. Հալոէ. (է բառս ինչ ասեղագործաց և բժշկական. է եւս հիւթն նոցն բառոց.) Հալոէ. (է եւս քաղցրահոտ ծառս ինչ հնդկաց:) նոյն ասեալ:

* Aloético, ca. Հալոէական. հալոէական:

Alóne, ար. Բակ. (է պատկ ինչ լուսոյ. որ երբեմն երեւի զարեգակամբ, զլուսնով, և զայլ մեսրակաց:)

Alopecía, Alopezía. Հերաթափութիւն. (է սեռս ինչ Թափէ զմազս:)

* Alóre. * Aloróso. Տես Odore, Odoroso.

Alósa. Տես Laccia.

Alóscia. Ի ընդերի ինչ ապանեալաց յորինեալ 'ի ջրոյ. 'ի մեղանի և 'ի պարարաց:

Álpe, իգ. Ալպեան լերինք. (են լերինք ինչ. որք պատեն զնաւոյս 'ի հիւսիսոյ:) լեռնք:

Alpéstre, հ. Alpéstro. Ալպեան. նման ալպեան լերանց: վայրի. ապառաժուտ. գժնդակ. առաջապարին:

Alpigiáno, ածական. Բնակիչ ալպեան լերանց:

Alpígno, na. Alpíno, na. Ալպեան. ալպեայ:

Alquánto, հ. Փոքր մի. փոքր ինչ: պիրաւ: alquanto caldo. գաղջ: ցաւեալ: alquanto nero. Թուխ: խոնջ: alquanto tempo. վայր մի. առ վայր մի: պիր ալ: alquante volte. անգամս ինչ. երբ անգամ: պիր գալ երբէ:

Alquánto, ta, ածական. Ոմն. իսն. ինչ: պարբ. ապանեալ con alquanta gente. սակաւ մարդիկ. (վարբ եւս երբ գոյ. խնդրեն զսակաւս. և նշանակեն) փոքր ինչ գոյզն ինչ: պիր ալ: con alquanto di buon vino. գոյզն ինչ զարեալ գինեաս:

* Alquantúno. Ոմն. ոք:

Alsì, կամ Al sì. Տես Altresì.

Altaléna. Ճօճանոց. սասանոց. յակուրջի: սալանոց:

Altalenáre, ն. Խաղալ յակուրջի:

Altaléno. Ճաճուրջի, (է գերան ինչ երկայնագոյն եղեալ հաւասարակշիռ 'ի վերայ այլոյ գերանի վարեալոյ ի գետին 'ի պէտս զանազան իրաց, բազմիցս 'ի բազմաս 'ի վերացուցանել զանեանս:)

Altaménte, հ. Բարձր ձայնիւ: խոսեալ տեսանելի

Digitized by Google

շրեկոպաց։ վանքապետ։ Ի խորս։ կարգվոր։ կարգ։ ։

* Altána. Բացայայտ, կամ բարձրաւանդակ տեղեաց։ (է անյարկ տեղի կառուցեալ ի վերայ տանեաց։)

* Altánto, St'u Altrettanto.

Altáre, ար։ Սեղան (սուսերաց։) դիրապ։ գոգպան։ ։ scoprir gli altari. 'Ի վերայ հանել զգանն։ scoprire un altare per coprire un altro. սասա։ զայս կարկատել, և զայն պատատել։ մատանել Ի պարտեզ 'Ի վանքեալ զպարտս։ զպարտս պարտեզ վանքեալ։

Altarélło, la, ած։ St'u Alterello.

Altarélło, ի։ Սեղան փոքր։

Altaríno. Նոյն է։ St'u և Inginocchiatojo.

* Altavéla. Զուլն ինչ ծովային։

* Altazóso, sa. St'u Altiero.

Altéa. Խոտ ինչ, որ կոչի և Bismalva.

Alterábile, ն։ Անյարկելի։ փոփոխական։

Alterabilità. Alteraméntо. St'u Alterazione.

Alteraménte. St'u Altieramente.

* Alteránte, ն։ St'u Alterativo.

Alteráre, ն։ Անյարկել։ փոխել։ փոխել յայլ։ փոխարկել։ Alterársi։ յ։ Անյարկել։ ամբոխիլ։ զայրանալ։ զայրանալ։

* Alteratraménte, ի։ Զարմանաց։ բարկութեամբ։ զայրագին։

Alteratíssimo, ma. Գեր։ Ծանրագոյնագոյն։

Alteratívo, va. Անյարկիչ։ փոփոխիչ։ խառնիչ։

Alteráto, ta. Անյարկեալ։ փոփոխեալ։ խառնեալ։ դարձեալ։

Alterazioncélla, նա։ Դոյզն ոչնչութիւն։ խառն ինչ տարբերութիւն։

Alterazióne, իգ։ Անյարկութիւն։ փոփոխութիւն։ պնդիչ։

Altercáte, ն։ Կռուել։ գժտել։ բանակռիւ լինել։ վէճիլեալ։

Alterozióne, իգ։ Կռիւ։ գժտութիւն։ բանակռիւ։ նիզակ։

Alterétło, la։ Փոքր մի բարձր։ բարձրիկ։

Alterézza, Alterígia. Անբարեսիրութիւն։ գանազանութիւն։ տեսիլ։

* Alteríssimo, ma, գեր։ Գանազանագոյն։ հարազանագոյն։

Alternaménte, ի։ Փոփոխ։ փոխանակ։ ինչպէս ինչ։

Alternáre, ն։ Փոփոխ գործել։ փոխանակել։ փոփոխել։ Ինչպէս ինչ պնդիչներին։ Լարգել փոխ առ փոխ։ սաղմոսել առն առ առն։

Alternataménte, Alternativaménte. St'u Alternamente.

Alternatíva. Փոխարէ փոխն յերկուց։

* Alternatívo, va. Alterináto, ta. Փոփոխ։ որ գործէ փոփոխ։

Alternazióne, իգ։ Փոփոխութիւն։ փոխանակութիւն։ փոփոխութիւն։

Altérno, na. Փոփոխ։ փոխադարձ։

Altéro, ra. * Alteróso, sa. St'u Altiero.

* Altersì. St'u Altresì.

Altétto. Փոքր մի բարձր։ տես և Alticcio.

Altézza. Բարձրութիւն։ խոնարհութիւն։ վեհութիւն։ գերազանցութիւն։ վերհանձնութիւն։ մեծասրտութիւն։ քաջասրտութիւն։ Բարձրութիւն։ (է պատուանուն իշխանաց։)

Altezzóso, եւն։ St'u Altiero.

Altíccio, ia։ Քիչ բարձրացեալ։ 'Ի գետնոյ։ դեղջ։

* Altichioménte, ն։ Բարձրավարս։ բարձրագլուխ։

* Altícorníto, ta. Բարձրակոնքեալ։

* Alticorréntе, ն։ Խարշնիմաց, կամ անդնդաքարոյ։ (ծով։)

Altteraménte, ի։ Անբարատանան։ դարձեալ։ տիպ։ իւն։ արիւնաբար։ վերհանձնութեամբ։

Altierézza. St'u Altezza.

Altiéro, ra. Անբարատան։ գանազան։ հպարտ։ մարդասէր։ քաջ։ կամ բանաւոր։ (տեսուն։) ազնուական։ ազանդաբոյս։ նազելի։ շքեղ։ մեծ։ երևելի։ փառաւոր։ Լեսիրիլ։ փառասէր։

* Altifreménte, ն։ Բարձրագոչ։ ահեղագոչ։

* Altifrondóso, sa. Բարձրատերև։ տերևաւոր։

* Altigiovánte, ն։ Շահեկանագոյն։ յոյժաշահ։

* Altimetría. Բարձրաչափութիւն։ (է արհեստս չափելոյ զմասչելի և զանմասչելի բարձրութիւն։)

* Altíre. St'u Satire.

Altisonánte, ն։ Բարձրագոչ։ բարձրաձայն։

Altissimaménte, ի։ Գեր։ Բարձր յոյժ։ բարձրագոյնս։

Altíssimo, ma. Անհասանելի։ գոյ։ Բարձրագոյն։ ած։ հոյ։ բանի։

Altitonánte, ն։ Որ արտասանի 'Ի բարձանց։ տես և Altiero.

* Altitódine, իգ։ St'u Altezza.

Altivolánte, ն։ Բարձրաթռիչ։ երկնաթռչուն։

Álto, գոյ։ St'u Altezza. Խորք ծովու։ անդունդ։ Բարձր, կամ գլուխ։ (է բառս երաժշտական։)

Álto, ta, ած։ Բարձր։ խոնարհ։ վեհամիտ։ վարանական։ ազնիւ։ պատուական։ գերազանց։ մեծ։ ընտիկ։ ։ դարձ։ uomo d' alto sapere. այր մեծգիտուն։ կարգաւորիս։ d' alto legnaggio. մեծազգի։ in alto mare. 'Ի խորս ծովուն։ յանդունդս։ ։ ad alta voce. 'Ի ձայն բարձր։ alta ora. անդամ ժամ։ di alto. յեր արշալուսին։ յՍՍ Ի գնացեալ արեւուն։ il sole era molto alto. բարձրացեալ էր յոյժ արեւն։ Դժուարին։ վանդաւոր (հանդարտչ։) մատալուս (վանդաց։) Լայն (ձայն։) անդրանի։ տարաբոյսման։ բարձրաձայն։ ամբարտաւան։ փարիսի։ խոր։ խորին։ գերին։ alto sonno. քուն խոր։ alto dal vino. գինարբուքեալ 'Ի գինեալ։ գեղջ։ dire l' alte cose. հանդգնին։ չարգանալ։ բարբանիլ։ tenere, կամ avere la testa alta. բարձրապարանոց լինել։ գոռոզանալ։ parlar alto, կամ molto alto. խօսել խիստ։ կամ խրոխտանաց։

Álto (եգիտ։ միայնակ։ նշանակի) Բարձրաւանդակ։ երկին։ ծով։ verso l' alto della città andando. գնալով 'Ի բարձրաւանդակ։ կամ 'Ի բարձրակողմն քաղաքին։ cadere da alto. անկանել 'Ի բարձունէ։ կամ 'Ի բարձանց։ յերկնից։ si teneva in alto. կայր 'Ի խորս ծովուն։ in alto. 'Ի բարձունս։ 'Ի վերս։ Հոգեալ։

Álto, ի։ 'Ի վերս։ 'Ի բարձունս։ Հոգեալ։ բարձր ձայնիւ։ Խոսեալ։ սակ։ հանգամ։ Ելեալ։ սակ։ գն։ Խիստ։ գն։ fare alto. գնալ առնել կամել (զբարդ։) գարեալ։ յարել։ fare alto, e basso. առնել զ հանգոյս։ կամ զ մեր։ * al più alto. առ առաւելն։ առաւել անդգան։

* Altomugghiánte, ն։ Բարձրագոչ։ ահեղագոչ։

* Altoriaménto. Altoriáre. տես Ajuto, Ajutare.

* Altórno. St'u Intorno.

Altraménte, Altraménti, ի։ St'u Altrimenti.

Altresì, Altressì. Դոյնպէս։ նմանապէս։ այսպէս։ ինչ։ գեղեալ։ պանա ինչ։

Altrettále, ած։ Միայնակ։ այնպիսի։ պանդիպին։ տես և Altresì.

Altrettánto, ած։ և ի։ Դոյնքան։ այնքան։ այնչափ։ հանդերձ։ գեղեալ։ altrettanti. նոյնքան։ այնքանք։

Altri. (սովորաբար 'Ի ինչ ածի չգալի առարկանն)

Digitized by Google

Ալ ոք. այլ ամեն. այլ: փոքր. պէս. փոյթ. փոխն. եւ ինչն: tanto sa altri, quanto altri. այլն չափ գիտէ մին: տարբեր միւսն: roba d'altri. ինչք ասային, կամ այլոց:

Altrichè. Տես Altrochè.

Altriéri, հ. Զեռանդն. եռեալ կիսն:

Altriménti, հ. Ալ այլազգաբար. այլազգ. փոյթ թիւրեալ: non altrimenti che. ոչինչ ընդհան 'ի յայր նման:

Altro, ra. ածական. Ալ. այլազգ. պակաս. գոյութ. այլ ամեն: միւս. այլ. երկրորդ. օգոր: մեծագոյն. գոյ. Ալ ինչ. այլ իմն. այլ. պակաս չեմ: se Iddio facesse altro di me. եթէ ոչ այլազգ ինչ անարդ նեսցէ զինէն: (յ եթէ մեռայց:) l'un l'altro. զմիմեանս: զերի զերեսի. զերի զերինն: այր զնոյն կիր: caddero gli uni sopra gli altri. անկան 'ի վրայ միմեանց, կամ 'ի վրայ իրարոց: l'un contro l'altro. Ը միմեանս. 'ի վրայ միմեանց: niun altro. ոչ ոք այլ. ոչ այլ ոք: niente altro. ոչինչ այլ. ոչ այլ ինչ: per altro. յայլմէ կողմանէ. յայլ ինչ ամ. թէպէտ և: avvio, o avveduto per altro, ma avarissimo. թէպէտ և խնայասէր, կամ խուհեան. բայց ինչ ոք ապահ: l'altro giorno. 'ի միւսում առաւ: gli uni, e gli altri. երկոքին եւ. երկոքանչիւր: նիւթի գէ: nè l'uno, nè l'altro. ոչ ոք. և ոչ մին: հիւ զերինի: un'altra volta. միւս եւ. միւսանգամ եւ: gli uni... gli altri. ամենք... և զմանք. ամենք... և այլք. ամենք... և հէ ոք: գոյութ: per altro. ամեն del Resto.

Altrònde, կամ Altri che, հ. Եթէ ոչ. բայց եթէ. բաց 'ի: եւս: non esser da altro, che da նոյն ոչ յայլ ինչ լինել. զիտանելոյս. բայց 'ի:

Altrónde, հ. Ալ ուստ. յայլմէ կողմանէ: գոյութ եւրուն: յայլմէ պատճառաւ. յայլմէ սիրանէ. այլ ոք. Ը այլ. Ը այլ կողմն: գոյութ եւրն: d'altronde. այլուստ: գոյութ եւրուն:

* Altrottále, հ. Տես Altrottale.

* Altrottánto. Տես Altretanto.

Altróve, In altrove, հ. Ալ ուր. յայլ տեղի. այլ տարեալ: գոյութ եւրն: d'altrove. այլուստ. գոյութ եւրուն:

Altrúi. դերբ. (ասի միայն զանարգայ. և ոչ ի կանանաց ոչ վարի յուզական: է եղանակի և յարանկան. բայց 'ի բարբառական հաւելոյ՝ յայլոն կարէ վարիլ անանուանիւ:) Ալ. այլ ոք. ոք: գոյութ: l'altrui. գոյ. Ուսարինն. ուսարին ինչ. գոյութ ուրուն. ինչն: si dee guardar di tor l'altrui. պարտ է զգուշանալ 'ի յափշտակելոյ զայլոցն. կամ զուսարին:

Altúra. Բարձրութիւն: խոսկութիւն: հանապարհ. գագաթն: բարձ: person di grande altura. այր սքանչելի. կամ երեւելի:

Altuéttra, նա. Բարձրաձիգ փոքր:

* Alvíno. Ծոցոյ ինչ անանուն:

Alveáre, ար. Alveário. Փեթակ. բանիկ. գոմ: Alveo. Դրան է. ասալ գեանց:

Alvéolo. նա. Alveolus. Alveoli de' denti. Ատամ նոսրանցիկ. (յ բառս ուղղագրեալ ընդարոյ՝ յորս յեռանեալ են ատամունք:)

Alvíno, na, ածական. Ոստրոյն. փորոյ:

Alúma. Տես Allume.

Alúnno, ար. * Alúnna, էգ. Սան. աշակերտ: դերեւերտ:

Alvo. Ոստրոյն. պորանց. գոտ. ասիմ:

Alzája. Պարան ձգելոյ վերատեսի Ը գեմ հոսանաց գետոյն: նաւասիրաբար: եկեղեցի:

Alzaméntо. Բարձրացումն. ամբարձումն. բարձրացանելն. բարձրացանելն զանձն. բարձրացուցանելն զանձն: ասասիսուն ձայնի:

Alzáre, ն. Բարձրացուցանել. ամբառնալ. վերացուցանել: եղարբ գաղբէ՝ գոնել. բարձրացուցանել զոք: վերա եմիլ: il prezzo. աճեցուցանել գրինն: la bandiera. բնել պարագլուխ. կամ ասալնորդ: le vele. պարել զառագաստս: la voce. ձայն բառնալ. աղաղակ գնել: բարձրանալ: le risa. ծաղր. արձակել. ծիծաղել բարձրաձայն: alzare i panni. 'ի վեր առնուլ զհանգերձսն. և՝ ապրանքս զանձն 'ի գործ պառնկուն: (ասի զկնոջէ:) le corna. եղջիւր ամբառնալ. գոռոզանալ. և՝ ընդվզել: i mazzi. գոզանալ. ցանուլ. ցրոյ զանել. և՝ փախչել: il fianco. ուսով ասասալ: il gomito. ոտ. ընդեղ ասասիկ: Alzársi, յ. Ամբառնալ. կանգնիլ: գոյնոյ: հարեալ նել (ասասիզայ:) alzarsi in piedi. յառն յառնել. յառնել: alzarsi dal letto. յառնել յանկողնոյ:

Alzáta. Alzatúra. Տես Alzamentò.

Alzáto, ta. Ամբարձեալ. վերացեալ. յարուցեալ. նեղ: andare alzato. գնալ բաղաղաւոր:

AM

AMábile, հ. Amabilíssimo, ma. Սիրելի. ցանկալի. քաղցր: սիրելեղի. սիրելի. սիրելի. սիրելի. կամ բարեհամ, կամ անուշակ (գինի:) փափուկ. կամ համբուրանաւոր (կերակուր:) քանիլ:

Amabilità. Սիրելի գոյն. հանգիստանաւոր. քաղցրաբարուութիւն. քաղցրութիւն:

Amabilménte, հ. Amabilemente. Սիրով. սիրազգաբար. մարդասիրաբար: հանգիստիւ իւն:

* Amáca. Ամրակեալ մանիր այրասիրեացուց:

Amadóre, ար. Սիրող. սարփանու:

* Amadríade, էգ. Ի յանտիսարան ոք անտառաբնակ:

Amálgama. Ջանգամեան անգիր. (է բաղադրեալ ինչ հրահալելոյ զանգեալ անգիտ:)

Amalgamáre, ն. Ջանգել զհրահալելս Ը անգիր:

* Amandoláta. Նաշեան. հեան, կամ այլ ինչ կերակուր կաղամբալ 'ի նշոյ:

* Amandolíno. Նաշ փոքր:

Amánte, հ. Սիրող. սարփանու. սարփանու: սանի. սիրահար: սէր. ուզ: di amante. սիրազգեան: da amante. սիրոզաբար. ոգի զարդարեանու:

Amanteménte, հ. Amantissimamente. Սիրով. սիրոզաբար:

Amantíssimo, ma. գեր. Սիրալեր. սիրազգաբար. մարդասիրազգոյն:

* Amanuénse, ար. Պատանեազիր. գրիչ. օրդի դեանոց:

* Amánza, էգ. Սիրուհի. սարփալի. սէր. ցանկութիւն:

Amaráccio, գէշ. Դառնագաւառ. ամենագաւառ:

Amaraménte, հ. Amarissimamente. Դառնագոյն. յոյժ գոյնի. դառնագոյն. խստիւ:

Amaránto. Ծիրանագոյն ծաղիկ ինչ աշնանային. (անուանեալի՝ Ամարանտ:) գարնանի եկեղի: ծիրանագոյն երանգ ինչ նման այսր ծաղկան:

Amarásca. Marásca. Բալ ինչ թթենաւոր գիրեն:

Amarásco. Ալ ինչ թթենաւոր բալենոյ: գիրեն ազգէ: գինի յորինեալ 'ի թթենաւոր բալոյ:

Amáre, ն. Սիրել: սէրեալ: հարկանիլ 'ի սէր: amar d'amore, կամ per amore. սարեալ. սիրել սարեալ: amar meglio. ընտրել. ներեալ ընտրել. յոյժ սիրել: amar più, կամ più volentieri, ան. նոյն եմ: amarsi l'un l'altro. սիրել զմիմեանս:

Amá-

Digitized by Google

Amáge. Կոպիլ. պիտրժիլ. բաղմալ. խիթիթ։ il terren l'ama. ուռնայելայ ամէն 'ի գետնի անգ. (ասի զանկոյ՝ յարժամ անկեալ ուրիք՝ ամէն։)

Amareggiaménto. Դառնութիւն. տխրութիւն։

Amareggiáre, ն. Դառնացուցանել. վշտացնել. նեղել. տխրեցուցանել. խիթիթել. բռաւնդրը մտ։ է. Դառնանալ։

Amareggiáto, ta. Դառնացեալ. վշտացեալ, եան։

Amarélla. Ի խատ ինչ, որ կոչի և Matricale.

Amarétto, ta. Նոմ. Փոքր մի դառն։ պէր ազ ամբ. անշիրատ։

Amaréza. Դառնութիւն։ ամբուլ։

Amarezzáre, ն. Տես Amareggiare, և Marezzare.

Amarezzáto, ta. Տես Marezzato.

Amaricáre, Amaricáto. Տես Amareggiare, եան։

Amaríccio, ia. Տես Amaretto.

Amarína. Տես Amarasca,

Amaríno. Տես Amarasco.

Amaríre. Amaríto, ta. Տ. Amareggiare, եան։

Amaritúdine, ի. Դառնութիւն։ ամբուլ։ վիշտ. ցաւ սրտի. անձկութիւն։ պէրպ։ խոռուն։ դժնդակութիւն։

Amarizzáto. Տես Marezzato.

Amáro, գոյ. Դառնութիւն։ Amaro, կամ amar. է Բառգալանական։ Սիրելցին։

Amáro, ra. ածական. Amaríssimo, ma. Դառն. դառնաշահամ։ գէշ։ գժնդակ. ցաւագին. տարիս. անգութ։ պուրս։ tu comprerai amaro. գնեսցես թանկագին։ amaro di cielo. դառնապի. ալաղաղուտիկ։ սաղ։ saper d'amaro, սարկանալ. դը ժամարիլ։

Amarógnolo, la. Տես Amaretto. դառնացեալ. փոքր մի զայրացեալ։

Amaróre, պ. Տես Amaritudine.

Amaróso, գոյ. Տես Maroso.

Amaruléntо, ta. Դառն. փոքր մի դառն։

Amatíssimo, ma. գէր. Ամենասիրելի։

Amatísta. Ամեթիստիկ. սուտակ. ամեթիստ։ (է ասին ինչ 'ի գոյն ծաղիկան գեղջի։) Ամեթիստիկան։ փոքրիկ ամեթիստ։

Amatítо. Ամենաքաջ գոչի Matita. տես անգ.

Amatívo, va. Սիրելի. արժանի սիրոյ։

Amáto, ta. Սիրեալ. սիրեցեալ. սիրելի։ սիրելի։ սիրելի։

Amatóre, պ. Amatríce, ի. Սիրող։ սիրեն։ սարփանու։ ալէր։

Amatório, ia. Սիրալիր. սիրապատանի. սիրողական։ սիրոյ։

Amattaménto. Տես Accentamento.

Amazióne, ի. Սիրելութիւն։ սէր։

Amázzone, ի. Ամազոն։ էին քաջամարտիկք։

Ambáge, ի. Ամանաւոր բանից։ պատ 'ի պատ պատոյ։

Ambascería. Դեսպանութիւն։ հրեշտակութիւն։ ելեւեմտ։ գեսպան։

Ambáscia. Հեռ. Թասուն։ ալանա։ ալանաթիւ։ վիշտ։ անձկութիւն սրտի։ ցաւ։ տարաշարաւ։ տարաղութիւն։ սէրելի։ գիրպ։

Ambasciadóre, պ. Դեսպան։ հրեշտակ։ ելեւ։ տես Ruffiano. Ambasciador non porta pena. առած։ Դեսպանն զերծ է 'ի պատժոյ։

Ambasciadorázzo, նոմ. Ամենագ։ կամ ապիհանարհ գեսպան։

* Ambasciadríce, ի. Կին դեսպանին։ գեսպանուհի։

Ambasciáre, ն. Հեռ. Թասել։ ալանաթ։ * Ambasciársi, յ. Թասել։ տարեպարել։

Ambasciáta. Պատգամ գեսպանին։ գեսպանութիւն։

Ambasciatóre, պ. Տես Ambasciadore.

* Ambasciatório, ia. Դեսպանական։ գեսպանական։

Ambasciatríce, ի. Կին գեսպանին։ գեսպանուհի։

* Ambáscio. Տես Ambascia.

Ambascióso, sa. Հոգաած։ ցաւագին։ վշտագին։ սիրտագին։ գանանացեալ անձամբ։ պէրպի։

Ambássi, պ. Ի ambi gli assi. Կրկին փակ։ (ասի գլուխէից՝ յարժամ թիւն գիմաց երկաքանչիւրացն եւ իցէ միոյն։) հեթ։ եւ։ aver fatto ambassi in fondo. ժամանել 'ի վերջին թշնամանաւ։

Ámbe, ի. Ámbo, հ. Երկաքանչիւր։ երկոքին եւ։ իրիրեր։

Ambedúe, Ambedúi, Ambidúi, Ambodúo, Ambodúe. Նոյն են։

Ámbi, յոգ. Երկաքանչիւր։ (ոչ 'ի կիր ածի, բայց թէ 'ի բաղագրելն Ambidue, Entrambi, եան։)

Ambiadúra. Տես Ambio. Perdere il trotto per l'ambiadura. առած։ Ցատաւելն ձգաթիլ՝ կորուցանել զոր 'ի ձեռին։

Ambiánte, հ. Երիվար, կամ գրատ գնայուն։ (այս պիսի երիվար այժմ կոչի Chinea.) Եղէգ։ ընդ գան։

Ambiáre, ն. Գնալ։ (է ազգ ինչ քայլելոյ ձիոյ։ և գրատատուց։) Եղէգալանալ։ ընթանալ։

Ambidéstro, ra. Երկոցունց ձեռաց յաջողակ։ սաղլը ոստրա։ ոտաւ։

Ambidúe, Ambidúi, Ambidúo. Տես Ambedue.

Ambiénte, գոյ, պ. Շրջապատ հեռեր. շրջապատ օդ։ ածական։ Շրջապատ (օդ։)

Ambígeno, na. Iperbola ambigena. Զանազանագոյն երկոտրեակ։ (է ձև ինչ երկրաչափական։)

Ambiguaménte, գ. Երկդիմի։ երկբայաբար։

Ambiguità, -táde, -táte, ի. Երկդիմութիւն։ երկբայութիւն։ տարակոյս։ ընդեր։

Ambíguo, ua. Ambiguíssimo, ma. Երկդիմի։ (խնամ։) հոմանուն։ աղտոտ։ լաթալ։ երկբայ։ վարանաստիս։ տարաստ։ ընդերեալ։

Ámbio. Գնացք։ (է ընթացք ինչ ձիոյ, իշոյ, կամ ջորւոյ՝ փոքր և երագ քայլելք։ յորում զերկուսին ոտունս միոյ կողման՝ միանգամայն ամբարձեալ գնեն 'ի գետնին, և ապա ամբառնայ զիւս սրունս միւսոյ կողմանն։ Ասի և Portante, Traino.) Lasciare il trotto per l'ambio. տես Ambiadura. Pigliar l'ambio. Ամենիլ։ dar l'ambio. մերժել։ 'ի բաց արձակել։

Ambíre, ն. Ընձակալ յոյժ։ հեռամեան, կամ 'ի խնդիր լինել (պատուոյ։) թեկն ածել (աւագուն։) ցանկալ։ բաղձալ։ * շուրջ պատել։

Ámbito, գոյ. Հեռամեանութիւն պատուոյ։ պատուասիրութիւն։

Ambíto, ta. Ambitíssimo, ma. Բաղձացեալ։ ցանկացեալ։ ըղձալի։

Ambizioncélla, նոմ. Փոքր պատուասիրուն։

Ambizióne, ի. Պատուասիրութիւն։ իշխանասիրութիւն։ գահասիրութիւն։ մանաւանդ հրոսի։ հարբեր։

Ambiziosaménte, գ. Պատուասիրութիւն։ ամբարհաւանութիւն։ պարծանաբ։

Ambizióso, sa. Ambiziossimo, ma. Պատուասեր։ գահասէր։ հարբերի։ գիրեէպիր։

* Ambligónio, ածական. Բութանկիւն։ որոյ մին յանկեանց է բութ։

Ámbo, հ. Ambodúe, Ambodúi, Ambodúo. Տես Ambedue.

Ámbra. Ամբր։ բաղմանունի ակն։ ելեկրիպոր։ ambra odorosa, կամ ambra grigia. անուաղ։ (է նիւթ ինչ ջոր։ քաղցրահոտ։ և կարծր ոչ զբաղ։) ակեր։ easer chiaro, come ambra. լինել խաղաղ։

Digitized by Google

կամ հանգարտարարք։ և՝ լինել քաջայայտ ոգի ոյց մեջբրանական։

Ambracanáto, ta. Ամպարտ։ ամպեր։ է և և կենդանին՝ բարեմ գոյանայ ամպարն։

Ambráre, ն. Ծանել ամպարիլ. տալ զհոտ ամպարի։

Ambráto, ta. Ծանել ամպարիլ։

Ambrétta. Ազգ ինչ ծաղիկ. որ կոչի և Fiore del ciano persico. և ունի զհոտ ամպարի։ Մորմ հանգիստանալ բուրմունք ամպարի։

* Ambrilíquido, da. Ամոն լոյծ ամպարի։

* Ambrógina, ածական. Ազգ ինչ ազնուագոյն նշոյ։

Ambrosía. Տունկ ինչ նման փիգենայի. որ բան հիմանոս բանասաղծիկ է կերակուր դից։

* Ambrosiáno, ածական. Մարդասան (անարդուլթի, կամ երգ եկեղեցոյն միլանու։)

Ambrosína. Տես Ambrogina.

* Ambuláre. Ի բաց փախչիլ. ի բաց երթալ։

* Ambulatório, ia. Բայլրդական. Ճեմական։

* Ambúro. Տես Ambidue.

Ambustióne, կ. Տես Combustione. (Ի բաժանց) Սաստուած։

* Amedáno. Տես Ontano.

Amélło. Խոտ ինչ բուսանել առ ամիսքրք մեկայ գեղայն. ունի ծաղիկ գեղեցիկ հարեալ ի կարմիր։

Ámen. Տես Ammen.

Amenaménte, մ. * Amenissimaménte. Զոհաբերեալ։ բարեկամաբար։

* Amenáre. Տես Menare. Հարկանել. ապառնալ։

Amendúe, Amendúne, Amendúni. Տես Ambedue.

Amenità, - táde, - táte, կ. Դիրեցկութիւն վայրաց. զուարճութիւն։ քնքիկ։

Améno, na. Ameníssimo, ma. Զոհաբերեալ (վայր.) զուարճալի. բերկրալի. բարեղբաս. բարեբարոյ։ սիգալ։

* Amenóza. Ազնուութիւն. յիմարութիւն։

Amétisto. Տես Amatista.

Amfibio. Տես Anfibio.

Amiánto. Սմիանգ. (է նիւթ ինչ հանգոյին նման. ոչնչանի. յորմէ ասասյնին կանգուն, որք սրկիշ ի հուր մնան անկէզ։)

Amicábile, հ. Սիրելի. հանոյ. բերկրալի. ջերմալի. քաղցր։ պատշաճ. յարմար։

Amicaménte. Տես Amichevolmente.

Amicársi, յ. Բարեկամանալ։ ն. բարեկամ առնել. հաշտեցուցանել։

Amichévole, հ. Amichevolíssimo, ma. Բարեկամական։ փոխնիրեաց հանապէրեալ։ մարդասէր. քաղցր. բարեհաճոյր. քաղցրակենցաղ։ հաղիմ։

Amichevolméntе, մ. Amichevolissimaménte. Բարեկամաբար. սիրով. մարդասիրաբար։ փոխնիրեաց։

Amicissimaménte, մ. գեր. Սիրոս բարեկամաբար։

Amicíssimo, ma. գեր. Սիրոս մանրիկամ բարեկամ։

Amicízia. Բարեկամութիւն։ փոխնիրութիւն։ fare amicizia. Բարեկամանալ։ amicizia di Corte, կամ di parole. Կեղծ բարեկամութիւն։

Amico, ca. գոյ. Բարեկամ։ փոխ։ սիրոյ. հաստատուն. սերելի։ ազգ։ amico da bonaccia, կամ amico in buona ventura. բարեկամ ի ժամանակի բարեբաստութիւն։ ell' è dall' amico. է գեղարդեալ ինձ, կամ ազնիւ յոյժ։ servir dall' amico. տալ da amico. Դարձանել ոգի զբարեկամ, բարեկամաբար։ trattar d' amico. վարել զ ունեալ բարեկամաբար, կամ սերարիւ։ amico della virtù. առաքինասէր։ da amico. բարեկամաբար։

Amico, ca, ածական. Նպաստաւոր. բարեյաջող (բարգ.) բարեկամ (ընդերբցոյ։)

Ámido. Օսլա։ Նշլամա։

* Amiére, ա. Զգեստ ինչ նախնի զինուորաց։

* Amígdale, կ. յոգ. Ծորչք. (Ի բաժանց են երկու մասանք զերեզերաց ի ծայրս քմանցն սերեալ ի կոկորդն։)

* A-mi-la, կ. Է խաղ ինչ երաժշտական։

* Amissibilità. Կորուստականութիւն։

Amistà, Amistáde, կ. } Բարեկամութիւն։ սէր։
Amistáte. } Amistánza. } և Alleanza. միաբանութիւն։

Amitáre. Ամիտ. տես Inamidare, Amido.

Ammaccaménto. Մաղամաս. մանրուսն. լոսամն. փշրուսն։ փոյտիլիկ։

Ammaccáre, ն. Մաղել. ծեծել. լոսել. մանրել։ փշրել. ճմլել. արոքել։ եղել. փոյտել։ յ. Մաղել. լոսել. փշրել։ եղիլ։

Ammaccáto, ta. Մաղեալ. ծեծեալ. լոսեալ, եղ։

* Ammaccaturina, նամ. Դոյզն լոսուն, եղ։

Ammaccatúra. Տես Ammaccamento.

Ammacchiársi, յ. Թաքչիլ ի մացառս. զոզիլ ի թփուտս։

Ammacchiáto, ta. Թաքուցեալ ի մացառս։

Ammaestrábile, հ. Տես Ammaestrevole.

Ammaestraménto. } Վարդապետութիւն. վարժք.
Ammaestrânza. } մանիք. հրահանգ. բան վարդապետութեան։

Ammaestránte, հ. Վարդապետ. վարժիչ. ուսուցիչ։

Ammaestráre, ն. Ուսուցանել. մարդել. հրահանգել. վարդապետել։ էոյրեմիլ։ ինչրոնի եմիլ։

Ammaestrataménte, մ. Գիտնականաբար։ իմաստանաբար։

Ammaestratíssimo, ma, գեր. Քաջավարժ։ Ammaestratívo, va. Հրահանգիչ. վարդապետական։ վարդապետութեան։

Ammaestráto, ta. Ուսեալ. վարժեալ։ էոյրենիլ։ հմտաւ. վարժ. գիտուն։ խելոք։

Ammaestratóre, ա. Վարդապետ. վարժապետ. ուսուցիչ։

Ammaestatríce, կ. Վարդապետուհի. մանկածուս։

Ammaestratúra, Ammaestrazióne, կ. Տես Ammaestramento.

Ammaestrévole, հ. Դիւրակիրթ. գիւրանարդ։ հրահանգիչ. մարդիչ։

Ammaestrevolméntе, մ. Հմտաբար. իմաստանալիաբար։

Ammagliáre, ն. Ցանցակերպ կապել. զրեռնիս։

Ammagliáto, ta. Ցանցակերպ կապեալ։

* Ammagráre. Ammagríre, ն. Ներհարանալ. հիմնել։ ն. Ներհարացուցանել։

* Ammajarsi, յ. Զարդարիլ. սերեալ. և ծաղկոք։

Ammajáto, ta. Տերեւազարդ. զարդարեալ ոստովք գալարեալք։

Ammainâre, ն. Ամփոփել. կամ իջուցանել զառագաստ։ էէլէնէ ենիրմէ։

Ammaláre, ն. Ammalársi, յ. Հիւանդանալ։ հոգոց օգնիլ։ ն. Հիւանդացուցանել։ հոգոցաբիլ։

Ammalatíccio, ia. Հիւանդոտ. ախտաժէտ. վատառոգ. անառոգ։ հոգոց դիմաց։ մարդալէ։

Ammaláto, ta. Հիւանդացեալ. հիւանդ։ հոգոց։

* Ammalattíre. Հիւանդանալ։

Ammalatúccio, ia. Ammalazzáto, ta. Տես Ammalaticcio.

Ammaliaménto. Կախարդութիւն. գեղեցաւորութիւն. հմայ։

Digitized by Google

Ammaláre, ն. Կախարդել. գիւտել: հմայել: պիղծ խնդիր: ցնորեցուցանել. յիմարեցուցանել:
Ammaláto, ta. Կախարդեալ: յիմարեալ. ապշեալ:
Ammaliatóre, ար. Կախարդ. դիւտի. գեղատու. պիղծանիս:
Ammaliatríce, իգ. Վհուկ: ճարտ կատաղ:
Ammaliatúra. Տես Ammaliamento.
* Ammaliziáto, ta. Ընտել զարիս. չարաբուսեալ:
Ammandorláto. Գործ վանդակադրեալ. (է գործած կազմեալ 'ի փայտից, կամ յեղեգանց. որոյ գատարկ միջոցքն կոչին Mandorle, և են 'ի մեծ ասրանիկեան. ըստ փախլավայի ձևով:)
Ammanettáre, ն. Արկանել ձեռակապս, կամ ոտնակապս:
Ammanettáto. ta. Արկեալ ձեռնակապս. կամ ոտնակապս:
* Ammanieraméntо. Զարդարանաւն. զարդարանք:
* Ammanieráre, ն. Զարդարել. վայելչացուցանել. յօրինել:
* Ammanieráto, ta. Զարդարեալ. վայելչացեալ:
Ammannajáre, ն. Հաւանել զդլուխն վաղերբ: գլխատել. սատարաս: պաշտ ինդիր:
Ammanajáto, ta. Հաւանեալ սակերբ. գլխատեալ վաղերբ:
Ammannaméntо. Տես Ammannimento.
* Ammannánte, հ. Պատրաստիչ. հանդերձիչ:
Ammannáre, Ammannire, ն. Պատրաստել: ammanna ch' io lego. ասայ հեգնական գիտղանպաց: բաղաղեցուցանել յոյժ:
Ammannáto, Ammanníto, ta. Պատրաստեալ:
Ammanniméntо. Պատրաստուն. կազմուն. հանդերձանք:
Ammansáre, ն. Զգաստացուցանել. ամոքել. մեղմել. հանգարտել: էավաղմիտ:
Ammansáto, ta. Ammansíto, ta. Զգաստացեալ. ընդելացեալ. ամոքեալ. քաղցրացեալ:
Ammansíre, ն. Տես Ammansare. և. և ի. Զիլանիլ. ամոքիլ. քաղցրանալ:
Ammantáre, ն. Արկանել զանձամբ զվերարկու, կամ զարկանոցիս: ծածկել. զգեցուցանել: փեբանել ինչերիս: թաղուցանիլ: ի. ծածկիլ. ծածկել զանձն: էօրինիլ:
Ammantáto, ta. Արկեալ զանձամբ զվերարկու. զգեցեալ. ծածկեալ:
Ammantatúra. Ծածկոյթ վերարկուաւ:
Ammantelláre. Տես Ammantare.
Ammánto. Վերարկու: փեբանք: փեբանք: քղամիդ (աքղանի:) ծածկոյթ:
Ammareiméntо. Ներեալ. փոյթ:
Ammarcíre. Տես Marcire.
* Ammarcíto, ta. Ներեալ. փոյթալ:
Ammarginársi, ի. Կալ վերայ. բժշկիլ խոցեամեայ:
Ammaricáre. Տես Rammaricare.
Ammartelláre, ն. Ներել. ասանիլ. մաղել (նաև խանձու առն:)
* Ammartelláto, ta. Տանջեալ, կամ մաղեալ (նաև խանձու առն:)
* Ammascheráre. Տես Mascherare:
* Ammascheráto, ta. Տես Mascherato, Immascherato.
Ammassaméntо. Կուտակուն. կոյտ:
Ammassáre, ն. Կուտել: գիլել. 'ի մի հաւաքել: էզմա: Ammassarsi. ի. Կուտիլ. խմբիլ. ժողովիլ 'ի մի: էզբզմա: պերեիմա:
Ammassáto, ta. Կուտեալ. հաւաքեալ: էզբզեալ: խիտ (գ.:)
Ammassatóre, ար. Կուտիչ. գիղոզ:

Ammassicciársi, ի. Կարծրանալ. սնգանալ:
Ammásso. Կոյտ. դէզ. հեղ: էզբզ:
Ammatassáre, ն. Պատատել 'ի կարժատն, կամ ոտ զկարժ:
* Ammatassato, ta. Պատատեալ 'ի կարժատն:
* Ammattaméntо. * Ammattáre. Տես Accennamento, և Ն:
Ammattíre, ն. Ցիմարեցուցանել: և. Ցիմարիլ:
Ammattíto, ta. Ցիմարեալ. խելագարեալ:
Ammattonaméntо. Աղիւսակերպ յատակուն:
Ammattonáre, ն. Յատակել աղիւսով: բեռալ նիգ բեռնիգ:
Ammattonáto, ta. Յատակեալ աղիւսով. աղիւսայատակ: բեռնիգ բեռալ:
Ammattonáto, գոյ. Աղիւսայատակ տեղի: restare sull' ammattonato. չքաւորիլ յոյժ:
* Ammazzabóvi, ար. Արջառասպան. եզնասպան:
* Ammazzadnóli, ար. Փարատիչ ցաւոց. սխալահալած:
Ammazzaméntо. Սպանումն: կատորումն. կոտորած:
Ammazzáre, ն. Սպանանել. բառնալ 'ի կենաց: էօլդիրմէ. se stesso. զիւրամին երլեալ: Ammazzársi, ի. Սպանանիլ. ոսպանանիլ: էօլմէ: ասուռոպիլ: egli ammazza. քաղէ նա զոգիս. ոգեսպան առնէ. (ասի ինքն՝ որ ընթանալ չարաչար, կամ խասի գժապատեհս, կամ զանսխորժ իրաց:) ammazzarsi in una cosa. գլխովին ապատաղիլ զիւրեր, կամ մեռ գնել: il popol vi s' ammazza. խանել է անգէն ժողովուրդն. խուռն ժողովրդեան ելեալ առանն զմիմեանս: Ammazzare. Տես և Ammazzollare. ammazzar le parole: տես 'ի Parola.
* Ammazzasétte, ար. Սեծաբան. յոխորտաբան. խրոխտապանծ:
Ammazzáto, ta. Սպանեալ: էօլդիրիլմիշ. էզբզ:
Ammazzatóre, ար. Ammazzatríce, իգ. Սպանող. արեանարբու: էօլդիրիճի. փանը:
Ammazzeráre. Տես Mazzerare.
Ammazzeráto. ta. Կարծրացեալ. սնգանացեալ, կամ չորացեալ (զանգաճած:) terra ammazzerata. հող. կամ գետին վարծրացեալ ('ի քաքանանի. կամ 'ի կոխելոյ:)
Ammazzoláre, ն. Կապել 'ի փունջս. փունջս յօրինել. (ասի ընդականց. կամ զխոտոց:) բանիգ էլմէ:
Ámme, Տես Ammen:
Ammelmare, Ammemmare, ն. Ընկղմել 'ի ծովի. ծովասոյզ լինել: լամասա պանիմ. անդնդի պաշարել. կամ շաղախել ('ի գործ ինչ:)
Ammemmáto, ta. Տես ասոյզ եղեալ:
Ammen, Amménne, ար. Ամէն: ամն: in un ammen, կամ un ammen non saria potuto dirsi. յամենն թեմեանիլ:
Amménda. Տոյժ ոտգանաց. ոտոյժ ինաստուն. ոտգանք. հաստատումն ինաստուն: ծէրիմ: ուղղել սխալանաց. զգաստուիմ: տես և Censura, Condannagione.
Ammendábile, հ. Ammendabilíssimo, ma. Ուղղելի:
Ammendaméntо. Ուղղել սխալանաց. զգաստուն:
Ammendáre, ն. Ուղղել (զրիկնս. զանցանս. զվարս.) բարեկարգել: խլամ էնիմ: նիրամ էնիմ: il danno. վնասել զինաստն. հաստատացանել զոյժ ոտգանացն: ղարբ էօրնիմ: ՝ Պարարատացուցանել զգեստին: յ. Ուղղիլ. ուղղել զանձքն. զգաստանալ:

Digitized by Google

Ammendáto, ta. Պարտեալ. վնասատեալ. եմ։
Ammendazióne, իգ. Améndo. Պարտութիւն. ընդ-
դատութիւն։
Ammendúe. Տես Ambedue.
Amméne. Տես Ammen.
, Ammentársi, յ. Յիշել։
*Ammenticársi, յ. Մոռանալ։
, Ammérgere. Տես Sommergere.
*Ammésso, sa. Ընդունելեալ։
Amméttere, ն. Ընդունել. 'ի ներքս մուծանել։
դատել կիսիւ։ un peccato. գործել մեղս ինչ.
մեղանչել։ Amettere. Գրդռել (զձուն։) am-
mettere il cavallo, l'asino, il toro, եմ. Թողուլ
զմատակտաղ երիվարն, կամ զէշն, կամ զցուլն,
եմ, 'ի վր մատակին. մատուցանել զմատակն
առ արուն։ Ընդունիլ։
Ammezzaméntо. Բաժանումն ՝ի մէջ. մէջ. կէս։
Ammezzáre, ն. արդասանել խոպ zz խոպ, և ան-
խոլ e խոպ. Հնդիմանել. Երկատել. բաժանել
զեզ մէջ։ Իսի կիսիւ. Իսի կիսոյ։ հատարակել
(զաւուրս խրատոց։)
Ammezzáre, ն. արդասանել խոպ zz խոպ, և խոլ e խոպ.
Հնդիմանել։ Տես Ammezzire.
Ammezzáto, ta. Երկատեալ. հատեալ ՝ի մէջ։
Ammezzatóre, ար. Երկատիչ. հատանող ՝ի մէջ։
*Ammezzíre, ն. Ammezzírsi, յ. Կորի իմն հա-
տանել. կամ հնդանանալ. անցանել. (ասի զպտղոց
որք մերձ են 'ի փտութիւն։)
Ammi, ար. Ի տունկ մեր բարձր յոյժ և ոստա-
խիտ. ունի սերմն հանմանութեամբ, որ է փոքր իբրև
գեղեցիկ. համ նոր և հոտ են հանմանային։
Ammiccáre, ն. Ակնարկել աչաք։ տես և far, կամ
dar Occhio.
Ammiccatóre, ար. Ammiccatríce, իգ. Ակնար-
կող. որ ակնարկէ աչաք։
Ammiglioráre. Տես Migliorare.
*Amminíscoláre, ն. Հաստատել ներգեաք. մոյթս
արկանել։ օգնել. զօրացուցանել։
*Amminicoláto, ta. Հաստատեալ ներգեաք։
*Amminícolo. Կիցակից. հաստատուն. օգնող։
փայփ. խոսաք։
Amministragióne, իգ. Amministránza. Մատա-
կարարութիւն. կառավարութիւն. ուղղութիւն. հոգա-
բարձութիւն։
Amministráre, ն. Վարել. կառավարել. ուղղել։
Ինքնիշխ. հիսիմ եմ։ մատակարարել. տալ.
մատուցանել. ոպատատարել (ուանք ինչ։) ալ
Ինքիշխ. Ինքիշխ։
Amministráto, ta. Վարեալ. կառավարեալ, եմ։
Amministratóre, ար. Մատակարար. կառավար-
տուչ. վարիչ։ հոգիմ. զպանի։ գործակալ։ հո-
գաբարձու։ Ինքնիշխ. Ինքնիշխ։
Amministratríce, իգ. Մատակարար. տնօրէն։
Amministrazióne, իգ. Մատակարարութիւն. կա-
ռավարութիւն. ուղղութիւն. հոգաբարձութիւն։ պան-
ծիշխ։
Amminutáre, ն. Կարատել. կոտորել մանր.
մանրել. փշրել։ փոշոտել։ ածանիսել։
Ammirábile, հ. Զարմանալի. հիանալի։ սխրալի։
սքանչ։
Ammirabilíssimo, ma. Գեր. Զարմանազարմանք.
մեծազարմանք. գերահրաշ. զարմանալահրաշ։
*Ammirabilità. Զարմանալի, կամ սխրալի հան-
գամանք. զարմանալութիւն։
*Ammirabilménte, հ. Տես Mirabilmente.
*Ammiraglíato. Ծովակալութիւն. Ծովակալաբան։
Ammiráglio. Ծովապետ. Ծովակալ. զօրագլուխ
նաւատց։ գրգիռապան փաշա։ Ըստ Ֆիորենտացւոց
նշանակէ և՝ Հայրենի։
, Ammiraméntо. , Ammiránza. Զարմացումն.
զարմանք։
Ammirándo, da. Զարմանալի. զարմանալի։ սքանչելի։ սքանչ։
Ammiráre, ն. Զարմանալ. հայել զարմացմամբ։
Լաւաճիապէս փայփ։ fársi ammirare. Լինել զար-
մանալի. 'ի զարմացումն ածել զայլս։ Ammi-
rársi, յ. Յաղագս կրթիլ. զարմանալ. հիանալ։
Լաւաճիապէս փայփ։
Ammiratívo, va. ած. Զարմացական։
Ammiratívo, կոյ. Զարմացող. զարմացուցանող։
հիացուցանող։ Կէս, կամ նման զարմացման. (է
նման ինչ որ գնի 'ի վերջոյ զարմացական միջոց
կուռ, որոյ ձև է այս։)
Ammiráto, ta. Ammiratíssimo, ma. Զարմացեալ։
Ammiratóre, ար. Ammiratríce, իգ. Զարմացող։
հիացող։
Ammirazióne, իգ. Զարմացումն։ Լաւաճիապ։
*Ammiriére, ար. Սիրող. սարփածու։
, Ammiserársi, յ. Լինել ողորմելի, թշուառացեալ։
* Ammissíbile, հ. Ընդունելի։
Ammissióne, իգ. Ընդունումն. ընդունելութիւն։
, Ammistióne, իգ. Խառնումն. խառնուրդ։
, Ammisuráre, ն. Չափել. չափաւորել։
, Ammisurataméntе, հ. Չափով. չափաւորապէս։
, Ammisuráto, ta. Չափաւոր. բարեխառնեալ։
Ammítto. Վարշամակ քահանայական։
, Ammodaméntо. Չափաւորութիւն. չափ։
, Ammodataméntе. , Ammoderataméntе, հ. Չա-
փով. չափաւորապէս։
, Ammodáto, ta. Ammoderáto, ta. Չափաւոր.
բարեխառն։
Ammodernáre, ն. Յարմարել ըստ արդի սովո-
րութիւն. նորոգել։
Ammodernáto, ta. Նորոգեալ ըստ առաջիկայ
սովորութեան։
, Ammodestáre, ն. Հանգստացուցանել։
Ammogliaméntо. Ամուսնութիւն։
Ammogliáre, ն. Ամուսնացուցանել. տալ 'ի կը-
նոջէ։ Եկնդրիլ։ ավելի վերն։ Ammogliár-
si, յ. Կին ածել. ամուսնանալ։ Եկնդրիլ։ ավ-
ելի ասի։ խառնակիլ (անասնոց։)
Ammogliáto, ած, ար. Կանամբի. ամուսնացեալ։
ավարտեալ։ Եկնդ։
Ammogliatóre, ար. Ամբի (հարսանեաց։) միջ-
նորդ ամուսնութեան։
* Ammoinaméntо. Գգմանք. փայփայանք. հրա-
պարանք։
Ammoináre, ն. Գգմել. փայփայել. շոյել։
օգնել։ Զանձրացուցանել թախանձանաք, կամ
ողորմեալ։ (է այսմ է բան. ոսկեաց։)
Ammoináto, ta. Գգմեալ. փայփայեալ. շոյեալ։
Ammollaméntо. Թրմումն։ Թանալն։
Ammolláre, ն. Թանալ. Թրջել. Թրմել. տամկա-
ցուցանել։ ընկնել։ Թանալ. Թրջիլ. տամ-
կանալ։ ընկնել։ քաղցրացուցանել. ամրեալ։
ցածուցանել։ Եկնդրիլ։ Ammollársi, յ. Քաղցրա-
նալ. հանգարտիլ. ցածնալ։ տես և Intene-
rirsi. Եկնդրիլ։ Ammollar il canapo. Թուլա-
ցուցանել. կամ առ սակաւ սակաւ Թողացուցա-
նել զաշանն։ Իսի կոյ վերն։ il ventre. Լուծա-
նել. վակղել զորովայնն։ Տես և Allentare.
Ammollatívo, va. Թրջող. Թրմիչ. Թողացուցիչ.
կակղիչ։
Ammolláto, ta. Թրջեալ. Թրջել. եմ։ ընկնեալ։
Ammolliénte, հ. Կակղիչ. կակղացուցիչ։
* Am-

Digitized by Google

* Ammolliméno. Տես Mollificazione. Թրջուն. թանալի:
Ammollíre, Ammollíto. Տես Ammollare, եմ:
* Ammollitívo, va. Թրջող. թրմիչ: Թողացուցիչ: կակղիչ. ամոքիչ:
Ammoniacáto, ta. Բաղադրեալ աւշախաւ, կամ օշախաւ: բաղադրեալ անուշադրեմ:
Ammoníaco. Տես Armoniaco.
Ammonigióne, իգ. Ammoniméno. Տես Ammonizione.
Ammoníre, ն. Ազդ տանել. խրատել. յորդորել. յիշեցուցանել: նուրբիմ. Ներմ: ընկենուլ յիշեալ նուրբեմ. հանել զոք յատենակալութ:
Ammoníto, ta, Ազդեալ. խրատեալ, եմ:
Ammonitóre, ար. Ammonitríce, իգ. Ազդարար. յիշեցուցիչ. խրատու:
Ammonitório, ia. Յորդորական. համոզական:
Ammonizioncélla, նա. Խրատ հայրական. քաղցր ազդարարութիւն:
Ammonizióne, իգ. Ազդումն. ազդարարութիւն. խրատ: հոյիւր. նասիհաթ:
Ammontáre, ն. Կուտել ոմն զկարկտա. կուտել: էզմամ: խառնակել (անուանեալ.) ելանել 'ի մեսակն: ԼԻՓԻԼԵԼԻ:
Ammontáto, Ammonticáto, ta. Կուտեալ. շեղջակուտեալ:
Ammonticáre, Ammonticelláre, Ammontichiáre, ն. Կուտել. գիզել. շեղջակուտել: էզմամ: Ammontichiársi, յ. Խանիլ զանազանմամբ: զերի զերինին խանիանք էզմամ:
* Ammontonaméno. Կուտակուած. գոյս:
Ammontonáre, ն. Կուտել. գիզել. շեղջել: էզմամ:
Ammontonáto, ta. Կուտեալ. գիզեալ:
Ammonzicchiáre, Ammonzicchiáto. Տես Ammontichiare, եմ:
Ammorbáre, ւ. Հիւանդանալ: հոտոտանմամ: բուրբել զհոտս գարշուն: Փչանա փոխմամ: ն. Ապականել. նեղուցանել, կամ ժահահոտութիւն. լինել կարի հոտաւէտ. բուրբել յոյժ:
Ammorbatéllo, la, նա. Փոքր մի նեղեալ:
Ammorbatíasimo, ma. գեր. ժահահոտ. չարահոտ:
Ammorbáto, ta. ած. Տես Ammorbare.
Ammorbidaméno. Կակղուած. փափկուած:
Ammorbidáre, Ammorbidíre, ն. Կակղել: էռամամամ: ամոքել. շնաչեցուցանել. մեղմել: Ammorbidársi, յ. Կակղել: էռամանամամ: փափկանալ. մեղանել զանձն 'ի պաղչրուսեան, կամ 'ի հեշտութեան առատակիլ. զեղմել:
Ammorbidíto, ta. Կակղեալ, եմ: էռամանմէլ:
* Ammorbóso, sa. Տես Pestilenzioso.
Ammorselláto. Ազդ մեր կերակրոյ յօրինեալ 'ի մանրածոյ մսոյ, և 'ի ձաբոյ հարելոյ:
Ammortaméno. Շիջուցանելն. շիջումն:
Ammortáre, ն. Շիջուցանել: սնանիլիմ: նամաշել (զկիրս:)
Ammortáto, ta. Շիջեալ: սնանիլ:
Ammortíre, ւ. Նուազել: ամոս և Ammorzare.
* Ammortírsi, յ. Շիջանել: սնանիմ:
Ammortíto, ta. Շնչասպառ. կիսամեռ: շիջեալ:
Ammorvidíre. Տես Ammorbidare. * Ammorvidírsi, յ. Կակղել:
Ammorzáre, ն. Շիջուցանել: սնանիլիմ: ընկենել. նուազանել. ցածուցանել: զոք էնիմ: * ամոս և Ammottare. Ammorzársi, յ. Շիջանիլ: սնանիմ:
* Ammorzatóre, ար. Շիջուցիչ:
* Ammoscíre, ւ. Թաշնել. Թառամել. Թուլանալ:
Ammoseíto, ta. Թաշնեալ. Թառամեալ:
Ammostánte, ար. Հնձանատեղ: գինի:
Ammostáre, ն. Հնձան հարկանել. կոխել զխաղող:
Ammostáto, ta. ած. Կոխեալ (խաղող:)
Ammostatójo. Մամուլ խաղողոյ:
* Ammottaméntо. Փլումն հողոյ:
Ammottáre, Smottáre, ւ. Փլանիլ, կամ զնստիլ. (ասի զհողոյ զառ 'ի վայր անկեանց:) էզեզամամ:
Ammottináre. Տես Abbottinare.
* Ammottinársi. Տես Ammutinarsi.
* Ammóvere. Տես Togliere.
* Ammoviméntо. Մերժեցումն (առ ոք.) մեռ. զուսն. մեռոյց:
Ammozzicáre, ն. Կտրատել. յօշել մանր. կտրտել. ապանանել: փոշեմամ: գլեմամ:
Ammozzicáto, ta. Կտորեալ. ապանեալ:
Ammucchiáre, ն. Կուտել. շեղջել: էզեմամ:
Ammucchiáto, ta. Կուտեալ. գիզեալ: էզեզամէլ:
Ammuffáre. Տես Muffare.
Ammuináre, եմ. Տես Ammoinare, եմ:
Ammuniméntо. Տես Ammonizione, և Memoria.
* Ammunírе, եմ. Տես Ammonire, Relegare.
* Ammuricáre, ն. } Կուտել. զիրիք քարինս:
* Ammuricciáre, ն. } կուտել:
Ammusársi, յ. Դիմել ընդդեմ ապատահիլ. Ը առաջ ելանել. բաղթել գլուխ առ գլուխ: ընդեմամ:
Ammutáre. Տես Ammutolire.
Ammutinaméntо. Խռովութիւն. աղմուկ. ապստամբութիւն: ՎԻՆԻՆ:
Ammutinársi, յ. Ապստամբիլ. աղմկիլ. խռովութիւն յարուցանել: պատալէմ: ՎԻՆԻՆ:
Ammutináto, ta. Խռովարար. ապստամբ: պատալ:
* Ammutinatóre, ար. Ապստամբեցուցիչ. խռովիչ:
* Ammutíre. * Ammutoláre, ւ. Համբանալ. պատանիլ. կարթիլ: տուն պալանամամ:
Ammutolíre, ւ. Ammutolírsi, յ. Կնոյն են: Ammutolíre, ւ. Անկանիլ պատանդ որթոց:
* Ammutoláto, ta. Ammutolíto, ta. ած. և գոյ. Համբ. կարկեալ. պատանձեալ:
Ámnio. Ցանգ, կամ ներքին ցանգ. (է երկրորդ; կամ ներքին փառ, կամ ապան՝ յորում պատեալ է սաղմն յարգանգի:)
* Amnistía. Անիրաւութիւն. (է ընդհանրական թողութիւն, զոր ասեն իշխանք ապստամբեալ ժողովրդոց իւրեանց, կամ գաղտակիք զինուորաց:) ՆԵՆԻՆ ասնապարանոյսը:
Ámo. Կարթ (ձկանց:) օլիա:
Amómo. Է ծառ մեր փոքր. ունի համանուն պտուղ հաճելեալին՝ խաղողանման, և ոչիկ ուտեն: կամոմա:
Amoráccio, վեր. Սէր անկարգ. անառակ, անմաքուր, գարշ:
* Amoraméntо. * Amoránza. Տ. Innamoramento.
Amorázzo. Բառ ծաղրական. Սէր. հարկանելն 'ի սէր. բորբոք սիրոյ:
Amóre, ար. Սէր. սիրելութիւն: ՍԷՍԻԼ. մանաւանդ: amore divino, կամ carità. ածսիրութիւն. սէր ածային. կամ հեզական: umano. բարեկամութիւն. սէր մարդկան: proprio. սէր անձին. անձնասիրութիւն: Amore, կամ amor carnale. Սէր մարմնական. առփանք. ցանկութիւն: ազ. ՆԷՍԻԼ: andar in amore. ՀԱՆՈՒԼ. առիթիլ (ասի զկենդանեացս.) բարեբոքիլ ցանկութիւն: viver d'amore. կենալ անառակութիւն: Amore. Սէր. սիրոյ ածն. (Ը հելլենասաց է մին յածոց՝ որ ասի սիրել. կոչի և Cupido. Ի՝ Ցանկութիւն:) Սիրոյ. սիրելոյ: per amor tuo, per amor mio, եմ. յաղագս քո. վասն իմ: սենին Իւրն: per amor di Dio. ամ հանրապետ. վասն սի-

Digitized by Google

բոյն, կամ առ սէր ոոյ. վր ոոն։ far una cosa d' amore. առնել մինչ միաբան հաւանութիւն։ essere in amore. լինել 'ի շնորհս ուրուք. լինել հաճոյ յաչս, կամ ընտրելի։ far all' amore. հայել առփաղ նոքա. աշնուլ տարփանաց 'ի սիրելին. հարկանիլ 'ի սէր (կնոջ.) ցանկալ։ aver l' amore d' uno. սիրիլ յուրուքեք։

Amoreggiaménto. Սէր. առփուն։

Amoreggiáre, ն. Հարկանիլ 'ի սէր ուրուք. սիրել. առփալ. ցանկալ։ ալբի օրմոյ։

Amorétto, նոմ. Փոքր սէր. գոյն սէր։

Amorévole, հ. Amorevolíssimo, ma. Սիրելի. քաղցրաբարոյ. մարդասէր. քաղցր. քաղաքավար. շնորհալի. մոհապէրլի. լաւիք. սիրալիր։ amorevole passione. կիրք սիրոյ։

Amorevoleggiáre, ն. Յուցանել զբարեկամութիւն. վարել մարդասիրաբար, կամ քաղցրութիւն. գգուել։ մոհապէրի ելօրիրմէ։

Amorevolézza. Սիրելութիւն. բարեկամութիւն. մարդասիրութիւն. քաղցրութիւն։ գուքիրոյ. մոհապէրի։ ընծայ փոքր. գոյն նուէր։

Amorevolezzína, նոմ. Գգուանք. փայփայանք։

Amorevolezzóccia, ընդ. Ասնելութիւն գգուանք, կամ մարդասիրութիւն։

Amorevolméntе, մ. Amorevolissimaméntе. Մարդասէրաբար. բարեկամութիւն. սիրով. քաղցրութիւն. քաղաքավարութիւն։ գեղեցիկ իւր։

* Amorevolóne, մ. սաց. Ամի մարդասիրութիւն։

Amorino, նոմ. Փոքր սէր. գոյն սէր։

Amorosaménte, մ. Amorosissimaméntе. Սիրողաբար. սիրով. առփանոք. ցանկութիւն։

* Amorosánza. Տես Benevolenza.

Amoroséllo, la. Amorosétto, ta. նոմ. Սիրելի. քաղաքավար. շնորհալի. չքնաղ։

Amorosità, - táde, - táte, էգ. Սէր. բարեկամութիւն. մարդասիրութիւն։

Amoróso, գոյ. Ասող ինչ ջերմոյ։

Amoróso, sa, ածական. Amorosíssimo, ma. Սիրալիր. սիրասաստաբ. սիրոյ. սիրողական. առփական։ եւ՝ գոյ. Սիրոյ. սարփածու. սարփաւոր։ աշէտ օլան։ amoroso canto. երգ սիրոյ։ ղաբել։

* Amorótto. Սէր դեռաբողբոջ։

Amoscína. Ասող ինչ ջերմոյ։

Amostánte, ար. Ի անուն ինչ իշխանութիւն ստրա կինոսաց։

Amovíbile, հ. Ի բաց մերժելի. զոր հնար է մերժել ուսանք։

Ampelíte, էգ. Է հող ինչ սեաւ մածուցիկ որպէս դիուպոր, որով ներկեն զհերս, զյօնս, եւն։

* Ampelopráso. Խոտ ինչ բուսեալ յայդեսսան եայս. որ կոչի և Porro di vigna salvatico.

Amperlo. Թուփ ինչ փշոտ։

Ampiaménte, մ. Ընդարձակ. ընդերկար. լեռվառատապէս. ճոխագոյնս (գրել։)

Ampiáre. Տես Ampliare.

Ampiézza, Ámpio, գոյ. Ընդարձակութիւն. լայնութիւն. տարածութիւն. մեծութիւն։ ենլիւթ։ պօլլոսի։

Ámpio, ia, ածական. Ընդարձակ. լայն. լայնատարած. մեծ։ ենլի. մեյանլը. պոլ. առատ. ճոխ. բազում։ լի։ մեծամեծ (խոսմունք։) ճոխագոյն, կամ երկար (պատմութիւն։)

* Ampioviánte, հ. Բազմաշահ. օգտաբեր. դեր օգտակար։

* Ampioregnánte, հ. Որ թագաւորեմ 'ի վրայ բազում նահանգաց. մեծիշխան։

* Ampiopossénte, հ. Ընդարձակաշոր. մեծազոր. ամենազոր։

* Ampioveggénte, հ. Տես Largoveggente.

Ampissimaméntе, մ. գէր. Ընդարձակագոյնս։

Ampissimo, ma, գէր. Ընդարձակատարը. լայնաձաւալ։

Amplaméntе. Տես Ampiamente.

Amplésso. Գիրկ. գրկածութիւն. գրկախառնութիւն։ գուանուշ. գուանգլամա։

Ampliáre, ն. Ընդարձակել. ածեցուցանել. բազմացուցանել։ պօլլամաք. արիբրմաք։ յ. Ընդարձակել. տարածել. լայնել։ ճոխագոյնս ճառել։

* Ampliativo, va. Ընդարձակիչ. ածեցուցիչ։

Ampliáto, ta. Ընդարձակեալ. առաւելեալ, եւն։

Ampliazióne, էգ. Ընդարձակութիւն. ածումն։

Amplificáre, ն. Ընդլայնել բանիւք. ընդարձակել. մեծացուցանել։

Amplificatívo, va. Ընդլայնիչ. ընդարձակիչ։

Amplificáto, ta. Ընդլայնեալ. ընդարձակեալ։

Amplificatóre, ար. Amplificatríce, էգ. Ընդլայնող. ընդարձակիչ. տարածող. լայնող։

Amplificazióne, էգ. Ընդլայնումն. ընդարձակումն։

Amplissimaméntе, մ. Տես Ampissimamente.

Amplíssimo, ma. Տես Ampissimo.

Amplitúdine, էգ. Տես Ampiezza. * Լայնութիւն (մոլորակաց։)

Ámplo. Տես Ampio.

Ampólla. Ապակի անօթ ինչ փոքր։ ղիւլ։ aver il diavolo nell' ampolla. յանկարծ լինել ամ հնարիչ։ * Ampolle. Ճամանոց (պատարագին.) ուսակ՝ բաժակամանք։

Ampollétta, նոմ. Փոքրիկ անօթ ապակի։ ղիւլճիկ։ ա. ուաղեայ ժամացոյց (նուռց։) * Փոքրիկ ժամանոց։

Ampollína. Նոյն է։ ampolline. պղպջակիք ապակեայ։

Ampollosaménte, մ. Ճամարտակելով. խրոխտաբանս։

Ampollosità. Ճամարտակութիւն. փքացութիւն (ոճոյ։)

Ampollóso, sa. Ճամարտակող. խրոխտաբան. փքացեալ (ոճ, կամ բառք։)

Ampollúzza. Տես Ampolletta.

Amuléto. Է ազգ ինչ գեղոյ՝ զոր կախեն 'ի պարանոցի։ Յուռութուլուք. բժժանք։ հմայիլ։

Amúrca. Տես Morchia.

AN

Ana. բառ բժշկական. ad ana, ad ana. Հաւասար մասանս յիւրաքանչիւրոց. հաւասարապէս յիւրաքանչիւրոց. (ասի զդեղոց.) հաւասարաչափ. հաւասարակշիռ։

Anabattísta, Annabattísta, ար. Anabattísti, յոգ. Վերակնունք. (են ապանդաւորք, որք ոչ կարեն թէ չէ արժան միտել զտղայս, յորմէ է զհաստատեալն 'ի բանտարութիւն. վասն վերասին միտեն զոյնպիսիս 'ի հաստատել նոցա յամն ընտրուն։)

Anacardíno, na. Ասնաբարտեան։

Anacárdo. Է պտուղ ինչ հնդկաց 'ի չափ փոքր շագանակի։

Ánace. Տես Anice.

Anacefaléosi, էգ. Վերագլխութիւն. (է վերջաբանութիւն ճառին։)

Anacoréta, ար. anacoreti, յոգ. Ասնապատական։ ապպա. զահիպ։

* Anacoretizzáre, ն. Կեալ յանապատի. կեալ ոգի զանապատական։

* Anacreéntica. Ասնակրէոնտեան տաղերգութիւն։

* Anacreontichína, նոմ. Հաճառօտ տաղ սնա. կրէոնտեան։

Digitized by Google

* Anacreóntico, ca. Անակրէոնական։
Anacronísmo. Վրիպակ ժամանակագրական. փոխագրուն ժամանակի. կամ ժամանակափոխուն։
Anadiplósi, իգ. Վերակրկնուն. (է մի ինչ քերականական, որով վերջին բառ նախընթաց առջին՝ լինի սկիզբն երկրորդին։)
Anáfora. Կրկնուն. (է մի ինչ հարատաւանական, որ կոչի և Ripetizione.)
Anagállide, իգ. Տունկ մի ինչ բազմատեսակ։
* Anagállo. Է խառ մի ինչ։
Anagíride, իգ. Ծառ մի ինչ, որոյ տերևք 'ի լեռսն ենայնպես գարշահոտ, մինչ հարիսանն 'ի գլուխ։
* Anagnóste, ար. Ընթերցող. վերծանող 'ի հաշ ժամու։
Anagogía. Վերածական խմաստ. խորհրդական միտք. (ի ՌՈՒԾԱՔԱՆԻՑ է վերածուն խմաստից ՌՈՒԾՔ ՀԱՅՈՑ առ ՌՈՒԾ, կամ 'ի հոգևորական միտս։)
Anagogicaménte, մկ. Վերածաբար. խորհրդաբար. հոգևորապէս. 'ի հոգևորական միտս։
Anagógico. • Anagórico. ածական. մերթ և գոյ. Վերածական. խորհրդական։
Anagránima, ար. Անգրատառութիւն. տառագարձուն. գրափոխութիւն։ Խաչիկ։
Anagrammatísmo. Անկատար տառադարձուն։
Anagrammatizzáre, ն. Ցօրինել տառադարձուն. տառադարձուցանել։
Analábo. Աղաբողոն. (է մեան մի ինչ ագեմի յոյն մինոզունաց։)
Analémma, ար. Բարձրացոյց. (ի ՍՈՒՆԵՐԱԼԱՓԻՑ՝ է մի, կամ գծագրուն մի ինչ՝ երևեցուցիչ գնաոյ 'ի վերծրից արևակոյսից. որով կազմի ժամացոյց մի ինչ բերականայնն, և նպաստ 'ի գտանել զբարձրուն արեգական։ Է և գործի մի ինչ կանոնաւորիչ ըստ ՈՒՆԵՐԻ արեգական 'ի մակարգակի ժամացուցին։)
Análisi, իգ. Վերլուծուն. (է լուծուն մարմնոյ իրիք 'ի բաղադրիչ մասունս իւր. կամ անգամանս մասանց ճառին։ Եւ՝ լուծուն խնդրոյ իրիք, 'ի գործոցն վերելս առնելով 'ի հետազօտութիւն պատճառացն։) Վերլուծութիւն. (ի ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆԱՑ է արհեստ լուծանելոյ զսուտ ջարկուածս 'ի ձեռն ԱԼՃԵԲՐԱՅԻՆ։) far l' analisi. վերլուծանել. զննել մանր։
Analítico, ca. Վերլուծական (ՈՐ, ԱՆ։)
Analogía. Վերաբանուն, կամ համեմատութիւն. պատշաճաւորուն։ հնարիկ. նիպամ. նմանութիւն։ • Վերլուծութիւն. ազգակցուն. նմանակցուն։
Analégico, ca. Análogo, ga. Վերաբան, կամ համեմատական. մեծարգի. նմանութիւն։
Ananas, ա. Անանաս. (է տունկ և պտուղ մի ինչ ազնիւ, եկեալ 'ի փերուայ։)
* Anapéstico, ածական. Վերջատանջ (տատանուոր։)
Anápesto. Վերջատանջ. (է ոտն մի ինչ տատաղապիական, բաղկացեալ երկուց տուգ վանկից, և 'ի մեջէ երկարի։) Վերջատանջ տատանուոր. (է նոյն իսկ տոտն բաղկացեալ յայսոսիսի վերջատանջ ոտից։)
• Anáppo. Տես Nappo.
Anarchía. Անիշխանուն։
Anárchico, ca. Անիշխանուն։ անիշխանական։
* Anári, ար. յոգ. Տես Nari.
Anassárca. Է ազգ մի ինչ մեղմ ջրգաղուն։
Anástasi, իգ. Վերափոխուն. կամ անգրափոխուն. (ի ԲԺՇԿԱՑ է փոխագրուն հիւմնոց զարատուզ ելոց 'ի միջէ մասանէ յայլ մասն։)
Anastómosa. Բերան անօթոց մարմնոյ, կամ բերանակցուն. (ի երկուց երակաց, կամ շնչերակաց, որոց բերանք կամ ծայրք կցին ի միմեանս։)
Anátema, իգ. Անաթեմայ. նզովք. բանագրանք։ անքնաց. նալեմ։ Anátema, ար. Նզովեալ. բանագրեալ։
* Anatematísmo. Զօրութիւն նզովից. կապ բանագրանաց։
* Anatematizzáre, Anatemizzáre. Նզովել. ի բանիբ առնել։ անքնաց նիմ։
* Anatematizzáto, Anatemizzáto, ta. Նզովեալ. բանագրեալ։
* Anatia, ածական. Տես Aquila.
* Anatocísmo. Բան օրէնս. Տոկոսիք տոկոսաց։
Anatomía, Notomía. Անդամաշնուն (կենդանեաց. կամ անկոց։) ԲԵՐԷԻ։ Մարմին յօշատեալ մի անդամաշնուն, կամ Անդամաթիւ։ far anatomía d'una cosa. քննել մի ինչ մանրաշնին, մինչ քննել. մանր կրկնել։
Anatomicaménte, մկ. Անդամաշնուրէն. ըստ կանոնաց անդամաշնուն. ըստ անդամաշնուց։
Anatómico, գոյ. Anatomísta, Notomísta, ար. Անդամաշնին։
Anatómico, ca, ածական. Անդամաշնական. անդամաշնուն։
Anatomizzáre, Notomizzáre, ն. Անդամաշնել. առնել անդամաշնաց. հատանել. յօշել. կամ զննել զանդամս։
Anatra. Տես Anitra.
* Anatrélla. Տես Anitrélla.
Anca. Աղդր. բարձ. ազատ. պոպ. գալլ։ battersi l'anca. ցաւանել զգաս։
Ancajóne, մկ. andar ancajone. Կաղալ. հակիլ 'ի մի կողմն։
Ancélla, իգ. Աղախին. նաժիշտ։ հալոյգի։
Anche, մկ. Տես Ancora. Ապէ. ապէ մի ինչ։
Ancheggiáre, ն. Տատանել. զարուեալ։
Anchilósi, իգ. Բաղակցուն. (ի ՎԻՐԱԲՈՒԹԻՑ՝ է միաւորուն երկուց ոսկերաց այնպէս յօգելոց և յեռելոց ի միմեանս, մինչ բաղկացուցանել զմի միանգամ։)
Ancídere, ն. Բան բանաստեղծ։ Սպանանել։
• Anciditóre, ար. Սպանող։
* Ancíle, ար. Բան առասպելական՝ էր վահան մի ինչ փոքր հատեալ երկուսանք՝ ապաքեալ յերկնից 'ի հռովմ։
Ancílla. Աղախին. նաժիշտ։ հալոյգի։
• Ancíno. Տես Uncino. Է և ձուկն մի ինչ կոչեցեալ Riccio marino, տես անդ։
Ancípite, ածական. Տես Anfibio. Մեկին։ երկայրի։
Anciso, sa. Սպանեալ։
• Ancisóre, ար. Սպանող։
Áncо, մկ. Տես Ancora.
• Ancochè, մկ. Տես Ancorachè.
Ancói, մկ. Բան ըմպաբարոյ, զոր Վենետիկեցիք ասեն Ancuò. Սայսօր։
* Ancóne, ար. Սառնարանոցին ազդեր։
* Anconéo. Է մեն 'ի մկանաց արմուկն։
Áncora. Խարիսխ նաւու։ գենդ։ ՔԷՄԻՐ։
Ancóra, Ánche. ղ. և մկ. Եւս. և ևս. այլ և. նա և. և. նոյնպէս։ գա. գէ։ հէմ։ tu ancora. և գու. գու ևս։ Ancora. Տակաւին. դեռ. այժմ ևս. ապրգ իսկ. ցարդ ևս։ գանա։ ՔԷՄԻՐԷ գեռ։ Թէպէտ և։ Դարձեալ. միանգամ. վերստին։ ԼԻՆԻ։ երբէք. երբեմն։ non ancora. չեմ ևս. գեռ ոչ։ ancora ancora. դեռ տակաւին։ դեռ։ * nè anche. և ոչ. և ոչ իսկ։ quando anche. Թէպէտ և։ Քարաղը։
Ancorachè, Ancoraquándo. } Թէպէտ։ Թէպէտ և։ Թէ և։ Քարաղը։
Ancorchè, Ancorquándo, ղ.
* Ancorággio. Բաժ խարսխի։ բաժ նաւահանգստաց։ գեղեր ուռեցի։

* An-

Digitized by Google

* Acoraménto. Տեղի՛ ի ծովու յարմար յարկանել զխարիսխ։ տես և զվերինն։
Ancoráre, v. Ancorársi, յ. բառ նաւավարաց. Խաչբրսխել հնաւն. արկանել զխարիսխ։ պնդիլ ասմամբ։ հաստատել յապահովի։
Ancoráto, ta. Խարսխեալ։
Ancoréssa. Հնոցեալ և յոտի խարիսխ (նաւու։)
Ancorétta, նոմ. Փոքր խարիսխ (նաւու։)
* Ancúde, էգ. բառ բանաւոր։ Տես Ancudine.
Ancúdine, էգ. Սալ գաբգնաց։ էօր։ * Սալ. (է մին յերից փոքրիկ ոսկերաց՝ ի ներքս ունկան։) esser tra l'ancudine, e'l martello. առակ։ լինել երկուստեք՝ ի տագնապի։
* Ancudinétta. * Ancudinúzza, նոմ. Սալ փոքր։
Ancúsa. Խոտ ինչ հոտաւետակ։
Ánda. Է բառ հեղնավարաց, որով յորդորին զաք ջուտս յընթացս։
* Andalúzzo. Երիվար անտալուցիայի (նահանգին սպանիոյ։)
Andamentáccio, ընդ. Յոռի ընթացք։
Andaménto. Երթ. գնացք. քայլ։ Խրիւալ։ Կիպիչ. ձեռք. զգնալն. ձեռնելիք. տեղի ձեռնելոյ։ Ընթացք. գնացք. եղանակ գործելոյ. գործք. խորհուրդք։ Կիպիչ։ էօլ. էօլէօլպ։
Andánte, հ. Երթող. գնացօղ երթեալ։ braccio andante, ևն. կանգուն երկայնութեան։ * Andante. Յորդորակ։ (է բառ երաժշտական. ռամկ՝ դընացք։) * Andánte, մ. Արշաւակի. շտապով։
Andanteménte, մ. Անընդհատ. անդուլ։
Andáre, v. արշաւել. Գնալ. երթալ։ կիպիչ։ վարմամբ։ անցանել (ամաց։) կէպէ։ ՝ի բաց երթալ՝ ի բաց գնալ. մեկնիլ։ հրաժարիլ յայսոսեացս. մեռանիլ։ Լինել. կատարիլ երաց. յաջողիլ. կամ վճարիլ գործոյն. եղ։ օլմամ. պալա լէբմամ։ so ben io, come il fatto andò. քալ գիտակ եմ՝ որպէս յաջողեաց, կամ յինչ ելս աւարտեցաւ գործն։ mentre che queste cose andavano in questa guisa. և իբրև այս ամ այսպէս կատարէր, կամ լինէր։ se le cose andassero come dite, sarebbe bene. թէ այդպէս իցէ. լաւ ևս լինէր։ la cosa andò bene. յաջողեաց գործն. պատահեաց, կամ եղև ը կամն։ andò male. ոչ յաջողեցաւ. ասլ ը այլոյ կատարեցաւ։ come va il mundo? come va la strada? զինչդ իցէ որպն. որպէս է փողոցն։ Andare. Յառաջ տանել, կամ յետ վարել զգործն. յաջողել, կամ վարել զգործ ինչ. գործել. առնել։ Էրէրի փորմէ. Իւլէնմէ. Էնմէ։ quel negozio va sotto il nome del tale. այն վճռականաւն յարգի ը անուամբ այս անուն առն։ Andare. Հաճել։ հաճիլ։ պէնմէ։ questo non mi va. այդ ոչ նս զիմաս իմ. ը այդ չհաճիմ. այդ չէ ը քամոց իմոց։ quello m'andrebbe. այն հաճոյ էր ինձ։ Andare. Ընթանալ (ժամանցոցից։) Խրիւմէ։ շարժիլ (աղօրևաց։) բաւել։ տես և Consistere. Andare del corpo. Հոգալ զպէտս որովայնի։ փուրա լէբմամ։ Andare կից ընդ մասնականս ci, vi, qui, ևն, և կամ զորոբ իմանալ զայնս. նշանակէ՝ Պատշաճիլ. պահանջիլ. հարկ է. պէտք են։ Andare՝ ի յարիլն՝ ի բաւս կշռոց, չափուց, և թաւոց՝ նշանակէ զքանիութեան։ Պարունակիլ. բովանդակիլ՝ առնել զկշիռս։ la tal roba va tanta alla libra. այս ինչ առ մի լիտր՝ է թանով այսքան։ Ella va tanto la libra. (սակ զպիտիկից կատաւոց, զթերեալ մեռաքսի, ասոյ, վեր, ևն։) ՝Ի միոջէ լաւերէ շաղամաթից՝ եկանեն այսչափ կանգուն ոստայնի։ Andare՝ ի խաղաքարեանս նշանակէ՝ Հրաւիրել. կամ որոշել զգուանիր խաղալի գրատոցն. գնել՝ ի պահեստ. խոստանալ։ Andare յարի վայելչաբար՝ ի դերբայս առ՝ ի զարդ, և զնոյն նշանակէ զոր ինչ ցուցանեն բայք դերբայիցն։ ար։ Andar leggendo. Ընթերնուլ։ օգուտ։ andar cantando, facendo, ևն. երգել. առնել. գործել։ che vai tu facendo? զի՞ գործես։ andar dicendo. ասել ասել. կրկնել. յեղեղել։ Andare յարի յայլ և այլ անուանս թղթաց, տեղեաց, ևն, ՝ի նշանակել ինչ յոմ ծածկաբանական բայց է ոմ գտեսկական։ ար. andare a Lodi. կամ lodare. գովել։ andare in Piccardia. կամ essere appiccato. ելանել՝ ի կախաղան։ andare a Piacenza. կամ piacere. հաճոյանալ։ andare a Scio. կամ in malora. երթալ՝ ի կորուստ. կործանիլ։ andare a Volterra. մեռանիլ։ a lungo andare. ժամանակաւ ձգեալ. յետ բազմ ժամանակաց։ a tutto andare. հանապազ. անդադար. անդադարս։ Far andare una bottega, un traffico, ևն. Վարել զգրատակն. յանել զվաճառականութիւն ինչ, ևն։ Pietro fa andare una bottega, կամ questo negozio. Պետրոս վարէ զգրատակն. կամ այս վաճառականութիւն յարգի յանուն, կամ ծախուց ապրոսի։ fare una cosa andata. համարել ինչ ընդ կորուսեալս։ la cosa è andata. վճարեալ է։ ռամկ՝ բանք բուսեալ է։ Lasciar andare. Աջակել զաքթոյլ տալ երթալ։ սալ վերմէ։ ևս՝ թողուլ. զանց առնել. լռել։ պրպէսմէ։ ևս՝ թողուլ. կամ կորուսանել՝ ի ձեռաց։ էնէն գոյտ էնմէ։ lasciar andare un ceffone, un schiaffo, un pugno, una sassata, ևն. ապտակ. կամ կռուփ տնել. քարձիգ լինել։ lasciarsi andare a checchessia. հաւանիլ զկնանիլ։ Andare ad abitare. Փոխիլ տլուր. ջուրել։ addentro. ՝ի ներքս խորագոյն մտանել։ addietro, կամ a retro. դառնալ յետս. ը կրունկն քերիլ. ոչ ինչ յանգիմանել։ էրէ պեօնմէ։ addosso. ՝ի վերայարձակիլ. կամ դիմել։ պէրաբ էնմէ։ * andare a fare. ըստ կիրգն առնել։ all'animo, a cuore, a genio, a sangue. հաճոյ լինել. քաղցրանալ։ all'aria. գահանժ լինել. կործանիլ. կորնչիլ։ ևս՝ անկանիլ՝ ի մանկանշ։ alle femmine. լինել ը կնոջ. մտանել առ կին։ alla lunga. յապագոյ. յերկարիլ։ all'incontro. ը առաջ երթալ, կամ ելանել։ փարբաճամ։ altero. գնալ պարծ. սիգալ. պանծալ։ a marito. առն լինել. ամուսնանալ ը առն։ a moglie altrui. անկանիլ ը կնոջ օտարին։ alla seconda. զինչանիլ ուսիք. կամակատար լինել. անալ. հաճել զմիտս։ attorno. դի գերիլ թափառիլ։ in canzone. լինել՝ ի զոյցս, կամ յատակ, առանց նշանակի։ colle belle, colle buone. անալ. շողանալ. վարիլ. քաղցրաբանութիւն։ colle buone. հեգնութիւն. բանն առնել։ dietro. փոյթ ունել. խնամ ունել (առողջանալ, կամ շահու անձին։) ևս՝ զիտեալ լինել (խմիչ։) պարապիլ։ di male in peggio. երթալով երթալ, և յոտաղանալ. վատթարանալ։ ևս՝ զայրանալ, կամ զբարկանալ (տիւանդութ։) innanzi. ամիլ. զարանալ (բանաց։) յուռանալ։ ևս՝ զարգանալ (յիմաստս։) ևս՝ ՝ի գործ դնիլ. կատարիլ։ non andrà molto tempo. փոքր միս ևս. յետ սակաւուց։ * andar in semenza. սերմանանալ։ ornato, կամ lindo. զգեստաւ շքեղս. պճնասանդերձ լինել։ շքիլ՝ ՝ի հանդերձս զարդարիլս։ per l'animo, կամ per la memoria. խմանալ. անցանել ը միտս. յիշել։ mi va per l'animo. անցանի ը միտս իմ. ունիմ՝ ՝ի մտի։ non mi va per la memoria d'averne inteso parlare. չյիշեմ բնաւ՝ թէ լուեալ իցէ իմ զայդ։ per una cosa. գնալ՝ ի ինդիր իրիք։ per uno. գնալ՝ ի կոչիլ զոք. կոչիլ զոք։ per il medico.

Digitized by Google

dico. երթալ ածել, կամ կոչել զքեզ։ per acqua. նաւել. նաւարկել։ per la mala, կամ per la mala via. կորնչիլ. ապականիլ. կործանիլ։ far andare per la mala via. կործանել. կորուսանել. աղարտել։ pe' fatti suoi. սատապել զդարձուածք և զարարուածք։ եւ՝ մեկնիլ. երթալ։ per terra. ուղղել. գետալ։ եւ՝ գնալ ի ցամաք։ եւ՝ անկանիլ 'ի գետին։ եւ՝ կորնչիլ. պակասիլ։ sopra se. գնալ. ուղղիլ, կամ ուղղեալ մտքեանց։ sopra di se. գնալ, կամ կալ մտախոհ։ sotto. մտանել (սրերգական։) verso una cosa. մերձենալ առ իմն։ andar via. չանալ. 'ի բաց գնալ. մեկնիլ. մերձիլ 'ի մահ. մերձենալ օրհասին։ via lunga. անկանիլ յաւագի երկայն։ la sua via. գնալ զճանապարհ իւր։ via di vela. ընթանալ ալեաց. ասպնջական։ va via. երթ 'ի բաց։

Andárne. 'Ի բաց գնալ. չանիլ. մեկնիլ։ վրդովեցեալ լինիմ։ եւ՝ կորնչիլ։ փոյթ օրհաս։ մեռանիմ։ փոքրիկ յասանաց։ եղիմ։ andarne la vita. լինիմ, կամ գալ պատուհաս մահու, կամ գլխապարանաւ։ ne va il collo, կամ ne va la galea. վտանգեալ գլխապարանաւ, կամ կալանաւորաւ 'ի թիկս հասոյ սատակել և վնաս, կամ ապարիժ մահապարանաւ։ andarne una gamba, եւն. 'ի վտանգի և մեռնիլ 'ի սրունից։ andarne a capo rotto; andarne col peggio. կորուսանիլ. նեղուն լինիլ։ Andársene. 'Ի բաց երթալ. 'ի բաց գնալ. մեկնիլ։ վրդովիլ։ լինիմ։ զկնիլ. կամ նահանջիլ (յանց։) անցանիլ։ ելանիլ։ ելանիլ (բծից։) քաշիլ (մերկաց։) եւ վարիլ զվարսիլ։ andatevene via. երթայք 'ի բաց։ andarsene in checchessia. կորնչիլ. հաշիլ. մաշիլ. մեռանիլ. կործանիլ։ andarsene in far checchessia. պատասխանիլ զեմիք։ գլխովին պարապիլ յմիմ։ Se n' andò. 'ի բաց գնաց։ չգրաւ 'ի բաց։

Andársi, յ. Վարել զվարսիմ։ 'ի բաց հանդարտիլ 'ի վարանն։ 'ի բաց թեռչիլ։ խոտան փարիսեանք։ եւ՝ երանել, կամ անհետ լինել (բծից 'ի հանգերձից։) ելանիլ։ եւ՝ քաշիլ, կամ ջնջիլ (մերկաց։) vatti con Dio. երթ 'ի խաղաղութիւն։ գնա ողջոյն։ andare in amore, alla strada, a galla, bene, male, եւն. տես 'ի կարգի Amore, եւն։

Andáre, ա. Քայլ։ ելանել։ տես և Andamento, A grand', կամ di buon'andare. Մեծաքայլ. քաջքայլ. երագասն. արշաւանի։ di quell' andare. նոյնպես։ այնպես։ Andári, յ. Շաւիղք, կամ անձուկ անցք սրաբանիցս, եւն։ chi ha bell' andare. գեղեցիկաքայլ։

*Andaróne. Տես Andróne.

Andáta. Երթ։ չոր։ գնացք։ անցք։ ելիտիւ։ andata di corpo. կամ տասկ andata. տես Soccorrenza.

Andatáccia, գեղջ. Որովայնաշրջումն սասիկ։

Andáto, ta. Երթեալ։ գնացեալ։ ելիտիւ։ անցեալ (ժամանակ։) ելեալ։ նե՛ tempi andati. 'ի նախ նուազեալ։ կանխաւ։

Andatóre, ա. Շրջող. գնացող. Ճանապարհորդ։ di notte. գիշերագնաց։ di corpo. տես Caccatore. * Andatore in sul canapo. Լարախաղաց։

* Andáttalo. Տես Datteto.

Andatúra. Գնացք։ ընթացք։ եղանակ ընթանալոյ։ եղանակ։ ելիտիւ։ ելոյ։

Andazzáccio, գեղջ. Վնասակար աղգեցուն։

Andázzo. Սովորութիւն սակաւասակ։ (սակ զմեղ զգեսուց, եւն։) տես և Influenza.

Andiperístasi, լտ. Փոխադարձ գիմակալութիւն։

Andiriviéni, ա, յ. Ցիրանմիջք շաւիղք։ ծամանուած, կամ բազմաշաւիղ Ճանապարհք։ պատասխանի պատասխանք։ մանուածոյ զրոյցք։

Andíto. Անցք նեղ և երկայն, որով միանան երկու բնակարանք ի միմեանս։ տես և Viottolo, կամ Viale. * Սուռք։

Andósia. Կերպաս ինչ, որ թերեւս նոյն իցէ ընդ Indosia ին։

* Andrienne, լտ. Զորձ ինչ կանացի երկայն և լայն։

Andriviéni. Տես Andirivieni.

Andrógino, ա. Արուգ։ Ըստ ասողաբանաց՝ ասի և զմարդակաց ինչ, որք երբեմն ջիրմ են, և երբեմն ցուրտ։

Andrómeda, լտ. Անդրոմեդ։ (է համաստեղաց ինչ։)

Andróne, ա. Անցք երկայն 'ի գրանիկ տան մինչև ցգաւիթն։ Ընդարձակաբեր արթոց։ (է շաւիղ ի մէջ կարգաց արթոց։) * Մի ինչ գաւիթն տան, (մանգանել զտարս, և 'ի խառել զդարձուածս։)

* Andronítide, ա. Անդրանոց։ բնակարան տարանց։ սենեակ։

Androsáce, լտ. Տունկ, կամ հնիւն ինչ Հնդկական։

Androsémo. Տունկ ինչ մանրաբուսական, տերևք նորին սպիտակ, և նման փեղենայի։

Androtomía. Մարդաջնուած։ (ցանգամանիցնուած մարդկային մարմնոյ։)

* Anéddoto. Անդոյտ պարագայ։ (է մանուածոր ինչ անցք կամ պարագայ պատմուած, կամ ասի 'ի բաց թողեալ, կամ լռեալ 'ի նախնի պատմագրաց։)

* Aneghittóso. Տես Neghittoso.

Anelánte, կ. Հեծաղոյ։ ընդարձակեմ։ անձկացեալ։

*Anelanteménte, մլ. Հեծալով։ անձկանաք։

Aneláre, ն. Հեծալ։ թեռալ։ ազատիլ։ կամ ոգեմ անձկալ։ անձկանաք յոգւոց հանել։ ազատիլ։

Anelazióne, լտ. Anélito. Տես Ansamento.

Anelitáre. Տես Ansare.

* Anelláccio, գեղջ. Անհեթեթ մատանի։

Anélle. Տես Anello.

Anellétto, Anellíno, նուազ. Փոքր մատանի։

Anéllo. Մատանի։ Իսկիտ։ Anello da cuciite, կամ սոսկ Ditale. Մատանոյ։ Խոտիտ։ anello da sigillare. գնիք։ գնիկ։ anello della catena. օղ շղթայիս հանգ։ anello. վերարկու։ սրբան։ Մատանոյ մի լի սերմամբք ընդամոյ։ (է չասի ինչ։) di capelli. օղք հերոյ։ օղանի, կամ գալարուն խոտոտիք հերոյ։ գեղեցիկ։ dar l' anello. տալ զնշան։ հաստատել զհարսանիս։ տեսի՛ "Երբանիկ։ նիշան գոմ։ * a anelli. տրեղ զմատանի։

* Anellóne, ա, սաստ։ Մեծ մատանի։

Anellóso, sa. Օղանի։ շղթայագործ։ շղթայանի։

Anélo, ած. Տես Anelante.

Anelóso, sa. Իժանաշարունչ։ ընդարձակ։

Anemómetro. Հողմաչափ։ (է գործի ինչ չափելոյ զզանազան ասպիտանս քանուած հողմոց։)

Anémone, լտ. Anemolo, ա. Ի ծաղկի ինչ գեղեցիկ. բուսանի յատրիլի 'ի խաղաբուսակ։ նիման։

Anemoscópio. Հողմագիտակ, կամ հողմացոյց։ (է գործի ինչ, որ ցուցանի զփոփոխանս հողմոց և օդոց։)

Anéto. Սամիտ։ փաղաղ։ ոտ։ փաղաղ։ ոտ։

Anetra. Տես Anitra.

Aneurísma. Ի այսուհետև գոյացեալ յընդարձակի լոյ, կամ 'ի բանալոյ ընդարձակին։

Anfanaménto. Թեթեւանութիւն։ մեղրանութիւն։ բաղանք։

Anfanáre, ն. Թեթեւանել 'ի ոտս։ սատանգիլ։ թեւանիլ։ գոլանիլ։ ունայնանանել։ բարձանիլ։

Digitized by Google

լաֆ եմ։ յ. Թանկագին։ anfanare e seseo. խա-
ղալ որպէս զարբեալ. բանագուշել։
Anfanatóre, որ։ Բանկագին։ ունայնաբան։
Anfaneggiáre. St'o Anfanare.
Anfania. Ունայնաբանութիւն։ աղճատանք։ լաֆ։
Anfesibéna. Երկագնաց։ (է օձ մի՝ երկոքին, որոյ երկարդ գլուխ է՝ ի կողմն առանն, և քաշ-
ել երկարանք։)
Anfiártrosi, կ։ Ցօգաբաղ։ (ը անդամանցնաց է ազգ մի՝ յօգակցութիւն ոսկերաց։)
Anfibio, ած, որ։ Երկակենցաղ։ երկակենդան։
հիմ ազի հիմ ի՝ խաղալ։
Anfibología. Երկբանութիւն։ հոմանունութիւն։ Ինքնիր։
Anfibologicaménte, մ։ Երկբանաբար։ հոմանունութիւն։ հոմանունաբար։
Anfibológico, ca. Երկդիմի։ հոմանուն։ նենգ։
որոյ են երկոքին խնամք։
Anfibraco. Փոքրագոյն։ (բան առաջաբերեալ՝ է բան
եռաստանի, զոր տարբերին և երբորդ վանիք են
առաջք։ և՝ Ինքն երկոքին։)
Anfibrónchie, կ։ յոգ։ Քան անդամանցնաց են՝ որ
ունեցք մի՝ շարք զմանրոց ընտրոց, որոնցոն,
և խաղաղոցն։
Anfisbéna. St'o Anfesibena.
Anfisci, որ։ յոգ։ Երկասաստիք։ կամ երկասաստի-
բանք։ (ազգաց կոչին Յաղիրք զանակիս ազ-
գացան գրեալն։)
Anfiteátro. Ամփիթեատրոն, կամ երկթեատրոն։
(է շինուած մի՝ ձուաձև բազմացեալ յերկոսին
թեատրոնից։) Ինքնաբերի։ թեմաստիկան ասան եմի։
Anfiteóni, որ։ յոգ։ Ամփիթեատրք։ (եին զեա-
ղանք քաղաքաց յունաց, որք յաղագս ասանի
ունեին երգաւանս քոմիցք։)
* Anfodíllo. St'o Asfodillo.
Ánfora. Ամփոր։ (էր մի՝ ի հեղանիթից։)
Anforétta, նմ։ Ամփորիկ։ փոքր ամփոր։
* Anforísmo. St'o Aforismo.
Anfrátto. Տեղի խառնարանի և բազմապայծ։
բազմաշրջիկ հանապարհ։ ծռմռեալ շաւիղք։
* Angar, որ։ Կապարան կառաց, և ապրանց։
Angatía. St'o Angheria.
Angariáre, Angarieggiáre, ն։ Տարապարհակ վա-
րել։ պահակ ունել։ կեղեքել հարկասաստ։
խռմել։ բռնել, կամ ստանալեաց առնուլ։ սա-
ռապարցանել։ սաստիկ սիրել։ անդարիկ եմ
գիտ։ զամ եմ։
Angariáto, ta, ած։ St'o Angariare.
Angariatóre, որ։ Որ տարապարհակ վարէ։ խռմիչ։
կեղեքիչ։ հարստահարիչ։
Angarieggiáre. St'o Angariare.
* Angeiografía. Կանգարութիւն։ (է տարապարութիւն
ճշգոց, չափոց, անօթոց, և կանգուց երկրա-
գործութեան։)
Ángela, կ։ Ի բազմանն բառիս Ángelo. Ք Հրեշ-
տակ։ առ խաղալոցիս է յաստուած անուն իգաց։
Հրեշտակաձիր, հրեշտակատիպ, հրեշտակա-
գիր (եին։) Ի՝ և ազգ մի՝ խաղողոյ։
Angelésco. St'o Angelico.
Angelétta, կ։ նմ։ St'o Angela.
Angélica, գոյ։ խոտ մի՝, որոյ արմատ է՝ ի՝ երմա-
գոյն, և հոտաւէտ։ Ի՝ և ազգ մի՝ ասանի։
* Angelicaméntе, մ։ Հրեշտակաբարձն։ ոգի զերկ-
տակ։ Ք նմանութեամբ հրեշտակաց։
* Angelicáto, ta. Հրեշտականման։
* Angelichézza. Հրեշտականմանութիւն։ հրեշտա-
կարան վարք։
Angélico, ca. Հրեշտակային։ հրեշտակական։
հրեշտակաբարք։ հրեշտակաբարոյ։ հրեշտակի։
Ángelo. Հրեշտակ (ոյ։) զոմարթուն։ հրեշտ։
Ի՝ և առանձին՝ մի՝ թնդանօթից հատուց։ որոյ
երկու կիսագունեաց կապել են՝ շղթայիւ՝ ի՝ խոր-
տակել զկայմն, զառագաստս, և զքանոնս հա-
տուց թշնամեաց։ Angelo eustode. Պահապան
հրեշտակ։ voce d' Angelo. ձայն հրեշտակային,
քաղցրաբարբառ։
Angelúccio, նմ։ Հրեշտակ։ հրեշտակիկ։
* Ángere, ն։ Ներել։ Ángersi, յ։ Ներել։ առ-
ուսպիլ։
Angheria. Տարապարհակ վարուն։ պահակութիւն։
բռնաքաստութիւն։ անիրաւ պահանջումն։ կեղեք-
քումն։ բռնութիւն։ զրկումն։ անփոյթիւն։ պաշ։ far
per angheria. գործել բռնի՝, կամ առ ահի ապան-
նալեաց։ mettere angherie. հարկս արկանել։
Angheriáre, Angheriáto, ta. St'o Angariare, եմ։
Angína. Scheranzía. Փողոցաս։ փողոցաստութիւն։
հիւանդ։
Anginóso, sa. Փողոցաս։ հիւանդալի։
Angiografía. Անօթագրութիւն։ (է տարագրութիւն
անօթոց, երակաց, և ընդերակաց մարմնոյ։)
Ángiola. St'o Angela.
Angiolélla, Angiolétta, նմ։ St'o Angela.
Angiolétto, նմ։ Հրեշտակ։ հրեշտակիկ։
Ángiolo. St'o Angelo.
Angiología. Անօթաբանութիւն, (է մասն անգա-
մանութեան, որ հնասէ զանօթոց մարգկային
մարմնոյ։)
Angiospermático, ca. ած։ Սերմնապատ։ (ը սրմն
կապանից՝ ասի զանկոց՝ որոց սերմն պատասանէ
է յանօթս սերոյն՝ ի՝ կոկանն։)
Angiotomía. Անօթահատութիւն։ (է հատումն անօ-
թոց մարգկային մարմնոյ։)
* Angiporto. Ճանապարհ անեղ։ անել փողոց։
* Anglicána, ած, կ։ Անգլիական (եկեղեցի։)
* Anglicísmo. Բառ, կամ ոճ անգլիական։ անգ-
լիաբանութիւն։
Ángло, որ։ բառ բանապ։ Անգլիացի։
Angoláre, հ։ Անկիւնաւոր։ բազմանկիւն։ փՀՀ-
լի։ երգեալ յանկիւն։ անկիւնական։
Angolarméntе, մ։ Անկիւնաբար։ ի՝ մի՝ անկիւն։
* Angoláto, ta. Անկիւնական, անկիւնային։
* Angolétto, նմ։ Անկիւն փոքր։
Angolo. Անկիւն։ փՀՀ։ անիւ և Canto, Cantonata.
Angolóso, sa. Անկիւնաւոր։ անկիւնալից։ բազ-
մանկիւնի։ փՀՀլի։
Angonía, եմ։ St'o Agonía, եմ։
* Angóre, որ։ Անձկութիւն ոգեաց։ տագնապ։ վիշտ։
տառապանք։
* Angoscévole, հ։ Վշտագին։ տառապագին։
Angóscia, Angosciaménto. * Angosciánza. Անձ-
կութիւն։ տառապանք։ վիշտ։ փերպ։ գամ։
Angosciáre, ն։ Ներել։ վշտացնել։ ոգեաց ներել։
Angosciársi, յ։ Ներել։ տագնապիլ։ տառա-
պիլ։ ոգեաց ներել։
Angosciáto, ta. Ներեալ։ տառապեալ։
* Angóscio. St'o Angoscia.
Angosciosaméntе, մ։ Angosciosissimaméntе.
Անձկութիւն։ վշտաց։ ցաւագին։
Angoscióso, sa. Angosciosíssimo, ma. Հոգաւոր։
ցաւագին։ վշտագին։ տառապագին։ թեամբ-
գին։ գամանի։ փերպի։
Ángue, որ։ բառ բանապիտական։ Օձ։ եղան։
* Anguicriníto, ած։ Օձավարս։ օձահեր։ (ը՝
որ փոխանակ հերաց ունի՝ օձս՝ ի՝ գլուխն։)
Anguílla. Օձանման։ եղան պուլեալ։ tener l' an-
guil-

Digitized by Google

guilla per la coda . ասալ • ունել 'ի ձեռին գործ գժուարին : essere , կամ far la serpe tra l' anguille . լինել խրատգէս 'ի մէջ միամտաց : pigliar l' anguilla . 'ի բաց դառնալ 'ի գործոյն : * Anguílla . Մանրիկ ձուկն ինչ ծովային :

Anguilláre , ար • Ոլորդ և երկայնձիգ կարգ որ թոց կապելոց 'ի միասին խարշակք , և ձողոյք :

* Anguílle , * Anguilláre , էգ , յոգ • Էն առաջակք ինչ 'ի ներքս 'ի յաւուրս նուազուն կարգեալ 'ի հոսումն ջրոյն 'ի գլխոյ նաւուն մինչև ցքրհանն • կոչին և Lumiére .

Anguillétta , Anguillína , նամ • փոքր օձաձուկն :

Anguináglia , Anguinája . Քուռնչ երանաց • (է մասն մարդկային մարմնոյ Ը ազգը • և Ը առա կանս) ռասկ" Ակռուկ • գասէ • խոյլ դոյացեալ 'ի քունչս երանաց : գիմդել • էիպան • Հլաբիբ :

Anguláre , Ángulo , անն • Տես Angolare , անն :

* Angúria . Բառ Ինդիպոյ • Մեղաբանոյ • ձմեռուկ : գարբուզ :

Angústia . Անձկութիւն • վիշտ • տառապանք • թշուառութիւն • հոգ • նեղութիւն : բաս • ուրիշ • պեղ • ազուն • կարձուն : գրաբար :

Angustiáre , ն • Նեղել • վշտացնել • տառապեցուցանել • ձնգա վիրկ : յ • Նեղիլ • տառապիլ :

Angustióso , sa . Վշտագին • տառապագին • գրգռագին :

Angústo , ta . Angustíssimo , ma . Անձուկ • նեղ գաս • փոքր :

Ani , ani . Ի ձայն կուչոյ զրաց :

Ánice , ար • Անիսոն • անիսն : anici in camicia , կամ anici confettati . անիսոն շաքարագործ , կամ շաքարախառն :

Anichiláre . Տես Annichilare .

Anício . Բառ գաղտիք • Տես Anice .

Ánil , ար • Ի խոտ ինչ , յորոյ 'ի հիւթոյն կազմեն զկեղակն անուանեալ Indaco .

Aníle , հ • Պառաւական • ապառաւանց :

Ánima . Հոգի • հոգի բանական : ճան • բան : կեանք • անձն : էութիւն • միտք • խորհուրդք • մտածութիւն • երևակայութիւն • գիտէր : ánima mia . ամ իսպարտական կեանք իմ • լոյս աչաց իմոց : ճանչմ : esser uomo d' anima . լինել այր հոգեսէր • կամ երկիւղած , բարեպաշտօն : una città fa trenta mila anime . 'ի միում քաղաքի կան ոգիք իբր երեսուն հազար : Ánima . Տես Animetta . * Վերա լանջապանակ • լանջապանակ : Ներքին մասն իրաց , կամ մէջ • ուղղ : էլի • l' anima delle radici . մէջ , կամ ուղիղ արմատաց : l' anima della canna . փոր եղեգան : d' una statua , d' un bottone , d' un vaso . Ներքին կազմաւոր արձանի , կոճակի , կամ անօթոյ : anima di cannone . Ներքին կազմաւորութիւնն , կամ փոր թնդանօթին : senz' anima . անհոգ • անոգոր : anima de' frutti . հորիզ պտղոց • ներքոյ : sono due anime in un nocciuolo . են երկու հոգիք 'ի միում մրգոնի • կամ մի հոգի յերկուս ամ ձին . (ասի զերկուց մտերիմ անձանց •) esser anima e corpo d' uno . լինել ուսիք մտերիմ բարեկամ : recare l' anima . փախել յոյժ , կամ տատակիս : fino all' anima . ոգեսվ չատ • մեծապէս • կարի յոյժ : anime de' morti . ոգիք մեռելոց : egli è un' anima nera , brutta . է այր չարաբուսեան , չարանկեալ : anima sporca . ամ էլեգեան • գարշ • վատ արարանց : o la buon' anima ! ամ էլեգեան • ով անզգամ • ով ապիրատ • վատ արարանց :

* Animadversióne , էգ • Մատդրութիւն • ուշադրութիւն :

Animaláccio , գէշ • Վատան ջար , կամ վիճիսարի : պատճառաստիս • գրատատիս • անվիս :

Animále , գոյ , ար • Կենդանի • ընդհանուր • անբան : հոգեան • գրատատիս • անվիս :

Animále , ածի , հ • Հոգեաւոր • ընդհանուր • անձնական : կենդանական • կենդանոյ :

Animalésco , ca . Ընդհանուր • կենդանական • անբանական :

Animalétto , Animalíno , նամ • Ճանի • ժժմակ • մանրիկ կենդանի • գեղանի :

Animalettucciáccio , գէշ • Աղկանի , կամ անարգ ճանի :

* Animalipiánte , ար , յոգ • Կենդանատուն : (Ը փիլիսոփայիցն են նոքա՝ որք կարծեն թէ սարդն ոչ միայն են կերպարանեալ , այլ և կենդանիք 'ի սերմանն հօրն :)

* Animalità . Կենդանութիւն • կամ կենդանականութիւն • կենդանական անասնոյ :

* Animallegratóre , ար • Հոգեզուարճ • հոգեզուարթ :

Animalóne , ար , ասպ • Կենդանի վիթխարի : այր անվիս • ապաճարատիս :

Animalúccio , Animalúzzo . Տես Animaletto .

Animánte , ար • Ընդհանուր • ընդհանուր • կենդանի : կենդանարար • կենդանատու • հոգեաւորիչ :

Animáre , ն • Սրատպանել • քաջալերել • զգացուցանել • բորբոքել • գրգռել : խրախուսանել • հոգեւորել • կենդանացուցանել • ասալ զհոգի : ճան վերկ : յ • Խրախոյս առնուլ :

Animástico , ca . Կենդանական • ընդհանուր :

Animatíssimo , ma . գէր • Խրախուսեալ յոյժ • քաջալերեալ յոյժ :

Animáto , ta . Քաջալերեալ • սրատպ • անձնաւոր • հոգեաւոր • տիս և Affettuoso .

Animavversióne , էգ • Պատիժ • պատուհասանք :

Animazióne , էգ • Հոգեւորութիւն :

Animélla . Ատան : Լեռնիկի էրի • իլ էրի : գունակ , կամ կափարիչ ջրհանից (է գործի յարմարել 'ի ներքս անդ խողովակի ջրհանից , որ տեղն տայ ջրոյն մտելոյ 'ի տարեն 'ի վերս , այլ ոչ Ը հակառակն •)

Animelle . Կափարիչք • կամ 'Ի գունակք • (Ը ան դամանցինոց են նրբագոյն մասնիք ինչ մարմնոյ զեռեղեալք 'ի ներքս անցեալ , կամ անօթոյ , և կամ այլոց խառնչակաց • որք գիւրաւ տեսլի քան զ հեղանիւթից անդր հոսելոց • բայց ոչ Ը հակառակն առ 'ի գառնալ յետս •)

* Animelláto , ta . Գունակաւոր • որ ունի գունակս :

Animétta . Լանջապանակ :

Ánimo . Միտք • գիտէր • ուշ • սիրտ • խրատ • ենթիւ • խորհուրդք • մտածութիւն • երևակայութիւն • ուշ մտաց : essere , կամ andare all' animo . լինել հաճոյ , հաճելի • քաջալերանալ : l' animo mi dicea . վկայեին ինձ միտք իմ : Կամք • հաճոյք • իրաւ • յօժարութիւն : էնյիգ • նուրաբ • Գիտաւորութիւն • առաջնորդութիւն • նիկի • սէր • բարեկամութիւն • բարեսիրութիւն • կոչնաւոր բարք • կարգաւորութիւն • շնչաբերութիւն • խրախոյս • քաջալերք • համարձակութիւն : գոյրեի • իրէ : Fare animo , ս • farsi animo , խրախոյս առնուլ • քաջալերիլ : Իրէ՝ Ինիգ : Far animo , ն • խրախուսանել : Իրէ՝ Ինիգ : volgere nell' animo . գնուտա գնել : mi va per l' animo di far . անցանէ Ը միտս իմ , կամ խորհիմ առնել : tener animo , կամ aver nell' animo . ունել 'ի մտի • խորհել : por giù l' animo . սգ ամխնամել • գանել : * Ánimo . Հիսրի • Զօրացիր • քաջ լեր • հանգա • գնիգիգ • հա ճանչ • սնի Իրէլ : * Di buon animo . զոմարթագին • զոմարթաբարոյ : scofer it di animo , dar l' animo , bastar l' animo , կամ Իչանել • ունել զկարանոյ առիթն • համարձակիլ : Ճանարեալ եմ : perdersi d' animo . սրատնանիլ • կամ սրատաբեալ կ լինել • վհատիլ • Իրէնի գրանիլ : recarsi una cosa

Digitized by Google

cosa ad animo ոչ հաճիլը. դժկամակիլ։ di poco animo. փոքրասիրտ. վատասիրտ. երկչտած. վեհերտաս։ փոքրոտ։ di grand' animo. մեծասիրտ. քաջասիրտ։ արի։ իւրէպէի։ grande zza d' animo. մեծասրտութիւն. մեծահոգութիւն։ animo vile. վատասրտութիւն. երկչոտութիւն։

Animosissimamente, մ. գեր. Ամենեհեր. արուբ։

Animositá, - tade, - tate, ի. Քաջասրտութիւն. արութիւն. աներկիւղութիւն։ կողմնասոր բարք։ շահախնդրութիւն. ասելութիւն. անիրաւութիւն։

Animóso, sa. Animossissimo, ma. Սրտեայ. քաջասիրտ. անվեհեր. արի. քաջ։ իւրէպէի։ յանդուգն։ շահախնդիր. անիրաւ։ * Ցանկացող։

Animúccia, նոմ. Anima ինչ։ S, Creaturina.

* Anisocícli, ար. յոգ. Շրջանամէջ. (է միջոցն որ Ը մէջ երկուց շրջանակաց պատուտակին։ ցն պատմագին։)

Anitra. Բադ։ Էօրդէ։ tirare, կամ trarre all' anitre. ռձ ռաձի. մեռանիլ։

Anitráccio, Anitrélla. Զագ բադի. բադ փոքր։ Էօրդէ դալաչը։

Anitrénte, հ. խանջող. վրնջող։

Anitrína. խառ ինչ ախորժական բադից։ անս և Anitrella.

Anitrino. Զագ բադի։ Էօրդէ դալաչը։

Anitrío, Anitríre, ար. խանջիւն. վրնջիւն։ դիւնէիլ։

Anitríre, ե. խանջել. վրնջել։ դիւնէիլ։

Anitrócco, Anitróccolo. Տես Anitrino.

Annabattista, ար. Տես Anabattista.

Annacquaménto. Տես Innacquamento.

Annacquáre. Տես Innacquare. Ամփոփել, կամ քաղաքորել զեղեխանութեան։

Annacquatíccio, ածական. Նոմ. Փոքր մի ջրախառն. փոքր մի խառնեալ, կամ բարեխառնեալ (ջրով։ անս։) ակար. ցուրտ։

Annacquáto, ta, ածական. Տես Innacquare. Sole, կամ lume annacquato. Արև աղոտաճառագայթ. լայս նոմաղ, կամ աղօտ։

Annaffiamménto, Annaffiáre, Annaffiatójo. Տես Innaffiamento, անս։

Annále, ածական, հ. Տարեկան։ տարեգրական. տարեգրութիւն։

Annáli, ար, յոգ. Տարեգրութիւք։ ԲԷՆՎԷՐԻ։

Annalísta, ար. Տարեգիր։ ԷԿԻՆ ԲԷՆՎԷՐԻ։

* Annarpicáre, ե. * Annarpicársi, ի. Տես Inarpicare, անս։

* Annasaménto. Տես Odoramento.

Annasáre. Հոտուտել։ Էօրլամաք։ uno. փոքր փորձել Ը ուսիք. 'ի փորձ մտանել ընդ ուսիք։

Annaspáre. Տես Innaspare. ե. Շփոթիլ։

Annaspáto, ta. ածական. Տես Annaspare.

Annáta. Ամ մի. տարեւոր ժամանակ։ տարեկան եկամուտ։ տարեկան բաժ։

* Annéa. Ամ. տարի։

Annebbiaménto. Մառախլապատուել. նսեմութիւն մեգի։

Annebbiáre, ն. Մեգապատ առնել. նսեմացուցանել զօգս։ փաթաթմամաք. փուսանաբերմամաք։ ե. Մէգ հարեալ լինել (բուսոց, և պտղոց։) փոսոգան վնասմամաք։ ի. Կուրանալ։

Annebbiáto, ta. Մեգամած. մառախլապատ։ գոսանեալ։ մեգահար (բոյս։)

* Anneentáre, ն. 'Ի չիք դարձուցանել։ * ի. 'Ի չիք դառնալ։

Annegaménto. Հեղձուցանելն։ կործանումն. կորուստ։ ուրացումն։

Annegáre, ն. Հեղձուցանել. ջրահեղձոյց առնել։ պօղմամաք։ ե. և ի. Հեղձնուլ։ պօղմամաք։ Ուրանալ։ ինքեաբ էնմէ։ տես և Soffocare.

Annegáto, ta. Հեղձուցեալ. հեղձեալ. ջրահեղձ։ պօղմամաք։

Annegazióne, ի. Ուրացումն։ ինքեաբ։ ուրացումն անձին. հրաժարումն յանձնէ։

* Anneghittiménto. Պղերգումն. դանդաղումն։

Anneghittíre, ե. և ի. Պղերգանալ. դանդաղիլ. հեղգանալ։ ինքմինքնմէ։

Anneghittíto, ta. Պղերգացեալ. հեղգ. անդործ։

Annegráre. Տես Annerare.

Anneraménto. Սևացուցանելն. սևումն։

Anneráre, ն. Սևացուցանել. ներկել սեաւ։ գաղալամաք։ la fama d'uno. նսեմացուցանել զհամբաւ ուրուք։ ապ պօղմամաք։ ե. և ի. Սևանալ. նսեմանալ։ գաղարմամաք. գաղանմամաք։

Anneráto, ta. Annerito. Սևացեալ. նսեմացեալ։

Anneriménto, Anneríre. Տես Anneramento. անս։

Anneritúra. Տես Anneramento.

Annésso, sa. Յարակցեալ. կից. յօգեալ։ պիրիանք։ annessi, կամ connessi. յարակիցք (իրին։)

Annestaménto. Annestatúra. Պատուհասատուութիւն։

Annestáre, ն. Պատուհասատել։ ալլամաք։ միաւորել. կցել. յօգել։

Annestáto, ta. Պատուհասատեալ։ ալլանմէլ։

* Annettáre. Տես Nettare.

Anneváre, ն. Զովայուցանել ձեամբ։

Annichilaménto. * Annichilánza. Տես Annichilazione.

Annichiláre, ն. 'Ի չիք դարձուցանել. եղծանել. ապականել. սպառել. ջնջել. անհետ առնել։ էօղ էնմէ։ պօղմամաք։ ի. Խոնարհիլ. յոյժ. նոնասատանալ. զանձն ունայնացուցանել. առոչինչ համարիլ զանձն։ ալլաբալանմամաք։

Annichiláto, ta. 'Ի չիք դարձեալ, անս։ էօղ օլմամաք։

Annichilazióne, ի. Զքուն. եղծումն. ջնջումն. սպառումն։

Annichilíre. Տես Ánnichilare.

Annidársi, ի. Բունել. դադարել 'ի բունի։ էռուվարամ օրնումամաք։ բնականալ. հաստատել ուրեք զբնակութիւն։

* Annidáre, ն. Դնել զբոյն. շինել զբոյն. էռուվ էարամաք։

Annidáto, ta. Բունեալ. նստեալ 'ի բունի։

Annidiáre. Annidiársi. Տես Annidare, անս։

Annidómini. Ամք տն. բազում ժամանակք. բազում ամք։

Anniegáre. Տես Annegare.

* Annientaménto. Annientáre. Տես Annichilazione, անս։

* Annighittiménto. Տես Anneghittimento.

Annighittíre, Annighittírsi. Տես Anneghittire, անս։

Annighittíto, ta. Հեղգացեալ. պղերգ։ տես և Trascurato.

* Anninnáre, ն. Շարժել զորոր։ ռամկ. օրել։ պէնիկ սալամամաք։

Annittríre. Տես Nitrire.

Anniversário, գոյ. Տարեկան. օր տարեկանաց, կամ տարեդարձ։ էբլ պէօնիմիս։

Ánno. Ամ. տարի։ էբլ. սնոնք։ եղանակ տարւոյ։ տարեմուտ. տարեդլուխ. սկիզբն տարւոյ։ անցեալ ամն։ նախընթաց ամն։ Anni. Հասակ, տիք։ էալ։ sono anni e anni. բազում ամք են։ di anno in anno. ամի ամի. ամ ըստ ամի։ հեր էբլ։ l' anno passato. յանցեալ ամի։ di un anno.

Digitized by Google

no. տարեւոր. միամեայ: di due anni. երկեամեան: capo d' anno. տարեմուտ. տարեգլուխ: * entrar negli anni. հնանալ աւուրքդ. ծերանալ:

Annobilíre, Annobilitáre, Annobilíto. Տես Nobilitare, եւն:

Annodaménto. Հանգոյց. գիւխիմ: կապ:

Annodáre, ն. Հանգուցանել. գիւխիմեմ: կապել. յոգիլ. կցել: գալամատ: ի. Հանգուցանել. գիւխիմեմ: յոգիլ. միանալ: ei non annoda. ոչինչ վնասիլ. ոչինչ ի գրակացուցանել:

Annodáto, ta. Հանգուցեալ. կապեալ: վնասեալ. կանարեալ. 'ի գործ եգեալ.

Annodatúra, Annodazióne, իգ. Տես Annodamento.

Annojaménto. Զանձրացուցանելն: ձանձրոյթ. վիշտ. ներգուշ: պէպուլէ:

Annojáre, ն. Զանձրացուցանել. յոգեցուցանել: պէպուլ էլիմ: ե. և Annojársi, յ. Զանձրանալ. տաղտկալ. յոգեցանալ. զրուիլ: պէպուլիմ. ծանանիմ:

Annojáto, ta. Զանձրացեալ. յոգեցեալ: պէպուլ ելմուշ:

* Annojosaménte, գ. Զանձրուելի. տաղտկալի. ակամայ:

* Annojóso, Տես Nojoso.

Annoláre, ն. Տես Noleggiare.

* Annomáre, ն. Անուանել. յորջորջել. յանուանել:

Annóna. է բառ լատին. Տես Vettovaglia.

Annonário, ia. ած. Պաշարոյ. հանգարոյ:

Annóso, sa, Annosíssimo, ma. Հինաւուրց. բազմամեայ: էսալէ. լոյ էսալէ:

* Annotáre, ն. Առնել ծանօթագրանութիւն. ծանօթագրել:

* Annotáto, ta. Ծանօթագրեալ. որ առնի ծանօթագրանութիւն:

* Annotatóre, ար. Ծանօթագրան. ծանօթագրար:

Annotazioncélla, նա. Հաստատ ծանօթագրանութիւն:

Annotazióne, իգ. Ծանօթագրանութիւն. ծանօթագրութիւն. ծանօթութիւն:

Annottáre, ե. Annottársi, յ. Հասանել 'ի վերերոյ. գալ գիշերոյ: կեանն օրատ:

Annottáto, ta. Գիշերացեալ: ընդունեալ 'ի գիշերոյ և 'ի քնոյ:

Annottírsi. Տես Annottare.

Annoválе. Տես Annuale.

* Annovelláto. Խաբեալ:

Annoveraménto. Թուութիւն. հանգրանութիւն. հանարք:

* Annoveránte, հ. * Annoveratóre, ար. Թուող. որ 'ի հանարք արկանէ:

Annoveráre, ն. 'Ի թիւ, կամ 'ի հանարք արկանել. հանարել: սայմատ:

Annoveráto, ta. 'Ի հանարք, կամ ընդ թիւ արկեալ: սայելմէլ:

Annoverévole, հ. Թուելի. հանարելի:

Annóvero. Թուութիւն: հանարք. հաշիւ:

Annuále, ած. հ. Տարեկան. տարեւոր. որ տեւէ տարի: պէր էելլէ: տարբ տարի. տարբ տարեւոյ:

Annuále, գոյ. ար. Ամ մի. տարի ողջոյն: տարեկան. Anniversario.

Annualméntе, գ. Ամի տարի. տարի ըստ տարեաց: հեր էելլ:

Annuário, ia. Տես Annuale.

Annubiláre. * Annugoláre. Տես Annuvolare.

* Annúccio, նոմ. Ամ մի միայն:

Annugoláto. Ամպի ինչ նմանեալ:

Annullagióne, իգ. Annullaménto. Տես Annullazione.

* Annullánte, հ. Տես Annullatore.

Annulláre, ն. 'Ի չիք դարձուցանել. 'ի գերեւ հանել. խափանել. (զօրինս.) եղծանել. ջնջել. էօղ էիմէ. պօղատ. պուռ էիմէ:

Annulláto, ta. 'Ի չիք դարձեալ. խափանեալ, եւն. էօղ օլմուշ:

Annullatóre, ար. Եղծիչ. խափանիչ. ջնջող:

Annullazióne, իգ. Եղծումն. ջնջումն. խափանումն. դարձումն: պուռ էիմէ:

Annullíre. Տես Annullare.

Annumerazióne, Annumeráre. Տես Annoveramento, եւն:

Annunciatóre, ար. * Annunziánte, հ. Տես Annunziatore.

Annunziaménto. Ակնարկութիւն. կանխաձայնութիւն:

Annunziáre, ն. Ակնարկել. նախագուշակել. կանխաձայնել. նախապատմել: ցուցանել. ծանուցանել. ազդարարել: հապէր վերմէ:

Annunziáto, ta. Ակնարկեալ. կանխաձայնեալ, եւն:

Annunziatóre, ար. Annunziatrice, իգ. Նախապատմող. նախագուշակ. հանգարարար:

* Annunziatúra. Տես Annunziazione.

Annunziazióne, իգ. Ակնարկութիւն: Տնտեսեալ ոգոյ ՄԾԾՆԻՆ: ազդարարութիւն: ծանուցութիւն:

Annúnzio. Պատգամաւորութիւն. հանգարարութիւն. նախագուշակութիւն:

Ánnuo, ua. Տարեւոր. տարեկան. միամեայ: պէր էելլէ:

Annusáre. Տես Annasare, և Accorgersi.

Annuvoláre, ե. Մթագել. նանեմանալ. օգոց. ծածկիլ ամպոտիլ: պուլուտլանմատ: ն. Ամենացուցանել (զմիտս:) գաղտիմատ:

Annuvoláto, Annuvolíto, ta. Մթագեալ. ամպոտեալ. նանեմացեալ:

Annuvolíre, ն. * Annuvolírsi, յ. Տես Annuvolare.

* Áno. Ցրքան. վայրարկու: եղատուն: թիրան (Ջանգաց ինչ:)

Anodíno, na. ած. Մեղմագործ. (առի զգեղոյ ինչ՝ որք մեղմօրինակ ներգործեն առանց ցաւոց:) գոյ. Մեղմացուցիչ դեղ:

* Anomalía. Զարտաղուղութիւն (խանարմանց բարեաց և հաղորդեան անուանց:) Արտաղուղութիւն. (է տարբերութիւն մորոյակին յիւրմէ մերձակեալ, եւն 'ի հեռակեալսն:)

Anómalo, la. Զարտաղուղ (բարք:)

Anónide, իգ. Եղնարգիլ. (է տունկ ինչ. որոյ արմատք են այնպէս երկայն և գմեռաւորակերպիկ, մինչ արգելուլ ատեղ և զարօրն, և զարբարիսն եղնան:)

Anónimo, ma. Անանուն: խոհ նամակ, ապոլ:

* Anoressía. է բառ Ինչ. Անախորժութիւն. անախորժակութիւն (կերակրոց:)

Anotomía, Anotomísta. Տես Anatomía, եւն:

Ansaménto. Հեգ. հեւացեալ. թասեալ: սոլոտ. սոլոմա:

Ansánte, հ. Հեւացող. որ հեւայ:

Ansáre, ե. Հեւալ. թասել: սոլոմատ: ամեկալ. ամեկալ ունել:

* Ansáta. Տես Ansamento.

* Anseático, ca. ած. Վանեատակից. (առի զգաստ զգոյց ինչ:)

Ánsia. Ansiamente. Տ. Ansietà, Ansiosamente.

Ansiáre, Ansiáto, ta. Տես Ansáre, եւն:

Anzie-

Digitized by Google

Ansiatà, - táde, - táte, իգ. Անձկութիւն. հոգ. վիշտ. տառապանք. սիրտի. փոյ:

Ánsima. Տես Asma.

Ansimáre. Ánsio, ia. Տես Ansare, Ansioso.

Ansiosaménte, մ. Անձկութեամբ. հոգովք. տառապագին. կամոգին:

Ansióso, sa. Ansiosíssimo, ma. Հոգաւոր. նեղեալ. վշտագին: փոխիրեալ: կամոգին. ընձակամ. ցանկացող:

Ansória. Սպէ ինչ խաղոյ:

* Antagonismo. Ընդդիմադարձութիւն. (ըստ անդամոց է առնելութիւն միոյ միւսի՝ որ կծկի, ուր այլ ինչ միտն 'ի նմին ժամանակի երկայնի:)

Antagonísta, ա. գոյ. Ընդդիմակաց. առարկու. հակառակորդ. ('ի վիճաբանութեան:) ած. Ընդդիմադրիչ. (ասի զանազանց ինչ՝ որք կծկին, ուր ընդդիմանալ միմեանց 'ի նմին տեղւոջ երկայնին. ըստ այսմ նոյն և զհակինին:)

* Antanaclásis. Բանիկոսն մի և նոյն բառի ըստ այլեայլ նշանակութեանց.

* Antário, իգ. յոգ. Գաղտնիք ինչ կապեալ երկաթագրեալ 'ի գլուխս մեքենայիցն՝ առ 'ի վերս հանելոյ զգեստինս:

Antártico, ած. Հարաւային (բնեռ. ասի զհարաւային բնեռին:)

Ánte, մ. է բառ լատին. Յառաջ:

Antecedénte, ա. Յառաջընթաց. Իւրեն ինքեան. իգ. Նախընթաց. (է բառ իմաստասիրական:)

Antecedenteméntе, մ. Յառաջ. նախ. կանխաւ. նմին. կանխիկ. գեղջն:

Antecedénza. Յառաջնութիւն. երկրորդութիւն: Տես և Prosapia.

Antecédere. Տես Precedere.

Antecessóre, ա. Նախորդ: սեղանի. Antecessóri. յոգ. Նախնիք. հարք: աբեալք:

Antedétto, ta. Տես Antidetto.

* Antélice, իգ. Հակոլորտ. (ըստ անդամոց ականջի ներքին ջղաւորաց արտաքին ականջաց. որոյ կամարանն է արտաքին ջղաւորան՝ կոչեցեալ. Elice. Ի Հլորտ:)

Antelmíntico, ca. է բառ թեթևական. Որդնահատ (գեղ:)

Antelucáno, na. է բառ լատին. Արշալուսանան (ջրոյ:)

Antemurále, ա. Նախապատնէսր. մարգակոց. պատնէսր:

Antenáto. Նախածնող. նախահայր:

Antenáti. Նախնիք. առաջինք. հինք:

Antenitório. Բեղջան. (է կամարիւ ամրոցն:)

Anténna. Առագաստակալ. (է խառարանակ. փայտ կամարին յորոյ վրայ կապի առագաստն:) սեղան: ձող. կոպան ծառայ. նիզակ. բոլոնակ: (ըստ բնակեանց մի ազգ ինչ գիրարանիք նշեալ՝ զոր ունին բազմամիջոցաբ, կամ ձնիք:)

* Antennáto, ta. Որ ունի առագաստակալս:

Antennétta. Նոյնս. Առագաստակալ փոքր:

Antenóra. Է առագաստակալ կայան ինչ գիմոյոց, ուր առանին մատնիչք:

Antepenúltimo, ma. Նախընթաց վերջընթերին. որ նախ քան զվերջընթերն:

Antepórre, դ. Նախադասեալ. Նախամեծար հանմարիլ. նախադասիլ գուիմ. առաջի առնել. առաջարկիլ:

Anteposizióne, իգ. Նախամեծար համարումն. նախադասութիւն:

Antepósto, ta. Նախադասեալ. Նախամեծար համարեալ:

* Antepredicaménti, ա. յոգ. Նախասատրոգութիւն:

Anterióre, ած. և գոյ. Առաջակոգմեան. էն: essere anteriore ne' pagamenti. լինել առաջին, կամ յառաջել յընդունելութիւն վճարմանն:

Anteriotità. Յառաջնութիւն (ժամանակի:)

Anteriorménte, մ. Յառաջ. յառաջնեկ. կանխաւ:

* Յառաջոյ. առաջոյ:

Antescritto, ta. Յառաջագրեալ. վերոյգրեալ:

* Anteserrágli, ա. յոգ. Նախացանկ. (է առաջին ցանկ յառաջոյ երկրորդ ցանկի գրանց:)

* Antesignáno, Antessignáno. Դրօշակակիր: պարագլուխ. առաջնորդ. վարագարեալ:

Ánti. Նիւ. Յառաջ: 'ի կիր ածի միայն 'ի բազադրութիւն բառից:

Antiandáre, ւ. Երթալ առաջի. կամ յառաջոյ:

Anticáglia, իգ. Հնութիւն. (ինչ են՝ առեալք. բեկորք. հին իրաւասակարանք. հին մեկագրութիւն. հին արձանք. հին դրամք:) էսոի վայրէ:

Anticagliáccia, գեղջ. Խաղարարեալ հնութիւն:

Anticaménte, մ. 'Ի հնումն. 'ի նախնեաւն. կանխաւ. էսոի գնանեն. ոտիր գնան:

Anticámera. Ըստ թագաւորանաց նշանակի՝ ներքին գահիրեն գահոյիցն հանդիպ հանդ. Ի այլ իրաւասանաց՝ նշանակի Սենեակ յայդորելոյ. սենեակ օթոց:

Anticáto, ta. Սովորեալ երկարաւոր ժամանակի. հնացեալ (սովորութեան:)

* Anticessóre, ա. Տես Antecessore.

Anticheggiáre, ւ. Սիրել. կամ սիրաժիր զգին սովորութեամբ. զգեամ վարել հին սովորութեաց:

* Antichétto, ta. Փոքր մի հին. փոքր մի վաղեմի:

Antichézza. Տես Antichità.

Antichissimaméntе, մ. գեր. 'Ի վաղ ժամանակաց. վաղ ուրեմն:

Antichíssimo, ma. գեր. Հնագոյն. վաղեմի յոյժ:

Antichità, - táde, - táte. իգ. Հնութիւն: էսոի գնան: նախնիք. հինք. առաջինք: էսոի գնան: երկիր վաղեմի: անս Anticaglia. Հնութիւնք. հնաբանութիւն հնութեաց, կամ հինգ յիշատակարանաց:

Anticipaménto. Տես Anticipazione.

Anticipáre, Կանխել. յառաջել. անհապարել: ինչ գանանոյ: la paga. կանխիկ տալ գվարձս: էն ինչ էսոի գնան: il castigo. որպէս զպատուհասն 'ի վերս ածել:

Anticipataméntе, մ. Կանխիկ: գեղջն:

Anticipáto, ta. Anticipatíssimo, ma. Կանխեալ. անհապարեալ. յառաջեալ: ապրաժամ: կանխիկ (վճարումն:) գեղջն:

Anticipazioncélla, նամ. Սպէ ինչ կանխումն:

Anticipazióne, իգ. Կանխումն. յառաջումն. անհապարումն:

Antíco, գոյ. Տես Antenato.

Antíco, ca, ած. Հին. վաղեմի: էսոի. գոյեանոի: հնացեալ: una fabbrica all' antica. շինուածք ըստ նախնեաց. ըստ սովորութեան, կամ ըստ ձևոյ նախնեաց:

Anticognizióne, իգ. Anticonoscénza. Յառաջագիտութիւն. նախագիտութիւն:

Anticognóscere, Anticonóscere. Տես Antivedere.

Anticognosciúto, Anticonosciúto, Տես Antivedúto.

* Anticonsigliére, ա. Պահանջան տրիանց. կամ արտաքնաց:

* Anticórrere, դ. Ընթանալ առաջի. յառաջել:

Anticorriére, ա. Յառաջընթաց. կարգաւոր:

Anticórte, իգ. Նախագաւթի. գաւթի:

* Anti-

Digitized by Google

* Apnéa. է բառ բժշկական. Անշնչուն:
Apocalísse, Apocalíssi, իգ. Յայտնութիւն. (գիրք յայտնութեան սրբոյն Յովհաննու աւետարանչին:)
* Apocalistiáre, ևն. Տես Affocalistiare.
Apócino. Շնաստան. (է խոտ մինչ. որոյ հիւթ է սատակիչ շանց, գայլոց, և աղուէսաց:)
Apócopa. Կրճատութիւն. (է ձև մինչ բերակի՝ որով վանկ մինչ կամ գիր կրճատի յաւարտ բառին:) Կրճատութիւն. (ա վիրաբուժից է խորտակումն, կամ հատումն մինչ, որով մի մասն ոսկեր անջատել 'ի բաց բառնի:)
Apocopáre, ն. Կրճատել զբառ մինչ յաւարտն:
* Apócope. Տես Apocopa.
Apócrifo, fa. Անոյշտ. (ասի զերկբայական և անվաւեր մատեանից:)
Apocrisiário. Պատգամաւոր. (՝ի հնումն էր հրեշտակ եկեղեցւոյ իրիք, կամ մեծատանի. եւ և նոր իրաւակ պապին առաքել առ կայսրն:)
* Apodíttico, ca. Ապացուցական. յայտնի. բացայայտ:
Ápodo, ածական. Անոտն (ձկի:)
* Apofísi, իգ. Ոսկրերունդն, կամ ոսկրագունտ. (է ցցուածել, կամ աւելորդ մասն ոսկեր:)
Apoflemmatísmo. Դեղ թքաշարժ, կամ մաքրիչ մղասին ա բերանն:
* Apoforeta, ար. Պարգև, կամ ձեռաձիր, զոր 'ի հնումն հռովմայեցիք տային յաւուրս կռնոսեան տօնիցն:
Apoftégma. Տես Apotegma.
Apogéo, գոյ. Երկրաբաշ. հեռակէտ. տես 'ի Afelio.
* Apolítico. Կրկնուէ մինչ՝ որով աւարտին գլխաւոր մասունք ժամերգութեանցն:
* Apollinarísta, ար. Ապողինարիստ. ապողինարեան:
* Appollíneo, ea. Ապողոնեան. ապողոնի:
Apologético, ca. Ջատագովական. Ջատագովութ:
Apología. Ջատագովութիւն. Ճառ ջատագովական:
Apologísta, ար. Ջատագով. որ յօրինէ զճառս ջատագովութեան:
Apólogo. Առասպել (բարոյական:) Դիւցազն:
Apomecometría. Հեռաչափութիւն. (է արհեստ չափելոյ զաստղակայութիւն բացակայ առարկայից 'ի նաւէն:)
* Aponeurología. Ջգուռածաբանութիւն. (է մասն զգուռածոց:)
* Aponeurósa. Ջգուռած. (ըստ անդամանցն՝ է մաշկային պարզուռած ձգանաց մինչ մարմնոյ:)
* Aponeurótico, ածական. Ջգուռածական. ձգուռածանը մանն (մաշկ:)
* Aponeurotomía. Ջգուռածահատութիւն:
Apoplessía, Apoplesía, Apoplético, գոյ. Անդամազսութիւն. կաթուածած. (է արգելումն ջրաց բովանդակ մարմնոյն՝ հանդերձ բարձմամբ զգայութեանն և շարժման:) պամբ:
Apoplético, ca, ածական. Անդամազսու. հարեալ կաթուածով: պամբալը: կաթուածական:
* Aporisma. Դժուարալոյծ առաջարկութիւն (երկրաչափական:)
Aposéma, ար. Բժշկական ըմպելի յօրինեալ 'ի ջրոյ խարշեալ խոտոց:
Aposiopési, իգ. Լռութիւն. (է ձև մինչ ճարտասանական:)
Apostasía. Ուրացութիւն. ուրացումն. հաւատոց մոռնալոյ: կարգուրացութիւն:
Apóstata, ար. գոյ. մերինն՝ ածական. Ուրացող. ուրացեալ 'ի հաւատոց: մոռնալոյ: պէտնի: կարգաթող. կարգուրաց. (ասի զկրօնաւորն՝ որ 'ի բաց թողու զկարգ կրօնաւորութեան:)
Apostatáre, է. Ուրանալ զՔրիստոս հաւատս: կարգուրաց լինել: յանցանել. մեղանչել:
* Apostático. Տես Apostata.
Apostatríce, իգ. Տես Apostata.
Apostéma, իգ. Խոշտանգաբան. սպարար շարաւալից: էիպան: տես և Uomica. յոքնակի սորա գոյանի le aposteme, և gli apostemi.
Apostemáto, ta. Apostemóso, sa. Խղճայթեալ. շարաւալից:
* Apostemazióne, իգ. Պաշարումն. խղճայթումն.
Apostílla. Տես Postilla.
Apóstola, Apóstolo, ևն. Տես Appostola. ևն:
Apostolicóne, ար. Ի իւղ կամ օծանելիք մինչ բազադրել յերկոսանն նիւթոց: Ի և և գործի մինչ:
* Apóstrofa. Տես Apostrofe.
Apostrofáre, ն. Առնել բացագարձումն. բացագառնալ: դնել ապաթարցս:
* Apostrofataménte, մ. Ապաթարցեալ:
* Apostrofatúra. Apostrofazióne, իգ. Դնելն զապաթարց:
Apóstrofe, իգ. Բացագարձուն. (է ձև մինչ ճարտասանական:)
Apóstrofo, ար. Ապաթարց:
* Apóstumo. Տես Postumo.
Apotégma, ար. Խմաստալից, կամ սուր ասացուածք. առած (խմաստնոց.) առակ. դեղեցիկ խմաստ: էիսոպէ պեօղ:
Apotéosi, իգ. Աստուածանելն. դասակարգումն 'ի կարգս աստուծոց. գիւցակարգուն:
* Apótome, ար. Տարբերումն երկուց անչափելի քանակութեանց:
Appaciaméntо. Տես Pacificamento.
Appaciáre, ն. Հաշտեցուցանել. միաբանել: յ. Հաշտիլ. ցածնալ:
Appadiglionáre, ն. Հարկանել զիսորան. բանակիլ:
Appadiglionáto, ta. Բանակեալ. հարեալ զիսորան:
* Appagábile, հ. Զոր հնար է հաճել. դիւրահաճ:
Appagaménto. Հաճումն. հանգիստ. ցածուցումն:
Appagánte, հ. Հաճեցուցիչ. լցուցիչ փափաքանաց. կամակատար:
Appagáre, ն. Հաճել զմիտս ուրուք. ընուլ զփափաք. կատարել զկամս ուրուք. գոհ առնել: հօնոսպ էլմէք: Appagársi, յ. Հաճիլ. հանգչիլ. գոհ լինել: հօնոսպ օլմաք:
Appagáto, ta. Հաճեալ. գոհ: հօնոսպ:
Appágo. Տես Appagamento.
Appajáre, ն. Զուգել. լծորդել. յօգել. ընկերել: էնիքիլէնտիրմէք: յ. Լծորդիլ. միանալ. ընկերանալ: Dio fa gli uomini, ed e' s' appajano. աստ: Նմանք ա նմանս հեշտեաւ միանան:
Appalesáre, ն. Յայտնել. հրատարակել: պէյան էիլմէք: յ. Յայտնիլ. յայտնել զանձն. գալ յերևան:
* Appallidíre. Տես Impallidire.
* Appallottáto, Appallottoláto, ta. Գնդակացեալ:
Appallottoláre, ն. Գնդակաձև առնել: յ. Գնդականալ:
* Appalmáto, ածական. Ափատարած:
Appaltáre, ն. 'Ի վարձու տալ զմաքսն. առնել զոր մենավաճառ: appaltare colle parole. կամ սոսկ appaltare. ոճ սահմ. մեղմորեցուցանել. գրդել կամ գրգռել բանիւք:
Appaltatóre, ար. Մենավաճառ. միայնավաճառ:
Appálto. Մենավաճառութիւն. (է ազգ մինչ վաճառականութիւն. որով ոք դնէ միանգամայն զամ

Digitized by Google

գլուխնում՝ ասա՛ մի՛ մոյնակ վանանելոյ զանս՝ ինքեանց վանելով վերադարձ մնացան։)

1. Appaionáto, ta, Տես Imbricconito, Infurfantito.

Appaióne, տ. Մի՛ լանուխ յամ գոնդս։ խաղ գոնդոյ։

Appamóndo. Տես Mappamondo.

Appanatóre, տ. Որ առանձ ինչ հացանել, կամ ՝ի բնե հացի։

Appannággio. Պաշտաստական։ գերդաստանք առնել առանց յուսառաս։ արիաբէ։

Appannaménto. Ըսեմացուցանելն։ աղտուութիւն։ նսեմանիլ։

Appannáre, ն. Ըսեմացուցանել (զհայելիս, և ն.) աղտաղուցանել։ ծածկել։ խաւարեցուցանել։ փամանելոյն։ եղբիկ։ ն. Ըսեմանալ (հայելոյ, և ն։) աղտանալ։ փամանլանամ։ ծածկել խաւարով զվարն։ թանգագիլ ՝ի վարս։ անկանել ՝ի հաղրա։ խաբել։

Appannáto, ta. * Appanatíssimo, ma. Ըսեմացեալ։ աղտացել։ ամպանել ՝ի վարս։ մեծ։ սոսնար։

* Appanatóso, գոյ. Ըսեմացուցիչ աչաց։ արգել տեսանել։

Appannatúra. Տես Appannamento.

* Apparaménto. Հանդերձանք։ զարդարանք։

Apparáre, ն. Տես Imparare. պատրաստել։

Apparáto, գոյ. Տես Apparecchio, Apparato di Chiesa. Զարդ, կամ զարդարանք եկեղեցոյ։ apparati sacri. եկեղեցական հանդերձք։ apparato militare. պատրաստուն զօրաց, կամ պատերազմի։

* Apparáto, ta. Պատրաստել։ տես և. Fornito.

Apparecchiaménto. Տես Apparecchio. զարդարանք։

Apparecchiánte, հ. Պատրաստիչ։ հանդերձիչ։

Apparecchiáre, ն. Պատրաստել։ հանդերձել։ զարդարել։ յարդարել։ զարդարել։ հաստատել։ մեկնել։ փանանել։ պատրաստել կոչունս։ դնել։ զանել։ պատրաստել զանազան տարբեր գործս։ տես և. Agguagliare, ն։ Պատրաստիչ։ հաստատիչ։ հաստատող օրէնք։

Apparecchiatíssimo, ma. Գեր։ Քաջապատրաստ։ ամենապատրաստ։

Apparecchiáto, ta. Պատրաստեալ։ կազմեալ։

Apparecchiatóre, տ. Apparecchiatríce, ի. Պատրաստիչ։ հանդերձիչ։ հաստատիչ։ հաստատող։ հաստատող։

Apparecchiatúra, Apparécchio. Պատրաստութիւն։ հանդերձանք։ հաստատութիւն։ հանդերձանք։

Appareggiáre, ն. * Appareggiársi, ն. ՝ն. Տես Pareggiare, և ն։

Apparentársi, ՝ն. Տես Imparentarsi. Վարել աշխարհ ՝ի զարմանալի։

Apparentáto, ta. Տես Apparentársi.

Apparénte, հ. Երևելի։ տեսանելի։ վերերևելի։ ճանաչանելի։ որ զինքս տեսանի։ տեսանելի։

Apparenteménte, հ. Հաստատակամաբար։ ի երևութիւն ՝ի վերին երևոյթ։ առ աղտաղ։ տես աղտաղ և եմ։

Apparénza. Երևոյթ։ աղտաղին։ դեմք։ զարդարանք։ տեսիլ։ կերպարանք։ գեղեցիկ։ տես և Fenomeno. In apparenza, հ. Ի աղտաղ։ ՝ի վերին երևոյթ։ ի երևութին։ աղտիկն։

Apparénzia. * Appariénzia. Նոյն են։

Appaére. Տես Apparire. Ելանել երևելի։ Ճանաչել։ յայտնի գալ։ Թրիլ։ երևիլ։

Appariméntо. Երևումն։ յայտնութիւն։ տեսութիւն։

Apparíre, ն. Երևիլ։ երևութանալ։ ելանել։ յայտնի գալ։ յայտ է։ Ճանաչիլ։ լինել երևելի, անուանի։ շքեղ ընծայեցուցանել զանձն։

Appariscénte, հ. Երեսաւոր։ գեղեցիկ երեսոք։ գեղեցկադէմ։ վայելչատեսիլ։ ելեսիբելն։ ի՝ երևելի։ յայտնի։

Appariscénza. Տեսիլ դիմաց։ գեղեցկութիւն։ գեղեցկադիմութիւն։ ելեսիբելն։ ի՝ երևելի։

* Apparitá. Տես Apparimento.

Apparíto, ta. Երևեալ։ յայտնեալ։

Apparitóre, տ. Երևող։ նոմիրակ, կամ սպասաւոր գաղտաւորին։

Apparizióne. * Apparsióne, ի. Տես Apparimento.

Appárso, sa. Երևեալ։ յայտնեալ։

Appartaménto. Մասն ինչ առան։ (է հաստատուն բաղում սենեկաց՝ որ ձևացուցանի զանակարան ինչ ազատ և ուրոյն ՝ի մեացեալ մասանէ տանն։) degli stranieri. հիւրանոց։

Appartársi, ՝ն. Մեկնիլ։ հեռանալ։ այրելիս։ ՝ն Մեկնել։ հեռացուցանել։

Appartataménte, հ. Ուրոյն։ մեկուսի։ արիբ։

Appartáto, ta. Մեկնեալ։ զատուցեալ։ ընտրեալ։

Appartegnénte, Apparteménte. հ. Պատշաճեալ։ վերաբերեալ։ անկաւոր։ որ հայի։ դիպելի։ գոյ. Ազգական։ արենակից։ մերձաւոր։ հարազատ։

Appartenénza. Վերաբերութիւն։ պատշաճաւորութիւն։ կարգաւորութիւն։ յարակցութիւն։ ազգ։

Appartenére, ն. * Appartenérsi, ՝ն. Վերաբերիլ։ պատշաճիլ։ հայիլ։ ակնարկել։ գնալ։ դիպանել։ օրէնք։ Appartenére. Ազգակից գալ։ մերձաւոր լինել։ հարազատ օրէնք։ appartiene a te. քեզ անկ է։ քո է։

Appassáre, ն. Թառամեցուցանել։ թաղշամեցուցանել։ ազատել։

Appassársi, ՝ն. Տես Appassire.

Appassáto, ta. Թառամեալ։ թաղշամեալ։

* Appassionaménto. Կիրք։ իրկ։ բարկութիւն։

Appassionársi, ՝ն. Ցանկանալ։ անձամբ ամենայն բարբարել, կամ հարկանել ՝ի սէր։ բարկանալ կրեալ։ տխրանալ։ ալէ օրէնք։ դիպել։ ամպ։ մաղիլ արտմանք։

Appassionataménte, հ. Սխրանաբար։ հրեշտակաբար մեծ։ կամաբարձն։ անչափ։ մոլեգնին։ ազգ ինչ։ ինքեանք։

* Appassionatézza. Տես Appassionamento.

Appassionáto, ta. Appassionatíssimo, ma. Սխրանալ։ հարեալ։ կամ բարբարեալ ՝ի սէր։ կամեալ։ գանկաղալ։ փափաքալ։ ինչ։ դիպեալ։ ալէ։ տես և Afflitto.

Appassíre. ն. Appassírsi, ՝ն. Թառամիլ։ թաղշամիլ։ խամրիլ։ ցամաքիլ։ ազատ։

Appassíto, ta. Թառամեալ։ ցամաքեալ։ ազատալ։

Appastársi, ՝ն. Մածանիլ (ոգի զանազանեալ։)

Appastráto, ta. Մածուցեալ։ մածեալ։

Appellábile, հ. Բողոքելի։ զոր ոմն հնար է բողոքել։

Appellagióne, ի. Appellaménto. Յարձրաբանութիւն։ տես և Appello.

* Appellánte, հ. Բողոքիչ։ բողոքաւոր։ բողոքարկու։

Appellére, ն. Յարձրաբանել։ անուանել։ կոչել։ ասել։ տալ։ տալ։ ասաստանել։ ն. Բողոքել։ գալ գալ։ գալ։ տես և յաւարան Appello։

Appellare a battaglia, տես Sfidare.

* Apple-

Digitized by Google

* Appellatívo, va. Բողոքական. զորմէ հնարք է բողոքել: հասարակ (անուանք քերականից:) lasciare il proprio per l'appellativo. առակ. թողուլ զհաւասարն վասն անհաւասարոյն:
Appellazióne. Տես Appellagione.
Appéllo. Բողոք. բողոքումն: հակառակութիւն: գրգռումն: Է. և բողոքակ ինչ փոքր. յորոյ վասն դնի գնոտակն յառաջքան զարձակելն զայն 'ի Maglio անուանեալ խաղարկուէն: Appellare. Դնել զգնոտակն 'ի վասն փոքրիկ բողոքակին:
Appéna, կամ A péna, մ. Հաղիւ. դժուարաւուր ուրեմն: կիսոյ-ի: a gran pena, a mala pena, appena appena, եւն. Նոյն են:
Appenáre, է. Տառապիլ. վշտանալ. տանջիլ: ինձինմէ: ն. Տառապեցուցանել. վշտացուցանել. ինձինքմէ:
Appenatíssimo, ma. Բազմալիշտ. բազմատանջ:
Appenáto, ta. Տառապեալ. տանջեալ. խոնջեալ:
Appéndere, ն. Կախել ինչ: առաք: կախել զոք:
Appendíce, իգ. Յաւելուածք (իմիք, կամ գրոց:) յաւելումն:
Appendicétta, նա. Յաւելուածք փոքր. կամ հատառօտ:
Appennecchiáre, ն. Կնուլ զաղեկատն. գնել սար, կամ վուշ 'ի վրայ ալեկատին:
Appensáre, է. Խորհել կանխաւ. մտախոհ լինել. քննել: նվել փիւղնմէ: յ. Զմտաւ ածել: esser appensato. սրտնալ 'ի մտի: քաջ խոկալ:
Appensataménte, մ. Appensatissimaménte. Խորհրդով. խոկմամբ. դիտմամբ. կամովին: ինքգասն:
Appensáto, ta. Յառաջագոյն զմտաւ ածեալ. եւն:
* Appertenére. Տես Appartenere.
Appéso, sa. Կախեալ. առկախեալ: սուլմբ. սուլբ:
Appestáre, ն. Հարկանել ժանտախտիւ. ապականել, կամ վարակել ժանտամահու: սաստիկ բերմամբ: բուրեալ հոտ գարշ. լինել զարաւահոտ: ֆիէնա գօգմամ:
Appestáto, ta. Հարեալ ժանտախտիւ: Եռամարձաւոր: ժահահոտ:
Appeténte, հ. Փափաքող. ցանկացող:
Appetentíssimo, ma. Մեծափափաք. բազմաքանչ:
Appeténza. Տես Appetito.
Appétere, է. Տես Appetire.
Appetíbile, գոյ. ա. Փափաքելի ինչ. խնդրելի:
Appetíbile, ածական. հ. Փափաքելի. ցանկալի. բաղձալի:
Appétire, է. Փափաքել. բաղձալ: ազանալամամ:
Appetitívo, va. Բաղձողական: ախորժաշարժ:
Appetíto, գոյ. Բաղձանք. փափաք. խղձ. տենչ. ցանկութիւն: ազանա. հաճոյ: ախորժ, կամ ախորժակ կերակրոյ. քաղց: իշխան: appetito canino, կամ fame canina. շնքաղց. (է հիւանդութիւն ինչ որով ոք զգայ միշտ զքաղց անյագուրդ:) far perder l'appetito. կորուսանել զախորժակ ուրուք: aver perduto l'appetito. կորուսանել զախորժակ իւր: aver buon'appetito. ունել զախորժակ կերակրոյ: " buon'appetito. (է ոչ մարդավարական զոր ասեն ունիք յոգ ի զկերակուրն:)
Appetíto, ta. ածական. Բաղձացեալ. փափաքեալ:
Appetitóso, sa. Ախորժաշարժ: փափաքող. ցանկացող:
Appetizióne, իգ. Բաղձումն. փափաքումն. խղձ: di ricchezze. ընչասիրութիւն: di comando. իշխանասիրութիւն:
Appettáre, է. Ունել 'ի սրտի. սիրել յոյժ: " Մաշտուցանել ինչ այլ ի այլոյ ինքնաձայն ասելի. Ջբրլ. ազատել. ստգտանել յանիրաւի:
Appétto, A pétto, մ. Նոյն խնդրի զգրաս. Հանդէպ. ի դէմ. 'ի հանդիպոյ: փարեալ ընդ առ. առ. համեմատութիւն: stare appetto ad uno. ի դէմ կալ. ի դէմ դանալ: potere stare appetto ad uno. հաւասարիլ ուժիք զորուն: combattere appetto appetto. մենամարտիլ: quivi fù l'aspra battaglia a petto a petto. ասա եղև պատերազմն սաստիկ ձակատ առ. ձակատ:
* Appiacére, ա. Տես Piacere.
* Appiacére, ն. Հաճել. բերկրեցուցանել:
Appiacevolíre, ն. Ամքել. մեղմել. քաղցրացուցանել. ցածուցանել:
Appiacevolíto, ta. Ամքեալ. ցածուցեալ. եւն:
* Appiallátо, ta. Տես Piallato. դիւրեալ. հարթեալ:
Appianáre, ն. Հարթել. հաւասարել. հորդել: փիւղնմէ:
Appianáto, ta. Հարթեալ. տափարակեալ. եւն:
Appiastrársi, յ. Կռանիլ. մածանիլ: էաքէրմամ: ն. Մածուցանել: էաքէրբրմամ: պատուհասանել պտիսմամ: ազանամ: " Շերուցանել:
Appiastráto, ta. Կռնեալ. մածեալ: "տես և Inorpellato.
Appiastricciaménto. Մածուցումն. սոսնձումն:
Appiastricciáre, Appiastriccicáre, ն. Մածուցանել. սոսնձել: էաքէրբրմամ:
Appiastricciáto, ta. Մածուցեալ. սոսնձեալ:
Appiástro. Պատրինջ: օղանրնա. փօղան օնու կոչի և Erba cedronella, կամ Melissa.
Appiattaménto. Թաղուպտ. զողումն:
Appiattáre, ն. Թաղուցանել. ծածկել: ապտամամ: Հարթել: " Appiattársi. յ. Թաքչիլ. զողիլ: սապտանամ. ինքնինմէ:
Appiattaménte, մ. Թաքթաքուր. գաղտ. 'ի ծածուկ:
Appiattáto, ta. Թաղուցեալ. զողեալ. ծածկեալ:
Appiccágnolo. Կեռ. կամ Ճանկ զորմէ կախի ինչ:
Appiccaménto. Կախումն: սաղ:
Appiccánte, հ. Խժային. մածուցիկ. դիւրատանձ: էաքէրլամ:
Appiccáre, ն. Մածուցանել. սոսնձել. սնդել (ասղամբ, կոճակաւ.) միակցել. յօդել. կցել. կապել: էաքէրբրմամ. էլիլիրմէ: կախել ինչ, կամ զոք. կախել զիրայ ինչ: ասամ: un colpo. հարկանել. վէրս 'ի վրայ դնել: " uno schiaffo. ապտակ ածել: appiccare, կամ attaccar ferro addosso ad uno. առաք. խնդրել. կամ գտանել պատճառս սմբաստանելոյ. կամ զպատրուակս զոք: appiccar, կամ attaccar sonagli. տես Infamare. Appiccarla a uno. Խաղ առնել զոք. կամ վնասել ուժիք: l' amicizia. բարեկամանալ ի ուժիք: la zuffa, կամ la battaglia. սկսանել զպատերազմ. տալ մարտ պատերազմի: zana. խաբել: il fuoco. լուցանել զհուր: ասնել էաքմամ: il lume. լուցանել զճրագ: մամ էաքմամ: baci. մատուցանել զհամբոյր. համբուրել: la bocca al fiasco. ըմպել: appiccare, կամ attaccare le voglie all' arpione. համբերել. տանիլ: Appiccársi, յ. Մածանիլ. կռնիլ. յարել: էաքէրամամ: և ա՝ ըմբռնել ձեռաք. բռուն հարկանել: ինանմամ: և ա՝ Յարիլ սխտին յոգ. փոփոխիլ. կամ փոխադրիլ հիւանդ ունեն: պատերազմամ: արմատս արձակել (սերմանց. տնկոց:) դեօգ ասամ: տարբանալ. կամ արմատանալ (պատուհասանից:) և ա՝ տպաւորել. թափանցել: և ա՝ լուցանել:

Digitized by Google

Appiccáre՝ կախել զանձն. խեղդամահ լինել: appiccarsi, կամ attaccarsi ad una cosa. ընտրել զբաղ. հոգամեծար առնել: appiccarsi, կամ attaccarsi a' rasoi, e alle funi del Cielo. S. Attaccare. Appiccarsi alle mani. Գոգանալ. կռուիլ ինչ 'ի ձեռս:

Appiccatíccio, ia. Դիւրակպչիկ. խրտչոյին. շաղակուն. մոծուցիկ: Եռեալան: Թափանձեցուցիչ: Տարափոխիկ, փոխադրական (հիմանգալեն:) ալլոփան:

Appiccatívo, va. Appiccativíssimo, ma. Փոխադրական. տարափոխիկ (սխտ:) ալլոփան:

Appiccáto, ta. Կախեալ: մոծուցեալ. սնդիլ, ան:

Appiccatójo. S՝ն Appiccagnolo, և Appiccatura.

Appiccatúra. Յօդուածն: զօդուածն:

Appiciáre, ն. S՝ն Appiccare. Appicciársi, յ. Մաղծանիլ. կռուիլ. յարիլ: Եռեալ: il fuoco, il lume. Լուցանել զհուր, զճրագ: Եռեալ:

Appiccicánte. S՝ն Appiccante.

Appiccicáre. S՝ն Appiccare, * Appiccicársi, յ. S՝ն Appicciarsi.

* Appiccicáto, ta. Մաղծուցեալ. մաղծեալ. կռուեալ:

Appiccinire, ն. Փոքրկացուցանել. նուազեցուցանել: Փոխանակել:

Appiccinito, ta. Փոքրկացեալ. նուազեալ:

Appiccioláre, Appiccioliére. S՝ն Appiccinire.

Appícco. Մաղծանն. կռուանն. յօգուանն: * Ապաւիսի. պատնեշ. նիզակ: dar appicco. յուսացուցանել:

Appiccolaménto. Փոքրկութիւն. նուազութիւն:

Appiccoláre, ն. S՝ն Appiccinire. և. Փոքրկանալ. նուազիլ: Փոխանակիլ:

* Appiccolíre. S՝ն Appiccinire.

Appiè; Appiéde; A piè; A piéde, նխ. Ապ ոտամբ. վասն ստորոտով. ստորև. ալի ներքնոտ. փեղկիցք. հետոտոս. ոտիւք: Էոյտ: gente a piè. հետեւակք. հետեւակք: Էոյտ ոտիւք:

* Appienissimo, հ. S՝ն Pienissimamente.

Appiéno; A piéno, հ. Ի խոնջ լիութիւն. ամենեցուն. գոլ. ի բերանի. ի բերանէ ի բերանէ:

Appigionaménto. Տալն 'ի վարձու. վարձումն:

Appigionáre, ն. Տալ, կամ առնուլ 'ի վարձու. վարձել: Էրէայ ելրմէ: Էրէայլան բռնմամ: Chi imbianca la casa, la vuole appigionare. պատի ի ղեղեսեր լանանց. Որ բաւ զասն իւր, խընդրեսցէ տալ 'ի վարձու:

Appigiónasi, յ. Ցուցանի, կամ դիր վարձելի տան, կամ տեղւոյ. (է Թուղթ ինչ յորում գրեալ է appigiónasi. ցի՝ վարձելի է. և գնեն զայն 'ի Հանգամ վարձելի տեղեաց, կամ բնակարանաց:)

Appigionáto, ta. Վարձեալ. 'ի վարձու կալեալ:

Appigliaménto. Յարումն. յօգուանն. միաւորումն. պատասխանի (անկոց:)

Appigliáre, ն. S՝ն Appiccare. Appigliársi, յ. Յարիլ. մաղծանիլ. պատասխանիլ: Եռեալ: մաղծիլ. միաւորիլ: Եռեալ: Եռեալ: նկրտիլ ('ի վասնարարն:) * պարապիլ (յուսումն:) զբաղիլ օգտ: արմատանալ (անկոց:) տեսլ սպիտ: appigliarsi al parer d'uno. զհետ երթալ, կամ յարմարիլ կարծեաց ուրուք: ասիտ:

Appigliatúra. S՝ն Appigliamento.

Appigrírsi, յ. Ծուլանալ: * ն. Ծուլացուցանել:

Appillottársi, յ. Կուչիլ, կամ գեղերիլ ուրեք անգարձ. դանդաղեալ զանգի առնուլ ուրեք:

Áppio. * Apio. Ընդեղուր. կարոտ. քաղաս: Էրէրէնդ:

* Appiólo. S՝ն Appiuolo.

Appiómbo, A piómbo. S՝ն 'ի բաւն Piombo.

Appioríso. * Apio riso. Հրանունեկ Հանդիսին. սարգունիկ. (է առանձին Հանդիսին. կոչի և Ranuncolo delle paludi, Erba Sardonica, Sardonia, Erba scellerata. զի բաւական 'ի Սարտենիա. և է Թունաւոր. զհանդիսակոչն սպանանէ ծաղոս. իբր զի կծիկ զիրեն բերանոյն. ուստի այսպիսի ծիծաղ կոչի՝ Riso sardonico. Ծաղր Սարտենական:

* Appipíto. է բառ ծաղրական. S՝ն Appetito.

Appitíto. է բառ ասիական. S՝ն Appetito.

Appiuóla, կամ Méla appiuóla. Խնձոր ինչ փոքր, սովորաբար է. կարմրագեղ:

Appiuólo. Ազգ ինչ խնձորենւոյ:

Applaudénte, հ. Ծափող. որ ծափս հարկանէ:

Applaúdere, Applaudíre, ն. Մերձ և ն. Ծափս հարկանել: Եւ գոգմամ: դոլել. հանձիլ. Ջունել: Էոյտ. պնչենիմ: * Applaudírsi, յ. Սիրեալ. անձնահաճ լինել:

* Applaudiménto. S՝ն Applauso.

Applaudíto, ta. Applauditíssimo, ma. Հոլանեալ: Ջունեալ. հանձեալ: Տոգալ:

Applauditríce, Է. Որ ծափս հարկանէ. ընդունող. հանձ:

Appláuso. Ծափ. ծափահարութիւն. գոհութիւն. հանձութիւն: Եւ գոգմամ: ափերիմ:

* Applausóre, ար. Ծափող. հաւանող:

Applicábile, հ. Մերձեցուցանելի. զոր մերձեցուցանել:

Applicaménto. Մերձեցուցանելն. գնումն:

Applicáre, ն. Որոնել. կարգել. սահմանել: բային էիմիմ: յարմարել. պատշաճել: ասպարանամ: գնել. մերձեցուցանել. մատուցանել: գօմամ. Եռեալ. փարմամ: il rimedio. գնել ապերանիս ('ի վերայ:) della pelle sopra gli scudi. պատանել մարմնով զվահանն: Applicáre, * և. Applicársi, յ. Պատասխանել՝ միտ գնել: նոգայեն օգնամ: ն. Պատասխանեցուցանել. պարապեցուցանել:

* Applicáta, գոյ. Շարամերձ. (է երկրաչափական գիծ ինչ ուղիղ՝ երկրել՝ 'ի կոր գծէ՝ զորոյ հասանէ զարամագիծն. կոչի և Ordinata. Կարգել:)

Applicaménte; հ. Ուղղ ասելով. մտադրութիւն. իմանալով:

Applicatézza. S՝ն Applicazione.

Applicáto, ta. Պատասխանեալ. պարապեալ: նոգայեալ:

Applicatóre, ար. Մերձեցուցիչ. յարմարիչ. գնող:

Applicazióne, Է. Մատագրութիւն. փոյթ. ջան. պարապումն: փիլիսոփ. Հանգ: d'un rimedio. գնելք ապերանեաց: di qualche detto. յարմարումն ասածոյ ինչ առ իմն:

Appo, նխ. Խնդրեալ. ՀԵՏՈ՝. ՀԵՏԻ. Ն. ՊԵՏ՝. Ն. ՊԵՐՍ՝. Ապ (սրանկանաս.) առաջի. 'ի միտս. յաչս. 'ի կարծիս: Էնիանպէ. Փիլիրինպ: Ապ (գարձիանանաս.) առ. Համեմատութեամբ. առաջի: Էանդեսպ: 'ի (ներգոյականաս.) ընդ:

Appóco Appóco, հ. Ապ սակաս սակաս. առ փոքր փոքր: ապր ապր:

* Appodiáre; ն. Տալ dare in Feudo. Տալ 'ի վիճակ:

* Appodiazióne, Է. Վիճակատուութիւն:

* Appoggiaménto. Յենարան սանդղոց. (է յենարան ինչ կանգնեալ 'ի կոյտմանէ սանդղոց. յոր յենցուցանեն զձեռս յենանելն 'ի վեր:)

Appoggiáre, ն. Հասատատել. նեցուկս. դնել մարմնեամբ. փայտ գօմամ: il corpo al desco. երթալ. կամ բազմիլ 'ի սեղան: եւ՝ երթալ 'ի պահանջիլ: un colpo. հարկանել: un negozio ad uno. յանձն առնել ուրեք զգործ ինչ: Appoggiársi, յ. Յենուլ. հասատատել: փայտանամ: ապաւինիլ. կամ վստահանալ (յոգ:) Էիրենիմ: * Յօգիլ. կապիլ: * Խնդրել Թիկունս, կամ պաշտպանութիւն:

* Ap-

Digitized by Google

* Appoggiáta. Տես Appoggio.
Appoggiáto, ta. Յենուած. հաստատուած. փայտնոց.
Appoggiatójo. * Appoggiatúra. Տես Appoggio.
Appóggio. Յենու�. Ներցուկ. փայտ. օգնական. թիկունք. ինքար.
♦ Appojársi, յ. Տես Appoggiarsi.
Appollajáre, ե. և յ. Դարձել, կամ գագարել հաւուց. աւանկ՝ թաւալ. և. ա՝ ոմն ասել. Դագարել ուրուք.
* Appomiciáre, ն. Շինել մանրուածազգ, կամ փոշոտով սունկ քարանց. փոշոյելա տալիւ.
♦ Appónere. Տես Apporre.
Apponiménto, ա. Apponizióne, իգ. Յաւելումն. յաւելուած. յարագրութիւն.
Appórre, ն. Դնել՝ ի վերայ. յաւելուլ. մատուցանել. խառնիլ գօսա. գօսա. զբաղարան. սաղանել յանիրաւի. զայլով արկանել զյանցանս. տալ. տես և Opporre. Ի յարիւն է գերան՝՝ mi, ti, si, ծանակէ՝ Գուշակել. կշռագրաւել. ասել կանխաւ. բանիւ էնիմ. se mai non mi appongo. թէ չխաբիցիմ. թէ չասիցեմ. vi siete apposto. քամի գուշակեցիր. apporre alle Pandette, կամ al Sole. պատրաստել զամ ինչ. far caselle per appors. շրջեցուցել. պատրել զոք առ՝ ի բանս քաղաքացի՝ ի բերանոյն. Apporre. և. ա՝ Եկանակ ինչ բաղմապատկութեան թուոց.
* Apportánte, հ. Բերող. ածող.
Apportáre, ն. Բերել. ածել. ինիրիմ. պատանել. զոգ առնել. ասել. ծանուցանել. հապէր Ուրմ. ի վերայ ածել (զինաս, զկաս.) առնել. մատուցանել. ե. Պատանել՝ ի նուաստութիւն.
Apportáto, ta. Բերեալ. ածեալ, են.
Apportatóre, ա. Apportatríce, իգ. Բերող.
* Appositíccio, ia. Տես Posticcio.
Appositívo, va. Յաւելեալ. յարեալ. յոգեալ.
Appósito, ta. Appositíssimo, ma. Տես Aggiustato, Adattato.
Apposizióne, իգ. Տես Apponizione. * Եւ՝ բառ գերանական. բացայայտիչ.
Appósta, A pósta, մ. Կամաւ. խորհրդով. գիտամամբ. ինքնայն. դիտաւոր.
Appostaméntó. Դարանումն. դարանակալութիւն.
Appostáre, ն. Դարանել. սպասել. լրտեսել. փնտռել ինիրիմ. գիտել. պարապոյ սպասել. պարապ գտանել. ինիրիմ. appostar l'allodola, կամ la starna. գիտել զգնացս ուրուք. un colpo. հարձակել. սպասել ածել. կռթել. խոցել.
* Appóstata, Տես Apostata.
Appostataméntó. Տես Apposta.
* Appostáto, ta. Դարանեալ. լրտեսեալ. գիտեալ. սպասեալ.
Appostatóre, ա. Դարանակալ. դարանամուտ.
♦ Appostíccio, ia, Տես Posticcio.
Appósto, ta. Եդեալ՝ ի վերայ. զբաղարանալ, են. տես Apporre.
* Appóstola, Apóstola, իգ. Առաքելուհի.
♦ Appostolático. Քահանայապետութիւն. պապութիւն.
Appostoláto, Apostoláto. Առաքելութիւն. տիտղոս. քահանայապետութիւն. պապութիւն. հայրապետութիւն.
Appostolicále, Apostolicále, հ. Քահանայապետական, առաքելական. հայրապետական.
Appostolicamén̈te, մ. Առաքելաբար. առաքելորէն.
Appostólico, գեղ. Քահանայապետ հռովմայ. պապ.
Appostólico, Apostólico, ca, ածական. Առաքելական. առաքելահրաշ. քահանայապետական. պապական. հայրապետական. all' appostolica, մ. առաքելաբար. անպանծելոյն. քահանայապետաբար. ան հոգուն. վերայ՝ ի վերոյ.
Appóstolo, Apóstolo. Առաքեալ (ոյ). կամ՝ քեռ.) ուխտաւոր. զբաղարան արքայի. կամ Հրամանաւոր. ի յերոն նշանակեալ կոչի և Terziario, Bizzoco.
Appregiáre. Տես Apprezzare.
♦ Appréinere. Տես Premere. * Հարատաւորել.
Apprendénte, հ. Ուսանող. հաստակ.
Apprendentíssimo, ma, գեր. Քաջուս. քաջաւոր.
Appréndere, ն. Ուսանել. ի միտ առնուլ. եղջերեմ. ըմբռնել մտաք. իմանալ. խելամուտ լինել. ուսանել. ուսուցանել. Ըմբռնել. ունել. բանիւ. apprendersi d' amore. հարկանել՝ ի սէր. il fuoco s' apprende. լուցանել, կամ բորբոքի հուրն. Եղեկնելել. գօրեմ.
Apprendévole, Apprensíbile, հ. Դիւրընկալ. դիւրիմաց. դիւրահաս.
Apprendiméntó, ա. Apprensióne, իգ. Ուսումն. եղջերեմ. երկիւղ. կասկած. խելք. գօրեմ.
Apprensíva. Ըմբռնողական կարողութիւն.
Apprensívo, va. Դիւրընկալ. քաջաւոր. քաջուսուշիմ. երկիւղոտ. գօրեմ.
* Apprensório. Ըմբռնող. ըմբռնողական.
Appresentáre, ն. Ցանգիման կացուցանել. առաջի առնել. հոգաբարձ եղիցիս. երևեցուցանել զոք առնել ինչ յանուն ուրուք, կամ՝ ի գիմաց ուրուք. Appresentársi, յ. Ցանգիման լինել. մատչել, կամ գալ առաջի. հոգաբարձ եղիցիս.
Appresentáto, ta. Ցանգիման եղեալ. առաջի կացեալ.
Appréso, sa. Խմացեալ, են. տես Apprendere. ուսեալ. վարժեալ. Պակաղգեալ. գոյացանէր. il fuoco si è appreso. վառեցաւ հուրն.
Appressaméntó. Պատչումն. մատչեցեալ. մերձենալն. էապլամ.
* Appressánte, հ. Պերձեցուցիչ.
Appressáre, ն. Պերձեցուցանել. մատուցանել. էապլաղրեմ. ե. և յ. Պերձենալ. էապլաղեմ.
Appressáto, ta. Appressatíssimo, ma. Պերձեցեալ. մերձաւոր.
♦ Appressimáre. Տես Approssimare.
♦ Appressimitá. Տես Appressamento.
Apprésso, նա. Խնդրի վասյ՝՝, պետ՝՝, պրա՝՝. Պերձ. հուպ. առ (գաղթականաւ.) էապլն. էանքիս՝ ի մեռնին. է իւրով մեռանիս. էլինիս. հեղինակ. ընդ. առ (ստրականաւ.) essere appresso del, կամ al Principe. լինել առ, կամ է թագաւորին. Ցիտ. զկնի. զկամ. սնդրա. սրբերքս. appresso la morte. յետ մահուան. Իբր. գրեթէ. գոգոր appresso alcuno. առաջի ուրուք. յաչս. կամ՝ ի միտս ուրուք. ունիմ. menato appresso del giudice. ածել առաջի դատաւորին. ho appresso di me. ունիմ առ իս. uno appresso l' altro. զկնա միմեանց. միմեանց զկնի. միմեանցմէ. sedete appresso di me. նստարուք է իս.
Apprésso, մ. Պատ. մերձ. էապլն. յետոյ. սապա զկնի. սնդրա. եւ՝ ած. Հետագայ. առաջիկայ. էլինիս. la notte vegnente appresso, կամ la notte appresso. հետագայ, կամ առաջիկայ գիշերն. գիշերն որ զկնի. il giorno appresso. կամ il dì seguente appresso, երկրորդ օր. վաղքն. էրիկնի ինն. Appresso a poco. մ. Իբրև. իբր. գրեթէ. գոգոր.
Appressochè, մ. Տես Dappoichè. * Տես և Appresso a poco.
Apprestaméntó. Պատրաստութիւն. կազմութիւն. հանգերձանք.
* Apprestánte, հ. Պատրաստիչ. հանգերձիչ.
Apprestáre, ն. Պատրաստել. յարդարել. կազմել. հոգալ. էրիմ. ի. Պատրաստիլ. հոգալ. օգնիմ.
Apprestáto, ta. Պատրաստեալ. հանգերձեալ.

* Ap-

Digitized by Google

* Apprestatríce, իգ. Պատրաստիչ. հանդերձիչ։
Apprésto, գ. Պատրաստուն։ ած. Պատրաստ։
* Appreziáre. Տես Apprezzare.
* Appreziazióne, իգ. Մեծ համարումն։
Apprezzábile, հ. Apprezzabilíssimo, ma. Արդոյ բաղդեալ։
Apprezzaménto. Համարումն. յարգ։
Apprezzáre, ն. Մեծ, կամ արդոյ համարել. առ պատուականս տանել։ ջէ եէրինէ բարեմտ։ գինն հատանել. կշռագատել զգնոյն. կշռել զարժէս իրիք։ գնահատել։
Apprezzativo, va. Արդոյ. որ մեծ, կամ արդոյ համարի։
Apprezzáto, ta. Մեծ, կամ արդոյ համարեալ. ան։
Apprezzatóre, ար. Apprezzatríce, իգ. Որ մեծ համարի, գնահատ։
* Apprézzo. Տես Apprezzamento.
Approbáre, Approbazióne, ան. Տես Approvare, ան։
Approcciaménto. Մերձենալն. մատոյց։
Approcciáre, ւ. * Approcciársi, յ. Մերձենալ. մերձիլ։
"Approcciò. Ի պատանէ ինչ՝ Ը որով ամբացեալ զինուորաց՝ մատչին առ պարիսպս։
Approdáre, ն. Հասանիլ յանկն, կամ 'ի ցամաք։ գէրբա եանալա։ օգտել։ ֆայդա էլմէ։ ւ. Օգտիլ։ ն. կանգնել երկրս, կամ անկիլ այդիս առ դեռապատ։
* Approdáto, ta. Տես Approdare. հասեալ։
Approfittáre, ւ. Approfittársi, յ. Օգտիլ. շահիլ. ֆայդա էլմէք։
* Approfondáre, ն. Approfondíre, ն. Բրել խորխորացուցանել. թափանցել 'ի խորս իրիք։
Approntáre, ն. Պատրաստել. հանդերձել։
Approntáto, ta. Պատրաստեալ. կազմեալ։
Appropiáre, Appropriáre, ն. Սեպհականել. ուրեք. յատկացուցանել։ մալա էրմէք։ ճշգրտութեամբ նմանեցուցանել։ una cosa. սինդել ինչ. ճաստատել։ Appropriársi, յ. Սեպհականել անձին. իւրացուցանել։ յինքն գրաւել. անձին ընծայել, կամ վերագրել։ էնէրինէ սալմէ։
Appropiatíssimo, ma. Քաշայարմար։ քաշագէպ։
Appropiáto, ta. Սեպհականեալ, ան։ Յարմար։ գիպաւոր։ պատշաճ։ ուլան։ rimedio appropiato. գեղ պատշաճական, կամ արդոյ։
Appropiazióne, իգ. Սեպհականումն. իւրացուցանելն։ գրաւումն. յատկացումն։
Appropinquazióne, իգ. Appropinquaménto. Մերձեցուցանելն. մերձաւորումն։
Appropinquársi, յ. Մերձենալ. մատչիլ։ եաէ [illegible]։
Appropositíssimo, հ. գեր. Քաշայարմար։ պատշաճագոյնս։
* Appropósito, հ. Ի գէպ. 'ի հան [illegible] պատշաճի։
Appropriáre, Appropriazióne, ան. Տես Appropiare, ան։
* Appropriatíssimo, ma. գեր. Յարմարագոյնս։
Approssimaménto. Մերձենալն. մատչումն. մատոյց. մերձաւորումն։
Approssimánte, հ. Մերձաւոր։ նմանակից. նման։
* Approssimánza. Approssimazióne, իգ. Մերձաւորութիւն։
Approssimáre, Approssimársi, ան. Տես Accostare, ան։
Approvábile, հ. Ընդունելի. հաճելի. գովելի։
Approvagióne, իգ. Հաւանումն։ հաճումն. ընդունելութիւն. վկայութիւն։ պէնէնէ։ բիրլ։ փորձ։ ինչիրլէք։ հաստատուն։
Approvaménto. * Approvánza. Նոյն են։
Approváre, ն. Հաւանիլ. հաճիլ. ընդունիլ։ պէնէնէք։ բուլի օլմա։ հաստատել (զքանն։) օգտել։
Approvataménte, հ. Հաւանութեամբ. հաճութեամբ։
* Approvativo, va. Հաւանողական. հաստատական։
Approváto, ta. Approvatíssimo, ma. Հաւանեալ, ան։
Approvatóre, ար. Approvatríce, իգ. Հաւանող. հաճող. քննիչ. հաստատիչ։
Approvazióne, իգ. * Approvería. Տես Approvagione.
Approvecciársi, յ. Օգտիլ. շահիլ. զարգանալ։
* Appulcráre, Տես Abbellire.
Appuntaménte, հ. Ճշդիւ. անվրէպ. ճշգագոյնս. զգուշագոյնս։
Appuntaménto. Դաշն. պայման. միաբանութիւն. իրաւախոհանի։ գաւ. սաղ։ restare in appuntamento di checchessia. կալ մնալ միաբան. միաբանիլ։
Appuntáre, ն. Պնդել, կամ հաստատել ապրանքն 'ի կցանի հարկանելն. կարել ուրեք։ էնէ էլէ, թօքա էլէ էլէ-ցիրէք։ ասլանմամա։ հաստատել. պնդել։ Սրել. սրածայր գործել։ սիւրի էլմէք le mani, կամ il capo, ան. տես Pontare. Appuntar alcuno. Պախարակել, դատապարտել զոք։ checchessia. Նշանակել ինչ 'ի գրի առ 'ի յիշատակի, կամ գրել 'ի հաշուեցարի (զգիտի, ան, առ 'ի ոչ մատանալ։) uno. Նշանակել զանուն ուրուք 'ի գրի որոյ ջիցէ կատարեալ զնոր գործ պաշտամանն՝ (առ 'ի զամանալ նմի զարգս, և կամ առ 'ի պատժել։) il tempo. Ժամանակիր լինել։ gli orecchi. քանալ, կամ սրել զականջս։ ուշի ուշով ունկն դնել։ Appuntársi, յ. Հաստատել միաբան հաւանութեամբ. միաբանիլ։ * Դադարիլ։ * Յարիլ յոգ։
Appuntataménte. Տես Appuntamente.
Appuntatíssimo, ma. գեր. Քաջայարմար. ապրատուր յոյժ։
Appuntáto, ta. Պնդեալ. սրածայր։ 'ի կցանի հարեալ։ ծայրատուր։ scrivere, կամ leggere appuntato. գրել, կամ ընթեռնուլ քաջ կետագրութեամբ. քաջ կետադրել։ parole appuntate. բառք պատուաստարգք, կամ արուեստակեալք։
* Appuntáto, հ. Տես Appuntatamente.
* Appuntáto, գ. Վճարեալ, կամ աւարտեալ հաշիւ. վճարումն հաշուոյ։
Appuntatóre, ար. Որ նշանակէ զանուն ուրուք 'ի գրի՝ որոյ ջիցէ կատարեալ զգործ պաշտամանն իւրոյ։ քանիչ։
Appuntatúra. Սգաստանք. պախարակումն. քննումն։ dare una app. նշանակել զանուն ուրուք 'ի գրի՝ որոյ ջիցէ կատարեալ զգործ պաշտամանն իւրոյ։
Appuntelláre, ն. * Appuntelláto, ta. Տես Puntellare.
Appuntíno, կամ Appúnto, հ. Անվրէպ. ճշգիւ։ ամենեին իրրև։ ոչ յաւելու և ոչ նուազ։ քամուքաջ։ բարիոք։ անվթար։ լիով։ էրէնի էիպ։ ի-ա կեցի իսկ քաջ։ (հեգնօրէն։)
Appunto appunto. Անվրէպ, ան։ mettersi in appunto. կազմել. յարգարել. պատրաստել։ sedere appunto dirimpetto all' uscio. նստել. հանդիպ դրանն։

Digitized by Google

* Appuráre, ն. Պաքրել. յատակել։
* Appuráto, ta. Պաքրեալ. յատակեալ։
* Apputidáre. Տես Appuzzare, և Appestare.
Appuzzaménto. Փահանոսութիւն. հոտ գարշու�։
Appuzzáre, Appuzzoláre, լ. Պապանձել. ժահանոսել. ներքնոցանել։ տես և Appestare.
Appuzzáto, ta. Պապանձեալ. ներքնոսեալ։ լի գարշահոտութիւն։
Aprénte, հ. Բացող. որ բանայ։
Apríco, ca. ածական. Արեգակեան. արեւաստեղ։
Aprile, ար. Ապրիլ (ամիսն։) ապրիլ. Նիսան։ l'aprile dell' età sua. դարուն տարեաց իւրոց. ծաղկափթիթ ամէն հասակի իւրոյ։
Apriménto. Բացումն. բացութիւն։
* Apripórta, ար. Դռնաբաց. բացող դրան. դրան նաւան։
Apríre, ն. Բանալ։ ալեաց։ aprire ad alcuno. բանալ ուսիւք զչուն։ Պատուել. ներշնչել. ետանաց։ ընդարձակել. լայնել։ Ցայտանել։ ելեան եթիւ։ la via. տեղի տալ. ճանապարհ առնել. սանք։ le mani. բանալ զձեռս. պարգևել։ l' arco. քարել. քարշել զաղեղն։ la mente a checchessia. ուշ ունել. միտ դնել։ gli occhi ad uno. բանալ զաչս աւրուց. զգաստացուցանել զոք։ bottega. սկսանիլ 'ի վաճառ արկանել. հրապարակաւ զարհեստս ինչ. բանալ զկրպակ։ la bottega. բանալ զկրպակն։ la vena. երակ հատանել։
Aprírsi, յ. Խրատանիլ (ուրմոյ.) Ներգնիլ (փայլատից.) Հերձանիլ։ Լուսանալ։ այգեանալ։ փիթիթիլ (ծաղկանց։) բիւրեալ աւելանալ։ յայտանել ուսիւք զչաղաղնիս իւր, կամ զմիտս իւր։ պարզիլ (օգոց։) la terra. պատռտիլ երկիրք։ aprirsi nelle braccia, կամ առակ, aprirsi, բանալ, կամ տարածել բազուսիս։
Apritívo, va. Բացողական. բացող։
Apritóre, ար. Apritríce, կ. Բացող. որ բանայ։
Apritúra. * Aprizióne, կ. Բացումն։ բացումն։

AQ

Aquário. Ջրհոս։ գեղ։
Aquartieráto, ta. Իջևանեալ. օթեալ։
Aquático, ca. Ջրային (բոյս, կենդանի։) Ջրաբնակ։ ոգի. խոնաւուս. անձրևաբեր։
* Aquátile. Ջրային. Ջրաբնակ (բոյս, կենդանի։)
Aqueità, - táde, - táte, կ. Տես Aquosità.
Aqueo, ea. Ջրեղէն. Ջրային։ * Ջրեղէն (հիւթն աչաց։)
* Aquidóccio. Տես Acquidotto.
Áquila. Արծուի. արծիւ։ գեղեալ. գեղեցիկ։ Արծիւ. (է գրաչակ կայսերական։) pesce aquila, կամ սակ aquila. արծուաձուկն։ (է ձուկն ինչ մեկերկրական ծովուն։)
Aquilégia. Տունկ ինչ, որ յանանց կոչի և Aquilina.
Aquilíno, գոյ. Արծուի փոքր. ձագ արծուոյ։
Aquilíno, na, ածական. Արծուային։ naso aquilino. արծուանման։ pietra aquilina, արծուաքար (ազանց է քար ինչ գանէ 'ի բոյնս արծուոյ։)
Aquilonáre, հ. Հիւսիսի. հիւսիսային։
Aquilóne, ար. Հովն հիւսիսի. (կոչի և Tramontana, Ventavolo, Rovajo.) Գաւթանի. ֆոյթաչ։ հիւսիս. հիւսիսակողմն։ ցնծաց։
Aquilótto. Արծուի փոքր. ձագ արծուոյ։
Aquositá. Acquóso. Տես Aquosità, և ն։

AR

ARA. Տես Altare.
* Arabescáto. Տես Rabescato.
Arabésco. Տես Rabesco.
Arábico, ca. Խուժադուժ. տարտամ. այլանգամ. խեղաթիւր։
Arábile, հ. Հերկելի. մշակելի։
Árabo, գոյ. Էրգու արաբացւոց։ պապի։ արաբացի։ արաբ։
Aracnóide, կ. Սարդաաեւակ. (է թաղանթ ինչ ական պատեալ զապակեղէն հիւթով։)
Aráco. Աղդ ինչ արմատաց։
Aragáfico. Խիթք որովայնի ձիոց։
Arágna, Arágno. Սարդ։ էրիմնդի։
* Aráldica. Տես Blasone.
Aráldo. * Arálda. Հրեշտակ պատերազմի և հաղաստութեան։
* Arália. Տունկ ինչ գանատայի։
* Aramatizzáre. Տես Scomunicare.
Araméntо. Հերկումն. արօրագրութիւն։
Aráncia. Melaráncia. Թուրինջ. նարինջ։ խոնձ. ֆորթոփալ։
Aranciáta. Քաղցրաւենիք նարինջոյ. կամ փոքրիկ գալի։ ֆորթոփալ բերելի։ օշարակ փորթոփալի։ ֆորթոփալ ընդեղեաց։
Aranciáto, ta. ածական. Թուրինջագոյն. նարինջագոյն։ խոնձանման։
Aranciáto, գոյ. Թուրինջենիք. պարտէզ թուրինջաց։
Arancíno. Թուրինջ փոքր։ նարինջ սենեակաց։
Aráncio, գոյ. Melarancio. Թուրինջենի. նարինջենի։ խոնձենի ազնիւ։ ծառ. փորթոփալի։ ֆորթոփալ ազնիւ։
* Aráncio, ածական. Arancióso. Տես Aranciato, ածական։
Aránea. Տես Aracnoide.
Aránte, հ. Հերկիչ. արօրագիր։
Aráre, ն. Հերկել. արօրագրել։ լիքիւ սերմանել։ * Ցարձակել, կամ զչեռ ամենել 'ի վերս նաւու։ arar dritto. գործել ինչ անվրէպ. գնալ ընդուղղորդն. ոչ խոտորել յաջ կամ յահեակ։
Aráto, ta. Հերկեալ. արօրագրեալ։ լիքիւ սերմանեալ։
* Aráto, գոյ. Arátolo. Տես Aratro.
Aratóre, ար. Հերկագործ. արօրագիր։ լիքիւ սերմանիչ։
Arátro. Արօր։ սապան։ manico dell'aratro. ամանն սապանի աղանձ։
Aratúra, Arazióne, կ. Տես Aramento.
Arazzería. Ծաղկագործ օթոցք։ գործարան ծաղկագործ օթոցաց։
Arazziére, ար. Ասասայնանկ. կամ յօրինող ծաղկագործ օթոցաց։
Arazzo. Օթոց ծաղկագործ. գորգ. կամ պատատակալ անկոնաձոյ։ (է գորգ ինչ գործեալ ծաղկագործ, 'ի գարգարել զարմանս։ և կոչի այսպէս յանուն Արացցոյ քաղաքին, ուր գործին յաճախ։) հուլ։ հուլ։ գոյ։ գաւնդ էերկեսի։
* Árbero. Տես Albero.
Arbíntro. Տես Laberinto.
Árbitra, կ. Տես Arbitro.
* Arbitrággio. Իշխանութիւն։ ընտրութիւն։
Arbitránte, հ. Դատող։ վճռող։ վճռաստան։ ընտրող։
Arbitráre, լ. Դատել։ վարիանել։ հանարիլ։ գատել. ոգի զիմնարգ։ վճռել ինչ միմնարգս։ վճռել

Digitized by Google

վնաել ինչ ը հաճոյս, կամ ը քմոց :
Arbitrariaménte, հ. Ըստ կամս. ը քմոց. ըստ հաճոյից :
Arbitrário, ia. գոյ. Վճռատու. ընտրող :
Arbitrário, ia, ածական. Arbitráto, ta. Կամայական, որ հաստատեալ է 'ի հաճոյս այլոց : արարեալ ը քմոց, կամ ը կամի :
Arbitráto. Դատաստան, կամ ընտրուն միջնորդին : խումբ միջնորդաց. միջնորդք :
Arbitratóre, ար. Միջնորդ դատաւոր :
Arbítrio. Կամք : իրաւունք : libero arbitrio. անձնիշխանուն. անձնիշխան կամք : arbitrio. իշխանուն. կարգաւոր : դատաստան միջնորդին. ընտրուն միջնորդին : քմք. հաճոյք : ոգի :
Arbitro. Միջնորդ դատաւոր. (է դատաւոր որ ընտրեալ յերկուց կողմանց իրրև իրաւարար դատից նց.) իրաւարար : դնանձ : տես և Riformatore.
Arboráto, ta. Ծառախիտ. ծառալից. ծառաբոյս :
Arbore, ար. և իգ. Տես Albero.
Arbóreo, ea. Ծառային. ծառոյ :
* Arboréto. Ծառաստունկք. ծառախիտ տեղի :
* Arboróso, sa. Ծառալից. ծառախիտ :
Arboscéllo, Arbucéllo. } նոճ. Ծառ փոքր : ա.
Arbuscélla, Arbuscéllo. } ղանձէ : Arbuscelli. Որոնք հաստատեալք 'ի վր փոքրիկ ծառոց :
* Arbúsco. Arbúscula. * Arbúsculo. Ծառ փոքր :
Arbustíno, na. Ծառապատ. (ցՈ՝ որ պատի զծառոլք. ասի զվայրն որոնց :)
Arbústo. Ցանուի : ագանձէ :
Árca. Արկղ. տապանակ : սանդուք : տապան նոյի : Arca del Testamento, կամ del Patto, կամ dell' Alleanza. տապանակ կտակարանաց, կամ տապանակ ուխտի : Arca. Տապան. դամբան. (է քարակուն շրջիմ դործեալ յեկեղեցւոջ:) դագաղ. քար եղեալ 'ի յատակի ջրհորոց : all' arca aperta, il giusto vi pecca. առանց պատեհուն՝ ձգէ զանարդ 'ի դողոլոմի :
Arcáccia, գեղ. Արկղ հին, կամ վատթար :
* Arcádico, ca. Արկադեան :
Arcadóre, ար. Աղեղնաւոր. նետաձիգ. խաբեբայ :
Arcágnolo. Տես Arcangelo.
* Arcaísmo. Հնախօսուն. ոճ հին. բառ հին և խափանեալ :
* Arcaíto. Իշխանուն ինչ մահմետականաց :
Arcále, ար. Կամար (շինուածոց :) պահանգ իշակաց. (է խոտորնակ փայտ եղեալ 'ի ստորագկողն իշաձև կաղմածոց 'ի հաստատուն : (է և և կամարաձև ոսկր ինչ կրծոց. որ սովորաբար կոչի forcella dello stomaco.
Arcalif, ար. Arcaliffo, կամ Califfo. Խալիֆայ :
* Arcaliffa, իգ. Կին խալիֆային :
Arcáme, ար. Կմախք. ասկերոտի. կոչի և Carcame.
Arcanaméntе, հ. Գաղտ. 'ի ծածուկ :
Arcángelo. Հրեշտակապետ : պաղ մելայէ :
* Arcánna. Սուսր. (է հոլ ինչ կարմիր. որով հիւսուցք ներկեալ զարս՝ գծեն զհատանելն տախտակն :)
Arcáno, գոյ. Գաղտնիք. խորհուրդ : ոգա :
Arcáno, na, ածական. Գաղտնի. զանխուզ : ինքն :
Arcáre, ը. Նետաձիգ լինել : խաբել մեռեօք. պատրել :
* Arcásso. Ի յեռակողմն դրեկի խեշայ նաւուն : Ինս մարմին ճախարակին. յորում փակի անոմակ ներ. կոչի և Manicotto, և Taglia della carrucola.

Arcáta. Նետաձիգ մի. օգ աբբմբ. մինդիլ : tirar in arcata. բանս քաղել 'ի բերանոյ :
Arcáto. Աղեղնաձև. կոր. Թեք. Թեքեալ աղեղնաձև :
Arcatóre. Տես Arcadore.
Arcávola. Մայր նախահաւուն. մայր նախապատուն : (ասի 'ի հօր, և 'ի մօր կողմանէ և ս :)
Arcávolo. Հաւապապ. հաւապապ. (ցՀայր նախահաւուն, կամ նախահաւուոյն 'ի հօր, կամ 'ի մօր կողմանէ :) պէպենին պէպենի :
Archeggiáre, ն. Աղեղնաձև թեքել. կորացուցանել : նայ ինքի էյմէ :
Archeggiáto, ta. Աղեղնաձև. թեքեալ. կոր : էյինմիշ :
* Archelogía. Սկզբնաբանուն. (է հաւ զաւանջին սկզբանց, կամ զսկզբնատարերաց բժշկուն, հիմնեալ 'ի վր փասաց և փորձոց նկատելոց 'ի վերացեալն :) Կենսատու սկիզբն (մարդոյ :)
Archétipo. Սկզբնատիպ. նախատիպ : ասբ. ոնոմ :
Archetíno, նոճ. Փոքրիկ աղեղն :
Archétto, նոճ. Աղեղն փոքր : էնանչ : աղեղն նոճագարանաց. (է գործի ինչ աղեղնաձև, որով հարկանեն զքնար, և ն :) էնանչ : աղեղն հաւորսաց. (է գաւազան թեքեալ աղեղնաձև. յորոյ 'ի մին 'ի ծայրից հատատաի այլ ինչ գաւազան, յորոյ 'ի ձեղքուածն արկանեն զկայծ յորսալ զթռչունս :) in mo' d'archetti. (է ոճ ինչ պատասխանելոյ, յորժամ ոք վր բարկուէ, կամ ձանձրուէ ոչ կամի ասել զեղանակն՝ որով եղեալ է ինչ :
Archibugiáre, ն. Արձակել զհրացանն : ռիֆֆէնոտ անմոտ :
* Archibugiáta. Տես Archibusata.
* Archibugiére, ար. Տես Archibusiere.
Archibúgio, Archibuso. Հրացան : ռիֆֆէնոտ :
Archibusáta. Զարկուած դնտակի հրացանին : գոնդրանի վնորոպոս :
Archibusiéra. Ծակ՝ ը որ արձակին զհրացանս. կոչի և Feritoja.
Archibusiére, ար. Հրացանակիր : հրացանագործ : ռիֆֆէնոտճի :
Archibúso. Հրացան : ռիֆֆէնոտ.
* Archicéllo. Աղեղն փոքր :
Archiconsoláre, հ. Աբսիբդեշխական :
Archidiaconáto, Archidiácono. Տես Arcidiaconato, և ն :
Archifánfano. Տես Arcifanfano.
* Archiflámine, ար. Քրմապետ :
Archimandríta, ար. Հօտապետ. հովուապետ : աբքիմանդրիտ. վանահայր : գլուխ. առաջնորդ : պաղ գոփաղ :
Archímia, Archimistà, և ն. Տես Alchimia, և ն :
Archipenzoláre, ն. Կարակնել. չափել կարակնիւ :
Archipenzoláto, ta. Չափեալ կարակնիւ. կարակնաչափ :
Archipénzolo. Կարակն. (է գործի ինչ հիւսանց. կամ արմնագրաց, որով յարդարեալ ուղղեն զպատկս :) ռիբոպի :
Archisinagógo, Arcisinagógo. Գլուխ, կամ իշխան սինակոկային. ժողովրդապետ հրէից :
* Archiréllo, նոճ. Աղեղն փոքր :
Architettáre, ն. Ճարտարապետել. կերտել. շինել :
Architettáto, ta. Ճարտարապետեալ. կառուցեալ :
Architétto, գոյ. Ճարտարապետ : դմար. մշմար :
Architétto, ta, ածական. Ճարտարապետական. Ճարտարապետուն :

Digitized by Google

Architettonicaménte, հ. Ճարտարապետաբար։ ըստ օրինի ճարտարապետութեան։
Architettónico, ca. Ճարտարապետական։ գլխաւոր։ առաջին։
Architettóre, ար. Architettríce, էգ. Ճարտարապետ։
Architettúra. Ճարտարապետութիւն։ դիմաբեր։
* Architraváto, ած. Եղեալ ի վրայ մակաբերան։ որ ունի զմակասիւն։
Architráve, ար. Մակաբերան։ (է մասն շինուածոց՝ որ կայ հատաւտեալ անմիջապէս ի վրայ վերնախարսխի սեան։ կոչի և Epistilio.)
* Architriclíno. Տանուտէր։ կամ սեղանապետ։
* Archiviáto, ta. Եղեալ, կամ արձանացուցեալ ի գիւանի։
Archívio. Գիւան։ (է սենեակ պահելոյ զարձանագրութիւն հաստատեալոց։) գեղբեկ հանէ։
Archivísta, ար. Գիւանապետ։
* Archivólto. Ի գաւթի մինչ լայն՝ ցցուեալ արաւեալ ի վրայ որմոյն։
Árci. է բառ յունական (ի կիր ածի միայն ի քարգաւեթեան խառնական բառից, և նշանակէ՝ գլխաւորութիւն, գլուխաւորութիւն։ մերթեւ ի կիր ածի միայն առ ի ծագս։) Աւագ։ մեծ։ գեր։ յոյժ։ կարի։ բազում։
* Arciballáre, ե. Կաքաւել, յոյժ։
Arcibéllo, la. Գեղեցագեղ։ սքանչագեղ։
* Arcibeníssimo, հ. Բարեբարեպաշտ։ գեղեցիկ իմն։
* Arcibonissimo, * Arcibuoníssimo, ma. Սքանչելի։ սքանչագոյն։ գերազանց։
* Arcibuiccóne, ար. Ժանապարհապետ։ պարագլուխ շարաց։
* Arcicaríssimo, ma. Սքանչասիրելի։
Arciconsoláre, հ. Արհիքեղեշխական։ առաջին բարեղեշիւն։
Arciconsoláto. Արհիքեղեշութիւն։ բարեղեշապետութիւն։
Arcicónsolo. Արհիքեղեշ։ առաջին բարեղեշ։
* Arcicorredátto, ta. Քաջակազմ։ քաջ կազմեալ։ քաջ հանգերձեալ։
* Arcicotále. Տես Babbuino.
* Arcidevotíssimo, ma. Սրտեռանդն։ յորդեռանդն։
Arcidiaconáto. Աւագ սարկաւագութիւն։
Arcidiácono. * Arcidiácano. Աւագ սարկաւագ։
Arcidivíno, na. Աստուածագոյն։ ստուգագոյն։
Arcidúca, ար. Արհիդուքս։ աւագ դուքս։ արքիդուքս։
Arciducáto. Արհիդքսութիւն։ աւագ դքսութիւն։
Arciduchéssa, էգ. Արհիդքսուհի։ աւագ դքսուհի։ արքիդքսուհի։
* Arcieloquentíssimo, ma. Ճոռոմագոյն։ պերճախօս։
* Arciéra, էգ. Աղեղնաւոր։ նետաձիգ։
Arciére, ար. Arciéro. Աղեղնաւոր։ նետաձիգ։ օգնական։ անձնապահ (իշխանաց։) որ մերթեւ ասի և մերթեւ անաի խնդրեալ գրասն ի փոխ։
Arcifactíssimo, ma. Սքանչահեշտ։ սքանչագեղեալն։
* Arcifanfáre, ե. Սեծաբանել։ պարծիլ։
Arcifánfano. * Arcifánfana. Շաղակրատ։ պարծաբան։
* Arcifastidiosíssimo, ma. Ծանրաբարոյագոյն։
* Arcifinéssa, ար. Առաջին հիմնագիր։
* Arcifreddíssimo, ma. Ցրտաբարոյ։ առատցրտագոյն։
Arcigiulláre, ար. Ճեռնածաւ։ խեղճասակ։ պարծաբանաւ։
Arcign aménte, հ. Խառնիմ։ է սակաւ։
Arcignézza. Տգեղութիւն։ գազանութիւն։ խստութիւն։
Arcígno, na. Տգեղ։ գազան։ դէպէն։ դէպէն։ էգ։ viso arcigno. Հայիլ խարիմ։ ուժգինս ակնարկել։
* Arcigrandíssimo, ma. Սքանչանմեծ։ մեծ յոյժ։
* Arcigratíssimo, ma. Սքանչահանոյ։ հանձնի յոյժ։
* Arcigustóso, sa. Կարի համեղաճաշակ։
* Arcilatiníssimo, ma. Գրեալ, կամ ասացեալ վայելչահիւս լատինաբանութիւն։
* Arciliúto. Աղգ ինչ նոճապարանի կոչեցեալ Liuto.
Arcilunático, ca. Կարի փոփոխամիտ։ ծանծաղամիտ։
* Arcilunghíssimo, ma. Երկայն յոյժ։ երկայնաձիգ։
Arcimaestóso, sa. Կարի մեծապայլուչ։ հրաշալիաբարոյ։
Arcimaéstro. Ուսուցչապետ։ ներհուն վարժապետ։
Arcimentíre, ե. Սուտ անամոթաբար։
* Arcimpossibilíssimo, ma. Անհնարագոյն։ սաստիկ անհնար։
* Arcinecessaríssimo, ma. Կարևորագոյն յոյժ։ կարի կարևոր։
* Arcinfiníssimo, ma. Սքանչագոյն։
Arciobbligáto, ta. Arciobbligatíssimo, ma. Պարտաւորեալ յոյժ, մեծապէս։
* Arcioccupatíssimo, ma. Կարի զբաղեալ։ պատաղեալ յոյժ։
Arcionáto, ta. Համեռեալ։ թամբեալ։
Arcióne, ար. Գունաւ թամբելոյ։ կամ համեռելոյ։ էգէր գալլ։ թամբ։ համեռ։
* Arciopalíssimo. է բառ ծաղրական։ որ է անգուլա Opalo անուանեալ գոհարն։
* Arciordinatíssimo, ma. Բարեկարգ յոյժ։ կարգաւորագոյն։
* Arcipánca. Աւագին բազմարան։ առաջին բազմարան։
* Arcipélago. Արքիպելագոս։
* Arcipienissimo, ma. Լցապատար։ բազմաբեղուն։
* Arcipoéta, ար. Պարագլուխ բանաստեղծիցն։
* Arcipoetichíssimo, ma. Կարի բանաստեղծական։
Arcipoltróne, ար. Սքանչելի ծոյլ։ սքանչահեզ։
* Arcipossibilíssimo, ma. Դիւրահնար։ սքանչահնար։
Arcipréssa. Տես Cipresso.
Arcipresbiteráto, Arcipretáto. Աւագերիցութիւն։
Arcipréte, ար. Աւագերէց։
* Arciraggiúnto, ta. Սքանչապարարաբ։ պարարագագոյն։
* Arciricchíssimo, ma. Սքանչահարուստ։ ընչաւէտ։
* Arciscioperatíssimo, ma. Սքանչելի անդործ։ գաղարկապարտ։
* Arciservitóre, ար. Ծառայ սքանչայաժամ։
Arcisinagógo. Տես Archisinagogo.
* Arcisolénne. Հանդիսաւորագոյն։ սքանչանմեծ։ երևելագոյն։
* Arcisólito, ta. Կարի սովորեալ։ սքանչասովորեալ։
* Arcisottilíssimo, ma. Սքանչանուրբ։ նրբագոյն։
* Arcisquisitíssimo, ma. Սքանչաւ։ քնարեալագոյն։ սքանչագոյն։
Arcistupendíssimo, ma. Հիացագոյն։ սքանչագոյն։
Arcivéro, ra. Սքանչանշանարիտ։ հշմարտագոյն։
Arcivésco. Տես Arcivescovo.

Digitized by Google

Arcivescovádo. Ա՛ռքեպիսկոպոսութիւն:
Arcivescovále, հ. Ա՛ռքեպիսկոպոսական:
Arcivéscovo. Ա՛ռքեպիսկոպոս: Երէց: Մեծերէցութիւն:
Arco. Աղեղն: Եռոյ: Աղեղն. (է գիծերդ և իցէ մասն չրջապատաւ բաղադրեալն:) կամար (գրան, խարիսի, և ն.) Աղեղ: arco trionfale. յաղթական կամար: arco celeste. սեւն Arcobaleno. Chi troppo tira l' arco, lo spezza. առատ Որ կարի ի՛ն քաշէ զաղեղն՝ խորտակէ զայն: coll' arco dell'osso. սիր Ճգամբ: stare coll'arco teso. միտ գնել. կալ մտադիր. ուշի ուշով պատասխել գիտիք: l'arco delle ciglia. կամար յոնից. յոնք: aver l' arco lungo. լինել խորամանկ, խորագէտ:
* Arcobaléno. Arcoceléste, Árco celéste. Աղեղն երկնից. ծիածան: Իրիսի սատան, սատան:
Arcobúgio. Տե՛ս Archibuso.
Arcolájo. Կարժան: ասի. վիլակ. Նաղուգ: Եղէգ: volgere, կամ volgersi come un arcolajo. պտոյտել, կամ պտոյտիլ սիպ զպտուտակ: aggirare uno come arcolajo. Թշնամանել զոք: գամել. խարել: quanto è più vecchio l' arcolájo, meglio gira. առաւ. ծերոյ գիւրագոյն ևս յիմարին:
Arcoméllo, նմա. Աղեղն փոքր:
Arcóate, ա. Ա՛րքանաչ. (է անուն իշխանաց գաւառաց, կամ ամենակալաց Նախնի յունաց, և մանաւանդ սմենացուց:) սեւն և Barbassoro.
Arcoreggiáre, ւ. Ձգտաալ: փութալ արձակել:
Arcuáto; ta. Աղեղնաձև. կորացեալ. կոր. ծռեցեալ:
Arcúccio. Ի գործի ինչ ոստեղնաձև. կազմեալ 'ի չիբրակից փայտից, զոր գնեն յորոշեալ ոստայնս՝ 'ի վերատարձ ունել գծածիցեն նշ սա. ոչ հեղգնալ:
Ardénte, հ. Ardentíssimo, ma. Վառեալ. բորբոքեալ. եռեալեալ: Եռանան. Եռանալ: Հրաշէկ. գեղեալ: բաւական. սաստիկ: Էպէին: կամեցեալն. փա՛ն: cavallo ardente. ամենի. սաստիկ. սաստիկ երիվար: occhi ardenti. աչք բոցափայլք. կապ. ծանիանայուք:
Ardenteménte, հ. Ardentissimaménte. Բորբոքեալ. սաստկապէս. բաւական. անձկանաք:
Ardéza. Տե՛ս Ardore.
Ardére, ն. Ա՛ռնել. հրգեմեալ: Եռանալ: ւ. և. Árderi, յ. Ա՛ռնել: Եռանալ: և՝ վառիլ: բորբոքիլ (երիտք:) հրկիզանիլ 'ի սէր. բորբոքիլ սիրով: ւ. Տոչորիլ (սրտիս:) ւ. Փայլիլ: շանել գրանս: է սմ սաստ. egli arde. չիք նր գրամ:
Ardiglióne, ա. Սլաք մուտանաց. (է փոքրիկ երկաթի ինչ գրանայր 'ի մէջն նարանդի եւրոպա սեռ մուտանաց:)
Ardiménto. Յանդգնութիւն. հանդգնաքանութիւն:
Ardimentóso, sa. Տե՛ս Ardito.
Ardíre, ւ. Հանդգնաքանել. վարանիլ. քաջասրտանալ: Ոտոտիլ: յանդգնանալ: Ոտոտիլ: գիտանալ:
Ardítaménte, հ. Arditissimaménte. Հանդգնակաքաջութեամբ. արիասրտաբար. աներկիւղ սրտիւ: յանդգնաբար:
Arditágio. Arditánza. Arditézza. Տե՛ս Ardimento.
Ardíto, ta. Arditissimo, ma. Հանդգնակաքաջ. քաջասիրտ. սիրտ. քաջ. անվարանելի: Խրախուսի: յանդգնաքաջ: անասնեմ: Վարանակ: շանդ:
Ardóre, ա. Բորբոքումն: սաստ: Հերարեի: Խորհրդի: Եռանգն. տաքանք. ցանկութիւն. անձկանք: արդար:
Arduaméntе, հ. Դժուարաբար. գժուարաբարեալ:
Arduità, - táde, - táte, իգ. Դժուարութիւն վերացեալ. սեպացեալ բարձրութիւն: գժուարաբարեալ. աշխատութիւն. խոչ:
Árduo, գ. Դժուն է: սեւն և Avversità.
Árduo, ua, ածական. Arduíssimo, ma. Դժուարին: Բարձր (չինուածք:)
Ardúra. Ա՛յրումն. կիզումն:
* Aréca. Ի սատաղ, կամ սերմն ինչ հնդկական հանմանութեան սատղոյ:
Aréna. Ա՛ւազ. խիճ: գամ: Երկիր. գետին: luoghi d' arena. աւազուտք:
* Arenário. Սուսերամարտիկ:
* Arénga. Տե՛ս Aringa.
* Arenghiéra. Տե՛ս Aringhiera.
Arenosità, - táde, - táte, իգ. Խճային նիւթ:
Arenóso, sa. Ա՛ւազային. աւազուտ. խճային: գամ:
Arénte, հ. Տե՛ս Arido.
* Aréola. Տե՛ս Ajetta, Ajuola. * Ծիր սահմանք. (ա՛ն անգամանաց է գունաւոր ծիրն, կամ բանին շուրջ զպակասեալ սահմանց:)
* Aréométro. Հեղուկաչափ. (է գործի ինչ կրնալոյ զհեղուկս:)
Areopagíta, ա. Ա՛րիսպագացի. գաւառաւոր արիսպագոսին:
Areopagítico, ca. Ա՛րիսպագական. արիսպագոսի:
* Areopágo. Ա՛րիսպագոս. (էր երեսուն ինչ սահման սանի ենացուց:)
* Areóstilo. Սիւնաձիգ ինչ նախնի հարաւարպարոց:
Arfasattéllo, նմա. Arfasátto. Ա՛յր անարգ. գծուծ. այր անարգաւան, գծծագէմ:
* Arganáre, ւ. Քաշել զսակին, կամ զարծաթին անօրդաւ առ 'ի ներքսագուցանել:
Arganéllo, Arganétto. Ի նամազակաւն Argano ին:
Árgano. Ա՛նօրդ. (է գործի ինչ մեքենական 'ի ձգել զքարանին, և պտոյտքն 'ի ձեռն ընդակաց:) զանանոյ: կռունկն. (է գործի ինչ հարաբարպական, որով 'ի վեր քաշեն մեծամեծ բարիս, կամ գերանք:) թիեղանան. (է գործի ինչ սակեմանից որ կոչի և Filiera.) հեղոք: fare a checchessia, tiratovi coll'argano. գործել ինչ բանի, կամ սակաւոյ կամաց:
Argemóne, իգ. Տունկ ինչ փշաւոր:
Argentájo. Argentário. Ա՛րծաթագործ: գոգամանաւ:
Argentále, հ. Ա՛րծաթանման. արծաթագոյն:
Argentáto, ta. Տե՛ս Inargentato, և Argentino.
Argentatóre, ա. Դրսաւոր արծաթավ. որ պատ. արծաթով:
Argénteo, ea. Ա՛րծաթի. արծաթագոյն:
Argentería. Ա՛նոթք արծաթի. արծաթի սպասք. արծաթիք: արծաթեղէնք: Ինչիս ակոսանց:
Argentiéra, գ. Ա՛րծաթահանք. բանք արծաթոյ: Ինչիս նոսեանի: սէ. condannato all'argentiera servitudine. գաղանագարանք 'ի մեռանալ:
Argentiére, ա. Ա՛րծաթագործ: գոգամանաւ:
Argentíno, na. Ա՛րծաթագոյն. արծաթանման. արծաթի:
Argénto. Ա՛րծաթ: Ինչիս: Լուր անապակ: Տ. և Argenteria. D' argento. Ա՛րծաթի: argento battuto. արծաթ կնքաւոր. գրամ:
Argénto vivo. Սնդիկ: ծիր: Կոչի և Argento soli-

Digitized by Google

solimáto. Aver l' argento vivo addosso. Ունել կաղ անշարժ. լինել յար 'ի շարժմանն:

Argíglia, Argílla. Կաւ. բրտի. կաւ: պալաբ:

Argiglióso. Argillóso, sa. Argillosíssimo, ma. Կաւային. կաւեղէն. կաւուտ: պալաբէլ:

* Arginále, ոչ. Տես Argine.

Arginaménto. Շինուածք թմբից. արկանելն ընդ թմբամբ:

Argináre, ն. Շինել, կամ կանգնել թմբամբ:

Argináto, ta. Պատեալ, կամ պարսպեալ թմբաւք:

Argine, ոչ. Թմբամբ. սահմանակ: արդ. ոտ գնի. արգել. խոչ: far argine. ընդդիմանալ. ընդդէմ կալ:

Arginétto, նոմ. թմբամբ փոքր:

Arginóso, sa. Լի թմբաւք. թմբալից. բազմաթմբամբ:

* Argiráspidi, ոչ. յոգ. Աբծաթավահանք. (էին զոր ինչ ալեքսանդրի, որք ունէին վահան արծաթեայ:)

* Argirocóma. Աբծաթավարս. (է ասաղ գիտասարս, որոյ գէսք, կամ վարսք են արծաթագոյն:)

* Argívo, a. Արգիւացի. արգիւեան. յոյն:

Argnóne. Տես Arnione.

* Argogliáre. * Argóglio, ան. Տ. Orgogliare, ան:

* Argólico, ca. Տես Argivo.

Argomentáccio, վեր. Ցոսի, կամ թիւր ձեռնարկութիւն.

Argomentáre, Argumentáre, ն. Ձեռնարկել. յաւաղ բերել. փասաս: գրաս կենիս: մեկնաբերել. խնդատասիրել. խորհիլ. կարծել. գանեն կենիս: յ. Պարտասել. գնել 'ի մահ: պարտ ասանել. կամ զգաստանալ անձին. ապահովել զանձն:

Argomentatóre, ոչ. Ձեռնարկող. ձեռնարկու.

Argomentazióne, իգ. Ձեռնարկութիւն:

Argoménto, Arguménto. Ձեռնարկութիւն. փասատասանութիւն: գրաս. սեղկ: նշան. ցոյց. տպաս. ցոյց. փարձ: նիշան: արտաքսանութիւն: գարծի. մեկնեալ: գեղ. գրեալ: նիւթ գրոց: հանգամանութիւն. հանգամանս բանաձևական իրին: * նախագրութիւն մտանելոց: գիտս. հնարք. եղանակ: անուն և. Figurazione. Argomento della mente. Տես Ingegno.

Argomentóso, sa. Զօրաւոր, կամ հզօր (բանք:) հանձարեալ. հնարիմաց. հնարագիտաս:

Arguíre, ն. Տես Argomentare. մեկնաբերել. խնդատասիրել. նշանակել: կշռասիրել. տպաս տալ. խրատել:

* Argumentánte, ոչ. Ձեռնարկու. առարկու:

Argumentáre, Arguménto, ան. Տես Argomentare, ան:

Argutaménte, գ. Ներքուստ. խնդասանապէս:

* Argutézza. Ներքուստիւն:

Argúto, ta. Argutíssimo, ma. Ներքս. ներքսոյ. ուշիմ. հանձարաիսաս. պատրաստ 'ի պատասխանիս. հանձարեալ: ուշիմ. հարազ ձիրեալ:

Argónia. Հանձարարանութիւն. զուարճախօսութիւն. խնդասանից զրոյցք:

Aria. Օդ: հալ: գեմք. երեսպարանք. հայեցուածք: խոյ. լեկեր: aria di volto. գծագրութիւն գեմաց. տեսիլ գեմաց: l'aria del viso è sfacciata. լիբբ է երեսաց: giovane d'una buona aria. երիտասարդ գեղեցկագեմ: di buon'aria. զուարթութիւն. զուարթանալն: esser un poco d' aria. լինել վայելչագեմ. գեղեցիկ երեսաց: prender un' aria severa. ինանել զգեմս: render aria. նմանել: gli rende un poco d' aria. փոքր մի բերի զնմանութեանն: la guerra si vede, կամ si conosce nell' aria, կամ per l' aria. պատերազմն երևի առ գուրս, կամ մատաչուտս: favellar in aria. խօսել ընդ օդս, վայրապար, կամ անհիմն: fondarsi in aria. վատահանալ 'ի անտուն: cosa in aria. անտուն, կամ անհիմն ինչ. պատրազական: far castelli in aria. 'ի վեր օդոյ ամրոցս կառուցանել. խորհիլ զանտուն. մտաբերել յանհնարին: pigliar aria. օդ առնուլ. զովանալ: non andare, կամ non venire per pigliar aria. ոչ երթալ. կամ ոչ է գալ վայրապար, կամ զբօսանաց ապաստաս: intender per aria. խնամել արտ: battere l' aria. զբաշան վաստակիլ: aria aperta. օդ բաց. բաց: all'aria, կամ all'aria scoperta. 'ի բացի. բացօթեայ: ելոյ ալբեփս: fatto d'aria. օդեղէն: * Ária. երգ. ցուցք. թիւրեան. մանի: եղանակ (երգոց:) գայլն:

Aridaménte, գ. Ցամաքաբար. ցամաքեալ:

Aridézza, Aridità.

Aridità, - táde, táte, իգ. Ցամաքութիւն. ջրազրկութիւն:

Aridíre. Տես Inaridire.

Árido, da. Aridíssimo, ma. Ցամաք. չոր: փոքրաս: անջրդի. անարգասաստար (երկիրս) ասկասս. գոյնն:

* Aridóre, ոչ. Տես Aridità.

* Arieggiánte, գ. Եղանակաւոր. կամ եղանակեալ:

* Arieggiáre, ե. Ամանիլ. բերել ընանուն: * փոխել զինասակար օգ տանն:

* Ariénto, ան. Տես Argento, ան:

Arietáre, ն. Բաղխել խոյիւ: անուն և. Urtare.

Aríete, ոչ. Խոյ (կենդանեաց:) հանիլ պատեաս: խոյ (կենդանին:) խոյ (մեքենայն:) մեքենի:

Ariétta. * Ariettína, նոմ. Երգ հանգամանս. ցուցք. մանի. թիւրեան:

Arimmética. Aimético. Տես Aritmetica.

Aríngа. Ամենաբանութիւն. հրապարակախօսութիւն. բանախօսարան: փեղմ: է. և. ձուկն ինչ սեղեանոսին, զոր ասեալ և. ծիսատեալ շարաչուշանին: ասինա գալերէ:

Aringaménto. Ամենաբանութիւն. բանախօսութիւն:

Aringáre, Arringáre, ե. Ամենաբանել. հրապարակախօս լինել: անուն և. Giostrare.

Aringáto, ta. Պատրաստ 'ի հրապարակախօսելոյ:

Aringatóre, ոչ. Ամենաբան. հրապարակախօս:

Aringhería. Ամենախօսութիւն. հրապարակախօսութիւն

Aringhiéra. Ոյն է. բերդ. բեմ (ասամենախօսաց:)

Aríngo, Arríngo. Ամենաբանել. հրապարակախօսել: հրապարակաբանել: բեմ ասամենախօսաց: ասամենախօսաց: մրցանաս:

Ariólo. Գաղտակայ. բանաստեղծ. խոշ: գուշակ:

* Arióna. Փառացի կերպարանք. շքեղ տեսակ:

Arióne. Տես Airone, Aghirone.

* Ariopágo. Տես Areopago.

Arióso, sa. Հաղանութեամբ (տուն.) պայծառատեսակ. կամ լուսաւոր (բնակարան:) բիւրեալ: բիւրեան: di arioso. օր արարք և պայծառ: cosa ariosa. յանդուգն գործ. անշահ. ասարարեան: Դիտաբարարարոյ. խակարարոյ. գեղ. վայելչատեսիլ. բարեսիրական:

* Arismética, ան. * Arismétrica, ան. Տես Aritmetica.

* Arismétra, ոչ. թիւաբան. ուսուցիչ թուական նուիրեալ:

Arísta. Թիւնուք. կամ քանակ խոզի: գեան:

Aristárco. Ամենաբարդ: երգիծանող. պարարատգիտ. եղանիկ:

Digitized by Google

Aristocrático, ca. Ազնուական։
Aristocrazía. Ազնուական։ ազնվութիւն։
Aristolóchia, Aristológia. Սաղանդ։ (է սատանի թել բազմատերեւակ։) արիստոլոքիա։ գերավիճակ։
*Aristotélico, ca. Արիստոտելական։ արիստոտելի։
Aristula, նման. Մանր, կամ մանրիկ քիստ։
Aritmética. Թուաբանութիւն։ իմի բաժամ։ բաժամ։
Aritmético, գոյ. Թուաբան։ իմի բաժամ։ բաժամմի։
Aritmético, ca, ածական. Թուաբանական։
*Aritmo. Տես Ritmo, Numero.
*Aritnóide, ար. Ի մին յաճառաց որկորոյ։
*Aritnoidéo, ea. Ի անուն երից միանգամ հարդեալն։
Arlecchíno. Ի անուն գիմակաւոր ինչ միմոսի, որ երևեցուցանէ զՊիերիոնցի ոք։
* Arlógio. Տես Orologio.
Arlótto. Որկոբեայ։ որովայնաբոյծ։ անա և Babbaccio, Goffo.
Árma. Տես Arme.
* Arma. Տես Alma, Anima.
Armácia, գոյ. Պանդոկ, կամ յոտի զէնք։
Armacóllo, կամ A armacóllo, մտ. Յաղմի ուսոյ 'ի ձախ կողմն (արիանալ, կամ կրել ինչ։) լափոտոպ։ ուղիղ հանդերձեալ։
Armadiácio, գոյ. Վանդակ, կամ հին գզրոց։
Armádio. Տես Armario.
Armadióne, ար. յանձն։ Մեծ գզրոց։ մեծ պատուհան։
Armadúra. Զրահ։ բանակազանակ։ զինեալք։ զինեալք։ զինք։ զինուորութիւն։ զինք պատերազմի։ պատերազմական մեքենայ։ սիլահ։ գեղասի։ մեքենայ։ հեծելոյ։ հաստատուն (կամարաց, ջերմոցս, շինուածոց։) գոյգ։ գոլոր։ եղեգի։
Armadurétta, նման. Փոքր զրահ։
Armajuólo, Armájo. Դարբին զինուց։ զինագործ։ հեղնի։
Armamentário. Զինարան։ հեղանի։
Armaméntо. Զինք։ կազմած։ պատրաստութիւն մարտի։ եր։ պատուազինիլ, կամ զօրաժողով լինել է ծով և է ցամաք։
Armáre, ն. Զինել։ վառել։ սիլահլանգրել։ կազմել (զնաւն կամ հիւսք կարասեաց։) le torri di parapetti։ սարքացուցանել զաշտարակսն պատնէշք։ Զօրացուցանել։ uno ad una cosa, կամ d' una cosa։ մ ասմի։ հանդերձել զոք առ ինն, կամ ի ինքն։ una volta։ հաստատել զկամարն հաստատեալ։ Armársi, յ։ Armáre, ն։ Զինել։ վառել։ սիլահլանգրել։
Armário, Armádio. Գզրոց։ (է ապդ ինչ արկեր։ որ բանի և փակի դրեալ զգուան։) պատուհան։ գոլոր։ անա և Scaffale.
Armáta. Տարեալ նաւուց։ նաւատորմիղ։ գունդ։ պատերազմական նաւուց։ նաւաստեաց։ բանակ նաւուց։ գունդ։ բանակ։ զօր։ ոտիր։ di gente a piedi. հեծեալ։ հեծելազօր։ di gente a cavallo։ հեծելազօր։ di terra, կամ terrestre. զօր ցամաքային։
Armaraménte, մտ. Զինեալ։ զինեալ։
Armatélla, Armatétta, նման. Փոքր կամ սակաւաթիւ նաւատորմիղ։ սակաւաձեռն բանակ։
Armatíssimo, ma. գեր։ Սպառազէն։ քաջազէն։
Armáto, ta. Զինեալ։ վառեալ։ սիլահլի։ di tutto punto, կամ da capo a piedi. զբոլորս։ սպառազէն։ գոնա վառեալ։ ի թոյ սիլահ։ soldati armati alla leggiera. թեթեւազէն գունդ։ ի հեծելոյ։ Հաստատեալ։ հաստատեալք։

Armatúra. Տես Armadura. Armatura da petto. Լանջապանակ։ ջրգէ։ սինեկնին։
Árme, կամ Árma. Զէն։ զէնք։ (յոգ՝ լինի arme, և armi.) սիլահ։ armi, և arme. զօրք։ բանակ։ տեր։ և՝ գործիք։ ավարանէզ։ գեղասի։ uomo d' arme. զինուոր։ մարտիկ։ և՝ հեծեալ ապատաւ զէն։ gente d' arme. զօրք։ ոտիր։ atto, կամ fatto, կամ opera d' arme. գործ պատերազմի։ darsi all' arme. զինուորիլ։ մատանել 'ի զինուորական հրամանս։ fare un fatto d' arme. տալ պատերազմ մարտս զնել։ fare il viso d' arme. խեղեալ հայել։ տիգեր աչաց խաղալ 'ի վերուստ։ essere in arme, ad arme, sotto l' armi. լինել վառեալ 'ի մարտս պատերազմի։ gridare all' armi. գոչել 'ի զէն, կամ 'ի մարտ պատերազմի։ correre all' arme; levarsi ad arme; prender l' arme. 'ի զէն ընթանալ։ operare ad arme. պատերազմիլ։ մարտնչիլ։ far d' arme. նոյն է։ և՝ գիտել զէնն։ dare, կամ toccare all' arme. տալ նշան մարտի։ հարկի ելանել։ muover l' armi. տալ մարտ պատերազմի։ andare in arme. երթալ 'ի պատերազմ։ portar l' armi. բարձանալ զզէն։ լինել զինուոր։ portar arme. ունել, բառնալ, կամ կրել զզէն լինել զինեալ։ վառեալ։ depor l' arme, կամ deponer l' armi. զէն ընկէց լինել։ sospension d' arme. անա Armistizio. Arme bianche. Սուսեր։ նիզակ։ սլաք։ գեղասի։ arme a fuoco. հրացանք։ հրաձիգք։ հրաձիգ։ piazza d' arme. անա Piazza. Re d' arme. անա Araldo. Arme. զինք, կամ նշանակ (սանց, աղգաց, տոհմից։) պատիճ։ portar l' arme alla sepoltura. անա 'ի Portare.
Armeggería, Armeggiaménto. Զինախաղութիւն։ զինաշարժութիւն։
* Armeggévole, գ։ *Armeggiánte, գ։ Պատերազմող։
Armeggiáre, ն։ Խաղալ զինուք։ շարժել զզէն։ առնել զիսաղ մարտի։ զինարկել։ ('ի խաղս։ կամ 'ի գործս։) սիլահել։
Armeggiatóre, ար։ Սուսերախաղ։ սուսերամարտիկ։
Armeggiería, Armeggío. Տես Armeggería.
Armel, ար։ Ապդ ինչ վայրի փեղենայի։
Armélla. Տես Armilla.
Armellíno. Տես Ermellino, և Meliaca.
Armentário, գոյ։ Անգեղոյ։
Armentário, ia, ածական։ Անգեղոյ։
Arménto. Անգեղոյ։ նախիր։ երամակ։ (ձիոց։ փարս։
Armería. Զինարան։ հեղանի։ ջրեղանի։
* Armetreméndo, da. Սքանչելի։ սարսափանմար։
Armicélla, նման. Անարգ, կամ ընչին զէնք։ զէն անպիտան։
* Armiéro, ածական։ Պատերազմող։ մարտիկ։
Armígero, ածական։ Գոնա։ պատերազմական։ պատերազմամարտ։ քաջասիրտ։ քաջ։
Armílla, Ապարանջան։ տիկնիկ։ մանեակ (ասա պարանոցական գնոյց։)
Armiláre, գ։ Մանեկանել։ մանեկաւոր (գունոյ։)
* Armipoténte, գ։ Քաջազէն։ պատերազմական։
* Annistízio. Զինադադարութիւն։ զինադադարութիւն։ հանգիստ։
* Armola. Տես Armel.
Armoneggiáre. Տես Armonizzare.
Armonía. Ներդաշնակութիւն։ գաշնակաւորութիւն։ ներդաշնակաւորութիւն։ անկիսի։ նշանակցութիւն։ հանդիսաւորութիւն։ երանելութիւն։ միաբանութիւն։ պիրեմ։
Armoníaco, գոյ։ Աշտակ։ օշակ։ (է խիժ ինչ ծառոյ 'ի նարդեցս, որ 'ի Ferula անուանեալ անկոյն, որ քուսանի յատաղուսս լիբ խոյ։) ուսակ։ օշակ։

ապրիլ գարուն: Gomma armoníaca, ած. Աղջամուղ: Armoníaco, կամ Ammoníaco. Աղուսպարդ. (է ազ ինչ դոյացեալ է աւազուտ:) Նիւթոց:

Armoniále. Տես Armonico. Համաձայնաւոր. յարմարական:

Armoniáto, ta. Բարեկարգ. վայելչակարգ. յարմարական:

Armónico, ca. Ներդաշնակաւոր. ներդաշնակական:

*Armoniosaménte, հ. Ներդաշնակութեամբ. ներդաշնակաւորութեամբ:

Armonióso, sa. Armonizzánte, հ. Ներդաշնակաւոր. ներդաշնակական: սահմանեալ:

Armonizzáre, ե. Աւանել, կամ յօրինել ներդաշնակութիւն. ներդաշնակաւորել:

Armonizzáto, ta. Տես Armonizzare. Վայելչայօդ. գեղեցիկ:

Armoráccio. Տես Ramolaccio.

* Arnaglóssa. Տես Piantaggine.

Arnése, ար. Կահ. կարասի. անօթի. կազմած. զգեստ. զարդ: Բնութիւն. եղիւրմը: ապրանք (զօրաց:) աղբերեան: զրահ. լանջապանակ: աղբիւր: * ձև. տեսակ: essere, կամ andare bene, կամ male in arnese. լինել վայելչահանդերձ, կամ գծծահանդերձ: assai poveramente ad arnese. կարի իմն գծծահանդերձ. զգեցեալ աղքատին գրգռեսակ:

* Arnesétto, նմանաբ. Կահ փոքր. գործի փոքր:

Árnia. Փեթակ. բռնիչ: գոլան:

Arnióne, Argnóne, ար. Երիկամն, կամ մասն ինչ երիկամանց:

Arnoglóssa. Գառնալեզու: Տես Piantaggine.

Aromatário. Համեմավաճառ: պահարիչ:

Aromatichézza, Aromaticità. Aromaticitáde, -táte, իգ. Համ, կամ հոտ, կամ հանգամանք համեմոց. համեմային հանգամանք, կամ որակութիւն:

Aromático, ca, ած. Ունող համ, կամ զհոտ համեմոց. համեմային. համեմել: պահարեալ: cosa aromatica. գիտաբարին, կամ անսխորժ ինչ: uomo aromatico. այր դեգ. գաժանաբարոյ: ինինիկ:

* Aromático, գոյ. Բազագրուն համեմոց:

Aromatizzáre, ն. Համեմել. հանգերձել համեմով:

Arómato, գոյ. Համեմք. (ք ազ հնչարեն զենք:) պահար: եւս՝ Ծխանելիք. խունկ: պահար:

Aromáto, ta, ած. Տես Aromatico.

* Arómo. Տես Aromato, գոյ:

Árpa, Árpe, իգ. Սամոսարան. Ջնար, կամ սաւիղ. (է նոմագարան ինչ եռանկիւնի, կազմեալ յանհաւասար ազեաց:) փանն:

Arpeggiaménto, Arpéggio. Ջնարահարութիւն. հարկանելն զսաւիղ: * տես և Scarabillare.

Arpeggiáre, ե. Հարկանել զՋնար, զսաւիղ, կամ զսամոսարան: եւս՝ է բառս էրեմ՝. տ. Scarabillare.

* Arpese, ար. Պղնձի կամ երկաթի զոգ, կամ շաղկապ քարանց շինուածոց:

Arpía, իգ. Է առասպելեալ հրէշ ինչ թեւաւոր: փարա. գիմանօղ: բոզ. պատնիկ:

Arpicáre, ն. Տես Arrampicare. Arpicare col cervello. Մտաբեր լինել. որոնել է միտս:

Arpicórdo. Տես Buonaccordo.

* Arpignóne. Մէջենայ ինչ պատերազմական 'ի քանգել զաբրիսպ:

* Arpíno. Ճանկ նաւավարաց: գանճ:

Arpioncéllo, Arpioncíno, նմանաբ. Փոքր ծղնիկ:

Arpióne, ար. Ծղնիկ: ղեղ: կեռ, կամ Ճանկ մեծ՝ յորմ: սինիկ: * Ճանկ նաւավարաց: գանճ:

Arponáre. բառ նա. Սրձակել, կամ հարկանել զերեքարձէնն:

Arponáto, ta. բառ նաւարաց. Ճանկաւոր:

* Arpóne. Երեքարձէն ինչ երկայն՝ որով որսան զպալենայս: ղեղէն:

Árra. Գրաս. գրաբակաս. առհաւատչեայ: ֆեր:

Arrabattársi, յ. Գործել գործել. նկրտիլ. Ճգնիլ:

Arrabbiaménto. Կատաղութիւն. կատաղութիւն:

Arrabbiáre, ե. Կատաղել. (ջանց:) գոսարմամ: զայրագնիլ. բրգիլ 'ի բարկութիւն: խրիմ: մոլիլ (ցանկութիւն իրիք.) զակատել: Տարաժամ ընդունալ, կամ ցամաքիլ (արմատաց, խոտաց:) գոսարմամ: այրիլ, կամ խանձիլ (կերակրոց:) ենամ: della fame. սովալուկ տանջիլ. ՆՔՏՔԼ յոյժ:

Arrabbiataménte, մէ. Կատաղաբար. մոլեգին:

*Arrabbiatelláccio, ia, ածական. Կատաղեալ յոյժ. մոլեգին. գիւագին:

Arrabbiatéllo, նմանաբ. Փոքր մի կատաղեալ:

* Arrabbiatissimaménte, մէ. գեր. Անհնարին կատաղութեամբ:

Arrabbiatíssimo, ma, գեր. Կատաղեալ յոյժ:

Arrabbiáto, ta. Կատաղեալ. կատաղի, ևն: գոսարմամ: զայրագնեալ: վարս յոյժ. հիւծեալ:

*Arrabbiatúzzo, za, նմանաբ. Փոքր մի կատաղեալ:

* Arrabbíre. * Arrabbicáre. Տես Arrabbiare.

Arraffáre, Arraffiáre, Arranfiáre, ն. Ցափշտակել 'ի ձեռաց. բռնել կորզել. գաղտ: սեռ և Afferrare. խլել. Ճանգեալ:

Arramacciáre, ն. Քարշել 'ի վայր գահկաց. տես 'ի Ramaccia. * եւս՝ Քարշել 'ի վայր:

Arramatáre, ն. Տես Ramatare ք ա նրանաբանել:

Arrampicáre, ե. Arrampicársi, յ. Մագլցի երեանել 'ի վերս (ք ելերինս:) մագլցել: Բարձրանալ. գնալ յատիլեթս:

* Arrampignáre. Տես Arraffare.

Arrampináre, ն. Ընթանել. կամ առնուլ ինչ ճանապարհ: գանձալամ:

Arrancáre, ե. Վազել կապաց. ընթանալ կապիկապ: ագռամ: ապատկուեթիւ վազել զգաստանալն: ուժգին թիւավարել:

Arrancáto, ta. Voga arrancata. Արընթացութիւն ցանկանաւուն: տես և Storto.

Arrandelláre, ն. Պնդել փայտիւ (զանուանքեռանցն.) սպնդել ուժգնապիրկ: յ. Պնդել սեղմել. արձակիլ. ձգել:

*Arranfiáre. Տես Arraffare.

Arrangoláre, ե. Arrangolársi, յ. Ցանուալ. կատաղել:

Arrangoláto, ta. Զայրագնեալ: աշխատալի:

Arrantoláto, ta. Կերկերեալ:

Arrapináto, ta. Բարկացօղ. դառնացօղ. գեղ:

Arrappáre, Arrappáto. Տես Arraffare, ևն:

Arrappatóre, ար. Arrappatríce, իգ. Ցափշտակիչ:

Arraspáre. Տես Raspare.

Arráta. Տես Arra.

Arrecáre, ն. Աչել. բերել: Ներիրել. համարել, ձգել զոք 'ի: Arrecársi, յ. Զիրանիլ. հաւանիլ. համ, կամ գոհ լինել. յարմարիլ: գայիլ օրմամ: arrecarsi uno a noja. տաղտկալ յանձնիլ. ատանալ ատելուն ինչ առ ոք: arrecarsi nimico uno. յինքն ձգել զատելուն ուրուք: arrecarsela da, կամ con uno. կամ arrecarsela, կամ suoi arrecarsi. զայրիլ. գիտաբարիլ. զայրանալ. ուանք (վրնանամանցն:)

Arrecatóre, ար. Arrecatríce, իգ. Բերող. ածող:

Arredáre, ն. Կապել (զառնն.) հանգերձել կամ հիւք կորսաեաք. յարգարել. զարդարել. գանարիմամ:

Arredáto, ta. Զարդարեալ կահիւք. կազմ:

Arrédo. Կահ. կարասի: Ընդերեալն: բառաբ: կազմածք. կամ կարասիք (նաւա.:) անօթք. կամ սպասք (եկեղեցոյ:) arredi da donne. զարդք կանանց:

*Arrembággio. Բոլոնամն երկուց նաւաց ('ի կռուիլ:)

*Arrembáre, ն. Բարձեալ ցանկա զկոզոր նաւաքն:

Arre-

Digitized by Google

Arrenaménto. [illegible] : [illegible] ('ի գործոց :)
Arrenáre, ն. և ա. Խրել նաւուն. նաւել, կամ հարիանել յաւազուտս: կասիլ դահանիլ: շինել, կամ յեկել աւազով: զկոյ առնուլ յաւազնախուռնէ:
* Arrenáto, ta. Խրեալ յաւազուտս:
* Arrendaménto. Վարձ: տիրս:
Arrendatóre, տ. Վարձուոր. որ առնու վարձուք:
Arréndersi, յ. Ընձեռուլ լինել: ինքնին օգնել: եւ՝ լինել զարհուրիլ: խրել: փալմաք: ինքել. կրանալ (առաց:) եղիլիլ: խանարհիլ: ն. Arrender l'animo a'piaceri, եւն. Ընձեռուլ լինել, կամ մատնել զանձն 'ի հեշտութիւն, եւն: chi ha bisogno s' arrenda. առաւ. որ պէտս ունի խանարհեցի:
Arrendévole, հ. * Arrendevolíssimo, ma. Դիւրակոր. գիւրաթեք. կամակոչ. եղիլիլ: հլու. գիւրալուր: դիւրին:
Arrendevolézza. Դիւրաթեքութիւն: հլուն:
Arrendevoláte, հ. Դիւրաթեք. հեշտեալ. հլու:
Arrendévoliré, - táde, - táte, եմ. Տես Arrendevolezza.
Arrendisméntо. Ընձեռումն: վերս:
Arrendúto, ta. Arréso, sa. Ընձեռեալ եղեալ. անձնատուր. յանձնեալ: վերս եղեալ. եղիլիլ:
* Arrequiáre, ա. Տես Riposare.
Arrestaméntо. Տես Arresto.
Arrestáre, ն. Ձերբակալ առնել. ձեռս դնել յոգ. 'ի գիւրահոլ կացուցանել: ալ գոյ. խոնարհեմ. հաց եղիլ: կասեցուցանել: la lancia. հաստատել զնիզակն 'ի լանջապանակն առ 'ի հարիանել: Arrestársi. յ. Կասիլ. զանգի առնուլ: գոյ:
Arrestáto, ta. Ձերբակալ արարեալ, կամ եղեալ եւն:
Arrestatóre, տ. Ձերբակալ առնող. բռնող:
Arrésto. Բռնառումն: աւրեմուտ. հաց: mettere in arresto. 'ի գիւրահոլ կացուցանել: հաց եղիլ:
senza arresto. անդադար:
Arricáto, ta. Բարակարգեալ. ուռկանեալ:
Arretrársi, յ. Ընդ կրունկն գնալ. գաւնալ. յետս.
Arretráto, ta. Ընդ կրունկն գարձեալ. հետգնեալ. գնաց:
Arrettizio, ia. Հարատարեալ: այսատար:
Arrezzáre, ն. Հովանի առնել:
Arri. Գնաս. քնիս. (և ձայն վարելոյ յընթացս գրաստաց:)
Arrichiménto. Հարատանալն. հարատաւել:
Arricchíre, ն. Հարատացուցանել: վերնին եղիլ: ա. և Arricchírsi, յ. Հարատանալ. մեծանալ: վերնին օգնի:
Arrichíto, ta. Հարատացեալ. հոխացեալ:
Arricciaménto. Բեռանումն. սուսանումն: գանգրանալ:
Arricciáre, ն. Arricciársi, յ. Բեռանիլ. գիզանալ. հերաց. սուսկալ: եղրեղիլ: ինքնին: զշրարգնիլ: arricciare il muso, la labbra, il naso. հնձանել (առ բարկանել. կամ սաղականել.) ունչս առնել: խոյս պարանիս: arricciare il muso. ծեփել յորմն գաւազն ծեփն: i cappelli. գանգրել գնիցս (ինքնաբերեալ:) առ ինքնին:
* Arricciáto, հ. Ընդարձն ծեփ խարարագոյն խարարանեալ:
Arricciáto, ta. Բեռանեալ. գիզացեալ (հերք:) եղրեղիլ: muro arricciato. որմ խարարանեալ: crine arricciato. գանգրաձեւոյ վերաց: drappo arricciato. տես Broccato.
* Arricciatúra. Ընդարձն ծեփ խարարագոյն:
* Arricciolinaméntо. Գանգրումն հերաց:
* Arriccomandáre, ն. Տես Raccomandare.
* Arricordagióne, հ. * Arricórdo. Տ. Ricordo.
* Arricordáre, եմ. Տես Ricordare.
Arrídere, ա. և ն. Պատասխանաբար լինել. յաջողել:
Arriffáre, ա. Խաղալ զնարան անոնեանել Riffa.
* Arringánte, հ. Ասեղնագան. հրապարակախօս:
Arringáre, Arríngo, եմ. Տես Aringare, եմ:
Arripáre, ա. Arripársi, յ. Ուերձնալ յանկն, 'ի ցանցոյ:
* Arrischiaméntо. Վտանգիլն. վտանգ:
Arrischiánte, հ. Դիմադրող. յանդուգն:
Arrischiáre, ն. Արկանել 'ի վտանգ. վտանգել: հանգիստ պարտեալ: Arrischiársi, յ. Արկանել զանձն 'ի վտանգ. դիմադրեալ լինել. հանդգնել: ձիրեալ: եղիլ: chi non s' arrischia, non acquista. առաւ. որ ոչ հանդգնի' ոչինչ շահեցի:
Arrischiataméntе, հ. Վտանգեալ:
Arrischiáto, ta. Վտանգեալ. ընդվզեալ: ինքնին:
Arrischiévole, հ. Դիմադրող. ան. վտանգեալ. յանդուգն. անվեհեր:
Arrischievolméntе, հ. Վտանգեալ:
* Arríschio. Տես Rischio.
Arrisicare. Տես Arrischiare.
Arrisicáto, ta. Վտանգեալ: տես և Arrischievole.
Arrisichévole, հ. Arrisicóso, sa. Տես Arrischievole.
Arrissársi, յ. Կռուիլ. կռգիլ:
* Arristiársi. Տես Arrischiarsi.
Arrivaméntо. Հասանելն. ժամանումն. գալուստ:
Arrivare, ն. Ուերձեցուցանել. յանկն, 'ի ցանցոյ: ա. Հասանել. ժամանել: եղիլիլ: uno. հասանել առաջք: եկն ընդառնել, կամ ձերբակալ առնել զոք: una cosa. հասանել իմիջ ձեռաց: la, կամ alla verità. հասանել ճշմարտութեան: un negozio. իսանալ զգործն ինչ: bene. յաջողիլ: էլ առաւ եղիլիլ: è arrivato all'età di vent' anni. եհաս 'ի հասակ քսանամեայ:
Arriváta. Տես Arrivo.
Arriváto, ta. Հասեալ. ժամանեալ. եկն: եղիլիլ:
Arrívo. Հասանելն. ժամանումն. գալուստ. եկ: եղիլ:
Arrizzáre. Տես Arricciare.
Arrò. Տես Arri.
* Arróba. Ի չափ ինչ իբր 30 լիտր. կամ լիտրայ. 'ի կիր ածել 'ի ապանիս. 'ի փորձիցալ. և 'ի կշռանս ինչ ամերիկայի:
Arrobiáre, ն. Կարմիր. Robbia անուանեալ խոտաբոյս:
Arrobbináre. Տես Arrubinare.
Arrocáre, Arrocáto. Տես Affiocare, եմ.
Arroccáre. Տես Appenecchiare. Ի եղանակ ինչ գաստուրելոյ վերաբերեալ արձանս 'ի ատաղինչ խաղարկուն:
Arrocchiáre, ն. Կարգանել. հատորել. գործել վայրապար. կամ վեր 'ի վերայ. * Arrocchiársi, յ. Տես Imbrogliarsi.
* Arrogantáccio, ia. Վերամբարձ. Ամբարտաւան. յանդգնագոյն:
Arrogánte, հ. Ձեռնարկաց. յանդգնագոյն. գոռոզ. ամբարտաւան. յանձնապատան: փարեալ. հոգեալ:
Arrogantemén te, հ. Յանդգնագոյն. գոռոզաբար:
Arrogantóne, յանդ. Յանդգնագոյն. գոռոզագոյն:
* Arrogantúccio, ia. S. Presuntuosello, Saccentino.

Digitized by Google

Arrogánza . Յանդգնութիւն , գոռոզութիւն . անվայելչաբանութիւն . յանձնապաստանութիւն : դիմադիրութիւն . մեղրաբանութիւն :

Arrogáre , ե. Arrogársi , յ . Գոռոզութիւն անձին վերագրել . անձին ընծայել . անձին սեպհականել , գրաւել : * Arrogáro . է բառ օրէնսդիրաց . որգեգրել :

Arrogáto , ta . Յանդգնաբար անձին ընծայեալ . եմն :

* Arrogazióne , իգ . Է ազգ ինչ որգեգրութիւն , որով որգեգրի զը յետ մահուան հօր իւրոյ , կամ յետ ազատելոյ յիշխանաւն հօրն :

Arrógere , ն . Յաւելուլ ինչ առ 'ի հնագրուն : յաւելուլ :

Arrogiménto . Յաւելումն . յաւելումն :

Arroláre , ն . Գրել զանունն 'ի յօրդակի . գասել . գրել , կամ կարգել 'ի թիւ : soldati . զբաժանով լինել : ասէր գալիբէան :

Arroláto , ta . Կարգեալ 'ի յորդակի . գրեալ 'ի թիւ . գասեալ . գասակարգեալ :

* Arrómpere . Տես Rompere . յ . Հեռանալ . մեկնիլ : լուծանիլ (յարտասուս :)

Arroncáre , ն . Քաշման առնել . մանրել զբոյս 'ի մանրատաց :

Arroncáto , ta . Քաշման արարեալ :

Arroncigliáre , ն . Տես Roncigliare . Arroncigliar la coda . գալարել զձեռն . (ասի զձագից) Arroncigliársi . կծկիլ . գալարիլ . (ասի զձագից . յորժամ 'ի հարկանիլն ամենեքին յինքեանս . ասի և զայլոց կենդանեաց :)

Arroncigliáto , ta . կծկեալ . գալարեալ :

* Arroráre , ն . Ցօղել . ցօղագնել :

Arroráto , ta . Ցօղեալ . ցօղագնեալ :

Arrossáre , Arrossíre , ե. Կարմրիլ : շառագունիլ . ջիգնիլ : գարշիլ :

Arrossáto , Arrossíto , ta . Կարմրացեալ , եմն :

Arrossiménto . Շառագունումն . ջիգնումն . ամօթ :

Arrostársi , յ . Վանիլ ը ուսիք . ձգնիլ 'ի պատասանել զանձն . պաշտպանել անձին ձեռագ և այլ անգամանաց . անձնապարել . վարվարել : ն . Ապաք և անգր շրջիլ :

Arrosticciána. Խորոված խոզենոյ 'ի կտակարայսի . խոզենի 'ի կտակարայսէ :

Arrostiménto . Խորովումն :

Arrostíre , ն . Խորովել (զմիս :) դեպպ եթիւ . պիրեան եթիւ : չորացուցանել :

Arrostíto , գ . Խորովեալ . միս խորովածոյ :

Arrostíto , ta . ա . Խորովեալ . խորովածոյ : դէ պաղ ուրանոյ : pane arrostito . հաց խորովածոյ :

Arrostitúra . Խորովումն :

Arrósto , գ . Խորովածոյ :

Arrósto , գ . Խորոված . միս խորովածոյ : դեպպ : far un arrosto. սխալել . խարել : più appunto, կամ a tempo, che l'arrosto. առաջ 'ի գէպ ժամանակի : molto fumo , e poco arrosto . առաջ բանք քաղ զուսք . այլ գործք սակաւք :

Arrostúm . Խորովումն :

Arróta . Սրեալ . յաւելեալ :

Arrotaménto . Սրումն . յաւելումն :

Arrotánte , գ . Սրատեղ . սրեալ :

Arrotáre , ն . Սրատել . սրել . անուամբ . լուսաբանել . դիմադիր : շինել . շինեալ զորիսել (զաղիաս :) ապանանել անուամբ : յ . Լինել անհանգիստ . ծփել 'ի ալեաց խոսիցդոց :

Arrotáto , ta . Սրատեալ . սրեալ անուամբ . զորիսեալ . ապանանեալ անուամբ . ասի խոյսուս . զորս են անուանեալ . (ասի զձիոյ :)

Arrotatóre , ա . Arrotíno . Սրատեղ . սրիչ . դի. լեմի : շահանիչ . օգտատարաբ :

Arróto , ta . Յաւելեալ 'ի լրումն . յաւելեալ :

* Arróto , գ . Յաւելումն . յաւելեալ :

Arrotoláre , ն . Պատատել ոտ զտոմս . փաթթել թիւ :

Arrotoláto , ta . Պատատեալ ոտ զտոմս , կամ զնատան :

Arrovelláre , ե. Arrovellársi , յ . Բորբոքիլ ցասմամբ . կատաղիլ : խիստ : ն . Գրգռել 'ի ցասումն :

Arrovellataménte , գ . Կատաղաբար . ցասումամբ :

Arrovelláto , ta . Arrovellatíssimo, ma . Կատաղի . զայրագին :

Arroventaméntо . Արտաքինումն . հոգացուցանելն :

Arroventáre , ն . Հրաշէկ առնել . հոգացուցանել (զերկաթ :) գեղեցիկ :

Arroventiménto . Արտաքինումն . հոգացուցանելն :

Arroventírsi , յ . Արտաքինանալ . հրաշէկ լինել : գեղեալ :

Arroventíto, ta. Հրաշէկ . արտաքինացեալ : գեղեալ :

Arrovesciaménto . Շրջումն . կործանումն :

Arrovesciáre , ն . Շրջել . շրջել 'ի հակառակն : փեխիրմէ : ափքարմա : ընկենուլ 'ի վայր : յերկիր կործանել . տապալել : փոխարկել . էրմա : յ . Շրջիլ . անկանիլ . կործանիլ . փեխիրմէ . փոխմէ :

Arrovesciáto, ta. Շրջեալ . կործանեալ . քանդեալ . եմն :

Arrovesciatúra . Շրջումն . կործանումն :

* Arrovéscio , գ . Ընդ հակառակն . ընդդէմն :

* Arrozzáre , Arrozzíre , ն . Բրատացուցանել . գեղջկացուցանել : ե. բրատանալ . գեղջկանալ :

Arrozzíto , ta . Բրատացեալ . գեղջկացեալ . սուպ :

* Arrubáre . Տես Rubare .

* Arrubigliáre . Տես Arrugginire .

Arrubináre , ն . Կարմրացուցանել ոտ զյակինթ . il fiasco , il bicchiere . է սմ ֆլաշկան . ընուլ զասպակին , կամ զբաժակն կարմիր գինեաւ :

* Arrudáto . Տես Arruvidato .

Arruffáre , ն . Կծռեալ զհերս : ապլաբէ . գոռոզանալ : le matasse . սմ սամի . առնել կաւատանիս :

* Arruffársi , յ . Ունել զհերաց միմեանց . քարշել զհերս իրերաց :

Arruffáto , ta . Գիսաթափեալ . ոչ սանարեալ . հերաձաք :

Arruffatóre , ա . Կծռիչ հերաց :

Arruffianáre , ե. Ունել կաւատուն : ֆէոդիմէ . գեղերեալ , կամ յորինել ինչ . անգուրեալ ինչ . ծածկել զպակասուն իրեր :

* Arrugiadáre , եմն . ն . Տես Irrugiadare : սրակել :

Arrugináre , ե. Arrugginírsi , յ . Ժանգահար լինել : փաղանմա : ն . Ունել ժանգահար : փաղանմա :

Arruginíto , ta . Ժանգահար . հարեալ 'ի ժանգոյ :

* Arruotafórbici , ա . Ցիրատանիչ մկրատաց :

Arruotaméntо . Arruotáre . Տես Arrotamento, եմն .

Arruotoláre , եմն . ն . Տես Arrotolare , եմն :

Arruvidáre , Arruvidíre , ե. Խառանալ . հոշտանալ . լինել խարտարար :

Arruvidáto, ta. Խառացեալ . կարկամեալ . բրատացեալ ('ի ցրտոյ :)

Arsanále , ա . Տես Arsenale .

Arsélla . Խեցեմորթ ինչ ծովային :

Arsenále , ա . Կաւարան . զինարան : թեքանոց . ձեռքանոց :

Arsénico . Մինդիզ . (է թունաւոր հանք ինչ . որոյ են երեք ամենայնք . առաջինն կոչի Arsenico. երկրորդն Orpimento, և երրորդն Risigallo, կամ Sandracca. ոսկի օքսիդ :)

Arsíbile , գ . Կիզանուս . այրելի . դէլրաթիզ :

Arsi-

Digitized by Google

Arsicciáre, ն. Խանձաւոտել. կիսայրեալ առնել. խեղեալ։
Arsicciáto, ta. Arsíccio, ia. Խանձաւոտեալ. կիսայրեալ։ Խորբ Խանձել։
Arsióne, իգ. Հրդեհումն. հրկիզումն։ ասպ. ոսկի ասասիկ։ ասպ. սենդին։ պատգումն ծանրոյ. պատպանումն։
Árso, ta. Կիզեալ. այրեալ։ Խանձել։ հասեալ՝ ի գան ապրատուն։ չքաւոր։
Arsúra. Տես Arsione. Դաման աղքատութեան։
Artagoticaménte, մ. Ի բաս ծաղկեան. Աքանչելապէս։
Artanita. Ի խառն ինչ՝ որոյ արմատ է բոլորշիկ ասա. փարակ ոչ զհաց. զոր սիրեն յոյժ խոզք. ուստի կոչի և Pan porcino. պահարի մեղեմ եմոզ. բաղ գան գոնոզ. գոնոզ եղեղի։
Artatam[illegible]. մ. Արհեստիւ. արուեստապէս. հնարեալ։ Ենդեալ։
Artáto, ta. Սկզբեալ. սնդեալ։ * տես և Artificiato.
Árte, իգ. Արհեստ. արուեստ։ վինակաթ։ գիտութիւն։ [illegible]։ պիտիմիտիւթ։ gettar l'arte, fare l'arti. կախարդութիւն անել. գիտեալ։ Հմտութիւն. մարմնոյ հնարք. գաւ։ մարիկեր. ֆիկիր։ ժողով. կամ ասեան արհեստաւորաց։ Խնամք։ ժողովարան արհեստաւորաց։ instrutto nelle belle arti. վարժեալ յազատական արհեստս։ arte della lana. ատուագործութիւն։ del calzolajo. կարուածութիւն։ del tessitore. ատուանանկութիւն։ de' conti։ թուաբանութիւն։ del tintore. ներկարարութիւն։ senz' arti. անարուեստ. անհմտեալ։ far arte d'una cosa. կամ di checchessia. գործել ինչ շահասիրութեամբ։ ognuno ha buona moglie, e cattiva arte. ատուկ։ ունի զի գոհ է ինքն արհեստս։ կամ ի ինքն վինակ։ chi ha arte, ha parte. ատուկ։ զի ունի արհեստս ինչ՝ ի մեր մին։ յաջողեալ է նմա ամենայն ուրեք։ niuno si dee vantare della sua arte. ատուկ։ մի զի անձն գովասանեցի զիւր արհեստս։ per arte, կամ con arte, կամ ad arte, մ. կանոնին. կանոնաւոր. գիտամտի. խորհրդով. չարութեամբ։ Ինդաբ։
* Artefátto, ta. Արհեստական. անձնական։
Artéfice, ար. Արհեստաւոր. արհեստագէտ։ վինակաթեար։ artefici dell'altrui morte. Ներքինք մահուան այլոց. կամ սպանողք։ il sommo Artefice. Հարատարարարն ամենի. ամենի։ l'invidia è tra gli artefici. ատուկ։ Թագաւորն նախանձ՝ ի մեջ արհեստաւորաց։
Artefiziáto. Տես Artificiato.
Artefícéllo, Artefiziúolo, Artefiziúzzo, նուազ. Արհեստաւոր ագէտ. կամ անվարժ։
Artegiáno. Տես Artigiano.
Artemísia. Ի խառն ինչ հոտաւէտ և բժշկական. սովորաբար կոչի Erba di S. Giovanni. հոտ օձաս։
Artemisiáre, ն. Բաղադրել։ կամ համեմել։ Artemisia խառնել։
Artemisiáto, ta. Տես Artemisiare.
Artemisiatúra. Բաղադրութիւն Artemisia խառնոյն։
Artéria. Ընչափող. ընչերակ. կամ ներարք. (է անուն ինչ՝ ի մարմնի կենդանեաց. որ ածէ զարիւնն՝ ի սրտէն՝ ի թաղսն. ուր երակք վերսին ընդունին զայն և ձգեն առ սիրտն։ չոր փանց։
* Arteriále, մ. Ներքնեան. ներքնական. ընչերակեան։
Arteriología. Ընչերագրութիւն. Հատ. գրութիւն ընչերակաց։
Arteriósa, sa. Ընչերակեան. ընչերակի. ներքնեան։
Arteriotomía. Ներքնահատութիւն. հատումն ընչերակին։
Arterúzza. Նուազ. Փոքրիկ ընչերակ. ներարք փոքր։
Artética. Ցօգացաւութիւն. յօդոսածացաւք։ Նիւրիս։
Artético, գոյ. Ցօդոսածացաւ. ախտացեալ յօդոսածացաւութեամբ։ Նիւրիս։
Artético, ca. ածական. Ցօդոսածացաւութիւն։
* Artézza. Տես Strettezza.
Articélla, նուազ. Արհեստ թեթեւաշարժութեանցեայ։
* Articina, նուազ. Հնարք. Հարատարութիւն։
Artíco, ածական. Արքայական (բանաս.) հիւանդային։
Articoláre, ն. Կապակերպել. ցօդոսածս մարմնոյն. կերպարանել. զանդամանս. յօդաւորել։ le parole. յօդել. զբառսն. քաջ արտասանել։ l'articolar del cerebro. կապակերպութիւն, կամ կապակերպել ուղղոյն։
Articoláre, ածական. Ցօդոսածական. յօդոսածոյ։
Articolataménte, մ. Որոշ. որոշակի. մի ըստ միոջէ։
Artiçoláto, ta. Ցօդեալ. յօդաւոր (բառս.) որոշ։ յօդաւոր, կամ յօդոսածաւոր (մարմին։)
Articolazióne, իգ. Ցօդաւումն. յօդաւորումն (բառոց.) արտասանութիւն։ յօդոսածութիւն։
Artícolo. Յօդ. (է քերականից. է բառս հոլովական. որոյ յարել յանուն կամ՝ ի գերանուն՝ ունի զօրութիւն որոշելոյ զիրն նշանակել։) articolo di fede. մեան հաւատոյ. յօդոսածութիւն հանգանակին։ articolo di ragione. խնդիր. կամ վինակ խնդրոյ. (է իրաւաբանից՝ է խնդիր իրաւանց. կամ օրինական. որ ածէ լինի՝ ի գնութիւն անկախ՝ ի գործոյն։ di libro. յօդոսածգրոց։ Քաղ։ զաղ։ gli articoli della pace. պայմանք հաշտութեան։ սուլհան։ Պայրկեանպահ։ ժամ։ փէմ։ Լուիթ։ articolo della morte. վերջին պահ կենաց։ վերջին շունչ։ ան նէֆէս։ egli è all'articolo della morte. է՝ ի հոգեվարս յոգիս ապատանն է։ articolo del corpo. յօդմարմնոյ։ յօդոսածութիւն։ խաղնիլք։ օյնոգ։
Artiére, ար. Տես Artefice, ածական. gente artiera. արհեստաւորք։
Artificiále, Artifizíále, ն. Արհեստական։ Իւրէնք։ Իւրէնիւ։ giorno artificiale. որ արհեստական։ (է միջոց ժամանակին. յորում արեգակն կայ՝ ի վերայ հորիզոնի երկրիս։)
Artificialménte, Artifizialménte, Artifiziataménte, մ. Արհեստիւ. արուեստապէս։ կեղծեալ։ սուտ։ Ենդեալ։
Artificiáto, Artifiziáto, ta. Արհեստական. խարդախեալ։
* Artificiazióne, իգ. է բառս նեաբլոյ. Արուեստակութիւն. փոյթ։
Artifício, Artifízio. Արհեստաւորութիւն։ Հարատարութիւն։ արհեստ։ սուիլէթ։ խարամանկութիւն։ հնարք. հնարագիտութիւն։ գաւ։ ֆիկիր։ գործիք։ մեքենայ։
Artificiosaménte, Artifiziosaménte, մ. Արհեստիւ. մարմանաք։ արուեստապէս։ հնարեալ։
Artificiosità, - táde, - táte, իգ. Արհեստ. ենդեալ։
Artificióso, sa. Artificiosíssimo, ma. Արհեստական. արհեստակերպ։ Իւրէնիւ։ վինակաթիւ։ Հարատարամիտ։ հնարիմաց։ խարամանկ։
Artifiziále, Artifiziosità, ածական. Տ. Artificiale, ածական։
* Artigianéllo. * Artigianétto, նուազ. Արհեստաւորփոքր։
Artigiáno, գոյ. և ածական. Արհեստաւոր։ արհեստագէտ։ վինակաթիւր։
Artigliáre, ն. Ընդունել մագլցի. կամ հիրանոց. հարիանել մագլցոք. կամ հիրանոց. մագլցել։

Digitized by Google

Artigliére, սբ. Զուլիչ թնդանօթից. թօշնաց.
Artiglieria. թնդանօթք. հրաձգութիւն. թօշաց.
Artigliéro. Պահապան թնդանօթից. կամ թնդանօթաձիգ. ռմբաձիգ. թօշնաց.
Artíglio. Մագիլ (թռչնոց.) ճանկն (գազանաց.) ճենկ.
* Artiglióso, sa. Մագլաւոր. ճիրանաւոր. ճենկեալ.
Artimóne, սբ. Ի մեծագոյն առաջապահ նաւուն.
Artísta, սբ. Արհեստաւոր. վինակոխէպ. վարժապետ.
Artistaménte, հ. Արհեստաբար. արուեստապէս. ճարտարութեամբ.
Árto, ta. Անձուկ. նեղ. գաս.
Artrítico, ca. Յոգացաւոտ.
Artrítide, իգ. Յոգացաւութիւն. յոգոտեծացաւք. ախտ յոգոտեծացաւութեան. նիրբիս.
* Artródia. Թոյլ յոգաւորութիւն ոսկերաց.
Artúro. Արքայորդս. (է մին 'ի մեծագոյն պատերազմ եղելոց 'ի հնամատեղաւն ապլին.) թագաւորն.
Arrúspice, սբ. Ընդերաքննայ. լերդահմայ. փալչի.
Aruspício. Ընդերաքննութիւն. լերդահմայութիւն. փալչութիւն.
Arzagógo, ածական. Ազգ. ինչ ցնոյ.
Arzanà, Arzanále, Տես Arsenale.
Arzénte, հ. Տես Ardente. Acqua arzente.
Arzentíno, na. Տես Argentino.
* Arzicà. Ներկ ինչ գեղին.
* Arzigogolánte, հ. Տես Fantastico, Stravagante.
Arzigogoláre, բ. Տես Fantasticare.
Arzigógolo. Գիւտ ինքնաստեղծ. մտացածին կերպիւ.
Arzíllo, la. Կորովի. կայտառ. վազգոտ.

As

Á Saro. Խառն ինչ լեռնային. էպրան. ցեղի անդ.
* Asbésto. Ասբեստ, կամ անկեզ. (է քարք ինչ երկաթագոյն. որ արկեալ 'ի հուր՝ մնայ անկիզանելի.)
* Ascáride, սբ. Ի փոքրիկ և գոլորշի ճանճի ինչ ազգաց.
* Ascaro. Տես Tristezza.
Asce, Ascia, իգ. Տապար (փայտից.) կացին. պալա. far la giustizia coll' asce. գատել կոյր զկուրայն, անքննաբար.
Ascélla. Անթ. անուն. գոլխատ. որ 'ի բազանիսի խլէ զմազս բուսեալս ի անթոցէ.
* Ascendentále, ածական. Linea ascendentale. գիծ վերելից. ի՝ ուղիղ գիծ նախնեաց՝ յորոց սերեալ է որ.)
Ascendénte, ածական. Ելոյ. վերելեալ. segni. կամ astri ascendenti. աստեղք վերելեալք. (ի՝ որք ծագեն 'ի հորիզոնէն.) piano. գաչա գաս. 'ի վեր.
Ascendénte, գոյ. սբ. Ելիցիրք ասելի՝ մարդոս աստղք. ոլիբէ. խուլ. ascendénti, յոգ. Ունիս նեղ (ուրուք.) նախահարք. ունիս. avere un buono, կամ cattivo ascendente. լինել բարեբաղդ. կամ գժբաղդ. egli ha l' ascendente sopra la tal persona. նա զբարեբաղդագոյն ուսելին ունի ի զայս որ.
Ascendénza, Նախահարք. կամ նախնիք ուրուք. ոնալոյ.
Ascéndere, ն. Ելանել 'ի վեր. երանել. Ելանել. հասանել. կամ ժամանել (գնոյն.) գաստանել. գրեն.) Եկիբիրեի. la spesa ascese ad un zecchino. ժամանեցին ծախքն առ մի ոսկի գահեկան. Ասնել. կամ բարձրանալ (գնոյն.) ոլիմոյ. Իջանել ('ի նաւուց 'ի ցամաք.)
Ascendiménto. Ելումն. երք.
Ascensionário, ia. է քառ ասպ. Վերելական. երոյ.
Ascensióne, իգ. Ելումն. երք. վերելք. Համարձումն տեն. դրան հարեալ ինա.
* Ascénso. Ելումն. երք. վերելք.
Ascensóre, սբ. Ելող. վերելական.
Ascésa. Տես Salita.
Ascéso, sa. Ելեալ. 'ի վեր երեալ. համարձեալ. ելոյթ. ելեալ.
Ascésso. Տես Postema.
* Ascético, ca. ածական. Ներանձնական. գոյ. ներանձն. ներանձնաւոր. ճգնաւոր.
* Aschiáre. Տես Asciare.
* Aschieráre. Տես Schierate.
Áschio. Aschióso, sa. Տես Astio, Astioso.
Ascia. Տես Asce.
* Ascialóne, սբ. Ի գերան ինչ լինուածոց.
Asciáre, ն. Կոփել զփայտ. ասել. ասաքել էնոյ.
Asciógliere, սբ. Արձակել. ազատել. ներել զպատիժն.
Asciólto, ta. Արձակեալ. ազատեալ.
Asciólvere, սբ. Նախաձաչակ.
Asciólvere, ն. Անել նախաձաչակ.
* Ascíso, sa. Տես Privo.
* Ascíssa. Կարօն. (է գիծ ինչ երկրաչափական.)
Ascíte, իգ. Ջրգոգոլ ինչ որովայնի.
Ascítico, ca. Ախտացեալ ջրգոգոլ որովայնի. պատշաճեալ առ ջրգոգոլ որովայնի.
Ascitízio, ia. Անեալ այլուստ. եկամուտ (գոյն.)
Asciugaberrétte, սբ. է քառ ասի. Գոգ արբան խաւրակաց. խոյրագոգ.
Asciugággine, իգ. Չորութիւն. ցամաքութիւն.
Asciugaménto. Նոյն է. չորացուցանելն.
* Asciugánte, հ. Չորացուցիչ. ցամաքեցուցիչ.
Asciugáre, ն. Չորացուցանել. ցամաքեցուցանել. գոլոքիսել. Ջնջել. սրբել (զարտասուս.) գիլեի.
Asciugáto, ta. Չորացեալ. ցամաքեալ.
Asciugatójo. Տես Sciugatojo.
Asciuttaménte, հ. Չորութեամբ. ցամաքութեամբ. կամաքութիւն.
Asciuttáre, ն. Տես Asciugare.
Asciuttézza, Asciútto, գոյ. Ցամաքութիւն. չորութիւն. գոլոքիսել. all' asciutto. 'ի ցամաքի. յերկրի.
Asciútto, ta. ածական. Չոր. ցամաք. անթաց. գոլոքիսել. նիհար. վրիտ. հրաս. pane asciutto. հաստատ հաց. գոլոքիսել. vento asciutto. հոգեաց ցամաքեցուցիչ. uomo asciutto. մարդ ասի. մարդիկ. անթոյ. giornate asciutte. աւուրք անանձրեք. աւուրք երաշտաւոր. orazione asciutta. Հաստ ցամաք. անհեթեթ. անպատշաճ. անազ.
* Asciuttóre, սբ. Չորութիւն. ցամաքութիւն.
Asclepíade, իգ. Խառն ինչ լեռնային.
Asclepiadéo, ածական. է քառ գոլոքիսել. Ասկլեպիադեան. (է ազգ ինչ ոտանաւորի.)
Ascólta. Լսելութիւն. ունկնդրութիւն. անս և. Sentinella. Andare all' ascolta. երթալ առ սրբոյ սուրհանդ 'ի պատանեալ զկարիս անձին.
Ascoltaménto. Ունկնդրութիւն. լսելութիւն.
Ascoltánte, հ. Լսող. ունկնդիր. ականջալուր.
Ascoltáre, ն. Ունկն դնել. լսել. ականջալուր գոլոքիսել. յ. Լսել. լսելի լինել. ականջալուր.
Ascoltáto, ta. Ունկն մատուցեալ. լսեալ. ականջալուր.

Ascol-

Digitized by Google

Ascoltatóre, ար. Ascoltatrice, եկ. Տես Ascoltante.
Ascoltazióne, եկ. Ունկնդրուել. լսելուել:
Ascólto, ta, ած. Տես Licenziato.
Ascólto, գոյ. Ունկնդրուել. լուր: star in ascolto. ունկն դնել. միտ դնել:
Ascóndere, ն. Ascondiménto. Տ. Nascondere, եմ:
Ascóndito, ta. Թաքուցեալ. ծածկեալ:
Ascóne, եկ. Ը ասպել ինչ ասնաւոր:
Ascoságlia. Թաքուստ:
Ascosaménte, Ascostaménte, մ. Ի ծածուկ:
Ascóso, sa. Ascósto, ta. Թաքուցեալ. Թաքուն. ծածուկ:
Ascostíssimo, ma, գեր. Գաղտնածածուկ:
Ascrittízio, ia. Գրեալ ը գաղթականս: տես և Soggetto, Servile, Arrolato.
Ascritto, ta. Գրեալ 'ի Թիւ. դասեալ ը Թոմեալ 'ի կարգ:
Ascrívere, ն. Ընծայել. ուսեալ ինչ. համարիլ. վերագրել: Նշանել. Գրել. դասել 'ի Թիւ. համարիլ 'ի Թիւ: ասյոտ: յ: Կարգիլ 'ի Թիւ. համարիլ ընդ:
Asecuzione, Assecuzióne. Տես Esecuzione.
Asellíano, ած. Կաթնալից անօթ, կամ կաթնալան. (էն անօթք ինչ մարմոյ, որք կոչին և Lattei, կամ Chiliferi.)
Aséllo, կամ Nasello. Զուկն ինչ ծովային: Aséllo terrestre. Ի միջատ, կամ ՀՀն ինչ, որ կոչի և Porcellino terrestre.
Asémplo. Asémpro. Տես Esempio.
Asempráre. Տես Assemprare.
Asfaltíre, հ. Ասֆալթեան. որ ունի զհոտ ասֆալթի:
Asfálto, կամ Aspalto. Ասֆալթ. ասֆալթ. (է կուպր ինչ կարծր. գասուի յերեսս մեռեալ ծովուն, և այլ ջրոց ինչ:)
Asfodíllo. Ը խոտ ինչ որոյ արմատք էն բոզկանը. մանն. յորոց կազմին 'ի սոխոլ՝ զոնեսակ ինչ հացի:
Asgiáto. Տես Agiato.
Asiárca. ար. Ասիապետ. (էր պատուական ինչ ասիական իշխանուէ կից ը քրմուէ. որով ոք ստանայր իրաւունս նախագահ լինելոյ 'ի սրբազան խաղարկուին, զոր կատարէին միաբան՝ քաղաքք ասիոյ:)
Asiarcáto. Ասիապետուէ:
Asiático, ած. Ասիական (ոչ՝ ոչ ընդարձակ, և լի աւելորդ զարդու.) lusso asiatico. զեղիութիւն ասիական. ՝ի՝ անչափ: costumi asiatici. ասիական բարք. ՝ի՝ զեղխ, կամ կանացի բարք:
Asílo. Ապաստանարան. տեղի ապաւինի: ազատնաւոյ տեղ:
Ásima, Asimáto. Տես Asma, Asmatico.
Asina, եկ. Մատակ էշ: փիլ ենկ:
Asináccio, ենկ. Էշ յաղթանդամ, կամ վատթար: բիրա. ապիկտ: ասպա. անընտրող. կամակոր: ենկ հերիք: է և ապդ ինչ Թղոյ:
Asinággine, եկ. Իշաբարոյուէ. ապշուէ մտաց. բրատուէ. ապիտուէ: ենկենկի:
Asinájo. Իշպան. իշավար: ենկենկի:
Asineggiáre, ն. Զանչէլ տոր զէշ. աղտաղակել անհեթեթս:
Asinella, եկ. Մատակ էշ փոքր. մատակ յովանակ:
Asinéllo, նա. Էշ փոքր. յովանակ. էշ անարգ: ենկենկ. ոչիս: քար յատակի լուռ ալեաց: մոլեթ դերանաց ասնեաց:
Asinería. Տես Asinità.
Asinescaménte, մ. Տգիտաբար. տմարդութիւն. բրատուէ. անմտաբար: ենկենկ:
Asinésco, ca. Իշային. իշոյ:
Asinétto. Asiníno, գոյ. Տես Asinello.
Asiníle, հ. Asiníno, na. Իշային. իշոյ. իշանման: բիրա. տմարդի. անխոհեմ. անմիտ. ապուշ: bestia asinina. էշ:
Asiníre. Տես Inasinire.
Asinità, - táde, - táte, եկ. Իշուէ: անխոհեմուէ. բրատուէ. տմարդուէ: ենկենկի:
Ásino. Էշ: ենկ: իշաբարոյ. իշայր. բիրա. տմարդի. ապուշ. ասպա. անմիտ: legar l' asino. ենկեկ: qual asino dà in parete, tal riceve. ասասկ. զոր ինչ ասնէ ոք, զնոյն և կրեսցէ: come asino sape, così minuzza rape. իբրեալ զիբրոք առնէ զայն՝ զոր կարէ, և զոր գիտէ: chi non può dare all' asino, dà al basto. որ ոչ կարէ խնդրել զվրէժ յայնմանէ, յորմէ կամի. խնդրէ յայնմանէ՝ յորմէ կարէ: զվրէժ ուրուք հանել յայլմէ: lavare il capo all'asino. բարեբարել ապերախտին: far come l'asino, che porta il vino, e bee l' acqua. սիրեսատիկ յօգուտ այլոց: l'asino non conosce la coda, se non quando ei non l'ha. ոչ ճանաչէ զյարդ բարոյն. բայց յեռ կորստեան: far come l' asino, che dove inciampa una volta, più non vi passa. ոչ անկանէ 'ի նոյն սխալանս: l' asino non va se non col bastone. չարք ոչինչ գործեն բարի. Թէ ոչ բռնադատեսցին: raglio d'asino non arrivò mai in Cielo. ապաշնաք անմտաց չերկնս երթեալ լսելի: lega l' asino dove vuole il Padrone. ապասպիր գոռ զայն՝ որ քեզ յանձն եղև: asino bianco gli va a molino. բարեկեցիկ. ՀՀոխ: metter l' asino a cavallo. դնել զանարդ ինչ 'ի վրայ պատուականին: tirar dietro all' asino suo. յանառիլ յիւրում կանակորուէ: trotto d' asino poco dura, կամ սոսկ trotto d' a sino. որ ձեռնարկէ քան զկար անձին, ոչ տևէ ընդկար: alla prova si scortica l'asino. 'ի հանգէս փորձոյ ճանաչի մարդ: far come l' asino del pentolajo. զկայ առնու 'ի բարբանջել ը ամ անցաւորս. զքանիւք անկանիլ ը ամ ումեք: andar sull'asino. գնալ հեծեալ յէշ ('ի նախատինս, կամ 'ի պատիժ:) esser l' asino. կրել աշխատուէ. անհնարին: disputar dell'ombra dell' asino. կամ գել զնոսուեաց: dare ad intendere che gli asini volano. հաւատացուցանել ուսեալ զանհնարին ինչ: gli asini si conoscono a' basti. յարտաքնոյն ճանաչի ոք:
Asinóne, ար. Տես Asinaccio.
Ásino salvático. Իշավայրի. ցիռ: էշպան ենկենկ:
Ásio. Տես Agio.
Ásma, ար. Շնչարգելուէ. դժուարաշնչուէ: ԲԷԳՆԷՔԻՆԷ:
Asmático, ca. Asmóso, sa. Շնչարգել. դժուարաշունչ: ԲԷԳՆԷՔԻՆ:
Asoláre. Տես Alitare. յածիլ. Թափառիլ:
Asoliére. Տես Asuliere.
Ásolo. Շնչառուէ. տուրևառ ինչոյ: մխիթարուէ. զբօսանք. զուարճուէ: Տես և Ucchiello.
Aspálato. Ը փոքրիկ ծառ ինչ հնդկաց:
Aspálto. Տես Asfalto.
Aspárago, Spárágio. Ծնեբեկ: գաւգնամաղ:
Aspe. Տես Aspide.
Asperáre, ն. Տես Inaspire.
Asperartéria. Խռչակափող. ընչափող. խռչակ. խռչակ.

Digitized by Google

խուլափող։ գլուխլաւ։ պոպոչիկաւ։ գանկանաչ։

Asperélla. Խառ ինչ, որով մեղրին զանազանեայ անօթս։

* Asperétto, ta. Տ՚ու Aspretto.

Aspérgere, ն։ Սրսկել։ ցողել։ սեղմիլ։ di sale, եւն։ ցանել աղ։ աղել։ խոպ աղմամ։

* Aspérgine. իգ։ Տ՚ու Spruzzo.

* Aspergitóre, ար։ Սրսկող։ սրսկիչ։

Aspérgolo. է բառ հաւէմայեցոց։ Տ՚ու Aspersorio.

Asperità, Asperitáte, Asperitúdine, իգ։ Տ՚ու Asprezza.

Áspero, ra. Asperíssimo, ma. Տ՚ու Aspro.

Aspersióne, իգ։ Սրսկումն։ ցողումն։

Aspérso, sa. Սրսկեալ։ ցողեալ։ սեղմիլ։

Aspersório. Սրսկիչ օրհնեալ ջրոյ։

* Asperúgine, իգ։ Խառ ինչ։

* Aspettábile, հ։ Երեւելի։ Ծրանաւոր։

* Aspettácolo. Տ՚ու Spettacolo.

Aspettaméntо. Aspettánza. Տ՚ու Aspettazione.

Aspettánte, հ։ Սպասող։ շրջակայ։ որ կայ՝ ի գնին։

Aspettáre, ն։ և ւ։ և յ։ Սպասել։ ակն ունել։ պեղեմիլ։ ձեռալ ուրեք։ անասալ։ յամել։ փարիլ։

Aspettársi. Հայիլ։ սպասաւորիլ։ ակն է։ փեղմիլ։ questa cosa non aspetta a me. այդ չէ ինձ ակն։ ինձ ոչ հասանէ այդ։ aspettar il tempo. սպասալոյ սպասել։ եւ՝ անցուցանել։ ծախել ժամանակն։ aspettare a gloria. անձկալ փառաց։ far aspettare. farsi aspettare. սալ սպասել։ յամեցուցանել։ chi la fa, l' aspetti. որ չար առնէ այլում, առցէ զիսխրէնն։

* Aspettatíssimo, ma. Ակնաւաղելի։

Aspettatíva. Յոյս։ սմանս։ ակնկալութիւն մեռեալոյ ի ժառանգութիւն ուրուք։

Aspettáto, ta. Սպասեալ։ ակնկալեալ։ պեղեմիլ։

Aspettatóre, ար։ Տ՚ու Aspettante.

Aspettatríce, իգ։ Սպասող։ ակնկալու։

Aspettazióne, իգ։ Ակնկալութիւն։ յոյս։ սմանս։

Aspétto. Սպասելն։ յուսալումն։ * Ակնկալութիւն։

Aspétto. Հայեցուածք։ երեսպարանք գեմաց։ սեւ երեսաց։ գէնք։ երես։ Լեզի։ իսկ։ երեսոյթ։ սեռապան։ սեռուն։ ներքուս։ հայեցուածք (մեր լուրակաց։) nel, կամ al primo aspetto, ի։ զառաջինն։ ի սկզբան անդ։ իւր ինքիրեան։

Áspide, ար։ Aspido. Ասպիդ։ (է օձ ինչ չարաթոյն։) ասպէս։

* Aspiránte, հ։ Փափաքող։ հեւասեալ։ tromba aspirante. Ջրհան ձգողական։ (է ապդ. ինչ ջրհանի, ցի թուլամեղոյն։ որ զնուրն ի վերս հանէ յինքն ձգելով։)

Aspiráre, ւ։ Անձկալ։ բաղձալ։ հեւասեալ լինել։ նկրտիլ։ սա։ ինն։ հանիլ։ արդանամ։

* Aspiratáménte, հ։ Հագագային հնչմամբ։

* Aspirativo, va. Սրտասանելի հագագային հնչմամբ։ կոկորդաձայն։ հագագային։

Aspiráto, ta. Անձկացեալ։ եւն։ արտասանեալ հագագային հնչմամբ։ հագագային։ (տառ։)

Aspirazióne, իգ։ Շնչումն (կենդանեաց։) հագագային հնչիւն։ Ծանրագիտ հագագային հնչման։ (զոր դրեն ի վերայ կոկորդաձայն տառից։)

Aspo, Náspo. Կարժառ։ (է երկայն գաւազան՝ յորոյ [illegible] Ծայրն հաստատեալ կան երկու [illegible] զկարժն։) ուլն։ non fare nè un aspo, nè un arcolajo. առուկ։ որ կամի առնել երկու ինչ, չառնէ և ոչ զմին։ կարժառանման գործիք։

* Asportábile, հ։ Տանելի այլուր։ ըստ հնար և տանել այլուր։

Aspraméntе, հ։ Asprissimaméntе. Դառնաձայն։ չարաբար։ խստիւ։ ուժգին։ եղեալ։ vivere. կեալ խստամբերութեամբ։ combattere. սատակապէս մարտանչել։

Aspreggiaméntо. Դառնացուցանելն։ գրգռումն։

Aspreggiáre, ն, և ւ։ Դառնացուցանել զոք։ զկծեցուցանել։ զգրգռել։ խստիւ վարել ընդ ումեք։ ինձիմիլ։

Aspreggiáto, ta. Դառնացեալ։ զկծեալ։ եւն։

Asprétto, tá, նոմ։ Փոքր մի տարիս։ կամ բիտա։

Asprézza. Տարուն։ Իմիլիթ։ խստութիւն։ կարծրութիւն։ անաչառութիւն։ գաժանութիւն։ սերեմիլ։ անհարթութիւն։ խորտաբորտութիւն։ սարիլեր։ գեկլիութիւն։ բրտութիւն։ վայրենութիւն։ նեղութիւն։ դժուարութիւն։

Asprígno, na. Փոքր մի տարիս։ տարաշահ։

Aspríno. Սպիտակ գինի ինչ նէապօլսոյ։

Asprità, Aspritúdine. Տ՚ու Asprezza.

Aspro, ra. Aspríssimo, ma. Տարիս։ գառն։ Իմի։ եղեալ։ գաժան։ անգութ։ անբնութիւն։ վայրագ։ եաւաղ։ վայրենի։ անաստուածմամբ (վայրի։) խիստ։ կարծր։ անաչառ։ սերեմ։ բրտութիւն։ գանարգի։ վայրենաբարոյ։ հեղեղիմ։ lingua aspra. լեզուն թունաթափ։ երգիծաբան։

Áspro. Է տեսակ ինչ գրամոց ասեմկաց։ ոսկի։ անմ։

* Aspróne, ար։ Փարիսեցի սեռ։ և սանգային։

* Asprosoffiánte, հ։ Պատակաղուելոյ։ գառնաշունչ։

Asprúme, ար։ Տ՚ու Asprezza.

Ássa, կամ Ássa fétida. Ասսայ։ կամ Ասայ գեղջ շահոտ։ (է խիժ ինչ գարշահոտ։) ղեյնան պօղա։ (կայ և այլ տեսակ ինչ սի հոտուտիւ։ որ կոչի Belzuino.)

Assáccia, իգ։ Յոռի տարտակ։

Assacommanáre, Տ՚ու Saccheggiare.

* Assaettánte, հ։ Որ հարկանէ սեղ զնեռ։ նեռատիպ։ սեռ և։ Piccante, Frizzante.

Assaggiaméntо. Ճաշակումն։ Ճաշակառութիւն։

Assaggiáre, ն։ Առնուլ զճաշակ։ ճաշակել։ փորձիլ։ ն, և յ։ Զփորձ, զչափ առնուլ։ փորձել։ փնտրել։ assaggiar l' oro, եւն։ փորձել զոսկին, եւն։

Assaggiáto, ta. Առեալ զճաշակ։ ճաշակեալ։ փորձեալ։ փորձ։

Assaggiatóre, ար։ Ճաշակառու։ ճաշակող։ գրամարդ։

Assaggiatúra, Assággio. Ճաշակումն։ ճաշակառութիւն։ փորձ։ առհասարակայ։ լինի։

Assagliméntо. Տ՚ու Assalimento.

Assái, գոյ, և ած։ Բազում։ յաճախ։ շատ։ սիր։ molti pochi fanno un assai. առաջ։ բազում փոքրաւք առանն մեծ ինչ։

Assái, հ։ Յոյժ։ կարի։ եղեւ։ լոյս։ ոչ այնչափ։ քիչ բաւականին։ ոչ փոքր։ ոչ սակաւ։ չափաւորապէս։ ապլոյ։ Իմիլիթ։ egli è assai bello. է նա ի բաւականին գեղեցիկ։ չէ նա այնչափ ինչ գեղեցիկ։ assai piacevole. ոչ փոքր զուարճախօս։ assai vicino. հոգայն։ assai più. եւս առաւել։ առաւել եւս։ assai per tempo. ի գիպողապայն ժամու։ եւ՝ վաղքաղ ի առաւօտն։ d'assai, կամ ad assai. կարի իսն։ յոյժ։ եւս առաւել։ առաւել։ գոյեն։ uomo d' assai. այր յաղոպակ։ քաղ։ ակնառնի։ Եղբայր ապամ։

Assai bene, հ։ Կարի յոյժ։ մեծապէս։ գեղեցիկապէս։ քաղ։ լոյս։ եղեւ էն։ ei non è guarito, ma egli

Digitized by Google

ta assai bene. մ՝Լ առաջքացաւ նա գլխովին, բոլոր կոյ բարիքաց։

Assassinio, ma. գեր։ Բանգեղոյն։ յոլովագոյն։ մեծագոյն։

Assassino, հ. գեր։ Բանգեղոյն։ յոյժ յոյժ։

Assaliménto. Յարձակումն։ գիմեցումն։

Assalíre, ն. Յարձակիլ 'ի վրայ։ գիմել 'ի վրայ։ խանգիլ պատերազմ խրախուսել։ փորձել (զոք ցանկանալ, և ն։)

• Assalíta. Տես Assalimento.

Assalíto, ta. 'ի վրայ յարձակեալ։ գիմեալ 'ի վերայ։

Assalitóre, ար. Յարձակող։ պատերազմ էգին։ բանակ բանող։ չարաչարող։

Assaltaménto. Յարձակումն։ խրախուսիչ։

• Assaltánte, հ. Յարձակող։ որ գիմի 'ի վրայ։

Assaltáre, ն. Տես Assalire.

Assaltáre, ար. Յարձակումն։ գիմեցումն։

Assaltáto, ta. Յարձակեալ։ գիմեալ 'ի վրայ։

Assaltatóre, ար. • Assaltatríce. էգ. Յարձակող։ պատերազմ էգին։

Assálto. Յարձակումն։ գրոհ։ պատերազմ։ փորձ ձեռագործութեան։ • dar l' assalto. յարձակիլ 'ի վրայ։ գիմել։ գրոհել։

Assannáre, Azzannáre, ն. Կարգել ժամանակ։ ընտրել ժամանակ։ խոստանալ։ խոստանալ։

Assánno, Azzánno. Բնդհանուն ժամանակ։ խոստանալ։

Assapére, ն. Խմանալ։ Սովորաբար 'ի կիր ածի, far assapere. զգացուցանել։ ազդ տանել։

Assaporaménto. Ճաշակումն։ Հաշակառումն։

Assaporáre, Assavoráre, ն. Ճաշակել։ Ճաշակ զանել։ կամ զիարձ առնուլ։ Ախորժ ալտ։ լսել ուշի ուշով։ կամ քաղցրանալ։

Assaporáto, ta. Ճաշակեալ։ Ճաշակ։ և ն։

Assaporazioncélla, նուազ. Դայլն Ճաշակ։

Assaporazióne, էգ. Ճաշակառումն։ Հաշակումն։

Assassinaménto. Սատակիչ։ սպանումն։ մարդասպանութիւն։ թիւրիմարութիւն։ սպամ կոչիչարկան։

Assassináre, ն. Սատակել։ սպանանել (զնանա սատակեալ, կամ կամաւ։) Անդամ սպանանել։ սատակել և սպանանել։ էջ։ դեղիք։ էջոլիարդ։ սատակ։

Assassinería. Տես Assassinamento.

• Assassinático, ca. Սատակիչ։ մարդասպանի։

Assassináto, ta. Սատակեալ։ կոչոպանել։ սպանեալ։

Assassinatóre, ար. Տես Assassino.

Assassinatóra, Assassínio. Տես Assassinamento.

Assassíno, գ. Սատակիչ։ հուդկահար։ սիկարիան։ սպանող։ մարդասպան։ գեղեմի։ թիւրիմարդ։ հրամ։ սուր և. Cagnotto. ակ։ Occhi assassini. Սաստ մարդասպանաց։ կամ սրիանուաց։

Assavoráre. Տես Assaporare.

• Assaziáre. Տես Saziare.

Assizióne, էգ. Խորհրդումն։ (ը քրիստոնեայ է նիստ գեղոց։ կամ կերպարոց բնական հիւանդ բերանց՝ առանց յաւելոյ յոյնս այլ ինչ։)

Asse, էգ. Տախտակ։ բանկ։ առանցք (գեղոյ։) գերեզ։ սղեանք հանդիսարանաց։ (էր գրամ ինչ ոչինչ։)

• Asseccáre. Տես Seccare. սպաւել։ անհեռ առնել։ յ։ Զարանալ։

Asseccáto, ta. Զարանալ։ ցամաքեալ։

Assecondáre. Տես Secondare.

Assecuráre. Տես Assicurare.

• Assecutóre. • Assecuzióne. Տես Esecutore, և ն։

Asselére, ն. Նստել առ։ բաղմիլ է։ կալ անկ

Ն

եալ։ ն։ Պաշարել։ յ։ Նստել։

Assediaménto. Տես Assedio.

• Assediánte, ածական և գոյ, հ. Պաշարող։

Assediáre, ն. Պաշարել (զքաղաքն։) Խռհանել։ էջ։

Assediáto, ta. Պաշարեալ։ Խռհանել։ օրնաց։

Assediatóre, ար. Պաշարող։ Խռհանել։ էջեն։

Assédio. Պաշարումն։ Խռհանել։ far l' assedio. պաշարել։ por l'assedio. Թախանձեցուցանել։ նեղել։ ձանձրացուցանել։ volere una cosa per assedio. խնդրել ինչ բանի։

• Asséggio. Նստն։ հ։

• Assegnábile, հ. Նշանակելի։ որոշելի։ կարգելի։

Assegnaménto. Կարգումն։ որոշումն։ յանձնարարութիւն։ յոյս։ կամ ակնկալութիւն։ (եկամտից։) յուսացեալ շահ։ եկամուտ։ հաս։ իրաց fare assegnaménto sopra checchessia. յուսալ յինն։ բարեյոյս լինել յինչ։

Assegnáre. ն. Կարգել (ուրեք Թոյլ։) սահմանել։ բայլն եմուտ։ il luogo. որոշել, կամ նշանակել զատեղին։ il tempo. ժամագիր լինել։ վաղ փութ։ il giorno. օր ժամանակել։ assegnare. տալ զհամար։ նշանակել։ կամ յատաջ բերել (փաստս։) յանձն առնել։ տալ 'ի ձեռս։ ընդլիմ եմուտ։ per sentenza. վճռել։ տալ վճռաւ։

Assegnataménte, մ. Խնայուն։ չափով։ մասնաւորապէս։ առանձնին։

Assegnatézza. Խնայուն։ խնայողութիւն։ չափ։

Assegnáto, ta. Կարգեալ։ և ն։ չափաւոր (ծախք։) տես և Ascritto. Uomo assegnato. Սակաւ չափաւոր 'ի ծախս։ խնայող։

Assegnazióne, էգ. • Asséguo. Տես Assegnamento.

Asseguiméntо. Սատանումն։ գիւտ։

Asseguíre, ն. 'ի գործ դնել։ առանալ։ հասանել (իմիք։) հալածել։

Asseguitóre. Asseguizióne. Տես Esecutore, և ն։

Assembiaménto. Բաղխումն զօրաց։ carnale. մարմնաւոր մերձաւորութիւն։ խառնակութիւն։

Assembiáre, և ն. Տես Assembrare. կարգել։

• Assembiáta. Տես Assembraglia.

Assembiatíccio, ia. Ժողովածոյ (բաղանութիւն։) եկամուտ։

• Assembláre. Տես Assembrare.

Assembléa, Assembréa. Ժողով։ ճնչաց։ փիլիս։ tener assembrea. Ժողով առնել։ կամ գումարել։

Assembrágliа, Assembraméntо. Բաղխումն զօրաց։ պատերազմ։

• Assembránza. Տես Aspetto.

Assembráre, ն. և ։, և յ։ 'ի գիմի հարկանել։ ճակատել։ բաղխիլ միմեանս։ կարգել։ յարգարել։ Ժողովել։ Թոմել։ երեսել։ յ։ Զուգիլ միմեանս։

Assembráto, ta. Ճակատեալ։ 'ի գիմի հարեալ։ և ն։

Assembréa. Տես Assemblea.

• Assempiáre. • Assempláre. Տես Assemprare.

• Assémplo. • Assémpro. Տես Esempio.

• Assempráre, ն. Գաղափարել։ օրինակել։

Assennáre, ն. Սգդ առնել։ ծանուցանել։

Assennataménte, մ. Խոհեմաբար։ խնայաբար։

Assennatézza. Տես Senno.

Assennáto, ta. Խոհեմ։ խնայուն։ զգօն։ ապերանք։

• Assenníre. • Assennito, ta. Տ. Assennaro, և ն։

Assensióne, էգ. Հաւանութիւն։ ըստ սակաց։ Համարձակութիւն։

Assénso. Հաւանութիւն։ հաճութիւն։ բիրս։

Assentaménto. Բաղանիչայութիւն։ հեռաւորութիւն։

Digitized by Google

Assentársi, յ. Հեռանալ. մեկնիլ. իրարանցման։ նստիլ։ ծիծաղիլ։
Assentáre, ն. Հեռացուցանել. 'ի բաց առնել։
Assentáto, ta. Հեռացեալ. բացակայ։
Assentatóre, ար. Շողոքորթ. շողոմաբար։
Asséntе, հ. Բացակայ. հեռաւոր։ պարանոցեան. ապատիպ օրն։
Assentiméntо. Հաւանութիւն. համաձայնութիւն։ ցիպ։
Assentíre, ե. և ն. Հաւանիլ. ընդունիլ. համձիլ։ գոյիլ օրէն. բարի օրէն։
Assentíto, ta. Հաւանեալ։ զգաստաւոր. մարդասէր. խորագէտ։ andar, կամ star assentito. կալ զգոյշ. զգուշանալ անձին։
• Asséntо. Տես Assenso.
Assentóre, ար. Շողոքորթ. շողոմաբար։
Asséngа, Asséntzia. Բացակայութիւն. հեռաւորութիւն։ իրարանցութիւն։
Assenziáto, ta. Օշնդրախառն։ ֆէլինի։
Asséntzio. Օշինդր. ափսինթ։ ֆէլին։ գառնաղի։ assenzio marino. է սերմն ինչ մանր, դառն, և ջերմ, սառակիչ ճանաց որովայնի. կոյն և Seme santo.
* Asserársi, յ. Երեկոյանալ. ստորամասիլ, ստնագանիլ։
• Assercitáre. Տես Esercitare.
Asserélla, Asserélло, նա. Տախտակ փոքր։ հանգստարան ապաւենաց. (է տախտակ ինչ եղեալ արտաքոյ ապաւնոցին՝ յորում հանգչին ապաւնիք։)
Asserenáre, ն. Պարզել (զջուս.) պայծառացուցանել։
* Asserénte, հ. Հաստատիչ. ստորագրող։
Asseríre, ն. Հաստատել. ամրացնել. ստորագրել։ նստարրեր եմիտ։ ֆէլինի։
Asseríto, ta. Հաստատեալ ամրացեալ. ստորագրեալ։
Asserragliáre, ն. Ցանկել։ յ. Ցանկիլ։
Asserragliáto, ta. Ցանկեալ. ցանկապատ։
Asserráre, ն. Սեղմել. սեղմել 'ի միասին։ սղմել։
Asserráto, ta. Սեղմեալ 'ի միասին. խիստ առ խիստ կացեալ։
Assertivaménte, հ. Հաստատուն. ստորագրաբար։
Assertívo, va. Տես Affermativo.
* Assérto, գլ. Հաստատեալ։
* Assérto, ta, ած. Հաստատեալ. ամրացեալ։
Assertóre, ար. Տես Difensore.
* Assertório, ia. Հաստատողական. ստորագրական։
Asserzióne, իգ. Հաստատութիւն, ստորագրութիւն։
Assessóre, ար. Դատաւորակից. օգնական դատաւորի։
Assestáre, ն. Կանել (զպարկուածն.) հաւասարել (զկշիռն. զչափն)։ ե. Յարմարիլ. պատշաճել։ * un schiaffo. ապտակ ածել։
* Assestatóre, ար. Յարդարիչ բեռանց նաւուց։ յարդարիչ կահուց նաւուն։
Assetáre, ն. Ծարաւեցուցանել։ սատանիմ։ ազծել 'ի փափաք։
Assetatíssimo, ma. Ծարաւանահ. պապակեալ։
Assetáto, ta. Ծարաւեալ։ ծարաւի։ փափաքող։ vene assetate. անոգակ երակք. (են այն երակք՝ յորս արիւնն ընթանայ զուգագոյն։)
Assetíre. Assetíto, ta. Տես Assetare, են։
Assettaménto. Յարդարումն. կարգումն. կարգ։ դիպմ։
Assettáre, ն. Յարդարել. յօրինել. բարեկարգել. կարգել։ դիպմ իրեմ։ տես և Subornare, և Castrare. յ. Կտրել։ օրնարմ։ * յանդգնիլ։ * պատրաստիլ։
Assettatаménte, հ. Վայելչաբար. կարգաւորաբար։ պէս. կարգաւ։
Assettatíno. Տես Assettatuzzo.
Assettatíssimo, ma. Գեր. Վայելչակարգ. բարեկարգ։
Assettáto, ta. Յարդարեալ. յարմար։ * բազմեալ. տես և Indettato.
Assettatóre, ար. Յարդարիչ. յօրինիչ։ հեռեզ։
Assettatúra. Յարդարումն. յօրինուածք. զարդարանք. վայելչութիւն։
Assettatúzzo, za. Վայելչազգեստ. վայելչասէր. մաքրասէր. զարդարուն։
Asséto. Տես Accomodamento. * Վիճակ. կարգ։ Metter, կամ rimetter in assetto. կարգաւորել. յօրինել. յարմարել։ նիստ իրեմ։ * mettersi in assetto. յարդարիլ. պատրաստիլ։
Asséttо, նամակ. Տախտակ փոքր։ ֆէլինի։
Asséttо, ta, ած. Տես Assettato.
• Asseváre, ե. Պատարագիլ. թանձրանալ։ բարբարիլ. ցանկանալ (կերակրոց։)
* Asseveraménto. Տես Assevaranza.
* Asseverantеménte. Տես Accertatamente.
Asseveránza. Հաստատութիւն (բանից.) ամրութիւն։
Asseveráre, ն. Հաստատել (զբանն.) ամրել։ իրեմ։ եմիտ։
Asseveratаménte, հ. Հաստատուն. ամրագոյնս. ճշգրիտ։
* Asseverativo, va. Հաստատողական. ստորագրական։
Asseverazióne, իգ. Տես Asseveranza.
* Assibiláre. Տես Sibilare.
Assicélla. Տախտակ փոքր, նաւոր։ ֆէլինի։
* Assículo. Տես Pernetto, Pernuzzo.
Assicuraménto, Assicuránza. Ապահովութիւն. վստահութիւն. ստուգութիւն։
Assicuráre, ն. Ապահովել։ երդն եմիտ։ la nave, կամ la mercatanzia. ապահովել զնաւն. երաշխաւորել զմարդաւորն։ իրեմ։ եմիտ։ la vela. ապահովել զառագաստն։ (զ նաւորդաց է իմաստանալ զառագաստսն. 'ի սակաւ հոգեմբ նաւարկելոյ յապահովութիւն։) un cavallo sulla briglia. է ոմն յիմարջիոյ. սանձեցուցանել զերբաս ձիոյն առ սանձն։ la bandiera. է ոմն նաւարկոյ. ապահովել զերբ դրօշակ։ (զ՝ 'ի պարզելն զերբ դրօշակ՝ արձակել զի թեգանօթն։) Assicurársi, յ. Համարձակիլ. քաջալերիլ. գիմագրաւ լինել։ ճանաչելի եմիտ։ լինել ստոյգ. անաղարկոյ։ ստոյգ. կամ անշուշտ կամարիլ։ քանիթ բանիս։ assicurati. լիր անաղարկոյ. գիտասցիր հաւատարեալ։
* Assicuráto, գլ. Ապահովեալ։ (զ՝ որ ապահովեաց գրամովք զքանիս նաւուն։)
Assicuráto, ta, ած. Ապահովեալ։ ապահով։
* Assicuratóre, ար. Ապահովիչ։ (զ՝ որ գրամեաք ապահովէ զքանիս նաւուն։)
Assicurazióne, իգ. Ապահովումն։ ապահովութիւն։
* Assidénza. Կիսա։ ստաջիկայութիւն։ ներկայութիւն։
Assideráre, ե. * Assiderarsi, յ. Սառիլ։ ընդարմանալ 'ի ցրտոյ։
Assideráto, ta. Սառուցեալ, են։ հաշմ անդամք։
Assiderazióne, իգ. Սառումն։ հաշմանք։ Գօսանք։ (զ երկրագործաց՝ է սիսա ինչ անկոց գոյացեալ 'ի սառամէ ցամաքանալ։)
Assídere, ն. Գաղարել։ Assidérsi, յ. Նստիլ։
Assiduaménte, հ. Հանապազ. անդադար. անպակաս։
Assiduità, -táde, -táte, իգ. Հանապազորդութիւն։
Assíduo, ua. Assiduíssimo, ma. Հանապազորդ. անդադար.

Digitized by Google

անգուլ. փոյթ. անկասելի: պայմ: egli è assiduo allo studio. հանապազ միտ դնէ գրոց:

Assiéme. Տես Insieme.

* Assientísta, ար. Վաճառօղ մուղբեաց (յամերիկ գոյ:)

* Assiénto. Ընկերուն ինչ վաճառելոյ զմուղբին:

Assiepáre, ն. Ցանկել: լաբիւնք գոգլոմաք:

* Assiepáto, ta. Ցանկեալ. շրջապատեալ. ցանկապատ:

Assilláccio, յաճախ. և ինդի. Մեծ սլիծակ:

Assilláre, ն. Կատաղիլ 'ի հարուածոց սլիծակաց: կատաղիլ. մոլեգնիլ:

Assillito, ta. Պլիծակահար: կատաղեալ. զայրագնեալ:

Assillo. Պլիծակ. բալղինջ. ձիատատաց. (է ՀՀՄ խայթիչ, նման Tafano ի, նեղիչ անդէոց:) ար. ինէլ: aver l' assillo. հարիանիլ 'ի սլիծակաց: կատաղիլ. ցասիլ:

Assimigliagióne, Assimigliaménto, Assimiglián-te, Assimiglianza, Assimigliáre. Տես Assomigliagione, և ն:

Assimiláre, ն. Նմանեցուցանել: պէյնդէլմէ:

Assimilazióne, իգ. է բառ բնաբանի. Նմանեցուցումն, կամ նմանեցուցանելն:

* Assindacáre. * Assindacatúra. Տես Sindacare, և ն:

Assíntoto, իգ. գոյ, և ածական. Անկից, կամ անբաղակցելի. (է գիծ ինչ, որոյ երկարելն յանհուն՝ միտ մերձի առ գերաչափն, բայց ոչ երբեք զշափէ զայն:)

Assióma. Assiomáte, ար. Աքսիոմ. առակ: մէնէլ:

Assísa. Նստանգրեալ: հարկ. բաժ:

Assíso, sa. Նստեալ. բանգմեալ: օրնարմաղ:

Assisténte, ածական. Ընթերակայ. ներկայ: գոսրան:

Assisténza. Աջակցիայուն. ընթերակայուն. ձեռնտուն: էարդէմ:

Assístere, ն. Կենալ առընթեր, առաջիկայ. առաջի, կամ պատրաստ գտանիլ: հարէր պուրանմաք: ն. Ձեռնտու լինել. օգնել: all' Altare. սպասաւորել ՏԷՅ սեղանոյն:

* Assistitóre, ար. Աջակցայ. ընթերակայ. ձեռնտու:

Assíto. Տախտակորմ. տախտակամած. անջատեալ սենեկաց: բանիա գոսրաք:

* Assituáto, ta. Տես Situato.

Assiuólo. Թռչուն ինչ գիշերային՝ նման բուոյ: ինչ գուվանին: capo d' assiuolo. է բառ նախատիպան. ոգէա:

Asso. Պիակ թիւ նարտին, կամ քուէին, և կամ խաղաղիկ թղթոց: էէ: aver l' asso nel ventriglio. լինել խաղանել: asso, o sei. կամ բալորն և կամ ոչինչ: più cattivo, che i tre assi. խորամանկ քան զօգ: restare in asso. մնալ միայնակ: lasciare in asso. թողուլ միայնակ. լքանել: * esser ridotto in asso. թշուառանալ:

Assocciaménto. Զմոլորել խաչանց:

Assocciáre, ն. Տալ զնաչինան զմոլորեալ: յանձնել ումեք զդարձ ինչ դժուարակիր: յ. Հաստատել ուրեք զընակուելն: և՝ նեղել զոք ընկերութիւ:

Associáre, ն. Ընկերել. ուղեկցիլ:

Associazióne, իգ. Ընկերուն: նուագաշէրէ: յանգարկաւորուն մեռելոց:

Assodaménto. Պնդուն. սերտուն: հաստատութիւն: մակարդումն:

Assodáre, ն. Պնդացուցանել. սերտել. կարծրացուցանել: էէ՝էէնմէ: հաստատել. քաղդուրել: յ. Պնդանալ. հաստատիլ:

Assodáto, ta. Պնդացեալ. հաստատեալ, և ն:

* Assoggettaménto. * Assoggettiménto. Հպատակուն. ստորակարգուն:

* Assoggettáre. Տես Soggettare.

Assolatío, ia. Արեգդէմ. հարաւակողմն (տեղի:)

* Assoláto, ta. Արեգդէմ. արեւահայեաց:

Assolcáre, ն. Ակօս պատառել. ակօսել: նոպաս էնմէ:

Assolcáto, ta. Ակօսաբեկ. արօրադրեալ:

Assoldáre, ն. Վարձել զնենոր. գրել 'ի զօրս. զօրաժողով լինել: ասէր էասմաք. ՀՀՄ էնմէ: * Assoldársi, յ. Գրել 'ի զենոր:

Assoldáto, ta. Գրեալ 'ի զենոր. զենորեալ:

* Assolfoníre, ն. Զգենուլ հանդամանս ծծմբոյ. լնել ծծմբային:

Assolidáre, ն. Assodare.

Assólto, ta. Արձակեալ. աղատեալ, և ն:

Assólvere, ն. Արձակել (յամենատանուէց:) խրբ էնմէ. գարբաբմաք: աղատել ('ի պարտեաց.) թողուլ. աղատ: զերծուցանել: արձակել զոք 'ի մեղաց: էէնանէը աՀ էնմէ: լուծանել: աւարտել: տես և Risolvere.

Assolutaménte, մ. Ընդհանրապէս. առ հասարակ: 'ի հասարակի: ալէնէէնէ: արձակաբար. բացարձակապէս. դէլմէլին. խսպառ: պիսպիլինան. պէլ ձիմէք:

Assolúto, ta. Արձակեալ: աղատ. անբռնադատարձակ: անկախ. բացարձակ. գերագոյն (էշխանուն:) գրական (անուն. ՀՀ՝ որ ոչ ունի մասնիկ բաղդատական:)

Assolúto, մ. Արդարև. ՀՀմարտիւ. ասպաքէն:

Assolutório, ia. Արձակողական. արձակիչ:

Assoluzióne, իգ. Արձակումն 'ի մեղաց: աՀ: fare, կամ dare l' assoluzione altrui. արձակել զոք 'ի մեղաց:

Assomáre, ն. Բեռնաւորել. բառնալ 'ի վերայ ուրուք զբեռն: խուէէնմէ:

Assomigliagióne, իգ. Assomigliaménto. Նմանութիւն:

Assomigliánte, հ. Նման. յար և նման: պէնդէր:

Assomiglianza. Նմանուն: պէյնդէրէ:

Assomigliáre, ն. Նմանեցուցանել. հաւասարել: բաղդատել: պէյնդէլմէ: ն, և յ. Նմանիլ. բաղդատիլ: պէյնդէլմէ:

Assomigliáto, ta. Նմանեալ. բաղդատեալ. նման:

Assomigliazióne, իգ. Նմանուն: պէյնդէրէ:

Assomíglio. Կենդանագիր. նկարագիր. պատկեր:

Assommáre, ն. Ի լրումն ածել. 'ի գլուխ հանել:

* Assonánte, հ. Համաձայն. ներդաշնակաւոր:

* Assonánza. Համաձայնութիւն. ներդաշնակութիւն. միաբանուն:

* Assonnaménto. Կինջ. քուն. թմրուն:

Assonnáre, ն. Ննջեցուցանել: ույուլմաք: ն. և յ. Ննջել: ույուլմաք:

* Assopíto, ta. Թմրեալ. զքնով անկեալ. ննջեալ:

* Assoratte, ար. Է մատեան ինչ աւանդութեանն մեռելական օրինաց:

Assorbénte, ածական. հ. մէրի և գոյ, ար. Ընկղմիչ. ընկլուղիչ. կլանող:

Assórbere, Assorbire ն. ընկղմել. կլանել:

Assorbiménto. Ընկղմումն. ընկղմուն:

Assorbíto, ta. Ընկղմեալ. ընկլուսեալ:

* Assoradággine. Տես Sordità.

* Assordaménto. Խլացուցանելն. խլուն:

Assordáre, ն. Խլացուցանել: աղէր էէմէ:

Digitized by Google

Assordáto, Assordíto, ta. Խլացեալ. խուլ: սաղիր:
Assordíre, ն. Խլացուցանել: սաղիր եմիմ: և. Խլանալ: սաղիր օյմաք:
Assórgere. Տես Sorgere.
Assortiménto. Ընտրութիւն վիճակաւ: կազմ, կամ սաք: պիրիւպէմ:
Assortíre, ն. Որոշել: զատուցանել. ընտրել. կարգել: ընտրել վիճակաւ:
Assortíto, ta. Ընտրեալ: կազմ. յարգարուն: colori bene assortiti. վայելչակարգ երանգք:
Assórto, ta. Տես Assorbito.
Assotigliaménto. Նրբացուցանելն. մանրուն: կամարկլութիւն (գիտութեաց:)
Assottigliáre, ն. Նրբացուցանել. մանրել: ինձիլիմ. ուքիւրիմաք: անուրացուցանել (զմեզն:) նրբաշնին հանել. թափանցել 'ի խորս իրաց: Ներհարացուցանել: l'animo. արիւ զմիտս: la collera. յանկարել զյաստուն: Assottigliársi, յ. Նրբանալ. մանրիլ. ինձիլնիմ. ուքիւրանիմ. փոքրիկանալ: Եւ՝ Արիւ զուշ մասցն: assottigliarla. մանրակիրիս արանել. լինել գեղ: assottigliáre, և. assottigliársi. գուն գարձել. հրդեհիլ: հակ եմիմ:
Assottigliatíssimo, ma, գեր. Ամենանուրբ. ամենամանր:
Assottigliatívo, va. Նրբացուցիչ. անդայատացուցիչ (հեղանիւթիչ:)
Assottigliáto, ta. Նրբացեալ. նուրբ: ինձիլնիմ: ուքիւրատացեալ (մեզ:) ներհարացեալ: նուազեալ. պակասեալ:
Assottigliatóre, ար. Նրբացուցիչ. ծիրիչ:
* Assottigliatúra. Արուեստ. նրբացուցանելն:
Assozzársi, յ. Ազանգանալ: նուրբանալոյ:
Assuefársi, յ. Սովորիլ: ուլէնմաք: Assuefáre, ն. Սովորեցուցանել: ուլէնդիրմաք:
Assuefátto, ta. Assuéto, ta. Սովորեալ: ուլէնմէշ:
Assuefazióne, Assuetúdine, իգ. Սովորութիւն. սովորութիւն: ուլէնմա:
* Assuggettíre, ն. Հնազանդեցուցանել. նուաճել:
* Assuggettíto, ta. Նուաճեալ. հպատակեալ:
Assuméne, հ. Առաջ. ընդունոյ:
Assúmere, ն. Առնուլ. յինքն առնուլ. յինքն ընդունել (զհոգարարձութիւն:) յանձն առնուլ: խոստանալ ոչխար: բարձրացուցանել. հանդուցանել: Էօտրէ գալէրմաք:
Assummáre, ն. Բարձրացուցանել:
Assúnta. Վերափոխումն սրբոյն:
Assúnto, գոյ. Հոգարարձութիւն. հոգ. պաշտօն. գործ. բան: եղէրեմ: pigliare, կամ torre l'assunto di fare checchessia. յանձն առնուլ զհոգ իրիս: Առումն. ցոյց. հանդարտութիւն:
Assúnto, ta, ած. Առեալ. յանձն առեալ: assunto al Pontificato. հանդարձեալ յաստիճան քահանայապետութեան:
Assunzióne, իգ. Հանդարձումն. յաստիճան իջեցնումն: վերափոխումն սրբուհոյ Յերկինս: ասն վերափոխումն:
* Assurdità. Ապարեզութիւն. անդատարանութիւն:
Assúrdo, գոյ. Ապատ ի ինչ. անանեզութիւն: դնարի. գնիրիպէ:
* Assúrdo, da, ած. Ապատեալ. անդատարան. գիժ. պատեհ: գնարիպիմ:
Assúrgere. Տես Sorgere.
Asta, Aste, իգ. Գազ. գաւազան: ուլէրգ: asta di bandiera. գազ գրօշակին: asta della croce. գազ. կամ բան խաչին: asta del pennello. մեղեմ. կամ բան վրձնոյն. Ásta. Նիզակ. սէգ. մէլաք:
* Աստն քանանակին. (այսպէս կոչին զգաւազանն, կամ նեռասանն. նշանն արարիչ 'ի վերայ քանանակի նարարին, զի՝ 'ի վերայ տախտակի թաւալուն:) այսպէս: consumar l'asta, e 'l torchio. սասալ. զանձն մխել: Սրուանդն, կամ ասն կարկնոյն: նշանախեցխեցնելոց: (և կատար նշանագրոց եկեալ արտաքս՝ 'ի վերոյ քան զտոլն:) Asta regia. Տես Asfodillo.
* Astaco. Խեցգետին (ծովային:) ընդատս:
Astallaménto. Բնակութիւն. զնաեզութիւն:
Astallársi, յ. Բնակիլ. հաստատել. զբնակուին:
Astalláto, ta. Բնակեալ. օթեւանեալ:
Astánte, ած. Հիւանդապատահ: ատաքիկայ:
Astarégia. Խոտ մինչ. որ կոչի և Asfodillo.
Astáta. Հարուեալ նիզակի. զարկուեալ սիգի:
Astáto, ած. Տիգաւոր. նիզակաւոր: Դէրգիւր:
Astegnénte, Astegnénza. Տես Astinente, Astinenza.
Astémio, ia. Ապգինարբու. պարկեշտացեալ 'ի գինեւոյ. որ ոչ ըմպէ զգինի:
Astenérsi, յ. Ժուժկալել. ժոյժ ունել. հրաժարել ('ի մեղ:) դենիրի թուրմաք. սաքինաք: dal vino. պարկեշտանալ 'ի գինեւոյ:
* Astere, Astero, ար. } Աստղածաղիկ (և ապ-
Asteróide, իգ. } ինչ բազմատեսակ անկոց որոց ծաղիկք են աստեղաձև:)
* Astergénte. Սրբիչ. մաքրիչ:
Astérgere, ն. Լուանալ. կամ սրբել (զվէրս:) մաքրել. ջնջել: սիլմաք:
* Astéria. Աստեղակն. կամ գեղեցկակն. (և ասին ինչ, որ կոչի և Bellocchio, կամ Occhio di gatta:)
Asteríscq, գոյ. Աստղանիշ. (և աստղանման նշան ինչ գրոց՝ որոյ ձև է այս *:)
* Asterísmo. Հատատատեղութիւն:
Astersióne, իգ. Լուացումն. ջնջումն. մաքրումն:
Astersíwo, va. Լուացողական. մաքրարարական. սրբիչ. մաքրիչ:
Astérso, sa. Լուացեալ, սրբեալ. ջնջեալ: սիլինմէշ:
* Astétta, նման Asta ին. Փոքր գաւազան. կամ ձող, ևն:
Astiáre, ն. Աստիարսի, յ. Սատաք. գէրգանմաք:
Asticciuóla, նմ. Նիզակ կարճ. սէգ փոքր:
* Սրեկեր վրձին: է և գերան ինչ տանելոց, որ կոչի և Trave maestra.
* Astice, ար. Տես Astaco.
* Astículo. Աստանդ ճախարակին.
* Astífero. Տիգաւոր. նիզակաւոր:
Astinénte, ած. Astinentíssimo, ma. Պահեցող. ժուժկալ. զգաստ ('ի կերակուրս և յըմպելիսն:) չափաւոր: ֆէրիպէմ:
Astinénza, Astinénzia. Պահեցողութիւն: ֆէրիպէ. ժուժկալութիւն: ժոյժ. բարեխառնութիւն:
Ástio. Ի բան նախանձ: Սատանք. յաչազանք: գէրգանմաք: astio e invidia non morì mai. սատանան նախանձոյ. այլ նախանձ չէ երթեալ:
Astióso, sa. Ցաչազկոտ. նախանձոտ: գէրգանաք:
* Astivaménte, հ. Ապատ. արագապէս:
Astóre, ար. Թռչուն ինչ գիշատիչ և որսակաք: Astori celestiali. Հրեշտակք:
* Astorlomía. Տես Astronomía.
Astráere, ն. Վերացուցանել մեզ. հրաժարեցուցանել մեզ. զատանել:
Astrérsi, յ. Ցնդիլ մեզ. 'ի բաց գարձուցանել զմիտս իւր:
* Astrágalo. Վէգ. (է վիգաձև մասն ինչ շինուածոց. որ վրայ բարդակոնն կոչի և Tondino. զի անգամալիցն մին յասկերաց ասին:) * ասունկ ինչ

Digitized by Google

[illegible] Falsa Regolizia. Տ՚ Սուտ մասուրակ։
Astragalóte, Astragolóte, սգ. Աղբ ինչ բնական գոյացեալ։
Astrále, ածական. աստղային։ աստեղաց։
Astráre. Տ՚ն Astraere.
* Astrattíggine, իգ. Ցնդումն մտաց. անմտութիւն։
Astrattaménte, հ. Ի վերացեալն. վերացական. հրաժարեցուցեալն մտաց. հրաժարեցուցեալ։
Astratéza. Տ՚ն Astrazione.
* Astrattíssimo, ma. Կարի ի ցնդել մտաց։
* Astrattívo, va. Սովոր վերացուցանել. սովոր ի վերացեալն. հրաժարեցուցեալ։
Astrátto, ta. Վերացուցեալ. զատուցեալ։ վերացեալ մտաց. յաջորդական մտաց։ գեղ. անիմաստաց ի հասարակաց սովորութեան։ * Astrátto, գոյ. Վերացեալ (եղբ) in astratto, հ. Տ՚ն Astrattamente.
Astrazióne, իգ. է բառ. խոսքի։ Վերացուցումն (մտաց.) հրաժարեցուցումն (մտաց։) յաջորդական մտաց. ցրումն մտաց։
Astrettívo. Տ՚ն Astringente.
Astrétto, ta. Astrettíssimo, ma. Բռնադատեալ. սեղմեալ. հարեալ։
Astrignénte. Տ՚ն Astringente.
Astrignere, ն. Սեղմել. սեղմել. բռնադատել. սեղմոյ ոգոյ եղիզ։
Astringénte, հ. Պարագայական տարվոյթի։ գաղիրեան սեղմիչ. սեղմիչ. սրեիչ։ argumento. հզոր բանադատակ. կամ ընդլայն մեռանարկուն։
Astringénza, Astringénzia. Բռնադատութիւն. սեղմումն։
Astríngere. Տ՚ն Astrignere.
Astro. Աստղ։ եղբարք։ in duro astro, կամ in tristo punto, կամ in mal punto. տես ի Punto.
* Astroíte, իգ. Աստղիկ։ (է ծաղկոյն ինչ մարգարտի աստեղաձև. կոչի և Pietra stellaria.)
Astrolábio. Աստղագրիչ. կամ աստղագիտաբան։ (է գործի ինչ աստղաչափական ընդարձակ զարմանալի աստեղաց։) աստեղագրաչ։
Astrolagáre, ն. Աստեղագրանալ. աստղագրել յաստեղագիտութեան։ ընդել զաղիարս։ գուշակել ընդ յաղթութեան։ ընդ մեռ ածել։ մտաբեռ լինել առ ի գուշակել ինչ։
Astrólago. Աստեղագրաչիր. աստեղագէտ. գաղդեան. աղիարմալ։ գուշակիչ։
Astrolagáre. Տ՚ն Astrolagare.
Astrologástro. Տգէտ, կամ յոռի աստեղագէտ։
Astrología. Աստեղագիտութիւն։ գաղդէութիւն։ (է արդեաս գուշակելոյ զարգարոյս յաստեղաց։) իմաստ գուշակիչ։
Astológico, ca. Astrólogo. սգ. Աստեղագիտական։
Astrólogo; գոյ. Տ՚ն Astrolago.
* Astronómaco. Տ՚ն Astronomo.
* Astronomáre, ն. Աստղագրել. զաստեղագրաչիր։
Astronomía. Աստեղագրաչիր. աստեղագրանութիւն։ իմաստ գուշակ։
Astronómico, ca. Աստեղագրական։
Astrónomo. Աստեղագրաչիր. աստեղագրան. իմաստ գուշակ. աստեղագէտ։
* Astrussíssimo, ma. գեղ. Գնդանաձևաձևակ. կարի գեղեցիկաց։
Astrúso, ta. Գաղանի. խորին. գիտնարանաց. խորհուրդ. մտիրեն։ գերին։ ընթին։
Astúccio. Գաղանեալ գործեալ։ ասեալ ընդարձակ։
Astutácciо, ia. սգ. և գոյ. Վարանեալ. ծանրագիտաց։
Astutaménte, Astutissimaménte. հ. Խորամանկութեամբ։ հնարիւք։ գիտնիւք։
Astúto, ta. Astutissimo, ma. Խորամանկ. գիտնաց։ ծանրագիտաց։ հիլեանաց։ գիտնական։
Astúzia. Խորամանկութիւն։ խորագիտութիւն։ ծանրագիտաց։ գիտնական։ տես և Sagacità, Accortezza.
Asub, սգ. է բառ. արքայական։ Սուտ։
Asuliére, Asoliére. Տ՚ն Usoliere,
Asúro. Ի արդն ինչ արիոյ։

AT

A Tabállo. Տ՚ն Timballo.
* Atamo. Տ՚ն Atomo.
Atanar, կամ Atanor, սգ. Ի փուռն ինչ քիմիական. յորում մի և նոյն հրով առանձն զանազան գործոցութիւն, առ որս պահանջեալ այլ ասակ ճանաչ ջերմութիւն։
Atanásia. Բազադրեալ գեղ ինչ քանաբեր. և ոգ. ոսկեաց արգանդացաւորութիւն։ է նա բառ ինչ, որ կոչի և Tanaceto.
Atánte, հ. Ջերմաւոր. հզոր։
* Atarassía. Ընդարձակութիւն. անդորրութիւն։
* Atáre. * Atatóre, ն. Տ՚ն Ajutare.
Átavo, է բառ. լատինական։ Տ՚ն Arcavolo.
Ateísmo. Անաստուածութիւն. ապաստուածութիւն։ վնասակար. իմաստ։
Ateísta; սգ. Áteo. Անաստուած. ապաստուած. աստուածութեան։ հակիրեան։
* Ateístico, ca. Անաստուածի. անաստուածութիւն։
* Atelabo. Սիրեալ. կամ ճանի ինչ ծովային։
* Atelláno. Աղբ ինչ կատակերգութիւն նախնեաց։
Ateróma, սգ. Շարաչարիք սատանայ ինչ գեղոյ։
Atlánzio. Աղլաս. (է անդամանցնոց է վերջին տեղ պարանոցին մերձ ի թիկունս։)
Atlét a, սգ. Ընդիր. գօտեմարտիկ. գիրեանի։
Atlético, ca. Ընդիրական. գօտեմարտական։
* Atmosféra. Մթնոլորտ. (է ոլորտ. կամ պատրանակ գալարեալ հողագնացոյ. կամ է օդ. զբաղեալ շրջապատեալ. յորում ձգեան մեռելոյցս։)
Atométto, նամ. Մանրիկ հիւլէ. հիւղ փոքր։
Átomo. Հիւլէ. հիւղ. շամանդաղ։ ընդմիջ. վերի։ in un átomo, կամ in un áttimo. ի վայրկեան ժամանակի. յանկարծ թիւրեալ։
* Atório. Տ՚ն Ajuto.
* Atrabiláre, սգ. Atrabiliário, ia. Թիւրեալ. ձայնի։
Atrabíle, իգ. Թիւրամղձ. թիւրեալ մղձ. սեռամղձ։
* Atrebici, սգ. յոգ. Ի յոգ նաւաւն. (են երկոքին ինչ կոզմանց սատանայական նաւաւն։)
* Atrepíce. իգ. Տանձ ինչ. որոյ սերունդ խարդեալ ներքեն գրեալն ի գեղին։
* Átrio. Գաւիթ. սրահ։ սալան. հյուսի։
Átro, ra. Սեռ. մթին։ սեռ։ * Աղեռաւոր. ոգորեալ
Atróce, հ. Atrocíssimo, ma. Անգութին. գազանաբար անգնութիւն. գժնեայ. անգութ. ամարգի։ գազան։ նենգաւոր։ թիւրեալ։
Atroceménte, հ. Անգութիւն. անողորմ։
* Atrocíre. Տ՚ն Incrudelire.
Atrocità, -táde, -táte. իգ. Դաժանութիւն. գժնեայութիւն. սատանայութիւն. անգթութիւն։ նենգաւորութիւն։
* Atrofía. Ընդարձութիւն։ (է անհարթեն հիւանդութիւն ի չգոյէ ասեղոյն։ կամ անդգեանն։)
Attaccágnolo. Տ՚ն Appicagnolo.
Attaccaménto. Միաբանութիւն. յօգնութիւն. հաղորդութիւն. կա-

Digitized by Google

կապու�։ կապ։ պաղ։ յարուցն։ միտուցն։ սէր։ յօժարուել։ իրգ։ հաւան։ ha un grand'attaccamento per colui. հարեալ է յոյժ 'ի սէր նը։

Attaccáre, ն. Կախել ինչ։ ասմամ։ յօդել։ կցել։ յարել։ խոցմամ։ կապել։ պաղլամամ։ լծել (զձիս 'ի կառս։) գօլամ։ մածուցանել։ բևեռել։ in croce. խաչել։ con colla. սոսնձել։ մածուցանել խիստով։ lite con qualcheduno. կագել ը ումեք։ attaccar uno, և կամ attaccarla con uno. դրդռել զոք։ մղել ը ումեք։ բանակռիւ լինել։ l' inimico. յարձակիլ 'ի վրայ թշնամւոյն։ փոխանման խաչերինք սիրաչ էնմամ։ la zuffa, կամ la battaglia. սկսանիլ զպատերազմ։ il fuoco. բորբոքել, կամ լուցանել զհնոց։ սիրէ էամամ։ bottoni, campanelle, և ն. զզգաստել։ il male ad uno. վարակել զոք ախտիւ։ փոխադրել յոք զախտ իւր։ un mercato. սկսանիլ շաղփաղփել ը կնոջ։ վիրել 'ի բաջալանս։ uno con maldicenza. բամբասել զոք։ զարիս խօսել զումեքէ։ attaccarla a Dio, e a' Santi. հայհոյել։ attaccarla a uno. խաղ առնել զոք։ ինամսել զոք։ Attaccársi, յ. Յարիլ։ պատասիլ։ էամամ։ պաղատիլ։ պատաղիլ։ մոռայնի օլամ։ միտել ('ի կողմն ուրուք։) attaccarsi a uno. յարիլ յոք։ ընտանենալ, բարեկամանալ ումեք։ էանամամ։ փոխլամ պաղլամամ։ alla fortuna d' uno. զհետ երթալ բարեբաստութեան ուրուք։ a una donna. հարկանիլ 'ի սէր կնոջ։ ասս սրձակել 'ի կին։ a far qualche cosa. որսի մասք պատուղիլ զիւրեք։ փոյթ ունել իմիք։ a' piaceri. անձնատուր լինել 'ի հեշտութիւն։ alla giustizia. զհետ երթալ արդարութեան։ a' rasoj, կամ alle funi del Cielo. 'ի վերջինս' վերջնոց փորձ փորձել։ ձեռնարկել 'ի վերջին և 'ի վտանգաւոր հնարս։ in veder chicchessia. պշնուլ, կամ յառիլ յոք։

Attaccaticcio, ia. Մածուցիկ։ դիւրամած։ խըժային։ էաբէլամ։ male attaccaticcio, սէս Contagioso.

* Attaccatíssimo, ma. գեր։ Գլխովին յարեալ, կամ անձնատուր։

Attaccáto, ta. ած։ Տես Attaccare. Attaccato colla cera, o colla saliva. Դիւրաքակ։ դիւրաբզերծ (ինչ։)

Attaccatúra. Տես Attaccamento. * է նա բառ նիաբաց։ Կապակցուն անդամոց։ del pane. կիցք, կամ կռուռան հացին։ (է սեղին՝ ուր երկու հացք մածեալ են ը միմեանս։)

Attácco. Տես Attaccamento, և Appicco. Attacco di battaglia. բակռանութիւն մարտին։ պատերազմ։ գէօյիւղ։ di una piazza. մարտ ը ամրոցին։ di male. ըմբռնումն ախտիւ։ dare attacco. յուսացուցանել։ տալ զսուիթ։

Attagliáre, ն. Հանձնյանալ։ լինել հանձելի։ մագ պոլ օլամ։ հաստանել։ յ. Յարմարիլ։ պատշաճիլ։

Attalentáre, ն. Հանձոյ լինել։ լինել ը քմայ։

* Attalianáto, ta. խալալացեալ։ արարեալ յիսալալական բարբառ։

Attaménte, մ. Յարմարապէս։ վայելչաբար։ մինաիսի։

* Attamo. Տես Attimo.

Attanagliáre, ն. Կռատել հրաբէկ ագցանոք։

Attanagliáto, ta. Տանջել հրացեալ ագցանոք։

Attapinaménto. Վնասուցեալ։ յեսին սրտաբեկուն։

Attapinársi, յ. Ողբալ։ սղրմագին։ լալ կոզկոզագին։

Attapináto, ta. Սրտաթափ։ յուսակտուր։ լքեալ։

* Attappezzáto. Տես Tappezzato.

* Attarantáto, ta. խածեալ 'ի Tarantola սոկոյն։ անհանգիստ։ կատաղի։

* Attardársi, յ. Տարաժամիլ։ երեկոյանալ։

Attáre, ն. Յարմարել։ Attársi, յ. Յարմարիլ։

Attastáre. Տես Tastare. ջոջափել։ հարկանել։

Attáto, ta. Յարմարեալ։ յարմար։ պատշաճեալ։

Attecchiménto. Ընդունմն։ յուռացումն (անկոց։)

Attecchíre, ն. Ընդել։ բարդաւանել։ յուռանալ (անկոց։) պէօյիւմէ։ պիրնէ։ non attecchire. ոչինչ յառաջադիմել։

Attediáre, ն. Ձանձրացուցանել։ յ. Ձանձրանալ։ հեղգանալ։

Attediatíssimo, ma. գեր։ Ձանձրատաղտուկ։

Attediáto, ta. Ձանձրացեալ։ տաղտկացեալ։

Atteggévole, հ. Ձեռնաշարժ։ որ 'ի խօսիլն շարժէ զանդամսն։

Atteggiaméntо. Շարժուածք մարմնոյ։ շարժողութիւն, կամ դիրք անդամոց։

* Atteggiánte, հ. Որ 'ի խօսիլն՝ կարի ինն շարժէ զանդամսն։

Atteggiáre, ն. Կենդանատիպ նկարել։ կամ դրոշել։ (ի՞ ընծայել նկարուց, կամ արձանաց այլև այլ շարժուածս անդամոց, 'ի բացատրել զանազան կիրս հոգւոյն։ հոսանի էպս էնմէ։ ը. խեղկատակել։ խաղալ։ ծամածռել։ յ. Շարժ ժել զանձն կամ զմարմին։ շարժիլ։

Atteggiataménte, մ. Շարժուածովք անդամոց։

Atteggiáto, ta. Կենդանատիպ նկարեալ։ կամ դրոշեալ։ կենդանացոյց։

Attegnénza. Աղդակցութիւն։ ազգակցութիւն։ հարազատութիւն։ վայելչութիւն։ էարէզլիք։

Atteláre, ն. Կաղմել զձակատն։ ճակատեցուցանել զոչխս։

Atteláto, ta. Կարգեալ։ ճակատեալ։

Attempársi, յ. Ծերանալ։ հնանալ։ գօճամամ։

Attempatétto, ta. Նոր։ Փոքր մի ծերացեալ։ ծերագոյն հասակաւ։

Attempatíssimo, ma. գեր։ Ծերացեալ յոյժ։ հինաւուրց։ գէր գօճամէր։

Attempáto, ta. Ծերացեալ։ մերձ 'ի ծերութիւն։ հասակաւոր։ էաղբ ալիր։

Attempatótto, ta. յամաթ։ Ամիր։ առոյգ ծեր։

Attemperaménto. Տես Temperanza.

* Attemperánte, հ. Մեղմիչ, կամ գիւրիչ (դեղ։)

Attemperáre, ն. Բարեխառնել։ մեղմել։ սանձել։ իրիկամ էնմէ։ պամ էնմէ։ յ. Զսփաւորիլ։ սանձել զանձն։ ը Պահել, կամ պահպանել (զոչինս։ զկարգս։)

Attemperáto, ta. Բարեխառնեալ։ չափաւորեալ։

Attendaméntо. Խորհանհարուն։ բանակռիւ։

Attendáre, ն. Attendársi, յ. Խորհան հարկանել։ բանակիլ։ սպէր գոռմամ։

Attendáto, ta. Հարեալ զխորհն։ բանակեալ։

Attendénte, հ. Պատգիր։ ուշադիր։ սպասող։

Atténdere, ը. Պարապիլ։ պատասիլ։ մոգայնի օլամ։ միտ դնել։ ուշ ունել։ գիսամ էնմէ։ յեղելնէմէ։ սպասել։ պէկլէմէ։ պահել զխոստումն։ il tempo. պարապոյ սպասել։ attendere a fare. հանապազորդել 'ի գործն։ սէր դադարել յառանելոյ։ attendere a se, կամ alla sanità. փոյթ ունել անձին, կամ առողջութեան մարմնոյն։ Attendersi, յ. Զկայ առնել։ attendersi con uno, կամ attendere ad alcuno. համախոհ լինել, կամ թղթակցիլ ը ումեք։

Attendiméntо. Տես Attenzione.

Attenditóre, ար. Պատգիր։ դիտող։ di sua parola.

Digitized by Google

rola. հասանատուն 'ի խոստմունս : di donne . իգական. կնասեղ :
Attenebráre , ն. Տես Ottenebrare .
Attenénte , հ. Վերաբերել. որ հայիւ ազդական : հրամ :
Attenentíssimo, ma. գեր. Մերձաւոր ազգական. մերձաւորագոյն. ընտանեգոյն :
Attenénza . Տես Appartenenza : ազգականութիւն : հրամանք :
Attenére , ե. Պահել, կամ կատարել. զխոստումն : օրինէն գործոյ : Attenérsi , յ. Զհետս երթալ (կարծեաց ուրուք.) անսալ. յարել : ոյժով : կռուիլ (յինն.) ունել. զնրաց ինչ. ըմբռնել. յենուլ. հասատատիլ : նոսրանալ. պայմանով : վերաբերիլ. հայիլ. պատշաճիլ : պիտանի. պէտք : ՝Լինել մերձաւոր : լինել ազգական : հրամ օրով : il tale m' attiene . այս ոք ազգակից է ինձ : attenersi a una cosa . մատչիլ առ իմն. մերձենալ : attenersi d' una cosa . հրաժարել յիրաց ինչ :
Attentaménte , մ. Attentissimaménte . Մտադիր. ուշի ուշով. խնամով, փութով : բիւրաբանութեամբ :
Attentársi , յ. Խրեալ. համարձակիլ : ճնշաբերեալ : Attentáre . Նոյն է : տես եւս Tentare :
Attentáto , ta . Խրեալ. համարձակեալ :
Attentáto , գոյ. Բառ. Իրաւաբ. Վերանորոգուն գաւառի : յանցանք. ոճիր :
* Attentívo. Տես Attento .
Atténto , ta . Attentíssimo , ma . Մտադրեալ. մտադիր. ուշադիր : ճարտարեալ : state attenti , մի՛ դիք :
Atténto , գոյ. Տես Intento . մտադրուն :
* Attenuánte, հ. Նրբացուցիչ, կամ անօրացուցիչ (հիւթոց մարմնոյն) :
Attenuáre , ն. Նրբացուցանել. մանրել. նիհարացուցանել. նուազել : խնճելիութիւն :
Attenuáto , ta . Նիհար. վատեալ :
Attenuazióne , իգ. Նրբացուցանելն. տկարացուցանելն. նուազումն :
* Attenuíre . Տես Attenuare .
* Attenúto , ta . ածական. Տես Attenere .
* Attenzioncélla , նուազ. Դոյզն մտադրուն :
Attenzióne , իգ. Մտադրուն. ուշ մտաց. փոյթ : գիւտ :
Attergare . (իբր 'ի բազումս Attergársi, յ.) Դնել 'ի թիկանց. յետուստ : թիկունս դարձուցանել :
Atterraménto , Կործանումն. տապալումն : եղբայ :
Atterráre , ն. Ցերկիր կործանել. քանդել. տապալել : եղծանել : տապատեցուցանել : l'orgoglio. նկուն առնել. կամ ընկնել զամբարտաւանութիւն : gli occhi . զաչս յերկիր խոնարհել : Atterrársi, յ. խոնարհիլ. յերկիր անկանիլ : եղբէ պիտանի : * տես և Atterrirsi .
Atterráto , ta . Ցերկիր կործանեալ. աւերեալ. եղն :
Atterratóre , ար. Կործանիչ. տապալիչ :
Atterrazióne , իգ. Կործանումն. քանդումն :
Atterriménto . Երկիւղ. ահ. սոսկումն. փոյթոս :
Atterríre , ն. Զարհուրեցուցանել. երկեցուցանել : էէ՝ փոյթոսանամ : ե. և Atterrírsi, յ. Զարհուրիլ. երկնչիլ : էէ՝ փոյթոսամ :
Atterritíssimo , ma . գեր. Ահաբեկ. պակուցեալ :
Atterríto , ta . Զարհուրեալ : էէ՝ փոյթոսալ :
Atterráre , ե. Վերածիլ, կամ հասանել յերդմամն : ն. Բաժանել յերիս. բաժանել :
Atterzáto , ta. Վերածեալ յերրորդ մասն :
Attésa . Տես Attenzione .
Attesaménte , մ. Ուշի ուշով. խնամով :
Attéso , sa . ածական. Մտադրեալ. մտադիր : ճարտարեալ : զգուշաւոր. փոյթ. խոհեմ : Attéso , մ. Ըստ. զմտաւ ածեալ. հայեցեալ : ելեալ : պատարագ : atteso quel tempo, հայեցեալ 'ի ժամանակն. ըստ ժամուն. 'ի ժամուն : օրն՝ էնիկ. պամանակ ելեալ : atteso sì gran ricchezza . առ այնչափ հարստութիւն : attese le forze , l' età . ըստ կարի . ըստ տիոցն :
Attesochè , ստ. Որովհետև. քանզի. վասն զի. զի : էնոգիս :
Attestáre , ն. Կցել զդէպս , կամ յօդել զծագս ի միմեանս : պատարագ. ոստարագ պինիդիրիս : վկայել : պահպանելի : էնիկ : ե. Վկայ կոչել (զոմն. եղն :) Attestársi , յ. Կցել ի միմեանս. յօդիլ. ամրիլ և եւս : 'ի դիմի հարկանիլ. կամ բազմիլ ի միմեանս (ասի զերկուց անձանց :)
Attestáto , ta . Տես Attestare .
Attestáto , գոյ. Վկայեալ : պահպանեալ : di affetto , տպագոյց , կամ նշան տրոյ :
Attestatóre , ար. Վկայօղ. վկայ :
Attestazióne , իգ. Վկայութիւն :
* Attévole , հ. Յարմար :
Attézza . Յարմարութիւն. յաջողակութիւն :
Atticaménte , Attissimaménte , մ. Ոգի զատակ կեցի :
Atticciáto , ta . Յաղթանդամ. ուժեղ : ստուարամեծ (զանդակ :)
* Atticísmo . Ատիկեան ճառաբանութիւն :
* Áttico , ca . Ատիկեան. ատիկեցի. ճառաբան :
Atticúrge , իգ, յոգ. Ատիկեան գործած. (ըստ ճարտարապետաց ասի զմասնաւոր եղանակ ինչ գործելոյ և յղկելոյ զսիւնս :)
Attígnere , ն. Հանել ջուր ('ի ջրհորոյ :) առ էէ՝ արամ : հանել գինի ('ի տակառէ :) գուշակել ինչ 'ի բանից. մակաբերել : danari , եղն. ջահել գրամս : l' intendimento d' un Autore . հասու լինել խմաստից մատեանագրի ուրուք :
Attigniménto . Հանումն ջրոյ. հանելն զջուր :
Attignitójo . Գործի հանելոյ զջուր 'ի ջրհորոյ , կամ 'ի տակառէ. գոյլ :
* Attíguo , ua . Կից. մերձ :
Attillársi , յ. Պճնապատճոյճ զարդարիլ :
Attillataménte , մ. Վայելուչ. գեղեցիկս :
Attilláto , ta. Վայելչաղարդ. վայելչազգեստ. պատճառաձեալ. գեղապատճոյճ. վայելչագեղ : far l'attillato . տես Galanteggiare .
Attillatézza, Attillatúra. Վայելչաղարդութիւն, մարմնոյ և զգեստուց. այնչափ պատճառաձանք. վայելչութիւն. մաքրութիւն : գարիֆլեթիւն : ֆինիրիլեթ :
Attillatúzzo , za . Ածական. Տես Attillato .
Áttimo. Վայրկեան : բոպիթ : in un attimo . առ ժամայն. 'ի բրթթել ական : օ սահմն :
Attinénte, Attinénza . Տես Attenente , Attenenza .
Attíngere , ն. Շօշափել. հայանել : colla mente. հասու լինել : * Attingere cogli occhi . Նշմարել. քաջ տեսանել :
* Attingitríce , իգ. Որ հանէ զգինի :
Attínto , ta . Հանեալ (ջուր 'ի ջրհորոյ :)
* Attiráglio . Ն բառ գաղիական. Պատրաստութիւն. հանդերձանք :
* Attiráre , ն. Ցինքն քարշել. ինքն ձգել : էէ՝ պինի լէթիւ : * Attirársi , յ. Ցինքն ձգել : ապ ժանանալ :
Attissimaménte , մ. գեր. Յարմարագոյնս :
Attíssimo , ma . գեր. Քաջայարմար : էէ՝ ոյիսան :
Attitáre , ն. Յառաջ վարել զդատն :
Attitúdine , իգ. Յարմարութիւն. յաջողակութիւն : էառ բարէ՝ :

բարեւ։ գործունեայ։ Աշխարհաշէն, կամ շարժական, կամ գիրք նկարագրոց։

Attivaménte, ստ. է բառ գործիչի և ազգականից։ Ներգործաբար։ խնամով։ փութով։ յաջողակս։

Attíve, ստ. է բառ լատին։ Ներգործաբար։

Attivíssimo, ma, գեր. Ներգործականագոյն։ Ժրագոյն։

Attività, - táde, - táte, եմ. Ներգործականութիւն։ ներգործական կարողութիւն։ յաջողակութիւն։ ժրութիւն։ յարմարութիւն։ փոյթ։

Attívo, va. է բառ իմաստիս։ և գերակ։ Ներգործական։ ժիր։ գործունեայ։ աշխոյժ։ սիրափ։ պատրաստ։ փոյթ։ Էջլիաբար։ Ինսի։ Ենանգ։ verbo attivo. ներգործական բայ։ գործիչ։ vita attiva. գործական կեանք։ aver voce attiva, e passiva. ունել իշխանութիւն ընտրելոյ, և ընտրեալ լինելոյ։ debito attivo։ տես Credito.

Attizzaméntо. Արծարծումն հրոյ։ խանձողաց։ գրգիռ։

Attizzáre, ն. Դիպել փայտս ի վրայ հրոյ։ յարդարել զկրակն։ արծարծել զխանձողսն։ սիրել աւելի։ գրգռել։ արծարծել։ յորդորել։ գիրել։ uno. զայրացուցանել զոք։

* Attizzatójo. Գործիք ինչ ձուլողաց՝ որով արծարծեն զկրակն։

Atto, գոյ. Գործ։ գործողութիւն։ գործեալութիւն։ իր։ իրողութիւն։ իրք ինչ։ սէր։ շարժմանք։ գնացք։ բարք։ եղանակ։ ինեփինիչ։ էջմիածնէ։ խոսիկեր։ ծանուցանել։ շարժեալ հեգնական։ ծանուցանել։ գերեալ։ նշանագիր շարժական։ նշան։ ներգործութիւն։ ներգործական սեռական։ բնկեր կամութիւն։ ազգայնք։ նաղ։ Atti. Գործք։ (ի Թատրոնական խաղարկութիւն նշանակէ զգէշխաղ մասանս նոյն վարարկութեան։) atti. գործանքն գրուածք՝ (զգրաստաւորն մասանցանն գաստատորին։) atti. արձանագրութիւնք, կամ հաստատութիւն գաստատականն գրուածոց արարել ի նոտարքն։ mettere in atti. յաստաւրեալ զարձանագրութիւն։ mettere in atto, կամ in atto pratico. ի գործ դնել։ կատարել։ in atto. իրաց։ արդեանք։ atto generoso. գործ քաջութեան։ գործ արիական։ գիրք մարտնոյ։ stava in atto come se volesse parlarmi. կայր յայնպիսի գիրս, ոչիմիք կամք էին նմի խօսել ընդ իս։

Atto, ta, ած. Յարմար (առ իմն։) յաջողակ։ ասյիսն։ գեպիր։ պատշաճ։ անկատար։

Attóllere, ն. Տես Innalzare.

* Attonáto, ta. Բնատարեալ առ իմն։ քաջայարմար։

Attonitággine, եմ. Տես Stupidezza.

Attónito, ta. Սարսեալ։ յայտուր կրթեալ։ ապուշ։

* Attopáto, ta. Ի կնաւոյց։ ի մեսմրք։

Attórcere, ն. Ոլորել։ պատատել։ գալարել։ պիտ։ ստանել։ հիւսել։

Attorcigliáre, ն. Պատատել։ շրջապատել։ յ. Sì Avvolgersi.

Attorciglitáo, ta. Պատատեալ։ շրջապատեալ։

Attorciménto. Պատատումն։

Attóre, ար. Սարաբոյ։ գործող։ գաստատող։ պանիոն։ գործարար։ կամ գործակալ ուրուք։ attore di commedia. գերասան։

Attoría. Գործարարութիւն։ գործակալութիւն։

* Attornáre. * Attorneáre, եմ. Տես Attorniare.

Attomeggiáto, ta. Շրջապատեալ։ շուրջապատեալ։

Attoraiméntо. Շրջապատումն։ շրջապատ։

Attoraiáre, ն. Շրջապատել։ շուրջ պատել։ altrui con beneficj. երախտաւորել ուրեք։ altrui con parole. խաբել զոք բանիւք։

Attorniáto, ta. Շրջապատեալ։ պատեալ։

Attórno, ստ. մերձ և նմ։ խնդրեալ զորս։ Շուրջ շուրջանակի։ ինչ։ եղիբ։ պատ։ andare attorno. գնալ այսր և անդր։ յամենայն թափառիլ։ attorno attorno. յամենայնս։ Ի ամ կողմն։

Attortigliáre, ն. Տես Attorcigliare.

Attortigliáto, ta. Պատատեալ։ corpo attortigliato. տես Stravolto, Scontorto.

Attórto, ta. Ոլորեալ։ պիտ։ պատատեալ։ շաղեալ։ սարեալ։

Attoscáre, ն. Թունել։ թունաւորել։ ինքիրեն։ վշտացնել։ տանջել։ գառնացուցանել։ di odore. սատակել։ հոտով։ կամ սատիկ ժամ հաղորդեալ։ odore che attosca. սատակիչ։ կամ մահաբեր հոտ։

Attoscáto, ta. Թունաւորեալ։ գեղակարգ։ եռ։

Attóso, sa. Ծանրաբեռնեալ ոմն զմանուկ։ մանկապարոյ։

Attossicagióne, եմ. Attossicaménto. Թունաւորումն։

* Attossicánte, ստ. * Attossicatóre, ար. Թունաւորիչ։ գեղատու։ գեղիչ։

Attossicáre, եմ. Տես Attoscare, եմ։

* Attrabaccáto, ta. Բանակեալ։ նստեալ։ խորանաւոր։

* Attraénte, ած. ստ. Ցանկալուցիչ։ յինքն ձգող։ գոյ։ Տես Stantuffo.

* Attráere, ն. Տես Attrarre.

Attraiméntо. Ձգողութիւն։ ձգումն յինքն։ յանկուցանելն։ սատանումն (բարեկամաց։)

Attrappáre. Տես Rattrappare. պատարել։ մատրեալ։ յանկուցանել։ ընդառնել ի պատրանս։

Attrappáto, ta. Հաշտ։ կարկամեալ։ խոնարհեալ։ պատրեալ։

Attrappería. Կծկումն ջղաց։ կարկամութիւն։ գեղջումն անդամաց։ Լեխիսեխիս։

Attrárre, ն. Յինքն քարշել (զնաւ, եմ.) յինքն ձգել։ ինքինքն ներգրաւել։ յանկուցանել։ շահիլ զոք։

Attrattábile. Attrattévole. Տես Trattabile.

Attrattíva, Attrattívo, գոյ. Տես Allettamento.

Attrattívo, va, ած. Ձգողական։ ձգիչ։ յինքն քարշող։ կամ ձգող։ յանկուցիչ։ հրապուրիչ։ գրգռիչ։

Attrátto, ta. Յինքն քարշեալ։ ձգեալ։ առ ինքն։ ձգեալ։ Լեխիսիս։ տես և Attrappato.

* Attrattríce, եմ. Յինքն ձգող։ ձգիչ։ յանկուցիչ։

* Attraversaméntо. Տես Traversamento.

Attraversáre, ն. Սարկանել։ խոտորնակս։ գնալ խոտորնակի։ այսրէն։ գնալ խոտորնակս։ անցանել խոտորնակի, կամ կողմն ի կողմանէ։ անցանել։ այսրէն։ ի մէջ բարձրաց։ un fiume a nuoto. անցանել ի լոգ։ գետ։ խաչեալ։ un luogo. անցանել։ տեղի ինչ։ զիր։ գրեն։ la via, եմ. ընդիմել։ հակառակիլ։ խաչեալ լինել։ ի մէջ։ i disegni di qualcheduno. խաչանել զիմարդս ուրուք։ il discorso. ընդհատակ զիսոս։ strada che attraversa. խոտորնակ պոզաստ։ Attraversársi, յ. Հատանել զմիմեանս։

Attraversáto, ta. Եղեալ խոտորնակի։ անցեալ։ (առ տեղի ինչ։) խաչանեալ։

Attraversatóre, ար. Որ անցանէ։ արգել։ խաչարար։ հակառակող։

Attravérso, կամ A travérso, ստ. խոտորնակի։ խոտորնակս։ առ ի մէջ։ այսրէն։ առ մէջ։ ի մէջ։ իսնիրեն։ dir a traverso. Ընդմարանել։ հակառակիլ։

Digitized by Google

ակիզ ունէք : gli è andata a traverso. ուշ յաղեցաց նման. եւ ըստ հակառակին : la nave è andata a traverso. խորտակեցաւ նաւն : ha dato traverso gli scogli. զարկոյց զնաւն 'ի ժայռս, կիսի ի ժայռս. la luce passa a traverso il vetro. անցանէ լոյսն ըստ ապակին : prender le cose a traverso. մեկնեալ 'ի ներքուստ. ընդունել 'ի թիւրս միտս : all' albero a traverso, նիւ. ըստ մէջ ծառոյն :

Attrazióne, իգ. Զգողութիւն. ձգումն. քարշումն : գեղեր : տես և Attrapperia.

Attrazzáre, ն. է բառ նաւագործաց. Պատրաստել զնաւն ամ կահիւք կարասեաց :

* Attrazzatóre, ար. Պատրաստիչ կահուց նաւուն :

Attrázzo, Attrézzo. Կահ. կարասի. դորձիք. գործարան. ալապանք :

Attrecciáre, ն. Տես Intrecciare, և ն :

* Attribuiménto. Մեղադրութիւն. ամբաստանութիւն :

Attribuíre, ն. Ընծայել ումեք ինչ. սեփականել. վերագրել. դրել. համարիլ : վերագրել. սայմամ : attribuire per sentenza. տալ ինչ վճռաւ : Attribuírsi, յ. Անձին վերագրել. կամ ընծայել. անձին սեփականել. գենոգինն վերագրել : յինքն դրաւել : գալ երկրի :

Attribuíto, Attribúto, ta. Ընծայեալ, և ն :

* Attributívo, va. Ընծայիչ. համարող.

Attribúto, գ. Յատկութիւն. հանգամանք. որպիսութիւն. սեռորդելիք : սեփական. գեղեցիք :

* Attríce, իգ. Կին դերասան :

Attristaménto. Տրամութիւն. վիշտ :

Attristánte, հ. Տրամեցուցիչ. նեղիչ :

Attristáre, ն. Տրամեցուցանել : բասանկանգրմամ : Attristársi, յ. Տրամիլ : բասանկանամ : Attristáre, ա. Տես Intristire.

Attristáto, ta. Տրամեալ. տրամեցուցեալ :

Attristazióne, իգ. Տիսրութիւն : վիշտ :

Attristíre, Attristíto, ta. Տես Attristare.

Attritáre, և ն. Տես Tritare. Կատրել (զգորս)

Attrito, ta. է բառ ճանաչեն. Բեկեալ. որ ունի զանազան բեկման : ապառեալ. պարտասեալ :

Attrizióne, իգ. է բառ ճանաչ. Զգնութիւն բեկման. անկատար զգնութիւն : տես և Tritamento.

* Attruppáto, ta. Զինուորեալ. գրեալ 'ի զինուորս :

Attuále, հ. Ներգործական. իրական : ներկայ. առաջիկայ : ընդարձակ : peccato. ներգործական մեղք : ajutator attuale. այժմեան օգնական :

Attualità, táde, táte, իգ. Ներգործականութիւն. ներգործութիւն :

Attualménte, գ. Արդեամբք. իրապէս. իրօք. ներկայաբար. առ այժմ. յայժմուս :

Attuáre, ն. Վերածել առ ներգործութիւն. 'ի գործ դնել. կատարել : յ. Պարտաւորիլ ամ փութոյ գործելոյ :

Attuário. Աստենագրիր. նստար հասարակաց. գրիր արձանագրութեան : նախ. գեղեցիկ հոգեն :

Attuáto, ta. 'Ի գործ եղեալ. կատարեալ :

Attúccio, նամ. Գործ սողայական. մանկական չարժուած :

Attuffaménto. Ընկղմութիւն. ընկղմումն :

Attuffáre, ն. Ընկղմել. պոռնբրմամ : Attufársi, յ. Ընկղմիլ. պոռնբրմամ : nel sonno. ընկղմիլ 'ի քունն. ննջել խոր 'ի քունն : nel vino. ընկղմիլ գինի սասարիկ : ne' vizj. ընկղմիլ թաւալիլ 'ի մոլութիւն :

Attuffáto, ta. Ընկղմեալ : պոռնբրեալ :

Attuffatúra, Attuffazióne, իգ. Ընկղմումն :

* Attuffévole, հ. Դիւրաընկղ (տեղի.) դիւրին յընկղմել :

* Attujáre. Տես Offuscare.

Attuóso, sa. Գործող. գործունեայ :

Atturáre, ն. Խնամել. խցանել :

* Atturáto, ta. Խցեալ :

Attutáre, ն. Ցածուցանել. մեղմել. հանդարտեցուցանել : յ. Ցածանալ. հանդարտիլ. զիջանել :

Attutáto, ta. Ցածուցեալ. հանդարտեալ :

Attutatóre, Attutitóre, ար. Ցածուցիչ :

Attutíre, Տես Attutare. Լռեցուցանել զոք :

AV

* Ava. Հանի :

* Avaccévole, հ. Երագ. փոյթ. շոյտ. ժրաջան :

* Avaccézza. * Avacciaménto. * Avacciánza. Երագութիւն. փոյթ. շուտափութիւն :

* Avacciáre, ն. * Avacciársi, յ. Երագել. փութալ :

* Avacciáto, ta, Արագ. ամառապարեալ :

* Avácciо, գ. Արագապէս : avácciо, avácciо. երագ երագ : più avaccio. տես Piuttosto. o tardi, o avaccio. անագան, և կամ վաղ :

* Avácciо, գոյ. Երագութիւն : ածական. Երագ. շոյտ :

* Avále, գ. Այժմ. առժամայն : avále avále. իսկ և իսկ :

Avanguárdia. Տես Vanguardia.

Avanía. Հարկ ծանր. (իբր 'ի բազումս ասի զհարկաց՝ զոր արկանեն հաւատացեալք 'ի վերբերմանէից և այլոց այլակրոնից) անիրաւութիւն : նախատինք :

Avannótto. Մանրիկ ձկունք գետոց. տարեւոր ձուկն : պարզամիտ. անփորձ :

Avánte. գ, և նիւ. Տես Avanti.

Avánti, նիւ. (խնդրել զարա, և զհայց. մերթ և զսեռ, և զբացա.) Յառաջքան : էնիչ : յառաջոյ. առաջիքան : իւրեր : առաջի. յանդիմանն : ընդդիմանաբար : գ. Յառաջ. յառաջագոյն. առաջի : էնիչ. էնդնիւնդ : առաւել. յաւելս : դիմաբ : ածական : թեաց. անցեալ : il giorno avanti. յանցեալ աւուրս. էնիչ էնոն : venire, կամ tornare avanti. յիշել գալ 'ի միտս : sentire avanti. առաւելս իմաստուն. լինել ներհուն : esser la cosa avanti. մերձ դոյ իրին 'ի կատարումն. լինել յառաջացեալ յոյժ : andare avanti. յառաջ վարել ըստ բանին : non bisogna più avanti. շատ է. զայլ ոչ այլ : non esser da niuna cosa più avanti. չլինել պիտանացու առիւն : avanti ogni cosa. յառաջ ըստ զամ ինչ. նախ քան զամ : più avanti. և ևս յառաջ. անդր ևս. անդրագոյն : metter avanti. առաջի առնել, կամ դնել : avanti jeri. մեռանիցն. էօրեն էնոն : avanti giorno. յառաջ ըստ զծագեալ արևուն, ըստ այդն : avanti tratto. կանխիկ. կանխաւ : la parte d' avanti. առաջակողմն. առաջակողմեան մասն : էնոպէ՛ի քոյ : * andare avanti. առնել (ծառայ.) զարգանալ : * entrò molto avanti nel ventre. մեռեցաւ (սուրն) խորագոյնս 'ի փորն :

Avantichè, գ. Մինչև. զեւ. յառաջքան : էնիչ :

Avanzaménto. Յառաջադիմութիւն. յառաջաւորութիւն. զարգացումն : էնիչի էնիմէ :

Avanguárdia. Տես Vanguardia.

Avanzánte, հ. Բարձրացեալ : առաւելեալ. յաղթող : աւելի. աւելորդ :

Avanzáre, ն. Առաւելուլ զինչս. շահիլ գասանմամ : առնեցուցանել. առաւելուլ. ընդարձակել : պեսոյիմամ : արբերմամ : առաքել : 'ի գուրս ցցուցիչ. կարկառիչ. ասասաքս. (ասի զշինուածոց :) գեղարդ էէմամ : il tetto che avanza. քիչ ասն : առաւելուլ ըստ զոք. յաղթել. զանցանել : էնիմէ. իսպանն

Digitized by Google

ինարիան օլմաք։ Avanzársi, յ. Յառաջիլ. զար. գանալ. յառաջադիմիլ. օգտիլ։ Իւէրի վարմաք։ եւ՝ յառաջ դալալ։ եւ՝ քաջալերիլ։ համարձակիլ։ Avanzáre, է. Աւաւելուլ. ունել յաշխարհաբ։ լրացմաք։ եւ՝ Յաւելանալ. մնալ։ փալմաք. արթմաք։ ընդարձակիլ։ egli ha avanzato i piè fuor del letto. ասալ։ երկայնեաց զոտան արտաքս. ի զանկոլինն. ի՝ ոչինչ յաւել. կամ ոչինչ ապահաց յընչից իւրոց վասն ապագային։

Avanzatíccio, գոյ. Մնացորդք. մնացուած։ սնոնդ։ փալաբ։ ած. Մնացորդ։

* Avanzátile, հ. Աւելի. աւելորդ։

Avanzáto, ta. Աւաւելեալ. օգտեալ. զարգացեալ. եւն։ Իւէրի վարմալ։ avanzato in età. բանգմանեայ. հասակաւոր. հնացեալ աւուրբք։ Էաւլբ։ Էաւլբեան։ l'anno già avanzato. ամք ծերութեան։ notte ben avanzata. խոր գիշեր։

Avanzatóre, ար. Շահող։ ամենցուցիչ։

* Avanzétto, նուազ. Մնացորդ փոքր, սակաւ։

* Avanzévole, հ. Աւելորդ. աւելի։

Avánzo. Մնացորդ. մնացուած. նշխար։ արթբ։ գուսնոր։ շահ. օգուտ։ գաղանձ. քիայպա։ del vino, եւն. մրաբ գինոյ։ d'avanzo, մ. S. Davanzo. Mettere ad avanzi. Համարիլ 'ի շահ։

Avanzúglio. Տես Avanzaticcio.

Avaráccio, ia. վեղծ. Ագահագոյն. ընչաքաղց. կրծ. ծի։ գեր բամանիթար։

Avaraménte, մ. Ագահութիւն. կծծութիւն։ անձկանօք։

Avarétto, ta. նուազ. փոքր մի ագահ։

* Avarézza. Ագահութիւն։

* Avaría. Բաժանորդութիւն մնատուն։ (է հաչիւ և բաժանումն մնատուց մնացեալ՝ նուրան՝ զոր յալեկոծուն ընկեցիկ առնեն 'ի ծով։)

Avarissimaménte, մ. գեր. Անհնարին ագահութիւն. յոտին կծծութիւն։

Avarízia. Ագահութիւն. կծծութիւն։ բամանիթար. նեղեաս։ նուազ. ճիշդ։

Avaronáccio, Avaróne. Տես Avaraccio.

Audáce, հ. Յանդգնութիւն։ ժպիրհ։ դիմանակ. քիւրիպ. ճիրաթիւ։ համարձակ։

Audáceménte. Audacissimaménte. Տես Arditamente.

* Audacétto, ta. նուազ. փոքր մի յանդգնութիւն։

Audácia. Յանդգնութիւն։ ժպիրհութիւն։ դիմանակութիւն։ քաջալերութիւն։ համարձակութիւն։ ճիսարէթ։

Audacíssimo, ma, գեր. Յանդգնագոյն։

* Audiénte, հ. Լսող. որ լսէ։

Audiénza, Audiénzia. Լսելութիւն. լուր։ Իւլիմէ։ լսելիք։ dare audienza. ունկն դնել բանից ուրուք. մատուցանել ականջ լսելիս։ (ասի զիշխանաւորաց։) պարսկաբնարմաք։ aver audienza. խօսել ի ուսանք։ պարսկարմաք։ audienza. ունկնդիրք։ avere una bella, e grande audienza. ունել ունկնդիր բազում։ Audienza. լսարան։ տեղի ունկնդրութեան, կամ խօսակցութեան։

Audíre, է. բաս. լաթին։ Լսել։

Audíto, գոյ, ած. Տես Udito.

* Auditoráto. Ունկնդրութիւն։ (ի՝ պաշտօն ունկնդրի։)

Auditóre, ար. Լսող։ ունկնդիր, կամ յիշեցուցիչ։ կամ պաշտօնեայ աղերսագրաց։ (պաշտօնատարողք, որ ազգ առնէ, կամ խորհուրդ տայ իշխանին 'ի վարձարարել, կամ 'ի պատժել։)

Auditório, գոյ. Լսարան։ տեղի ունկնդրութեան։ ունկնդիրք։

Auditório, ia, ած. Լսողական։

Ave. է բաս. լաթին։ ՊՀզ. լեր։ կեցցէս։

* Avelenáre. Տես Avvelenare.

Avélia. Փոքրուն ինչ, որ կոչի և Velia, Cazzavela.

Avellána. է բաս. լաթին։ Կաղին։ Քընարբ։

Avelláno. է բաս. լաթին։ Կաղնի։ Քընարբ ագանք։

Avéllere. է բաս. լաթին։ 'ի բաց կորզել. խլել։

Avéllo. Գերեզման։ գերեզ։

Ave María, Avemmaría. Ողջոյն քեզ մարիամ. ողջունատուութիւն գաբրիէլեան։ զանգակահարութիւն գաբրիէլեան ողջունատուութեան։ Avemmaria de' morti. Զանգակահարութիւն 'ի մահուան ուրուք։

Ave Marie. Փոքրագոյն հատք վարդաստանին։

Avéna. Սրինգ հովուական։ գաւլ։ զարսակ։ խաչք։

* Aventáre. Տես Allignare, Crescere.

Avénte, հ. Ունող. որ ունի. ստացող։

Avére, ն. Ունել։ վար օլմաք։ գտանել. 'ի ձեռս բերել. ստանալ։ պարսմաք. մալիք օլմաք։ համարիլ. գրել։ սայմաք։ բարնմաք։ եզ. գալ. կալ։ օլմաք։ ebbevi di quegli. եղեն, կամ գտան անգ ոմանք։ quivi non avea falcone. ասա չկայր բազէ։ Ստանալ ինչս. լինել ընչեղ։ io ho avuto da lui. ի՝ ho avuto avviso. լուայ 'ի նմէ։ per lettere s' ebbe. ծանուցաւ, կամ ազգ եղև թղթովք։ հանաչել. խանալ. հասու լինել։ բանբմաք. պարսմաք։ Avere, յ. Ebbero tagliata la testa. Հատան գլուխք նց. գլխատեցան։ ne hai, ne hai, կամ ne fa, ne fa. (է ոՀ ինչ. զոր խաղակիցք ասեն յաւարտ խաղոյն.) հաւասար եմք. հաւասարայն յաղթող գտաք։ հաղթաւ։ avere a avere, կամ da avere. լինել պարտատէր, կամ փոխառու։ պարտաք օլմաք։ aver a fare, կամ aver a leggere, եւն. հանդերձեալ է իմ, կամ քո, եւն, առնել. ունիմ ընթեռնուլ. ընթեռնելոց եմ, եւն։ էպէնէյիմ. օգտայանալ։ aver da fare, կամ aver che fare. ունել ինչ առնել։ aver da leggere, կամ aver che leggere, եւն. ունել ինչ յընթեռնուլ։ aver da vivere, կամ da mantenersi, կամ aver con che vivere, եւն. ունել պարբերնս, կամ զոգեսպահիկն։ էնէրնէնէյի օգտաք։ aver che fare con uno, կամ con una. գիտել զայր, կամ զկին։ aver a se, կոչել առ ինքն։ Avere. Հայթայթել. հոգալ։ լսել։ առնուլ. ընդունիլ։ averla con uno. զարիլ, կամ բարկանալ ի ուսանք։ aver per nulla. առ ոչինչ համարիլ։ ինչ էնէրինէ սայմաք։ avere a grado, a sdegno, avere amore, եւն. տես 'ի կարգին։ che hai che taci? զի՞ է՝ զի լռես։ che hai pazza? զի՞ է քեզ անմիտ։ io ho nome Pietro. պետրոս է իմ անուն։ che hai tu, che fare con colui? զի՞ կայ քո և նոր։ non ho che fare di lui. չունիմ ինչ պէտս նմա։ չեմ ինչ կարօտ նմա։ non aver che fare. լինել դատարկ. կալանգործ։ Avere եղեալ յատաջոյ աներևոյթ բայից մասնիկամբքս a, da, che, տայ նշ զնշանակութիւն ապառնւոյ ընդունելուն։ որ։ io ho a dire. ասելոց եմ. ունիմ ասել. հանդերձեալ է իմ ասել։ գէյէնէյիմ։

Avére, ար. Գոյք։ ինչք։ ստացուածք։ մալ։ ռզք։

* Avérno. Դժոխք (հեթանոսաց։)

Aversióne, ի. Աւելուն. ընդդիմութիւն. զղջութիւն։

Avértere, ն. 'ի բաց դարձուցանել։

Áuge, ի. Ծագ. (ի՝ ասասելաբ" է բարձրագոյն ծայրն բարձրացեան ասասելոյ) գագաթն. կատար։

* Augellatóre, ար. Տես Uccellatore.

Augellétto, Augellíno, նուազ. Փոքրուն փոքր։ գոնչիկ։

Digitized by Google

Augéllo. է բառ բանապ. թռչունն. հաւ: գոչ: augelli, կամ augei. յոգ. թռչունք:
Auggiáre, Auggiáto. Տես Aduggiare, եւն:
Augnáre, ն. Հատանել եղնդնաձև, կամ առ 'ի չեղ (զիայտս, եւն:) կոչի և tagliare a schifa, կամ in tralice, կամ a ugna.
Augnáto, ta. Հատեալ եղնդնաձև, կամ առ 'ի չեղ:
* Augnatúra. Հատումն եղնդնաձև:
* Augumentábile, հ. Աճական. ածեցական:
Augumentáre, Auguménto, եւն. Տես Aumentare, եւն:
* Augumentatívo, va. Աճեցուցիչ. աստուածին:
Augurále, հ. Հաւահմայական. հաւահմայուն:
* Auguránte, հ. Որ լինի հաւահմայ. հաւահմայ:
Auguráre, ն, և լ. Augurársi, յ. Հաւահմայ, կամ հաւահարց լինել: քաղ ապագ: * Բարիս մաղթել. ումեք. մաղթել զբարեյաջողուն: մոգա. բէ։ բէ։ բէ։
Auguráto, ta. Տես Augurare.
Auguratóre, աբ. Auguratríce, էգ. } Հաւահմայ. հաւահարց:
Augure, աբ. Aúguro, աբ. }
Auguriáre. Տես Augurare.
Augúrio. Հաւահմայք. հաւահմայութիւն. դուշակիւն: քաղ: տես և Ventura. Pigliar, կամ far augurio. Հաւահմայ լինել:
Augurióso, Augurióso, sa. Որ հաւատայ հաւահմայից. մնասպաշտ: bene, կամ male auguroso. բարեգուշակ. բարենշան, կամ չարագուշակ:
* Augustále. Տես Agustale.
August_íssimo, ma. գեր. Օգոստափառ. օգոստատարեալ:
Augústo, ածական. Օգոստոս. (է պատուհանուն կամ սերոց:) ոգեպարելիս. հիմայոն: արքազան. արքայ. մեծ. արժանափառ. օգոստափառ: փրկիչ: Augústa, էգ. Օգոստատիրուհի:
Avidaménte, մ. Անձկանաք. փափաքմամբ. անյագ:
Avidíssimo, ma. գեր. Բաղձանաքաղձ:
Avidézza, Avidità. } էգ. Իղձ. անձուկ.
Aviditáde, Aviditáte. } բաղձանք. տենչաբաղձանք:
Ávido, da. Փափաքող. ընձակաթ. սիրող: արդ. ագան: avido di danarii. ընչասէր: d' onori. պատուասէր. պատուամոլ:
* Avironáre, եւն. Տես Circondare, եւն:
* Avíto, ta. Ժառանգական. հայրենի. նախնեաց:
Áula. Աղբունիք. պալատ արքունի:
* Aulédo. Սընդաղար:
* Aulénte, * Aulíre, եւն. Տես Odoroso, Olire.
Aúlico, ca. Պալատական. արքունի (խորհրդական:)
* Aulifánte. Տես Elefante.
Aumentaménto. Տես Aumento.
Aumentánte, հ. Աճեցուցիչ:
Aumentáre, ն. Աճեցուցանել. բազմացուցանել. առաւելել. ընդարձակել: արիբմա: Aumentársi, յ. Աճել. աստուածանալ. զօրանալ. զայրանալ (սխալեն:) արիմա. ապա:
Aumentatívo, va. Աճեցուցիչ: աստուածական (մասնիկք:)
Aumentáto, ta. Աճեցեալ. աճեալ. յաւելեալ:
Aumentatóre, աբ. Aumentatríce, էգ. Աճեցուցիչ. Զարձակիչ
Aumentazióne, էգ. Auménto. Աճումն. առաւելութիւն: արիմա։ բէ։
* Aumettáre, Aumettársi. Տես Umettare, եւն:
* Aumiliáre. Տես Umiliare.
Aunánza, Aunáre. Տես Adunanza, եւն:
Auncicáre, ն. Յափշտակել. գողանալ:
Auncinársi, յ. Թռչիլ. կամ կորանալ ճանկաձև:
Aunghiáre, Aunghiatúra. Տես Augnare, եւն:
Avo. Տես Avolo.
Avocáre, ն. է բառ օրէնագիտաց. Փոխադրել հրամանաւ դատաւոր յայլ ատեան:
* Avocoláre. Խօսել: կուրացուցանել:
* Avólo. Պայ:
* Avogadare. Տես Avvocare.
* Avogádo. * Avogáto. Տես Avvocato.
Avogáro. Սենդիկոս. պաշտպան. (է անուն ինչ խոհանոցի:)
* Ávola, կամ Nónna. Հանի, (յր մայր հօրն, կամ մօրն:) պէօյիա անա. էպէ:
Avólio. Տես Avorio.
Avolo, Avo. Հաւ. պապ. (յր՝ հայր հօրն կամ մօրն) պէպէ:
* Avolteráre, եւն. Տես Adulterare, եւն:
Avoltójo. Անգղ: ոգիպապ:
Avório. Ժանիք փղայ. փղոսկր: Քիլ պիլի: d' avorio, ածական. 'ի ժանեաց փղոսկրեայ: ոսկեսակ յոյժ:
Avorniéllo, Avórnio. Է տեսակ ինչ Frassino անուանեալ ծառոյն:
Áura. Սիկ. սիւդ. հողմն քաղցրաշունչ: բիւրեկեաց: օդ: նպաստ. շնորհ: aver l' aura del popolo, della Corte, եւն. ունել շնորհս առաջի ժողովրդեան, կամ յարքունիսն:
Auráre. Տես Inaurare.
Auráto, ta. Ոսկեզօծ: ոսկեգոյն:
Aurélia, կամ Crisálide, էգ. Որդն փակեալ յիւրում բաժրոմի. յր՝ իր խօղալախին մէջը. կոչի և Ninfa. յր՝ Հարսնեակ:
Áureo, ea. Ոսկի. ոսկենման. ոսկեգոյն: ալիքնման: regola aurea, կամ regola del tre. ոսկեղէն կանոն. կանոն երից. (է թռուաբանական կանոն ինչ հանեմատուն.) Leggénda aúrea. վարեմի վարք ինչ ուրց:
* Auréola. Պսակ փառաց, կամ ոսկի արքայ. (է սատիանն ինչ փառաց՝ որով ուրք զանազանին 'ի միմեանց:)
Aurétta, նոմ. Սիկ քաղցրաշունչ. օդ բարեշունչ:
Aurícola. Բլթակ ականջ:
Auricoláre, հ. է բառ անդամոց. Ականջ. ականջաց: díto auricoláre. Ճկոյթ:
Auricóme, ածական. Ոսկեհեր. ոսկեվարս:
* Aurícula. Տես Auricola.
* Auriculáre, հ. dito auriculare. Ճկոյթ. confessione. ականջալուր, կամ խորհրդական խոստովանութիւն:
Auríga, աբ. է բառ բանապ. Կառավար:
Aurino, na. ոսկեգոյն. Ոսկի. ոսկենման:
Aurispício. Ընդերահմայութիւն. գուշակութիւն:
Aurizzáre. Տես Origliare. Լինել ոսկի. փոխիլ յոսկի:
Áuro. է բառ բանապ. Ոսկի: ոսկի անօթ:
Auróra. Առաւղայս. այգ: լինդ սապակ:
Ausáre, ն. Սովորեցուցանել: լ. Սովորուիլ գոլ. յ. Սովորիլ:
Ausáto, ta. Սովորեալ. սովոր:
* Ausiliáre, հ. Օժանդակ. օգնիչ:
Ausiliário, ia. Օգնական (զօրք:)
Ausiliatóre, աբ. Օգնական. ձեռնտու:
Ausílio. Օգնութիւն. օժանդակութիւն:
Áuso, sa. Համարձակեալ. իրեկեալ:

Digitized by Google

Ausónia. է բառ բանապ. Աւզոնիա. իտալիա:
* Ausónico, ca. Աւզոնեան. իտալացի:
Aúspice, աբ. Վերակացու հարսանեաց (՝ի կողմանէ փեսային:)
Auspício. } Հաւանութիւն. գուշակութիւն. նշան
Auspízio. } ապագայ իրաց: ֆալ: նպաստ. օգնութիւն. շնորհք. պաշտպանութիւն: էաբրմ. ինայէր. լուրֆ: ցանկութիւն. իրմ:
Austeraménte, մ. խստաբար. խստամբերութիւն. ծանրաբար. անաչառ:
Austerità, - táde, - táte, էգ. Տոպութիւն. դաժանութիւն: էրիւէթ: խստութիւն. խստամբերութիւն. դաժանութիւն. սերիւէթ:
Austéro, ra. Austeríssimo, ma. Տոպով. բարկ: էրիւ. սարդ: խիստ. դաժան. անաչառ. սաստիկ: դէսպէտն. սերբ. uomo d'una vita austera. այր խստամբեր, խստակրօն:
* Austório. Աշոթ ինչ զոհից նախնեաց նման փոքրիկ դուլի:
Austrále, հ. Austríno, na. Հարաւային. հրեոյ:
Austro. Հարաւ. հողմն հարաւոյ: լեռոս:
Autenticaménte, մ. Վաւերաբար. վաւերապէս ըստ օրինի:
Autenticáre, ն. Վաւերացուցանել. վաւերական առնել. հաստատել:
Autenticáto, ta. Վաւերացեալ. վաւերական եղեալ:
Autenticazióne, էգ. Վաւերացուցանելն:
Autentichíssimo, ma. գեր. Վաւերագոյն. քաջ վաւերական:
* Autenticità. Վաւերութիւն. վաւերականութիւն:
Auténtico, ca. Վաւերական. վաւեր: սահիկ. աւրի: per autentico, մ. վաւերաբար:
* Autocéfalo. Ինքնագլուխ. (առ յոյնս ասիւր զեղծաց որք չէին ի պատրիարգաւ:)
* Autógrafo, fa. Ինքնագիր. գրեալ ձեռամբ իւրով:
* Autóma, աբ. * Autómato. Ինքնաշարժ մեքենայ:
* Autonomía, Ինքնօրինութիւն. (է ազատութիւն վարելոյ սեփական օրինաք:)
* Autónomo, ma. Ինքնօրէն:
Autóre, աբ. Գոտակ. նախագոտակ: ֆէյգամ իրիճ: հեղինակ. մատենագիր: մարարիչ. հաստատիչ. առաջին պատճառ: առաջնորդ. պատճառ: ոէպէպ: egli è l' autore della sua fortuna. անձամբ անձին գործեաց զիւր բարեբաստութիւն: autor d'un delitto. գործօնեայ չարեաց:
Autorévole, հ. Autorevolíssimo, ma. Որ ունի զիշխանութիւն, կամ զհեղինակութիւն. արժանահաւատ. բարեհամբաւ. ծանր. ծանրաբարոյ:
* Autorevolménte, մ. Իշխանութեամբ. հեղինակութեամբ. տիրաբար:
Autorità, - táde, - táte, էգ. Հեղինակութիւն. իշխանութիւն. կարողութիւն: գոռգրէն. իրիրպար. ոչ: համարումն. յարգ. մեծարոյութիւն: իրիրպար: բան մատենագրին. վկայութիւն հեղինակին:
* Autoritativaménte, մ. Տես Autorevolmente.
Autoritatívo, va. Տես Autorevole.
Autorizzáre, ն. Տալ զհեղինակութիւն. զիշխանութիւն, կամ զկարողութիւն. հաստատել: յ. Լինել հեղինակ:
Autorizzáto, ta. Տես Autorizzare.
Autríce, էգ. Հեղինակ. կին մատենագիր:
* Autro. * Autrúi. Տես Altro, Altrui.
Autunnále, հ. Աշնանային: հիոզէն:
Autúnno. Աշուն: հիոզ:
* Avvallaménto. Բրումն. խոռոչ:
Avvalláre, ն. Իջուցանել. մղել՝ ի վայր: խոնարհեցուցանել: ընկենել: լ. Իջանել: յ. Հոսիլ՝ ի բարձանց. դահավէժ անկանիլ (գետոց:)
Avvalláto, ta. Իջեալ. խոնարհեալ. ևն:
Avvaloraménto. Զօրացուցանելն. զօրութիւն:
Avvaloráre, ն. Զօրացուցանել. քաջալերել: գաղիրի վերմէ: ս. և Avvalorársi, յ. Զօրանալ. աշխատիլ. խրախուսիլ: գուվէրլէնմէ. արիմաք:
Avvaloráto, ta. Զօրացեալ. խրախուսեալ:
Avvampaiménto. Բոցակիզութիւն. բորբոք. բոց:
* Avvampánte, հ. Բոցակիզող. բորբոքեալ. բոցավառ:
Avvampáre, լ. Բոցակիզիլ. խանձողիլ. բորբոքիլ. տաքնալ: էանմաք: ն. Աշրել. բորբոքել: էաքմաք:
Avvampáto, ta. Բոցակիզեալ. վառեալ. տաքեալ:
* Avvangáre, լ. Ի դէպ յաջողել:
Avvantaggiaménto. Տես Avvantaggio.
Avvantaggiáre, ն. Avvantaggiársi, յ. Օգտիլ. շահիլ. առաւելուլ. լինել՝ ի վիճակ լաւագոյն: էյի օլմաք. ֆայդա էլմէք:
Avvantaggiáto, ta. Լաւագոյն (տեղի:) ընտիր (զօրք:)
Avvantággio. Օգուտ. շահ: ֆայդա:
* Avvantaggiosaménte, մ. Օգտիւ. յօգուտ:
* Avvantaggióso, sa. Շահաբերիր. օգտակար:
Avvantaggiúzzo, նոմ. Իրոյն օգուտ. շահ սակաւ:
* Avvantársi, յ. Vantársi. Պարծիլ:
Avvedérsi, յ. Զգալ. խմանալ. ճանաչել. տեսանել: պուլմաք: far avvedere. զգացուցանել. ազդ առնել: պուլդուրմաք:
* Avvedévole, հ. Տես Avveduto.
Avvediménto. Խոհականութիւն. գաղտուն մտայոյսառաջատեսութիւն. կորովամտութիւն. զգուշութիւն: ագիլլիքլէր:
Avvedimentóso, sa. Տես Avveduto.
Avvedutaménte, մ. Avvedutissimaménte. Խոհեմաբար. խմաստնաբար. զգուշութիւն: ագիլանէ. սագիանաբաք: meno avvedutamente. անզգուշաբար.
Avvedutézza. Տես Avvedimento.
Avvedúto, ta. Avvedutíssimo, ma. Յառաջատես. զգուշաւոր. աչալուրջ. խոհական. խմաստուն. զգօն: ագիլլը. էհօլիս ալէբ: fare avveduto. ազդ առնել. զգացուցանել: պուլդուրմաք:
Avvegnachè, Avvengachè, } Թեպէպէտ. Թէ
Avvégna, Avvegnadiochè, } տկամ և: ֆարազէ: որովհետև. զի. քան զի: էնանդիս:
* Avvelenaménto. Թունաւորութիւն:
Avvelenáre, ն. Թունել. Թունաւորել. դեղակուր առնել: էհիրլէնմէք: տես և Appuzzare. ապականել: Avvelenársi, յ. Դեղ մատուցանել. դեղակուր լինել: էհիր ալմաք:
Avvelenáto, ta. Թունաւորեալ: animo avvelenato. կատաղի. զայրագին:
Avvelenatóre, աբ. Թունաւորիչ. դեղատու:
* Avveleníre. Տես Avvelenare.
* Avvenánte. Տես Avvenente.
* Avvenenáto, ta. Թունաւորեալ. դեղեալ:
Avvenénte, հ. Ընդեղ. բարետեսիլ. վայելուչ. շնորհաւոր. շնորհալի. համեստ: փիլէր:
Avvenenteméntе, մ. Վայելչաբար. դեղեցիկս: ի պատշաճի:
Avvenentézza, Avvenénza. Գեղեցկութիւն. վայելչութիւն: հիուէլլիք:
* Avvenévile, Avvenévole, հ. Տես Avvenente. անկաւոր. պատշաճ. պատեհ: ճոխ:
Avvenevolággine. Տես Avvenenza.

Avve-

Digitized by Google

Avvenevolézza. Գեղեցկութիւն. վայելչութիւն:
Avvenevolménte, մ. Գեղեցիկս. վայելչաբար: Հաճելի:
Avvengachè, Avvengadiochè. Տես Avvegnachè.
Avveniménto. Դիպուածք. անցք. արկած: գալ. եկիլ: գալուստ: ելելիք: հոսում:
Avvenire, լ. Դիպ լինել. ոլորտանել: պատահել: ելանել. շատապ ելանել. պատահար երթալ: գալ. լինել: bene. յաջողիլ: male. ոչ յաջողիլ: Avvenírsi, յ. Հանդիպել. ուսանք. ընդ առաջ լինել. գտանել զոք: օգտագործ: պատուհանել. յարմարիլ: ճայրեալ օրմ: le avviene ogni cosa maravigliosamente. նա բնաւորեալ է առ ամ ինչ. նմա ամ ինչ յարմար է:
Avvenire, գոյ. ա. Ապագայ. ապառնի. ապագայ ժամանակ. ապագք: ելեւէնք: պէտք. օգնք: in, կամ all' avvenire. per l'avvenire. յապագայս. առ յապագս. առ յապագ. յետոյ: պանդան ոնդրա:
Avvenitíccio, ia. Լիկ. եկամուտ: նորոգ (սեր:)
Avventaménto. Արձակումն (նետից, եւն.) ձգումն:
Avventáre, ն. Արձակել (նետս.) ձգել: ասիմատ: Avventársi, յ. Ի վերայարձակիլ: սիրաբաղ երթիլ: Արմատանալ. առնել:
* Avventatággine, լգ. Յանդգնութիւն. ի դրծոյ. անխոհեմութիւն. գահավէժ բերումն:
* Avventataménte, մ. Յանդգնաբար. անմտաբար:
Avventatéllo, ածական. և գոյ. նոմ. Անխոհեմ. փոքր մի յանդուգն. անմիտ:
Avventáto, ta. Արձակեալ. ընկեցեալ: անխորհուրդ. յանդուգն. անմիտ:
Avventízio, ia. Եկամուտ (սոսացուածք:) եկ:
Avvénto. Լիկ. գալուստ: ելելիք: աւուրք յաջքան զծնունդն քրիստոսի:
Avventóre, ա. Եկաւոր, կամ յաճախորդ, կամ վաճառորդ (ՅԻ՝ որ սակաւ գնեմ ինչ յումեքէ:) գնորդ:
Avventúra. Պատահար. դիպուածք. անցք: գալուստ: արկած. գոյեալգումն: պէտք: վտանգ: all' կամ per avventura, մ. Ի դիպաց. Ի դիպաց իմն:
Avventurársi, յ. Ի վտանգ արկանել. զանձն: Avventuráre, ն. Ի վտանգ արկանել: * Տես և Felicitare.
Avventurataménte, մ. Avventuratissimaménte. Բարեբաստութեամբ. յաջողակս: բաղձալի:
Avventuráto, ta. Բարեբաղդ: բաղձալի:
Avventurevolménte. Տես Avventuratamente.
Avventuriére, գոյ. և ածական. ա. Տես Venturiere.
Avventurosaménte. Տես Avventuratamente.
Avventuróso, sa. Բարեբաղդ: բաղձալի: տես և Venturiere.
Avvenúto, ta. Պատահել, եւն. տես Avvenire.
Avveraménto. Ճշմարտումն. հաստատումն:
Avveráre, ն. Ճշմարտել. ստուգել. հաստատել: բաւականանել: յ. Տես Accertarsi.
Avveráto, ta. Ճշմարտեալ. ստուգեալ:
Avverbiále, ածական. մ. Մակբայի. որ է ոգի զմակբայ:
Avverbialménte, մ. Մակբայօրէն. ոգի զմակբայ:
Avvérbio. Մակբայ. ստորոգ: դարձ:
Avverdíre, ն. Դալարացուցանել:
Avverificáre, ն. Ստուգել: տես և Aggiustare.
* Avveritáre. Տես Avverare.
Avversaménte, մ. Զախողակի. Ի հակառակս:
Avversáre. Տես Opporsi.
* Avversária, լգ. Թշնամի. հակառակորդ:
Avversário, գոյ. Թշնամի. հակառակորդ: դիմադրեալ. հաստատակաց Թշնամին. գեւ:
Avversário, ia. ածական. Հակառակ. ներհակ.
* Avversativo, va. Ներհակական, կամ անմտանական (շաղկապք:)
Avversatóre, ա. Avversatríce, լգ. Հակառակող. հակառակորդ. Թշնամի: հաստ:
Avversazióne, լգ. Ընդդիմանալ. ներհակաւել. հակառակուել: դարձեալ: հանդիպումն: գտանել զոք: օգտագործ: պատուհանել. յարմարիլ: ճայրեալ օրմ: le avviene ogni cosa maravigliosamente. նա բնաւորեալ է առ ամ ինչ. նմա ամ ինչ յարմար է:
Avvérso, sa. ածական. Հակառակ. ներհակ. Թշնամիս դարձեալ: հակադիր. հակադրեալ. հանդիպակաց: parte avversa. միւս կողմն. ընդդիմակողմն: գներ fortuna avversa. լինել դժբաղդ:
Avvérso, նա. խնդրել զոք. Ընդդէմ. հակառակ: յանդիման: հանդէպ: դարձեալ:
Avverténtе, գ. Զգուշաւոր. խոհեմ. յառաջաբաս. մտադիր. արաւորեալ: ելեւէնք աւրէ. ատելեալ:
Avvertenteménte, մ. Զգուշեալ. խորհրդով. դիտամտիւ:
Avverténza. Զգուշութիւն. արաւորութիւն. մտադրութիւն: ելեւէնք աւրէլեալք:
Avvertiménto. Զգուշութիւն. ազդարարութիւն. ծանուցանելի. խրատ: հապեր. եղիսեր:
Avvertíre, ն. Զգուշել. ազդ առնել. ծանուցանել. զգայուցանել. խրատել: հապեր վերմէ: եղիսեր վերմէ: լ. Խորհիլ. զմտաւ ածել. քննել: փիլիսոփայել:
* Avvertitaménte. Տես Avvertentemente.
Avvertíto, ta. Զգուեալ. եւն: stare avvertito, կամ զգոյշ. կամ անձնապահ:
Avvezzaménto, Avvezzatúra. Սովորութիւն:
Avvezzáre, ն. Սովորեցուցանել: աւրէարկեմ:
Avvezzársi, յ. Սովորիլ: աւրէմամ:
Avvezzáto, ta. Avvézzo, za. Սովորեալ. սովոր: աւրէմբ:
Avviaménto. Տես Inviamento.
Avviársi, յ. Յուղի. Ի ճամ անկանիլ: ելանել: յառաջ խաղալ. քաջ յառաջադէմ լինել: իւրեր վարամ: allo spedale. աղքատանալ: Avviáre, ն. Ուղղել զոք առ իմն. առաջնորդել. վարժել: եղանիմ: սկսանիլ: un negozio. յաջողել զգործ ինչ. Ի կատարումն:
Avviáto, ta. Յուղի անկեալ: սկսեալ: վարժեալ. առաջնորդեալ: bottega ben avviata. կրպակ յորում յաճախեն եկաւորք:
Avvicendaménto. Փոփոխումն. փոխանակութիւն:
Avvicendáre, լ. Փոփոխել. փոփոխ գործել: * յ. Փոփոխիլ կարգաւ:
* Avvicendévole. Տես Vicendevole.
Avvicendevolménte, եւն. Տես Vicendevolmente.
Avvicinaménto, Avvicinánza. Տես Avvicinazione.
* Avvicinánte, գ. Մերձեցեալ. որ մերձենայ:
Avvicináre, լ. Avvicinársi, յ. Մերձենալ. մատչել: եռաւորամ: Avvicináre, ն. Մերձեցուցանել. մատուցանել: եռաւորամ:
Avvicináto, ta. Մերձեցեալ. մատուցեալ: եռաւորեալ:
Avvicinazióne, լգ. Մերձենալն. մատչումն:
Avvignáre, ն. Տնկել այգի. կամ որթս: ասմ պիտի: նորոգել զայգին խոպանացեալ:
* Avviláre. * Avviláto. Տես Avvilire, եւն.

Avvi-

Digitized by Google

Avvliménto. Պատաբեկուել: վհատուել:
Avvilíre, ն. Նուազացուցանել. արհամարհել. պատուոյ: բեկանել զսիրտ. լքուցանել. զարհուրեցուցանել: խրեալեի տուոյ: Avvilírsi, յ. Նուազանալ. արհամարիլ. ալեալանոյ: վհատիլ. զարհուրիլ: սրտաբեկ լինել: խրեալեի տրտմիլ:
Avvilitívo, va. Լքուցիչ. զարհուրեցուցիչ (մանաւանդ.):
Avvilíto, ta. Արհամարհեալ. նուազեալ: ալեալ: լքեալ. սրտաբեկ. զարհուրեալ: խրեալեի տրտմ:
Avviluppaménto. Պատատուութիւն. կնճռիւն. խառնուածք. շփոթ:
Avviluppáre, ն. Կնճռել: գոտեցուցանել: պատատել. պատել. փաթաթել. ծրարել: սրմոտ: շուռել. թափարել: Avviluppársi, յ. Տես Intrigarsi. եւ՝ Յանդուգն մտանել. ցգտանել զելս իրացն: լարեալեի պատմոտ: եւ՝ Սրգդայլ լիլ. հաս և խոռ լինել: avvilluppare, և avvilupparsi in amore, հարկանել 'ի սեր: avviluppar la Spagna. պատ. վեր 'ի վայր տանել: խառնակել զամ ինչ:
Avviluppataménte, գ. Խառն 'ի խառն, վեր 'ի վայր:
Avvilupváto, ta. Avviluppatíssimo, ma. Պատատեալ, եմ: խառնաբնդաբ: all'avviluppata, գ. խառն 'ի խառն:
Avviluppatóre, ար. Խառնիչ. խառնարար: խարդեալ: շուռակեր. որ մտգայլի:
* Avvinacciáto, ta. Ամբեր. գինեհարեալ:
Avvináre, ն. Խառնել զգինի ի ջուր ինչ հեղուելի:
Avvináto, ta. Գինեխառն. խառնեալ ի գինոյ: vaso. անօթ ասգորեալ գինեաւ. յորում արեկեալ է գինի: որոյ արբեալ է գինի քաղցրմ. արբեալ drappo. կերպաս 'ի գոյն կարմիր գինեւոյ:
Avvinazzársi, յ. Ընկալ գինի պատակ. զանազանեալ 'ի գինւոյ:
Avvinazzáto, ta. Զոհարմեցեալ 'ի գինւոյ. արբեալ:
Avvincere, Avvinchiáre, ն. Պատել. շղկապատել. կապել: սրմոտ: Avvinchiársi, յ. Պատիլ: սրմոտիլ:
Avvinchiáto, ta. Պատատեալ. պատեալ:
Avvincigliáre, ն. Կապել ողբիւք. յ՝ գալար պատել:
Avvinghiáre, եմ. Տես Avvinchiare, եմ:
Avvínto, ta. Կապեալ. պատեալ. գալար:
Avviottoláre, Avviottolársi. Տես Avviare, եմ:
Avviságlia. Հակառակութիւն. Հակառակարարս:
Avvisaménto. Լուր. հանգիստ. բան: խոհակ. գուշակութիւն. տես և Avvisaglia. հայեցուածք. նեղութիւն:
Avvisáre, ն. Ազգ առնել. ծանուցանել. զգայացուցանել. նշանակել. հասել եմ: գուշակել: գինել. գիտել զինի. հայել քաղ. կամ մանր պատմել. հանգիստ. հայել 'ի մտաց. լրտեսել. ուսանել: հաստատել: գիտել (՝ի նպատակին:) նիշան գնել. տեսանել. նայել. հարցանել. ուսանել. սրտուցանել. հարցանել: տես և Divisare, ն. և Avvisarsi, յ. Գուշակ. հանգիստ. խոհակ. հրամանի լինել. [illegible] հասարիլ. գուշակ. զանազանել: եւ՝ պատրաստիլ. եւ՝ 'ի գիտի հարկանել. բանիլ Ը [illegible]: եւ՝ միանալ յոգիլ: և. հոգիլ: avvisarsi alla battaglia, հակառակիլ 'ի պատերազմ:
Avvisataménte, գ. Խիստանդաբար. յուսակալաբար. զգաստաբար. հանգիստաբար. գիտնական:
Avvisáto, ta. Ազգեալ. եմ: տես և Avveduto. հայեցեալ. պատրաստ: far avvisato. հասցեալ առնել. ազգ առնել. ծանուցանել: գուշակեալ:
Avvisatóre, ար. Avvisatríce, ի. Ազգաբար. ծանուցիչ. կշռագուշակ:
Avvisatúra. Հայեցուածք. հայեցք:
Avvíso. Կարծիք. զարկ. գաղտնի: խնդիր: խորհուրդ. մտածութիւն. միտք: գիտէ: լուր. համբաւ. ծանօթութիւն. ծանուցանել: հայեր: ազգուն. խրատ. խորհուրդ: էջ՝ 'ի: essere avviso. թիմիլ. երեալ: star su l'avviso. կալ զգայլ. կիր անձնամատ: avviso al Lettore. ծանուցանել, [illegible] յաւելուածն առ ընթերցող մատեանին: a mio avviso. ըստ իմում կարծեաց: * stare sull' avviso. զգուշանալ անձին: lettera d'avviso. գիր ցուցարար:
Avvistáre, ն. Տեսիլ. ակնարկ. հայել մանր. գիտել:
Avvistáto, ta. Գիտեցեալ. ջանալ: ջանալ: գիտեալ:
* Avvísto, ta. Զգաստ. խոհեմ. շրջահայեաց:
Avviticchiaménto. Պատատուութիւն:
* Avviticchiánte, հ. Պատատիչ. որ պատատի:
Avviticchiáre, ն. Պատատել. որ զխիզբ. պատատել: սրմոտ: յ. Շաղապատիլ. պատատիլ: սրմոտիլ:
Avviticchiáto, [illegible] Պատատեալ. շաղապատեալ:
Avvitoláto, ta. [illegible] զիսյա սրմոտ անհարթ:
* Avvivaméntо, Կենդանացուցանել. զօրացուցանել. քաջալերութիւն:
Avviváre, ն. Կենդանացուցանել. զօրացուցանել. խրախուսել: գուսանել: յ. Կենդանանալ. զօրանալ. արծարծիլ (հրոյ:) [illegible] * Avvivare, Պատրաստել. զհրահանգեալ (առ. ծանել ոսկեալ 'ի հուր:)
Avviváto, ta. խրախուսեալ. զօրացեալ. եմ:
* Avvivatójo. Գործի ինչ ոսկեզօծելոյ հրով:
* Avvivatóre, ար. Խրախուսիչ. քաջալերող:
Avvizzáre, Avvizzíre, ն. Թուշնիլ. [illegible] ցանկալի (պտղոյ:) սլմոտ:
Avvizzáto, Avvizzíto, ta. Թարշամեալ. եմ:
* Avúnculo. Քեռի:
* Avvocádo. Տես Avvocato.
Avvocáre, ն. Ասել. փաստաբանել. պաշտպանել զգան ուրուք: * Յինքն. կիր յանձն խոսք առնել զգ. սա խրեալ:
Avvocaría. Փաստաբանութիւն:
Avvocáta, Avvocatríce, ի. Պաշտպան:
Avvocáto, Avvocatóre, ար. Փաստաբան. Հանդամանք գաղտի: Ելելիւք գալ. գալ ելելի. վերել. պաշտպան:
Avvocazióne, ի. * Avvocheria. Փաստաբանութիւն:
* Avvocoláre, եմ. Տես Avocolare.
Avvogadáre. * Avvogado. Տես Avvocare, եմ:
Avvogadóre, ար. Տես Avvocato. Իր եւ առանձնական ոք վերնախիտ հարկապատուէ:
Avvogáto. Տես Avvocato.
* Avvolgénte, հ. Պատատիչ. որ պատատի:
Avvólgere, ն. Պատատել. փաթաթել. պատատել: պատպտել. հարկել: ելելիւք: յոգիլ. թափառել: պտղտել: [illegible] Avviluppársi. Avvolgere uno. խարել զոք:
Avvolgiménto. Հարկատուութիւն: պատատուութիւն: խառնեալ. յոգեալ. գրեալ:
Avvolgitóre, ար. Պատատիչ: խարեալ:
* Avvolontaramente, գ. Ըստ կամս. յանդգնաբար:
* Avvolopeáto, եմ. Ցանկացեալ. յանձն. անխոնջ հրդ:

Digitized by Google

Avvolpacchiare, ևն. Տես Avviluppare, ևն։
Avvolpináre, ն. Խաբել աղուէսանման խորամանկութեամբ. պատրել նենգաւ։
Avvolpináto, ta. Խաբեալ. պատրեալ։
Avvoltacchiársi. Տես Aggirarsi.
Avvoltáre, Avvolto. Տես Avvolgere, Avvolto.
Avvoltichiáre. Տես Attorcere.
Avvólto, ta. Պատատեալ։ ոլորեալ։ գալարուն։ ծռարեալ. փաթութեալ։
* Avvoltolataménte, դ. Խուճապաւ. խառն 'ի խուռն։
Avvoltúra. Պատուհածք. մանուհածք. նսեմուն. փոթութուն։
Avúto, ta. Ի անցեալ ընդունելութեան օժանդակ բային Avere.
Auzzáre. ևն. Տես Aguzzare, և Inuzzolire.
Auzzíno. Տես Aguzzino.

AZ

AZadarac, ար. Ծառ ինչ կոչեցեալ և Falso sicomoro, ՝ի սուտ մուշթենի. որոյ պտուղ կարծի թուռաւոր։
Aziénda. Ա. անին գործողութիւն. գործոյք. գործողութիւն. իրողութիւն։ Իշ։ * azienda vitale. կենդանական գործողութիւն։
Azígos. Եզակի. (՝ի անդամալնոց՝ է երակ ինչ, որ չունի ՝ի իւր զնչերակ ոչ զայլ երակս. ուստի կոչի և senza pari, կամ՝ sine pari. ՝ի՝ Անզոյգ։)
Azióne, իգ. Ա. անելութիւն. գործողութիւն։ իր. գործ. գործառնութիւն. իրողութիւն։ Իշ. մասնաւոր։ ճառ. բանախօսութիւն։ aver azione sopra qualche cosa. պահանջել զնչբ իրաւունս. ունել իրաւունս առ իմն։
Ázza. Աղդ ինչ տապարանման նիզակի։
Azzampáto, ta. Որ ունի թաթս ոտից. թաթաւոր։
Azzannáre, ն. Ընդունել ժանեօք. ունել տապամամբք։
Azzannáto, ta. Ընդունեալ ժանեօք։ ծակեալ ժանեօք։
* Azzardáre, ն. Արկանել 'ի վտանգ։ ռիսկիրիսկէ պրպտաւ։ ՝ի՝ 'ի վտանգ արկանել զանձն։
* Azzárdo. Վտանգ։ ռիսկիրիսկէ։
* Azzardóso, sa. Վտանգաւոր։ ռիսկիրիսկէլի։
* Azzeccáre, ն. Հարկանել. վերացուցանել ընձեռն 'ի հարկանել։
Azzeruóla. Azzeruólo. Տես Lazzeruola, ևն։
* Azzicáre, ն. Շարժել. խախտել։ ՝ի՝ Շարժիլ. խախտիլ։
Azzicatóre, ար. Ցաքաշարժ. անհանգիստ։
Azzimársi, ՝ի՝ Պճնապատրաստիլ. սեթևեթիլ. շպարել զանձն։ Azzimáre, ն. Սեթևեթել. պճնել։
Azzimáto, ta. Պճնապատրաստեալ. պճնեալ։
Azziméllа. Բաղարջ. կերակուր կաղմեալ 'ի բաղարջոյ։
* Azzimína. Վերա. ղտակ վերա։
Ázzimo, ma. Անխմոր. բաղարջ։ համաբանաց։
* Azzimuttále, ածական. Դադաթածրեան։
Azzimutto. է բառ արաբական. Դրլուածիր, կամ դադաթածիր։ (է բոլորակ ինչ դադաթածրեն, որոյ անցեալ է դադաթակէտն, և է սուրակէտն՝ հատանել զնորիցն ուղիղ անկեամբք։)
* Azziróne. ար. Դործի ինչ երկրագործաց։
Azzopáre, ն. Կաղացուցանել։ ՝ի՝ Կաղանալ։
Azzoppáto, ta. Կաղացեալ։ կաղ։ ռօքալ։
Azzuffaménto. Կռիւ. պատերազմ։
Azzuffársi, ՝ի՝ Կռուիլ. պատերազմիլ. մարտնչիլ։
Ձեռնէնէրեր։ Ձեռնէնէրեր։ col vino. ընկեալ գինի սատակեալ։
Azzuffáto, ta. Կռուեալ. մարտուցեալ։
Azzuffatóre, ար. Կռուաբեր. կռուարար։ գաղանաբար։
Azzuólo, ածական. Ա. ղդ կապուտակ։ գոյն մանի։
Azzureggiáre, ՝ի՝. Հարկանել 'ի կապուտակ։ մանի էլմամ։
Azzurríccio, ia. Azzurrígno, na. Azzurríno, na. Azzúrro, ra. Azzurrógnolo, la. Turchino, na. } Կապոյտ։ կապուտակ։ մանի։ ամանի։ (ասի զայնմ գունոյ՝ որ է փոքր մի առաւելեալ մղդ քան զերկնագոյնն։) Azzurro oltramarino. Ի աղդ ինչ մղդ կապուտակի։

B

ար. Պն. պէ. (է երկրորդ գիրն 'ի կարգի խուալական այբուբենից. և է ՝ի ծորդատառ է գրոյն V. ուստի և գրին միապէս. Serbare, և Servare. Voce, և Boce, Nervo, և Nerbo.)

BA

Babbáccio, Babbacióne, ար. Գոյ. Աղուհաշ. պարզամիտ. ապուշ. անմիտ. խօթամիտ. պաղատամիտ։ ահմատ. պէօն. զանչն։
* Babbáno. Babbéo, Babbióne. Նոյն ևն։
Bábbo. է բառ պղայոց. Տատայ. հայր։
Babborivéggoli. ասի Andare a baborivéggoli. ՝ի՝ ոտամ. Ա. ռանալ։
Babbuassággine, իգ. Անմտութիւն. ապշութիւն։
Babbuásso, ածական, և գոյ, ար. Անմիտ. թանձրամիտ. ապուշ։ ահմատ. պէօն։
Babbuíno. Աղդ ինչ կապկի։ կապկադէմ. անմիտ։
Babbúsco, ածական. է բառ ռուսական. Ա. ՝ի՝ և սուռնաբ։
* Babilónia. Բաբելոն։ բաբելոն խառնակութիւն. խառնակութիւն։
* Babilónico, ca. Բաբելոնեան (ժամացոյց. ասի զժամացուցիչ՝ որք սկսանին 'ի միջի ծագմանէ, արեգական մինչև ցմիւս ծագումն։)
Bacalare. Տես Baccelliere. է նա բառ հնգեկան. Այր մեծ, երևելի։
Bacalería. Տես Baccellería. Ա. ՝ի՝ մեծամտութիւն. պարծողութիւն։
Bacáre, ն. Որդնահար լինել. ՝ի՝ ՝ի՝ լինել։
Bacarózzo. Տես Bacherozzo.
* Bacássa, ար. Աղդ ինչ վարքայի, կամ մակուկի։
Bacatíccio, ia. Bacáto, ta. Որդնահար. ՝ի՝ ՝ի՝ վատաւորդ. խօթագին։
Bácca. Տես Coccola.
Baccalà, Baccaláre, ար. Պաքալայ. (է ձուկն ինչ ովկիանոսի, զոր աղեալ՝ չորացուցանեն հոյ մամ։
* Baccalájo. Նա. Պաքալայ ձկան։
Baccaláre. Տես Baccelliere.
* Baccalári, ար, յոգ. Կոտորակք ինչ փայտի բևեռեալ 'ի վրայ տախտակամածի խելացս նաւուն։
Baccanále, ար. Սպանդարամետական պաշտամունք. կամ խաղարկուն։ ածական, և. Սպանդարամետական։
Baccanélla. Խառնաձայն ամբոխ մարդկան։

Bac-

Digitized by Google

Baccanéllo, նուազ. Աղաղակ փոքր, կամ սակաւ։
Baccáno. Անհեթեթի ազատակ. խաւնաձայն բարբառ։ տես և Bordello.
Baccánte, իգ. Պաշտոնեայ բաքոսին, կամ սպասդարապետին։
* Baccariverdeggiánte, հ. Դալարացնել Baccharo անուանել խառուիք։
Báccaro, Bácchera. Է խոռ ինչ, որոյ արմատ է անուշահոտ։
Baccáto. Մոլեալ. կատաղեալ։
Baccellláccio. Մեծ կամ ստուար պատիճ։ տես և Babbuasso.
Baccellería. Է ասոյնման ինչ պատուոյ գրականաց ել մէջ ազակերուսել, և վրդովուսել։ Է և միջին ասոյնման ինչ զինուորական պատուոյ։ Անմուսել. գործ պակասամոխ։
Baccellétto, նուազ. Պատիճ փոքր։ * Պատիճ. (է զարդ ինչ Հարտաբասկեսական 'ի ձև պատնաց ընդոց։)
Baccelliére, ար. Baccelliéro. Ասոյնմանաւոր 'ի գրականուսել, կամ 'ի զինուորուսել։
Baccéllo. Պատիճ ընդոց. (է երկայնաձև պատուանք ինչ՝ յորում գոյանան և առնեն ունդք, կամ բակլայք. սիսեռք, և ն.) ուսմ պաշտուկ։ գոպոտ։ * Թարմ բակլայ պատնաւոր։ Բաղ ֆոլա։ վարոց. առնագի անդամք։ baccello. կամ baccel da vedove. տես Babbaccio. Esser fiori, e baccelli. առաջ. լինել խնդամիտ և գոհ։ distinguere il baccello da' paternostri առաջ. Ճանաչել, կամ ընտրել զանազանս։
Baccellóne, ար. Պատիճ մեծ։ տես և Babbaccio.
* Bacchéa. Տեղի զբօսանաց, կամ խրախուսի։
* Bacchéo, ea. Բաքոսի. սպանդարամետական։
Bácchera. Տես Báccaro.
Bacchétta. Գաւազան. յուսլ։ էպոգ։ գաւազան, կամ նշան իշխանուսի։ governare, կամ comandare a bacchetta. կառավարել ել կամս. հրամայել. իշխանաբար. gittare la bacchetta. հրաժարել 'ի պաշտօնատարուսէ, կամ յիշխանուսէ։ *Bacchétta. Զեռնայեց, կամ յենարան ձեռաց. (է գաւազան ինչ, յոր յեցուցանեն նկարիչք զձեռս իւրեանց 'ի նկարելն։) * Bacchette. գան զինաձորական։ * passar per le bacchette. գանակոծ լինել (զինուորաց։) * bacchetta da vino. Նշան կապեղայի գինեվաճառաց։
Bacchettata. Հարուածք գաւազանի։
Bacchettína, Bacchettíno, նուազ. Գաւազան փոքր։
* Bacchétto, Փոքրիկ պատկեր բաքոսի։
Bacchettóna, իգ. Կեղծաւորել բարեպաշտուհի։
* Bacchettoncíno, na. նուազ. Կեղծաւոր փոքր։
Bacchettóne, ար. Կեղծաւորել բարեպաշտ. կեղծաւոր։ գնաքիբ։ Ա. Թոսքանացիս նշանակէ՝ բարեպաշտոն. Ջերմեռանդն։ ոսքի։ fare il bacchettone. Կեղծաւորել։
Bacchettonería, Bacchettonísmo. Կեղծաւորել բարեպաշտուսի, կեղծաւորուսի։ պաշտոնասիրուսի. բարեպաշտուսի։
Bacchettúzza. նուազ. Փոքրիկ գաւազան։
Bacchiáre, ն. Թոխմախել գաւազանաւ զծառն։ սպանանել։
Bacchiáta, Հարուածն. զարկուածք գաւազանաւ։
Bacchiáto, ta. Թոխմախեալ գաւազանաւ։
* Bácchico, ca. Բաքոսեան. սպանդարամետական։
* Bacchífero, ra. Որ բերէ հատասպտուղս. կամ հատաբեր. (կամ է դաբնին, ձիթենին, և ն։)
Bacchillóne, ար. Տղայաբարոյ. թեթեւամիտ։
Bácchio. Գաւազան։ պէնէն։ fare checchessia, կամ parlare al bacchio. գործել ինչ վայրապար։ հոսսել անմտաբար։ in un bacchio baleno, մ. յական թոխմախել. իսկ և իսկ։
Bachéca. Է տապանակ ինչ՝ ազակի կափարչաւ, յորում ոսկերիչք դնեն զոսկի, և զարկանակաց անոթս 'ի տեսուսն և 'ի վաճառ։ bachéca, կամ bachéco. այր վատ, կամ անպիտան։ անմիտ։
Bacherózzo, Bacherózzolo, նուազ. Որդն փոքրիկ. ճանճ փոքր։ պեօճէն։ թրմեռուր։ բէռեռբ։
Bachiocco. Տես Babbuasso.
Baciabásso. Է բառ ծաղրական. Յարդուսի. ողջոյն։
Baciamáno. Համբոյր ձեռաց։ Յարգուսի. յարգանք. ողջոյն։ պէլամ։
Baciaméntо. Համբոյր. համբուրիչն։ էօֆէոլ։ տես և զրերենն։
Baciánte, հ. Համբուրօղ. որ համբուրէ։
Baciapíle, ար. Համբուրօղ աւազանի օրհնեալ ջրոյն. ցր՝ կեղծաւոր։
* Baciapólvere, ար. Կեղծաւորել բարեպաշտ. կեղծաւոր։
Baciáre, ն. Համբուրել։ էօֆէ։ la mano. համբուրել զձեռն. ողջուսել։ և՝ շնորհս մատուցանել։ il piede. համբուրել զոտս։ (ասի զոսկի քահանայապետաց։) և՝ շնորհ ունել։ baciar básso. խոնարհիլ 'ի համբոյր ոտից։ Baciársi. համբուրել զմիմեանս։ էօֆէոլէ։
Baciáre, ար. Համբուրել։ համբոյր։
Baciáto, ta. Համբուրեալ։
Baciatóre, ար. Baciatríce, իգ. Համբուրօղ։
Bácigno. Տես Bacío.
Bacíle, ար. Տես Bacino.
* Bacílli, ար, յոգ. Բաղաղրածոյ գեղ ինչ 'ի ձև փոքրիկ գաւազանի։
Bacinélla, Bacinétta, նուազ. Կոնք փոքր։ էրէնէ։ * Bacinélla. Անօթ դրամոյ սեղանաւորաց։
Bacinétto. Սաղաւարտ։ գլխանոց։
Bacíno. Կոնք. սաղտ։ լէյէն։ netto come un bacino da barbiere. Զինք ամենեին։ tenere altrui il bacino alla barba. առաջ. հակառակիլ ել ուսեաք աներկիւղ։ e' non torrebbe ad accozzar tre palle in un bacino. առաջ է զնդաց. անպիտան է առ ամ ինչ։ Ընդունարան, կամ աւազան ջրոյ։ * Կոնք. (ել անդամալնեաց է գնատնման խոռոչ ինչ ձագատաձև՝ յառաջակողմեան փորոցս ուղղոյն։ Է և խոռոչ ինչ որովայնի պարունակիչ փամբչաի միջին, արդանդին, և փորոտեաց։)
Báció. Համբոյր։ էօֆէոլ։ dare un bacio a qualcheduno. համբուրել զոք։ էօֆէ։
Bacío. Հիւսիսակողմն. ծմակ վայր։
Baciócco. Տես Babbuasso.
Baciózzo. Է բառ գեղջկաց. Համբոյր ուժգին սիրալիր։
Baciuccáre, Baciucchiáre, ն. Համբուրել սաստկ։
Baciúcchio, նուազ. Մեղմ, կամ քաղցրիկ համբոյր։ խոռ ինչ անծանօթ։
Báco. Որդն. ճանճ։ գուրպ։ báco, կամ báco da séta. շերամ։ էպիսրիսիմ գուրպաց։ far i bachi. բուծանել, կամ պահել զշերամս։ aver il baco di, կամ in, կամ con checchessia. բորբոքիլ, կամ հարկանիլ 'ի սէր իրիք. յօժարիլ առ իմն. սեփականել ինչ անձին։ Bachi. ճանճք, կամ ճանճահարուսի (է սխոռ ինչ տայոց։) սոդոմանն։ aver i bachi. լինել սխուր։ aver il baco con uno. սխոռ ունել ել ումեքէ. խելթ ունել զումեքէ։ far baco, կամ far baco baco. զարհուրեցուցանել զոզայս։ (է խաղ ինչ՝ որում ծածկեալ զերեսս տղայոց՝ ասեն báco báco, կամ báu báu։) * Báco. Է և մակոյկ ինչ գնատոց՝ (մեծ և ասիարակ։)
Bacóco. Է բառ սենեկոց։ Տես Albicocco.

Digitized by Google

Bacolíno. Որդն փոքրիկ. ՀՀի մանր: պէօՀՀ:
Bácolo. Է բառ բանապ. Գաւազան. ցուպ.
* Baconéro. Է մուսացածին անուն ինչ դիմի:
Bacúcco. Կնկուզ բանտարգելոց. (Է գլխանոց ինչ ատուն, որով ծածկեն զգլուխս և զերեսս նշ արգելուլ զձայն նշ:)
Baciccola. Վայրի կաղին:
* Bácule. ա. Աղբ ինչ վերամբարձ դրան: կոչի և Saracinesca.
* Baculometrìa. Գաւազանաչափուն. (Է արհեստ չափելոյ զմատչելն, կամ զանմատոյց տարակայուն Ի ձեռն գաւազանի:)
Báda. Ի կիր ածի Ը բայից ինչ, որ stáre a báda. Դեգերիլ. յամել. Ժամավաճառ. լինել: օյալանմաք: սպասել: պէՀէնդէ: tenere a bada. վայրապար ունիլ զոք. արգելուլ. կամ յամեցուցանել զոք. տալ Ժամավաճառ. լինիլ: օյալանդրմաք: a bada. դանդաղանոք. յապաղմամբ:
* Badággio. Սիրալիր հայեցուածք:
* Badalíchio. * Badalíschio. * Badalísco. Տես Basilisco.
* Badaloccáre, է. Տես Baloccarsi.
* Badalóna, իգ. Կին յոյր. դիրապարար:
Badalóne, գոյ. Ն ա՛ծ. ա. Տես Babbaccione. Թաղ ինչ երկայնականի: մեծ. Թաւ. ատուռաբ:
Badaluccáre, է. Թերամարտիկ լինել (առ Ի յայ մեցուցանել զՊեշնամին.) Թեթեւս մարտնչիլ: լարգամբրբ: եմիմ: badaluccáti. Թեթեւս մարտնչիլ Ը միմեանս:
Badaluccáre, ա. Թերամարտուն. Թերամարտ:
Badaluccatóre, ա. Թերամարտիկ. սկզբնամարտիկ: լարգամբ:
Badalúcco. Թերամարտ. Թեթեւամարտ. սկզբնամարտուն: լարգամբրբ: զբօսանք. զամարձուն. խաղալիկ. խաղ: էյլէնճէ: stare a badalucco. Թարթափիլ զանտանոք:
* Badaménto. Յապաղումն. յապաղանք.
Badáre, է. Դեգերիլ Ը վայր. յամել. Ժամավաճառ լինել: օյալանմաք: միտ դնել. ուշ ունել. սպասանել: մոտայնի օրմաք: ունել Ի մտի. Թեկն ածել. անձկալ: in acuno. աչս արձակել յոյր. հայեցեալ քաղցր, կամ սիրալիր աչքք:
Badérla. Է բառ ծաղկան. Կին անմիտ, գաւառաբնակաուն. բանտած. անմիտ:
Badéssa. Աբբասուհի: պաշանա:
Badía. Մենաստան. վանք: մանապէր: աբբայուն: կալուածք աբբայից:
Badiále, հ. Badialíssimo, ma. Մեծ. ընդարձակ. լայն:
Badigliáre, Badíglio, ան. Տես Sbadigliare.
Badíle, ա. Բահ: փիրնի:
Badiúzza, նամ. Աբբայուն փոքր:
* Baéria. * Baerióso, sa. Տես Boia, Borioso.
* Báffi, ա. յոգ. Տես Basette.
Bagáglia, Bagáglio, } Աղն զինուորաց. կարասիք
Bagáglie, իգ. յոգ. } զօրականին: ՀՀրէլէ: կահ. կարասիք: էշնա: far bagaglio. Ժողովիլ զկարասիս:
Bagaglióle, իգ. յոգ. նամ. Սակաւ. կարասի. Թեթեւ ապիս:
Bagaglióne, ա. Բեռնակիր զօրաց. բեռնակիր կարասեաց բանակին: ՀՀօրէկ: (Է նա բառ նախապ). Աչք անպիտան. վատ արանց:
Bagagliúme, ա. Կահք. ապիք. կարասիք:
Bagagliuóle. Տես Bagagliole.
Bagáscia. Բազ. պոռնիկ: գահպէ: տես և Bardassa.
Bagascióne, ա. Տես Bardassa. բաղարան:
Ժ

Bagattélla. Զեռնածուն: հօգգապաղէրէ: մնասիք. ոչ ինչք. Ն՝անրուն. անպիտան ինչ: պոշ ինչ. այլն օյանն:
Bagattelliére, ա. Զեռնածու: հօգգապաղ:
Bagattellúccia, Bagattellúzza. Նամ. Սնոտիք. ուամպէտ:
Bagattíno. Է դանկ ինչ որ արժէ չորրորդ մասն միոյ Quattrino ի:
* Baggéa, իգ. Կին անմիտ. տես Baderla.
Baggéo. Է բառ ռամ. Անմիտ. տես Babbacci o.
Baggianáccio, ա՛ծ. Ցիմար. շամբուշ:
Baggianáta. Սնոտիք. ոչինչք. անմտուն:
Baggiáne, իգ. յոգ. Է բառ ռամ. Պատիր բանք. պատրողական. քաղցրաբանուն. չողմանուն:
Baggiáno. Անմիտ. տես Babbaccio.
Baggioláre. Ն. Դնել նեցուկս Ը կՀիւք:
Baggíolo. Նեցուկ Ը կՀիւք:
Bághero. Տես Bagattino.
* Bagiána. Բակլոյ Թարմ հանեալ Ի պատնաց: տես և Baja.
* Bágio. Է բառ պաղալաքիան. Տես Bácio.
* Báglia. Տաշտ ինչ նաւորդաց գործել Ի կիսոյ տակառն:
* Bagliétto, Báglio. Է դերան ինչ հաստատեալ կողմանէ Ի կողմն՝ յամրուն նաւուն:
Bagliére, ա. Փայլատակումն. փայլակն: էլաչ. պէր: մ Թագնուի աչաց: էՀօդ գոմաղոտէրէրէ:
* Bagliótta. Է նամազականն Baglia ին:
Bagnajuólo. Բաղանէպան: համամէ:
Bagnaménto. Թանալն. սրսկումն:
Bagnánte, հ. Թացող. ասակացուցիչ:
Bagnáre, ն. Թանալ. Թրջել. լուանալ. տակացուցանել: ըալամաք. էայգամաք: հոսել առ, կամ անցանել առ (քաղաքաւ.) leggiermente. սրսկել. ցօղել: Bagnársi, յ. Լուանիլ. մտանել Ի բաղանիս, կամ Ի ջուր: էայգանամաք: le mura son bagnate dal mare. Ծուն հարկանեմ զպարիսպն:
Bagnáto, ta. Թացել. ասակացել, ան. ըանմրդ: di sudore. ընդ քիրան մտել: Cavaliére bagnáto. Ասպետ լուացեալ. (Է ազգ ինչ ասպետաց անգլիոյ:) bagnato, e cimato. խորագէտ. խրատանկ:
Bagnatóre, ա. Որ մտանէ, կամ լուանի Ի բաղանիս:
Bagnatúra. Լուացումն անձին: Ժամանակ լուանալոյ զանձն:
Bágno. Բաղանիք: համամ: լուացումն: bagno da sudare. քրտնարան: bagno d' acqua fredda. ցրտաջուր. կամ ցուրտ բաղանիք: bagno d'acqua calda. Ջերմ. կամ ջերմաջուր բաղանիք: bagno. լոգարան. (Է կանք. կամ աւազան լուացման:) ենեն. հանդոյ: Անօթ լի եռացեալ ջրով Ի պէտս քիմիական Թորման: * Բաղանիք ներկարարաց. (Է հեղուկ ինչ պաղելի. կամ այլ ներկոց. յորում Թրմեն զներկելն ասուրս ան:) bagno stracco, կամ bagno usato. Է այն հեղուկ՝ յորում լեան ներկելոյ զկտաւն՝ մնան սակաւ ինչ մնասունք Ի ներկոյն: dare l'ultimo bagno. ներկել կրկին. կամ տալ զվերջին ներկն: mettere in un bagno. տալ զառաջին ներկն: bagno secco. բաղանիք աւազոյ. (Է անօթ ինչ լի ջեռուցեալ աւազով Ի պէտս քիմիական Թորման:) stillar a bagno secco. Թորել բաղանեալք աւազոյ: կոչի և stillar a rena, կամ a cenere, կամ alle ceneri calde: Bágno. Արգելանաց կանանաւորաց ցանանաւուց. (Է տեղի ինչ Ի ցամաքի, ուր փակին զկանանաւորս ցանանաւուն լեան աշխատանացն:)
Bagnomaría, Bagnomaríe, ա. Բաղանիք մարեմանն. (Է ջուր եռացեալ. յորում դնեն զանօթ ինչ Ի պէտս

Digitized by Google

'ի պէտս կիսելոյ զմիս. կամ 'ի պէտս քիմիական թորման։)

Bagnuólo, նա. փոքր բաղանիք։ հեզուկ՝ որով լուանան բժիշկք զախտացեալ մասն մարմնոյն։

* Bágola. Պտուղ լուտասին. և է կարմրագոյն։

* Bagoláro. ած. Լուտասեան։

♦ Bagordáre. է. Ասնել զինախաղու

Balestráta. Բաղստրքնկէց մի։ Հարուած բաղստրին։
* Balestráto, ta. Հարեալ բաղստրաւ։ տես և Trabalzato.
Balestrátore, տբ. Տես Balestriere.
* Balestrería. Գունդ բաղստրաւորաց։
Balestriéra. Ծակ յորմունս՝ ըստ որ արձակեն զքաղիսաքն 'ի վերայ թշնամեաց։ միջոցն ըստ մեջ երկուց թիոց զերերբք ցանկաւուն, յորս կան զինուորք 'ի մարտնչիլ։
Balestriére, տբ. Բաղստրաւոր. բաղստրաձիգ։
Balestríglia. Բարձրաչափ նաւորդաց։ (է գործի ինչ աստղաբաշխական, զոր յաւէտ նաւավարք 'ի կիր առնուն 'ի չափել զբարձրուն արեւու, և աստեղաց։)
Baléstro. Տես Balestra: Andare su balestri. Լինել նրբաստրուկք։
Balestróne, տբ. Բաղիստր մեծ։
Balestrúccio. Թաւշուն ինչ ծիծեռնանման։ գործի ինչ աղեղնանման, ըստ որ անցանէ մեռաքան 'ի պատիլն զեղեգամբ։ aver le gambe a balestrucci. Լինել թիւրաստրուկիդ։
Balí, տբ. Պայլ. (է անուն իշխանուն։)
Bália, ի. Սանտաս։ սիրանամ։ dare, կամ torre a bália. տալ զմանուկն 'ի սանտաս, կամ առնուլ զմանուկն 'ի դիեցուցանել։ essere a bália. կալ առ սանտաս։ մանիլ 'ի տան սանտաս։
Balía, ի. Իշխանուն. տիրուն. կարողուն. ձեռն։ գոտրէր. գոտ։ զօրուն։ esser di sua balía. լինել ինքնանոր, ազատ, ինքնիշխան։ դեկդի պուրնա օյմա։
Baliáccia, դիտ. Վատթար սանտաս։
Baliággio, Baliáto. Պայլուն. (է աստիճան ինչ պատուոյ զինուորական կրօնից։)
Baliático, Վարձ սանտասին։
Baliáto. Իշխանուն. իրաւունք։ Ժամկ իշխանուն։
Bálio. Դայեակ. դաստիարակ։ այր սանտասին։
Balío. Bailo. Պայլ. (է անուն իշխանուն։)
Balióso, sa. Կարող. հզօր. զօրաւոր։
* Balíre, ն. Սնուցանել։ * Balíre, ւ. Կառավարել։ վարել յաշողագոյնս (զսուսերն։) balire una cosa a uno. տալ ինչ 'ի ձեռն, կամ ըստ ձեռամբ ուրուք։
Balista. Բարան։ մինանիկ։
* Balística. Զգաստանուն։ (է գիտուն ինչ ուսումնական, որ ճառէ զչարժմանէ ծանր մարմնոց արձակելոց ըստ օդն զկոիրդ և իցէ ուղերձմանէ։)
* Baliáto, ta. Կառավարեալ։ վարեալ։
Balívo. Տես Balío.
Bálla. Բեռն, կամ պատատ։ (է կոյտ իրաց պատատեալ 'ի կապուն, կամ յայլ ինչ 'ի փոխադրեալ այլուր։) դեռ։ քիրպ։ a' segnali si conoscono le balle. տասն։ յարտաքնոյն ճանաչի ներքինն։ a balle, մ. առատապէս։ բազում յոյժ։ far le balle. Ժողովել զկամ և զկարասի։ պատրաստիլ 'ի ճամ։
Balláccia. փեղ. նյանտ։ Աշխեթեթ, կամ մեծ բեռն։
* Balladóre, տբ. Եղերք նաւուն։
Balláre, ւ. Կապուել։ պարել։ տասն էրիդ։ հոտոց ռէդիդ։ շարժիլ, կամ երերիլ (ատամանց, ևն։) օյնանգ։ սալլանմագ։ sulla corda. լարախաղաց լինել։ ճամպուլըզ էրմէդ։ ballar in campo azzurro, nel Paretajo del Nemi. երանել 'ի կանանդան։ far ballare i denti. ռ տասն։ ուռել։
Balláta. Կապաւերգուն. երգ կապաւոյ, կամ պարերգուն։ (է երգ՝ զոր երգեն կապաւելով։) կոչաւ. կայլ։ fornir la ballata. 'ի գլուխ հանել զգործն։ qual ballata, tal sonata. տասի։ հատուցանել զդարձ փոխարինին։ guidar la ballata. ունել իշխանուն։ կառավարել։ sconciar la ballata. ապաւաղել զգործն։
Ballatélla, Ballatétta, Ballatína, նոմ. Հանանուն կապաւերգուն։
Ballatójo. Պաշտամբ պարարոյց. տեսակ որմոց։
Ballatóre, տբ. Ballatríce, ի. Կապաւիչ։
* Ballería. Կապաւչուն։ կապաւ։
Balleríno. Ուսուցիչ կապաւուց։ տասն էսէրէքն։ կապաւիչ։ հոտա ռէդիդն։ փոքրիկ պատուղ ինչ թփոյն կոչելոյ Pruno bianco. * Ծաղիկ թատասմէ։ ballerino da corda. Լարախաղաց։ ճամպուլ։
Ballétta, նոմ. Բեռն փոքր։ դիւանի գնդ։
Ballétto. Աղդ ինչ կապաւոյ։
Bállo. Կապաւ։ կայլ։ հոտոց։ տասն։ andare al ballo. երթալ 'ի կապաւ։ կամ 'ի տուն կապաւոյ։ essere, entrare, mettersi in ballo. մտնել 'ի գործ ինչ։ uscir di ballo. ելանել 'ի գործոյն։ fare un ballo in campo azzurro. ելանել 'ի կանանդան։
Ballónchio. Կապաւ գեղջկական։
Ballóne, տբ. Բեռն մեծ։ պեռոյտ գնդ։
Ballonzáre, ւ. * Ballonzoláre. Պատասանել։ խառն պարել։
Ballótta. Շապանակ պարի։ քոչ։ վիճակ։
Ballottáre, ն. Ընտրել. քոչիլ։ կամ վիճակաւ։
* Ballottáta. Պատիւն երիվարին ըստ մեջ երկուց սեանց՝ անցել ընդ օդն ջրերբումբք տարեք։
* Ballottazióne, ի. Վիճակառուն։ քոչիրկուն։
Balniére, Baloniére, տբ. Աղդ ինչ նաւու։
* Baloárdo. Տես Baluardo.
Balocággine, ի. Սնոտիք. աղճատանք։ խաղալիկք։
Baloccaménto. Սնոտի գեղերանք. ժամանաճանուն։
Baloccáre, ն. Դեղերեցուցանել։ յամեցուցանել։ ժամանաճառ առնել։ զբաղեցուցանել զայրապարտ։ օյալանգրմագ։ էյլանգրմէդ։ ւ. Դեղերիլ զայրապարտ։ ժամանաճառ լինել։ օյալանմագ։ ֆ։ Ջբասնուլ։ էյլանմէդ։
Baloccheria. Տես Baloccaggine.
Balócco. Ապուշ. խոթասիրտ։ անմիտ։ խաղալիկ տղայոց։
* Baloccóne, տբ. յանամ։ Լի տարշուն։ յիտասմիտ։
Baloccóne, մ. Անմտաբար։ յիմարաբար։
Balógia. Տես Succiola, Ballotta.
Balógio, ia. Պղերգ։ հեղգ։ վատ։
Baloniére. Տես Balniere.
Balordáccio. Տես Babbaccio.
Balordággine, ի. Balordería. Ապշուն։ անմտապրտուն։ անմտուն։ ղանգիրէզ։
Balordaménte, մ. Անմտաբար։ յիմարաբար։
Balórdo, da. Ապուշ. խոթասիրտ։ անմիտ։ ղանգիրէ։ ակամ։ alla balorda, մ. անխորհրդաբար։ կոյր զկուրայն։
Balsámico, ca. Բալասանական։ պարասանի։
Balsamíno. Ծառ բալասանի։ պարասամ (տուեալնոյ) պէլէսան։ է ևս խոտ ինչ, որոյ պատուղք են նաբրենջագոյն, և են պիտանի 'ի հանդերձանս իւղոյ վն վերաց։
* Balsamíte, ի. Խոտ ինչ։
Bálsamo, Bálsimo. Բալասան։ պարասամ։ (է իւղ ինչ օգտակար վերաց։ այսպէս կոչին և զնաղան պատուական իւղք, և օծանելիք։)
* Balsimáre. Տես Imbalsimare.
Bálteo. Կապարան սրոյ։ (է գօտի ինչ կախեալ զպարանոցէ 'ի կրկէ զսուսերս։) էրէնգիրէզ։
Baluárdo. Մարտկոց։ բաղնա։ պիրդ։

Digitized by Google

Balusánte, s. Կարճատեւ. վատատեւ:
Bálza. Ճայռ. սեղանի մեղի. քարաժայռ: Գայռ: ձեղուն առագաստի մահճաց. ձեղուն կառաց: քարանց կանացի զգեստուց:
Balzána. Վերջաւոր զգեստուց: զքնեանք: * Սպի. տակ նիշ տեղց ձիոց: * Balzana del castesello, կամ del coperchio della serratura. Ի մատն ինչ կապեղ:
Balzáno, na. Սպիտականիշ. տպիտակոտն (երիվար:) balzano dalla lancia. երիվար՝ որոյ առաջակողմեան աջոյ ոտն է սպիտակ: balzano dalla staffa. երիվար՝ որոյ առաջակողմեան ձախոյ ոտն է սպիտակ: cervel balzano. դեգ. խորթաբարոյ. դաղանաբարոյ. փոփոխամիտ:
* Balzánte, s. Որ ընդոստանու. որ ոստանու:
Balzáre, v. Ոստանել (գնաակին.) ընդոստանել. 'ի բաց ուստանել: սբերեամ: արագիլ. բաբախել արագ: էրէնի օդնամամ: գնալ բռնի. անցանել 'ի ձեռս ուրուք: in galea. վարել յանկարծ 'ի ցամաքատն: fuori. եկանել արտաքս ('ի գերեզմանէն:) e' ti balzò la palla in mano. ինքնամատոյց, կամ ըստ առաջ եղև քեզ առիթն, կամ սպառեհուն: la palla balza dal tuo. յաջողեալ է քեզ բաղդն:
Balzatóre, ար. Որ ընոստանու. որ գնայ ընոստ.
Balzelláre, ե. Ոստոստել. գնալ ընոստ: սբերեամ: հարկս արկանել արտաքոյ քան զսովորականն:
Balzelláto, ta. Տես Balzellare.
Balzéllo. Հարկ արտաքոյ ի զսովորականն: andare a balzello. սպասել գալստեան նաստատաց. կենս յարօտս 'ի հարկանել զնա:
Balzellóni, դ. andar balzelloni. Քայլել, կամ գնալ ընոստ:
Bálzo. Ճայռ. քարաժայռ: Գայռ: ոստիւն (գնաակին:) սբերեամ: andare a balzi. գնալ ընոստ: aspettar la pala al balzo. սպասել պարապոյ:
Bambagéllo. Ապդ ինչ անպուրի:
Bambágia. Բամբակ: խոպոպ: castigar col baston della bambagia. պատժել արդեամբք ի առ արտաքս: essere avvezzo, կամ tenuto nella bambagia. լինել դրդասուն, փափկասուն: la pianta della bambagia. բամբակենի:
Bambagíno. Կապ բամբակի: խոպոպ պէնի. պօղոպի:
Bambágio. Տես Bambagia.
Bambagioso, sa. Կակուղ ոգի զբամբակ:
Bambaróttolo, Bamberóttolo. Տես Bambinello.
Bambinággine, էի. Տղայուն. գործ տղայուն. տղայամտուն: լօռոպլոպ:
Bambinéllo, նոմ. Տղայ մատաղ. մանկիկ: մագուշ:
Bambinería. Տես Bambinaggine.
Bambinésco, ca. Տղայական. մանկական:
* Bambinétto. Տես Bambinello.
Bambíno. Տղայ: լօռոպ: bambino in fasce. տղայ խանձարրատպատ: fare bambine, կամ una bambina, կամ delle bambine. տղայանալ. գործ տղայոյ գործել. անմտանալ. սխալել: bambino in Ravenna. տոպ. խաբեբայ: bambin di Lucca. մանուկ կայսրաս. գեղեցիկ դիմաց:
Bambinúccio. Տես Bambinello.
* Bámbo, ածական. Տ. Babbaccio. * Տղայական. մնոտի:
* Bamboccíáta. Ապդ ինչ անարդ և ռամկական նկարուց:
Bamboccería. Տես Bambinaggine.
Bambóccio. Տես Bambocciolo. * Պաճուճանոցք տղայոց: * Նկար անհմուտ. քանդակ անհեթեթ:
Bambócciolo. Տղայ: տղայամիտ. տղարդամիտ. անփորձ:
Bambocciónе, ար. յանախ. Տղայ մեծ:
Bámbola. Պաճուճանոցանք տղայոց. պատճուճանք: գոգալ: ապակի հայելւոյն:
Bamboleggiaménto. Տես Bambinaggine.
Bamboleggiáre, ե. Խազալ տղայաբար. թարթափիլ, կամ խազալ զանոտեօք:
Bamboleggiatóre, ար. Որ պատազի զանոտեօք. տղայաբարոյ:
* Bambolína, էի. Ապդ ինչ մատաղ:
Bambolinággine. Տես Bambinaggine.
Bambolíno, ար. Տղայ մատաղ: մագուշ. խեռ. չար:
* Bambolità, - táde, - táte, էի. Տես Bambinaggine.
* Bámbolo. Տղայ մատաղ:
Bambolóne, ար. յանախ. Տղայ մեծ:
* Banáno. Ի պատուղ ծառոյ ինչ հնդկայ և ամերիկայի. որ կոչի և Fico d' Adamo. թիտղ ադամայ: ադամաթուզ:
Bánca. Թոշակատեղի, տեղի թոշակաւորեանց զօրաց: scrivere uno alla banca. գրել զոք 'ի գիտնականն: (բազիք զբաւն Banca 'ի կիր ածին փոխ Banco ինն:)
* Bancário, ia. Cedola bancaria. Քարտեզ որպէս գրեան:
* Bancáto, ta. Որ ունի նստարանս. (ասի գնաւոց:)
* Banchellíno. Esser più cattivo, che banchellino. տոպ. Լինել չար քան զգաւ:
Banchettáccio, գնդ. Նստարան փոքր և վատթար: յանախ. Մեծապատարաստ խնդանք:
Banchettáre, ն. Հրաւիրել զոք 'ի կոչունս. առնել ընդունելութիւն: պատէն էրիմ: ։. Գործել մեծապատարաստ: դիտաքէրիմ:
Banchettáto, ta. Տես Banchettare.
Banchétto, նոմ. Փոքր նստարան, կամ աթոռ: փոքր էնէկ իսկէրի: կոչունք: դիտաքէրիմ: far banchetto. առնել կոչունս: Sagro Banchetto. Սրբոյ կոչունք. որ հաղորդուն:
Banchiére, ար. Banchiéro. Սեղանաւոր: սառաֆ: banchiere. որ խաղայ ընդեմ ոմանց:
Banchína. Հողաբլուր խոնարհագոյն յեռուստ պատնէն: ուր կացեալ զօրաց՝ արձակեն հրացանս 'ի վերայ թշնամեաց:
Bánco. Սեղան (նստարաց, սեղանաւորաց և վաճառականաց.) տրապիզ: էնէլիկապ. սառաֆի ընդէնէաւի: բեմ (ցի՝ սեղանն առ որով նստին դատաւորք 'ի դատել:) Banco fallito. Տես Fallimento. Far, կամ aprir, կամ metter banco. Առնել սեղանաւորութիւն: սառաֆլէք էրիմէք: levare il banco. արձակել զառեանն: Banco. Սաղալ կոյտ գեռաց: banchi. կարկառք. (են կոյտք ապաղոյ, կամ ժայռք և ծանծաղուտք ծովակեալք ի ջուրքք ծովուն. զոր ունին կոչեն և խորխորաք:) banchi di ghiaccio. կարկառք սառուցեալ. սառնակոյտք. (են մեծամեծ սողմիք. ցի՝ հատորք սառուցեալ տատանեալք զերեսաքք սառնատպատ ծովուն:) Banco. Նստարան: օթուրաճատ էնէ: նստարան թիվարաց: պանգա. մանդա: Banco կոչին և զանազան մեքենայք արհեստաւորաց, որք ունին զձև սեղանոյ, կամ նստարանի: * Banco. ժողովարան սեղանաւորաց, կամ վաճառականաց: * Գրամանոց. (է սրկէ հաստատակաց ի առաջնորդութիւն տաճնակալաց. յորում են 'ի պահեստի, կամ 'ի վարձու գրամ մանաւորաց:)
* Bánco, կամ Baucogíro. Գրամատեղի. կամ

Digitized by Google

աթոռիկ. (է հաւաքումն ինչ դրամոց հանձրէն ընկերութեանց ազգանուագոյց կամ ճոխ վաճառականաց, որ անցանեն միջամիջէ ի իշխանութիւն մոյ ուրուք յերեսելեաց առ ժամ մի. որ ասի Avere il giro. ՝ի ունել ի ձեռամբ ղշրջան դրամոցն։)

Banconcéllo, նոմ. Սեղան փոքր։

Bancóne, ա. յանմոլ. Լայն սեղան, կամ մեծ նըստարան։

Bánda. Կողմն. կոյս։ Բարգի. Էան։ Երիզ. երիզ մեռաքանայ։ դունդ զօրաց։ պեշլիխ։ խուռբ քաղաքացի զինուորաց։ andar alla banda. գնալ կողմնակի. (ասի գնաւորց՝ յորժամ ընթանան 'ի մի կողմն ի բերանց։) լինել մերձ 'ի անտանուրէ, կամ 'ի կործանումն։ և՝ արբենալ։ է ոմ ասի։ da banda, կ. 'ի մի կողմն. մեկուսի. առանձինն (կոչել, խօսել։) պէր բարգիա։ passar da banda a banda. թափանցանց առնել, կամ խոցել։ սոգլամա։ metter da banda. ընտրել. պահել. անխայել։ lasciar da banda. 'ի բաց թողուլ. զանց առնել։ dall' altra banda. ընդհակառակն։ Banda. է նա։ բաս ինդիանդ։ Տես Benda.

Bandáto, ta. Պատեալ երիզաւ։ * Երիզաբաշխ. (ը ինքագանից ասի զասապարիզէ կնքոց բաժանելոյ 'ի հաւասարաթիւ երիզաձև մասունս)։

Bandeggiáre, ն. Աբուսասիանանել. աքսորել։

Bandeggiáto, ta. Աքսորեալ. վասրեալ։

Bandélla. Լամբ ծղնեանց. (է երկամբ ինչ ատափրակ և երկայն. ունի 'ի մին 'ի ծայրից՝ օղ ինչ, զոր ագուցանեն յարու ծղնիս գրանց կամ զաստանանց։) փոքրիկ ատխտակ երկամբի։ Ճարմանդ։

Bandelláccia, պեղծ. Լամբ ծղնեանց մեծ յոյժ։

Banderájo. Դրօշակակիր։ պայրաքտար։ առնէգ դրօշ արհեստաւոր եկեղեցական զարդուց։

Banderése, ածական. Cavaliere banderese. Ասպետ երիզազարդ։

Banderuóla. Դրօշակ 'ի ծայր նիզակին։ հողմացոյց. գաւազակ հողմոց. (է տախտակ երկամբի, կամ պղնձի հատատաեալ 'ի բարձու, որ շարժմամբ իւրով ցուցանէ զհողմն շնչել։) յեղեղուկ. փոփոխամիտ։

Bandiéra. Դրօշ. դրօշակ։ պայրաք։ ռանճաք։ հեծեալ զինուորաց. հեծեալ։ far bandiera. զանցանել զայլսովք բնութեամբ։ (ասի զորուակաւն չանց։) a bandiera, կամ ը գիպաց. անխորհրդաբար։ ը բերանն։ bandiera di ricatto. վերեմինդրուն։ far bandiera di ricatto. հանել զվրեժ քինուն։ bandiera di partenza. դրօշակ ճանապարհ։ (է դրօշակ ինչ զոր պարզեն 'ի նաւս 'ի նշան յուսելոյ փութով։) far la bandiera. դարձանալ զյաւելեալ կապերտոս կարեալ զդեսառուցն։ (ասի զդերձակաց։) bandiera vecchia fa onore al Capitano. առաւ. դրօշակ հին փառք են զրաստեսին։ voltar la bandiera. փոխել զմիտս իւր. շրջիլ 'ի խորհրդոց։ pazzo a bandiera. մոլի արժանի կապանաց։ bandiera. կին ցոտ, կեղտոտ, անհոգ. անկարգաբար. անհանձար։ (ասամ. շրջբնաթ կնիկ։)

Bandinélla. Երկայն անձեռոցք ('ի արքեալ զձեռս։) տես և Cortina.

Bandíni, ա. յոյ. Նեցուկք ինչ 'ի խելս ցուկանաւուն։

Bandíre, ն. Հրատարակել հրովարտակաւ. հրովարտակ հանել։ քերման էլիպ. էմբ էլիպ։ հրատարակել. հռչակել։ աքսորել։ սիրուիան էլիպ։

Bandíta. Տեղի՝ ուր արգելիլ է հրովարտակաւ առնել որսորդուն ելեոց, հաւուց կամ ձկանց։ տեղի որսորդութեան արքային։

Bandíto, գոյ. Աքսորեալ. վտարանդի։ սիրուիան։ * ելուզակ։ բիրիպիա։

Bandíto, ta, ածական. Աքսորել։ սիրուիան օլմաղ։ tener corte bandita. խնամոյ գործել ասելոյն. զամենն ընդունել 'ի կոչունս և 'ի հանդէս։

Banditóre, ա. Քարոզ. մունետիկ։ բէլլալ։

Bándo. Հրամանաբակ. հրաման արքունի. (ասի զօրինաց հրատարակելոց մունետիկաւ 'ի ձայն փողոց։ քերման. էմբ. էաստ։ հրատարակութիւն։ հրամանակութիւն։ լաս։ fare andare il bando colla sua tromba da sua parte. տես Padroneggiare. Tener secreti i bandi. Զմերկապարանոց ինչ թագուցանել։ Bando. դատապարտուել առ 'ի մահ, կամ յաքսոր. աքսոր։ սիրուիանլիք։ porre in bando. մերժել. մոռանալ։ * և՝ առաքել յաքսորս։ mandare in bando. արտաքսմանել. աքսորել։ սիրուիան էլիպ։ * mandar bando. հրամանաբակ հանել. հրատարակել։ * bando di testa. վարձ ամբռնելոյ զմահապարան։ * essere in bando. աքսորիլ։ * trar di bando. դարձուցանել յաքսորանաց։

Bandoliéra. Փոկ մախաղի զինուորաց. (է փոկ արկել կողմնակի զուսովք զինուորաց, յորոյ 'ի ծայրն կայ մախաղ վառօդի։

Bándolo. Ծայր. կամ գլուխ կարժին։ ծայր թելից կարժին։ էլէնին ուռաս։ ravviare, կամ ritrovare il bandolo. գտանել զծայր կծկան. գտանել զելս իրաց։

Bandóno. Տես Abbandono.

* Baniáni, ա. յոյ. Կուսակրաւք արևելեան հնդկաց։

Bára. Դագաղ։ բարդաք։ պատգաստակ ինչ, կամ երկանիւ կառք ինչ տիկնանց նախնի հոգմայեցուց։ aver la bocca sulla bara. լինել օրհասական, մերձ 'ի մահ։ il morto è in sulla bara. այդ քաջայայտ է եռմն։

Barabúffa. Խառվուն. ազմուկ. շփոթ։

Baracáne, ա. Ասուրի ինչ յայծէից։

Barácca. Հիւղ. տաղաւար. խորան։ (ասի զփայտակերտ, կամ զկտաւի խրճիթ, ուր կան զինուորք, կամ վաճառուն ինչ։)

Baraccáre, ն. Հարկանել զխորան, կամ զվրան։

Baracchiére, ա. Կերակրավաճառ զօրուն։

Baraccúzza, նոմ. Խրճիթ փոքր. վրան փոքր։

Baráre, ե. Խաբել. պատել։

* Barariа. Խաբէութիւն. նենգ. ստամանք։

Bárarro. Baráto. Վիհ. վիրապ. գեհենն։

Barátta. Կապ. կռիւ. պատերազմ։

Barattaménto. Փոխանակութիւն։

Barattáre, ն. Փոխանակել. (զիրս։) փէյնէ էլիպ։ * լոմայափոխ լինել։ խաբել։ ալարիպ։ փոխանցանել 'ի մեռանց։ էիօմիրիպէն մալ փաւբրմաք։ ցբրոնել։ ֆ. Յրոնիլ։

Barattáto, ta. Փոխանակեալ. փոխել։ փէյնէիմիշ։

Barattatóre, ա. Փոխանակիչ։

* Barattazióne, իգ. Տես Baratto.

Barattería, և Baratt[illegible]. Փոխանակութիւն։ խաբէութիւն. նենգ։

Barattiére, ա. Barattiéro. Փոխանակիչ. որ փոխէ։ խաբեբայ։ ալարաբիշ։

Barátto. Փոխանակութիւն։ փէյնէ։ խաբէութիւն։ տես և Barattiere.

Barattóla. Փաչուն ինչ ջրային։

Baráttolo. Փոքրիկ անօթ խեցի, կամ ատակի ('ի սիկտա քաղցրաւենեանց, և։) փիսիկ գաւանոց։

Bárba, ա. է բառ լոմպարդացոց. Հօրեղբայր։ մամա

Digitized by Google

Baceanéllo, նոմ. Աղբաղակ փոքր, կամ սակաւ։
Baccáno. Աշխարհեն աղաղակ. խանդաձայն բարբառ։ տես և Bordello.
Baccánte, իգ. Պաշտօնեայ բաքոսին, կամ սպանդարամատին։
* Baccariverdeggiánte, հ. Դալարացեալ Baccharo անուանեալ խաղողք։
Báccaro, Bácchera. Է խոտ մի, որոյ արմատն է անուշահոտ։
Baccáto. Մոլեալ. կատաղեալ։
Baccelláccio. Մեծ կամ ատուճար պատիճ։ տես և Babbuasso.
Baccellería. Է ատիճան մի պատուոյ գրականաց ի մէջ աշակերտաց, և վարդապետաց։ Է և ամենայն մի ատիճան զինուորական պատուոյ։ Անմուտ. գործ պակասական։
Baccellétto, նոմ. Պատիճ փոքր։ * Պատիճ. (է զարդ մի հարտաբաստական ի ձև պատճաց ընդգոց։)
Baccelliére, ար. Baccelliéro. Ատիճանաւոր ի գրականաց, կամ ի զինուորաց։
Baccéllo. Պատիճ ընդոց. (է երկայնաձև պատեանք մի՝ յորում գոյանան և ճանին ուղիք, որ բակլայք. սիսեռք, և ն.) ռամկ պաճուկ։ գաղտուկ։ * Թարմ բակլայ պատճաւոր։ քաղք գաղտ. վարոց. առնացի անդամք։ baccello. կամ baccel da vedove. տես Babbaccio. Esser fiori, e baccelli. առակ. լինել խնդամիտ և գոհ։ distinguere il baccello da' paternostri առակ. ճանաչել, կամ ընտրել զանազանս։
Baccellóne, ար. Պատիճ մեծ։ տես և Babbaccio.
* Bacchéa. Տեղի զբօսանաց, կամ խրախճանաց։
* Bacchéo, ea. Բաքոսի. սպանդարամատական։
Bácchera. Տես Báccaro.
Bacchétta. Գաւազան. յազդ։ լեզուագ։ գաւազան, կամ նշան իշխանութեան։ governare, կամ comandare a bacchetta. կառավարել ըստ կամս. հրամայել ամենայնայն։ իշխանաբար։ gittare la bacchetta. հրաժարել ի պաշտօնատարութենէ, կամ լիշխանութենէ։ * Bacchétta. Զեռանայեց, կամ յենարան ձեռաց։ (է գաւազան մի, յոր յեցուցանեն նկարիչք զձեռս իւրեանց ի նկարելն։) * Bacchette. գան պինաձևաւորական։ * passar per le bacchette. գանակոծ լինել (զինուորաց։) * bacchetta da vino. Նշան կապեղոյն գինեվաճառաց։
Bacchettata. Հարուածք գաւազանի։
Bacchettína, Bacchettíno, նոմ. Գաւազան փոքր։
* Bacchétto, Փոքրիկ պատկեր բաքոսի։
Bacchettóna, իգ. Կեղծաւորեալ բարեպաշտուհի։
* Bacchettoncíno, na. նոմ. Կեղծաւոր փոքր։
Bacchettóne, ար. Կեղծաւորեալ բարեպաշտ. կեղծաւոր. հնոնգիր։ Ա. Թօքանացեալ նշանակեալ բարեպաշտոն. ջերմեռանդն։ ազգի։ fare il bacchettone. Կեղծաւորիլ։
Bacchettonería, Bacchettonísmo. Կեղծաւորեալ բարեպաշտուն. կեղծաւորութիւն։ պաշտօնասիրութիւն. բարեպաշտուն։
Bacchettúzza. նոմ. Փոքրիկ գաւազան։
Bacchiáre, ն. Թօքանիլ գաւազանաւ զծառն։ սպանանել։
Bacchiáta. Հարուածն. զարկումն գաւազանաւ։
Bacchiáto, ta. Թօքանեալ գաւազանաւ։
* Bácchico, ca. Բաքոսական. սպանդարամատական։
* Bacchífero, ra. Որ բերէ հատապտուղս. կամ հատաբեր։ (ի է գաղնին, ձիթենին, և ն.)
Bacchillóne, ար. Տղայարարոյ. թեթևամիտ։
Bácchio. Գաւազան։ գեղեցիկ։ fare checchessia, կամ parlare al bacchio. գործել մի վայրապար։ խօսել անմտաբար։ in un bacchio baleno, գ. յակաւն թօքափիլ. իսկ և իսկ։
Bachéca. Է տապանակ մի՝ ապակի կափարչաւ, յորում ոսկերիչք դնեն զոսկի, և զարկանակաց անօթս ի տեսուն և ի վաճառ։ bachéca, կամ bachéco. այր վատ, կամ անպիտան։ անմիտ։
Bacherózzo, Bacherózzolo, նոմ. Որդն փոքրիկ ճանճի փոքր։ պեղճի։ թրթուր։ թրթիր։
Bachiocco. Տես Babbuasso.
Baciabásso. Է բառ ծաղրական. Յարգուն. ողջոյն։
Baciamáno. Համբոյր ձեռաց։ Յարգուն. յարգանք. ողջոյն։ պեղմ։
Baciaménto. Համբոյր. համբուրիլն։ էօքիլ։ տես և զվերիլն։
Baciánte, հ. Համբուրօղ. որ համբուրէ։
Baciapíle, ար. Համբուրօղ աւազանի օրհնեալ ջրոյն. ի՝ կեղծաւոր։
* Baciapólvere, ար. Կեղծաւորեալ բարեպաշտ. կեղծաւոր։
Baciáre, ն. Համբուրել։ էօքիլ։ la mano. համբուրել զձեռն. ողջունել։ և՝ շնորհս մատուցանել։ il piede. համբուրել զոտս. (ասի զոտից քահանայապետաց.) և՝ շնորհս ունել։ baciar básso. խոնարհիլ. ի համբոյր ոտից։ Baciársi. համբուրել զմիմեանս։ էօքիլանիլ։
Baciáre, ար. Համբուրիլն։ համբոյր։
Baciáto, ta. Համբուրեալ։
Baciatóre, ար. Baciatríce, իգ. Համբուրօղ։
Bacígno. Տես Bacío.
Bacíle, ար. Տես Bacino.
* Bacílli, ար, յոգ. Բաղադրածոյ գեղ մի ի ձև փոքրիկ գաւազանի։
Bacinélla, Bacinétta, նոմ. Կոնք փոքր։ փիւնիկ։ * Bacinélla. Անօթ դրամոյ սեղանաւորաց։
Bacinétto. Սաղաւարտ. գլխանոց։
Bacíno. Կոնք. տաշտ։ լեղեն։ netto come un bacino da barbiere. Զինչ ամենևին։ tenere altrui il bacino alla barba. առակ. հակառակիլ ի ու�ք աներկիւղ։ e' non torrebbe ad accozzar tre palle in un bacino. առակ է զվարդ. անպիտան է առ ամ մի։ Ընդունարան, կամ աւազան ջրոյ։ * Կոնք. (ի անդամալուծից է գնոտնման խառոյ մի ձագատաձև՝ յատաջկոտմեան փորոցս ուղղոյն։ և և խառոյ մի որովայնի՝ պարունակիչ փամբշոի միջին, արդանդին, և փորոտեաց։)
Báció. Համբոյր։ էօքիլ։ dare un bacio a qualcheduno. համբուրել զոք։ էօքիլ։
Bacío. Հիւսիսակողմն. ծանակ վայր։
Baciócco. Տես Babbuasso.
Baciózzo. Է բառ գեղջկաց. համբոյր ուժգին, սիրալիր։
Baciuccáre, Baciucchiáre, ն. Համբուրել ստէպ։
Baciúcchio, նոմ. Մեղմ, կամ քաղցրիկ համբոյր։ խառ մի անծանօթ։
Báco. Որդն. ճանճ։ գուրդ։ báco, կամ báco da séta. շերամ։ էպիրիմիգուրդս։ far i bachi. բուծանել, կամ պահել զշերամն։ aver il baco di, կամ in, կամ con checchessia. բորբոքիլ, կամ հարկանիլ ի սէր իրիք. յօժարիլ առ իմն. սիրփականել մի անձին։ Bachi. ճանճք, կամ ճանճահարուն (է սխտ մի ապայոց։) օգնական։ aver i bachi. լինել սխտուր։ aver il baco con uno. սխտ ունել ի ուրեք։ խելթ ունել զուրեքէ։ far baco, կամ far baco baco. զարհուրեցուցանել զոգոյս։ (է խաղ մի՝ որում ծածկեալ զերեսս ապայոց՝ ասեն báco báco, կամ báu báu։) * Báco. Է և մակոյկ մի գետոց՝ (մեծ և տափարակ։)
Bacóco. Է բառ ոչնոցոց։ Տես Albicocco.

Bacolíno. [illegible] մանրիկ. [illegible] մանր: պղնձի:
Bácolo. Է բան բանալ. Գաւազան. ցաւ:
* Baconéro. Է մոլորածին անուն ինչ գիրքի:
Bacúcco. Կնկուղ բանաստեղծ. (Է գլխանոց ինչ ասուի, որով ծածկեն դէմքնա և գլուխնա նշ արգելու ընդան նշ:)
Baccáccola. Վայրի կաղին:
* Bácule. ար. Սրէ ինչ վերամբարձ դրան: կոչի և Saracinesca.
* Baculometría. Գաւազանաչափութիւն. (Է արհեստ չափելոց գաւազանի, կամ գանձանալոց տարակայութիւն գաւազանի:)
Bádá. Իկիր ամբ Է բայից ինչ, որ stáre a bádá. Դիպեցիր. յանձն. Ժամանակաւոր լինել: ոյանախ: ապասել: պէտ լինիլ: tenere a bada. վայրապար ունիլ զոր. արգելուլ. կամ յամեցուցանել զոր. ապել ժամանակաւոր լինիլ: ոյանաբէտ: a bádá: գանգատանք. յապաղմանք:
* Badággio. Սիրանք. հայեցուած:
* Badalíchio. [illegible] Badalísco. Տես Basilisco.
* Badaloccáre, է. Տես Baloccarsi.
* Badalóna, իկ: կին յոյր. գիրապարար:
Badalóne, փոխ. և ած. ար. Տես Babbaccione. [illegible] ինչ երկայնականի. մեծ. թաւ. ատուար:
Badaluccáre, է. [illegible] մարտիրիկ լինել (առ. 'ի յայնցուցանել զիշնախն. թեթեւս մարտնչել: [illegible] badaluccáti. թեթեւս մարտնչիլ Է միմեանս:
Badaluccáre, ար. [illegible]. թերամարտուլ. թերամարտ:
Badaluccatóre, ար. [illegible]. ակզնամարտիկ. լրտիպ:
Badalúcco. [illegible]. թեթեւամարտ. ակզնամարտիկ. լրտիպ: զրոսանք. զոհարձուն. խաղ. էնլինի: stare a badalucco. թարթափիլ զանուանք:
* Badaméntó. Յապաղումն. յապաղանք:
Badáre, է. Դիպեցիր Է վայր. յանձ. փանավանս. ինձ: ոյանախ: միա գնել. ուշ ունել. [illegible]: մատայիկ ոչխատ: ունել 'ի մտի. թեթեւ ունել: անձկալ: in aicuno. աչս աքանկիլ յոր. գարձ. [illegible], կամ սիրալիր աչքը:
Badéria. Է բան ծաղկոն. Կին անմիտ, գաւառ. [illegible]. բախտ. անիծք:
Badéssa. Աբբասուհի: պռ. անա:
Badía. Միանասան. վանք: մանաստիր: աբբայուհի: [illegible] աբբայից:
Badiále, հ. Badialíssimo, ma. Մեծ. ընդարձակ. [illegible]
Badigliáre, Badíglio, ան. Տես Sbadigliare.
Badíle, ար. Բահ: փիդեկ:
Badíżza, նոմ. Աբբայուհի փոքր:
* Baérta. Baerióso, sa. Տես Boia, Borioso.
* Báffi, ար. յոյ. Տես Basette.
Bagáglia, Bagáglio, } Աղեմ զինուորաց. կարասիք
Bagáglie, իկ. յոյ. } զորականին: ուղեւոր: կահ. կարասիք: նիւթ: far bagaglio. ժողովել զկարասիս:
Bagagliólo, իկ. յոյ. նոմ. Սակաւ կարասի. թեթեւ ապրանք:
Bagaglióne, ար. Բեռնակիր զորաց. բեռնակիր կարասեաց բանակին: ինչէպ: [illegible] Սիր անպիտան. վատ արանց:
Bagagliúme, ար. Կահ. աղիք. կարասիք:
Bagagliuóle. Տես Bagagliole.
Bagáscia. Բոզ. պոռնիկ: գեակ: անուն և Bardassa.
Bagascióne, ար. Տես Bardassa. բարդասան:

Bagattélla. Զեռնածուն: հեգեգապուն: [illegible] ինչ. նանրուն. անպիտան ինչ: պուճ. ինչ. այն ոչան:
Bagattelliére, ար. Զեռնածու: հեգեգապուն:
Bagattellúccia, Bagattellúzza. նոմ. Սնամիտ. ուսպիկան:
Bagattíno. Է գանկ ինչ որ արժէ [illegible] մանր փոյ Quattrino է:
* Baggéa, իկ. Կին անմիտ. անուն Baderla.
Baggéo. Է բան ասի. Անմիտ. անուն Babbaccei o.
Baggianáccio, գնդ. Գիմանք. [illegible]:
Bággianáta. Սնոտիք. ոչինչք. անմտուն:
Baggiáne, իկ. յոյ. Է բան ասի. Պատիր բանք. պատրանքիկան քաղցրաբանութիւնք. [illegible]:
Baggiáno. Անմիտ. անուն Babbaccio.
Baggioláre. ն. Դնել նեցուկս Է կանգնք:
Baggíolo. Նեցուկ Է կանգնք:
Bághero. Տես Bagattino.
* Bagiána. Բակլայ թարմ հանեալ 'ի պատանաց. անուն և Baja.
* Bágio. Է բան [illegible]. Տես Bácio.
* Báglia. Տաշտ ինչ նաւորդաց գոգնէ 'ի կիսոյ [illegible]:
* Bagliétto, Báglio. Է գերան ինչ հաստատեալ հոգմանէ 'ի հողին' յամրուն նաւուն:
Bagliére, ար. Փայլատակումն. փայլակն: [illegible]: մ թագնուի աչաց: [illegible]:
* Bagliótta. Է նաւապանն Baglia ին:
Bagnajuólo. Բաղանիկպան: հմամնի:
Bagnaménto. Թանալն. սրսկումն:
Bagnánte, հ. Թաց. [illegible]. թրջել. լուանալ. [illegible] ցուցանել: [illegible]: էնլինի: հոսել առ, կամ անցանել առ (քաղաքաս:) leggiermente. սրսկել. [illegible]: Bagnársi, յ. Լուանալ. մտանալ 'ի բաղանիս, կամ 'ի ջուր: էնլինի: le mura son bagnate dal mare. [illegible] զպարիսպան:
Bagnáto, ta. Թաց. սրսկեալ. [illegible] di sudore. [illegible]: Cavaliére bagnáto. Սպիտակ լուացեալ. (Է ազգ ինչ [illegible]:) bagnato, e cimato. [illegible]:
Bagnatóre, ար. Որ մտանէ. կամ լուանի 'ի բաղանիս:
Bagnatúra. Լուացումն անձին: [illegible] լուանալոյ [illegible]:
Bágno. Բաղանիք: համամ: լուացումն: bagno da sudare. [illegible]: bagno d' acqua [illegible]. [illegible]. կամ [illegible] բաղանիք: bagno d' acqua calda. [illegible]. կամ [illegible] բաղանիք: bagno [illegible]. (Է [illegible], կամ [illegible]:) էնլինի. հաւաղ: Անօթ ի [illegible] [illegible] քիմիական թորման: * Բաղանիք [illegible]. (Է [illegible] ինչ պաղելի. կամ [illegible], [illegible] թորման [illegible] [illegible]:) bagno stracco: կամ bagno usato. Է այն հեղուկ' յորում [illegible] [illegible] [illegible] մեռան [illegible] ինչ [illegible] 'ի [illegible]: dare l'ultimo bagno. [illegible]. կամ [illegible] մտանել. [illegible]: bagno secco. [illegible]. (Է [illegible] ինչ [illegible] [illegible] 'ի պէտս քիմիական թորման:) stillar a bagno secco. [illegible]: կոչի և stillar a rena, կամ a cenere, կամ alle ceneri calde: Bágno. Արգելանաց. կալանաւորաց [illegible]. (Է [illegible] ինչ 'ի [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]:)
Bagnomaría, Bagnomaríe, ար. Բաղանիք [illegible]. (Է [illegible] [illegible] յորում գնեն [illegible] ինչ 'ի պէտս

'ի պէտս եփելոյ զմիս։ կամ 'ի պէտս քիմիական թթարան։)

Bagnuólo, նոմ. Փոքր բաղանիք։ հեղուկի որով լուանան թժիշկք զախտացեալ մասն մարմնոյն։

* Bágola. Պտուղ լուսատին։ և է կարմրագոյն։

* Bagoláro. ածխ. Լուսատեան։

* Bagordáre. է. Ասնել զինախաղուն. խաղալ զինուք. տես և festeggiare.

* Bagórdo. Զինախաղուն։ տեղ։ տես և Crapula, և Bordello.

Bája. Կատակ. ծաղր. խաղ։ զգաս. լաթիկն։ voler la baja, կամ la burla, զծաղու գալ։ ել խաղ առնել։ զգաս էնել։ dar la baja, կամ la burla. խաղ առնել։ վեղաս էնել։ Baja, կամ baje. Պնոտիք. ոչինչ։ այլն օյսն։ far le baje. խաղալ. խաղալ զանուտեաք. (ասի զաղայոց։) non è baja. չի մնատ ինչ. չի խաղալիկ տղայոց։ Baja. Դոգ։ (ել նատորդաց է խորշ ինչ ծոլու. ուր նատք են յապահովի 'ի մանաւոր ինչ հողոց. զոր ամանք կոչեն և Պարոյր։) գենիլ գոլաղ։

Bajáccia, ենդ. Տես Fandonia.

Bajánte. Essere tra Bajante, e Ferrante. առաջ լինել ել մեջ երկուց չարեաց. տագնապ է երկուսակ։

Bajáre. Տես Abbajare.

Bajáta. Տես Baja, Frascheria.

Bajétta. Ասուի ինչ սեռ. զոր զգենուն 'ի առաջ։ (է և բառ նատորդաց։) * գոդ փոքր. պարոյր փոքրիկ։

* Báila. Bailíre. Տես Balia, Balire.

Báilo. Պայլ։ (է անուն իշխանաւոր։) դեսպան վենետիկեան հասարակապետաց 'ի կոստանդնուպօլիս։ պալէօզ։ դայեակ։ դաստիարակ։

* Bailonáto, ածխ. Գաւազանակալ։ (ել ինքեանից ասի զամ կենդանեաց, որք ունին ատամանիք զգաւազան ինչ։)

Bájo. Շառատ։ (է մոյգ կարմիր. ասի զմարթոյ ձիոց. կամ ջորեաց։) գոռոտ։ գոռալ։

Bajócco. Պինձի դրամ ինչ հռովմայ։ դրամ։

Bajonáccio, Bajóne, ար. Ծաղրածու. ծաղրաբան։

Bajonétta. Սլաք հրացանին։ (է սլաք ինչ սիգաձևման՝ ագուցեալ 'ի ծայր հրացանի զօրաց եւրոպացոց։) հրաց։

Baíre, Sbaíre. Տես Allibire.

Bajúca, Bajúcca, Bajúcola, նոմ. Պնոտիք։

Bájulo. Բեռնակիր։ * Դայեակ։

Bajuóla, Bajúzza. Պնոտիք։ ոչինչ։

Bála. Էր տունկ ինչ. որ կոչի և Musa.

Balaníno, na. ածխ. Olio balanino. Իւղ պալանոյի։

Baláno. Էր խեցեմարտի ինչ ծոլային։ * Ծայր վանոյին, կամ առնացի անդամոյն։ տես և Vulva, և Supposta.

Baláscio. Ակն ինչ թեխագոյն։

Balaústa, Balaústo, Balaústra. Ծաղիկ նռնենեաց։

Balaustráta. Վանդակասեանք. կարգ սիւնազարդ վանդակաց (պատշգամաց, պատկաց որմոց։) պարմաքէզ։

Balaústro. Վանդակասեան. սիւնազարդ վանդակ։

Balbettáre, է. Թոթովել։ էլեբեն։ նոյլենի։

* Balbettatríce, էի. Թոթովախօս. կակաղող։

* Balbetticáre, Balbezzáre. Տես Balbettare.

Bálbo, ba. Թոթով. ծանրախօս. թլոճատ։ էլեբեն։

Balbotíre. * Balbussáre. Balbutíre. Տես Balbettare.

Balbúzie, էի. Թոթովուն. թլոճատուն։ էլեբեն։

Balbuziénte, է. Թոթովախօս. թլոճատ։ էլեբեն։

Balbuzzáre, Balbuzzíre, է. Տես Balbettare.

* Bálco. Տես Palco.

* Balconáta. Պատշգամբ։ զանենիլիր։

Balcóne, ար. Պատուհան։ էնենիլիր։

Baldacchíno. Ամպհովանի. (է քառանկիւնի զարդ ինչ հովանաւոր, զոր կախեն 'ի վերայ սրբազան իրաց, կամ 'ի վերայ գահուց իշխանաւորաց 'ի նշան պատուոյ։) Ամպհովանի խորանի եկեղեցւոյ։ տես և Drappellone. Aspettar il baldacchino. Խնդրել բաղում աղաչանս, կամ բաղում հրաւիրանս։

* Baldaménte. Տես Baldanzosamente.

Baldánza. Զօնարթագին համարձակուն, կամ խասհուն. յոխորտանք, կամ խիզախումն. խրոխտումն. խրոխտանք. գոռոզուն։ ձիրբեր. ձիրբերի։ prender baldanza di quella vittoria. խրոխտալ ել պն յաղթուն։

Baldanzáto, ta. Տես Baldanzoso.

* Baldanzeggiáre, է. Խայտալ. կեալ խնդամիտ։

Baldanzosaménte. Ա. Անվեհեր համարձակուն։ խրոխտանաբար. խիզախմամբ. զոնարթերեալ։ նիլերէ։ ձիրբերի։

Baldanzosétto. նոմ. Փոքր միջակասկաց. անվեհեր։

Baldanzóso, sa. Baldanzosissimo, ma. Յոխորտ. խրոխտ. անվեհեր. յանձնապատան։ ձիրբերի։

* Baldézza. * Baldiméato. Տես Baldanza.

* Baldigráro. Վաճառական ասմեաց ֆիորենցայի։

Báldo, da. Տես Baldanzoso.

* Baldóre, ար. Տես Baldanza.

Baldória. Բոց՝ դիւրավառ նիւթոց. բոց ածանցական։ հանդէս հրախաղուն. հրավառուն։ far baldoria. վառնել զինչս 'ի խրախաղուն։

Baldósa. Փէղլական նոճագարան ինչ նախնեաց։

Baldrácca. Բառ ծաղրս. Բազ. ստոնիկ։ գեղեցիկ։

Baléna. Պալէնայ. բալենայ։ (է կեա ինչ վիթխարի։) Քալենան։ ասա պուլուն։ է և և հանասեզուն ինչ հարաւային կիսագնդոյն։

Balenaménto. Փայլատակումն։ փայլակն։ փայլեալն։

Balenánte, է. Փայլատակող։ գողդողուն։

Balenáre, է. Փայլատակել. փայլակել։ Էլուգրիլամ։ ն. Հառաջայլեալ. փայլատակել (զաչս։) է. Դանդաղել. գեղգեղել. գողդողել։ ինրլէ։ կալ յերերել։ կորուսանել զհամբաւն. կամ զշնորհս ուրուք։ (ասի զվաճառականաց. կամ զպաշտօնականաց։) balenare a secco. փայլատակել առանց օրոսման։

Baléno. Փայլակն։ փայլատակումն։ ելմէ։ Էլպէր։ in un baleno, կամ in un bacchio baleno, գ. յական թեթեւալ. յանկարծակիս. ժամայն։ սահաբ։ far lo scoppio, e 'l baleno. առնել զամ ինչ միանգամայն։ * Baleno. Աղու պալէնայ։ Arco baléno. տես Arcobaleno.

Baléstra. Բաղիստրա։ (է պատերազմական գործի ինչ նեռատաքուն, կազմեալ 'ի բնոյ կոր փայտի կոչեալոյ Tmiere. ունի 'ի կատար իւր ապեղն երկաթի։ զոր լարեն գործեալ ինչ, որ կոչի Lieva, կամ Martinello.) Բաղիստրա հաւորաց։ (է գործի ինչ օրաւոյ զվիճաչուն թթիեալ գնաց։) caricar la balestra. խնդել զրոմվանն։ տալ ցայտրպատեան որմոյնի։ լինել ել կնոջ։ dare il pan con la balestra. տալ զհաց ակամայ։ e dato ti sia il pan colla balestra. է ոմանի։ ամ երանութիւն շրջեսցին քեզ 'ի ինքան։

Balestrájo. Բաղիստրաձիգ։ բաղիստրագործ։ բաղիստրավարան։

Balestráre, է. Արձակել զբաղիստրն։ նետաձիգ լինել բաղիստրաւ։ արձակել (զաչս։) ստուգել։ ցուցանել։ ջարդարել։ ֆ. Ակնանել զանձն։

Digitized by Google

Balestráta. Բաղատրքնիկեց մի: Հարուածք բաղատրին:
* Balestráto, ta. Հարեալ բաղատրաւ: տես և Trabalzato.
Balestrátore, տր. Տես Balestriere.
* Balestrería. Գաւնդ բաղատրաւորաց:
Balestriéra. Ծառակ յորմունս՝ ըստ որ արձակեն զքաղքեաքն 'ի վերայ թշնամեաց: միշոցն ըստ մեջ երկուց թիոց զեզերբեք ցականաւուն, յորս կան զենոմորք 'ի մարանքիկ:
Balestriére, տր. Բաղատրաւոր. բաղատրաձիգ:
Balestríglia. Բարձրաչափ նաւորդաց. (է դործի ինչ ատղաբաչխական, զոր յաւետ նաւավարքք 'ի կիր առնուն 'ի չափել զբարձրուն արեւու, և ասեալոյց:)
Balésto. Տես Balestra: Andare su balestri. լինել ներբասրուեք:
Balestróne, տր. Բաղեստր մեծ:
Balestrúccio. Թաքուն ինչ ծիծեռնանման: դործի ինչ աղեղնանման, ըստ որ անցանէ մեռաքան 'ի պատիլն զեղեգամբ: aver le gambe a balestrucci. լինել թիւրասրունգն:
Balí, տր. Պայլ. (է անուն իշխանուեն:)
Bália, ի. Սանտաս: դեպանա: dare, կամ torre a bália. տալ զմանուկն 'ի սանտաս, կամ առնուլ զմանուկն 'ի դիեցուցանել: essere a bália. կալ առ սանտաս. անանիլ 'ի տան սանտաւին:
Balía, ի. Իշխանուեն. տրուն. կարողուն. ձեռն: գոտրէն. գոտր: զօրուն: esser di sua balía. լինել ինքնատիր, ազատ, ինքնիշխան: դենդի պուլնա օյմա:
Baliáccia, գեր. Վատթար սանտաս:
Baliággio, Baliáto. Պայլուն. (է սատիճան ինչ պատուոյ զենոմորական կրօնից:)
Baliático, Վարձ սանտաւին:
Baliáto. Իշխանուն. իրաւունք: Ժամ իշխանուեն:
Bálio. Դայեակ. դաստիարակ: այր սանտաւին:
Balío. Բալնս. Պայլ. (է անուն իշխանուեն:)
Balióso, sa. Կարող. հզօր. զօրաւոր:
* Balíre, ն. Սնուցանել: * Balíre, ի. Կառավարել: վարել յաջողագոյնս (դուսանելն:) balire una cosa a uno. տալ ինչ 'ի ձեռն, կամ ըստ ձեռաւորութեան:
Balista. Բաբան: Մենանդիկ:
* Balística. Զդաւանուեն. (է դիտուեն ինչ ուսումնական, որ ճառէ զշարժմանէ ծանր մարմնոց արձակելոց ըստ օդն զկոթդ և ինչ ուղերձմամբ:)
* Balíto, ta. Կառավարեալ. վարեալ:
Balívo. Տես Balío.
Bálla. Բեռն, կամ պատատ. (է կոյտ իրաց պատատեալ 'ի կառաւ, կամ յայլ ինչ՝ 'ի փոխադրեալ այլուր:) գենդ: Քիրպէ: a' segnali si conoscono le balle. տասի: յարտաքնոյն ճանաչի ներքինն: a balle, մ. առատապէս. բազում յոյժ: far le balle. Ժողովել զկամ և զկարասի. պատրաստիլ 'ի ճամ:
Balláccia. Գեղծ. Խաբեն: Անհեթեթ, կամ մեծ բեռն:
* Balladóre, տր. Երգիչ նուագու:
Balláre, ի. Կապաւել. պարել: տասի էրմիդ: հասոզ ինէդիդ: շարժիլ, կամ երերիլ (տատանիլ, ելն:) օյնամագ. տուլանմագ: sulla corda. լարախաղաց լինել: ճամպուլուզ էրմիդ: ballar in campo azzurro, nel Paretajo del Nemi. ելանել 'ի կամարան: far ballare i denti. ճամ. ուտել:
Balláta. Կապաւերգուեն. երգ կապաւու, կամ պարերգուեն. (է երգ՝ զոր երգեն կապաւելով:) կապաւ. կայմ: fornir la ballata. 'ի դլուխ հանել զդործն: qual ballata, tal sonata. տասի. հատուցանել զդարձ փոխարինին: guidar la ballata. ունել իշխանուեն. կառավարել: sconciar la ballata. աղաւաղել զդործն:
Ballatélla, Ballatétta, Ballatína, նոմ. Հանառաս կապաւերգուեն:
Ballatójo. Պաշտամբ պարսպաց. պատ որմոց:
Balleríno. Ուսուցիչ կապաւուեն: տասի էրիէրէն: կապաւիչ: հոտա ինէդիմ: փոքրիկ պտուղ ինչ թփոյն կոչելոյ Pruno bianco. * Ծաղիկ թռատամեալ: ballerino da corda. Լարախաղաց: Ճամպուլ:
Ballétta, նոմ. Բեռն փոքր: դինէնի պէնդ:
Ballétto. Աղդ ինչ կապաւու:
Bállo. Կապաւ. կայմ: հոտոզ. տասի: andare al ballo. երթալ 'ի կապաւ. կամ 'ի տուն կապաւուց: essere, entrare, mettersi in ballo. մտել 'ի գործ ինչ: uscir di ballo. ելանել 'ի գործոյն: fare un ballo in campo azzurro. ելանել 'ի կամարան:
Ballónchio. Կապաւ գեղջկական:
Ballóne, տր. Բեռն մեծ: պեսոյիտ գենդ:
Ballonzáre, ի. * Ballonzoláre. Ոստոստել. խառն կապաւել. խառն պարել:
Ballótta. Ճապանակ պատ: քուէ. վիճակ:
Ballottáre, ն. Ընտրել քուէիւք, կամ վիճակաւ:
* Ballottáta. Ոստիւն երիվարին ըստ մեջ երկուց սեանց՝ անցեալ ընդ օդն ջրեբքուվքք ոտիւք:
* Ballottazióne, ի. Վիճակաւորուեն. քուէիւրկուեն:
Balniére, Baloniére, տր. Աղդ ինչ նաւու:
* Baloárdo. Տես Baluardo.
Balocággine, ի. Սնոտիք. աղճատանք. խաղալիկք:
Baloccaménto. Սնոտի դեղերանք. ժամավաճառուեն:
Baloccáre, ն. Դեղերեցուցանել. յամեցուցանել. ժամավաճառ առնել. զբաղեցուցանել. վայրապար: օյալանքրմամ. եղինդիրմէ: ի. Դեղերիլ. վայրապար. ժամավաճառ լինել: օյալանմամ: ֆ. Զբօսանուլ: եղինդիմ:
Balocchería. Տես Baloccaggine.
Balócco. Ապուշ. խօթասիրտ. անմիտ: խաղալիկ ապայոց:
* Baloccóne, տր. յանախ. Լի ապշուեն. յեսասիտ:
Baloccóne, մ. Անմտաբար. յիմարաբար:
Balógia. Տես Succiola, Ballotta.
Balógio, ia. Պերբ. հեղդ. վատ:
Baloniére. Տես Balniere.
Balordáccio. Տես Babbaccio.
Balordággine, ի. Balordería. Ապշուեն. անմտադրուեն. անմտուեն: ջանգիլէ:
Balordaménte, մ. Անմտաբար. յիմարուեն:
Balórdo, da. Ապուշ. խօթասիրտ. անմիտ: ջանգիլ. ահմագ: alla balorda, մ. անխորհրդաբար. կոյր զկուրայն:
Balsámico, ca. Բալասանեան. պալասանի:
Balsamíno. Ծառ բալասանի. պալասամ (տուենկն:) պէնէսան: է և Խոտ ինչ, որոյ պտուղք են նաբրենչագոյն, և են պիտանի 'ի հանդերձանս իւղոյ վտ վերքաց:
* Balsamíte, ի. Խոտ ինչ:
Bálsamo, Bálsimo. Բալասան. պալասամ: (է իւղ ինչ օգտակար վերքաց: այսպէս կոչին և զանազան պատուական իւղք, և օծանելիք.)
* Balsimáre. Տես Imbalsimare.
Bálteo. Կապարան որոյ. (է գոտի ինչ կախեալ զպարանոցէ 'ի կրեալ զսուսերս:) էլէնգոտ:
Baluárdo. Մարտկոց: բաղէս. պիրգ:

Digitized by Google

Balustante, s. Կարճատոտ. վատատոտ:
Bálza. Փայտ. սեղանի ոտքի. քարաժայռ: գայլ: ձիերի առաջնորդ մատակայ. ձիղուն կառաց: քարոյ կամարի ջրհեղեղուց:
Balzána. Վերջաւոր գլխատաշ: գլխնէրի: * Սարի տակ ծիլ տալից ձիոց: * Balzana del castesello, կամ del coperchio della serratura. Ի տան ինչ կպել:
Balzáno, na. Սպիտականալ. տպիտակուն (երիվար):
Balzanò dalla lancia. Երիվար՝ որոյ առաջակող ոտքն աջոյ ոտն է սպիտակ: balzano dalla staffa. երիվար՝ որոյ առաջակողմեան ձախոյ ոտն է սպիտակ: cervel balzano. դեղ. խորթաբարոյ. գաղանաբարոյ. փոփոխամիտ:
* Balzánte, s. Որ ընդարձակուն. որ ցատնու:
Balzárè, v. Ցատնուլ (գնդակին.) ընդարձակուլ. թռցուցանուլ: ալեւոտել: արտիւել. բաբախել. դարձել. ինչեր ցնանալ: գնալ բռնի. անցանել ի տեղեաց ուրեք: in galea. վարել յանկարծ ի յանկանեն: fuori. ելանել արտաքս (ի գերեզմանէն:) e' ti balzò la palla in mano. ինքնաբերաբոյց. կամ ը առաջ եղեալ քեզ առիթն, կամ պատահումն: la palla balza dal tuo. յաջողեալ է քեզ բաղդն:
Balzatóre, re. Որ ցատնու. որ գնայ ցատս.
Balzellàre, v. Ցատնուլ. գնալ ցատս: ալեւոտել: հարկս տալանել արտաքոյ քան զսովորականն:
Balzellàto, ta. Տես Balzellare.
Balzellò. Հարկ արտաքոյ քան զսովորականն: andare a balzello. ապաստել դալատեան նստաւորաց կենն յորոմս ի հարկանել զնս:
Balzellóni, ni. andar balzelloni. Քայլել. կամ գնալ ցատս:
Bálzo. Փայտ. քարաժայռ: գայլ: ստամբ (գնասակն:) ալեւոտել: andare a balzi. գնալ ցատս: aspettar la pala al balzo. ապասել ազատաբոյ:
Bambagèllo. Սաղ ինչ անգամբի:
Bambágia. Բամբակ: խամպոտ: castigar col baston della bambagia. պատժել. տրդեամբք ի առ արատս: essere avvezzo, կամ tenuto nella bambagia. դրդասուն. փափկասուն: la pianta della bambagia. բամբակենի:
Bambagíno. Կապաս բամբակի: խամպոտ պէտի. ոչ զոսի:
Bambágio. Տես Bambagia.
Bambagioso, sa. Կակուղ ոչ զբամբակ:
Bambaróttolo, Bamberóttolo. Տես Bambinello.
Bambinággine, f. Տղայութիւն. գործ տղայութեան. տղայանութիւն: նշանագրութ:
Bambinéllo, ne. Տղայ մատաղ. մանկիկ: մանչուկ:
Bambinería. Տես Bambinaggine.
Bambinésco, ca. Տղայական. մանկական:
* Bambinétto. Տես Bambinello.
Bambíno. Տղայ: նշանագ: bambino in fasce. տղայ խանձարքաղաքաց: fare bambine, կամ una bambina, կամ delle bambine. տղայանալ. գործ տղայի գործել. անմանանալ. սխալել. bambino in Ravenna. առակ: խաբեբայ: bambin di Lucca. մանուկ կայսրաց. գեղեցիկ գեղեցիկ:
Bambinúccio. Տես Bambinello.
* Bámbo, mb. S. Babbaccio. * Տղայական. անուսի:
* Bambocciáta. Սաղ ինչ անարգ և ոսկիական նկարուց:
Bamboceria. Տես Bambinaggine.
Bambóccio. Տես Bamboccíolo. * Պատուհանաբաց տանք տղայոց: * Սկզբ անհմուտ. քանդակ անհեմեմեմ:
Bambócciolo. Տղայ: տղայանիկ: պարզամիտ. անփորձ:
Bamboccióne, re. յանախ. Տղայ մեծ:
Bámbola. Պատուհանաբաց տղայոց. տատանանիք գոգալ: ապակի հայելոյն:
Bamboleggiaménto. Տես Bambinaggine.
Bamboleggiáre, v. Խաղալ տղայաբար. թարթամիլ. կամ խաղալ զանուսեաց:
Bamboleggiatóre, re. Որ տղայանալ զանուսեաց. տղայաբարոյ:
* Bambolína, f. Սաղ ինչ մատաղ:
Bambolinággine. Տես Bambinaggine.
Bambolíno, re. Տղայ մատաղ: մանչուկ: սուտհակ. խեռ. չար:
* Bambolità, - táde, - táte, f. Տես Bambinaggine.
* Bámbolo. Տղայ մատաղ:
Bambolóne, re. յանախ. Տղայ մեծ:
* Banáno. Ի պատուղ ծառոյ ինչ հնդկայ և ամերիկայի. որ կոչի և Fico d' Adamo. թմուղ ադամայ: ադամաթզուղ:
Bánca. Մաղակատեղի. տեղի թաղակատեաց զբարոյ: scrivere uno alla banca. գրել զոք ի գինուորութիւն: (բազմ զաստն Banca 'ի կիր ածին փոխ Banco ինն:)
* Bancário, ia. Cedola bancaria. Քարտեզ տրապիզեան:
* Bancáto, ta. Որ ունի նստարանս. (ասի գնաւորաց:)
* Banchellíno. Esser più cattivo, che banchellino. Գաղ. Լինել չար քան զչև:
Banchettáccio, ccia. Նստարան փոքր և վատթարագոյն: յանախ. Սեծապատարաստ խնջոյք:
Banchettáre, v. Հրաւիրել զոք ի կերուստս. անանել ընտանեաբար: գալիք եղիցի: ը. Գործել մեծապատարաստ: գալ հայ անգամն: գնաքիթ-եղիցի:
Banchettáto, ta. Տես Banchettare.
Banchétto, ne. Փոքր նստարան, կամ ոտնոց: գինեկան խոնարհ կոչուն: գաղիք: far banchetto. առանել կոչուն: Sagro Banchetto. Սրբոյ հաղորդարան:
Banchiére, re. Banchiéro. Սեղանաւոր: սուտակ: banchiere. որ խաղայ ընդեմ ամենի:
Banchína. Հողաբերեալ խոնարհագոյն յերեսուն պատնէշն, ուր կացեալ զբարոյ՝ արձակեն հրացանս 'ի վերայ թշնամեաց:
Bánco. Սեղան (նստարանաց. անդանաւորաց և վաճառականաց.) տրապիզ: էջերիպա. սուտակ: ինչ կեանք: քեմ (յ՝ սեղանն առ որում նստին գանաւորք 'ի գործել:) Banco fallito. Տես Fallimento. Far, կամ aprir, կամ metter banco. Սանել սեղանաւորութիւն: սուտակիլ: էջերիպ: levare il banco. արձակել զսեղանն: Banco. Սեղանաւոր գնոց: banchi. կարկաղք. (են կոչեալ սաղոյ. կամ ժայռք և ծանծաղուտք ծանկեալք ի լեռերք ծովուն. զոր անանք կոչեն և խարխարք:) banchi di ghiaccio. կարկաղք սառուցեալ. տանակոյտք. (են մեծամեծ սոսրիք. յ՝ հասարք սառուցեալ սառանեալք ի բերանք տանեալ ծովուն:) Banco. Նստարան: օթարանք: նստարան թիավարաց: պանդ. ծանդ: Banco կոչին և զանազան մեքենաք արհեստաւորաց. որք ունին զիւ. սեղանոյ. կամ նստարանի: * Banco. Ժողովարան սեղանաւորաց. կամ վաճառականաց: * Գրասենեաց. (Եւրոպիկ հասարակաց ի առաքինորդաց սահմանակաց. յորոմ մեծն պահեսցի. կամ 'ի վարձու. գրասէր մանուսորոյ:)
* Bánco, կամ Bancogíro. Գրամատեղի. փոխանակ տրա-

արքայիզ. (է հաւաքումն ինչ դրամոց համարէն ընկերուն սեղանաւորաց, կամ ճոխ վաճառականաց, որ անցանէ միլիոնէն ի իշխանութիւն մոյ ուրուք յերեսելեաց առ Ֆռանսայ. որ ասի Avere il giro. ՝ի՝ ունել ի ձեռամբ ղշրջան դրամոցն։)

Banconcéllo, նա. Սեղան փոքր։

Bancóne, ար. յանախ. Լայն սեղան, կամ մեծ նըստարան։

Bánda. Կողմն. կոյս։ Բարեկ. էան։ երիկ. երիզ մեռաքանչ։ դունդ զօրաց։ պէօլիւկ։ խուռնք քաղաքացի զինուորաց։ andar alla banda. գնալ կողմնակի. (ասի զնաւուց՝ յորժամ ընթանան 'ի մի կողմն իւրեանց։) լինել մերձ 'ի սնանկիւնէ, կամ 'ի կործանումն։ եւ՝ արբենալ։ է նմ ասի։ da banda, գ. 'ի մի կողմն. մեկուսի. առանձին (կոչել, խօսել։) պէր բարեքա։ passar da banda a banda. թափանցանց առնել, կամ խոցել։ սաֆլամա։ metter da banda. ընտրել. ապահել. անխայել։ lasciar da banda. 'ի քաց թողուլ. զանց առնել։ dall' altra banda. ընդհակառակն։ Banda. է եւ բառ ինչաբանից. Տես Benda.

Bandáto, ta. Պատեալ երիզաւ։ * Երիզաբաշխ. (ի հինգաբանից ասի զասպարիզն հինգոց բաժանելոյ 'ի հաւասարաթիւ երիզաձև մասունս)։

Bandeggiáre, ն. Աղտասահմանել. աքսորել։

Bandeggiáto, ta. Աքսորեալ. վտարեալ։

Bandélla. Կամ ծղնեանց. (է երկաթ ինչ տափարակ և երկայն. ունի 'ի մին 'ի ծայրից՝ օղ ինչ, զոր ագուցանեն յարու ծղնիս դրանց կամ պատուհանաց.) փոքրիկ տախտակ երկաթի։ Ճարմանդ։

Bandelláccia, գէղ. Կամ ծղնեանց մեծ յոյժ։

Banderájo. Դրօշակակիր։ պայրաքդար։ տարնէգործ արհեստաւոր եկեղեցական զարդուց։

Banderése, ածական. Cavaliere banderese. Ասպետ երիզաղարդ։

Banderuóla. Դրօշակ 'ի ծայր նիզակին։ հողմացոյց. ցաւգակ հողմոց. (է տախտակ երկաթի, կամ պղնձի հաստատեալ 'ի բարձու, որ շարժմամբ իւրով ցուցանէ զհողմն շնչել։) յեղեղուկ. փոփխամիտ։

Bandiéra. Դրօշ. դրօշակ։ պայրաք։ ռանդաք։ հեծել զինուոր. հեծել։ far bandiera. զանցանել զայլսովք յընթացս. (ասի զգրասական շանց։) a bandiera, գ. ի դիպաց. անխորհրդաբար. ի բերման։ bandiera di ricatto. վրէժխնդրուն։ far bandiera di ricatto. հանել զվրէժ քինուն։ bandiera di partenza. դրօշակ ցուցոյ. (է դրօշակ ինչ զոր պարզեն 'ի նաւս 'ի նշան ցաւելոյ փաւթոյ։) far la bandiera. դոզանալ զյաւելեալ կապերտս կարեալ զդեսառուցն. (ասի զդերձակաց։) bandiera vecchia fa onore al Capitano. առած. դրօշակ հին փառք են զրասպետին։ voltar la bandiera. փոխել զմիտս իւր. շրջիլ 'ի խորհրդոց։ pazzo a bandiera. մեղի արժանի կապանաց։ bandiera. հին ցոտ, կեղտոտ, անհոգ։ անկարգաբար. անհանձար. (ռամկ. շրջբաան հնիկ։)

Bandinélla. Երկայն անձեռոցք ('ի արքեալ զձեռս։) տես և Cortina.

Bandíni, ար, յոգ. Անցուկք ինչ 'ի խեղբ ցուկանաւուն։

Bandíre, ն. Հրատարակել հրովարտակաւ. հրովարտակ հանել։ քէրման էնմէգ. էմբ էնմէգ։ հրատարակել. հռչակել։ աքսորել։ պէրիլեան էնմէգ։

Bandíta. Տեղի՝ ուր արգելելի է հրովարտակաւ առնել որսորդուն երեկոյ։ հաւուց կամ ձկանց։ տեղի պահել յարօտ անասանց։ Bandita della Caccia Reale. Տեղի որսորդուն արքային։

Bandíto, գոյ. Աքսորեալ. վտարանդի։ պէրիլեան։ * ելուզակ։ ռիբիրիպա։

Bandíto, ta, ածական. Աքսորել։ պէրիլեան օխտաւ։ tener corte bandita. խնամոյն գործել ամենն. զամենն ընդունել 'ի կոչուն և 'ի հանդէս։

Banditóre, ար. Փարտոգ. մուռնեակիկ։ ռիբիլաբ։

Bándo. Հրամայական. հրաման արքունի. (ասի զօրինաց հրատարակելոյ մուռնեակաւ 'ի ձայն փողոյ։ քէրման. էմբ. էնմագ։ հրատարակումն. հրաչակումն։ լաս։ fare andare il bando colla sua tromba da sua parte. տես Padroneggiare. Tener secreti i bandi. Զմերկապարանոց ինչ թագուցանել։ Bando. դատապարտուն 'ի մահ, կամ յաքսոր. աքսոր։ դնել պէրիլեանէ։ porre in bando. մերժել. մատնել։ * եւ՝ առաքել յաքսոր։ mandare in bando. արտաքսմանել. աքսորել։ պէրիլեան էնմէգ։ * mandar bando. հրովարտակ հանել. հրատարակել։ * bando di testa. վարձ ըմբռնելոյ զմեղաւորաց։ * essere in bando. աքսորիլ։ * trar di bando. դարձուցանել յաքսորանաց։

Bandoliéra. Փոկ մախաղն զինուորաց. (է փոկ արկեալ կողմնակի զուսովք զինուորաց, յորոյ 'ի ծայրն կայ մախաղ վառօդին։

Bándolo. Ծայր. կամ գլուխ կարժին։ ծայր թելից կարժին։ էլէնին ռոճա։ ravviare, կամ ritrovare il bandolo. գտանել զծայր կծկան. գտանել զելս իրաց։

Bandóno. Տես Abbandono.

* Baniáni, արյոգ. Կապատաշք արևելեան հնդկաց։

Bára. Դագաղ։ բարոյ։ պատգարակ ինչ, կամ երկանիւ կառք ինչ տիկնանց նախնի հոմմայեցւոց։ aver la bocca sulla bara. լինել օրհասական, մերձ 'ի մահ։ il morto è in sulla bara. այդ քաղաքայիս է եամն։

Barabúffa. Խառվուն. ապմուկ. շփոթ։

Baracáne, ար. Ասուն ինչ յայծէից։

Barácca. Հիւղ. տաղաւար. խորան. (ասի զփայտակերտ, կամ զկտաւի խրճիթ, ուր կան զինուորք։ կամ վաճառուն ինչ։)

Baraccáre, ն. Հարկանել զխորան, կամ զվրան։

Baracchiére, ար. Կերակրավաճառ զօրուն։

Baraccúzza, նոճ. Խրճիթ փոքր. վրան փոքր։

Baráre, ե. Խաբել. պատել։

* Bararía. Խաբէութիւն. նենգ. պատրանք։

Báratro. Baráto. Վիհ. վիրապ. գեհենն։

Barátta. Կռիւ. կռիւ. պատերազմ։

Barattaménto. Փոխանակութիւն։

Barattáre, ն. Փոխանակել (զիրս։) փէյդէ էնմէգ։ * լոմայափոխ լինել։ խաբել։ ալդատանմագ։ փոխատոյանել 'ի մոքանց։ ֆէօրֆէտէն մաղ։ ֆուբրմէգ։ ցերմէգ։ ֆ. Ցրոմիլ։

Barattáto, ta. Փոխանակեալ. փոխել։ փէյդէնմիշ։

Barattatóre, ար. Փոխանակիչ։

* Barattazióne, էգ. Տես Baratto.

Barattería, և Baratto. Փոխանակութիւն։ խաբէութիւն. նենգ։

Barattiére, ար. Barattiéro. Փոխանակող. որ փոխել։ խաբեբայ։ ալդատաշիր։

Baratto. Փոխանակութիւն։ փէյդէ։ խաբէութիւն։ տես և Barattiere.

Barattóla. Թունչուն ինչ ջրային։

Baráttolo. Փոքրիկ անօթ խեղոյ, կամ ապակի ('ի ոչիսա քաղցրաւենեաց, եւն։) փիւլիկ գաւանոց։

Bárba, ար. է բառ լոմարարարոց. Հօրեղբայր։ մ. մոնամ

Digitized by Google

հանա։ քեռի։ պայը։

Bárba, իգ. Մօրուաք (առն, այծից, շանց, ոչխարաղջկան, եւն։) ոտքաչ։ արմատ (բուսոց, ատամանց, սխտից։) ֆէօտ։ հիմն։ սկիզբն. աղբիւր։ senza barba. անմօրուս։ barba delle biade. քիսաս։ ուշիկ։ barba del parapetto, մակերևայթ, կամ երես պատկի գեռոց, եւն։ barba del bue. առկախեալ մորթ պարանոցի եզին։ far la barba. գերծուել ընդեռս, կամ սափրել զմօրուս։ ոտքաչը ի բաշ եմիք։ farsela fare, կամ սափրել զմօրուս։ ոտքաչը ի բաշ էիմիք։ far la barba. արձակել զմօրուս։ far la barba lunga. լինել երկայնամօրուս։ far la barba di stoppa. առակ. վնասել ուսմբ անակնկալ։ alla barba mia, կամ tua, sua, եւն. ի նախատինս ինձ. ի վնաս ինձ. յոչ կամաց նոցա. առաջի ուրոց նոցա։ poca barba, e men colore, sotto il Ciel non è il peggiore. առակ է զպակասմօրուսաց. ուժգոյնք և տակաւանմօրուսք՝ վատթարագոյն են ք զամմարդ։ stare in barba di gatta, o di micio. առակ. յօրանալ ի բարեկրուն։ dar le barbe al Sole. մեռանիլ։

* Barbaaron, ար. Է խոտ ինչ ջերմ և չոր. կոչի և Gichero, Iaro, կամ Piè vitellino.

* Barbabiétola. Ճակնդեղ։ էֆէֆնդիր։

Barbacáne, ար. Ջաս ի վայր որմոյն. (է ստորոտ որմոյն կամ պարսպին շինեալ փոքր մի զաս ի վեր յատրուն։) * Ջրանցիկ որմոյ. (ըստ Ճարտարապետաց է անձուկ և երկայն խողովակ, կամ ծակ յորմն առ ի տալ ջրոց մուտս կամ ելս։)

Barbáccia, դեղձ. Թանձրամօրուաք. անհեթեթի, կամ անյարգար մօրուաք։

* Barbachéppo. Թանձրամիտ. ապուշ. անմիտ։

Barbágia. Է լեռնակողմն ինչ սարտենեայի, ուր արք և կանայք գնան իբր մերկ։ պոռնկոց։

Barbagiánni, ար. Բոռ։ պոչփող։ ապուշ. անմիտ։

Barbáglio. Մրթագնուել աչաց։ բաղմուել։ egli, կամ ella n'ha fatto un bel monte, che è un barbaglio. զարմանք են։

Barbagrázia, հ. In, կամ per barbagrazia. ոմ առակ. ի մեծագոյն շնորհս, կամ երախտիս։

Barbalácchio. Այր անպիտան, անիրաւ. անմիտ։

Barbandrócco. Է բառ նախատ. Ապուշ. խօթամիտ։

* Barbáno. Հօրեղբայր։

Barbaraménte, հ. Ամ զբարբարոս. խժաբար. անողորմ։ մեքհամիբնիդ։

Barbáre, է. Արմատանալ։ barbarla a uno. խաղ առնել զոք։

* Barbareggiáre. Սխալիլ յոտ գրուել, կամ յոտ խօսից. խուժադուժս խօսել, կամ գրել։

Barbarescaménte, հ. Խժաբար. խժգժագոյնս։

* Barbarésco, ca. Barbárico, ca. Տէս Barbaro.

* Barbaríccia. Մատաղծին անուն ինչ միոյ ի գիւղաց։

Barbárie, իգ. Բարբարոսութիւն. խժական բարք. գազանութիւն. տմարդութիւն։ զուլմ. էնվարվարութիւն. նամիրէթ։

Barbarísmo. Խժականութիւն. (է խժգժական ոճ ի խօսս կամ ի գրուիս.) վրիպասխսութիւն. վրիպագրութիւն։

Barbaríssimo, ma. գեր. Խժգժագոյն. խուժադուժ։

Bárbaro, Bárbero, ra. Բարբարոս. օտարազգի։ նապանձի։ անգութ. գազանաբարոյ. վայրագ։ տմարդի։ սոպ։ պուլմ։ էզոլան։

* Barbarolatíno. Խուժադուժ։ կամ վրիպասխսս լատին։

Barbaróssa. Այդ ինչ խաղողոյ, և գինւոյ։

Barbassóro. Տէս Bacalare.

Barbáta. Արմատք. մանրարմատք ծառոյն։

Barbatélla. Ներատունկ. մատաղատունկ. (է ուռ որթոյ, կամ սատ ծառոյ անկեալ ի գետնի առ ի արմատանալ, զոր ապա փոխադրեն այլուր։) ֆիֆան։

* Barbático. Արմատանալն։ քաջահիմն հաստատութիւն։

Barbáto, ta. Արմատացեալ։ ֆէօֆլինիլ։ մօրուսաւոր։ ոտքաչեալ։

Barbazzále, ար. Կզակակալ. (է շրթայադրծ մասն սանձին՝ որ ձնշէ զկզակ երիվարին։) favellare, essere senza barbazzale. Խօսեալ անդուռն բերանով. լինել ապատաբերան։

Barberáre, է. Անհաւասարապէս պտոյտքիլ. (ասի զնաղալիկ անուռոց.)

Barberésco, Barbarésco, գոյ. Ձիադարման. գարմանիչ ձիոց, որք ընթանան յասպարէզս։ ճամպպ. տէս Barbero, գոյ։

Barberésco, ca, ածական. Տէս Barbaro.

Barbería. Տէս Barbiería.

Bárbero, գոյ. Երիվար Յին բարբարոսաց. տաճիկ երիվար. երիվար կրկնոց։ ինչ աբ. արեղ աբ։

Bárbero, ra. ածական. Տէս Barbaro.

Barbétta, նոմ. Մօրուաք փոքր, կարճ։ էֆէֆնէ։ ոտքաչ։ մանրարմատք (ծառոց։) ինձ պամբ։ վերջք ձիոց. (է փունջ միմազից յաւարտ ոտից ձիոյն։)* Կործի ինչ բահանման, որով հանեն արտաքս զտիրտ, կամ զաւազ խրամից, և դեռոց։ * Հողաբլուր ինչ հարթայատակ՝ ուստի արձակեն թնդանօթս։ * Barbétte. Մօրուաք ձկանց. (են ամառաք ինչ, որ ի բաղում ձկունս ունին զտեղի թևոց։)

Barbettíno, նոմ. Պանիրն Barbetta ին։

Barbicaménto. Ազգական արմատոց. արմատանալն։

Barbicáre, է. Արմատանալ։ ֆէօֆ սալմաք։

Barbicáto, ta. Արմատացեալ։ ֆէօֆլիմ։

Barbicciuóla. Տէս Barbicella.

* Barbíce. Տէս Berbice.

Barbicélla, նոմ. Մանրարմատք։ ինձկպամբ։

* Barbichiéppo. Ապուշ. խօթամիտ. անմիտ։

Barbicína, Barbícola, նոմ. Մանրարմատք։

Barbiéra, իգ. Կին վարսավիրին։ կին վարսավէր։

Barbiére, ար. Վարսավէր։ պէրպէր։ pian barbiere, che 'l ranno è caldo. առակ. յուշիկ. մի փութար։ rifarsi del barbiere. շտարել զերեսս. ծածկել զբաղմութիւն. ամացն։ (ասի զանցելոց զաւուրքդ։)

Barbiería. Կրպակ վարսավիրի։ պէրպէրխանէ։

Barbíno. Ագահ։ կծծի։ * Է ևս ազգ ինչ շան կոչեցեալ Barbone.

Bárbio. Ձուկն ինչ գետոց. զորոյ զբերանով կայ նմանութիւն ինչ փոքրիկ մօրուսաց։

Bárbo. Է բառ ոտանոցն։ Նոյն է։

Barbógio, գոյ, և ածական. Ջառամեալ։ աղմամեալ։

Barbolína. Մանրարմատք (ծառոց։)

Barbóne, ար. Թանձրամօրուս. երկայնամօրուս։ գաղա. ոտքաչեալ։ տէս և Sgherro. Ազգ ինչ թաւամազ և գանգրահեր շան. որ իբր ի բազմութենէ բուրդի ի ջուր թեկուզեալ գէօֆէ։ Է մին փոքրիկ գոյացեալ ի քիմն։ կամ է լեզուաւ ձիոյն, որ արկ գեղու զնա յուտելոյ։

Barbótta. Ազգ ինչ նաւուց նախնեաց։

Barbózza. Կզակ ձիոց։ աբէն լէնլէի։ ծնօտասանն։ (է մասն ոտաւարտին, որ պատուարէ զպայման

Digitized by Google

և զկզակն։) պահպանակ ծնօտից։

Barbúccia. Տես Barbicella.

Barbucíno, ած. Քարշ։ սակաւամօրուս։ փէօնէ։

Barbugliaménto. Պապաջու�։ բարբառ խառնուածքսս, կամ խառնաձայն։

Barbugliáre, ե. Պապաջել. խառնակել զնօտս. խառնաձայն արտասանել. (ասել զնոցանէ՝ որք այն ինչ զարթուցեալ է՝ ի քնոյ՝ սկսանին խօսել։)

Barbúta. Պաղաւարտ։ սաղաւարտաւոր։

Barbutáccia, ինչ. Վատթար սաղաւարտ։

Barbúto, ta. Երկայնամօրուս։ թաւամօրուս։ գաղտ սոգալլը։ մօրուսաւոր։ սոգալլը։ յարբունս հասեալ։ պէօյիտաւ։ արմատացեալ։ փէօտլիս։

Barbúzza, նոմ. Մանրարմատք (սնկոց։)

Bárca. Վարքայ։ նաւակ։ գայլէ։ փայտակոյտ։ օրան։ շեղջ։ barca rotta, marinaro scapolo. առակ՝ ի պտկասիլ գործեաց՝ անգործ մնայ արհեստաւորն։ esser nella stessa barca. առակ։ լինել՝ ի նմին նաւակի, կամ՝ ի նմանատիպս վտանգի։ lasciarsi levare in barca. երթալ զկնա առաջնորդուեալ։

Barcáccia, նոմ. Վարքայ հին։ խարխուլ նաւակ։

Barcajuólo, Barcaruólo. * Barcaróla. Նաւակավար։ գայլգնչ։

Barcáta. Բեռն մեծ վարքայի, կամ նաւակի։

Barcheréccio. Վարքայք։ բաղմուն նաւակաց։

Barchétta, Barchettína. } Վարքայ փոքր։
Barchettíno, Barchétto, նոմ. } փոքրիկ նաւակ։ փէնէլիսի գայլէ։

Bárco, Párco. Անասուն երկոց։ (է տեղի ինչ՝ ուր փակեն զվայրի երկս՝ ի բազմաբերիս, զորս ապա որսան զբօսանաց աղագաւ։) Բանտանոց։ օտման։

Barcollaménto. Դանդաղումն։ դեգերումն։

Barcollánte, հ. Դանդաղոտ։ դողդոջուն։

Barcolláre, ե. Դանդաղել։ դեգերել։ դողդոջել։ տատանիլ։ սալանոտ։ սալանոտ։

Barcollóne, կամ՝ Barcollóni, կամ՝ Barcollon barcollóne, հ. Andar barcollóne. Դանդաղել։ գնալ դայլթ՝ ի գայլթի։

Barcóne, աբ. սոգալ։ Վարքայ մեծ։ մեծ նաւակ։

Barcóso. Նաւ ինչ նախնեաց։

Bárda. Ասպաղէն։ (է զրահ ինչ դործեալ յերկաթի տախտակաց, որով զինեալն զդաւակս, զպարանոցս, և զլանջս ձիոց։) Բասոմանց՝ է զարդ ինչ ձիոց՝ ի Հնդկաստան, կամ՝ ընդ ակամենեաց։ Կորգին։ գալան։ սնէր։ սալէտ։ տես և Bardella եւ առաջին նշանակութեան։

Bardamentáre, ն. Համառել։ հանդերձել զերկ։ զարդարել։ գալանլամամ։ սալէտ գօմամ։

Bardamentáto, ta. Համառեալ։ թամբեալ։

Bardaménto. Տես Bardatura.

Bardána. Խոտ ինչ բժշկական, որ կոչի՝ ի հանդերձս անցաւորաց։

Bardáscia, Bardássa, աբ. Մանուկ խոպոպեալ։ տաշ՝՝ փուշ։

* Bardassonáccio. Ի զնդեմական Bardassa ին։

Bardáto, ta. Հանդերձեալ։ համառեալ։ թամբեալ։ գալանլը։ սնէրլի։

Bardatúra. Սար ձիոյ։ կաղմած, կամ կարասի ձիոյ։ բանք։

Bardélla. Կորգին։ (է համառ ինչ գլուխականաց, որոյ առաջակողմեան գունան, եր էյնգալլը է փոքր։) գալան։ սնէր։ metter la bardella. համառել։ Են և զոմանազան կարգս նիւթք, եր վուշ, և են, զորս հասատատեն ընդ գնառով հանեալսն, առ՝ ի ոչ ինչասելոյ թիկանց ձիոց, կամ գրասակց։

Bardellétta, նոմ. Փոքր կորգին, կամ համառ։

Bardellóne, աբ. Կորգին մեծագոյն ձիոց, (որով համառեն զնոսա՝ ի վարժել և՝ ի նուաճել։)

* Կարգ ինչ ասպնջոց՝ ի վրայ կամարաց։

* Bardessanísti, աբ, յոգ. Բարդեծանեանք։ (է անուն նախնի ինչ հերետիկոսաց, յանուն ասան դասակեան իւրեանց բարդեծանայ։ որք ընդունէին զնաւակասարդիր՝ ևս և նկատամամբ։)

Bárdi, աբ, յոգ. Բարդեանք, կամ բարդիք։ (էին բանասարեղծք, կամ բուրմք դասղիացուց, և դերմանացուց, որք կարդէ էին՝ ի հնչակել զշահասակաւորեանս երեւելի անձանց։)

Bardósso, A bardósso, մն. Ի մերկ երիվար, կամ՝ ի բիվար անթամբ (հեծանել։) ելոպեգ ախ (պինմէ։) ջարտաջար։ անհոգուութիւն։

Bardótto. Մարսեալ ջորւոյ, (զոր սովորաբար ջորեպանն տանի՝ ի իւր՝ ի պէտս անձին։) passar per bardotto. ոչ վճարել զհանգանակեալ վարձս ընթերեաց, կամ՝ հաղուն։ Bardotto. Նաւակաքարշ։ էնէպէնի։ ծառայ։ մանուկ։

Barélla, Շալակ։ (է գործի ինչ դաղասպանման, զոր բառնան ձեռամբ արք երկու՝ ի տանել զհաղ, զաբլինս, և են։ Ի և ս պատգարակ ինչ ծածկեալ մոմոտրիւորով տանին զհիւանդս յանկեալանոցս։) Ռնձիներն։

* Barella per lo zaffrone. Տաշտ ինչ ներկարարաց։

Barelláre, ն. Բառնալ ինչ շալակաւ, կամ պատգարակաւ։ դանդաղել։

* Barería. Տես Bararia.

Bargagnáre, ն. Խօսել զնիրաց ինչ, բան ինչ ուրնեալ ընդ ումեք։

Bargágno. Խօսք։ բան։ stare in bargagno. խոսանալ։ յամառիլ։ կամակորել։

* Barganélle, իգ. Կորածայրկոտորակք ինչ փայտից։

Bargellíno. Վաղեմի դրամ ինչ Ֆիորենցայի, որ արժէր վեց danari. Ի և ս Նոմանական Bargello ին։

Bargéllo. Կալանաւորատեղի։ հասս պաղ։ dare nel bargello. անկանել՝ ի ձեռս կալանաւորատեղին։ չարն պատահել։

Bargellúzzo, նոմ. Փոքր կալանաւորատեղի։

Bárgia. Աղդ ինչ նաւու։

* Bargíglio. Քար ինչ երկնագոյն։ տես և Bargiglione.

Bargígli, աբ, յոգ. } Մօրուք սաքաղաղոց։ (է կամ
Bargiglióne, աբ. } տարատման մին կարմիր կամ խեալ եր կոցաւ սաքաղաղոց։) Կոճիք այծի։ (են գունք ինչ մոյ ոչ զկոճիս կախել զպարանոցաց այծից։)

Bargigliúto, ta. Մօրուսաւոր (սաքաղաղ։) կոճիս ձաւոր (այծ։)

Barigéllo. Տես Bargello.

Bariglioncíno, նոմ. Փոքրիկ տակառ։

Bariglióne, աբ. Տակառ (սպածոյ ձկանց։) ջաղոլ։ սոսինք։

* Barilájo. Տակառասեղ նաւու։

Baríle, աբ. Տակառակ։ տակառ փոքր։ ջաղոլ։ փլլէ՝ ի հնուն՝ ի Ֆիորենցա էր և ս ապպ ինչ գրամոյ կոչեցեալ Giulio. տես և Arnia.

* Baríle, կամ՝ barilétto del tambúro. Տես Bariletto.

Barilétta. Ընդուկ։ (է փայտակերտ անօթ փոքր, զոր կախեն զգօտւոյ։ սովորաբար կոչի Barlétta, barlótta, barlótto, bottáccio.) ջոկրա։ ջոկրաբա։

Barilétto. Ներսն է։ Տես և Forzieretto. Barilétto, կամ՝ baríle del tamburo. է բառ ժամագրիցոյ։ Տուփ զսպանակին։ (է տուփ ինչ գլանակերպ, յորում փակեալ է գլխաւոր զսպանակ ժամացուցին, եր ղնմաղերէին։)

* Barilótto. Աղդ ինչ փոքրիկ տակառակի։

Barítono, na, ած, և գոյ. Ծանրահնչեան։ (է

Digitized by Google

[illegible] verbi baritoni. [illegible]. (Եւ բայք ինչ յանմոյ, որոց վերջին վանկք են բարձրանն։)

Barlácchio. Տես Barbalacchio.

Barlétta. Տես Bariletta.

Barlettájo. Ցորենոց ընդկաց. որ յարքինե գնդուսկս ցիսատանք։

Barlétto. Տես Bariletta. Sgocciolare il barletto. Զանձն յայտանել. զանձն ասել։ * Եւ եւ երկանքի գործի ինչ ասասղանդրծաց 'ի ձեռ գրոյն Լ, որով ոչինչ ունին 'ի վրն սեղանասարանին զիսոյսն զոր գործեն։)

* Barlióne, ար. Եղ փոքր անոթ ինչ ասանասանի։

• Barlónco. Սաղ ինչ ասանասանի։

Barlótta, Barlétto. Տես Bariletto.

Barlúme, ար. Սաղ, կամ նոմաղ լոյս. լոյս սասանի բարեսան։

* Barnabíti, ար. յտ. Քասանարեան կրօնաւորք։

• Barnággio. Տես Baronaggio.

Báro. Խարդեալ. խաղարդեալ։ հոգանարան. ինչ լիպաղ։

Baróccio, Bióccio. Սաղ ինչ երկանիր եւ սասանա քսակ ասոյի 'ի բասանաց զրեալնս, որ կոչի եւ Mezzo carro. Եղ եւ ասղ ինչ կասաց հոսանոյ։

Barócco, Baróccolo. Եղ ասղ ինչ անիրաւ վարքից նման ոյնմ՝ որ կոչի Scrocco, կամ Scrócchio.

* Barométrico. Տես Fosforo.

Barómetro. Դանրասցոյց. կամ ծանրասցոյց. (եւ գործի ինչ հանապարոյ գրանցեալ, եւ յանշարժեալ ոգոյն ոմանք կոչեն Բարոմետրոյ։)

* Baróna. Տես Baronessa.

Baronáccio, Վերի. Պարոն վատաթար. սակս եւ Birbone.

Baronággio. Պարոնաւորք. (է անուն իշխանութեան, եւ ազգութեան։) Պարոնք։

Baronáre. Տես Birboneggiare.

* Baronáta. Ղարուք. սասահանք. անդրանիք. զարիք։ Եղասանաց։

Baroncéllo, նամ. Պարան փոքր։ Պասահակ։ ազգեալ. գանանարեանան հոլարդս։ Եղանս։

* Baróncio. Մանուկ խեղ, սասահակ։ հոլարդս սրեալ։ Եղասանաց ցեղ։

Baróne, ար. Պարան։ (է անուն իշխանութեան։) զեղ։ ոյր։ կանանցի։ Պասասարեանան։ սասահակ։ մարդիկ։ Եղանս։ հոլարդս։

* Baronería. Տես Guidoneria.

Baronéssa, իգ. Կին Պարանի. կամ Պարանաւոր։ (է պատանանան իշխանաւոր կնոջ։)

* Baronétto. Եղ անուն ինչ իշխանաւոր յանդգնեալ փոքր 'ի Պարոնն, եւ մի բարդոյն 'ի Պասասան։

• Baronévole, մ. Պանծ. ազնիւ։ հզոր։

• Baronevolménte, մ. Իշխանաբար. ազնիւաբար։

Baronía. Պարոնաւոր։ զեղեալ։ Պարանք։

Bárra. Տես Sbarra. * Կարգանք. ժայռք. կամ սեամ զանգոյզք 'ի մեռաս նաւահանգստից, եւ գնաց։ Ասասարան օրինանաց, կամ փասասարանից։

Barráre. Տես Barare.

Barráto, ta. Ցանկեալ. զրկասարեալ։ սակս եւ Abbarrato.

Barrería. Ցանք. խարդեալ։ հիւսք։

* Barrétta, նամ. Զանգի. մարանեան կասարակ։

Barricáta. Կրանեալ անցից. (է պատանեալ ինչ փայ սակերաս, եւ, կանգնեալ սա. Հանապարհաս՝ արգելու զանցս Թշնամեաց։)

Barriéra. Սաղ ինչ զինարեալ քասասարք սասարքք, եւ կարգ եւ նասքք զեղարգեանք. զոր խաղալին զնեալ անձինք ասեալ ըստ 'ի մեջ խրեանց ձիք։

Barríle, ւ. Գոլոշ. սեղ զգեալ։

Barríto. Գոլեան փայ։

Bárro. Տես Baro.

Barúffa, Barúffo. Կռիւ. ապանակ։ գանք։

Barúgioli. Տես Ugioli.

Barulláre, ւ. Սանել մանրասանասա. վանասակ զնասարակս։

Barúllo. Կարակասանասա. կամ Մանրասանասա. (սակ զնեմ՝ որոյ գնեալ միանգամայն բազմ ինչ սասանի, յեղոց վանասի սա. փոքր փոքր։) պղ գաղ. նանաղ։

Barzellétta. Զանասանարանութիւն. կասասակ։

Bása. Տես Base.

Basalíschio, Basalísco. Տես Basilisco.

Basálte, իգ. Տես Bassalte.

Basaménto. Կարդասարեալ. (է անգամ ինչ ասասանանի սասան՝ որ անձիկ ասաց 'ի վերս սարասանայ 'ի մանարդասանի զինանանոյն միջնի գրասանն։) Եղ եւ զարդ ինչ ասասանանի սասան։

Basciá, Bassà, ար. Կասասակալ. կամ նարարդաց սասանոյց։ գոլա։

Basciáre, Báscio, եմ. Տես Baciare, եմ։

Báse, իգ. Խարդեալ (սասան, եռանկեան.) հիմնասեղգան։ ասաց։ նասան։ ինչիլ։

Baséo. Գանանդասեան։ Թանանդարարոյ։ ասասաց։

Basétta. Ընդարձակ։ գասաց։

Bapettíno. Ընդարձակ փոքր, կամ սակաս։

Basetónc, ար. Տասարանդեալ։ Քսս ասանանս։

Basiláre, ան. Խարդեալան, կամ սեղասեան։ (զ անգամ մանանոյց 'ի ոգիկ ինչ գանեալ. որ կոչի եւ Cunciforme.) Խարդեալան ընդարակ։

Basílica. Դիւանաց. կամ մեծ երկրագնի. մեծ եկեղեցի։ գեղեցիկ տիւրք։ արքանանք։ Սաղարդարակ։ կամ պասիլիքէ։ (է երակ ինչ բաղկին։)

Basílico. Տես Bassilico. * Եղ եւ խաղ ինչ բաղարդ բանոյ։

Basilíschio, Basilísco. Վասիլիսկոս. արքայիկ օձ. գարդ։ գասանս։ * Basilisco. Եղ ասղ ինչ պղնձի Թնդանաթից երեքայն իբր 22 ռանաքաչի։

Basiméato. Գանարանեան սրտի. Թալկանութիւն։

Basimentúccio, նամ. Գանարանեան սակաս։

Basína, Տես Basoffia.

* Basioglósso. Եղ մեկն ինչ ցանանցիկ լեզուիկն։

Basíre, ւ. Մանել։ նանարել. Թալկանել։

Basíto, ta. Մանեալ։

Basóffia. Գասն։

Basóso. արգասանեալանքով օձ. Գանարանեան. ասաց։

* Bássa, իգ. Սաղ ինչ կարաւոր, կամ նոմաղի։ * Դանծարարոյ։ ազգ երեր։

Bassà, ար. Տես Bascià.

* Bassálte, ար. Սաղ ինչ սեռ կնոյ։

Bassaménte, մ. Գանարասարար. անարդարար։

Bassaménto. • Bassánza. Տես Abbassamento.

Bassáre, Bassáto. Տես Abbassare, եմ։

Bassétta. Խաղ ինչ Թզնոյ. մարի այն ինչ ծեռալ գասին։ բեկեալ ասալի անանի արասանարար։ fare una bassetta. անհաղարեալ, կամ վերասակ գերդալ ասանանել զանձն, կամ գայլ։ "Խասել. ասարել հնարիւք։

Bassettáre, ն. Բան ասանոյ։ Կարանանել զգաց։

Bassétto, գր. Գանարարան ինչ քասասալի։

Bassétto, ta. ան, նամ. Խանարհագոյն. ցանաագոյն նամասասագոյն։ վեր ասաց։

Bassézza. Տես Abbassamento. նամասանի. խանարհութիւն. անարգանք։ ասաց։ դելա նասցեալ։ զանանանք։ զանանանեալ։ զանանանեալ։ della nascita. վասասագասանք։ ասաղասանեալանք։

Bas-

Digitized by Google

Bassíllico. Երգակ մեջ բասիլիկ. զոր ասա 'ի Basilica.

Basílico. Թագաւոր. անհան. շահաբերամ։ Քեզ վեղեն. ակեան։

Bassíssimo, ma. գեր։ Ստիպագոյն. խոնարհագոյն։ խորխորին։

Básso, գոյ. խորք. խորուն. դիպագոյն անկի։ ցածագոյ էր։ բասիս (ձայն։) Ի ներ նամագրան մեջ նշանակիր, զոր հարկանեն ազեզանի։ parti da basso. ստորեալք. յեռոյք։ * il basso d'una montagna. ստորոտ լերին. լեռ. նոան։

Básso, sa. ած. Ստորին. ներքին. խանարհ. խոր։ ազազուտի. են ալեպ. գերին։ ցածուն. վայրահակ. խանարհել յերկիր. գլխակոր։ ազազոյ էլեր։ նամանաւ. արհամարհ. անարգ. յեր։ ալեպ։ էգեն։ infino alla bassa ora. մինչև երեկոյ։ il dì è basso. ստորածանել է օրս։ tempi bassi. յեռին ժամանակ. յեռին գարք։ a basso prezzo. գեր գրագին։ սանդ։ oro, կամ argento basso. ոսկի, արծաթ անմաքուր, ստորին, խառն. անբնական։ modo basso. ոչ գանեկական. ոչ գամիական։ voce basso. ձայն մեղմ, կամ գաչն։ խոխանոն։ basso fondo, fiume, եզեր։ ծանծաղ յատակ, գետ, եզեր։ գլ։ le acque son basse. մերձ ի 'ի ստանալ զինքն. ազգատացեալ է յոյժ։ gente bassa. խաժանամուտ ամբոխ։ խառնիհամանձն։ հոգի։ * tenere il viso basso. անիկորել. հայել ի երկիր։ * di bassa nascita. վատազգի։ անառոմ։ * di basso ingegno. փոքրիմտաս։ նոնամտամոհ։ փոքրանգիմեայ։ * basso discorso. հետ անոտ, անհնարեմ։ * panno basso. նեղ յատեայ։ * animo basso. մեր փանաքի, վատասիրտ։ սիրտ վատ։ Basso rilievo. Տես Bassorilievo. * Paesi bassi. Բեմիրոյ։

Básso, հ. Տես Bassamente.

* Bassóne, ա։ Ստամագարան մեջ փչողական։

Bassoriliévo. Խորելուածն, կամ խորագանգակ։ (է ազգ մեջ նշանդակաց, փորք մի 'ի գուրս ելեալ կամ գրուեալ ի զմակարգական։) ոյմ։

Bassótti, ա։ յոյ։ Կերակուր մեջ յորինեալ 'ի գգմամեջ, կամ յորիղոյ, եզն, և եփեալ իբր 'ի բաղուսն 'ի փառն։

Bassótto, գոյ։ Կարճ հասակաւ. կարճահասակ։ գոգաս։ * Ի և ջուն մեջ ասասկան, ոտոյ սրունք են կարճ և նուրբ։

* Bassúra. Տես Basseza.

Básta, խգ։ Երկայնակար, կամ թերակար։ ղասալ։

Básta, հ. Շատ է. հերիք է։ եբեր։ եբեր։

Bastábile, հ. Տեսական։ բաւական։

Bastágio. Ի բան ասելոյ։ Բեռնակիր։ համալ։

Bastájo. Հանձնագործ։ ուղղչի։

Bastaléna, A bastaléna, հ. ջան կարի։

Bastánte, հ. Բաւական. հերիք։

Bastantemente, հ. Բաւականապէս։ ի բաւականին։

Bastánza. Հանապազորդուն. անուղղել։ a bastanza. կամ abbastanza. ի բաւականին։ եբեր։ գոգաս։

Bastárda. Ազգ մեջ փոքր ցանաւաւ։ արդնի անոթ մեջ անագել։ ինքնիրեն։ * Ի և ամենագոյն ստոգաստ ցանաւաւն։

Bastardáccio. Վերջ։ Ամարիչ պոռնկորդի։

* Bastardággine, խգ։ Վիճակ պոռնկորդոյ։

Bastardáto, ta. Տես Imbastardito.

Bastardélla. Սան մեջ պղնձի խիստ. և անագեալ՝ 'ի պեսա կիրարոց։ ինքնիրեն։

Bastardéllo, նամ։ Պոռնկորդի։ բիձ։ ազգ մեջ ազգաւնոյ։ * Ի և ամենգարեալ մեջ տարատակաց, զոր յորինեն 'ի յատակ նաւուն, 'ի ներսեալ անգզարկան։

Bastardígia. Լինելն պոռնկորդի։ անհարազատաւ. անհարազատ ծնունդ։

* Bastardíre. Տես Imbastardire.

Bastárdo. Պոռնկորդի. որդի պոռնկաւ. անհարազատ։ բիձ։

Bastárdo, da. ած. Ստլասարեալ կամ անհարազատ (բոյս։)

Bastardóne, ա։ Տես Bastardaccio.

Bastardúme, խգ։ Անհարազատ ասելոյ զարմ պոռնկաւ։ անպիտան, կամ ասելորդ ասաք։

Bastáre, ն։ Բաւել. բաւականանալ։ բաւական, կամ յատ լինել։ եբեր։ օրմ։ եբեր։ ուղ։ ասելոյ. հանդուրժել։ փայանմ։ quanto io basto. ըստ կարի իմում։ bastar l'animo, կամ il cuore, կամ la vista. հանձրգանիլ։ իշխել։ ճարեր։ եբեր։ basta. շատ է։ հերիք է։ եբեր։ եա՝ հուսկ յեռոյ։ ասաք։ հանգիստ։ ան ասելոյ։ basta, egli cadde. հուսկ յեռոյ անկաւ նա։ básta, կամ básta básta. շատ է՝ լուռ լեր։ որդ՝ լուռ լեր։ լռեսա։ ի՛ եբեր։ ի՛։ սատ օգ։

Bastáro. Տես Bastajo.

* Bastáto, ta. Երկարաստ։ ընդերկար։

Bastérna. Ազգ մեջ կապաց հիւսեալական, զոր ձգեն ջորք։ կամ եզեր։

Bastévole. Տես Bastante.

* Bastevolézza. Բաւականութիւն։

Bastevolissimaméntе, հ. Լիութեամբ առատաբար։ լիութեամբ։

Bastevolíssimo, ma. գեր։ Ամենաբաւական։

Bastevolménte, հ. Բաւականաբար։ ի բաւականին։

Bastía. Պատնէշ։ պատանեզ։ բաղաքաց։ հեթերիա։

Bastiére, ա։ Հանձնագործ։ ուղղչի։

Bastiménto. Նաւ (վանաստականաց։) նաւ։

* Bastínga. Տես Impagliatura.

Bastionáre, ն։ Ամրացուցանել մարտակոցաք։ պատանեզ ածել։

Bastionáto, ta. Մարտակոցաւոր։ պատանեզաւոր։

* Bastioncéllo, նամ։ Մարտակոց, կամ պատանեզ փոքր։

Bastióne, խգ։ Մարտակոց։ պատանեզ։ պատանեզ։ հիսար։ գիրերիա։

* Bastíre. * Bastíto, ta. Տես Fabbricare, եզն։

Bastíta. Պատանեզ։ պատանեզ։ ամուրք։ գրեակք։

Básto. Հանեալ (բեռնակիր գրաստաց։) կոփգին։ գալան։ սեղեր։ * Բեռն։ ծանրաբեռ։ un basto solo non s' adatta ad ogni dosso. չլինել յարմար առ ամենայն։ giumenti da basto. բեռնաբարձ գրաստաք։ da basto, e da sella. ոչ ասել։ այլ յարմար առ ամենայն գործ։ non portar basto. ոչ ասանել նախատանաց։ rodere il basto. բամբասանել զոք։ serrar il basto addosso a uno. սեղմել։ սաղեմանել զոք առ իմն։ basto a rovescio, կամ Bastorovéscio. Զոր լերանցանէջ։ ձոր 'ի մէջ երկուց լերանց։

* Básto. Ի անուն մեջ 'ի խաղալեկ թղթոցն։

Bastonáccio, յանխ։ Գաւազան մեծ։ ատուար։

Bastonáre, ն։ Հարկանել գաւազանաւ։ գանել։ փայտիւ։ երգեցանել։ գանել բանիւք։ գարոեալ։ bastonare d'una santa ragione. շարագան առանել։ i pesci. ոչ ասել։ թիալարել։ ձգել զթիլ։ andare a bastonare i pesci. գաւազանագարել 'ի կալանս թիոց։ esser bastonato. գան ընդեալ։

Bastonáta. Հարուած գաւազանի։ գան։ փայտի։

Digitized by Google

ասոյժ. վնաս: dar bastonate da ciechi, da cristiani. գանակոծ առնել: sudice, կամ vecchie bastonate. անիմաստ հարուածք. գան սաստիկ: essere due ciechi, che fanno alle bastonate. վիճել ը միմեանս առանց գիտելոյ զվիճելն: uomo da bastonate. այր արժանի գանից, կամ արժանապատիժ:

Bastonáto, ta. Հարուածեալ. գանեալ:

Bastonatúra. Գան. գանակոծուն: դէօքեկ:

Bastoncéllo. } Նոճ. Գաւազան փոքր: գէնէնե

Bastoncíno. } Ճիպ: ազգ ինչ շաքարալից և անիւնանախառն հաստեայց՝ կազմել 'ի ձև վանդակեալոյ գաւազանաց: bastoncelli, կամ bastoncini. գաւազանք ջիբօլաթից. (են գաւազանք նաձև կոտորք ջիբօլաթից. որոց չորք սովորաբար կշռեն մի լիսը:) bastoncino. գաւազանք, կամ ջերաք կերպասուց: drappo a bastoncini. կերպաս գաւազանաձև, կամ ջերաձև գծիւք: bastoncino նշանակէ և Astragalo.

Bastóne, ար. Գաւազան. ցուպ: գէնէնէ. էրգոփ: գաւազան խշխանուէ: della vecchiaja. ցուպ ծերութեան: il bastone fa fuggire il cane dalle nozze. երկիւղ գանից տայ 'ի բաց թողուլ զզոնարարուելս: giuocar di bastone. հարկանել գաւազանաւ. գանել: mettere un legno su per un bastone. սխալել անմասաբար: bastone. է ոմ գծագրաբանան. մանուկ իգացեալ: գաւազան. (է մին 'ի չորից նշանաց խաղալիկ թղթոց:) dar bastoni in vece di danari. փոխարինել սպառնալիս ը գրամոց: accennar in coppe, e dar in bastoni. զայլ ինչ ասել, և զայլ ինչ առնել: Գաւազան. (ը Հարաբարապ. է զարդ ինչ 'ի ձև փոքրիկ գլանի՝ 'ի ծայրս սեանց, և ն:) * Ազգ ինչ քերոցի առաղձագործաց, որոյ քերիչ երկանեն է 'ի ձև կիսաբոլորակի, որով գործին գաւազանաձև զարդքն:

Bastoniére, ար. Գաւազանակիր ուրուք, որ կոչի և Mazziere.

Bastorovéscio. Տես 'Ի բառն Basto.

Bastracóne, ար. Բառ ծաղրա. Աչքը յաղթանդամ և ուժեղ:

* Bastúda. Ուռկան ինչ ազատաղտին ծովակաց:

Batácchia. Տես Batacchiata.

Batacchiáre, ն. Հարկանել գաւազանաւ. գանել:

Batacchiáta. Հարուածք գաւազանի. գան: հարուածք:

Batácchio. Գաւազան:

Bátalo. Տես Batolo.

* Batassáre, ն. Ցնցել. շարժել:

Batéllo. Տես Battello.

* Batignanése, ար. Ազգ ինչ թզոյ:

* Batistéo, Batistério. Տես Battisterio.

Batócchio. Ցուպ կուրաց: տես և Battaglio.

Bátolo. Ծայր դշխանոցի, կամ կնկոյց որ ծածկէ զթիկունս: էր թիկնոց. կամ արկանելիք ինչ թիկանց՝ ոմանց յեկեղեցական պաշամանէից: հիմն:

Batósta. Բանակուռուն. կաղ:

Batostáre, ն. Բանակուիւ լինել. կռուել:

* Batrachíte, էգ. Գորտաքար. (է քար ինչ, զոր ոմանք կարծեցին գոյացեալ 'ի գլուխ ոտին գորտան. բայց յետոյ քննեալ գտաւ ասասն ինչ ձկան քարացեալ:)

* Batrocomiomachía. Պատերազմ գորտանց ընդ մկունս:

* Battadóre, ար. Հարկանող արմտեաց. ցորենաշար. (ոյ՝ որ հարկանէ զցորեանն 'ի կալի՝ փոխանակ կասելոյ:)

Battáglia. Պատերազմ, մարտ: ճակատ, անկիր: գունդ. գումարտակ. խումբ զօրաց ոչխարաց: միջին գունդն: battaglia navale. նաւամարտուն: corporal battaglia. մենամարտուն: camminare in battaglia. խաղալ 'ի մարտ պատերազմի: dar la battaglia. տալ պատերազմ: * mettere in battaglia. ճակատեցուցանել զզօրս:

Battagliáre, ն. Պատերազմիլ. տալ պատերազմ:

* Battagliáta. Մաքառումն: պատերազմ:

* Battagliáto, ta. Թակաւոր. (ասի զայնմ զան, գակէ նեկարէն կնքոց, որոյ թակն, ոյ՝ հարկանող գործին՝ նեկարել է յայլ գոյն:)

Battagliatóre, ար. } Պատերազմող. մարտիկ:

* Battagliéra, էգ. } Ճնշնչէր:

Battagliére, գոյ. ար.

Battagliéro, ra. ածական. Գոռ. պատերազմական:

Battaglierésco, ca. Պատերազմական: գոռ. պատերազմաբեր. պատերազմող:

Battagliéro. Պատերազմող. մարտիկ:

Battaglieróso, sa. Battagliésco, ca. Պատերազմական: գոռ. պատերազմաբեր:

Battagliétta. Պատերազմ փոքր. թեթեւ մարտ:

Battagliévole. Տես Battaglieroso.

Battaglievolménte, մ. Պատերազմաբար. մարտիւ:

Battáglio. Թակ, կամ ուռն զանգակին: էնէնէ. գէնէ:

Battaglióne, ար. Գունդ զինուորաց. (սովորաբար բաղկանայ 'ի վեց, կամ յեօթն հարիւրոց:) պէօլիւկ: մեծ ուռն զանգակի:

Battaglióso. Տես Battaglieroso.

Battagliuóla, Battagliúzza, նոճ. Պատերազմ փոքր:

* Batteggiáre, ևն. Տես Battezzare, ևն:

* Battellánte, ար. Նաւակավար: գայրգիճ:

* Battelláta. Բեռն միոյ նաւակի:

Battelétto, նոճ. Նաւակ փոքր. մակոյկ փոքր:

Battéllo. Կուր. նաւակ: գայրգ:

Batténte, գոյ. ար. Տես Battitojo.

Batténte, ածական. Հարկանող. գանող: բարաբաղեալ. տրոփեալ. որ ձաղկէ զանձն:

Báttere, ն. Հարկանել. գանել: ջարմաթ. պէօյէ: բաղկել (զգուբս:) գաֆուրտ լայմաթ: il grano. ծեծել զցորեան: batter de' conti, delle scritture. հաշիւ առնել. բաղդատանել ընդ միմեանս զհաշիւսն, կամ զգրեալսն. գուանել. հաւասար: հիսաթ էօրմէթ: ella batte. կայ անդ դոյզն ինչ խաղալ. փոքու իմն տարբերի: battere in, կամ tra checchessia. հաստատել. կայանալ: il punto batte quí. ասն յայտմ է հաստատել: vedere, կամ comprendere dove ella ha da battere. տեսանել, կամ ճանաչել, թէ յինչ ունի աւարտիլ, կամ յանգիլ իմն: il fiume batte le mura della Città. գետն հոսէ առ պարսպաց քաղաքին: il tale ha da batter quì. այն որ ժամանէ սստ, կամ ունի անցանել ը այս, կամ գալոց է այսր: * la vela batte. ոճ նաւարգաց. հողմն քաղնիւ զանազատան. (ոյ՝ յորժամ այնպիսի գրիւք ընդ հողմն, մինչ բաղնէ՝ զերկասին՝ կազմանս առաջատանն՝ ծեծէ միայն. ալ ոչ ընու զայն:) battere a un segno. գիտել ինչ. ունել մտանաւոր ինչ նպատակ: Battere. Գնալ արագ, կամ շտապաւ: batter il taccone, battersela. մեկնիլ տագնապաւ. փախչիլ: il sole batte in questa campagna. արեգակն արձակէ զշնաւագայթս յայս անդաստան: battere il pallone, la palla. արկանել, կամ արձակել զգնդակն: ֆօթոս, կամ էնէյի ուրմաթ: i denti. բաբախել. կամ կրճտել զա-

Digitized by Google

տամանուն : in terra. զգեստի հարկանել զգեստ-նել : էրէն վոռոտ : l' inimico. խորտակել վա-նել զթշնամին : le mura, le fortezze, եւն : բաղ-խել, կամ հարկանել թնդանօթիւք զպարիսպն, զամրոցն : la cassa. հարկանել զթմբուկ : եւ՝ բամբասել : la chiamata generale. ժողովել զամենն 'ի ձայն թմբկի, կամ փողոյ : la strada. առաջնորդել. ուղեցոյց լինել : la campagna, la marina, եւն. լրտեսել զՀնանապարհս, զդաշ-տավայրս. արշաւել, կամ ընթանալ ըստ ծով. ա-պահովել 'ի թշնամեաց : marina. ինդրել դան-դաստանք : il fuoco. թօթափել զհուր 'ի գայլա-խաղէ. հարկանել զդայլախաղն : ասէր լաւոտ : l' ore. հարկանել ժամացուցին : l' oro. ծաւա-լել, կամ երկայնել զոսկին : il tempo. ոմ երթալ-նշանակել զժամանակն, կամ զարկանել : l' ali. սա-ւառանել. թռչել : il polso, հարկանել զարկի բաղկին : il petto, եւն. բաբախել, կամ սրտփել սրտին : խոյնի օնոտ : gli occhi. քթթել թար-թթափել զարտեւանունս : էնօղ էրէնոտ : in un bat-ter d' occhi. 'ի քթթել ական. յանկարծ. նոյն-ժամայն : senza batter il polso. նոյնհետայն : non batter gli occhi. հայել անքթթել, կամ անթարթափ աչօք. յառել. սչնուլ : mone-ta. հարկանել. կամ հաւատանել դրամ : ահնէյի ոխէնէնէ : batter checchessia altrui nel mo-staccio. արկանել ինչ յերեսս ուրուք : non batter parola. ոչինչ ասել. ոչինչ յաւելուլ. ոչինչառանել պատգամի : batter parola. քրթմնջել : la cosa batte in poco. գոյն ինչ է այն : batte un centinajo. հասանէ 'ի հարիւր. իբր հարիւր : le mani. ծափել. ծափս հարկանել : էլ-էոտոնոտ, էլ էլէ էրատոնոտ : i piedi. գոփել : dove va a bat-tere il discorso? յի՞նչ հայի ճառն. յի՞նչ հայե-ցուցանեն, կամ յի՞նչ ակնարկեն բանքն : batter il capo nel muro. ոնկանիլ 'ի յուսահատուն : battere il ferro mentre ch' egli è caldo. հար-կանել զերկաթ մինչդեռ կիրմ է. ՝ի՝ ոչ կորուս-տանել 'ի ձեռաց զպատեհութեան : batter due fer-ri, կամ chiodi a un caldo. երկու ինչ միանգա-մայն վճարել : ella è battuta. վճարեալ է. որոշ եալ է. * battere all' arco, կամ a corda. գգել զաստ (եւրոպեան խուրիչ) Battersi, յ. Զաղ-կել զանձն : էնանքնի գոմբլանոտ : եւ՝ մենա-մարտիլ : փեօյիուշէտ : battersi a palme. կոծել զանձն. զՀնակատ հարկանել : battersi il petto. կոծել զկուրծս : battersi pel capo. լինել դիւ-բաղին առ յանձնասուն :

Batteria. Բաղմուղ թնդանօթից հանդերձ ամ-պիտոյիք նոցա 'ի հարկանել զամրոց, կամ զտեղի ինչ. թնդանօթք : Ռօքար : արձակումն թնդա-նօթից 'ի վր ամրոցին, եւն :

Battesimále, ածն, հ. Մկրտուեմբ : il fonte bat-tesimale. աւազան մկրտուեան : էնասուլիկան :

Battésimo, Battésmo. Մկրտուն : վաքիրիզ : մկրտա-բան. աւազան մկրտուեան : ղնասուլիկան : tener a bat-tesimo. ընդունել զոք յաւազանէ մկրտուեմբ :

Battezzamento. Մկրտումն. մկրտուն : տէս և Ba-gnamento.

Battezzánte, հ. Մկրտիչ. պաշտօնեայ մկրտուեան :

Battezzáre, ն. Մկրտել : վաքիրիզլամաք : անուանել : ապ գօմաք : ընդունել զոք յաւազանէ մկրտուեն : թանալ. արկանել ինչ 'ի գլուխ ուրուք : essere battezzato in Domenica. լինել անմիտ : Bat-tezzársi, յ. Մկրտիլ :

Battezzáto, ta. Մկրտեալ. գոյ. Հաւատացեալ. քրիստոնեայ :

Battezzatóre, ար. Battezziére, ար. Մկրտիչ :

Battezzóne, ար. Աղբ ինչ դրամոց ֆիլորէնցայի :

Batticúlo. Զրահ երաստանաց, կամ թիկնապա-նակ :

Batticuóre, ար. Բաբախումն կամ դողումն սրտի (առ երկիւղի.) երկիւղ : խուրէ օյնամաք :

Battifólle. Տէս Bastita.

* Battifrédo. Աշտարակ փայտակերտ :

Battifuóco. Հրահանգ : լաքմաք : կոչի և Fucile.

Battígia. Վէրնոտուն : avere le battigie. ոմ տամ. բրդիլ 'ի բարկուն :

Battiláno. Արագորդ : բրդագործ. (յՊ՝ որ իւղէ և գղէ զրդուրդս :) էռոնճի. էռաքանչ :

Battilóro. Զառեկագործ (ոսկւոյ : կամ արծաթոյ.) թիթեղնագործ : վառաքանչ :

Battiménto. Հարուածն. բաղխումն : վռոտուլ : ընդ-հարումն. զարկուածն : di mani. ծափ : d' ar-terie. զարկ ընդերակաց : di cuore. բաբախումն սրտի. տրտփումն : di piedi. գոփիւն :

* Battinzécca. Դրամահար : ոխէէնճի :

* Battipálle, ար. Գնդահար, կամ ոմբահար. (է գործի ինչ ռազմաձգաց :)

Battipórto. Մուտք նաւին :

* Battiségola. Տունկ ինչ, որոյ ծաղիկ կոչի Fio-raliso.

Battisóffia, Battisóffiola. Արհաւիրք. սարսափ. (է երկիւղ սաստիկ, բայց սակաւատեւ. որ ածէ 'ի վր զբաբախումն սրտի և զկեռ :)

Battistéo, Battistério, Battistéro. Մկրտարան. աւազան մկրտուեան : ղնասուլիկան :

* Battistráda, ար. Ճանապարհախոյզ. դէտ ճանչի. (յՊ՝ որ յաջ ընթացել խուզէ զՀնանապարհս :)

Báttito. Դոզ. դողումն սրտի. սարսափ :

* Battitója. Գրահար. (է տախտակ ինչ տպա-գրողաց՝ քառակուսի և հարթ. որով հարեալ զչարել կապարեայ դիրսն հաւասարեն՝ յԿքան զտպագրելն :)

Battitójo. Փեղկ դրան : գաքը գանապէրի : դուռն :

Battitóre, ար. Հարկանող : ազդ ինչ արհեստա-ւորի : * տէս և Battistrada. * Battitore a cor-da. Գղիչ բրդոյ :

Battitríce, էգ. Հարկանող :

Battitúra. Հարուածն. հարուեալն. դան : վռոտուլ. գէոնէկ : հարուածն ցորենոյ : ժամանակ ծեծելոյ զցորեան : պատիժ. վիշտ :

Bátto. Աղբ ինչ թիաւոր նաւակի :

Battócchio. Տէս Batocchio.

* Battología. Երկարաբանուն. կրկնաբանուն :

Battúta. Զարկ. (է չափ ամանակին՝ զոր երաժշ-տապետն՝ զարկոնեալն. կամ բաղխմամբ նշանա-կեալ ցուցանէ երաժշտաց :) far la battuta. է ոմ երթալոյ : նշանակել զամանակն. զարկա-նել : accomodarsi alle battute. անտալ սյլուսմ հաւանիլ ըստ բանս ուրուք : battuta di polso. զարկ երակին : նաղ : a battuta, ի. տէս a Pun-to. * Battuta. Արահետ. Ճանապարհ վարուն : էլէ էօլ : * andar per la battuta. գնալ ըստ ա-բահետ հնարկաց. զհետ երթալ այլոց :

Battutélla, նոմ. Համառօտ զարկ (երաժշտական :)

Battúto, գոյ. Յատակ անյարկ. դեռին անյարկ : եէր-պէօէնէ : Ի և մուագածին դրամ ինչ. որ արժէ ութն danari. այժմ կոչի Duetto. Battúti. Զաղ-կեալք. (էին ապաշխարողք. որ զդեցեալ վեր-բարկուս և կնկուս, շրջէին 'ի քաղաքի և ձաղ-կէին զանձինս :)

Battúto, ta, ածական. Հարեալ. գանեալ. եւն : վռոտ-նուլ. գէօյիուլուլ : * Տկար. խոնջ : via battuta. Ճանա-

Digitized by Google

ճանապարհ վարուն. արահետ: Իլեկ եօլ: argento battuto. արծաթի տափարակեալ 'ի թիլթեղն: արծաթի թիլթեղն:

• Batucchiería. Տես Sofisticheria.

Batúffolo. Խուանակոյտ գեզ. կոյտ:

Báva. Լորձունք. փրփուր բերանոյ: սալիւար. ապրդ. սալիւար: աւելորդ մասունք ձուլածոյից' զորս ձուլիչքն յետոյ 'ի բաց քերեն, կամ հատանեն * Մեռաւոր, անպիտան, զոր մի անհատատուն չէ հնար մանել:

Baváglio. Կրծկալ. կրծանոց տղայոց: Ինչոխնիկ:

• Bavalíschio. Տես Basilisco.

Báu báu. Ի ձայն ինչ, որով երկեցուցանեն զաքլայս: far báu, կամ far báu báu. զարհուրեցուցանել:

* Báve, իգ. յոգ. Տես Bava.

Bavélla. Թել շերամոյ. (ասի զթելոյց' զորս հանեն 'ի շերամոյ եղելոյ 'ի սանի, յառաջ քան զհանելն զմեռաքան:)

Bávero. Օձիք վերարկուի: պինիէաքաւ:

Bavétta. Աւելորդ մասունք ձուլածոյիցն. կոչի և Bava.

Baviéra. Տես Visiera. Ի ևս նուրբ երիզ ինչ կախեալ զասուի դաակաց գեղչկաց: mangiar sotto la baviera. ուտել գաղտ:

Baúle, ար. Արկղ ինչ ճանապարհի: սանդուկ:

Bavóso, sa. Bavosíssimo, ma. Լորձունոտ. ապականեալ լորձամբք:

Bázza. Բարեբաղդութի: aver di bazza. ստանալ ինչ անակնկալ. բարեբաստութի վիճակել:

• Bazzarráre. • Bazzárro. Տես Barattare, ևն:

Bazzécole, իգ. յոգ. Տես Bazzicature.

• Bazzésco, ca. Բիրտ. սուտ:

Bázzica. Կենակցութի. ընկերութիւն. ընտանութիւն: ընտանի: խաղ ինչ թղթոյ: Bazziche. Տես Bazzicature.

Bazzicáre, ե. Վարիլ. կենակցիլ. յաճախել ուրիշք:

Bazzicatúre, իգ. յոգ. Սնոտիք. ոչինչք:

Bazzótto, ta. Թերախաբիլ թերապինիգ. գողորիկ (ձու:)

BD

BDéllio. Խէժ ինչ:

BE

BE'. Զայն խաչանց. մայելն ոչխարաց: Ի ևս կրճատեալն bene թարմատար մասնկանն. գր, e be' perchè questo? և առիմ՞ այս: Be'. Տես Bei, կամ Belli.

* Beánte. Երանացուցիչ:

Beáre, ն. Երանացուցանել. տալ զերանութիւն. երջանիկ առնել:

Beataménte, մ. Երանութի. երջանկաբար:

• Beatánza. * Beatézza. Տես Beatitudine.

Beatificáre, ն. Տես Beare. Երանել զոք. համարել երջանիկ: կարգել զոք 'ի թիւս երանելոց. երանացուցանել զոք: * Փառաւորել. գովել. մեծացուցանել:

Beatificatóre, ար. Beatificatríce, իգ. Երանացուցիչ:

Beatificazióne, իգ. Երանացուցանելն: հանդէս երանացուցանելոյ զոք. (է հանդէս՝ որով քահանայապետն հռովմայ կարգէ զոք 'ի թիւ երանելոց:)

Beatífico, ca. Երանացուցիչ. երանագործ:

Beatissimaménte, մ. Գերբ. Ծայրագոյն երանութի. երջանկագոյնս:

Beatíssimo, ma. Գերբ. Գերերջանիկ: Beatíssimo Pádre. Աստուածանման հայր. (է պատուանուն քահանայապետին հռովմայ:)

Beatitúdine, իգ. Երանութի. երջանկութի: հանգիստ. երանութի. (է պատուանուն քահանայապետին հռովմայ:)

Beáto, ta. Երանեալ. երանելի. երջանիկ: հանգիստ. սաղբենի: Երանեալ. (ՅԻ՝ նա զոր համարին եկեղեցին 'ի թիւս փրկելոց, բայց դեռ չէ է դասակարգեալ 'ի կարգս սրբոց:) pur beato. շնորհք ոյ. փառք ոյ. գոհանամ զոյ: ղիսիթիւ աւլահա: beato me! beato te! երանի է ինձ. երանի քեզ: նէ մաբուրա պանա, սանա:

Beatríce, իգ. Երանացուցիչ:

* Bébu. Տես Muggito.

Bécca. Կերպասեայ կապ. կապ դուրպայից:

* Beccabrícioli. Որ կրծէ զկոտորակս. (ասի զմանց:)

* Beccabúngia. Տունկ ինչ բժշկական:

Beccáccia. Աղբ ինչ թռչնոյ, որոյ կաբաց է երկայն, և նուրբ: Էնէլի գոռչոտ. Էնէլի. լուլլուտ:

Beccaccíno. Ի թռչուն փոքր ՝ի զBeccaccia. * Է ևս այլ ինչ թռչուն կոչեցեալ և Sciaccora.

Beccáccio, ղեղի. Ընտիր վատթար: յոռի, կամ անհեթեթ կատաղ:

Beccaficáta. Խորակիք յօրինեալք 'ի Beccafico անուանեալ թռչնոց: Կաչունք' զոր առնեն ամի ամի վարժապետք դպրոցին քրուսքայի յընդունելն զնոր վարժապետուն:

* Beccafíchi, ար. Որ ուտէ զ Beccafichi թռչունս:

Beccafíco. Փոքրիկ թռչուն ինչ բարեհամ երևեալ 'ի ժամանակս թզոյ. որ մի թռչուն դունոյն կոչի և Bigione. Ինձիր գոռչոտ:

Beccájo. Մատաղորդ: գասապ: արեանարբու:

Beccaláglio. Խաղ ինչ մանկանց:

Beccalíte, ար, և իգ. Կառուսաէր: կառուսանդիր:

Beccaménto. Ուտելն կոցաւ:

Beccamórti, ար. Մեռելաթաղ: մեղաշի:

* Beccánte, ածական. Որ ուտէ կոցաւ. կոցահար:

Beccáre, ն. Առնուլ զկերակուր կոցաւ. կոցել. ուտել կոցաւ. կոցահարել: փոքրամատ: ուտել: beccarsi il cervello, կամ սուկ, beccarsi. տանջել. կամ աշխատ առնել զիրաս իւր: beccarsi i geti. զրաչան վաստակել, beccarsi su una cosa. 'ի ձեռս բերել, կամ շահել ինչ մարթանօք:

Beccaréllo, նոմ. Ընտաղ փոքր. ուլ:

* Beccarivále, իգ. Աղբ ինչ սպիտակ Garza ի:

* Beccáro. Տես Beccajo.

Beccastríno. Բահ ինչ սուրբար և նեղ:

Beccáta. Կոցահարուն. կոցումն: խածումն: Տես և Imbeccata.

Beccatélla, նոմ. Թելթեռ կոցահարուն: կոտորակ մսոյ զոր արկանեն յօդս 'ի կերակուր բաղէին, յորժամ թռչն շուրջ զտեղեաւն հաւորսութիւն: դոյզն ինչ. սնոտիք:

Beccatéllo. Գերանակալ. (է մայթ եղեալ ընդ գլխով գերանաց վարսելոց յորմն:) Տես և Beccarello.

Beccatína. Տես Beccatella. Averla in sulla beccatina. վիրաւորիլ. կամ հարկանիլ յոգի:

Beccáto, ta. Կոցել. կոցահարել. կերել կոցաւ:

Beccatójo. Կաթսան թռչնոց: Էնէլիթ:

Beccheréllo, նոմ. Ուլ. Ընտաղ փոքր: Լէգէնճ:

Becchería. Սպանդանոց: սպանդանոց: կոտորած. հարուած:

Digitized by Google

Becchétto. Կապ ինչ կնկոյ։ ծակ հոպտիապիկ։ առաջակողմն նաւակաց։

Becchíco, ca. Օգտակար հաղթ։

Becchíro. Տես Beccamorti.

Bécco. Կառաց։ գոռ պատառ։ բերան։ ազէլ։ ցուռկ նաւակ։ նաւատրաշ։ drizzare il becco agli sparvieri. պարզ։ ուղղել զանհնարին։ փոխել զխայտուց ընտանեաց։ immollare il becco, tenere, mettere, porre il becco in molle. ընդել։ Է գինի մտաղել։ mettere il becco in molle, շաղակրատել։ շաղակրատելոյն։ որք ինն ուսիք անկ։ a strappa becco, հ։ ընարանք։ արտաք։ շտապաւ։ becco della campana d[illegible]llare. Տես Beccucchio. Fare il becco all'oca. սմ ասի։ Յամբակ գործոյն ժամանել։ è fatto il becco all'oca. սես il Dado è gettato. Aver paglia in becco. Ունել ինչ խարհրդ գաղանի Է խոտամանիք։ non avere un becco d'un quattrino. չունել և սչ գանի մի։

Bécco. Ընտրաց։ [illegible]։ տեսի։ becco, կամ becco cornuto. [illegible]։ որ ասին կին ընտրաղոյ։ փոռանա։ [illegible]։

* Becco corvino. Է հանկամեն գործի ինչ, որում նաւաշինք գանեն 'ի ծերոյից նաւուց զնացեալ խոտոնս։ առաջ գարանի։ Ագռաւակոտոց։

Becconáccio, վեր։ Ընտրաղ անհեթեթ, վատաբար։

Beccóne, ար։ Ընտրաղ մեծ։ ատուշ։ խոշտանգ։ գնդաստ։

Beccúccio. Կառնց ցքահան գործուոյն, և ն։

Bedeguar, ար։ Ագռ ինչ վայրի վարդենոյ։

Béen, ար։ Տունկ ինչ։ որոյ արմատ է բժշկական։

Beénte, հ։ Ընդոր։ որ ընդել։

Befána. Գաղանաշարժանք ինչ, զոր մանկունք և կանայք յաւուր ամենայայտնութեան դնեն Է խաղ 'ի պատուհանս։ befana, կամ befanía. ագի ինչ, որ Է առատագիրս եւրոպացի պատուանց երեւի 'ի գիշերի յաղ Է ղամենայայտնութեան։ befana. հին ապրող։

Befanáccia. վեր։ Ցնորք ինչ փարհարերի։

Befanía. Ամենայայտնութիւն։ տես և Befana.

Béffa, Béffe. խաղ։ այպն։ կատակ։ ծաղր։ ձեղ։ ամատակ։ ոգիք։ գոլ։ ոչ։ farsi beffe d'una cosa։ քանանել։ կամ ծիծաղել զիւրք։ անգոնել։ առաջիկ գրել։ ոչ ենրինք սայնաք։

Beffárdo. Ամպանոց։ կատակոր։ ձեղաձ։

Beffáre, ն։ խաղ։ կամ ծաղր առնել։ այպանել։ ձեղ։ կամ։ Beffársi, յ։ Քանանել։ անարգել առնել։ փոքր համարել։ ոչ ենրինք ճարեմամ։

Beffáto, ta. Ծաղր եղեալ։ ձաղեալ։ ճնպտաս ոչնաղ։

Beffatóre, ար։ Beffatríce, կ։ Տես Beffardo.

Béffe. Տես Beffa.

Befferggiaménto, Befferggiáre. Տես Beffa, և ն։

Befferggiatóre. Տես Beffardo.

Beffévole, հ։ Ծաղրոյ արժանի։ ծանակելի։

* Béga. Տես Briga, Altercazione.

Beghíno, Bighíno. Տես Pinzochero.

* Bégole, կ։ յա։ Սնոտի։ շաղակրատելիք։ կեղծիք։

Beitóre, ար։ Տես Bevitore.

* Bejúto. Տես Bevuto.

Belaménto. Մայրն։ մայրուն։

* Belándra, կամ Bélánda. Փոքրիկ նաւ ինչ Քիանարարքի։

* Belánte, հ։ Մայոյ։ բառաչոյ։

Beláre, ւ։ Մայել (խաղանց։ կամ այծոյ։) ոչնիեմ։ մանիեմ։ շաղակրատել։ բարբանջել։ լալ։ (և ոմն ասի։)

Beláto. Մայեալ։ բառաչեալ։ բարբաջեալ հօտից։

* Belatríce, կ։ Մայող։ բառաչող։

Belbéllo, հ։ Մեղմով։ յուշիկ։ լռիկ։ առ սակաւ սակաւ։ Էպիտ։ ընարողաբ։ խոհեմաբ։

Belennite, կ։ Քար ինչ։ կամ բրածոյ ինչ կնոնաձեւն։ ընուն ար գեռ Է յայտ։ այսոփիսի քարինք սովորաբար կոչին Pietre del fulmine. Քարինք կայծակեան։

Belgivéno, խեժ ինչ հոտաւէտ։

* Bélla[illegible] կողմն ինչ վերին գաղիկանի նաւուն։

Belladónna. Է խոտ ինչ։ զոր երբեմն կանայք 'ի կիր առնուին 'ի շաղարել զանձինս։ ապիսանի է և 'ի բժշկական արուաքին գեղորայս։

Bellaménte, հ։ Գեղեցկապէս։ վայելչաբար։ բարեաբար։ գեղեցիկս։ ինդէլ։ յուշիկ։ մեղմով։

* Bellatréccia. Գեղեցկավարս։ գեղեցկահեր։

* Bellatríce. Կին մարտիկ։ կին պատերազմող։

Belléta. Սիկ ջրոյ։ տիղմն։ ջամաս։ լեղոյ։ մրուր։ գիրա։ փոսիս։

Bellétto, գոյ։ Անգոյր կանանց։ փեղկին։ ելեալմ։

Bellétto, ta, ածական։ Ազնիւ։ բարեանսիկ։ ընտիր։

Bellézza. Գեղեցկուն։ գեղ։ ինդէլութ։ զուարճութիւն։ բերկրութիւն։ fare del ben bellezza. գեղեցիկ գործել։ բարեաբար առնել։

* Bellicáto, ta. Մինչագիր։ եղեալ 'ի մինչ։ 'ի կնգրանի։

Bellíco, գոյ։ Պորա։ ինդէլ։ պորա պատոց։ (և ծանին՝ ուսաի բուսակ են կանեալք պատոցն։) մինչ։ dello scudo. պորա վահանին։ non aver per anco rasciutto il bellíco. լինել գեռ կաթնկեր։

Béllico, ca, ածական։ Պատերազմական։ Ռնդի։

Bellicónchio, Լար։ կամ ապիք պորայ (նորածին ոստոյց։)

Bellicóne, ար։ Ազգ ինչ մեծ բանանակի։

Bellicosaménte, հ։ Ոգ զպատերազմական։ քաջ Լարաբար։

Bellicosíssimo, ma, գեր։ Գոռ։ պատերազմական։

Bellicóso, sa. Bellígero, ra. գոյ։ ածական։ Պատերազմական։ պատերազմող։ պատերազմասէր։ գոռ։ Ռնդի։

Bellimbústo. Ամբ գեղեցիկ։ բայց անոլիտան։

Bellíno, na, նոմ։ Վայելչագեղ։ ջնանդ։ բարեատեսակ։ ինդէլեն։ fare il bello bellino. կեղծաւորիլ։ կեղծել։

* Bellírico. Ազգ ինչ Mirabolano է։

Bellissimaménte, հ։ գեր։ Գեղեցկագոյնս։ վայելչագոյնս։

Bellíssimo, ma. գեր։ Ամենագեղ։ սքանչելագեղ։ գեղ։ գիլեղ։

* Béllo. է բան լաւին։ Պատերազմ։

Béllo, գոյ։ Գեղեցկուն։ գեղ։ ինդէլութ։ սիրատանի։ օգտակար։ վայելուչ։ պատշաճ։ էպէլութ։ պատեհ։ պատեհուն։ ճիշտանք։ գիշանուշ։ vedere, կամ aspettare il bello. տեսանել զդէպ։ ժամ։ խնդրել պարապ։ sul bello, կամ nel bello dell' età. 'ի ծաղկի անդ։ տիոյն։ 'ի ծաղ կատիրեալ հասակի անդ։ sul bello dell'inverno, և ն։ 'ի ձմեռնամիջի անդ։ nel bello del discorso. 'ի հաւի անդ։ յընթացս հաւին։ farsi bello di checchessia. անձնացոյց լինել։ պարծիլ Է ինչ։ անձին ընծայել զդովելի գործս այլոց։ Bel di Ronra. սմ ասի։ Ցեւոյլ։

Béllo, la, ածական։ Գեղեցիկ։ ինդէլ։ բարեկարգ։ յարդարուն։ կազմ։ գեղանի։ ընորհաշուք։ պատեհ ծերի։ ընորհագեղ։ մեղգուն։ զուարճալի։ բերկրական

Digitized by Google

բական • պատշաճաւոր : մեծապատրաստ • (սեզան, ընթրիք •) բազմահոյց • բազմախօսութիւն : մեծ : per bella paura. վայ անհնարին երկիւղին : un bel motto. խմաստալից, կամ գեղեցիկ ինչ ասացուածք : di bel dì, di bel mezzodì. զիր. ջաւուրբ : un bel giorno. օր պարզ, կամ արեւապայծառ : fa bel tempo. պարզ է օդն : երբեմն 'ի կիր ածի իբր մասնիկ թարմատար • որ • le portò cinque cento be' fiorini d'oro. երեր նմ 500 ոսկի դահեկանս : Մերթ 'ի կիր ածի հեգնօրէն • որ • io ho la tal cosa bella. չունիմ զայն • ինք այն առ իս : bell'é fatto, աւարտեալ : far bella la piazza, la festa, la contrada, եւն • յարուցանել զշունդն • կամ զշքուկ : fare il bello, կամ fare il bello in piazza. անձնացոյց լինել : far il bello di checchesia. պարծիլ ի ինն • ցուցանել ինչ պարծանաց : andare alle belle. հաճել զմիտս • զինչանել ումեք • կամակատար ընծայել զանձն : farsi bello dell' altrui fatiche. անձին վերագրել զվաստակս այլոց : un bell' ingegno, այր ոմն մտացի, հանճարեղ : non è bello quel, ch' è bello, ma solo è bello quel, che piace, առաւել • հաճոյն միայն՝ է գեղեցիկ : * bello della persona. գեղեցկանձն • գեղեցկահասակ : * bello e fatto. խստառ աւարտեալ • կատարեալ : * far il bell' umore. գոռոզանալ :

Bélło, ղ • Գեղեցիկս • գեղեցիկ ինն : կիսաբէ :

Bellócchio, է ակն ինչ կոչեցեալ և Asteria.

Bellóccio, ia. Մեծ և գեղեցիկ :

Bellóne, յաճախ • Ամենագեղ • գեղեցիկ յոյժ :

Bellóre, ար • Bellóso, sa. Տես Bellezza, Bello.

Bellúccio. Տես Belletto.

Bellumóre, ածական • Զոհարթաբարոյ • զոհարձանաւոր • զոհարթամիտ : լաւիքնեան : Յանդուգն : Դեռ • խակաբարոյ • գժոհարաբարոյ : ռիսիկ :

Bélo. արդասանէ՝ անքան e իմ • Մայելն • բարբառ խաչանց : ողբ :

* Belomanzía • Կենտահմայութիւն :

Belóne, ար • Մայող, կամ արտասուօղ :

* Belsebù, ար. Բեհեղզեբուղ :

Beltá, Beltáde, Beltáte, իկ • Տես Bellezza.

Bélva. արդասանէ՝ իսկ e իմ • Գազան • երկ :

* Belvedére, ար • Հովանոց • էջոյ : յեռոյթ • երաստան :

Belzuàr, ար • Դեղձաւ քար : քանդիկիր :

Belzuíno. Տես Belgivino.

Bembé, ՅԲ՝ bene bene. է բաս հեգնական • Քաջ է • բարուք է • և կարի խիկ քաջ :

* Bembésco, ca. Բաս ոձոյն պեմպոյի :

Bén, ար • Է պտուղ ինչ եգիպտոսի :

Benaccióne, ար • յաճախ • Մեծ բարի • բարուն մեծ :

Benacconciaménte, ղ • Բաս պատշաճի • յարմարապէս • քաջ :

Benaffétto, ta. Տես Affezionato.

Benaguratáménte. Benaugorosaménte. ղ • Բարեյաջող • բաբեդէպ :

* Benaguráto, ta. Բարենշան • բարեյաջող :

Benallevváto, ta. Բարեկիրթ • քաջակիրթ : երէելը :

Benandáta. Պարգև ծառայի պանդոկապետին • ձեռաձիր : ղերպեմբէ :

Benavventuránza. Յաջողուած • յաջողուն :

Benavventuratáménte, ղ • Benavventurosaménte. Յաջողակս • բարեբաստութիւն :

Benavventuráto, ta. Benavventuròso, sa. Բաբարեղդ : Հալեկիր :

Bén béne, ղ • Բարեղդ յոյժ • լաւ : էէ՝ էոյ • բոլորովին • խապա :

Benchè, ղ • Թէպէտ • Թէպէտ և • Թէ և : քարեղդ :

Bencreáto, ta. Տես Benacrato.

Bénda. Վարսակալ, փաթեթ գլխոյ : պաղ պաղը • ընդեղ • քոյ, կամ գլխաշուք կանանց : էօրնի • եալմա : բոզ միանձնուհեաց : պարտակ աչաց : ինոզ պաղը : երիզ : ոսրը • պնակ :

Bendáre, ն • Ածել վարսակալ • կապել զաչս : կուրացուցանել զաչս :

Bendáto, ta. Տես Bendáre.

Bendatúra. Ածելն զվարսակալ • կապելն զաչս • քօղարկուն :

Bendélla, Benderélla, ՆՈՒ • Վարսակալ փոքր • երիզ կարճ :

Bendóne, ար • Վերջք եղպանանթադին, կամ այլոց նման գլխարկից :

Bendúccio. Ընձեռացիկ կախել զգօտուոյ տղայոց :

Béne, գոյ, ար • Բարի : էոյ : օգուտ • շահ : քաջութիւն • գործ բարի • գործք բարուք : էոյ ամէն հաճոյք • դրդ • ինչք • մեծութիւն : ուրբ • մալ : հաճոյք • բերկրանք • երջանկութիւն : շնորհ • նպաստ • երախտիք : * գովութիւն : dir del bene di qualcheduno. բարիս խօսել զումեքէ • գովել զոք : * un uomo di gran beni. այր մեծատուն, ընչեղ : beni stabili, կամ immobili. անշարժ ստացուածք • կալուածք : մեծ • ոտարէն : beni mobili. շարժուն ստացուածք (որ էն կահք, դրամք :) եղէս : voler bene. կամիլ զքարին ուրուք • սիրել զոք : far del bene altrui. բարերարել ումեք : far del bene • շահիլ • ստանալ : գուանմամ : esser bene d'alcuno. հաճոյ, կամ սիրելի լինել ումեք : aver bene. վայելել 'ի խաղաղութիւն • յանդորրու : far del ben bellezza. տես Bellezza : Pigliar per bene. Առնուլ 'ի բարիոք միտս • մեկնել 'ի քարին, կամ բարեմտութիւն : էոյ փիւրէ ալմամ : uomo da bene, կամ dabbene. այր բարի • բարեկրօն • բարեպաշտ • առաքինի : էոյ ոգամ :

Béne, գոյ • Պտուղ ինչ :

Béne, ղ • Բարեղդ • բարիոք • քաջ • ուղիղ • գեղեցիկս : էոյ • կիսաբէ : անվրէպ • 'ի գէպ • 'ի ճամ : լաւ պատշաճի : ben tornato, trovato, venuto, եւն • տես Tornato, եւն : Star bene. կեալ բարեղդ • լինել առողջ : յարմարիլ • 'ի գէպ գոլ : metter bene. լինել օգուտ : ben gli sta. յիրաւի պատահեաց նմա : ben bene. եւ քանզեւս : Bene. Աղէ • հապա : bene che dica. Թող խօսեսցի : այլ • բայց : ben prego te. բայց ապաչեմ զքեզ : Բաղուամ անգամ դնի իբր մասնիկ թարմատար, կամ առ 'ի զարդ, և ունի զզօրութիւն մասնիկանցս • Յոյժ • արդարև, ապաքէն • իբր • և սակայն, Թէպէտ, եւն : ben, che dirai? և զինչ ասիցես : Sì bene. այո • արդարև : կամակար մտաք :

Beneché. Տես Benché.

Benedétta. Բաղադրածոյ գեղ ինչ մեղմացուցիչ : շանթ : պահք ինչ փրանչիսկանաց : Erba benedetta. տես Erba.

Benedétto, գոյ • Տես Malcaduco. անմիտս մտքրոզական գեղք •

Benedétto, ta, ածական • Օրհնեալ : գովաբէտ : ցանկալի • ցանկացեալ : acqua benedetta. Ջուր օրհնեալ :

Benedicénte, հ • Բարեբան • գովիչ :

Benedícere, Benedíre, ն • Օրհնել : գովաբէտէ • հայրէր գովա էնգէ : Dio la benedica, կամ il Cie-

Digitized by Google

Cielo lo benedica. օրհնեսցէ զնա աստ. օրհնեալ լիցի 'ի ամենէ:
Benedícite, ար. Օրհնուել սեղանոյ վանականաց. սկիզբն սեղանոյ:
Beneditóre, ար. Beneditríce, իգ. Օրհնիչ:
Benedizióne, իգ. Օրհնուն: հայրէ պարանոց. դարպանէպէ: dar la benedizione a una cosa. բարեաւանեալ սահել իմիք:
* Benefattívo, va. Բարեգործական. բարերար:
* Benefátto. Է բան լաւին. Բարերարուն:
Benefattóre, ար. } Բարերար. երախտաւոր. բա-
Benefattríce, իգ. } բեգործ: էյլիկ էգործ:
Beneficále. Տես Beneficiale.
Beneficánte, հ. Բարերար. բարեգործ:
Beneficáre, ն. Բարերարել. բարիս առնել:
Beneficáto, ta. Բարեբաղեալ: ժառանգաւոր. (եկեղեցւոյ.) վիճակաւոր:
Beneficatóre, ար. Բարերար. երախտաւոր:
Beneficénte, հ. Beneficentíssimo, ma. Բարերար:
Beneficénza. Տես Benificenza.
Beneficiále, հ. ժառանգաւորական. վիճակաւորական:
Beneficiáre. Տես Beneficare.
Beneficiáta. Խուզեալ պարգևաց 'ի լոթ անուանեալ խազարկուն:
Beneficiáto, ta. Երախտաւորեալ. հնորհնկալ: գոյ. ժառանգաւոր. վիճակաւոր. (որ ունի զթոչակ մի ինչ եկեղեցական:)
* Beneficiétto. Տես Beneficiotto.
Beneficio, Benificio. Բարերարուն. երախտիք. հնարհք: էյլիկ: ժառանգաւորուն եկեղեցական. վիճակաւորուն. (է պաշտօնատարուն սրբազան, որ ունի իւր կից եկամուտս, կամ թոչակս:) ատիճան. արժանապատուհուն. առանձնաշնորհուն: far checchessia a beneficio di natura, di fortuna, եւն. գործել ինչ վեր 'ի վերոյ, կամ վարկպարաղն:
Beneficióne, ար. յանձն. Ճոխ ժառանգաւորուն:
Beneficiótto, Beneficiuólo, նա. Աղքատին ժառանգաւորուն:
Benéfico, ca. Բարերար: էյլիկ էգործ:
Benefiziáta. Տես Beneficiata.
Benefiziáto. Նոյն է: տես և Beneficiato.
Benefizio, Benefiziótto. Տես Beneficio, եւն:
Benemerénza, Benemérito, գոյ. Բարերարուն արարել ուսեալ. երախտիք. վաստակ: էյլիկ:
Benemérito, ta, ածական. Benemeritíssimo, ma. Բարեասպարա. երախտաւոր. բարերարեալ. վաստակաւոր: էնկիպոյ:
Beneplácito. Beneplaciménto. Հաճուն. հաճոյք. կամք. բարեհաճուն:
Béne spesso, հ. Բազում անգամ: լոյ. ուերկ:
Benestánte, հ. Աստոյգ. ժիր. գեղեցիկ. կայտառ: գինեմ: բարեկեցիկ. ընդեղ. ունիս: հաւէլ. վնիկն:
* Benevívere, ն. Կեալ բարուք. կեալ 'ի բարուքն:
* Benevogliénte. Լաւակամ. բարեսէր:
* Benevogliénza. * Benevolénza. Լաւակամուն. բարեսիրուն. բարեյօժարուն. սէր բարեաց ընկերին. բարեկամուն: փոխանակ. մանանպէն:
Benevolenteménte, հ. Բարեսիրաբար. բարեսէր մտօք:
Benévolo, la. Benevolíssimo, ma. Լաւակամ. բարեսէր. բարեյօժար: փոխ. հայրէ խոնարհ:
Benfaccénte. հ. Բարերար. բարեգործ:
Benfátto, ta. Բարեյօգ. վայելչագիր. գեղեցիկ: ինուէլ:
Bengivì. Տես Belgivino.
Bén gli stà. կամ bén gli stétte, եւն. Ցիրաւի պատահեաց նմա. քաջագէպ. կարի յիրաւունս. հիմնիսիսի պէս: գոյ. Պատուհաս արժանահաս:
Benificánte, հ. Բարերար. բարեգործ:
Benificénza. Բարերարուն. յօժարուն 'ի բարերարել. բարեգործուն: էյլիկ. ուերկ:
* Benificiále. Տես Beneficiale.
* Benifício. * Benifízio. Տես Beneficio.
Benignaménte, հ. Benignissimaménte. Բարեգթութիւն. գթասիրաբար. մարդասիրաբար. քաղցրութիւն: հիրվէրն էլն:
* Benignánza. * Benignézza. Տես Benignità.
Benignitá, - táde, - táte, իգ. Բարեգթուն. գթասիրուն. մարդասիրուն. քաղցրուն. բարուն: հիրվէրն. լուրջ:
Benígno, na. Benigníssimo, ma. Բարեգութ. գթած. գորովագութ. մարդասէր. քաղցր. քաղցրաբարոյ: հիրվէրնէն: նազանաւոր. բարեբար:
* Beninánza. Տես Benignità.
Beníno, հ. Նոճաղ. Քաջնկ. բարուք:
* Ben' insiéme, ար. Պատշաճ դասաւորուն մասանց. բաղադրեալն. բովանդակ կազմուն:
* Benintéso, sa. Համեմատ. պատշաճ. բարեյօդ. վայելչագիր. վայելչահիւս: հնարանուն:
Beníssimo, հ. գէր. Քաջ. լաւ. լաւ եւս. գեղեցիկս. բարիւք: գեր. էյի:
Benívogliénte, Benivoléntе. Տես Benevolo.
Benivogliénza. Տես Benevolenza.
Benivolentemént e, Benivolentissimaménte, հ. Բարեսիրաբար. բարեսէր մտօք:
Benivolénza, Benívolo, եւն. Տես Benevolenza.
* Benlavoráto, ta. Ճարտարագործ. գեղեցկաշէն:
Benmontáto, ածական. Քաջաձի. հեծեալ յերիսկար պարարակաղ: էյի ախ պինդ:
Bénna. Տես Treggia.
Bennáto, ta. Քաջազգի. ազնուատոհմ: ասուլպակ: բարեբախտ: Բալեհլի:
* Benóne, ար. Բան ծաղրա. Մեծ բարի: բարեկամուն մեծ:
* Benplácito. Տես Beneplacito.
Bensái, Bensapéte, հ. Աբգարև. ճմարտաբեր. ապտքէն: էերլէ:
Benservíto. Վկայական ծառայից. (զոր տան նոցա յարձակելն 'ի բաց, վկայելով զքաջութիւն ծառայութէ նոցա:)
Bensì, հ. Այո. արդարև. ապտքէն: էերլէ: այլ. բայց:
Bentenuto, ta. Քաջ, կամ բարուք պահել. խնամով պահել: էյի սաղանդէլ:
* Bentipiáci, ար. Տես Beneplacito.
* Bentornáto. Բարուք դարձ: siate il bentornato. ողջամբ եղիցի դարձ քո. ողջամբ եկիր: հոգ էլլիրն:
* Benvísto, ta. Հաճոյ. ընդունելի. սիրելի:
* Benvogliénte. Benvogliénza. Տես Benevolo, Benevolenza.
Benvolentiéri, հ. Սրտագիւրագոյնս. կամակար սրտիւ: ճանք էեծիլլրն:
Benvolére, ար. Տես Benevolenza.
* Benvolére. Սիրել. կամել ուսեալ զքաջին:
Benvolúto, ta. Սիրեցեալ. սիրելի:
Beóne, ար. Աբրշիս. արբեցող: պէտոի:
* Berbéna. Տես Verbena.
Bérberi, ար. Bérbero. Աղգ ինչ Pruno անուանեալ

Digitized by Google

եալ թափոց :

* Berbíce . խաշն :

* Bérca . ար. կամ Bárce . Աղջ ինչ վաղերի թնգանոթից :

Bercilócchio . Շիլ . թիւրախն :

Bére , Bevére , ն . և . Ըմպել : խմել : bere uova . կլանել զձուա : essere come bere ɲn uova . լինել գիւրին ինչ : bere alcuna cosa . հանդուրժել իմիք . (եր նախասանաց [redacted] grosso. անտես առնել . ոչ զինել մանր [redacted] o affogare . սաղնապիլ յերկուց վասնգաց : dar da bere , կամ far bevere . արբուցանել . մատուցանել ուտելիք գրաժակ : իւիրել . գաղեկ վերել : dare a bere . հաւատացուցանել ուտելիք զսուտ ինչ . պալ ՀԱՅԼՈՅ իմացուցանել . պատրել . bersi una cosa . հաւատալ ամի . գիւրահաւան լինել առամ ինչ : ber bianco . ոչ յաջողել գործոյն . 'ի դերև երթալ : bere a sorsi . ըմպել շիթ առ շիթ : passar tutta la giornata a bere . անցուցանել զօրն ողջոյն 'ի գինեբրեալս : ber con gli occhi . ակնկառոյց լինել . սքանչել :

Bére , ար . Ըմպելիք . արբումն : խմելիք .

* Bergamésca . Կաքաւ ինչ գեղջկական .

Bergamótto , ta . Ի տանձ ինչ ամանան հոտաւոր բերի : տանձենի ինչ . է և ազգ ինչ քաղցրահոտ լեմոնի :

* Bérga , ար . Սեպացեալ գեռապին : բարձրաբերձ ամբարտակ գետոց : ուղղաբերձ ժայռ ծովու .

Berghinélla , Berghinellózza . Կեն ռամիկ . կամ վատաբարգի , անանուն :

Bérgo . Աղջ ինչ որթոյ :

Bergolináre , ն . Ընդ խաղ ալիկանել յարանուն բառիւք :

Bérgolo , la . Ծանրաղամիտ . յերեզուկ . գիւրահաւան : ոգեմ . միամիտ : տեսակ ինչ կոզուկոյ :

Bericuocolájo . Տես Cantucciajo , Confortinajo .

Bericuócolo . Տես Confortino .

Berfllo . Բիւրեղ . (է սեն ինչ . որ իբր 'ի բաղանան է ջրբխաւորոյն , և թափանցիկ . գասանի և յայլ գոյնս , եր 'ի դեղեն , 'ի ձիթապտոյն , և ն . քարոյ այժմ . սակապես Berilli կոչին այնք՝ որք գլխովին նման են վանի ականն :)

Berléngo . է բառ ծածկաբանական . Սերան (կերբա կրոյ .) Ճանչարան :

Berlína . Անուրք . (է տանջանք . կամ պատիժ ինչ չարագործաց . որով արկանեն 'ի պարանոց նոցա զանուր ինչ երկաթի , որոյ ծայր կապեալ կայ 'ի սիւն կամ յայլ ինչ . 'ի հրապարակի քաղաքին՝ ուր թողուն զնա յայսպէս և 'ի կատակ ռամկին :) metter uno alla berlina . արկանել զոք յանուրս : գնել զոք յապակ նշանակի : andar in berlina . գանձն յերեսան ածել . գալ յերեսոյթ : Berlína . կապ առ կախել . (է ազգ ինչ քաղաքական կապաց կախեալ 'ի վր երկուց ձգաեալ փոկաց յարուսմ բաղմեն մեայ անցնելի և անգործ :)

Berlingaccíno . Berlingacciuólo , նա . Վերջնոքեր [illegible] բարեկենդանին :

Berlingáccio . Վերջին հինգշաբթի բարեկենդանին :

Berlingajuólo . Տես Berlingatore .

* Berlingaméuto . Շաղակրատեալ :

Berlingáre . Շաղակրատել յեռ գինեբրուաց :

Berlingatóre , ար . Berlinghiére , ար . Շաղակրատ : շառաւակեր :

* Berlinghiéra . Իգ . Փոքրուս . շառաւոտ :

* Berlingózza . Կաքաւ ինչ գեղջկաց :

Berlingózzo . Կերակուր ինչ յորմնեալ յայերոյ զանգելոյ ձուոյ 'ի ձև բոլորշի առնագի անգամ ՀԺ :

Bernácla , Bránta . Աղջ ինչ սագի . կամ բադի :

* Bernésco , ca . Պեռնեան . ըստ անոյն Փրանչիսկո սպասնեալ :

Bérnia . Էր վերարկու ինչ կանացի :

* Berniegiáre , ն . Տողել սպասնեան ուսանաւորս :

Berniésco . Տես Bernesco .

Bernócchio . Տես Bernoccolo .

Bernoccolíno . Տես Bitorzoletto .

Bernóccolo , գոյ . Յցոնեալ մասն . ուռուցեալ մասն . ուռոյցք իրաց : այսուց զարկուածոյ : ընդեանրապես : Այսուցք ունկոց . (ըստ բնաւորեանց՝ է ուռոյց ինչ գոյացեալ իբր 'ի բաղումս 'ի ճանաց բռնելոյ 'ի սուռնկս :)

Bernoccolúto , ta . Լի այսուցիւք . խորաբարտ :

Berrétta . Գլխարկ . խոյր . արտախուրպակ . գլխոնոց : գգակ : ֆեգիա . գալեպ . գիլոկ : trarsi , far di berretta . քանալ զխոյրն , կամ զգլուխն 'ի նշան յարգանաց : essergli corsa la berretta , կամ lasciarsi correr la berretta . լինել այր անպիսան : forma della berretta . ձև ոսկ . գլուխ :

Berrettáccia : Խոյր մեծ : անարգ . կամ հնոտի խոյր :

Berrettájo . Խոյրարար . գգակագործ . գալեպճի . ֆեգիանճի . գիլոկճի : menar le ɲani come i berrettaj . լինել արագ 'ի գործս :

Berrettína , Berrettíno . Նա . Խոյր փոքր . փոքրիկ գգակ :

Berrettíno , na , ածական . Զարամիտ . խորանանկ : canaglia berrettina . է բառ նախատ . և ռամկաց : խրբեբայ :

Berrettóna , Իգ . Berrettóne , ար . Խոյր մեծ :

Berrettúccia , նա . Խոյր , կամ գգակ փոքր :

Berricuócolo . Տես Bericuocolo .

* Berriuóla . Տես Berrettuccia .

Berrováglia . Տես Sbiraglia .

Berroviére , ար . Զարագործ . սիկարեան . սարանոզ . երուզակ : նոմիրակ . քալանագրգակաց . սպասաւոր գառաւորին :

Berságlio . Դպասակ : զգնիլանի . նիշան : վանիանան . գիտաւորաւել : մեքառուսմն . գիմանարեալ :

Bérta . Աղնասանք . բարբանջանք . կատակ : լաֆ . ՀԼԼԱՓ : dar la berta . խաբել : ֆնակ . (է գոգնի ինչ վարելոյ զգեց 'ի գեսլն :) ղանիրպան :

Berteggiaménto . Այսն . խաղ . ծանակումն :

Berteggiáre , ն . Գնաղ առանել : գիլիանիք :

Berteggiatóre , ար . Այսանող . կատակող :

Bertésca . Գաղաւոր ինչ յորմնեալ 'ի վր աշտարակաց ըստ նմանութեան շարժական սահանաց : վասն գաւոր և գիւրակործան տեղի : Աշտարակաձև սանդ անկեալ յանիլիանս վայրաց հաւասարութեամբ :

Bertescóne , ար . Ի սասանկականն Bertesca ին :

Bertolótto . Աստ mangiare a bertolótto . Լեռաբել անդամս , կամ առանց վնասելոյ զկանգանակեալ վարձան :

Bertóne , ար . բոզաբաղ : գանգեան : երիվար սկան . ջաս : այր՝ որոյ հասակ են հերք կարձնովին :

Bertovéllo . Աղջ ինչ վարմի , և ուռկանի :

Bertúccia , Իգ . կապիկ : մայմուն : la bertuccia ne porta l'acqua . առաւ զասացեալն զոյգաղաւորեալ բառնայ . տարան : pigliar la bertuccia . արբանալ : parer una bertuccia in zoccoli . լինել ծաղրական , կամ անպիսան : dir l' orazioni della bertuccia , կամ cantar i paternostri della bertuccia . քրիստոնել . հայհոյել :

Bertuccíno , նամ . Կապիկ փոքր :

Bertúccio , ար . Կապիկ : մայմուն :

Bertucciónе , ար . Կապիկ մեծ : այր ագեղ . զաղրագեմ :

Berúz-

Digitized by Google

Berúzzo. Գանձանոցակ երկրագործաց։
, Bérza. Սրունգն։ levar le berze. փաղիլիլ։
Berzáglio. Տես Bersaglio. Metter a berzaglio. Սականել զոք ի վտանգ։ dar nel berzaglio. յաջող բերել զնչին, կամ զգուն իսկ պատնեշան։
, Béscio. Տես Babbaccio.
, Béssa. Bessággine, ի։ Bessería. Անմտութիւն։ յիմարութիւն։
Bésso, sa. Տես Babbaccio.
Bestémmia, Bestemmiaménto. Հայհոյութիւն։ (զանց, կամ զարգաման իրաց։) ինքիր։
Bestemmiáre, ւ. ե. ն. Հայհոյել (զանձ, կամ զոգաս։) ինքիրս սեղանել։
Bestemmiáto, ta. Հայհոյեալ։
Bestemmiatóccio, վեր։ Զարգելաս։ հայհոյիչ։
Bestemmiatóre, ար։ Bestemmiatríce, ի։ Հայհոյիչ։ ինքիր։ ինքիրուսոյ։
Béstia, ի։ Անասուն։ գիանդանի։ գազան։ երկ։ [illegible] bestia, կամ bestia incantata. [illegible] գազանաբարոյ։ անմարդ։ [illegible], andar in bestia. բրգիլ [illegible] bestia da soma. գրաստ։
Bestiáccia, [illegible] Գազան չար, կամ անհագելի։ ե [illegible] Անբան։ անմիտ։
Bestiále, ի։ Bestialíssimo, ma. Անասնական։ [illegible] հոյլանի։ գազանամիտ։ վայրագ։ [illegible] յոյժ։ անչափ։ սարսափելիան։
Bestialità, táde, táte, ի։ Գազանութիւն։ վայրենութիւն։ անասնութիւն։ հոյլանութիւն։ երկրպագութիւն։ անասնականութիւն։
Bestiálmente, [illegible] Bestialissimaménte. Անասնաբար։ գազանաբար։ անողորմ։
Bestiáme, ար։ Անասունք։ հօտ։ խաշունք։ գոնդ։ bestiame grosso. արջառ։ անգեանս։ սիրդ։ minuto. հօտ։ խաշն։ հոտան ոչխարաց։ գոյան ձիրանաց։
Bestiário. Գարմանիլ երկաց։ Գազանանմանութիւն։
Besticiuóla, նա։ Գազան, կամ անասուն փոքր։ [illegible] փնջանի հոյլն։ գիծանի։
Bestiévole. Bestialità. Տես Bestiale, նն։
Bestijda. Ճանի։ գիծանի։
Bestiolína, Bestiolíno, նամ։ } Ճանի փոքր։ մանր
Bestiólo, Bestiolúccia. } Ճանի։ փնջանի գիծանի։
Bestiolucciáccia, վեր։ Անասնակար Ճանի։
Bestionáccio, վեր։ Գազան չար։
Bestióne, ար։ Գազան մեծ։ գազանաբարոյ։ վայրագ։
Bestiuóla, Bestiuólo, նամ։ Անասուն փոքր։ Ճանի փոքրիկ։ փնջանի հոյլն։ փնջանի գիծանի։ տես Babbaccio.
, ի։ Babbaccio.
Betel, ար։ Ի տունկ ինչ հնդկաց։ որոյ տերևք են զարգացուցիչք սատանաց։
Béttola. Կապելիան։ գինետուն։ գինեվաճառ։
* Bettolétta. Փոքրիկ կապելիան։
Bettoliére, ար։ Տես Tavernajo.
Bettónica, Bettónice. Խոտ ինչ։ որոյ տերևք ի ծարելիք են օգտակար։ գիրերէ։
* Betula. * Betulla. Ծառ ինչ նոսրք, և տպիտակ։
Béva. Ըմպելիք։ արբանութիւն։ esser nella sua beva. առնել զարբի ինչ հանոյ տխուրժամայ խաղաց։
Bevánda. Ըմպելիք։ իրանի։ արբանութիւն բժշկական։ գեղ։
* Bevandáccia, վեր։ Ցաւի ըմպելիք։
* Bevandína. * Bevandúccia, նամ։ Սակաւ ըմպելիք։
Beverággio. Ըմպելիք։ ձեռամիրք։ պարգևք (աշխատասարաց։) վերոգիրք։

Beveratójo. Տես Abbeveratojo.
Bévere. Տես Bere.
Bevería. Արբշանութիւն։ արբեցողութիւն։
Bévero. Տես Castoro.
Beveronáccio, վեր։ Ցաւի ըմպելիք։
Beveróne, ար։ Ըմպելիք։ արբանութիւն։ խիստ գրաստուց։ կամ այլ անասանոց։ (է ըմպելիք ինչ կազմեալ ի ջրոյ և յարեբեր։)
* Bevíbile, հ։ Ըմպելի։ զոք հնար է ըմպել։
Bevilácqua, ար։ Ջրմանոց։ անգինարբաս։ ջրարբ։
, Bevigióne. Ըմպելիք։
Beviménto. Արբանութիւն։ ըմպանութիւն։ իլիմ։ ըմպելիք։
Bevitóre, ար։ Ըմպող։ ըմպելի։ իլիմի։ արբչիս։ պեսոի։ solenne bevitore. արբեցող։
Bevitríce, ի։ Ըմպող։
Bevitúra, Bevizióne, ի։ Արբանութիւն։ ըմպանութիւն։
Beúta, Bevúta. Ցոյն է։ ապակի անօթ ինչ ըմպելեաց։
Bevúto, ta. Արբեալ։ ըմպեալ։ իմեալ։
* Bezzicánte, հ։ Կացահարող։ կացահար։
Bezzicáre, ն։ Կացահարել։ կացել։ փաղանգ։ յ։ Կացել է իրեարս։ գժանել։
Bezzicáto, ta. Կացահարեալ։
Bezzicatúra. Կացահարութիւն։ խոցուածք։ կամ սպի կացահարաց։
Bézzo. Ապարանկիս վենեակիան։ էրբեմ անձն։ գրամ։ արծաթ։ անձ։
* Bezzuárro. Տես Belzuar.

B I

Biácca. Սպիտակագեղ։ սպիտակ։ (է նիւթ ինչ սպիտակ հանեալ քացախով։ ի կապարոյ կիզելոյ։ պիտանի է ի ներկս, և ի սպիտանիս։) իսպիտակեմ։ questo non è mal da biacca. այս չէ ինչ գիւրաբաժանելի։
Biáda. Անմեղք։ բերէրէ։ եղին։ Վարսակ։ խալաթ։
Biadajuólo. Վաճառող արմանաց։
Biadétto, գոյ։ Կերակ ինչ կապոյտ։ լաջիվերտ։ ածի։ Կապուտակ։ կապոյտ։ լուրջ։ լաջիվերտ։
, Biádo. Տես Biada.
Biancástro, վեր։ Տես Biancheggiante.
Biancastronáccio, վեր։ } Կարի սպիտակ։ ձիւնա-
Biancastróne, ար։ յանախ։ } փայտ։ գեմ գեղոյ։
* Bianchebráccia, ածի։ Սպիտակաբազուկ։
Biancheggiaménto. Սպիտակութիւն։
Biancheggiánte, հ։ Հարեալ ի սպիտակ։ լանագոյն։ սպիտակ։ գեղոյնս։ ոգ։
Biancheggiáre, ւ։ Հարկանել ի սպիտակ։ երևել սպիտակ։ գեղոյս լայտ։ * Փրփրագեալ սպիտականալ ծովու։
Biancheggiáto, ta. Հարեալ ի սպիտակ։
Biancheria. Սպիտակ կտաւեղ։ (ոչ շապիկ, տաւան, և ն։) ռասեղ։ ձեռնոցիկեղէն։
Bianchétto, ta. Հարեալ ի սպիտակ։ գեղոյնս։
* Bianchetti. Սպիտակ մանրիկ ձիւնք ինչ մինչեցիրական ծովուն։
Bianchézza. Սպիտակութիւն։ ոգեղէն։ գեղոյնութիւն։
Bianchíccio, ia. Փոքր մի սպիտակ։ գեղոյնս։
Bianchiménto. Սպիտակացուցանելն։
Bianchíre, ն։ Սպիտակացուցանել։ ողբիմաք։ է։ Սպիտականալ։ ողբիմաք։ in testa. գլխորիկ։ di timore. այլայլանիլ առ ահի։ հատանիլ գունոյ երեսաց։
* Bianchiscúdo, ածի։ Սպիտակավահան։
Bianchíssimo, ma. գեղ։ Քաջասպիտակ։ ձիւնափայլ։

Bianchíto, ta. Սպիտակցեալ: աղարտեալ:
Bianciáre, եմ. Տես Biancheggiare, եմ:
Biánco, գոյ. Սպիտակ. սպիտակուն: պեղտալ: բաց: պղտիս: bianco dell' uovo. սպիտակուց ձուոյ: խամարեալ աղբ: il bianco dell'occhio. սպիտակուց աչաց: լեզու աղբ: di punto in bianco, հ. առ. եկերուս: հարիզոնական: յանկարծակի: խակ և խակ: por nero in sul bianco, կամ far di bianco nero. գրել: mostrare, կամ far vedere il bianco per nero. այլ ընդ այլոյ խնայցանել: խաբել:
Biánco, ca. Սպիտակ: ափ. գեղեղ: una testa bianca. սպիտակ գլուխ vestito di bianco. սպիտակազգեաց: dare, կամ mandar carta bianca. խոպան անձնաւորը լինել 'ի կամս այլոյ: lasciare in bianco. Թողուլ գաղտակ մինչոց 'ի դերեւնածս, (առ 'ի գրել ինչ յետոյ:) ella è stata bianca. 'ի գերեն եղ 'ի յուսոյն: * restar bianco. 'ի գերեն եմանել: è bianca. հակապակ և քոմէն: (ասի 'ի քամ[illegible]ուեն ընտրուեցս:) Biánco. Եւս մակապրական խոպանական ինչ մարմնոյ:
Biancolíno, na. Տես Bianchiccio.
Biancomangiáre, ար. Խիս չաքարախառն եփեալ կամաքս:
Biancóre. Տես Bianchezza.
Biancóso, sa. Քաջ սպիտակ. սպիտակ յոյժ:
Biancospíno. Թռուտի ինչ փշալից. առաւելապէս Սպիտակափուշ:
* Biancúccio, ia. Նոյն. փոքր մի սպիտակ:
Biánte, ար. Երջանիկ. Քաջալերական:
Biasciaménto. Դադարումն:
Biasciáre, Biascicáre, ն. Դադարել. դժուարաբար, (ասի զատանանմամբ:)
* Biascicáto, ta. Դադարեալ. դժուարաբար:
* Biasimábile, հ. Պախարակելի. դարձելի:
Biasimaménto. Պախարակումն. պարսաւ:
Biasimáre, ն. Պախարակել. պարսաւել: գանդատիլ. սաստանել: այլեւոյն: յ. Ցաւել. գանգատիլ: chi biasima vuol comprare. առակ. որ պախարակէ, գնել կամի:
Biasimatíssimo, ma. գեր. Դարձելի յոյժ:
Biasimáto, ta. Պախարակեալ. անգոսնեալ:
Biasimatóre, ար. Biasimatríce, էգ. Պարսաւիչ:
Biasimévole, հ. Պախարակելի: պախարակիչ:
Biasimevolíssimo, ma, գեր. Անարգարժելի:
Biasimevolménte, հ. Դարձելաբար. անարգաբար: չարաբար:
Biásimo. Դարձ. պարսաւ. սաստիկ. նախատինք: գէմ. ոյգ:
Biasmáre. Տես Biasimare.
* Biastemmáre, եմ. * Biastemmiáre, եմ. Տես Bestemmiare, եմ:
Bíbbia. Աստուածային գիրք. գիրք: Բիբլիա: երկարաբանութեան:
* Bíbbio. Թռչուն ինչ ճանաչեալ:
Bíbere. Bíbita. Տես Bere, Bevuta.
Bibitório. Ըմպարան. (է մին 'ի մեանաց աչաց, որ կոչի և Adduttore.)
Bíblico, ca. Աստուածային. ծածանեալ գրոց:
* Bibliografía. Մատենագրութիւն. կամ սոփերագրութիւն:
* Bibliógrafo. Մատենագիր. կամ սոփերագիր. մատենագրան. (յ' նա որ հմուտ է մատեանից և գրոց, և զանազան ազգագրութեանց, եմ. կամ որ յորինեն ցուցակս մատեանց:)
* Bibliománe, ար. Գրամոլ. մատենամոլ:
* Bibliomanía. Գրամոլութիւն. մատենամոլութիւն:
* Bibliotéca. Գրանոց. մատենադարան. տեսան: գիրապահանք:
Bibliotecário. Գրապահ. գրամատենադարան. գրատնապան: գիրապահանձն:
Bíca. Դաղիշ. օրան: կոյտ. գեզ: էզբի: montare, կամ saltare in sulla bica. 'ի բարկութիւն բերել:
* Bichiácchia. Տես Bajucola.
Bicchierájo. Բաժակավաճառ բաժակագործ: գաւանեալ:
Bicchiére, ար. Սպակի բաժակ. ըմպանակ: գաւանեալ: գաւանի: bicchiéri. արուակք արեան: հանամաք: ինքնեկի:
Bicchierétto, Bicchieríno. Սպակի բաժակիկ:
Bicchieróne, ար. յանախ. Բաժակ մեծ:
Bicchierótto. Բաժակ փոքր մի մեծ:
Bicchierúólo. Բաժակիկ: գաւանեալ:
* Bicciacúto. Տարար ինչ երեսայրի:
Bicciócca. Տես Bicocca.
Bicciúghera. Զի խառնարար. ջրի անկուղջ:
Bicípite, հ. Երկգլխանի. երկգլուխ:
Bicócca. Սմոց 'ի գլուխս լերանց:
* Bicolóre, հ. Երկգոյն. երկներանգ:
Bicórne, հ. Երկեղջիւր: իսի պատուանդ:
* Bicórnia. Երկգլխանի. կամ երկեղջիւր սալ ինչ արծաթագործաց:
Bicórno, Bicornúto. Երկեղջիւր:
Bidále, ար. Սաղ ինչ հեռաւոր դիմնուիրի:
Bidéllo. Պաշտաւնեայ հանդերձարանի. կամ ձեռնարանի:
Bidénte, ար. Երկժանի երկրագործաց: լոքաւ. լոքաւ գել:
Bidétto. Երիվար փոքր. երիվարիկ: փոքրիկ:
Biecaménte, հ. Սա 'ի ջրել. խառնարանի: ընդակամաբ: ջրի:
Biéco, ca. խառնարանակ. Թիւր. խոժոռահայեցուածք: խանգամիտ: atto bieco. գործ անգամանի, անառակ, անարժան:
* Bielità. Տես Beltà.
Biéta, Biétola. Բաղուկ (խառն.) բանջար. հանգեղ: բաղէ. բանար: mangiar bietole, կամ biete. զահի հարկանել:
Biétola, Bietolóne, ար. Անմիտ. յիմար. խանգամիտ: venire in bietolone. Տես Imbietolire.
Biétta. Սեպ. երեսի: էրեսի: metter biette. * esser una mala bietta. հարկանել բանարկութեամբ. ցանել զարոնն:
* Bi-fa-si. Եր խաղ ինչ երաժշտական:
Bifólca. Տես Iugero.
Bifolchería. Հերկագործութիւն. երգնակարութիւն: պակ պանուն կալուածոց:
Bifólco. Եզոր. ընտանի. հերկագործ: էրգիրձ:
Bifonchiáre. Տես Bofonchiare.
Biforcaménto. Երկճիւղ բաժանումն:
Biforcáto, ta. Biforcúto, ta. Երկճիւղ. երկճղի: լոքաւ. լոքաւ թերեւոյթ:
Bifórco, գոյ. Փայտ երկճիւղ. կամ երկճանի: լոքաւ:
Bifórme, հ. Երկգիսի. երկկերպեան. երկկերպ պարան:
Bifrónte, հ. Երկճակատ. երկգիսակ:
Bifúlco. Տես Bifolco.
Bíga. Կառք երկանիւ:
Bigamía. Երկկնութիւն:
Bígamo. Երկկին. (յ' նա որ ամուսնալ է երկին կանայս հեռացեալ: կամ որ ունի միանգամայն երկուս կանայս:) էրի ամուսնի:
Bigátto, Bigáttolo. Ոսկի արմատաց. գոյր: էրգամ:

Digitized by Google

Բիգիտոմ. Բիգի պտղոյն. mal bigatto. Հարամ՝ Հարամ. Հարամոնեան. Հարամեր։

Bigello. Ամբի ինչ խոշորագոյն։

Bigerógnolo, la. Ի հարկանի՝ ի գորշ գորշ։ պոչ գիւ ելեալի։ Հարամեալ. Հարիմաց. Հարագործ։

Bighe, իգ. յոգ. Սահմարագոյն և երկայն գեղարանք ինչ նաւուն։

Bighellóne, ար. Խոմեանիրա. անիմա. ապուշ։

Bigherájo. Տես Buffone. որ յօրինէ, կամ գործէ զանազանութիւն անկոնաձոյ ասպանեաց։ Նուազապիզ։

Bigheráto, ta. Զարդարեալ. ասպանագործ անկոնաձոյ։ Նուազապիզ։

Bigheríno, Bigherúzzo, նմ. Փոքրիկ ասպանագործ անկոնաձոյ։

Bighero. Ազգ ինչ ասպանագործ անկոնաձոյ։ Նուազապիզ։

Bighíno. Bighótto. Beghíno. տես Pinzochero.

Bigiccio, ia. Փոքր մի գորշ։ պոչարգ։

Bígio, գոյ. Գորշ։ պոչ։ bigio oscuro. մոխրագորշ։ bigio. պղտիտ. Հարամ։ Ապիրատ. Հար։ գնալ։ andare, կամ mettere al bigio. դնել, կամ ամբարտանել զոգ յատեան Սրբարանեան։

Bigióne, ար. Ի ազգ ինչ գորշագոյն Beccafico անուանեալ թռչնոյ։

Bíglia. Փոքրիկ գնոտակ վիլարտեան խազարկուն։ far biglia. վարել զդնոտակն՝ ի մէն՝ ի ծակուցն։

Bigliárdo. Վիլարտեան, կամ պիլարտեան խազարկուն. կոչի և Trucco a tavola. տեղի, կամ տեղան վիլարտեան խազարկուն։

Bigliétto. Տոմարակ։ թուղթ։ հրաման։ խոստումն. առանձնաշնորհուն։ * Տես և Plinto.

* Bigliónе, ար. Ցոռի (արծաթի)։

Bigollóne, Bigolóne. Տես Babbaccio.

Bigonzétta. Ի նմանութենէն Bigoncia ինչ։

Bigóncia. Տաշտ տակառագործ։ (Ի փայտակերտանութի բաց՝ գործեալ ոչ զատակառ։) far tenere i piè nella bigoncia. արդելուլ զոտս ուրոյք՝ ի տաշտոյ տեղանոյն, զի մի ինչ նշանացի ազգենացն։ մանր։ montar in bigoncia. եղանել ի բեմ բարձրանալուն։

Bigoncina, նմ. Փոքրիկ տաշտ տակառագործ։

Bigonciona, յանխ. Մեծ տաշտ տակառագործ։

Bigonciuoletto. Bigonciuólo. Տես Bigoncina.

* Bigónzio. Ի վենետիկեան քաղաքն ինչ հեղանութիւնք։

Bigordáre. Տես Bagordare.

Bigórdo. Նիզակ։ սէգ։

Bigótte, իգ. յոգ. Ի բան նաւարդոյ։ Ճախարակաձև հոտարակք փայտից շրջանակեալք երկանով։

* Bigótto, Beghíno. Տես Pinzochero.

Bilancétta, նմ. Կշեռ փոքր։

Biláncia. Կշեռ։ թեղուլ։ Ընդ։ հաւասարակշռուն. հաւասարակշռուն։ գնդ։ յաւիտենական։ այդ։ star in biláncia. լինել գրամից հարթակշիռ. հանգիստակշիռ. հաւասարակշիռ։ dare il tracollo, կամ il tratto alla bilancia. ծանրացուցանել զկշեռն։ ի բաց բառնալ զնմ երկայնուն։ * esser in bilancia. լինել՝ ի վարանս, տարտամ։ pesare colla bilancia dell' orafo. ճշռել, կամ քննել մանր։ porre, կամ riporre in bilanciâ alcuna cosa. հշռել ինչ. ի քննին արկանել։ Ազգ ինչ քառակուսի ուռկանի։ Կշեռ։ (Ի կշռաձև մասն ինչ կառաց, զոր կապեալ են փոկք կառաձիգ ձիոց։) Bilánce. Կշեռ (հաւասարուն։) դիան պատանեան։ tener la bilancia eguale. ի թեթեր հշռել հաւասարապէս։ լինել հաւասարաբար, արդարակշիռ առ երկոսին։

Bilanciájo. Կշռագործ։ կշռավաճառ։ թեղուլեան։

* Bilanciméntо. Կշռումն։ կշռուած։ քննուած։

Bilanciáre, ն. Կշռել։ փարիսաք։ քննել։ հաւասարել զծանրութիւն։ հաւասարակշռել։ պնդանդիտ։ * կալ՝ ի վարանս։ * հանգիստ առնել։ քննել զհանգիստն։ io vi risponderò senza bilanciar molto. ասց քեզ զպատասխանի առանց ընդերկար քննուած, կամ վարանաց։ * Bilanciarsi in aria. Կալ թեւաց տարած ի օդս։ (ասի զթռչունց։)

Bilanciáto, ta. Կշռեալ։ քննեալ։ հաւանաբ։

* Bilanciére, ար. Կշռի ժամացուցին։ (Ի ամանակ, կամ մասն ինչ ժամացուցին, որ իւրաքանչիւրմբ կանոնաւորեն զաշարժումն նոցա։)

Bilancína, Bilancíno, նմ. Կշռի փոքր։ Վիճակ։ cavallo del bilancino. Ի երիվարդ երիվարն։ որ ձգէ զկառն ընդ առաջնոյն։ յորոյ վերայ հաստատեալ են ձողք կառացն։ Bilancino կոչի և կառավարն հեծեալ՝ ի վրայ այսր երկի երիվարիս։ Այնպէս Bilancino կոչի և մասն կառաց՝ ուր կապին ձգողական փոկք երկրորդ ձիոյն։ որ ասեալ է զձգոյն կառացն։

Biláncio. Կշռուն։ քննուն։ բաղդատուն։ թեղիռիս։ հաստատուն հաշուոյ։ հաշիւ առի և արոյ։ հաշուարագիր։ tenere un libro, կամ un conto pér bilancio. ունել զմատեան առի և արոյ։ il bilancio batte. հարիւրարարեալ է. հաշիւն։

Bíle, իգ. Մաղձ։ լեղի։ դաքիր։ եօթ։ բարկուն։ եղրեն։ gli salta facilmente la bile. դիւրագրգիռ է՝ ի ցասումն։ non mi fate montare la bile. մի գրգռեր զիս՝ ի բարկութիւն։

Bilénco, ca. Թիւրարարանք։ որոյ թիւրք են ազգունք։ էրի պանակեալ։

Bília, Bílie, իգ. յոգ. Կորձ փայտք՝ ի ներքեւ զկապ բեռանց։ bílie. Թիւրք սրունք։

Biliário, ia. Մաղձաւոր։ մաղձի։

Bilicáre, ն. Հաւասարակշռել։ հաւասարակշիռ առնել։ պնդանդիտ։ կշռել։ քննել։ փարիսաք։ թեղիռիս էնիլ։

Bilíco. Հաւասարակշռուն։ գնդ։ թեղուլ։ tenere, կամ mettere in bilico. ունել՝ ի հաւասարակշռուն։ հանրակշռել։ stare in bilico. կալ հաւասարակշիռ։ լինել գիւրաշարժման, գիւրաթափ, կամ մերձ յանկումն։ andar in bilico. վազանդիլ։ * Bilico. Կշռի դրան։ (Ի կոր կառարակ ինչ երկաթոյ կամ պղնձոյ հաստատեալ՝ ի ներքոյ, կամ՝ ի վրայ սնկեանց դրանց՝ ի գիւրել զարժումն նոցա։) * Bilico d' un ponte levatojo. Հակաքարշ վերամբարձ կամրջի։

Bílie. Տես Bilia.

Biliettáto, ta. Տոմարակաւոր։

Bilífero, ra. Մաղձաբեր. մաղձանակ (խոցովակք։)

Bilínguo. Երկլեզու. երկլուրեան։ խարեբայ։

Biliórsa. Գազան ինչ մուսյանի։

* Biliosíssimo, ma, գեր. Յոլովամաղձ։

Bilióso, sa. Մաղձոտ. մաղձային։ զաքարաւոր։ բարկացող։ գանանամաղձ։ գոռոզ։

* Biliottáto, ta. Գիտակ պիտակ։

Billéra. Բան առանց։ թռչնամանագիր ծաղր։ այսպէս կատականաց։ անհեթեթ կատակ։

* Bílli. Խոսք ինչ։

Billi billi. Ի ձայն կոչելոյ զհաւս։ գգգուանք։ փայփայանք։

* Billióne, ար. Երկմիլիոն։ (Ի հազարիցս հազար միլիոնք։ կամ միլիոնիցս միլիոնք։)

Billó. Բան գոլոյ։ թռչուն։

* Biltà, էն. Տես Bellezza.

Bilústre, ն. Տանանմաց։ ատանամեան։

Bímbo. Բան գեղատեսեան։ Տղայ։ մանկիկ։

Digitized by Google

* Bimémbre, հ. Երկանդամ.
Bimmólle, ար. Վայրապակ, կամ թերաձայն. (որ երգածոյց՝ է նշան մինչ նման b թ՝ եգեալ առաջի մեր խաղի՝ առ ի ցածուցանել զձայնն՝ որ չարիս մեր կիսաղորակի։) far la zolfa per bimmolle. տե՛ ծաղրական. բանիկ։
Bináre, ե. Ծնանեալ երկուորեակս։
* Binário, ia. Երկաւոր. երկեակ։ Aritmetica binaria. թուաբանութիւն երկաւոր. (է այն թուաբանութիւն, որ զամ թիւս բացատրէ երկու միայն թուովք։)
Binascénza. Ծնունդ երկուորեկաց։
Bináto, գ. Երկուորեակ։ եղբայր։
Bináto, ta. Երկուորեակ. երկեանուն. երկաբուն։
Bindélla. Փաթաթուն լայն։ ղերիկ։
Bindoleria. Ղենդաւոր. խաբէութիւն։ քենար։
Bíndolo. Հեակուրջն։ սալընգոտ։ խաբէութիւն։ խաբեբայ։
* Bindolóne, ար. յանախ. Ղենդաւոր. ենենգաւոր։
* Binócolo. Երկաչեայ. (է գիտաւոր որով մարդն է երկդրութիւնք աչքի միանգամայն հայեալ յառարկայն։)
Binémio, գ. ա. ածական. (է քանակութիւն աշխարհաբան բաղադրեալ երկուց մասանց յօդելոց՝ ի միասին նշանագ յաւելման, կամ բարձման։)
* Bioccoléttо, նհ. Գոյն ծուռաս կամ ծիր բրգոյ։
Biéccolo. Ծուռաս, կամ ծիր բրգոյ։ նան նոր վաղաղ. խաչեալ։ raccorre i bioccoli. տե՛ ասի. ուշի ուշով ունկն դնել։
Biografia. Պատմագրութիւն վարուց ուրուք։
Biógrafo. Պատմիչ վարուց ուրուք։
Biónda. Ցորեն մինչ բաղադրածոյ, որով կանայք ներկեն՝ ի խարտեաշ գնելոյ իւրեանց։
* Biondeggiánte, հ. Տե՛ս Biondello.
Biondeggiáre, ե. Խարտեշանալ. լինել. կամ երևել խարտեաշ։ սարմատ. սարբ օլմատ։
Biondélla. Խառն մինչ կոչեցեալ և Centaurea minore, որ երևի՝ ի մոխրաշրջի՝ ներկեն գնելու՝ ի խարտեաշ։
Biondéllo, la. Biondétto, ta. Փոքր մի խարտեաշ հաբեալ՝ ի գեղեն, կամ՝ ի խարտեաշ։ սարբմիրտ. սարբշա։
Biondézza. Գոյն խարտեաշ. խարտեշութիւն. գեղեցուութիւն. շիկութիւն։ սարբ բնոյ։
Bióndo, da. díssimo, ma. Խարտեաշ. գեղեցն։ սարբ։
* Biordáre. Տե՛ս Bagordare.
Bioscio. Աստ a bioscio, տե՛ խառնունակի. առ ի շեղ։ andar le cose a bioscio. վատթարիլ իրաց՝ ի յառաջն շրջիլ։
* Biótto, ta. Փոքրիկ. սատանայի։ a biotto, տե՛ սակս a bioscio, կամ alla Peggio.
Bipartíto, ta. Բաժանեալ երկուս. երկատեալ։
Bípede, հ. Երկոտանի։ ի՛ի ոտիս։
Bipénne, գգ. Տապար երկայրի։ պալա։
Biquadráto, ta. Քառակուսի։ Երկրաչափական. (է շինի կարողութիւն՝ զ այն՝ որ ի անմիջանս վերագոյն է զիարատարգն։ կոչի և Quadrato quadrato.)
Birácchio. Տե՛ս Brandello. Non ne saper biracchio. Գիտել մինչ բնաւ. լինել անուս։
Birba. Ղենդ. խարդախութիւն։ հիւլէ։ սակս և Birbone. Andar alla birba. սակս Baronare. Va alle birbe. տե՛ մինչ փոնոնէ։ Ի բաց գնա։ երթ ի՛ սատ իմ։ mandare alle birbe. մերժել զոք։ Bírba. Աղէգ մինչ քառանիկ կառաց՝ զոր ինքեանն վարեն բազմեալն՝ ի նմ։ կոչի և Biroccio.
Birbánte, Birbóne, ար. Սատակ. խեղ. դատարկաւուն. խաբէբայ. սրիկայ. խեղաբարոյ։ հզ. վրա. էսա. նարամաշ։
Birbonáta. Տե՛ս Birbonería.
Birboneggiáre, ե. Փափաքիլ խեղութիւն. սատակս գնալ. սատակութիւն։ հիշարարութիւն։
* Birbonería. Սատակութիւն. խեղութիւն. խաբէութիւն։ հիշարարութիւն։ հիւլէգործութիւն։
Bírcio, ia. Վասաստաս. կարճատես։ ինչ-ինչ։
Biréme, գգ. Երկկարգեան ցանկաւոր նաւանաց։
* Biribára. Խաղանակութիւն. չիոնի։
* Biribísso. Խաղ մինչ բաղգի։
* Birílli, ար, յտ. Խաղ մինչ, յորում երգեալ՝ ի գետնի կոտորակս մինչ փայտից՝ ընկենուն զայնս գնուկս։
* Biroccíno, նհ. Biróccio. Տե՛ս Baroccio.
Bírra. Գարեջուր. գարաջի. ցգի արմատաց։ արքասոյտ։
Birrácchio. Տե՛ս Brandello, և Brano. մասաղորթ. ընկոզ. (ասի զորթոց սկսեալ՝ ի սարեւորեն մինչև ցերկեմեանն։)
Birrácchiolo. նհ. Birro մին, և Biracchio մին։
* Birrería. Տե՛ս Sbiraglia.
Birrésco, ca, ածական. Կաշանաւորական։ գարեջրոյ։
Bírro. Կաշանաւորական։ նոնիրական. սպասաւոր դատաւորին։ հատաս։ լաքաչ։ dire կամ contare le sue ragioni a' birri. իրաւունս խնդրել՝ ի հակառակորդն։
* Birróne, ար, յանախ. Աներկեն կաշանաւորական։
* Birroviére. Տե՛ս Berroviere.
Bisáccia. (իբր՝ ի բազումս՝ ի կերր անգի՝ ի յոտ. bisacce.) Երկարկեան մանրաչ՝ զոր արկանեն՝ ի վերայ գրաստաց։ բանկեզեր։ հեռինկ։ ճանկան։ սարկ։ ռորա։ գրպան։ քսակ հանգերձի։ ճեղ։ մանրաչ։ լանիա։
* Bisantáto, ta. Դահեկանաւոր։
Bisánte, ար. Դրամ մինչ նախնեաց, յորում գրոշեալ էին երկու ոգ։ Ոսկի, կամ արծաթի դահեկան (նշանակեալ՝ ի կնիքս սանց։) Bisanti, Bisantini. Վահանակք. (են մանրիկ նոքրք անուանեալ զարգ ոսկւոյ, զոր արկանեն՝ ի վերայ դրեաց։) էոնգ։
Bisantíno. Ի նհ. Bisante մին։
Bisánto. Դրամ մինչ նախնեաց։ կոչի և Bisante.
Bisarcávolo. Հայր հաւապապուն. հայր նախնեանց։ գրեքեին գրեքեի. աչեչեք վալիքեին գրեքեի։
Bisáva. Bisávola. Ներնախնի։ (իբր՝ մայր հաւուն. կամ հանուոյն, ի հօր կամ՝ ի մոր կողմանէ։ Դեղեչեք վալիքեին անաբ։
Bisávo, Bisávolo. Նախնահաւ. կամ նախապապ։ (իբր՝ հայր հաւուն, կամ հանուոյն, ի հօր կամ՝ ի մոր կողմանէ։ կոչի և Secondo avo.) գրեքեին պապաց։
Bisbético, ca. Ի՛ոգ։ դատանապարոյ։ խորթաբարոյ։ խակաբարոյ։ ինիրդ։ նոգ։
Bisbigliaménto. Տե՛ս Bisbiglio.
Bisbigliáre, ե. Շշնջել։ հծծել։ գրուլամատ։
Bisbigliatóre, ար. Շշնջող։ հծծող։
Bisbigliatório, ia. ածական. (իբր՝ սակի խաչ սեղոյ սառանձինն։)
Bisbíglio, կամ Bisbiglío. Շշնջեան. հծծու�. շշնջեան բազմաց։ էրեբէս։ գրուլամատ։
Bísca. Խաղաղ. սակի խաղալոյ զնարտ։
Biscáccia. Տե՛ս Biscazza.
Biscajuólo. Որ յանձնեալ՝ ի խաղեղն. խաղորդ։
Biscantáre, Biscanterelláre. Տե՛ս Canterellare.
Biscánto. Անկիան բաժանեալ, կամ հատեալ։ ՝ի՝ քառասան. զանկուալ վայր։ խորշ թագաւորանն։
Biscázza, գեղջ. Խաղաղ. սուն խաղալ։
Biscazzáre, ե. Վանեալ զինչս՝ ի խաղս։
Biscazziére, ար. Տե՛ս Biscajuolo.
Biscázzo, Bischénca. Դատն կատակ. անհեթեթ, կամ զկնեցուցիչ կատակ։ գաղանալ ղգաս. գեր ղգաս։ Դատմիկք կոչեն և Billéra.
Bischerellíno, Bischeréllo, նհ. Փոքրիկ բոյսի նմանագարանաց։

Bi-

Digitized by Google

Bischerò. Բոյնի։ (իբ՝ տեղ ներքնազգեստի։) հասկ. դիմաբ։ denti a bischeri. սեղմաձև առատմունք։

Bischerúccio. Տես Bischerello.

*Bischétto. Ոչխարի կոշկակարաց։ կնրոնական։

Bischízzo. Գիւտ։ հնարք։

Biscia. Օձ։ էլան։ andarvi come la biscia allo 'ncanto. գործել ինչ բռնի։ կամ անիմաստ։

*Bisciabóva, իգ. Tifóne, ար. Տիւֆոն։ (է մրրիկ ինչ առատկոյութիւն։)

*Bíscio. կանձեցուցիչ որդն ինչ դոյացեալ ընդ մրքով անասնոց։

Biscióne, իգ. ասպ. Օձ մեծ։ կամ ահագին։

Bisciuóla, նհ. փոքր օձ։ * Որդն ինչ դոյացեալ 'ի լերդի նապաստակաց, և խոշանց։

Biscolóre, հ. գեղեցիկ գունակ գունեակ։ ազանա։

Biscottáre, դ. Երկիր ոչ զպաքսիմատ։ երկիր հրկին։ քիւ։ թիւ։ էրգ։ հաւարեալագործել։

Biscottáto, ta. Երկեալ հրկին, են։ * Cavallo biscottato. Երկեալ ձիրք, կամ քաջակիրք։

Biscottéllo, Biscottíno. Հաղարտախառն պաքսիմատ։ ալեւրեալ հեղեղ։ մանր պաքսիմատ։

Biscótto, գոյ. Պաքսիմատ։ քեւ։ թիւ։ հեղեղ։ imbarcarsi senza biscotto. ձեռնարկել 'ի գործ անպատրաստ։ կամ անիմաստ։

Biscótto, ta, ած. Երկեալ հրկին, կամ ոչ զպաքսիմատ։

Bisclóma, իգ. Երկիրդ, կամ հրկնակորդ։ (խաղ ինչ երաժշտական։)

Bisdósso. Տես Bardosso.

*Biségolo, կամ Isciapiánte, ար. Ի փայտ ինչ՝ ո զոյլ կարուսկեալ յոյնին զշրջանակս հողաշափից։

Bisestáre, ս. Դալ նահանջ ամին։ լինել տարեւոյն նահանջ։ * տես և Dissestare.

Bisestíle, հ. Bisésto, ած. Նահանջ (ամ։) ամ հանան։ դեպ։

Bisésto, գոյ. Նահանջ օր։ տեղեկեալ։ տալի տեղեկ։

Bisférne. Տես Biforme.

Bisgénero. Նոյր թոռնիայնի։

Bisibílio. Տես Visibilio.

Bisláccо, Տես Bisbetico.

Bisléale. Տես Misleale.

Bislesáre, ս. խարշել փոքր մի։ առնել թերբեխարշ։

Bislíngua. Խոս ինչ, զոր խոսաբանք կոչեն և Ippoglossa, Ippoglosso, և Bonifacia.

Bislúngo, ga. Երկայնաձև։ երկայնաձիգ։ ազանաձև։

Bismálva, Altéa. Տուղտ։ ի։ ալթէա։

*Bismétte, ար. Ի մարմին ինչ հանքային կիսաձեռագեան, 'ի դոյն սպիտակ՝ հարեալ 'ի դեղին։ որ գիւրաբեկ խառնել տարբանայ ընդ ամ հրաշալ լեալս։ կամ և Stagno di specchio.

Bisnipóte, ար. Ի իգ. Տիրոնորդի։ որդի թոռին։

Bisnónno. Տես Bisavolo.

Bisógna, Bisognaménto. Գործ։ խրոդանի։ իր։ իւ։

Bisognánte. Տես Bisognoso.

Bisognanteménte, Ի Ըստ պիտոյիցն։ ըստ բաւականին։

Bisognánza. Տես Bisogno.

Bisognáre, ս. գիտաբել։ Պիտոյանալ։ պիտոյ է։ հարկ է։ պէտք են։ իգիւնալ, լաւեմ օլամ։ օգուտ է։ վայել է։ պատշաճ է։ ճայեալ օլամ։ պէտս ունել։ կարօտիլ։ էնգամ օլամ։

Bisognévole, հ. Հարկաւոր։ կարեւոր։ պիտանի։ իգիւնալ։ il bisognevole alla vita. պէտք, կամ պիտոյք կենաց։

Bisognínо, նհ. Փոքր պիտոյք։ փոքր կարօտութիւն։ il bisognino fa trottar la vecchia; bisognino fa l'uomo ingegnoso. առակ։ հարկն ուսուցանէ ղնամ։

Bisógno. Պէտք։ պէտք իրաց։ հարկ։ իգիւնալ։ կարօտութիւն։ էնգամ։ պիտոյք։ կարիք։ լաւեմ օլան։ քիւ։ quando il bisogno stringe. 'ի նեղ դիր։ 'ի սոսկալիս հարկին։ noi abbiamo bisogno d'un capo. պէտս ունիմք, կամ պիտոյք են մեզ ա ռաջնորդի։ v' ha bisogno d'usar. պիտոյ է, կամ պարտ է 'ի կիր առնուլ։ al, կամ a bisogno, մի։ 'ի ժամու։ 'ի դեպ ժամանակի։ far, կամ esser di bisogno. տես Bisognare. A un bisogno, կամ a un bel bisogno. ճարկեալ։ գաւեղ։ bisogno fa prod' uomo. հարկն արիացուցանէ զմարդ։ di bisogno, ած. հարկաւոր։ կարեւոր։

Bisógno. Ջինուորնորամուս, կամ նորահաս։ (զոր հասաքն 'ի ծիրի հարկաւորաւն 'ի պատերազմ կրթել ջինուորաց։)

Bisognosaménte, մի։ կարօտաբար։ աղքատաբար։

Bisognóso, sa. ած. և գոյ. Bisognosíssimo, ma. կարօտ։ աղքատ։ չքաւոր։ գեղատ։ ճգեր։ հարկաւոր։ կարեւոր։ իգիւնալեր։

Bisquádro, * Bequádro, գոյ. և ած. Վերամարդ։ (ըստ երաժշտաց է քառակուսի նշան ինչ երգեալ առաջի միոյ խաղի, առ 'ի բարձրացուցանել ղայս ծուցեալ ձայնն՝ ըստ չափու միոյ կիսորդակի։) a bisquadro, մի։ 'ի ձև երկայնաձիգ քառանկեան։

Bissezióne, իգ. բաս երկրաչափ։ երկատութիւն։

Bísso. Բեհեզ։ է և սոս ինչ բազմատեսակ։ * Եւ Մեսոպոտամեան թիլք ինչ ծովային ալինալ ինչ։ ըստ էնենդեն։ որոյ կանուն 'ի յատակս ծովուն։

Bissónte, ար. Հոսել վայրի։ երդն վայրենի։

Bistánte, ար. Պահ։ in quel bistante. յայսմ պահս։

Bistentáre, ս. Տանջալիր։ տատապել։ նեղել։ կազրաբել։ հալեցուցանել։ էկամ։ էր։ էրի։

Bisténto. Տատապանք։ վիշտ։ չքաւորութիւն։ տանջանք։ էկամ։ էրի։

Bisticciaménto. Կապ։ հակառակաբանութիւն։ թշնամանք։ նիզ։

Bisticciáre, Bisticcicáre, ս. Կապել թշնամանք։ հակառակիլ։ գժտիլ։ ընդդէմ։ գաղանք։ * Bisticciársi, յ. Տես Proverbiarsi, Bezzicarsi.

Bisticcio, Bisticcido. Ծաղրածուն հոմանուն կամ ակ 'ի յարմարանց։ (ըստ կատակ 'ի նմանաձայն բայց 'ի հակառականշան բառից։) ինձանիս։

Bistínto, ta. Երկեալ։ երկին։ հրկնարերեալ։

Bistóndo, da. Բոլորաձև։ դնաստաձև։ խալաղաբ։ գնդերեն։

*Bistorì, ար. Բաղտաղդի կարգ ինչ վերաբաս ժիցս։

Bistornáre. Տես Distornare.

Bistórta. Տես Tortuosità. խոս ինչ, որոյ արմատ է գալարուն ոչ զօձ։ գարդ գինանի։ ընդանիք։

Bistórto, ta. Ծուռ։ խեղաթիւր։ կոր։ էյրի։ ջոր։ ոնոգաւոր։ ոչ։ հիլեաղ։

Bistrattáre, են. Տես Maltrattare, են։

*Bisílco. Ծաղաձեւ հրձգիչ։ կամ ոչ ինչ։

Bisúnto, ta. Քաջ օձիլ։ Bisúnto. է սոս բաս ծածկաբանական։ Որձաս երեկ։

Bitontóne, ած. Ալդ ինչ թզոյ։

Bitórzo. Ուռոյց։ այտոյց։ նոսրոս։ ջիլ։

Bitorzoláto, ta. Ի ուռուցիք։ այտուցեալ։ նոսրոս։ ջիլեալ։ * տես և Bacchettone.

Bitorzolétto, նհ. փոքրիկ ուռոյց։ փոքր այտոյց։

Bitórzolo. Ուռոյց։ այտոյց։ նոսրոս։ ջիլ։

Bitorzolúto. Տես Bitorzolato.

Bitta. (իբր 'ի բղմն Bittè, յոգ.) բաս նաւորդաց։ երկայն և քառակուսի կոտորք փայտի անկեալ սիւնաձև երկոսին հոգմանս նաւին։

Bittóne, ար. բաս նաւ։ Բոլորշի կոտորք ինչ փայտի, բարձր իբր երկու ոտնաչափ և կէս։ յոր հասատ ան ղիւռան ցանկանալուն զոր կամին կապել 'ի ցամաքն։

Bitúme, ար. Կուպր։ կապրաձիւթ։ ղիվ։ տես և

Cre-

Digitized by Google

Creta. * Bitume Giudaico. տեւս Asfalto.
Bituminóso, sa. Կարապին. կարապատան. կարապոտ:
Bitárro, Bitúro. Տես Burro.
* Biválva, ափ, իգ. Երկապատեան, երկփեղկեան, կամ երկաթգիկ. (ասի զիսեցեալ մարմնոց, որք բաղկին յերկուս. որ և երկուքն, փոխայն, ևն.)
Bívaro. Տես Castoro.
* Bivéntre, ածի. Երկորովայն. երկնորովայն:
Bivio. Կիցք երկուց ճանապարհաց. երկուզի ճանապարհ: իրի երկ ոտքը:
* Biúta. Պարզանի'ի խաղոր, կամ'ի թանձր նիւթոց:
Bízza. Ստոմոտեմ: andare, կամ montare in bizza. բարկանալ. պտռզմամ:
Bizzarraménte, մի. Ապատոյժ բերանամբ. փոգալ թեամբ. սպանգալս, ևն:
Bizzarría. Ջղրդանք. վայրագուն. ապատոյժ բերուն. անմիտ ցանկութիւն. անկարգ խղճ. փոխիրք. զանազանութիւն. հեգնա. գիւտ հանճարեղ. նուրբ, կամ գեղեցիկ խնամ. զուարճաշունչ ասացուածք. տես և Capriccio, Ghiribizzo, Fantasia. Ի և ապ. ինչ ծռանոց, և պապղ, որոյ կեռ է նարինջ, և կեռ կիսարան:
Bizzárro, ra. Bizzarríssimo, ma. Բարկացող. դառնամանդ. գեղ. վայրագամիտ: ծիրեալ: տես և Capriccioso. Աշխոյժ. կայտառ. ոգեշիգ. զուարճախոս: փիրի. լուիքիճեմ: նորանոր. նորատարիլ. այլանգակ. արտարոյ ի զանազանեան: ա ճոյիզ. ինոյքիւ. մանիս. օտանոզ: * Bizzárro, ածի. Ցորեան ինչ երկայն և բազմաճիւղ:
* Bizzóca. * Bizzóchera. Տես Pinzochera.
Bizzóco. Տես Bacchettone.
Bizzocóne. Տես Babbaccione.

BL

Blandiménto. * Blandízia. Գգուանք. փայփայանք. փաղաքանք: օգիրել:
Blandíre. Տես Accarezzare.
Blándo, da. Քաղցր. հանգիստ. ապուռական. քաղցրաբարոյ. փաղաքուշ: փափուկ. հրապուրիչ.
* Blasfémia, ևն. * Blastémia. Տես Bestemmia.
* Blasmáre, ևն. Տես Biasimare. յ. Դանդաղանալ:
* Blasonáre, ն. Ներկարել զինիցս ունոց պատչանմեանպիւք և ներկոք: Ճանաչել զգոյնս և զնշանս գծիւք և կերպիւք: Բարարել յայտուկ բառիւք արիւնասին կնքաքանուն՝ զպատչանեանս առ կնիքսն. կնքաքանել:
* Blasóne, իգ. Կնքաքանութիւն. արիւնոտ կնքաքանական (է արիւնոտ, որ ուռուցանէ զեղանակն յորմէ նեղոյ զինիցս ազգատոհմից, և ճանաչելոյ զոյնս:)
Blátta. Խուտ, կամ կապարիչ խեցեմարգաց ինչ: * Եւս զանազան ազգք ժիմանաց. որ են բուսոյոք գոյացեալք յականիս, ցեղք հանգերձից, ուսիցք գրոց, ճանիք լուսաւորաց, բալանեաց, հացանոցաց, ևն: գեռնիկ. յիսիկ:
* Blattária. Խոտ ինչ նման փղոմանին:
* Blínde, իգ. յոտ. Են փայտք և ծառք պատատեալք զմիմանմանք առ'ի վերամարգ ունելոյ զնուրբս պատանիսաց'ի պատապարուն. աշխատաւորացն:
* Blò, իգ. գաղ. Կապուտակ. լրջագոյն. լուրջ: մանի. լամիկերտ. էնիկոր:
* Blò. տես Uffiziále blò, Uffiziále d'órdine. Ի պաշտօնատար ոք կարգեալ'ի նաւապետէն'ի կատարել զպաշտօն աւագ պաշտօնատարին'ի պակասիլ անդ:
Bloccáre, ն. Պաշարել'ի հեռուստ (զքաղաքն, ևն, հատանելով զմուտս համարաց.) արգելուլ զպաշարս (քաղաքին, ևն:) մոռանալ էնիկ:
* Bloccatúra, Blócco. Պաշարումն'ի հեռուստ. ընդարձակ պաշարումն (քաղաքի): մոռանալ:

BO

Bo'. Տես Bue.
* Boaría. է բառ գեղջկայ. Գոմ եզանց:
* Boarína. Ցիռոյն ինչ կոչեցեալ և Coditremola.
* Boáro. Եզնարած. անգիորդ: ուղղիմաղ:
* Boáto. Բառաչիւն. բամբիւն:
* Boattiére, տ. Անգիորդ: եզնավաճառ:
* Bobólco, ca. Տես Bifolco.
Bócca. Բերան: ակռ: քիմ. Ճաչակելիք: bocche, անձինք: bocche inutili. աւելորդ անձինք: bocca del fiume. գետաբերան. բերան, կամ առաջք գետոց: bocca della strada. անցք ճանապարհի: bocca dello stomaco. գուռն, կամ վերնաբերան ստամոքսոյ: bocca di fuoco. հրաքէն. ենդանոնի. ենոք: * Bocca di leone. Ծաղիկ ինչ պարտիզաց:
* Bócche. Ունելիք (արհեստաւորաց:) խաղ. ելիք: di buona bocca. քաղաքեր. ամենակեր: di mala bocca. սակաւակեր: di gran bocca. մեծ ծաղերան: a bocca. առաջի: բերանով. ձայնիւ: a bocca aperta. բերանաբաց: dire a bocca aperta. ասել աղաղակաբերան, հանմարձակաձայն: dire, կամ richiedere a bocca. ասել անձամբ, կամ խնդրել կենդանի ձայնիւ, կամ ինքնին: stare a bocca aperta. յակնիռա կալ. լսել բերանաբաց: և՝ ապասել անձկանաք. անձկալ: io dirò il resto a bocca. ասասցից զմնացեալսն բերան'ի բերան. յանդիման քեզ. կամ'ի լուր քո: andare in bocca ad uno. անկանել'ի ձեռս ուրուք: andare, կամ essere portato in bocca, կամ per le bocche. լինել, կամ անկանել'ի զրոյցս ամենայն: empiersi la bocca di checchessia. անլափ խօսել զիրաց ինչ: essere in bocca alla morte. լինել առ դուրս մահու: essere largo di bocca. խօսել անդուռն բերանով: և՝ լինել ազատաբերան. ոչ զգրել ապահել զգաղանիս: favellare colla bocca piccina; a bocca stretta; a mezza bocca. խօսել ակնածութեամբ. զգուշութեամբ: lasciare, partirsi, կամ rimanere a bocca dolce. թողուլ. կամ մնալ քաղցր, կամ մեղրաբերան, կամ բերկրամիտ: metter di bocca. յաւելուլ ինչ'ի բանս յանձնել, կամ'ի քմայ խրոց: por bocca ad una cosa. ճարել. կամ խօսել զիրաց ինչ: porre la bocca in Cielo. խօսել զիրաց որք'ի վերս են և զմարդկեղէն բնութեան. ոմն բանել. յերկինս դնել զբերան իւր: sapere una cosa di bocca d'uno, կամ dirla per bocca d'uno, գիտել ինչ յումեքէ: cavar di bocca una cosa ad alcuno colle tanaglie, կամ cavarla di bocca. քաշել որպէս ինչ'ի բերանոյ ուրուք. բանս քաշել'ի բերանոյն: venire la schiuma alla bocca. ոմանի. կատաղել. 'ի բարկութեան բերել: aprir la bocca, e soffiare. խօսել անմտաբար: a bocca baciata. միաբան հաւանութեամբ: հեշտութեամբ. անաչառաբանց ինչ հակառակութեան: mentre uno ha denti in bocca, e' non sa quel, che gli tocca. ցորչափ կենդանի է ոք յոմի, չգիտէ զինչ բաղդի իւրոյ: la bocca ne porta le gambe. ասայ. բերանն ասեի զարունս. ցի՝ կերակուր կազդուրէ զզրուսի մարմնոյն: una cosa va di bocca in bocca. հանմարդ իրիք ասասծի'ի միոջէ յայլ: in bocca chiusa non entrò mai mosca. որ ոչ խնդրէ, ոչ առնու: sciorre la bocca al sacco. յայտնել հանմարձակ զքմ դաղանիս իւր: m'ai chiuso la bocca. ըմբերաբ ներեր զիս: bocca mia dolce. ոմ գաղտնաբանեալս ասաց խմոյ: far bocche. ծաղր, կամ խաղ առնել. ունայ առնել. անգանել: far venir l'

acqua

Digitized by Google

acqua alla bocca. բերանի ջրախառնութիւն. գարեջրանոցի գիրուն: bocca senza denti. ա. Conno.

Boccácia, փոխ. բերան. անհեթեթ, կամ անհամբոյր. ապտակ:

* Boccaccióno, na. Գոգաբերան. յովհանան ապոգրաֆեցիի:

Boccalácciо, փոխ. Ապուր. կամ անհեթեթ սառնան:

Boccále, ար. Սառնան. գաւաթ. (և անոթ խեցի լայնաբերան. ունի մի միայն ականջ. և ի պեռաս գինուոյ, կամ ջրոյ:) գանաթ:

Boccalétto, Boccalíno, նմ. Փոքրիկ սառնան. գաւաթ փոքր. փլանի գանաթ:

* Boccapórto. Ծոցք կայմից. (են ծակք ի տախտակամածս նաւուն, զ որս անցանեն կայմքն:)

Boccáta. Կերեալ բերանալիր. որչափ բերանով միով. ապտակ: non ne saper boccata. չգիտեալ ինչ բնաւ:

Boccétta, նմ. Փոքրիկ հոսան: փոքր ապտակի հեղանիւթոց:

Buccheggiamento. Վերջին շունչ օրհասականին. ապտակեալ մահու:

Boccheggiánte, հ. Հոգեվար. որ ապտակի ի հոգեվարս:

Boccheggiáre, բ. Լինել ի հոգեվարի. հանել զհոգի. նմն ի բերանի: ուանել զապտակսի:

Bocchétta, նմ. Բերան փոքր: փլանի ապրանք բերան:

Bócchi. Fár bócchi. Ունչս ուռնել. անդամանել:

Bocchidúro. Խստաբարոյ. կարծրերեսակ (մի:)

Bocchíno, Bocchino. Տես Bocchetta.

Bocchipúzzola. Տես Puzzola.

Bóccia. Գոփան: գնդակ: ջիր. ապտակի անօգի ի պէտս հեղանիւթոց: ուռակ. շուշաղ: վիճակ: անօգի ինչ ցամաքանիկ: խաղաստարան. պալար:

Boccicáta, Buccicáta. Non ne sapere, կամ non ne intender boccicata, կամ buccicata. Ոչինչ. կամ գիտանալ ինչ բնաւ:

* Boccicóne. Նոյն է:

Bocílino, na, ած. Ապրեալ. եղեալ. կամ: արեր:

Bocciolétto, նմ. Կոկոն փոքր: փլանի գնդակ:

* Bocciólo. Տես Bocciuolo.

* Bocciolóne. Տես Bocciuolone.

Bocciolóso, sa. Կոկոնալից. բազմակոկոն:

Bocciuólá. Կոկոն փոքր: ծիրանի գնդակ:

Bocciuólo. Կոկոն: գնդակ: ծնկաձիգ եղեգան. (և մեռեալ եղեգան, որ է ի մէջ երիտասարդ ծնողացն:) զոլաս: * ամ և Cannellina. * Պատրաստ կամ սիրոյ: * bocciuolo del candeliere. բազմակ:

Bocciuolóne, ար. Կոկոն մեծ:

* Boccólica. Տես Buccolica.

Bocconcéllo, Bocconcíno, նմ. Փոքրիկ պատառ:

Boccóne, ար. Պատառ. լոկմա: կատարակ. կատարս: խոյս: * ամ և Pillola. Boccon ghiotto. Ճաշակալի պատառ. ցանկալի ինչ: pigliar il boccone. խոշտանգիկ լինել. ընունել կաշառս. ընդունիլ ինձ: pigliare, prendere, chiappare al boccone. խաղալ. հրապուրանաց պարգևաց. որսալ զոք խոյծիւ. կաշառել: boccone rimproverato non affogò mai niuno. բարի բարբառ ի երախանէ՝ մինչև ի բարեբարուն:

Boccóne, Boccóni, Ջ. Ցորայս. յերեսս: խաղխգոյս:

Boccúccia, Boccúzza, նմ. Բերան փոքր:

Bóce. Տես Voce.

Bociáccia, փոխ. Ձայն խոշոր, կամ անհեթեթ. սառակի:

Bociáre, ն. Հաչիլ. հրատարակիլ: կաղկանձիլ. ոռոգանն ջան ի հեռագրաւ լինելն երեսոց: bociare in fallo. խաղալ վայրապար. կամ անհիմն:

Bocína. Տես Vocina.

* Bodentilla. Տունկ ինչ. որոյ տերևք ի ներքոյ են արծաթամատեալք:

* Bóffice, ար. Ի հարայս փիղեալ գեղանոց. * ած. Ապա ինչ կարծրակեալ հացի. որ կոչի և Pan carioco.

* Bofonchiáre. Տես Borbottare.

Bofonchíno, na. Տես Bifonchino.

* Bógia. Ցեղեալ. նշան հիւանդութեան: ցաւ բարոյական:

Bogliénte, հ. Boglientíssimo, ma. Եռացեալ. եռանդաւոր: գայթաղ: կիզանող: Քաջ եռացեալ. յորգեռանդն:

Bója, ար. Դահիճ: Ճիլաս: pagar il boja, che ci frusti. վճարանել զինչս ի հշահել զարոյնս: portare la sporta al boja. լինել գործատանաց:

* Bójárdo. Ի անուն ասագանաց և ծերակուտի մեծատոհմաց՝ և իշխանաւորաց վաստակեալ: պարոյր:

* Bojéra. Ասաւակ ինչ. Քիանարոյի:

Bojéssa. Կին գահշի. անազարոյն. անգամի:

* Boláre, ած. հ. Հայիկաւանական:

Bolarménico, Bolarméno, կամ Bólo arméno. Հայկական. (և հող ինչ ժամշական:) փիլիպեանի. յիլիրիանի:

Bolcionáre, ն. Հարկանել խոյիւ: լ. Կործանիլ. կործանիլ զանձն:

Bolcionáto, ta. Տես Bolcionare.

Bolcióne, ար. Գլուխ խոյ մեքենային. խոյ:

Boldróne, ար. Գեղջն. գաղմ. ասր. ասուն. ծանկարան անկանոնոյ:

Boléto. Ապա ինչ անեղ. որ ասվորաբար կոչի uovolo. արէ հանիր:

Bólgia. Ապա ինչ մարդի. կամ պարկի: հանիպան. ֆոռաս: արկղ ինչ կաշեայ: մատաղծին անկի կամ խորշ ինչ գժոխոց: * fat bolge. ապարանալ: ոյսանալ:

Bolíno. Տես Balino.

Bólla. Գղալակ: սառ գաղանքեալ: պալար: գապարանք: եղանդն. (և ասայս մանասխանն. որ կոչի և Carbone.) Էսֆրանաք: Bólla acquajuóla. Գալար ջրանկեր:

Bólla. Դրոշմ. կնքոյն. հնիկ: գեղեր: bólla papále. կանդակ քահանայապետական: bólla imperiále. հրովարտակ կայսերական: նամակ պետական:

Bolláre, ն. Կնքել. դրոշմել: գեղեր: * Bollário. Գիրք կանդակաց քահանայապետաց. կանդակագիրք:

Bolláto, ta. Կնքեալ: գեղեր: դրոշմեալ. խարանեալ. դրոշմեալ: գանակալ:

Bollénte, հ. * Bollentíssimo, ma. Եռացեալ. գայնաղ: հրաշեկ. այրեցող: Քաջ եռացեալ. յորգեռանդն:

* Bollero. Փայտեղէն գործի ինչ երկայնաձիգեալ. որով խարխարագրք խառնեն զիրեն:

* Bollétta. Հրամանագիր մաքսատանն. վկայական առաղնեան:

* Bollettíno. Տես Cedola.

* Bollettóne, ար. Բեռն ինչ սատակ. քառանիւն գլխով. զոր ի կիր առնուն կարգաւոր:

Bólli bólli. Խառնուած. ապուռ. վրգով:

Bollicaménto. Ապուռ եռանդն. առաջին ապրելն Լոյսն: գայթաղ:

Bollicélla, * Bollicciáttola. } նմ. Փոքրիկ ապրելիք. ապալար փոքր:

Bollicína, Bollícula.

Bolliménto. Եռանդն. եռացումն: գայթաղ.

Bol-

Digitized by Google

Bollíre, ւ. Եռալ. պղպջքակիլ. փայնափ. սառպա-նալ. կենալ յոյժ. սառուցիկ հրանալ. փրփրել. խառնիլ. քրքմիլիլ. bollire, n. far bollire, եռացուցանել. եփել. փայնափել. farla bollire, e mal cuocere. կամիլ հրամայել իշխանաբար, կամ ը-քմնալ. bollire in pentola un negozio. մեքենայել. ինչ 'ի ծանուցի. bollire a scroscio, կամ a ricorsojo. քաջ եռալ.

Bollíto, ta. Եռացեալ. փնփնալ. փայնալ. pan bollito. կամ pan cotto. հաց եփեալ ջրով. թան 'ի հացէ. pan bollito, fatto un salto, egli è smaltito. առակ. հաց եփեալ ջրով՝ է կերակուր գիւ-ղանցարս.

Bollitúra. Եռանգն. եռացումն. փայնամ. խաղոյ. (է ջուր. կամ այլ ինչ հեղուկ. յորում եփեալ կամ եռացեալ է ինչ.)

Bollizióne, իգ. Եռանգն. եռացումն. փայնամ.

Bóllo. Կնիք. գիշիր.

Bollóre, ար. Եռանգն. պղպջիւն. փայնալ. է-ռանգն սրտի. ցասումն.

Bólo. Աղէ ինչ կապոց. պիտանի է 'ի գնդրաց և 'ի կազմութեան անօթոց. հայկական. տիւրքենի. * Տն և Pillola.

Bologníno. Դրամ ինչ պոլոնեացւոց. որ արքիէ վեց quattrini.

Bolsággine, իգ. Դժուարանալութիւն. ընչաքաղցրութիւն. ընչանկիութիւն. ընչաքաղցութիւն ձիոց.

Bolsína. Տն Bulsino.

Bólso. Դժուարաշարժ. ընչաքաղց. ընչանկիու. ընչաքաղցել երիվար.

Bolzonáre, Bolzonáto, ta. Տն Bolcionare.

Bolzonáta. Բաղխումն խոյոյ (մեքենային.)

Bolzóne, ար. Տն Bolcione. Է և ազգ ինչ գրնդ-ասպրանի նետի, զոր 'ի աբիանն բաղատրաս, որ կոչի Balestra a bolzoni.

Bómba. Կիսագրեալ սեղի ինչ 'ի խաղարկանն անուանեալոյ Pome. յորմէ ոք մեկնի, և վերս-տին դառնայ 'ի ներս. tornare a bomba. դառ-նալ յաղագաքոյ. ներսանկն. toccar bomba. հասեալ 'ի կիսագրեալ սեղին՝ մեկնիլ փութա-նակի.

Bómba. Ռումբ հրալից. կամ հրձիգ. փամփուշտ.

Bombababà. Երգ ինչ գինեբերաց առակացն ֆիս-ըրենցայի.

* Bombajárda. Տն Bomba.

* Bombánza. Խնդարանք. խնդանք.

Bombárda. Աղէ ինչ բարձանի. ռումբիկն. (է ազգ ինչ թնդանոթի.) հանն ռումբ. " Աղէ ինչ նաւու.

Bombardáre, ն. Արձակել հրալից ռումբս. պա-տերազմել հրալից ռումբաւք. փամփուշտ ակնոյ.

Bombardévole, հ. Որ պատերազմի հրձիգ ռումբաւք.

Bombardiéra. Ռումբարձակ. (է ծակ գրնդեալ յոր-մունս, զ որս արձակեն զռումբիկնս.)

Bombardiére, ար. * Bombardiéro. Արձակող հրա-լից ռումբաց. ռումբաձիգ. փամփուշտաձիգ. ռումբաձիգ.

Bombáre. է բաս գլոյոց. Ըմպել.

* Bombáto. Կորացեալ. կամ թեքեալ (փայտ.)

Bomberáca. Տն Gommarabica.

Bómbere, ար. Bombero. Տն Vomero և Bab-baccio.

Bombettáre, ն. Ըմպել ջրի առ. ջրի.

* Bómbice, ար. Շերամ.

Bómbo. է բաս գլոյոց. Ըմպելիք. ջուր.

Bómbola. Սպակի անօթ ինչ կորաստաքանաց, 'ի պէտս ջրոյ, և ն.

Bom'olétta. է նամպոլիանն. Bombola ին.

Bómere, Bómero. Տն Bomero.

* Bomicáre. * Bomíre. Տն Vomitare.

Bonáccia. Հանգարտութիւն, կամ անդորրութիւն ծովու. իլինանչ. յաջողուն. յաջողուած. affogare nella bonaccia. վատանգիլ 'ի յաջողուածոյ.

Bonaccióso, sa. Bonacciosíssimo, ma. Խաղաղաս (ծով.) հանգարտ. անհոգմն. իլինանչ. փա-ռանուշ. խաղաղ. անդորր.

* Bonaereménte. Տն Bonariamente.

* Bonágra, ար. Տն Anonide.

* Bonaménte, հ. Տն da Senno.

Bonariaménte, հ. Պարզամտութեամբ. անանձ-արտիք. ձրի.

Bonarietà, táde, իգ. } Բարերարութիւն. ար.
Bonarietáte. Bonarità. } գարուն. անանձնասէր.

Bonário, ia. Բարերիտ. անանձն. արդար. ան-ջար.

Bonciána. Խաղալիկ գունա մաղալից.

Bonicéllo. Ինան ինչ ազիսն. զորոյ բացատրուն ասա 'ի Chiavistello.

Bóncio. Զուկն ինչ քաղցր ջրոյ.

* Boneggiársi, յ. Անձին վերադրել, սեփակա-նել ինչ.

* Bonifacia. Տն Bislingua.

Bonificaménto. Նորոգութիւն. նորոգութիւն 'ի լաւ-անգր.

Bonificáre, ն. Լաւ ևս առնել. 'ի լաւ ևս փոխա-կել. նորոգել. col letame. պարարտացուցանել աղբաւք զանգ. յ, Լաւ ևս լինել. գրել 'ի հան-ուէդրի զիսին.

Bonificáto, ta. Նորոգեալ. ևն.

Bonificazíone, իգ. Նորոգումն. նորոգել մեղին.

Bonissimo, ma. գեր. Ամենալաւ. ամենաքաղցր.

* Bonità. Bonitáde, - táte, իգ. Bonízia. Տն Bontà.

Bontà, Bontáde, Bontáte, իգ. Բարութիւն. քաղաքա-սիրութիւն. նիրեիգ. ազնիւութիւն. զարդանի մեղգութիւն. փաղեի. հանգարտ. գիտաղ. խոհեմութիւն. խնամ-ութիւն. քաղցրութիւն. մարդասիրութիւն. per bontà. կամ առակ bontà. զոյ. 'ի պատանեաց. զոյ bontà della madre. 'ի տակս մարդ. abbi di grazia la bontà d' ascoltarmi. լուր ինձ ազնիւ՝ մարդա-սիրութեամբ.

* Bontadiosaménte. * Bontadosaménte, հ. Հաւա-տարմաբար. անանձնապէս.

* Bontadióso, sa. Bontadóso, sa. Բարի. առ-քինի.

* Bónte. Տն Fonte.

* Bónzo. Պոնզ. (է քաւրմ սինկացւոց. կամ յա-բոնացւոց.)

* Boòt, ար. Կաւակ ինչ պալտիկ ծովուն կամ ֆիանարայի.

Boóte, ար. Արջապան. (է հանասաեղուն ինչ. կոչի և Segno settentrionale.)

Bóra, ար. Աղէ ինչ օդի. * անն և Borea.

* Boráce. Տն Borrace.

Boraciére, ար. Տն Borraciere.

Borbogliaménto. * Borbogliánza. Տն Borbot-tamento.

Borbogliáre. Քրքմիլիլ. ջնջիլ. Քրքրատամ.

Borgogliméntо, Borbogliо. Ճնջիւն. քրքմիլիւն. շշուկ. Քրքրիւր. քրքիր.

Borbottaménto, Borbottáre, ար. Քրքմիլիւն. գանգատ. ջնջիւն. Քրքրիւր. քրքիր.

Borbottáre, ն. Քրքմիլիլ. արանիլ յանձին. Քրքրատամ. մրմրատամ. ընթերանուլ մինչիկ. ասել գաղ-ծայնիւ.

Digitized by Google

Borbottatóre, ար. Քրթմնջող. բամբասող.
Borbottíno. Ցածայի մեծի նրբափող. հանգամամ հանգիստ.
Borbottío. Տես Borbottamento.
Borbottóne, ար. Տես Borbottatore.
Borchia. Գալարք. (է զարդ պալարաձև.) գոլ գաղաս.
Borchiájo. Գալարագործ. գոլագործ.
* Bordáglia Տես Brozzaglia.
Bordáno, ն. Հարկանել. գանել. * կոպիտակի հեռանալ լինել նաւուն. un vascello. բաղմիլ ընդ նաւուն.
Bordáta. է բառ նաւորդաց. Ալիակուն ամ թիւն. գանեցեալ միոյ կողման նաւուն. * far piccole bordate. անել Bordeggiare.
Bordato. Ալիք ինչ շերտաւոր կտաւոյ կամ սատնոյ. հանդերձ կանացի յորինեալ յայսպիսի նիւթոյ.
Bordeggiáre, ւ. է բառ նաւորդաց. Շրջան առնուլ. (ասի զնաւն յորմամ յանկալ հոգեն յաջողակ. պատն գործել ընթանալ. գարձուցել զգլուխն՝ մերթ 'ի ձի կողմն, և մերթ 'ի միւսն. կոչի և star sulle volte:) ոլորտ վարիլ:
Bordelláre, ա. Դնգիրել. կամ յանձնել 'ի բազանոց. զգաղ ստրածել: պոռնկանոց վարիլ:
Bordelliére, ար. Բազարան: գանդիրան:
Bordéllo. Բազանոց. պոռնկանոց: շնանոցիան. բանիրան: mandar in bordello. առաքել զոք 'ի գաղանոց: fare il, կամ del bordello. ծաղալ. անխորհուրդ գնասարգ: aver un piè in bordello, e l'altro allo spedale. ունել զմիանոր իւր ընդ պոռնիկս.
Bórdo. Ալիք ինչ կտաւոյ: * Ճապանեն հանգերձ. նիզ: * ծայր: ոտ: Ալին նաւուն. (է գանգրաստեալ մասն նաւուն՝ ստորագոյն ջրոյն:) navare l'agevol bordo. գասանել զերս իրացն: [illegible] su i bordi. Տես Bordeggiare. Navi d'alto [illegible] մեծամեծք. բարձրակոլմն նաւք: [illegible] di basso bordo. նաւ ցածակոլմն. (կոչի [illegible] նաւ. որոյ կողմն կամ ափն է ցած. և ընդ[illegible] ստորագոյնք. միանգամայն և թիակք:)
[illegible]ra. Գնասարդ. (ասի զիսալն՝ յորոյ [illegible] ստորագոյնք են գնասարդ. կամ այլ ինչ [illegible])
Bordóne, ար. Ցուստ ստիսանոյ ստորագոյն: bordone; կամ falsobordone. երգ ինչ երգաշնչական: tener bordone. երգել զստորագոյն երգն: bordone. է երգաշնչոյ դշանակն և Tenore.
Bordone. Հանգաստակք. (են հինգ ստանգք. որոյ մին է 'ի թիթեռնոյ հայկոյ. և միւսն 'ի կրանին դր. և երկք 'ի գաղին:) Bordóni. յոգ նաստարոյ փեռուքք. ստոնանգք թանչնոց. ազանանոց: rizzarsi i bordoni, քաշմիլ. գիպանալ հերոց:
Bórea, ար. Հրոյն հիւսիսային. հիւսիս. վռանիս: փոլոյ:
Boréále, ն. ի Bóreo. Հիւսիսային:
* Borgáea. Տես Borgo.
Borgése, Borghése, ար. Քաղաքացի: ինիրել: քանիկ արուարձանի: կարգեալ.
Borghesía. Քաղաքացուն. քաղաքացիանի:
Borghétto, նոմ. Ալանարձան փոքր.
Borghigiáno. Բնակիչ արուարձանի: կարգեալ.
Bórgo. Գիւղ. ատան: գեղ: արուարձան. արձանիկ. բազաւոր. քաղաք: կարգ.
Borgognóne, ար. Borgognótta. Ալիք ինչ սաղաստարաի, որ ծածկեն զգլուխն, և զանկաս * Borgognóne. Սալիք ծանոթ.

Borgolíno. Հանգերձ ինչ ուսանոց.
* Borgomástro. Քաղաքապետ գերմանիոյ, մանաւանդ. և Ֆիանդրայի.
Bória, Boriosità. Սաստիկութիւն. պարծանութիւն. հպարտութիւն: մեծամտութիւն: եղծանիս.
Boriáre, ւ. Boriársi, յ. Սաստիկանալ. պարծիլ. անասարծիլ. փքանալ.
Borióso, sa. Սաստիկ. անասարծ. հպարտ:
* Bórni, ար, յոգ. Տես Addentellato, գոյ:
Bornjo, Կարճանակ. վանանակ:
Bornióla. Անիրաւ գասանանն 'ի խաղս:
Bórra. Խուզածք. (են խուզելոյ մազաց. որովք ընուն զգեստակ. զկարգինս, և:) Բիրիթ. Բան. Բան գրուանի: աւելորդ բառք. ազնանանք բանից: batter la borra. սաստկել 'ի ցքաց: Sborráre, ն. 'ի բաց հանել. զխուզածս:
Borráccia, գեղջ. Վատթարք խուզածք: հագապալ:
Borraccína, նոմ. Փոքրիկ հագապալ:
Borráce, ար. Ոսկերարակ. կամ բուրակ. (է նիւթ ինչ գոյացեալ 'ի բազմ ոսկւոյ. արծաթոյ և այլոց. որ բազումս օգնեն 'ի դիւրել զկաղ հրամ. հալելեաց. կոչի և Crisocolla.) ոսկոս. պոռաք: անա և Borraggine.
* Borraciére, ար. Ի անոթ ինչ յորում գնեն զգինի բուրակի:
Borrággine, ի. Borrána. Եշանալ գաս: գիսանի ուռնի:
* Borráre. Տես Agghiacciare.
* Borrascóso, sa. Տես Burrascoso.
Borratéllo, նոմ. Տես Borroncello.
* Borrevolmente, գ. Սանելորդ բառիւք. ունելորդ գուցէ բառից:
Bórro. Տեղի սեղանցեալ. է որ հասն ուրեմ. ուրեմ հոսեալ. է ժայռ և. է մանրատանա.
Borrencéllo, նոմ. Ոչ մեծ սակաւաքիւր. կամ փոքր:
Borróne, ար, յոգ. Ոչ մեծ յորդաքիւր. հեղեղ սաստիկ:
Bórsa. Քսակ. պարկ: գեան. ի թոպ: գրպան. քսակ հանգերձի: ձեղ: ուռայ. պալար: մանրաձ՝ որ բանի և փակի ոչ զքսակ: պարկ ամրձեալ: գոտ: avere una cosa in borsa: ունել 'ի ձեռին. 'ի ձեռս բերել զինչ գրելին: tener la borsa stretta. ունել կծեալ. անձայել 'ի ծոցս: buona borsa. ընչեղ: aver buona borsa. * aver delle borse. լինել ընչաւէտ. far borsa. հաստել արծաթ 'ի ոչ ինչ ծախուց ինչ:
Bórsa. Քսակ քանանկուն. (է պարկ ինչ յորում արկանեն զքոնէս ընտրեալ սանեանական ուրուք:)
* Ժողովարան կամ հրապարակ վաճառականաց:
* Borsa del corporale. Քսակ մարմնակալին. կամ գաղաստարային: ձյուտար qualcuno di sua borsa. օգնել ուսանք յընչից իւրոց: tagliar la borsa di qualcuno. հատանել զքսակ հանգերձիցն ուրոք.
Borsájo. Քսակագործ. քսակավաճառ. գեղեցի:
Borsajuólo. Քսակահատ. կողմնակոյր: Եան գեղեցի:
Borsellína, Borsellíno, նոմ. Փոքրիկ գրպան վարտեաց: գեղեցիկ ձեղ: soffiar nel borsellino. հորատանել. կամ ծակել զգրպանն իւր:
Borsélło. Տես Borsa.
Borsétta, Borsíglio, նոմ. Փոքր քսակ. գրպան:
Borsótto. Քսակ փոքր մի մեծ:
Borzacchíno. Կոչիկ հիւսատունդն. կոշիկ կարճ:
Boscáglia. Անտառ մեծ. անտառաց: մայրիք: ուրեմ ինչ տեսան. տամանուտ:
Boscagliáccia, գեղջ. Անտառ մեծ, թաղ կամ անանցանելի, մայրատանք:

Boscajuólo. Անտառահատ. անտառագնակ. անտառ, ռաւոպի. պարտեզան անտառի:
Boscáta. Անտառախիտ. ծառատունկ. մայրի:
Boscáto, ta. Անտառախիտ. անտառամոլ. տանը:
Boscheréccio, Անտառային. անտառի. վայրի. տանը:
Boschettíno, նա. Փոքրիկ անտառ. տանձիր:
Boschétto, նա. Անտառ փոքր. տանձիր. տեղի հաւաքուած. թաւուտ:
• Bóschigno. Տես Boschereccio.
Bósco. Անտառ. մայրի. տան: uomo da bosco, e da riviera. այր յանի յաջողակ. ըստ տեմ. փորձ:
Boscóso, sa. Անտառամոլ. անտառախիտ. տանը:
* Bósforo. Վրափորան. նեղուց ծովու. պորտ. ելեւ
* Bosman, ը. Կառաւարիչ. (է վերակացու. կառաւարչ, խարտեաց, և խարտեանչաց նաւուն:)
Bósso. Տասպ. ելիւր:
• Bossoláio. Տփոգործ. տփավաճառ:
Bossoléttо, Bossolíno, նա. Տիրի: գոնեանոց: dare, կամ vendere bossoletti. խոստանալ բազում ինչ, և առնել ոչինչ:
Bóssolo. Տասպ: ելիւր: տուփ: գոնեաս: տուփ քոնէից նարտին: տուփ բոնկուն: խառոյ ոսկերաց: բաժակ: կուբ. կամ տուփ գրանոյ կուրաց: si dee far limosina colla borsa, e non col bossolo. պարտ է առատաձեռնել առ աղքատն ոչ առ կարեկցուն, այլ յարդարուն: bossolo delle spezie. աշ ոսկոյ. յեռոյք:
* Bot, ը. Փոքրիկ նաւ ինչ նեղկաց. մեծ մանկի ինչ ձիանորացուց. ապր ինչ փոքր ցոկանուտա:
* Botánica. Տնկաբանութիւն. (է գիտութիւն ինչ, որ զնեն զբնութիւն և զազգութիւնս անկոց:)
Botánico, գոյ. Տնկաբան. անկագնին:
Botánico, ca, ած. Տնկաբանական. անկաբանական:
* Botanomanzía. Տնկանիայութիւն:
• Botársi, յ. Ուխտել: Botáro, ն. Ուխտիչ. այր ուխտաւոր. զրք:
• Bóto, ևն. Ուխտ. տես Voto.
Bótola. Ձեղունահան. ունդք ի միջի դռանիկոնէ յայլ:
Botolíno, Bótolo. Ազգ ինչանարգ և գիւրագրգիռ. գիտ. գորեան չան:
* Bótri, ը. Լ ապր ինչ անկոյ անհանեալոյ Piè d' oca.
Botríte, իգ. Տես Cadmia.
Bótro. Տես Borro, Burrato.
Bótta. Գարաւ թանաւոր: գարա, սիան գարապաք: e' gli ha dato la zampa della botta. տուել. յինքն յանկոյզ ինա. ընդ գնեցիան տառայի նորա: Հարաւած. զարկուած. վարաւ: di tutta botta, կամ a botta di moschetto. անդծելի (զենք.) անթափանցելի. ի հարուածոյ հրացանից: եւ այր ճարտիկ. յանի յաջողակ. քաջափորձ: dare una botta. ընդ խոշ երգիծանել զոր բանիւ: botta, e risposta. պատասխանի առձեռն պատասան:
* Bótta. Լապաներ ձկնորսաց և հաւորսաց:
Bottaccíno, նա. Տես Barletto. Լաստ ճարտարաբար պատաց ճանապարհ. Astragalo, Tondino.
Bottáccio. Տես Barletto, Fiasco. վարդ. կամ պարգև գինոյ. զոր ասն ասյարգաց՝ ի փոխարէն ուսանք զդիմին: Ազգ ինչ սորգիկ թանչնոյ: տես և Astragalo.
Bottáglie, իգ. Սոնապանք. հոգեկ: Լանգ:
Bottájo. Տակառագործ: Գիւրեանք:
Bottána. Ազգ ինչ փասաց:
* Bottáre, ն. Տես Imbottare.
* Bottárga. * Bottárica. Ձկնկիթ. (է ձու ձկանի յաղել և չորացել ծխով:) պուլտ. էսոֆրաց:
Bótte, իգ. տակառ. փասաց: Գիւրի: la botte non può dare se non del vino, che ha. տակ. ոչ քանին ի փրոց խաղալ, և ոչ ի տարաստակ թոզ: dare un colpo alla botte, e uno al cerchio, կամ sul cerchio. երբեմն զոյս առնել, և երբեմն զայն: երբեմն միաբան կուսակիցս ընդ նեղ, և երբեմն միասնութեամբ: * Տակառաչափ. կամ տակառ. (է չափ ինչ նաւարգաց, որ կարէ իբրեւ 2000 լիտր:)
Bottéga. Կրպակ. խանութ: թիւրեան: շահ: far bottega. բանալ զկրպակ: առնել վաճառանոցս. far bottega sopra una cosa. շահել ինչ ուսանիք յանիրաւի. կամ ընչաքաղութիւն: fare andare una bottega. յաջողել. կամ յարգել զկրպակն: գնեանք իլանիմ: stare a bottega. ազնուանալ ի կրպակի: essere a bottega. լինել յաջողանելոյ, կամ քաջակիրթ իմաստ: fare, կամ non fare per la bottega. լինել ցգրաւ. կամ ի վնաս: non ogni bottega ne vende. չի գիւրագիտ ինչ ասկաղանիս է: mettersi, կամ porsi a bottega. խնամել պատարիկ զինիք: tornare a bottega. դառնալ յառաջադիր նպատակն, կամ ի փարգ բանին: la bottega non vuol alloggio. չի պարտ խափան լինել զարգելոցն ի գործ:
* Bottegája, իգ. Կին կրպակառու:
Botteghéro. Կրպակառու. կրպակակալ. արհեստառու: գիւրանկ. գիւրեանաբար: վաճառագիտ: յաջանարդ: դարգերի: esser buon botteghajo. գնալական զմանիպ. լինել խոնարհ ի գործս:
Botteghétta, Botteghína. Կրպակ փոքր:
Botteghíno. Եղոյն է: վաճառանիքիր. (է տարբերակ սիմ տաւ վաճառաց. զոր կրեն ըստ գրանոց փաղաքաճառաց:) ելեգիրեանի սանդրէ:
Botteguccia. Կրպակ փոքր: գիւրեանիք:
* Bottélli, ը, յոգ. Հաճառաս տարագրաքիր. (կան դիր ծանուցմանց. թուղթք յայտարարութեանց, և ն:)
Botticélla, նա. Փոքրիկ թունաւոր գոյրս: գինեիսի գարա գարագաղ: տես և Botticello.
Botticéllo, նա. Տակառ փոքր. տակառակ: վառոյ:
Botticína, Botticíno. Տես Botticella.
* Bottiére, ը. Կարասատակ, կամ տակառատակ նուռս:
* Bottíglia. Շիշ. ապնիկ և պատեանի գինեաց: ռատի. պուլթիլեայ: * Bottiglie di sencina. են պրատեանց կազմանք ինչ զոր գնեն ըստ ամենի՝ որք ուսանին զանգել ի ջուրս:
Bottigliére, ը. Տակառապետ սեղանոյ:
Bottiglieria. Շուսանոցն գինեոյ կոչնականաց:
Bottino. Աստար. կողոպուտ: նաղմ. փեղիր: a bottino, հ. յաստար. ի յաստաղանել: metter a bottino. յաստարի առնուլ. ժողովարան ջուրց. կամ ապրանքանուեց: * ընդաստարան ջուրց ի պեռս շարաբանաց:
Bótto. Հարաւած. զարկուած: վարաւ: di bótto. հ. վարդապարի: ելեւ. bótto bótto, հ. յանախարի. ստէպ ստէպ:
Bottonájo. Կոճակաչէն. կոճակագործ: գիւրեանի:
Bottonatúra. Բարգանք կոճակաց. կարգ կոճակաց. կոճակք: գիւրեանք:

Bot-

Digitized by Google

Bottoncellíno, նոմ. փոքրիկ կոճակ։ փիլիգիրիկ։
Bottoncéllo, Bottoncíno, նոմ. Կոճակ փոքր։ փիլիգիրիկ։ bottoncino. նիշ. (է. ապակի. գնոտակ մեծուքեալ 'ի վերայ խողովակի Էլեկտրոնի, զորս ունի 'ի ներքուստ զատոնման Էլեկտրեան։) կամ ցրուանք։
Bottóne, ա. Կոճակ։ փիլիգիրիկ։ պատուան, կամ ծրարքնչ բանչկաց։ ապակի գնոտակ։ որ կոչի և bottoncino. Botton di fuoco. խարան վիրաբուժից։ bottone. ազգ. ինչ տանձի։ պատրաստակեալ երգիծանք։ բան կծու։ dare, կամ gittare un bottone. անս Sbottoneggiare. կոկան (վարգից։ և ապ. նման ծաղիկնց։) գունէ։
Bottoniéra. Տես Bottonaura.
Bottúme, ա. Տակառք գինեաց։
Bóve, Buóva, իգ. յոգ. Շրջիկք ինչ, կամ ադաբք պատճառաբաց։
Bóve, ա. էր. Եզն։ ուրէ։ կովէ։
* Bovicída, գ. և ածական. Եղնասպան. արջասպանն։
Bovile, ա. Գոմ եզանց։ գոմ։ էօթիպ ազգէ։
Bovína, Buína. Գոմոր եզանց։ ինէնի։
Bovino, na. Ազգային։ արջասպ։ եզին։
Bózza. Ամանի պալար։ վէմ սատմարատաբ։ անս և Bozze, և Bozze տապոյ զարդ։ fiecar bozza. պատեալ սատյոգս։ յոգեալ զուռս։
Bozzacchi. Ոչ ապակեալ 'ի հատանանցն։ ոչ անկեալ։ Je susine mi divengono bozzacchi. յաշող սկսանցք սուարանն 'ի հատանանցն։
Bozzacchióne. Ոչ ապակեալ։ կամ թաշնեալ տանիք կանանց։
* Bozzacchíre, Տես Imbozzacchire.
Bozzocchíeo. Տգեղագեմ։ զարդատանիկ (ապ։)
* Bozzáccia, գ. Bozza ինչ։ Յանդոյց մեծ։ նէ։
Bozzáge, Bozzágro. Տես Abozzago.
* Bozzáre. Տես Abbozzare.
* Bózze, իգ. յոգ. Են քարինք զանազան ձևով 'ի գաբա ցրտեալ յորմոց շինուածոց։ * Փարձք։ (են փորձք տարագանց յուղղագրել։)
Bozzétto. Կոճակն։ Ապիրանիկ։ (է. տատիկն փոքր նեղաբեր զազատաբ մեծի նկարուն։) ակամ։
Bózzima. Խիստ սատանանկաց։ (է. խիստ ինչ գոր ձեռալ 'ի հեռոց, յեռոց, և 'ի հրոց։ որով չիներն դատարկն 'ի կանգել։) dar la bozzima. անս Imbozzimare.
* Bozzína. Տես Bollitura.
* Bózzo. Ամբ' որ ունի հին շնաբարոյ։ պատանի փարքի։
Bózzo. Վէմ սատմարատաբ։ կամ խաշրիտաբ։
* Bozzolío. Բոնեալ շաբաթագործ։ ներեալ։ ինիկ։
Bozzoláre, ն. Ապանալ ինչ։ առնուլ զնաչակ։
Bozzolétto, նոմ. Փոքրիկ բոչոտ։ տիւնիկ գունաբ։
Bózzolo. Ապանաց։ պալար։ էնոմ։ բոչոտ։ կամ խոզակ շերամոյ։ գունաբ։ չափ. ապարքիպանին։ որով առնու յաղագս Եբրայեցոյ 'ի վարձ իւր։ * Bozzoli. Շերեփ ինչ ներկարարաց։

BR

BRáca. Էր 'ի բրնձ։ Bráche, յոգ. է բան նաստ։ Զանազան նաստաց 'ի կապել ինչ վր առ ժամանն պիտոյից։ իսկ հաստատուն չունէր նաստուն գոլն։ Trinche, և Insenature.
* Bracáto, ta. Grásso bracáto. Գիրապարարք։ յոգ։
Braccáre, ն. Որոնել ամ ուրեք։ հետապնդել։ կամ հարատանել։ (ասի ղրսական շանց։)
Braccétto, նոմ. Բազուկ փոքր։
Braccheggiáre. Տես Braccare.
Brachéggio. Հետապնդումն։ խոյզ։
* Braccheria. Հոյլք որսական շանց։
Bracchétto, նոմ. Փոքր շուն որսական։ կորիւն որսական շան։
* Bracchiéo, գ. Բազկային (միան ինչ արմատ։)
Bracchiére, ա. Պահպանն որսական շանց։ ղաղոյրիկ։
Bracciajuóla. Ազգ. ինչ բազկանի։ բազկապան։
Bracciále, ա. Բազկան զինուորաց։ գօտեաց։ փայ. սեղնն բազկան 'ի ձգել զնապալիկ գնգաց։
Braccialétto, նոմ. Փոքր բազկան։ Ապարանջան։ գնէնի։
Bracciáta. Գիրկ մի։ ոչ գոնեպ։ սիրաբիր։ հանանի։ գրկածուն։
Bracciatélla, նոմ. Տրցակ։ անս և Bracciatello.
Bracciatéllo. Խոնարհեցեալ ինչ։
Bracciére, ա. Բազկակալ։ կամ դատատակալ ապիկ նանց։
Bracciésco, ca. Բազկային։ բազկի։
Bráccio, ա. bráccia, յոգ. իգ. Բազուկ։ գօտ։ ձեռն։ պաշտպանուն։ իշխանուն։ կարգուն։ նչ. հիմնէ։ հեռոյ։ գոտրէ։ բազուկ ծովու, կամ խորշ։ նեղուց։ կիրճ ծովու։ գենիկ գոտաբ։ պարզ։ braccio di S. Giorgio. հելլեսպոնտաց։ Յանապակիրճ։ բազուկ [illegible] գիկ։ պատան։ կանգուն։ (է չափ [illegible] գլեան։) առանձնիպարք։ bráccio quadró. քառակուսի կանգուն։ a braccia quadre, դ. լիաձեռն։ առատապէս։ aver le braccia lunghe. լինել մեծազոր։ braccio di croce. Թև խաչին։ braccia d' un ponte. պատկ կամրջի։ bracci centinati de' roselloni. անս. Roselloni. Pregar colle braccia in croce. խնդրել խանարհաբեր, կամ պաղատանաբ։ ազերսել։ պաղատել։ aver nelle braccia. ունել 'ի ձեռին, է ձեռամբ։ սատանալ։ vivere, campare delle sue braccia. կեալ աշխատութեամբն։ fare, gluocare, vincere alle braccia. գոնէմարտել։ բռնամարտիկ լինել։ ֆենիկնէ։ գնգա։ cascare le braccia. սրտաբեկ լինել։ վհատիլ։ portare a braccia. բարձել բերել 'ի վերայ բազկաց։ dire a braccia. ասել յանպատրաստից։ stare colle braccia in croce. կալ պատրաստրդ։ condurre, կամ menar a braccia. բարձեալ բերել զոգ 'ի վերայ բազկաց։ gettarsi nelle braccia d' alcuno. գիրկս 'ի գիրկս, է հովանեաց։ բաց. ապաստանել։ a braccia aperte, կամ colle braccia distese. բազկատարած։ հանդ' անձնանոց։ ricever qualcuno a braccia aperte. Ընդունել զոգ բազկատարաբ։ մարգասիրութեամբ։ stendere ad uno le braccia per ajutarlo. ձեռնտու լինել ուրեք։ ձեռն կարկանել առ ոգ։ strappare i figli dalle braccia de' loro parenti. խլել զմանկունս 'ի գրկաց ծնողացն։
Bracciolíno, նոմ. Բազուկ փոքր։ գիլիկ գօտ։
Bracciióne, ա. Bracciótto. Բազուկ մեծ, սատմար։
Bracciuóla. Տես Bracciajuola.
Bracciuólo. Բազկային։ յենարան բազկաց։ sedia a bracciuoli. ոմեան բազկատար։ կամ բազկաց ոմեան։ * Bracciuólo. է սման ինչ ժամանցուցին։ որ ծածկել պինգ ունի զկրա նոր։ * Են և ամ կոր փայտք ինչ, նաստան։
Bráceo. Բարակ։ (ար' շուն որսական։) ամենեքեան։ վերոյ։ bracco da seguito. բարակ հետամուտ։ da

fermo. բարակ հոսեղակալ. (ք՝ որ 'ի սեսանելն զորան՝ զտելի առնու:) da punta, կամ da presa. բարակ դադարական, կամ ըմբռնողական. (ք՝ որ 'ի զգալն զմերձաւորութեն որսոյն՝ փոքր մի ղկայ առնու, և ապա ընթանայ ըմբռնել:) da leva. բարակ յարուցիչ. (է նա՝ որ վասս առնու 'ի դաշտի յարուցանել 'ի վեր զչղջեղ թռչունս, և ն:) da sangue. բարակ արիւնանմոյզ. (է նա՝ որ սնդի զկնի հետոց արեան խոցելոյ երթիցն:) di ripulita. բարակ հետաքրքրութիւն. (է նա՝ որ կոչեցեալ յորսորդէն՝ գառնայ յետս առ 'ի վերս տիցն հետաքրքրել զնեացել որսս:) da acqua. կամ can barbone. բարակ ջրայոյզ. (է նա՝ որ ընթանայ ըմբռնել զորան 'ի ջրոյ:) sciorre i bracchi. արձակել 'ի վեր զհոյլս բարակաց: խօսել զայրագին, և աղաստագէտ: խելագարիլ: Brácco. (է և բառ ծածկաբանական.) S. Birro.

Bráce, իգ. Կայծակն հրոյ. կրակ: փէօղ: շիջեալ կայծակունք: fare, tenere, vivere a brace. գործել վայրապար, կամ վեր 'ի վերոյ. կեալ անհոգուբեր: cader dalla padella nella brace. կամ uscir dalle brace, e rientrar nel fuoco. 'ի փոքունց փախուցեալ մեծամեծաց մատնիլ:

Bráche, իգ. յոգ. Վարտիք: լաքէր: անդրավարտիք: գօն. 'ի գօնս: տես և Braca. Le brache d'altri ti rompono il culo. առակ. խառնիլ, կամ շաղիլ 'ի գործ օտարին: calar le brache. 'ի պարտուել մատնիլ. անձնատուր լինել: portar le brache. տիրել, կամ տիրանալ. ասի զկանանց, որք հնխանան 'ի վեր արանց իւրեանց:) aver le brache alle ginocchia, կամ fino al ginocchio. զբաղիլ զբաղումբ իւիք: cascar le brache, կամ farsela nelle brache. սրտաբեկ լինել:

Brachésse, Braghésse. Նոյն են:

Brachétta. Ծածկիչ եւրոպեան անդրավարտեաց, կամ վարտեաց: փոքր վարտիք, կամ անդրավարտիք:

Brachierájo. Յօրինող աղեկապից: այլ անպիտան խոնարհիրտ:

Brachiére, աբ. Աղեկապ:

Brácia. Տես Brace.

* Braciájo. Կայծակնաբան. (տեղի շիջեալ կայծականց:)

* Braciajuóla. Փոս 'ի հնոցի պղնձագործաց:

Braciajuólo. Ածխագործ. ածխավաճառ: փէօխարճի:

Braciére, աբ. Կրակարան: մանալ:

Braciuóla. Միս 'ի կասկարայէ: ընկաս: far braciuole d'alcuno. ոմ ոմի. կարատել. յօշել:

* Bracmáno. Քուրմ, կամ իմաստասէր հնդկաց:

Bráco. Տես Brago.

Bracóne, աբ. Մեծ վարտիք: մեծ անդրավարտիք: այլ վատ, կամ արհամարհ:

* Bradipesía. Անկատար և յամր մարսողուն:

Brádo, ածական. Տրմուղ արջառ. կրմուղ զուճարակ:

* Bradóne, աբ. Մասն ինչ զգեստու կախեալ զմիկանց:

Bradúme, աբ. Անդեայ զուճարակաց. տրմուղ զուճարակք. անդեայ:

Brége, իգ. Տես Brace.

Braghésse. Տես Brache.

Braghiére. Տես Brachiere. գօտի:

Brágia. Տես Brace.

Brágo. Կաբ. շապկա. տիրմ:

Bráma. Իղձ. բաղձանք. տենչ: արդաս. ցնորք:

Bramangiére, աբ. Աղորձաբեր համեմ:

* Bramánte, հ. Ըղձակալ. փափաքող:

Bramare, ն. Ըղձալ. փափաքել: արդուսանալ:

Bramáto, ա. Ըղձացեալ, բաղձացեալ. ցանկացեալ:

Bramíno. Տես Bracmano.

* Brámito. Կալկանձիւն: չչիւն օձի:

Bramosaménte, մ. Bramosissimaménte. Ըղձմամբ. անձկանաք: ըղձակալեալ փափաքմամբ.

Bramosía. Տես Brama.

Bramóso, sa. Ըղձակալեալ. փափաքող: արդուսեալ:

Bránca. Թաթի անասնոց: (ք՝ առաջակողմեան ոտքն հանդերձ ճիրանաքաղ:) ճիրանք: մագիլ. (գիշատիչ թռչնոց:) ֆէնէչ: * Ձեռն: ոտ. ուղիղ մասն. անդամ. ազգ: պաչ. գաչ. ոյ: scala a branche. սանդուղիք երկմանեայ, բաժանեալ յերկուս: branca di scala. մասն մի սանդղոց: branca di corallo. բուն բստոց: branca. շաբ շղթայից 'ի կապել զայնչափ գերիս՝ որք բաւական են առ մէն մի թի ցոկանաւուն: խումբ կալանաւորաց որք ձգեն զմի թի ցոկանաւուն: * Branche di trelingaggio. Պարանք ինչ նաւուն:

Bránca orsína. Տես Acanto.

Brancáre. Տես Abbrancare.

Brancáta. Տես Manata.

* Branchétto, նոմ. Հօտ փոքրիկ. պարուսակ:

* Bránchie, իգ. յոգ. Գլխաթեք. (են թեք ձկանց հուպ 'ի գլուխն.) ականջք ձկանց:

Branchíno. Տես Brancuccia.

Brancicáre, ն. Շօշափել շրջելով 'ի ձեռս: ապտակել անզգոյշ շօշափմամբ. ձեռնահարել: ենոյնէ:

Brancicáto, ta. Շօշափեալ յանզգոյշ, և ն:

Brancicatóre, Brancicóne, աբ. Շօշափող. ձեռնազնին. որ շօշափէ յանզգոյշս:

Brancicóne, մ. Առ խարխափ: տես և Carpone.

Bránco. Հօտ. անդեայ: սիւրիս: a branchi. գառնդագունդ: սիւրիս սիւրիս:

Brancoláre, ե. Գնալ առ խարխափ. խարխափել:

Brancolóne, մ. Առ խարխափ:

Brancóni, մ. Առ խարխափ: տես և Carpone.

Brancorsína. Տես Acanto.

Brancúccia, նոմ. Ճիրան փոքր. փոքրիկ մագիլ:

* Bránda. Առկախեալ մահճ նաւորդաց:

Brandellíno, նոմ. Փոքրիկ պատառ, կամ կոտորակ:

Brandéllo. Տես Brano.

* Brandiménto. Շողացուցանելն զսուր:

Brandíre, ե. Շողացուցանել (զսուսերս, զտեգ:) գէլէճ ելէտիւ: դեղեալիլ. դողդոջել. * Brandírsi, յ. տես Pavoneggiarsi.

Brandistócco. Գիզարդն ինչ հռովմայեցւոց:

Brándo. Վաղակաւոր. սուսերս: գէլէճ:

Brandóne, աբ. Bráno. Պատառ (մսոյ.) կոտոր. կոտորակ. կապերտ: լոգմա. ֆարլա: non se ne tener brano, կամ cascar a brani. ունել հանգերձս պատառատուն: levare i brani di checchessia. պատարակել. չարիս խօսել. անդոսանել: a brano a brano. պատառ պատառ:

* Bránta. Տես Bernacia.

Brásca. Առաջին կողամբ:

* Bráscia. Տես Brace.

* Brassáta. Տես Bracciata. դիրկ. գրկալաւ: գոչլաշ:

* Brátto-spalmatúra, իգ. Կպրաձիւթ ինչ բաղադրեալ 'ի զանազան նիւթոց՝ 'ի սկիս օծանելոյ նաւս:

* Bráva. Տես Veccia.

Bravéccio. Bravázzo, ածական. Խօլ. յախուռն. անապարդ. խրոխտապանծ:

Bravaménte, մ. Քաջարար. արիաբար: ինչ կերպ:

* Bravánte, հ. Պատանացող. խիղաճող:

Bra-

Digitized by Google

Bravére, ն. Սպառնալ, թիկունքնալ. կամ գոռալ զարար. սպառնալ. խիզախել. հշտամտել. սիրել սիրեց գոչեցնել։

Brav�. Սպառնալիք. հշտամտութիւն։ սիրէմ սիրելի։ : far delle bravate. անս Bravare.

* Bravatório, ia. Սպառնագին. խրոխտ (բարբարա։)

* Bravázzo. Տես Bravaccio.

Braveggiáre, ն. Կայտառալ երիվարաց. ճախրել։ վայելչանալ. խիզախել. յոխորտալ։

Bravería. Տես Bravura.

Braviére, ար. Սաղ. ինչ Թռչնոյ։

Bravissimaménte, հ. գեր. Քաջապէսնդ. արուեստ. սառագինաբար։

Brávo, գոյ. Թիկնաւոր. սիրելուն. (ասի զնոնչ՝ որ վարձու ամենայ պարապանէ ուսեալ։ ի հանապարհ, և.Ն։) գեղեցիկ։ խոտեալ։

Brávo, va, ած. Bravissimo, ma. Քաջապէս. սիրելի. սանդրեալ։ Խրեալ։ քաջ. ճարտար. ներհուն։ ինչ։ հոգեվիճակ։ արագաշարժ (արքունի։) անվանեալ։ * Brávo Բրաւո. գիրալ։ Քաջ է. կեցցեմ։ վայ վայ։ սիրելի։

Bravóne, ար. յանախ։ Սիկարիան։ սրիկայ։

Bravúra. Քաջութիւն. քաջասարտուեն. արիութիւն. զօրութիւն։

Bréccia. Գատասանան սրանց. խրատ. խրատնաս։ անս և. Bricca. Far breccia. Հանոնցել։ յաղթահարել։ զրաւ։ * Հ. ինչ քար ինչ հարել՝ ի կանաչ։

Brénna, ար. Ձի յանի։ ձի անարգ։ պեղեր։

* Bréttine. Տես Redine.

Brétto, ta. Սեղանգ. արուգ։ ինծի։ անանիա։ գարգարեալ։

* Brettónica. Տես Bettonica.

Bréve, Briéve, գոյ. ար. Ծուարդ. նշխարաց. Ոգ. կամ գրապանակ։ (յ՝ ազոթական բանք կարեալ զարարանաց։) հանուանս ամենագրաւ։ հանիրդ գրաւեալ։ կանգնակ. քահանայապետին։ appiccar brevi. սասան։ ի զարգ յանձն լինել։ ուսեալ։

Bréve, Briéve, ած, հ. Հանուանս։ (ժամանակ, քանք։ ընդարձակ։) հանիրդ։ գրաւ։ սուգ (վանեն։) գոյնն։ սանան։ ան։ փոքր։ տիւնի։

Bréve, Briéve, գ. հ. Հանուանսին։ կարճառաս։ սանանաբար։ գրաւ։ ի գարձոյ։ ի սուգ ժամանակի։ ան ինան իլինի։ հանանիրդ։ ի վարձանի։ գրաւ բանիս։ ինանը։ in breve։ վաղ։ ինչ։

Breveménte, Brieveménte, հ. Հանուանսին։ գրաւ։ հանակ յանայ։ ի վարձանի։ սանան։

* Brevétto. Ընդունագիր հրամանի։ (յ՝ թագաւորական արուանաբ։)

Breviále. Տես Breviario.

Breviáre, ն. Տես Abbreviare.

Breviáre, ար. Breviário. Ժամագիրք։

Brevicéllo, նամ. Ոչաղ։ անս և. Brevicino.

Brevicéno, նամ. Փոքրիկ ծրար, կամ առաք նշխարաց Ոգ. փոքր գրապանակ։

Brevietà. Տես Brevità.

* Breviloquénza. Հանուանսարանութիւն։ սարանութիւն։

Breviléquio. Ճառ հանուանս։ խորագիրք հանուն։

* Breviosissimo, ma, գեր. Հանուանսագոյն։

Brevissimaménte, հ. գեր. Հանուանսագոյնս։ կարճ՝ ի կարճոյ։

Brevíssimo, ma. գեր. Հանուանսագոյն։ ազգագոյն։

Brevità, -táde, -táve, ել. Հանուանսութիւն։ ազգութիւն։ գեղեցիկ։

Brézza. Սիրեկ ցրտաբուն։

* Brezzaggiáre, ն. Ընչել զարկ ցրտանալ։

Brezzolína, նամ. Սիրեկ մեղմիկ ցրտանալ։

Brezzolóne, ար. յանախ. Հանգիստ ցրտանալի։ անս և. Infredaggione.

* Bría. Ճանի։ կանան։

Briachéza, Ubbriacchéza. Սրբեցուն։

Briáco, ca, ած, և գոյ. Սրբեալ։ սրբեալ։

Briacóne, ար. Գինեվան։ սրբեալ։ ոգեսոյ։

Bricca. Տեղի անգարդ և ապառաստաստ։

* Bricchéto. Ինչ փոքր։ յաստանակ։

Briccó. Ինչ։

Briccola. Քարանի։ հրանիկ։

Briccólare, ն. Սրամակել զարանին։ սրամակել քարինս բարանաս։

Briccoláto, ta. Տես Briccolare.

Briccóne, ար. Խաղանգնաց։ չար։ սրիկայ։ զեղծ։ լիրբ։ անզգամ։ անարգակ։ ապշանան։ ինքնիշ։ գողան։

* Bricconcéllo. Սահանգ։ խեղ։ խեղճարարդ։

Bricconeggiáre, ն. Սահանգ գնալ։ անառակիլ։ վարել կենաց խաղանգնաց։

Bricconería. Սահանգութիւն։ խեղութիւն։ չարութիւն։ զեղծարարութիւն։ անզգամութիւն։ էսմանգ։ հարամ գարեալ։

Brícia, Bríciola, Briciolétta. } Փշրանք։ փշրանք։

Briciolétto, Bricciolíno, Bríciole. } հացի։ ինչ։ ինչ։ ինչ։

* Briéve. * Brieveménte. Տես Breve.

* Briffálda. Կին անարգ։ բարդ անարգ։

Bríga. Վիշտ։ նեղութիւն։ ամենարդիկ։ հոգ։ փերգ։ գարարանաս։ վիշտ։ գարարկաց։ նիզակ։ գանգ։ գարձարանութիւն։ իշ։ ինան։ attaccar briga. կարել է ուսեալ։ a briga; a gran briga, a mala briga, հ. հարիւր։ գժանարաս։ ինանիկ։ dar briga. աշխատ սանել շրջ։ darsi briga. աշխատել։ աշխատաս լինել։ ելանիկ։ comperar brighe a danari contanti։ լինել կանանարդ։

* Brigadiére, ար. Գնդապետ։ գնդապետ։ գարձանաս։ գարձանաս։ գարձարարդ։ գարձարարդ։ գարձարարդ

cavallo, կամ dar la briglia al cavallo, Թողուցանել ձիերաստանակ երիվարին։ Թողուել արձակերաստան։ ruzzare, կամ scherzar in briglia. Յանձրաւոր արանչիւ Ը վիճակ անձին։ կամ գործել ինչ ազգիւ։ tener la briglia corta. քաշել զբաստանակն։ փիլնի վիմի։ rener alcuno in briglia. սանձել զոք։ յոսին կացուցանել։ նուաստել։ զոք էնմի։

* Brigliadóro. * Brigliadoráto, աշ. Ոսկեսանձ։

Brigliájo. Սանձագործ։ սանձավաճառ։ ձիմնի։

Brigliétta, նուազ. Սանձ փոքր։

Briglióne, աբ. յաճախ։ Սանձ մեծ։ երաստան մեծ։

Briglióżzo. Տես Cavezzone.

Brigóso, sa. Կռուասեր։ կռուարար։ գովասէր։

Brillaménto. Փայլուն։ շողշողիւն։

* Brillantáre, ն. Տաշել, կամ բազմանկիւնի առնել զպատանդ։

* Brillantáto. Տաշեալ բազմանկիւնի։

Brillánte, ի. Շողշողուն։ պարպաջուն։ փայլուն։ քաջալի։ * cavallo brillante. երիվար աշխոյժ։

Brillantúra, za. նոմ. Փոքր մի փայլիւն։

Brilláre, ւ. Շողշողել։ փարպիարել։ փայլել։ քաջալի քաջել։ քաջալիսի։ հեղեղմամբ։ հեղեղել (ասի ինչ գոնել։) ցնծալ։ զարգանալ։ զարգանալ։ արագաշարժել (ոգեւոյ գիւնայն 'ի բաժակէն։) * brillare con l'oli. կալ անդարձ յօգն։ (ասի զգաստ զեկն, որ կայ նշանակեալ 'ի վերայ թեւոյն 'ի դիտեալ զարն։) brillar l'orzo. ն. մաքրել զգարին, ան, 'ի թեփոյ, կամ 'ի պարանակաց։

Brilláto, ta. Մաքրեալ, հանեալ 'ի պարանակաց։

Brillatójo. Պարանակահան։ (դոցմիք հանելոյ զպարանակս որիզոյ, կորեկի, ան։)

Brillo, la. Զանարիծացեալ 'ի գինւոյ։ կենարք։ ինքիւ։ ինքի լեռնաց։

Brína, Brináta. Եղեամն։ գեղամն։

Brináto, ta. Սառեալ։ սառեալ։ դորշ։ գեղ։ սառեակաւոր։ սառակաւորեալ։

* Brincoli, աբ, յոգ. Խաղանիշք։ (նշանակք ինչ, զոր խաղացողք 'ի կիր առնուն փոխանակ գրելոյ։)

Brindisévole, ի. Յարմար 'ի մատաւոնակել։

Brindisi, աբ. Մատաւոնակումն վասն կենաց ուրուք։ արբումն բաժակաց 'ի կենդանոյն ուրուք։ far brindisi. ընդել զբաժակն 'ի կենդանոյն ուրուք։ մատաւոնակել զբաժակն վասն կենաց ուրուք։ նշանել էմն։ խնդել։

Brinóso, sa. Եղեամնալից։ եղեամնապատ։

Brio, աբ. Կայտառութիւն։ կայտառ։ կամ շնորհաշուք կերպարանք։ աշխոյժք։ զուարթութիւն։ քնարութիւն։ ինչ։ ուրտ խալիսիսի։ փիլոսիրիսի։ ազատութիւն։ ոգի։ կամ շնորհ։ վայելչութիւն։

Briónia. Եր խոտ ինչ, որ կոչի և Vite bianca, Zucca salvatica: Քաղիր։ Քաղիրս։

Bríoso, sa. Կայտառ։ բարեմարդ։ զուարթագին։ աշխոյժ։ շնորհաշուք։ բարեպատկեր։ երագաշարժ։ սեմաք։ ընտրելի։ գեղեր։ գեղեցիկ։

* Brisciaménto. Գողութիւն։ սպառուած։ գող։

Brívido. Ցուրտ հատաւ։ սառակի ցրտութիւն։ գալ։ ուռուցուած։

* Brivilegiáre, Brivilegiáto, Brivilegio. Տես Privilegiare, ան։

Brizzoláto, ta. Սպիտակասաւ։ պիսակասիսյտ։ (յր որ ունի մանր մանր պիսակս։ սպիտակս և սեւս։) պիսակաւոր։ կրկներանգ։ պիսեակի։ ալանգ։

* Brizzolatúra. Պիսակութիւն։ պիսակաւորութիւն։ (ասի զանազանակոյս խառնուածն երկուց երանգաց։)

* Bróbbio, Bróbbolo. Տես Obbrobrio.

Brócca. Սափոր։ կուժ։ ինքի։ եղեգն թաշտաւոր։ (յր գաւազան ինչ, որոյ ծայրն է բազմանիգ 'ի կիմնել նեալս թուզս։) andar alla brocca. նաստել։ կամ հարթիլ 'ի վերայ ծառայ։ (ասի զասփշանակիչ թաշտնոց։)

Broccáre, ն. Մարակել։ մարակ 'ի կուշտ առնել։

Broccáta. Հարուածն։ զարկուածն։ քարկոծն։ ա. տանելիս փոքրն։

* Broccatéllo. Տեսակ ինչ գեղեն և մանուշակագոյն, կամ կարմիր կանչ։ * տես և Broccatino.

Broccatíno, նուազ. Broccato ինչ։

Broccáto, գոյ. Պատնէշ (յորմնեալ 'ի ցցից։) պատնիշակ։ ճամկաւոր։ (է կերպասս ինչ մեսաքաշաց զարդարեալ անկանոնաց ծաղկանիւք և զարդ գեղոց։) կերպաս ասկեհատան, կամ արծաթեամատան։ դիպակ։ ոսկեմանեալ։ պոպա։ գերդան։ հանգերձ գիպակեայ, կամ զանանաւոր։

Broccáto, ta. Պանդպաւոր, մեսաքաշեալ (կերպաս։) asta broccata. նիզակ բազմանաւոր։

* Brocchétto, նուազ. Ընձիւղ փոքր։ մուշ ցորեալ։

Brocchiéro, աբ. Bocchiéro. Պահան փոքր։

Brocciére, ն. Մարակել։

Brócco. Կարան ստոյգ։ կարան, կամ ջերա ծայրասուր։ ինձիւ պատպատ։ ընձիւղ անկոց։ քաղաղ։ գիւնիս։ ոտրք, կամ գանգուրք մեսաքաշի։ անկանոնաց ոչ ազգ կերպասուց։ նպատակ։ նիշան։ dar nel, կամ in brocco. հարկանել զ նպատակն։ dar in broceo, կամ cor il brocco. գուշանել զաստն իսկ պատմառն։ di brocco, ի. վայրագակի։

Bróccolo. Եր տեսակ մի կաղամբի։

Broccolóso, sa. Broccóso, sa. Broccúto, ta. Բազմարար (մեսաքաշ։) լի ոլորուած։

Bróda. Սրգանակ։ եր ոսոյ։ սոս։ Ջուր սկսեալ։ կամ ազանեալ։ broda, e ceci. նոմ. անգնեալ և կարկուտ։ rovesciar la broda addosso alcuno. նմ. ասի. զայլով արգանակ զանգանոս ուրուք։ 'ի պատաժել զնա։

* Bróde, ի. գոյ. Աղծոտ։ երկայն սաղանապատ։ զոր յորինեն է երկայնութեամբ պարանիցն։ կամ 'ի վերայ զատ։ 'ի վերայ ոտ։ 'ի գնալ։ զատեալ։ Ջերմեալ արեգակաւ 'ի ամերայնի։ տեղ և 'ի Bagno բառն։ Bagni strucchi, e usati.

Brodájo, Brodajuólo. Սրգանակասէր։

* Brodettáto, ta. Եփել։ հանեալ։ արգանակաւ։

Brodétto. Զանանան։ (է թան կազմեալ 'ի ձուց հարեալոյ արգանակաւ։ կամ ջրով։) հանեալ։ բերդեալ։ խառնուրդ։ andare a brodetto. երթալ։ ձանիլ։ ձանիլ։ andare in brodetto, կամ in broda. հեշտանալ յոյժ։

Bródo. Սրգանակ։ եր ոսոյ։ սոս։

Brodolóso, sa. Սրգեղեալ արգանակաւ։ արգանակաւոր։

Brodóne, աբ. Զարդ ինչ թանգանաց։

* Brodosíssimo, ma, գեր. Թանթաղուն արգանակաւ։ արգանակի յոյժ։

* Brodóso, sa. Բազմարգանակ։ լի արգանակաւ։ արգանակաւոր։

Brogiétto. Ուռուզ ինչ սեռ և խառակեալ։ ոստ։ սանձ յաստարան անպտեղեալ։

Brogliáre, ւ. Վարանել։ խառնել։ յարուցանել զխռովել։ տես և far Broglio.

Bróglio. Խռովել։ ոստանել։ վեղեալ։ տես և Bucheramento. far bróglio. կամ bucheramento. գաղտ. հեռատեսաւ լինել։ կամ թեկն. անել։ գրել։

Bróllo. Տես Brullo.

Bróło. Պարակ։ պարարակ։ տես և Broglio.

Digitized by Google

* Brónca. Աղբ ինչ տանձի:
* Brónchi, ար. յոգ. Օդընկալք. (բան անդամանց նաց՝ են խողովակք ինչ խուչափողին՝ ընկալուցք օդոյ:)
* Bronchiále, հ. Պատչաձեալ առ օդընկալս:
Bróncio. Խոժռուն գխաց. կնճիռն. զայրոյթ. մխրուն: էնէրէ. ֆառՀԸԸԷ: pigliar il broncio. խոժռիլ. զայրանալ. զայրել: portar, կամ tener broncio. լինել 'ի ցասման, կամ ցասմամբ. խոժռիլ. ցուցանել զմխրուն:
Brónco. Բուն. կոնդ. էՀՐԻԿ:
Broncoináccio, դէՀ. Կոնդ անՀեթեթ, անկիրթ. պարան:
Bsoncóne, ար. Կոնդ անտաշ. բուն ատուՀար. կոնդ հատաբուն: ձողարարձ, կամ խեշակ որթոյ:
* Broncotomía. Խոչակահատուն. հագագահատուն. (է հատուն խուչակին, կամ հագագին:)
Brongíno: է բառ նասրդաց. տես Rastrello.
Brontólare, դ. Տես Borbottare.
Bronzíno, na. Պղնձագոյն, արևակեղ (գէՀ:)
Brónzo. Ի օրինձ խառնել Ը անագի, կամ Ը այլ հրահալելիս: բռնձ:
* Brózzo. Կաշուած. գեռին:
* Bru, ար. Կեղև քաքաքոյի. յորմէ գործեն պարան:
Brucáre, դ. Տերևաքաղ, կամ տերևաթափ առնել: 'ի բաց բառնալ: 'ի բաց գնալ: * կեղեւել:
Brucáto, ta. Տերևաթափ. տերևաքաղ:
Bruciáre. Տես Abbruciare.
Bruciáta. Խորոված շագանակի. շագանակ խորոված: էՀՈՊՆԷ էՀՊԱՊԷ:
Bruciatájo. Շագանակախորով. վաճառող խորոված շագանակաց:
* Bruciáto, ta. Կեղեալ: շագանակագոյն (ձի:)
Brúcio. Որդն ինչ արմատակեր:
Brucioláto, ta. Որդնակեր. որդնահար: հարեալ 'ի սեր:
Brúciolo. Տաշեղ փայտի (հատեալ քերոցաւ, յո՝ ուՀնաՀեալ:) բեռաչ: տես և Brucio.
Brucióre, ար. Տես Cociore.
Brúco. Թրթուր: ԲԸՐԻԼ: Նշանակ խորՀրդաւորի, ժամագրաց, կամ այլ գրոց: աղքատ. տաղտկալի. ղգեցեալ հնոտիս:
Brúgna. Տես Prugna.
* Bruíre. կարկաչիլ աղեաց, կամ որովայնի:
* Bruíto. կարկաչիւն աղեաց, կամ որովայնի:
* Brulázzo. Տես Cisposo, Lippo.
Brulicáme, Տես Bulicame.
Brulicáre, դ. Շարժիլ: լ. Շարժիլ:
Brulichío. Խրտնիլն (որդանց:) նեղքին շարժուումն (արեան, աղեաց:) * Սխալ ինչ արգանդի:
* Brullaménte, մ. Աղքատաբար. թշուառաբար:
Brullicáre, Brullicchío. Տես Brulicare, եւն:
Brúllo, la. Մորթաղերծ. մերկ:
Brulótto. Հրձիգ նաւ:
Brúma. Ձմեռնամէջ. խոր ձմեռն: ցեղ նաւուց. ուսիմ ծովային. (է որդն ինչ, որ Ը ջրով կրծէ զնաւն:) մանուռ նաւուց:
Brumále, հ. Ձմեռնային. ձմերայնոյ:
* Brumália, Bromália. Երևանօրեայ ոսն ինչ հանովմայեցուց 'ի պատիւ բաքոսի:
Brumásto, Brumésto. Աղբ ինչ վայրի որթոյ:
Brunázzo, za. Բաքոս մի թուխ. հարեալ 'ի թուխ: էՀՈՐՁԷ:
* Brunélla. Խոտ ինչ օգտակար կոկորդի և թոքոց:
Brunézza. Թխուն. սևուն: էՀՈՐԼԻԼ: նսեմանալ:
Bruníre, դ. Որդոկել կամ յղկել (զՀրահալելիս.) փայլեցուցանել: ձիւն վէրՄէ: տես և Correggere, Rassettare.
Bruníto, ta. Որդոկեալ. յղկեալ: էՀԷՊԱՀԼԸ:
Brunitójo. Յղկիչ գործի: հաղալա. մեՀՐԷ:
Brunitóre, ար. Յղկիչ. որդոկիչ. փայլեցուցիչ: ձիլաձի. էՀԷՊԱՀՁԻ:
Brunitúra. Յղկումն, որդոկումն. (հրահալելեաց, եւն:) ձիլա. էՀԷՊԱՀ:
Brúno, գոյ. Թխուք. հանգերձ ապոյ: գաբալաբ. սիակ էՀապա: թխուն, թուխ գոյն: էՀԷՐԼԻԼ. էՀԷՐ ԸՆԻ: essere a bruno. * portare il bruno. 'ի թուխս հանակիլ. լինել սեւազգեաց: vestito a bruno. սեւազգեաց:
Brúno, na. ած. Bruníssimo, ma. Թուխ: էՀԷՐ: նսեմ. ապօտ: գաբամիրուտ: խաւարչային: գաբանԸԷ: սեւ: սիակ: անծանօթ. անհնան: տխուր. խռովեալ: farsi bruno. սեւանալ: il regno bruno. տարտարոս:
Brunótto, ta. * Brunózzo, za. Տես Brunazzo.
* Bruólo. Պարաեղ. մարգ: պահնչ:
Brúsca. Խոտ ինչ, զոր 'ի կիր առնուն 'ի կպրաձիւթել զնաւս: խողանակ ձիոց. (է տեսակ ինչ քէՀՔԷի՝ որով շփիլ մաքրեն ղձիս:)
Bruscaménte, մ. Խստիւ. զայրագին. տմարդաբար:
Bruscáre. Տես Dibruscare.
Bruschétte. Տես Buschette.
Bruschétto, ta. Փոքր մի տոպրակ, կամ բարկ:
Bruschézza. Տարսուն: ԷՐԷՐԼԻԼ. ԷՐԷՐԼԻԼ: խստուն. ժանտութիւն. դառնութիւն. տմարդութիւն: ՆԷՐԻԼԻԼ. ԷՀՈՐԱՆԱՐԱ:
Bruschíno. Գոյն փոքր մի թուխ:
Brúsco, գոյ. Տես Brúscolo. Ի ևս տունկ ինչ, որ կոչի Rusco, և Pugnitopo.
Brúsco, ca. ած. Տոպրակ. բարկ. կծու: ԷՐԻԼ. ԱՐԷ. ԷՀԷՐԷ: խիստ. անՀամբոյր. դաժան. ժանտ: ՆԷՐԻԼ: թխոյագին. ցրտագին (ժամանակ:) պարարանա. ՀՈՐԱՐԱ: մ. տես Bruscamente. Far viso brusco. Ուժգին ակնարկել. տրատնալ:
Bruscolíno. Փոքրիկ շիւղ: վրիպակ. փոքր սխալանք:
Brúscolo. Շիւղ (փայտի, կամ յարդի:) ԷՀԱ: բիծ: արատ: տես և Pugnitopo. Levarsi un bruscolo di su gli occhi. Զերծանիլ 'ի վշտաց ինչ:
* Bruscolùzzo, նուազ. Շիւղ փոքր, կամ մանր:
Brustoláre, եւն. Տես Abbrustolare. եւն:
Brutále, հ. Անասնական. գազանական. գազանաձիւտ. վայրագ: հայվանի. էՀՈՐ:
Brutalità. Գազանուն. վայրագութիւն: հայվանԸԷ. էՀՈՐԱՆԸԷ:
Brutalménte, մ. Գազանաբար. անասնօրէն. անգութիւն. տմարդութիւն:
* Bruteggiáre, լ. Գազանանալ. գործ գանբանի գործել:
Brúto. Անասուն. անբան. գազան: հայվան:
Bruttaménte, մ. Bruttissimaménte. Գարշ. անարգաբար. չարաչար. դժոպատեհս. խայտառակութիւն:
Bruttaménto. Աղտեղումն. ապտեղուն:
Bruttáre, դ. Աղտեղել. պղծել. չարախել: յ. Աղտեղանալ:
Bruttáto, ta. Աղտեղացեալ. ապտեղեալ:
Bruttería. Տես Bruttura.
Bruttézza. Գեղոյն: ԷՐԷՐԻԼԻԼ. գարշուն. զաղրութիւն: ՀՈՐԱՐԱԸԸԷ:
Brútto, ta. Bruttíssimo, ma. Գեղ: ԷՐԷՐԻՆ: զաղրաղտեղի: ՀՈՐԱՐԱ: դժպատեհ. անպատշաճ: ԷՀԷՐԼՈՒ: պատգՀաս. գարշ. անՀամեստ: ԷՀԷՐ.

Digitized by Google

հոտ ինչ սոխոյ ։

Búlimo. Ընդոյդ. (է քաղց ինչ սատակ և հիւանդանալ ։) նեղեմ ։ նեղանքի ։

Bulíno. Գրիչ երկաթի. (է պղպատեայ գրիչ փորագրոյց, արծաթագործաց։) գալեմ։

Búlla. Sta Bolla.

Bullétta. Հրամանագիր անցից. (է թուղթ հրամանի իշխանին անցանելոյ ուսանք, կամ տանելոյ զվատնառս։) եղանիր։ (թղթեակ վիճակաւորեալ։ (են կոտորակք թղթոց, յորում գրեն զանուանս առ ի հանել վիճակս 'ի վերայ նոցա։) բանեալ մեծագլուխ։

Bullettína, նոմ. Բանեալ փոքր։

Bullettíno, նոմ. Համբաւոյ հրամանագիր անցից։ հրամանագիր անվնասութեան. (է թուղթ տուեալ ումեք յիշխանէն առ 'ի գերծ մնալոյ 'ի վնասուց։) պատան ազատանաց. (է կոտորակ կապալոյ կամ այլ ինչ իրաց՝ զոր թաթախեալ գնեն 'ի վերայ վիրաց։)

Bulsíno. Գոժուարաշնչութիւն, կամ շնչարգելութիւն ձիոց։

Buonaccórdo. Նոմագարան ինչ քանոնաւոր, յորմէ նեղ մատաղեայ թելիւք, զոր հարկանեն քանոնաց։ հոգի և Arpicordo, Cravicembalo.

* Buonaeretà. Buonarietà, և Sta Bonarietà։

Buonaguráto. Բարեբաստիկ. երջանիկ։

Buonaménte, մ. Ճշմարտիւ. արդարև. ապաքէն։

Buona vóglia, ա. Լիքարարշ. (ինքնակամ։) թիւաւոր։ Գաւլիտանք։ ինքնակամ 'ի գործ։

* Buonavogliénza. Sta Benevolenza.

Buondáto, ած. Բաղում յոյժ. յոլովագոյն։ in buon dato. նոյն է։

* Buondì, ա. Ողջոյն առաւօտի. առաւօտ բարուք։

* Buonfátto. Բարերարութիւն։

Buóno, գս. Բարի։ էյի. հոյր։ è buono prepararsi. լաւ է պատրաստիլ։ buon per te, կամ per me, և՝ն. լաւ է քեզ։ buon per te, che vieni a tempo. լաւ է քեզ, զի գաս 'ի ժամու։ dir buono ad uno. լինել բարեբաղդ։ ora ti dice buono. այժմ բարեբաստիկ ես։ colle buone. ներկայիք ազատեմ։ մի բարկացի ար իմ։ andare, trattare, և՝ն, colle buone. գնալ մարդասիրութիւն։ վարիլ սիրով։ քաղցրութիւն։ esser in buona, կամ trovare uno in buona. լինել ուրախ. գտանել զոք 'ի խնդրութիւն, 'ի զոհարթութիւն։ vi vuol del buono a far ciò. բազում ինչ պէտք են առ այս։ far buono, գրել 'ի ուսմարի զիտին. գրել 'ի հաշուեցեալ 'ի կարգս փոխանցն։ շնորհել. թողլ տալ։ far buono al giuoco. պարտասպան կացուցանել զանձն, կամ խոստանալ 'ի խաղն։ esser il buono e 'l bello d' alcuno. լինել ցանկալի, կամ հաճոյ յայս ուրեք։ nel buono dell'età, կամ sul buono dell'età, և՝ն. 'ի ծաղկափթիթ տիսն։ 'ի կատարելութեան։ հասակին։ averne buono. լինել վերազոյն, կամ լաւագոյն վիճակի։ dar il buono per la pace. զնաղտուն վերադարձել ամի։ զնաղտուն մեռոյն խնդրել. զվնասել զմ խաղաղութեան։ buon per Dio! ա՜խ ինչ բաղդաւոր և հեգնական և կարի խիստ քաջ. ճշմարտութեան քանդագ. (ի՜ տուր։) di buon in diritto, կամ di bene in diritto, մ. ինքնակամ. անկեղծ սրտիւ։ e' non m' è buono. այն զգեստս ինչ յարմարի ինձ։

Buóno, na, ածական. Buoníssimo, ma. Բարի. լաւ։ էյի. հոյ։ բարեպաշտ. բարեկիրթ. լաւաբարոյ. առատաձիր։ արդարակարով (գառաւոր։) քաջ (զինուոր. զօրաւոր։) ազնիւ. ընտիր։ պարզամիտ. միամիտ։ հեգնորեն նշանակէ. չար. անօրէն։ անոյշ (դինի։) զօրաւոր. կամ ազգաւ (գեղ։ թոյն։) գաւն (թոյն։) զօրեղ (սատանք։) մարդասէր. քաջայր. զոհարձակի. բերկրական։ զոհարթագին (գեղեր։) անքոյթ (նաւահանգիստ։) յաջողակ (հողմն։) յաջող (ժամանակ։) բարեբաստիկ. երջանիկ (գիպուած։) բազում. մեծ (բաժակ գինեոյ։) առատ (արօտ։) անոգորմ (հարուածն։) յարմար. պիտանի. օգտակար. առողջարար. առողջ. կորովի. առոյգ։ un buon bastone. գաւազան ատուար, կամ կարծր, մեծ։ quella cosa non è buona a nulla. այն յոյնիչ պիտանացու։ di buona vita. բարեկրօն. բարեկիր։ di buona famiglia. ազնուազգի. բարեահմիկ։ աւելապէս։ buone nuove. աւետիք. աւետիք բարեաց։ buon anno. ամ բերրի. ամ առատուն։ dimorò nell'oste per buon spazio. մնաց 'ի պանդոկին ժամն ձիգ, կամ ի՜ երկար։ buona pezza di notte.. մեծ մասն գիշերոյն։ buona quantità di danari. արծաթի բազում։ buon' ora, կամ buon' otta. 'ի գէպ ժամու։ la mattina a buon' ora. վաղ քաջ ի առաւօտն։ buon' ora di notte. անագան 'ի գիշերի. յետ բազում ժամուց գիշերոյն։ alla buon' ora. բարեաւ. բարեբաստութիւն։ յաջողակ։ con buona grazia. հրամանաւ ձերով. ներելի պղաղեմ. նեղութիւնք ազատեմ։ էն էլ. իմ ինքիցդ էլ։ di buon cuore. պարզ սիրտ. բարեմասութիւն։ di buon' animo. խնդամտաբար. զոհարթագին. մեծագիւր։ star di buon' animo. կենալ ուրախ. խրն. գամիտ։ stare a buona speranza. լինել բարեյոյս. քաջայոյս։ alla buona fè, մ. յիրաւի. ապաքէն. արդարև։ di buona fede. ակա Sinceramente. Di buon volere, կամ di buona voglia. Կամակարի. յօժարակամ։ render buon conto. տեսանել, կամ աւարտել զհաշիւն։ pagare a buon conto. զմասն ինչ պարտուց կանխիկ վճարել։ a buon conto farò questo. առ ժամս։ կամ առ ժամայն արարիցս զայս։ dar nel buono, կամ dar nel vivo. յաւաղ բերել զճշմարիտ պատճառն։ հարկանել զնպատակն։ գտանել զիսկն։ buon dì, buon giorno, buona sera, buona notte. են ողջունից։ ողջ լեր։ ողջոյն ի՜ քեզ։ կամ առաւօտ խաղաղութեան։ երեկոյ խաղաղութեան։ գիշեր բարութեան։ buona Pasqua, buon Capo d' anno, buone Feste. շնորհաւոր լիցի որ զատիկ, կամ սկիզբն տարւոյս, և՝ն։ պայմանաւոր գոնիցս, կամ գոպարէտ օրուն։ buono da mangiare. ուտելի. քաղցր 'ի կերակուր։ buon mercato, կամ a buon mercato. գիւրագին։ ոճաւոր։ buon compagno. ընկեր զոհարթամիտ, կամ զոհարթաբարոյ։

* Buonpresso, Bompresso. Խոտորնակ կայմն գլխոյ նաւին հակեալ 'ի վերայ նաւացանկին։

* Buóva. Ագռ ինչ շղթայից, որ կոչի և Bove.

* Bupresto. Խայթոցաւոր միջատ ինչ յազգէ Canterellaից։

Buranése, էդ. Ագռ ինչ որթոյ, և քաղցրահամ ապիսակ խաղողոյ։

Burattéllo. Խարբաղ ալեր։ կամ պարկ խարբալի։ (է պարկ ինչ երկայնաձև և նեղ։) էլէդ։ գոլ պոլ։

'Burattería. Ալերանոց։ (է տեղի մանելոյ զալիր։)

Burattíno. Պաճուճապատանք խաղալիկաց։

* Burátto. Շարք մանի, կամ խարբալի։ ամ և Frullone.

Burbánza. Պատուհասիրութիւն։ անապատութիւն։ հպարտութիւն։ մաղթանք։

Burbanzáre. Սնափառիլ։ պարծիլ։

Bur-

Digitized by Google

Burbanzésco, Burbanziére, } Անսարդ. հպարտ.
Burbanziéro, Burbanzóso, sa. } գոռոզ. փքացեալ. ամբարհաւաճ: հաղորդ:
Burbanzosaménte, ad. Գոռոզաբար. ամբարհաւաճաբար:
Búrbera. Ագռ ինչ անուանի որգաց. (է գործի ինչ փայտակերտ գլանաձև. զորով պատեալ լուանան ձգին 'ի վեր զրեռինս:) պտեռակոթ:
Búrbero, ad. Խոժոռագէմ: խոժոռահայեաց. գաղանանակիր (այր:) տատասնոտ:
Búrchia. ասի Andare alla burchia. Ցինքն անփա կանել զգեաւ այլոց. գողանալ զիմաստս, կամ զբանս այլոց:
Burchiellétto, նաեռ. Փոքրիկ նաւակ:
Burchiéllo, նաեռ. Փոքր նաւակ:
Búrchio. Նաւակ յարկածածուկ: գայլի. մանանա:
Búre, ար. Մաշ: ապան ապանք:
* Burélla. Բանս: բանաբ խաւարչանին: զի խայլ ասդրեցաս:
* Buriána. Հաղմ ինչ մրրկախառն. մրրիկ. գայ: nuvolo di buriana. ամպ մրրկածին և անձրևաբեր:
Buriáno. Ագռ ինչ գինուց:
Buriásso. Հանդիսարիր սուսերամարտակաց:
Burícco. Ագռ ինչ զգեստուց:
Búrla. Կատակ. ծաղր. խայ. գոնարհաքանուն: լոփ. լռիկն: per burla, կամ da burla. Ը խայ. ընդ կատակս: ղոփ իւրն:
Burláre, ն. Փրի և ի. Ծաղր առնել. խայ առնել. այպանել. անգանել: ընկեցանել: հեղոյ երկիր: շ. զլեզ. վանանել զինչ իւր խայալ. զծաղու գալ. ասել ծաղրական: ի. Ընդ խայ առնել. Ը խայ ասել: ղոփ երկիր: Burlársi, յ. Ան ոչինչ գրել. արհամարհել. ծիծաղիլ. զիմիք: չեր երերին այսմ: tal si burla che si confessa. առաջ. երբեմն Ը կատակս ասի ճշմարիան:
Burláto, ta. Արհամարհալ. ծանակեալ. ևն:
Burlatóre, ար. Ծաղրածու. ծաղրասէր. այպանող. ղոփաձ:
Burlescaménte, մ. Ընդ խայ. ընդ կատակս:
Burlésco, ca. Զամարհանաս. կատակասէր: ղոփաձ. ծաղրական. ծիծաղաշարժ: ինչանի:
* Burlétta. Անկատար կատակերգութիւն:
Burlévole, հ. Ծանակելի: անս և Burlatore.
Burliéro. Տես Burlesco.
Burlonáccio, Burlóne, ար, ասի. Ծաղրասէր. կատակասէր. ծաղրածու:
* Búro, ra, ad. Տես Bujo.
Burrásca. Մրրիկ ծովու. մրրիկ. ալեկոծութիւն: ֆոսանան. գայ: վանդ. թշնամանութիւն: correr burrasca. վանդիլ. անկանիլ 'ի վանդս:
* Burrascóso, sa. Մրրկայոյզ. մրրկածաւալ:
Burráto. Տես Burrone.
* Burrattáre, ն. Խարբանել: էնէրգ: քննել:
Búrro, Butírro. Կոգի. իւղ: Ռէրէ էաղ:
Burróne, ար. Ափափանք. ժայռ: էտաս. գայտ: սեպագեալ անգունդք: ալանոտ:
Burróso, sa. Կոգէլից. համեմեալ կոգւով:
* Busáre, ն. Ծակել:
Busbaccáre, ն. Խաբել. պատրանաք. գաւել:
Busbaccheria, Busbería. Նենգ բազմենարդ. հնարք. գաւանք: ֆէնգ:
Busbácco, Busbaccóne. } Հնարիմաց. խաբեբայ.
Busbíno, Búsbo, ար. } գաւաճան: ֆէնգպազ:
Búsca. Խնդիր. խայդ: արաչ: andare in busca, darsi alla busca. 'ի խնդիր ելանել. 'ի խայլ և 'ի խնդիր անկանիլ. պատաղ:
* Buscacchiáre, ն. Տես Buscare.

Buscalfána. Գրաստ մեծ և նիհար. անարդ գրաստ:
Buscáre, ն. Ի խայդ անկեալ գտանել. հայթայթել. 'ի ձեռս բերել ինչ ('ի խնդիր անկանելոյ. կամ հարատարութեամբ.) յափշտակել ինչ յուրեքեանց: գանդաղ. էլէ ֆէրէ: անս և Predare, Foraggiare. Buscársi, յ. Սատանալ անձին:
Buscatóre, ար. Խուզող. հետամուտ. տատցող:
Buschétte, էկ. յոգ. Խայ ինչ մանկանց:
* Búschia. Տես Nulla.
Busciónę, ար. Բան որսորդաց. Թաւուտ անտառ, որոյ մէջ է գաստարկն. ուր որլանան եղջերուք, ևն: Մացառք. Թփուտք:
Búseo, Buscolíno. Տես Brusco, Bruscolino.
Busécchia, էկ. Busécchiò, Busecchióne, ար. Ընդ գերք. փորոսի. ակոսք: պանդիրանք:
Búsna. Տեսակ ինչ փողոց:
Búso, sa. Ծակ. Ծակել. գատարկ. գաւարկ. ֆոլ:
Busóne, ար. Նոմաստարան ինչ նախնեաց:
Bússa. Կիշ. ատատապանք. աշխատութիւն:
Bussaménto. Բաղխումն: հարուածն:
Bussáre, ն. Բաղխել (զդուռս.) հարկանել. ֆոլ. ֆոլաս լանգ. ֆարանգ: յ. Բաղխել. հարկանել:
Bussatóre, ար. Bussatrice, էկ. Բաղխող. հարկանող:
Bússe, էկ. յոգ. Հարուածք. գան: ֆէնիկ. վարաս:
Bussétto. Դորձի ինչ ատատանեալ, որով կարուանք յոգեն զհողաշատս. նոյնպս 'ի կիր առնեն և ատպագրոց կերպասաց և կտաւոց:
Bússo. Շառաչեն. բոմբիւն. Թնդիւն: զանգ:
Bésso, Bósso, կամ լաւ և Bóssolo. Տասաս. Լիմիր:
Bússola. Կողմնացոյց (նաւորդաց:) ֆասուլա: perder la bussola. սրատարեկ լինել. շուարել: Bussola. Հողմարգել, կամ վանդակ գրան. (է գործի ինչ փայտակերտ եղեալ յատաղոյ գրան. 'ի պատասպանել զանձնական 'ի հողմոյ. կամ յարդիլաւ զի ոչ յարտաքնոց տեսցէ զորս կան 'ի ներքս:) խասլանակ: ֆէքէ: պատդարակ շրջափակ: Խանգրան:
* Bussolánte, հ. Պաշտոնեայ ոչ Պապին որ երթայ առ ընծեր նմին առ պատգարակաւն: * և Պատ. գարակակիր:
Bussolótto. Տես Bossolo.
Bussóne. Տես Busone.
Bustáccio, ամբ. Անհեթեթ լանջք, կամ իրան:
Bustíno, նաեռ. Փոքրիկ լանջանոց կանանց:
Bústo. Լանջք. իրան. (է կոնջ մարմնոյն 'ի բաց առեալ զգլուխն, զբազուկս, և զորուանս:) ֆէոտ. ֆէոտ: Լանջանոց կանանց: Busti. Ցիսարձանք (են արձանք գրոշեալք 'ի գլխոյ մինչև ցլանջս:)
Butírro, Búrro. Կոգի. իւղ: Ռէրէ էաղ: * Butirro. Ագռ ինչ կակուղ և քաղցր ասանձի:
Buttafuóri, ար. Բան նաւորդաց. Է երկայն ինչ գերան' եգեալ 'ի գլուխ փոքր նաւուց փեկ ցանկի. ատուգարանի' Ուրաքաշեան: * Buttafuóri da allargáre. Ճանկաւոր ձողք, որով 'ի նաւամարտս ուրեմն արգելուն զկրթիս նաւակս մերձենալ առ նաւն:
Buttágra. Ձկնիկի. ապխանել ձու ձկան: պաղէի էանարիաս:
Buttáre, ն. Թիկնոցս արկանել. ձգել. արձակել. պրտիսի. անիսի: հանել արտաքս: գրաբը ցանսի: il colore. հանել. կամ փոխել զդոյնն: le foglie. արձակել տերևս. տերևիլ: խափանիսի: negli occhi, կամ in faccia. յանգիման հարկանել: questa cosa quanto ti butterà? զինչ ինչ քաղել ուրեմն ասասի. մրչափ ինչ գրասն հանելոյ ես ասա: buttarsi a' piedi. անկանիլ յատս: այդպիսի. փոնգի: buttarsi dietro le spalle. յետս, կամ զթիկամէջ արկանել:

Digitized by Google

Butteráto, ta. Պխտակերթս. արածագէմ. կամ ծաղ. կագէմ. ուսկ՝ ծաղկոտ երթս։ Լինի պուրակ։

Búttero. Սպի խաղալիկ անուշոյն։ (է նշանն՝ զոր խաղան՝ ի վերայ երկրի երկոսին ծայր խաղալիկ անուշոյն ի հարկանելն իւրեանց։) Սպի, կամ արած ծաղկեան, կամ պիսակին։ պատհասան երամակի ձիոց։ ձիագարման։

• Butteróso. Տես Butterato.

• Búturo. Կնիւթ ինչ նման կպրամբիւթոյ։

Buzzicáre, ս. խրթռել։ շարժիլ յուշիկ, կամ լռիկ։ պէս և Bucinare.

Buzzichéllo, Buzzichio. Մեղմ շնչիւն։ ձիկ։

Búzzo. Փոր։ որովայն։ գաւան։ ասպանոց։ իսկեղեն։ տես և Broncio. Far buzzo ad alcuno. Լինել յասամնամ ընդ ուսանք։

Buzzóne, ար. բառ. Մեծաստինք։ մեծորովայն։

✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣

C

ար. Զի։ կամ չէ։ (է երրորդ գիր խաղաղական այբուբենից։ ունի կրկին հնչումն։ յառաջոյ ձայնաւորացս a, o, u հնչէ թաքուն։ Բ. իսկ յորժամ ունի առաջի իւր՝ e, i, հնչէ սուր իբրև Զ։ բայց թէ՝ ի միջի երկուց այլ կայցէ h, կամ այլ բաղաձայն, սակաւն իբրև Բ հնչէ։) C՝ ի հռովմայական թուականս՝ նշանակէ Ճ, ցր հարիւր։

CA

• CA. Տուն։ Ա. վենետակերպս նշանակէ և Տոհմ։ ազգ։

Cábala. Քաղաք, կամ ծածկագիտութիւն։ (է արհեստ՝ զոր ինչ գուշակողական՝ ի ձեռն թուոց։ ուսկ՝ վիճակաւորութիւն։) խորհի ձեմ։ հանրի պնդեցման։ Էր և աւանդութիւն ինչ հրեից շուրջ զլորհրդական և զայլաբանական մեկնութիւնք ասծաշունչ գրոց։

• Գաղանի ծողով, կամ մեարան գաւազրութիւն քաղմոց։ տես և Raggiro.

• Cabalísta, սգ. Քաղաքեալ։ հմուտ քաղաքին։ գաղտնագուշակ։ ծածկագուշակ։ թաքագուշակ։

Cabalístico, ca. Քաղաքական։ ծածկագիտական։

Cabottággio. Բառ նաւարդոց։ Նաւարկութիւն առ ծովերդեր՝ ի տարէ՝ ի տար, և՝ ի նաւահանգստէ՝ ի նաւահանգիստս։

Cacacciáno. Բառ տան։ Վատաբարս։ այր անպիտան։ (ասի զնմանէ։ որ առ երկիւղի արտաքս վարէ զիկիզանսն։ կամ միջէ։)

• Cacaccióla. Տես Cacajuola.

• Cacafrétta, ար. Վաղվաղակ։ անհանգիստ։

• Cacája, Cacajnóla. Բառ տան։ Որովայնաղուծութիւն։ aver la cacajuola nella lingua. ան տան։ ժչ զրել պատիլ զդպանիս։ լինել բերանալոյծ։ aver la cacajuola nella penna. ան տան։ մոլիլ ի գրելն։ aver le scarpe, կամ le calze a cacajuola. ոչ ապրիլ զհոգեմտիս, կամ ոչ կապել զգուրարոյսն։

Cacaleria. Բառ ծաղրական։ Տես Cavalleria.

• Cacáffia. Խառ ինչ բժշկական։ որ կոչի և Cancano, և Carvi salvatico.

Cacalócchio, գլ՝ գրոց։ Բանբէ։ սիզ ոգանչ լեանց։

Cacáo. Տես Caccao.

Cacapensiéri, ար. Մատաղ։ գեգ։ գմեմ։ որ յանմի հնարիկ գժուռաբուեն։ հակառակ կամաց։

Cacáre, ս. գրել և ն. Վարել արտաքս զկիզանս հոգաւ զպէտս որովայնի։ ազբել։ ոստիս։ գալս։ ելեմտ։ և՝ ան տան։ Դնանիլ։ ցնկնիլ։ cacar le curatelle. կրել աշխատանի բրգի։ Cacársi sotto. Զանգի հարկանիլ։ արտաքսիկ լինել։ շուարիլ։ և՝ ազաղեալ, կամ լնուլ ազբով զանկոգնն, կամ զկանգրեան։ andar a cacare. նաստիլ յանտառս։ ելանել՝ ի կարիս որովայնին։

Cacasángue, ար. Տես Dissenteria, և Cacalocchio.

Cacaségo, Cacasévo. Բառ տան։ Տես Cacalocchio.

Cacasódo, ար. Բառ ծաղրական։ Ծանրաբազդ։ քան զարժանն։ ծանրաբազդ։

Cacastécchi, ար. Կծիր։ ախտնք։ վատ։ տես և Dissenteria.

• Cacáta. Թորաւն կղկղանաց։ անդաղարեալ ձեռն արկեալ գործոյն։

Cacataménte, մ. Ցուրկ և յուսի։

• Cacatéssa. Կին չարաբարդ։ բազ։

Cacáto, ta. Հոգացեալ զպէտս որովայնին։ ազբեալ։

Cacatójo. Սրտաբնոց։ լուծանք։ գարշելիք։

Cacatóre, ար. • Cacatrice, իգ. Որ նստի՝ ի պէտս որովայնի։

Cacatúra. Կտաւին՝ ի պէտս որովայնի։ ցի։ ծիրա ձանձոյ, և այլ ձանձոց։

• Cacavincigli, ար. Տես Malnato, Rustico, Sterpone.

• Cacazibétto. Տես Assettatuzzo, Profumatuzzo.

Cácca. Աչք։ կղկղանք։ ասի։ d'occhi. բիծ աչաց լոփոյ։

Caccabáldole, իգ. յոգ. Տես Carezze. Dar caccabaldole. Ծաղանել։ ձեռնել։ քծնել։

Caccáo. Գաղաս։ (է պտուղ հնգկաց նման նշոյ, զոր մրկեալ և խառնել ընդ այլ նիւթս՝ կազմեն զըմպելն անուշանալ Ciocolata.)

Cacchiatélla. Տեսակ ինչ մանրիկ հացի։

Cácchio. Պուռակ որթոյ։

Cacchióne, ար. Զաղ, կամ արգն մեարամ։ (զոր որ փոխարկի յետոյ՝ ի մեզու։) առ Խաղասու։ Cacchioni. Զուք ճանձոյ՝ (արկեալք ի մեզ մեղ կամ ձիան, որք փոխին յետոյ յորդանան։) aver i cacchioni. ան տան։ ունել յոյզս խորհրդոց, կամ զարամուեցի յանձին։

Cacchionóso, sa. Որդնալից։ որդնեալ։

Cáccia. Որս (երկոց։) որսանք։ որսորդութիւն։ ամբեալ։ ավ։ որս։ որսացեալ կենդանին։ որսորդք և որսական շունք։ Տեղի որսոյ։ ավ ճեղի։ փախուստ։ գալս։ նպատակ խաղոց։ Նիզակ ելեղի։ correre, կամ andare in caccia; prendere, կամ pigliar caccia. ՝ի փախուստ դառնալ (նաւուն։) փախչիլ՝ ի հետամուտ։ գալս։ dar caccia, կամ dar la caccia; mettere in caccia. փախուցանել (զթշնամիս, կամ զնաւս թշնամեաց։) գալեր։ andar a caccia di checchessia. հետամուտ լինել իմիք։ ՝ի խոյդ և՝ ի խնդիր անկանիլ։ ոչ ելին արքիս փնտրել։ non volerne più caccia. ոչ ևս կամիլ ինչ։ թողուլ՝ ի ձեռաց։ in caccia, e in furia, մ. շտապ ասպարաս։ ՝ի ձեռաց։ caccia. նպատակ դիպակոխութիւն։

Cacciadiávoli, ար. Տես Scongiuratore.

Cacciaffánni, ածական։ Տրամանհալած։ փարատիչ հոգոց, կամ վշտաց։

Cacciagióne, իգ. Որս։ ավ։ ամբեալ։ հալածումն։ վանումն։

Cacciaméntо. Սրտաքսումն։ վտարումն։ ազգարումն։

Cacciamósche, ար. Ճանճվան։ սինեղեր։

Cac-

Digitized by Google

* Cacciamfóri, խ. Տեսակ մի երգեցողության։
* Cacciánte, հ. Հալածիչ։ վանիչ։
* Cacciapássere, ա. Խրտուիլակ ճնճղկանց։ փոր. փաղատ։
Cacciáre, ե. Եղանել, կամ երթալ յոգս. որսալ։ ավանիլիք։ ավլանել։ ն. Հալածել։ ամրել։ վանել։ փախուցանել։ գոլոլանել։ 'ի բաց մերժել։ վանել։ վարել։ ապառաջս։ արտաքսել։ գոլանել։ սիրել։ փարատել։ զհոգս։ (զհիւանդութիւն)։ գէմ եղիլ։ մեկել։ նիզ ելրել։ մեկել (զսուրն 'ի սիրտս)։ ասել։ dentro. վարել 'ի ներքս։ իջերի գոլանել։ ասելաբանել։ giù. ընկենուլ 'ի վայր։ ալաղ սիրել։ da cavallo. ընկենուլ երիվարէ։ la fame. բժշկել զքաղց։ l'asinello. խոնանել զէշն։ Գրգռել։ հրաւիրել։ գրել։ գոլանել։ գոլանել։ գոլան

նեալ զայդ։ պանա գիրանէ գաս ընդի եմիրեն։ far cadere, արկանել. ընկենուլ։ գրգիմա։ cadere sotto gli occhi. անկանել ի ակամբ։

* Caféto. գոյ. Կրսեր եղբայր։ փիւլիֆգարպաշ։ անկատորդի ինքնակամ զինուորելոյ 'ի դուռն իշխանին սուլթանիկ զարիհեան պատմի։

Cadévole, հ։ Դիւրակործան. գիւրագայթ. անցաւոր։ փիւլիւ։ քանի։ խարխուլ (տուն։)

Cadì, ար. Դատաւոր տարեկաց։ Ասաբի ինչ գիւրագին։

Cadimentáccio. Անկումն չար. կործանումն ահագին, կամ վտանգաւոր։

Cadiménto. Անկումն. կործանումն։ փիւլիւլ գայթակղուլ. վրիպակ ինչ։ ուեր։ մոռացք (առատեղաց։) dell' animo. սրտաբեկութիւն. պակուսանալն։

* Caditóje, իգ, յոգ. Ծակք ինչ, զոր 'ի հնումն ինեին 'ի կոտորս գմբեթից աշտարակաց, եւն, զոր որս հոգեին քարինա 'ի վր թշնամեաց պաշարողաց։

* Caditójo, իգ. Տես Cadevole.

Cádmia. Ի մեղ, կամ ունչ հրահալելեաց՝ գոյացեալ և մածեալ զոսմանք հալոցաց հրահալելեաց։ Կայ և այլ տեսակ [illegible] քարամանան 'ի հանքս սղնեոյ, որ կոչի և Cadmía naturale.

Caducéo. Ոմապատ վիրգ վահագնի։

* Caducità. Դիւրաթոհանի. տկարութի։ պայքիւբ։ Անկայուն։ (բան օրէնսգիրացոյ է անվաւերութի կամակաց, եւն, առ 'ի չդրեալ կատարման հանգամանաց ինչ պայմանեալոց, եւն։).

Cadúco, ca. caducíssimo. Դիւրագայթ. վաղանցիկ. անցաւոր։ տկար։ փուլչիւն։ զարքի։ քանի։ գոյանալ և գիւրաբեկանալ (մարդիկ։) mal caduco. տես Epilessia.

Cadúta. Անկումն. սահումն։ փիւլիւլ։ եղ. ինչ։ կործանումն։ թշնամանուն։ արդիւնք։ հարուր։ պէս։ մեղք։ յանցանք։ ինանակ։

Caduta de' pelli delle palpebre. Ցոհթափումն արտասուաց։ (է սխալ ինչ։) la ricaduta è peggio della caduta. դարձ հիւանդութե վատանգաւորագոյն է քան զառուն իսկ հիւանդութեն։

Cadutélla, նոգ. Անկումն. թեթեւ, կամ անվնաս։

Cadúto, ta. ածական. Անկեալ. սահեալ։ փիւլիւլ։ քանգեալ։ եղեալ։ վատասիրտ։ խրեալ։

* Cadúto, գոյ. Յաղորդութի։

* Caéndo. Խնդելով։ 'ի խնդիր։

* Cáffa. Տես Caffo.

Caffáre, հ։ Առնել կոնաց. կամ անզգոյդ։ թեր։ եղիր։

Caffè, ար. Խոհեմ։ գեղի։ կրպակ. ըմպելոյ զնասի վերնիսկեն։

* Caffetta. ար. Որ սիրեն. կամ յանախ ըմպել զնասի։

Caffettáno. Ոգեսա ինչ տարեկաց։ գանիան։

Caffettiéra. Անոթ եւ ինչ զնասի։ գանի եղեալ։

* Caffettiére. ար. Խոհեմ. խոհեմաւանաց։ գանիեր։

Cáffo. Կոնաց. անզգոյդ։ թեր։ esser il caffo. լի նեալ անզգոյդ։ անօրինակ. անհամեմատ։ ginocar a pari, o caffo. խաղալ դար և կոնաց։ թեր գ ելիր օյնամ։

* Cáffura. Տես Canfora.

Cággere, եւն, Տես Cadere. Տես և Inchinare, Abbassare.

Caggiotório, ia. Տես Caduco.

Cagionaménto. Պատճառ. սիրդն. արտադրումն։

Cagionánte, հ։ Արարող. գործող։

Cagionáre, ն. Լինել պատճառ. յանձնել կամ 'ի գոյ ածել. բերել. ծնանիլ. առնել։ սեղեպ օյամ։ հասել։ մոկանա։ ինքիրիա եմիր։ * Cagionársi, յ. Ինքնի յանձ գալ։

Cagionáto, ta. Յառաջ եկեալ, եւն։

Cagionatóre, ար. Cagionatríce, իգ. Արարող. պատճառ։ սեղեպ։

Cagioncélla, նոգ. Պատճառ թեթեւ. առիթ փոքր։

Cagióne, իգ. Պատճառ։ սեղեպ։ ասլ։ առիթ, գիրգն։ սեղեպելիթ։ իսարիթ։ վնաս. յանցանք։ սուլ։ պատճառանք. չարամեղ. պատարագակ։ եղանիր։ մոկանա։ սիսատակրուն. անառողջուն։ սեղեպիլիթ։ por, կամ corre, կամ coglier cagione. զրպարտել։ ինքիրիա եմիր։ prender. սուիթ, կամ պատճառաւ պատնուլ։ մոկանա պուլամ։ a cagione. վրն։ յապգաս։ իլին։ եւ՝ որովհետեւ։ քանզի։ վասնզի։

Cagionévole, հ. Cagionóso, sa. Տկար։ անօրակամ պոյիկ։ վատառողջ։ դիպարար։

Cagionúzza. Տես Cagioncella.

Cagiúti, ար, յոգ. Սահիկք հատատաթեալք զկոպամամբք նաւուն։

Cagliáre, ն. Դոզաչ առ. սահի. լուծանիլ. բանիլ. որպէս։ բիրիմիթ։ բատեի, գասիի գալամամ։ մանկարեալ։ մանանուլ։

Cagliáto, ta. Տես Gagliare.

* Cáglio. Տես Gaglio.

Cágna. Սատակ շուն։ գանիի։ գեղեղի։ տես և Capperi. la cagna frettolosa fa i cattelli ciechi. տատ։ որ վաղվաղկոտ է 'ի գործս, ոչ երգեալ գործէ բարիոք։ * Cagna. Ի վ սքանչելեացս։

Cagnáccia, իգ, ածական. Սատրգ շուն մատակ։ քարամանիկ։ տես և Piallone.

Cagnáccio. Շուն անարգ, կամ ամենեմեթ. ալեաթ, պատպան։ էօքեի։ խորամանկ։ չար։ քիանդ։ գեօքիս։ fare il cagnaccio. խորամանկեալ նենգեալ։ նիւթեալ չարիս։

Cagnázzo, za. Շնական։ նման շան։ [illegible] մոգիլ։ ձառաքեմ։ ամրեին։ կապուտագեալ։ յեօտ։ գարարիլ է և ամենակ ինչ գունոյ է եւ մոտացածին գնուն-մոյ 'ի գիրս։

Cagneggiáre, ն. Դաժանանալ. գժնեանալ. կրնեալ զատամունս։ ատատանալ. կատաղիլ։ եաւանանամ։ պուլեմ օյամ։

Cagneseaménte, գ. Տիգոգ ատչաց. խոժոռ. հայեցիւք։ ակամբ. գազանաբար. գիրագին։ էյրի. եաւանալ։ ինչ։

Cagnésco, ca. Շնական։ շան։ գեօքեկեն մատատ։ գայրագին, ահրնեկեց. ատպանագին (գեմք։). գարարմուլ։ եաւալ։ guardare, stare in cagnesco. խեթիթ, գայրագին, ի ակամբ հայիլ։ էյրի պատմ։

Cagnétto, նոգ. Սկունդ. շուն փոքրիկ։ գեօքեմիթ։ կորիւն շան։ էնիթ։ էնիմիթ։

* Cagnína, նոգ. } Սատակ շուն փոքր։
Cagnolétta. Cagnolína. } մատակ կորիւն։ գանիթ։ գանիթ։

* Cagnolétto, Cagnolinétto. Սկունդ. շուն փոքրիկ։ կորիւն փոքրիկ։ գեօքեմիթ։ էնիմիթ։

Cagnolíno. Cagnólo. Տես Cagnuolino. Cagnuolo.

Cagnótto. Անձնապահ ուրուք։ Թիկնապահ։ պարապան։ եարամարան սարեալ։ գեղան։ գեղեմիթ։ di Corte կամ di Re. սիրելի գաչա թագաւորին։ հանոյ կամ պաշտանեալ ազգային։

Cagnúccio. Cagnúcciolo. Տես Cagnuolo, Cagnuolino.

* Ca-

Digitized by Google

* Cagnuóla, իգ. Տես Cagnina, և Canicola.
Cagnuolétto, նամ. Շուն փոքրիկ։ կորիւն շան։
Cagnuolíno. Cagnolíno. Cagnuólo. Ա կուռնգ փոքրշան. փոքրիկ։ տէօրէնիկ։ cagnuolini. կորիւնք շան։
* Cahch. գլ. ծիծաղեցան։ ah cahch, ah cahch. քահ քահ։
Caícco. Կուբ. մակոյկ։ սանդալ։ գայլտ։
Cáimáne. Տիսեռն ինչ հնդկաց. տեսակ ինչ կոկորդիլոսի։ հինոփ ինիսակ, նեկենդ։
Caína. Ա տացածին կայան ինչ գժոխոց, ուր տանջին մատնիչք։
* Caino. Տես Turchina.
Cála. Գոգ ծովու։ խորշ։ էէօրքինգ։ գինի գոնլրը։ dar la cala. աբեալ ծովասոյզ առնել. (և պատիճ ինչ նաւատանաց։)
* Calabrino. Ա զգ ինչ կալամաւորակապից։
Calabróne, ար. Իշամեղու. (է ազգ ինչ մեղուի մեծ ի գլխիմակն։) եղնի առուր։ պիծակագոյն, (տեսակ ինչ գոնեոյ կերպասուց։) il calabron d' amore. բորոց սիրոյ։ mettere un calabrone in un orecchio altrui. կասկած մեծ արկանել յոք։ avere, կամ parere un calabrone in un fiasco. քրմիմիկ։ շշնիլ։ conoscere il calabron nel fiasco. բանալ զայլ։ ճանաչել քամ։
Calafáo, Calafáto. Կպրաձիւթոց. կպրածեան։ գուլաֆաթ։ * maglio di calafáto. գործի ինչ կպրաձիւթելոյ։
Calafatáre, Calefatáre, ն. Կպրաձիւթել. կպրոյ ծեփել։ գուլաֆաթ եղիլ։ խնուլ զնակախ։
* Calamája. Կաղամար ձուկն։ տիէա։ գիւրեիկոյ գրիչ։
Calamájo. Կաղամար։ գիլիֆ. հոգիա։ կաղամար ձուկն։ տիէա։ a penna, e calamajo, գ. Ճշգագոյնս (բառնել զկաշիս։)
Calamandréa. Calamandrína. Խաղ ինչ։ ինկիզրին։ գեարիեանիրդ։
Calámbúceo, կամ Falambo. Փայտ ինչ հոգաստեան։
Calameggiáre, ն. Հարկանել զարինգ. զինքնիշ գարդ։ գաւրիմ։ գաւալ լաչտ։ կալ անգարդ, ապարանգիրդ։
Calaméuto. Դաղալ։ Խաղան նանէոյ։ եղ. իլուսն։ նեղլ։
Calamináre, ած. } Քար ինչ գայացեալ 'ի մեսաղ. կոյն և Giallamina.
* Calamináría pietra. }
* Calamínta, Calaméuto. Կատաբաստ։ կոյն և Nepitélla։ էնոի օթաս։
Calamístro, ե էաս լաչ. Երկաթ գանդրելոյ գնեղաս։ սալ դիլ. էնիլ։
Calamíta, իգ. Ա ատենս։ մրգաւորաց բաւալ։ հրապոյրք. յանիսուցիչ։ սլաք կողմնացուցին։ արգեսաս նաւարկաց։
Calamitá. - táde, - táte, իգ. Թշուառաւորեալ. ապիտ. վիշտ. չարիք։ դանլ։ գիսիպլիք։
Calamitáre, ն. Շինել զնրկամ, կամ օծանել մագնիսաս։
Calamitáto, ta. Օծեալ մագնիսաս։
Calamitóso, sa. Թշուառ։ ապրամ. գժբաղդ։ գիսիպլիք։ զանալլ։
* Calamítra. Տես Calamíta.
Cálamo. Բոյս ինչ եղեգնանման։ եղեգն։ գանգ։ ծնկանիկ եղեգան։ պղտամ։ գրիչ գանգ։ ապաղակ։ ջաւաքիւն։ ջանիքս։ calamo aromatico, կամ odorato. տես Acoro. Cálamo scritório. գրիչ։ (զ անգանղիոց է գրչանման խոտոյ ինչ ուղղեալ։)
Calanca, իգ. է բառ նաւորդաց։ Տես Cala.
Calancà, ար. Կերպաս ինչ հնդկաց նկարէն։ կանէիքիք։
Calándra. Calandrino. } Գուռուն ինչ քաղցրաձայն։
Calándro. } far calandrino qualcheduno. խաղ առնել զոք։ հեգնել։ հնարացուցանել ինչ ուսոք։ far il calandrino. ձեռանալ յանդիսաս։ * tu se' un calandrino. միամիտ ես։
Caláppio. Ոտգայթ։ թակարդ։ գաղալ։ entrare կամ dare nel calappio. ընկանել, կամ անկանել յոտգայթ։
Caláre, ն. Իջուցանել։ ամիսանել (զառագնաս։) էնգիրիք։ la fronte. կորագլուխ լինել։ անկիարել։ խոնարհել զանձ։ una perpendicola. է էաս եղէ։ գալաք։ իջուցանել զառագնաց։
Calare, է. Իջանել։ էնիք։ նոսալիլ (լուանոյ.) խոնարհիլ, կամ տարաժամիլ (աւուր.) պակասիլ (գնոյն.) վաճառիլ դիւրագնի։ calarsi, գ. Իջանել։ բերել առ քեզ։ գիսել։ ամնձանոք, կամ խնդագին։ calarsi a una cosa. գալ առ քեզ. յօժարիլ. զիջանիլ. հանգիլ։ դնել 'ի մոի առնել ինչ։ calare a fondo. գլանալ։ calarla a uno. խաղ առնել զոք։ * Calare. հնդանդիլ հոգմոյն։
* Calascione, ար. Տես Colascione.
* Calastrélli, ար. յոգ. Փայտք ինչ սայլակաց թիրն գանոթիկ։
Caláta. Իջք. իջուսն։ էնիլ։ իջուցուսն։ զիջուսն։ (գնոյ.) տեսակ ինչ կաքաւելոյ։
Caláto, ta. Իջեալ։ էնիլ։ colla fronte calata. խոնարհեալ գլխաք։ կոր 'ի գլուխ։
* Calbádio. Կանաչադեղին։ գեղին հարեալ 'ի կանաչ։
Cálca, Խուռն. ամբոխ։ հաւք։ գայլայլք։ մրուսն յարձակումն։ ուժգնութիւն։ խաւ։ ոգիլիք։ թիկ վերէն։ romper la calca. քանալ անցս 'ի խաւ։ far calca. խանիլ։ մղել։ անգել։ հեղեալ։ ոգիլիք։ թիկ վերէն։ էնիլ։ էնիլ։ էնիլ։ ուրեալ։ far calca ad alcuno di checchessia. ժանլ։ թիսխանանել։ ուժգնեալ։ էնիլ։ էանիլ։ esser di calca. լինել հանգամանաւ։
Calcàgnare, ն. 'ի փախուստս գառնալ։ փախչիլ։ գայլտ։
Calcagnétto. Փոքրիկ հրուանդ։
Calcagníno. Կրունկն գոշեայ, հոգեմատիկ։ քաղաք էօրլիսի։
Calcágno, ար. calcágni, յոգ. ար. calcágna, յոգ. իգ. Կրունկն։ էօրլի։ զրգանանակ մարդոյ։ sedere sulle calcagne. նստել 'ի կրունկն։ կամ 'ի վերայ կրունկաց։ levare contro alcuno il calcagno. ընդդիմանալ։ անհնազանդիլ։ կիցս ապստամբել։ փոյթ գոյտ։ ընդդիմել։ voltar le calcagna; կամ mostrare il calcagno. 'ի փախուստս գառնալ։ թիկունս դարձուցանել։ գայլտ։ արգա կեսրիրիք։ dare altrui delle calcagna. մատիկ 'ի կուլ առնել։ գիսիրիք։ գիսրիրիք։ ոտնոցալտ։ pagar di calcagna. վճարել զպարտս փախուստաւն։ փախչիլ առանց վճարելոյ զպարտս։ գոյանալ։ էօրլիսի։ գիսրիրիք։ essere dalle buone calcagna. լինել երկչոտ և գիւրագարտարտս 'ի փախուստս։ tenero di calcagna. գիւրաանգ 'ի սեր։
* Calcagnuólo. Շնաստանի։ (ազգ ինչ կարճ գիրք քանգնակագարծաց։)
Calcaméuto. Կոխան։ կոխուսն։
Calcára. Հնոց ինչ ապակեագործաց։
Calcáre, ն. Կոխել։ կոխան առնել։ պատգ. ոտնատ։ գառնալ։ գարձ առնել։ գեղնել։ նեղել։ ճնշել։ ճնշել։ ոտգատ։ տեսս և far Calca. Ոտնաճել։ հարատաստարել։ ճնան առնել։ գայլ. գաւլ։ էնիլ։

cavallo, կամ dar la briglia al cavallo. Թողուցանել երիվարին. Թողուլ արձակերաան: ruzzare, կամ scherzar in briglia. Յանիրաւի արածել ը վիճակ անձին. կամ գործել ինչ հիգիմ: tener la briglia corta. քարշել զերաանակն. փիլնի վիմի: tener alcuno in briglia. սանձել զոք. յանին կացուցանել. նշանել զոք երեք:

* Brigliadóro. * Brigliadoráto, աշ. Ոսկեսանձ:

Brigliájo. Սանձագործ. սանձավաճառ: ինմի:

Briglietta, նմա. Սանձ փոքր:

Brigliône, ա. յանին. Սանձ մեծ. երաան մեծ:

Brigliózzo. Տես Cavezzone.

Brigóso, sa. Կռանաեր. կռանարար: գալանը:

Brillaménto. Փայլեցն. շողշողումն:

* Brillantáre, ն. Տալել, կամ բազմանկիւնի առնել զագաանոգի:

* Brillantáto. Հաշեալ բազմանկիւնի:

Brillánte, հ. Շողշողաւն. ազազաքաւն. փայլուն: փառաւոր: * cavallo brillante. երիվար ազիայի:

Brillantúra, za. նոմ. Փոքր մի փայլուն:

Brilláre, ն. Շողշողել. փայլատել. փայլել: խառնել փառք. փառաւոր: հեղեղմամբ: կայտառել (առ ինքգուն.) ցնծալ: զարգանալ ուրախ: արտաքս ցայտել (ոգեվից գինւոյն 'ի բաժակէն:) * brillare con l'oli. կալ անբարի յոգն. (ասի զաղելէն, որ կայ նեղրանկիւն 'ի վր թեւոցն 'ի գիտել զարն:) brillar l'orzo. ն. մաքրել զարին, ևն, 'ի թեփից. կամ 'ի պարուսակաց:

Brilláco, ta. Մաքրել. հանեալ 'ի պարուսակաց:

Brillatójo. Պարուսակահան. (գործիք հանելոյ զպարուսակս որիզոյ, կորեկի, ևն:)

Brillo, la. Զանարիացեալ 'ի գինւոյ. կիսարբ: դեռեւի. դեռեի աչեր:

Brína, Brináta. Եղեամն. գեղաղը:

Brináto, sa. Աղեղեալ. աղեխառն. գորշ. գեղ: սպիտակաւուտ. սպիտակախառն սեաւ:

* Brincóli, ա. յոգ. Խաղանիցք. (նշանակ ինչ, զոր խաղացօղք 'ի կիր առնուն փոխանակ գրամոց:)

Brindisévole, հ. Յարմար 'ի մատառուանել:

Brindisi, ա. Մատառուանումն վր կենաց ուրուք. արքունի քաջակաց 'ի կենդանուն ուրուք: far brindisi. ընտրել զքաջակն 'ի կենդանուն ուրուք. մատառուանել զքաջակն վր կենաց ուրուք: դնիլ գինի. խրդի:

Brinóso, sa. Եղեմնալից. եղեմնաբեր:

Brio, կայտառութիւն. կայտառ, կամ շնորհաշուք կերպարանք. աշխոյժ. ղուարթութիւն: քնարանք. ինդիր. աւրէ խաղաղիր. փիլոսոփիր. ազնիւութիւն, կամ շնորհ. վայելչութիւն:

Briónia. Եր խոտ ինչ, որ կոչի և Vite bianca, Zucca salvatica: քաղիր. քաղիր:

Brióso, sa. Կայտառ. բարեմիտ. ղուարթագին. աշխոյժ. շնորհաշուք. բարեսարկել. երեսաղարժ. սիմափ: ընտրելի. գեղեցիկ. գեղեցիկ:

* Brischáménto. Թաղումն. սարսուռ. դող:

Brívido. Ցուրտ հատաւ. սաստիկ ցրտութիւն. գալ. սարսուռ:

* Brivilegiáre, Brivilegiáto, Brivilegio. Տես Privilegiare, ևն:

Brizzoláto, ta. Սպիտակիանաւ. սպիտակիցեալ. (ի որ ունի մանր մանր սպիտակ. սպիտակ և սեաւ.) սպիտակաւոր. կրկնեղանգ: գեղեցիկ. գալան:

* Brizzolatúra. Պիտակութիւն. սպիտակոտութիւն. (ասի զամանաւորեալ խառնուածի երկուց երանգաց:)

* Bróbbio, Bróbbio. Տես Obbrobrio.

Brócca. Սափոր. կուժ: ինչ: եղեգն թշամեալ. (ի' գաւազան ինչ, որոյ ծայր ի բազմանիցք 'ի կիրթեալ հանաւ թուզս:) andar alla brocca. նաստիլ. կամ հարգիլ 'ի վր ծառոյ. (ասի զանձրանկիս թռչնոց:)

Broccáre, ն. Մարանիլ. մարակ 'ի կուշտ առնել:

Broccáta. Հարուածն. զարկեալ. թաղիսուն. ա. տանջանք. փորձն:

* Broccatélle. Տեսակ ինչ գեղեցիկ և մանուշակագոյն, կամ կարմիր գնոյ: * տես և Broccatino.

Broccatíno, նմա. Broccato ինչ:

Broccáto, գոյ. Պատանէ (յորինեալ 'ի ցցից.) պատ. նրշատակ: նաստկաւոր. (է կերպաս ինչ մեսաք. սեաց զարդ ոսկեալ. անկանոնդոյ ծաղկամբք և զարդուք:) կերպաս ոսկեհատեալ. կամ արծաթեահատեալ. դիպակ. ոսկեհատեալ: գեղ. վերոյ: հանդերձ դիպակեայ, կամ զառնուաւորեալ:

Broccáto, ta. Դանդաղաւոր. մեսաքարհատեալ (կերպաս:) ata brocata. դիպակ բազմագոյն:

* Brocchétto, նմա. Ընձիւղ. փոքր. մարդ ցաղաղ:

Brocchiére, ա. Brocchiéro. Վանդակ փոքր:

Brocciáre, ն. Մարանիլ:

Brócco. Կարան ատաց. կաղան, կամ շեղաց ծայրատաց: սիրի պատաք: ընձիւղ անկոց. քաղաղ: Փիլիս. ոլորք, կամ գանգուրք մեսաքաց: անկոնաց ծոյ ոգի կերպասուց: նաստակ: նիւան. dar nel, կամ in brocco. հարկանել զ նպատակն: dar in brocco, կամ cor il brocco. գուշակել զառն իսկ պատահման: di brocco, մ. վայրագակի:

Bróccolo. Եր տեսակ մի կաղամբի:

Broccolóso, sa. Broccóso, sa. Broccúto, ta. Բաղմաղաղ (մեսաքաց:) լի ոլորուք:

Bróda. Ապրանք: էն ասոյս. սոյ: Ջուր սկաբխառն. կամ ոսկեխառն: broda, e ceci. ոմանք. անձրև. կարկուտ: rovesciar la broda addosso alcuno. ոմանի. զայրալ. արկանել զանցանս ուրուք առ 'ի պատժել զնա:

* Bróde, իգ. յոգ. Ածու. երկայն. ազնիւապատ. զոր յորինեն 'ի երկայնուն ոմանց պարանցին. կամ 'ի 'ի վր զատ 'ի վայրի ոլորս. ատ. 'ի ձգանել. զատաւել. ջերմանել արեգական 'ի ձմեռայնի: տես և 'ի Bagno բառն' Bagni stracchi, e usati.

Brodájo, Brodajuólo. Ապրանակասէր:

* Brodettáto, ta. Եփել, հանեալ մեր արգանակաս:

Brodétto. Զանանան. (է թան կազմեալ 'ի ձոնոյ հարեալ արգանակաս. կամ ջրով:) հանեալ լոյծ: թերեալ: խառնուրդ: andare a brodetto. կոր. ծանել. ձախողել: andare in brodetto, կամ in broda. հեշտանալ յոյժ:

Bródo. Ապրանակ: էն ասոյս. սոյ:

Brodolóso, sa. Աղտեղեալ արգանակաս. ազտեղի:

Brodóne, ա. Զարդ ինչ թանանաց:

* Brodosíssimo, ma, գեր. Թանանաւոր արգանակաս. ազտեղի յոյժ:

* Brodóso, sa. Բազմարգանակ. լի արգանակաց. արգանակաւոր:

Brogliéto. Ուռուցք ինչ սեաւ և խառակեալ, որ հանանէ յաւարան սնանեմբերի:

Brogliáre, ն. Վարեալ. խառնել. յարուցանել. զնառնուլ: տես և far Broglio.

Bróglio. Խառնուածք. ազտուկ: վանկի: տես և Bucheramento. Far bróglio. կամ bucheramento. գաղտ. հեռանաւ լինել. կամ թեկն. ածել. ազատ. գալ:

Bróllo. Տես Brullo.

Bróio. Պատ. սարաեղ: տես և Broglio.

Digitized by Google

* Brónca. Ապտ ինչ տանձի։
* Brónchi, ար. յոգ. Օդընկալք. (ըստ անգամանաց նաց՝ են խողովակք ինչ խաչափողին՝ ընկալուչք օդոյ։)
* Bronchiále, հ. Պատչաճեալ առ օդընկալս։
Bróncio. Խոժոռուն դիմաց. կնճռոտ. զայրոյթ. տխրութիւն։ Լեհրի. գաղանիլեր։ pigliar il broncio. խոժոռիլ. զայրանալ. զչարիլ։ portar, կամ tener broncio. Լինել 'ի ցասման, կամ ցասմամբ. խոժոռիլ. ցուցանել զտխրութիւն։
Brónco. Բուն. կոճղ։ ֆէրիկ։
Bronconáccio, ել. Կոճղ. Կոճղ անհեթեթ, անկիրթ. պարան։
Bronconé, ար. Կոճղանման. բուն ատուռաար. կոճղ հատատաբուն։ ձողաբարձ, կամ խեչակ որթոյ։
* Broncotomía. Խողակահատուն. հագագահատուն. (է հատումն խուչակին, կամ հագագին։)
Brongíno. է բառ նաւորդաց. տես Rastrello.
Brontólare, ն. Տես Borbottare.
Bronzíno, na. Պղնձագոյն, արևակիզ (գէմք։)
Brónzo. Ի զլինեմ խառնել ընտանի, կամ ընտանի այլ հրահանգելիս։ բռնաշ։
* Brózzo. Կաշուած. գեռին։
* Bru, ար. Կեղև բջջոյի. յորմէ գործեն պարանս։
Brucáre, ն. Տերևաթափ, տերևաթափ առնել։ 'ի բաց բառնալ։ 'ի բաց գնալ։ * կեղևել։
Brucáto, ta. Տերևաթափ. տերևաթաղ։
Bruciáre. Տես Abbruciare.
Bruciáta. Խորոված չագանակի. չագանակ խորոված։ է կերպանք։
Bruciatájo. Չագանակախորով. վաճառող խորոված չագանակաց։
* Bruciáto, ta. Կիզեալ։ չագանակագոյն (ձի։)
Brúcio. Որդն ինչ արմատակեր։
Brucioláto, ta. Որդնակեր. որդնահար։ հարեալ 'ի սէր։
Brúciolo. Տաշեղ փայտի (հատեալ քերոցաւ, ցոր ուէնաբիւ։) բեռալ։ տես և Brucio.
Brucióre, ար. Տես Cociore.
Brúco. Թարթուր։ բեբեր։ նշանակ խորհրդատարից, ժամագրաց, կամ այլ գրոց։ աղքատ. տարապեալ. զգեցեալ հնոտիս։
Brúgna. Տես Prugna.
* Bruíre. Կարկաչել աղեաց, կամ որովայնի։
* Bruíto. Կարկաչիւն աղեաց, կամ որովայնի։
* Brulázzo. Տես Cisposo, Lippo.
Brulicáme, Տես Bulicame.
Brulicáre, ն. Շարժել։ ե. Շարժիլ։
Brulichío. Խլրտիւն (որդանց։) Նեղբին շարժուն (արեան, աղեաց։) * Ամենայն ինչ արագանդիւ։
* Brullaménte, հ. Աղքատաբար։ Թշուառաբար։
Brullicáre, Brullicchío. Տես Brulicare, ևն։
Brúllo, la. Մարթաղերծ. մերկ։
Brulótto. Հրձիգ նաւ։
Brúma. Ձմեռնամէջ. խոր ձմեռն։ ցեց նաւուց. ուտիճ ծովային. (է որդն ինչ, որ ընչով կրծէ զնաւն։) մամուռ նաւուց։
Brumále, հ. Ձմեռնային. ձմերայնոյ։
* Brumália, Bromália. Երեսնօրեայ ուրն ինչ հռովմայեցւոց 'ի պատիւ բաքոսի։
Brumásto, Brumésto. Աղտ ինչ վայրի որթոյ։
Brunázzo, za. Brunétto, ta. Փոքր մի թուխ. հարեալ 'ի թուխն։ էսմբէն։
* Brunélla. Խոտ ինչ գաստակաբ կոկորդի և թոքոց։
Brunézza. Թխութիւն. սևութիւն։ էսմբէլիթ։ նսեմութիւն։
Brunire, ն. Որդրկել, կամ յղկել (զհրահանգելիս.) փայլեցուցանել։ ձիւն վերմէ։ տես և Correggere, Rassettare.
Bruníto, ta. Որդրկեալ. յղկեալ։ ֆերիկաւոր։
Brunitójo. Յղկիչ գործի։ մագաղա. մշօհրէ։
Brunitóre, ար. Յղկիչ. որդրկիչ. փայլեցուցիչ։ ձիւնձի։ ֆերիկաձի։
Brunitúra. Յղկումն, որդրկումն. (հրահանգելեաց, ևն։) ձիւն. ֆերիկ։
Brúno, գոյ. Թուխ. հանգերձ սգոյ։ գաբանաբ. սիակ էսպան։ Թխութիւն, Թուխ գոյն։ էսմբէլիթ. էսմբէրէնի։ essere a bruno. * portare il bruno. 'ի թուխս համակիլ. Լինել սեաղգեաց։ vestito a bruno. սեաղգեաց։
Brúno, na. ածական. Bruníssimo, ma. Թուխ։ էսմբէ։ նսեմ. սուրա։ գաբամերտ։ խաւարչային։ գաբանլբ։ սեաւ։ սիակ։ անծանոթ. անանուն։ տխուր. խռովեալ։ farsi bruno. սեաւնալ։ il regno bruno. տարտարոս։
Brunótto, ta. * Brunózzo, za. Տես Brunazzo.
* Bruólo. Պարտեզ. մարգ։ պահանջ։
Brúsca. Խոտ ինչ, զոր 'ի կիր առնուն 'ի կարաձիւթեալ զնաւս։ խոզանակ ձիոց։ (է տեսակ ինչ քէֆէի՝ որով շփեալ մաքրեն զձիս։)
Bruscaménte, հ. Խստիւ. զայրագին. տմարդութիւն։
Bruscáre. Տես Dibruscare.
Bruschétte. Տես Buschette.
Bruschétto, ta. Փոքր մի տախտ, կամ բարկ։
Bruschézza. Տարտեղ։ էրիրէթ. ֆէրէրէթիւ։ խստութիւն. ժանտութիւն. գառնութիւն. տմարդութիւն։ ֆէրիրէթ. ֆօղանիլութ։
Bruschíno. Գոյն փոքր մի թուխ։
Brúsco, գոյ. Տես Brúscolo. Ի ևս տուռնկ ինչ, որ կոչի Rusco, և Pugnitopo.
Brúsco, ca. ածական. Տախտ. բարկ. կծու։ էրէր. սարֆ. ֆէրէրէ։ խիստ. անհամբոյր. դաժան. ժանտ։ սէրբ։ Թխադգին. ցրտագին (ժամանակ։) պարարբարբ. ոսոզոտ։ հ. տես Bruscamente. Far viso brusco. Ուժգին ակնարկել. տարառնալ։
Bruscolíno. Փոքրիկ շիւղ։ վրիպակ. փոքր սխալանք։
Brúscolo. Շիւղ (փայտի, կամ յարդի։) ֆօֆ։ բիծ։ սարատ։ տես և Pugnitopo. Levarsi un bruscolo di su gli occhi. Զերծանիլ 'ի վշտաց ինչ։
* Bruscolùzzo, նուազ. Շիւղ փոքր, կամ մանր։
Brustoláre, ևն. Տես Abbrustolare. ևն։
Brutále, հ. Անասնական. գազանական. գազանաբար. վայրագ։ հայվանի. էսմոզ։
Brutalità. Գազանութիւն. վայրագութիւն։ հայվանլբ. էսմոզլբ։
Brutalménte, հ. Գազանաբար. անասնօրէն. անգութ. տմարդութիւն։
* Bruteggiáre, ե. Գազանանալ. գործ գանբանի գործել։
Brúto. Անասուն. անբան։ գազան։ հայվան։
Bruttaménte, հ. Bruttissimaménte. Գարշ. անարգաբար. չարաչար. գժպատեհս. խայտառակութիւն։
Bruttaménto. Աղտեղութիւն. տղտեղութիւն։
Bruttáre, ն. Աղտեղել. պղծել. շաղախել։ ֆ. Աղտեղանալ։
Bruttáto, ta. Աղտեղացեալ. տղտկանեալ։
Bruttería. Տես Bruttura.
Bruttézza. Տգեղութիւն։ էրէրինլբ։ գարշութիւն։ զաղրութիւն։ ֆորպաս։ գժպատեհ. անպատշաճ։ էարբանպ։ ապդշտա։ գարշ. անհամեստ։ էարբ.

Digitized by Google

նիր restar brutto. Ծանր լինել. 'ի դերև ելանել: brutto da far paura. դժոխերես. ձառադիմ:
Brútto, գոյ. Տգեղուն: * տես և Tara.
Bruttúra, իգ. Bruttóre, ար. Աղտեղուն. գարշանք.
Bruzzáglia. Խառնիճաղանձ. խառնաղանձ:
Brúzzo, Brúzzolo. Տես Grepuscolo.

BU

BU, ար. Տես Bue.
Bu bu, ար. Տես Bisbiglio.
Bua. է բառ պաղալոյ. Ախտ. հիւանդուն:
Buáccio, ածական. Եղն անհեթեթ, կամ յոռի: է կապ բառ նախատ. Գրասատամիտ. տխմար:
Buassággine. Տես Bessággine.
Bubalíno. Որթ գոմէշ. գոմէշ գիւղական:
Búbalo. Գոմէշ. բոբոլոն:
Búbbola. Ցաղաղ: հիւսիսիսա. էսապէս: կեղծիք. առասպել: ազդ ինչ անկոյ: tremar come una bubbola. գոլալ յոյժ:
Bubboláre, ն. Գողանալ նենգաւ, կամ հնարիւք: վատնել զինչս իւր: սարսռիլ:
* Bubboláto, ta. Գողացեալ գաղտ, կամ հնարիւք:
Bubbolóne, ար. Սատապատում: բաղաղկոտ. առասպելչախոս:
Bubbóne, ար. Եղունգն. խողք. պալար: խոխոր. խոյարշէտ:
* Bubbonocéle, ար. Աղտ ինչ աղէքթափուն գոյացեալ յանկմանէ աղեացամաքին:
Bubúlca. Bubulcáta. Տես Iugero.
Búca. Ծակ: փէլիկ: գերեզման: նկուղ. Հոր արմատ. fare una buca in terra. մեռանել: fare una buca. խորել յաւանդոյն. 'ի վար արկանել զաւանդ դրամոյն: dare intorno alle buche ad uno. որսալ, կամ քաղել ինչ 'ի բերանոյ ուրուք: dov' è la buca, è il granchio. առակ. անանկաս են 'ի միմեանց:
Bucacchiáre. Տես Foracchiare.
* Bucáccia, ածական. Ծակ մեծ, անհեթեթ, յոռի:
Bucáre, ն. Ծակել. ծակ գործել: փէլիտ:
Bucatíno, նաև. Թեթեւ, կամ սակաւ մխրաջուր:
Bucáto, գոյ. Լուացուն մխրաջուլ. մոխրաջուր: պոռղպա: panno di bucato. կտաւ ձիւնափայլ, մաքուր: bucato. բաղմուն կտաւոց արկեալ առ մի նուազ 'ի մոխրաջուր: risciacquare un bucato ad uno. կշտամբել զոք խստիւ: ogni cencio vuole entrare in bucato. (առակ է պանդոգն անիծանոյ.) այր յանդուգն ձեռնամուխ լինի յամ:
Bucáto, ta, ածական. Ծակել. ծակ: փէլիտել. փէլիտ:
Buccélla. է բառ լապին. Պատառ փոքր:
Búcchero. Խեցի հնդկաց. (է խեցեղէն անօթ ինչ կաղմեալ 'ի քաղցրահոտ կարմիր կաւոյ:)
Búcchio. Տես Buccia.
Búccia. Կեղև. կեղևանք. (անկոց, ծառոց, պտղոց:) գապագ: մորթ: փէրի: * il far di buccia. Ներսի ինչ յօրինեալ 'ի խարշեալ տեղւոյց և 'ի կակուղ կեղևոց ընկալոյ: esser tutti d' una buccia, e d'un sapore. լինել ամենն 'ի նմին զանգոմածոյ, կամ միասիսի: riandare, կամ riveder le bucce. զննել. քննել մանր: la buccia ha da somigliare al legno. առակ. որդն հարազատ շնորն բերէ նմանուել: búccia búccia, գ. մորթով ջաղ. 'ի վերին երեսս:
Buccicáta. Տես Boccicata.
Bucciére. Տես Beccajo.

Búccina. Զինուորական փող ինչ նախնեաց:
Buccináre, ն. Փողել. փող հարկանել. հրատարակել: * si buccina. ասի. ասեն:
* Buccinatóre, ար. Փողար: քսու:
* Buccinatório. էբ 'ի էբ՝ Buccinatori, ար, յոգ. Փողական: (է անուն երկուց միանաց ծնօտից:)
* Buccinéllo. Վարմ ինչ փոքրիկ:
Buccíno. Աղդ ինչ խեցեմորթիկ:
Búccio. Տես Buccia.
Bucciolína, նաև. Նուրբ կեղև. նուրբ մորթ:
Búcciolo. Տես Bocciolo.
Buccióso, sa. Սատանարակեղև. կեղևապատ:
Bucciuólo. Ծնկամէջ. (մասն եղեգան՝ որ է 'ի մէջ երկուց ծնկաց:) պոչամ: պարանոց ապակի անօթոց:
Buccólica. Տունարածական, կամ հովուական. (է ազգ ինչ հովուական բանաստեղծութեան, և գիրք այնպիսի բանաստեղծուն:) * Buccólica, կամ Boccólica. է բառ ծածկաբանական. կիրակուր:
Buccólico, ca. Տունարածական. հովուական. հովուական:
Bucéllo. Տես Buciacchio.
Bucentório, Bucentóro. Նաւ ինչ հոյակապ և ոսկեզօծ, յորում բազմեր վենետիկեան հերցոգ. պտտուին յաւուր համբարձման ամի:
Bucheráme, ար. Աղդ ինչ բեհեզոյ:
Bucheraménto. Իշխանասիրուն. գահասիրուն:
Bucheráre, ն. Ծակել: փէլիտ: 'ի ծածուկ թեկնածել աւադուն:
Bucheráto, ta. Ծակեալ. ծակ: փէլիտ:
Bucheráttola, նաև. Ծակոյկ. խոռոչակ:
Bucherattolo, Bucheréllo. Ծակ փոքր. ծակոյկ:
Buciácchio, նաև. Որթ արու. զոմարակ:
Bucieáre. է բառ գեղջկաց. Շարժել:
Bucinaménto. Շշնջիւն գաղանի: aver bucinamento negli orecchi. գրնդել, կամ թնդել ականջաց:
Bucináre, ն. և ն. Շշնջել գաղտ. հծծել զիրաց ինչ: si bucina qualche cosa del tale. Համբաւ ինչ ջար զսի զուսքեք:
* Bucinatóre, ար. Քսու:
Búcine, իգ. Աղդ ինչ ուռկանի, և վարմի:
Bucinétto, նաև զանն Bucine ին:
Búco. Ծակ. խոռոչ: փէլիտ: խորշ. տեղի թաքստեան: ծակ կոնձակին: cercare ogni buco. որոնել ամ ուրեք: fare un buco nell' acqua. զրաքան վատատակիլ:
* Bucoláre, ար. Ի ծակ ինչ 'ի լիքատակողման հնոցին, յորում արկանեն զծայր խողովակի փքոցն:
Bucolíno, նաև. Ծակոյկ. փոքրիկ ծակ:
Budelláme, ար. Փորոսիք. աղիք: պաղբոսաքար:
Budellíno, նաև. Նուրբ աղիք:
Budéllo. էդ, ար. budélla, կամ budélle, յոգ, իգ. Աղի. աղիք: պաղբոսք: dare in budella. առակ. 'ի դերև ելանել: mi cascarono le budella. լուծան ձեռք իմ. բեկաւ սիրտ իմ:
Budriére, ար. Գօտի, կամ կապարան սրոյ: գէլեզ պաղբ:
Búe, ար. Եղն: ուղղ. Եզ. էզ. անմիտ. տխմար. բեթամիտ: ogni bue non sa di lettera. առակ. ոչ զամ ինչ գիտեն ամենն: cuocer bue. առակ. ջիմանալ զոր ասէն ոք: mettere il carro innanzi a'buoi. գործել յաւաղ զայն ինչ, զոր պարտ էր առնել յետոյ:
Búe salvático, կամ Bissónte. Ցուլ վայրի. եզն վայրի:

Buéssa. կով: կին տգէա. բեթամիտ:
Búfalo. Տես Bufolo.
Buféra. Մրրիկ անձրևախառն. բուք. մրրիկ:
Búffa. Սնոտիք. աղճատանք. բաջաղանք. խաղ: ՀԵՒԱՓ: երեսանոց. երեսապանակ. (է մասն ապաքաւարանին՝ որ ծածկէ զերեսս:) tirar giù la buffa. 'ի բաց մերկանալ զանեթ: * Búffa. խորոր սակէզծարարից. (է դասակ ինչ՝ զոր արկանեն 'ի գլուխ իբրեանց սակէզծարարքն հրով. առ 'ի պահպանուել 'ի վնասակար գոլորշեաց անգկին:)
Buffáre, ն. Բաջաղել. շաղխապիսել. զծաղու դալ: մասալ օգնասակ. լաՓէնիէ: փուքս արձակել:
Buffétto, գոյ. Պոնգ: ՓՒՈՒԷ: buffetto sul naso. պոնգ ունեցայ: դարան. սպասուհան, կամ պահարան: գոլաղ:
Buffétto, ածական. Դեռմանկ. (հայց) 'ի նաՀեց: * buffetti d' acqua. ազգ ինչ շատրուանի:
Búffo. Հողմն յանկարծաշունչ. ընդհատ և դիւրանցիկ փչիւն:
Buffonáre, ն. Տես Buffoneggiare.
Buffoncéllo, նոմ. կատակախօս. ծաղրածու: տես և Scimunito.
Buffoncíno. Նոյն է: անօթ ինչ ապակի, որ կոչի և Buffone.
Buffóne, ա. Միմոս. կատակախօս. խեղկատակ. ծաղրածու: մասկարա. գաՀէր. մոգալէնի: զոՀարձախօս: far dosso di buffone. խաղ հանարել զարիսն: համբերել դանից, կամ նախատանաց: Buffóne. Ապակի զուարար. (է ապակի անօթ ինչ բոլորշի. լայնափոր, և կարճ պարանոցաւ. 'ի պէտս զուվացուցանելոյ զգինի, կամ զայլ հեղուկս:)
Buffoneggiáre, ն. Խեղկատակել. կատակաբանել. ծաղրանել. ծաղրու դալ. լինել ծաղրածու. գաՀէրլիէ էնմէ:
Buffoneria. Խեղկատակութիւն. ծաղրածութիւն. ծաղրաբանութիւն. միմոսութիւն: գաՀէրլիէ: կատակ միմոսաց: սնոտիք. աղճատանք:
Buffonescaménte, գ. Ոգ զխեղկատակ. զօրէն ծաղրածուաց. ծաղրածուբ:
* Buffonésco, ca. Միմոսական. ծաղրաբանական. խեղկատակուն:
* Búfola, էգ. Մատակ գոմէշ:
Bufoláccio, էնդ. Գոմէշ անարգ. կամ անՀեթեթ:
Bufoláta. Ընթացք գոմէշից յատպարիղի. (էր խաղ ինչ նախնի ֆիլոէնցացւոց:)
Búfolo. Գոմէշ. բուրղոն. ցուլ վայրի: ճամաղ. մանգաւթանձրամիտ. անմիտ: non vedere un bufolo, կամ la bufola nella neve. ոչ տեսանել 'ի միջօրէին լուսանել զակնեբև ինչ. menare altrui pel naso come un bufolo. պատրել զոք:
Bufolóne, ա. Գոմէշ յայլ թանդամ: անմիտ:
Bufonchiáre. Տես Borbottare.
Bufonchiéllo, գոյ. Տես Broncio. Pigliare il bufonchiello. ցուցանել զդայրոյթ. խոժոռիլ: * Bufonchiéllo, la, ածական. Քրթմնջող:
Bufonchíno. Տես Bofonchino.
Bugia, գոյ. Սուտ. ստութիւն: Էլան. Էլան աչօք: մեղբաւոր ալտանակ. ('ի պէտս ընթերցման առաջնորդաց յեկեղեցւոջ:) dire la bugia. ստել. սուտ խօսել: le bugie son zoppe. սուտ. ստուտ միշտ է զաղխաղիսն: le bugie hanno le gambe corte. ստուտ միշտ 'ի յայտ գայ. ստուտ ոչ խաղտաւ մնայ թագաւոր: la bugia corre su pel naso. սատութիւն երևի 'ի դէմսն. դէմքն և բարբաքանն սրան 'ի յայտ ածեն զստուտ:
* Bugiádro. Տես Bugiardo.

* Bugiáno, na, Տես Mal creato.
Bugiardáccio, ածական. ԱՀեղեթեթ. կարի ստախօս:
Bugiardaménte, գ. Ստուտ. խաբէութբ:
Bugiardíssimo, ma. Գեր. Կարի ստախօս:
Bugiárdo, գոյ. Ստախօս: Էպանեբ: ստուտ. կեղծ: Էպան: si giugne, կամ si conosce più presto un bugiardo, che un zoppo. անՀեարբ է ստութեբ ծածկիլ բ երկար: pero bugiardo. ստանձ խաղ կահաս. (է տեսակ ինչ ստանձի, որ երևի խակ. բայց է հաստուն:)
Bugiardóne, ա. յանձակ. Ստախօս յոյժ, կամ անՀոգնի:
Bugiarduólo, նոմ. Փոքր մի ստախօս:
Bugiáre, ն. Ծակել: պէլիբ: Ստել:
Bugiétta, նոմ. Սուտ փոքր, կամ թեթև:
Bugigátto, Bugigáttolo. Ծակոյկ. խորշ. տեղի թաքստեան:
Búgio, գոյ. Ծակ: Búgio, ia, ածական. Ծակեալ:
Bugióne, ա. ԱնՀնարին սուտ. անՀոգնի ստուտ.
Bugiúzza. Տես Bugietta.
* Bugliónе. Տ. Brodo. Կոյտ. խառնակոյտ շէջ:
Bugliuólo. Տաշտ ինչ փայտակերտ:
Buglóssa. Եզնալեզու: լիսանի աՒլվի:
Búgna, Búgnola, Búgnolo. Կողով. կամ զամբիւղ ինչ հիւսել 'ի յայրդից: տես և Cattedra. Essere, կամ entrar in bugnola, կամ nel bugnolo: 'ի բարկուբ բրդիլ.
Búgno. Փեթակ. բՀՀ:
Bugnolétta, Bugnolína, նոմ. Փոքրիկ կողով հիւսել 'ի յայրդից:
Bugnolóne, ա. յանձակ. Կողով մեծ: entrare nel bugnolone. զայրանալ:
* Bugráne, էգ. Ազգ ինչ հաստատուն կտաւոյ, զոր դերձակք արկանեն ուրեք 'ի ներքսակողմն հանդերձից յամրուբ:
Bujáccio. Մռայլ թանձրամած: խաւար խոր:
Bujétto, ta. նոմ. Աղօտ. նսեմ. ստուերամած:
Buína. Buíno, na. Տես Bovina, և ն:
Bújo, գոյ. Մռայլ. աղջամուղջ. խաւար: գաբանէբ: al bujo, գ. 'ի մէջան. 'ի խաւարի: far le cose, կամ vivere al bujo. գործել ինչ առ խորխոփ. կեալ անմոաբար: essere al bujo di checchessia. անծանօթ ինալ իմիք:
Bújo, ja. ածական. Աղջամուղջն. խաւարչտին. անլոյս: գաբանէբ: մթին. խրթին. դժուարիմաց: էբին: նսեմ. թուխ: էսմբ: farsi bujo. թխանել երկնից. նսեմանալ օդոյ: գաբարիք: հաստանել գիշերոյ. լինել գիշերոյ: գաբանէբ պասաք. ՀՀՀՀ օլաք:
* Bujore, ա. Աղջամուղջ. խաւար:
Bujóse, էգ, յոգ. Է բաս ծածկաբանական. Բանք:
Bulbettíno, նոմ. Փոքրիկ կաղաբոյս:
Bulbétto, նոմ. Փոքր կաղաբոյս:
Búlbo. Կաղաբոյս. սոխ. (են սոխանման ա՛ր մասք ինչ անկոց և ծաղկանց:) ազգն: գունատ այց: գունատ միզանոցին: (է բնական ուռոյց ինչ խոզովակի միզանոցին:)
Bulbóso, sa. Որ ունի զկաղաբոյս. որ բուսուցանէ զկաղաբոյս. որ բուսանի 'ի կաղաբուսէ. սոխային. սոխաբոյս:
Buldriána. Պոռնիկ վատանուն. բազ անարգ. բոզ:
Bulésia, Bulésio. Մասն ոտից երիվարին բ սմբակն, և բ կենդանի միսն:
Bulicáme, ա. Ջուր բղխել. աղբերանն: գայնագ:
Bulicáre. Տես Bollire.
Búlima. Խուռն. խուռն ժողովրդեան. սաՒոխ: գաբապալէբ: in bulima. 'ի խուռն:
Bulimáca, Bulináca. Խուռ ինչ բուսել 'ի դարչաս-

Digitized by Google

հոտ ինչ սոխոյ ։

Búlimo. Շնչաւոր ։ (է քաղց ինչ սաստիկ և հիւանդաւոր ։) նեղեալ ։ նեղեալեալ ։

Bulíno. Գրիչ երկաթի ։ (է պողպատեայ գրիչ փորագրողաց ։ արծաթագործաց ։) գալէմ ։

Búlla. Տես Bolla.

Bullétta. Հրանանագիր անցեալ ։ (է թուղթ հրամանի իշխանին անցանելոյ ուսանք ։ կամ տանելոյ զվաճառս ։) նշան ։ թղթեակ վիճակաւորեալ ։ (են կոտորակք թղթոց ։ յորում գրեն զանուանս առ 'ի հանել վիճակս 'ի վերայ նց ։) բևեռ մեծագրեալ ։

Bullettína, նոմ. Բևեռ փոքր ։

Bullettíno, նոմ. Հանգանաս հրամանագիր անցեալ ։ հրամանագիր անվնասութեան ։ (է թուղթ տոնեալ ումեք յիշխանէն առ 'ի ներծ մնալոյ 'ի վնասուց ։) պատան ապեղանեաց ։ (է կոտորակ կապեալ կամ ալ ինչ իրաց՝ զոր թաթախել յիւղ՝ գնեն 'ի վերայ ։)

Bulsíno. Գոժուարաշնչութիւն ։ կամ ընդարգելութիւն ձիոց ։

Buonaccórdo. Նոմապարան ինչ քանոնաւոր ։ յորում նեղ մեապեալ թելիւք ։ զոր հարկանեն քանոնքս։ կոչի և Arpicordo, Cravicembalo.

Buonaeretà. Buonarietà, են Տես Bonarietà.

Buonaguráto. Բարեբաստիկ ։ երջանիկ ։

Buonaménte, հ. Ճշմարտիւ ։ արդարև ։ ապաքէն ։

Buona vóglia, ա. Փութաբարշ ։ (ինքնակամ ։) թիւավար ։ փութիաբեր ։ ինքնակամ 'ի գործ ։

Buonavogliénza. Տես Benevolenza.

Buondáto, ածական. Բաղում յոյժ ։ յոլովագոյն ։ in buon dato. նոյն է ։

Buondì, ա. Ողջոյն առաւօտի ։ առաւօտ բարուք ։

Buonfátto. Բարեբարուք ։

Buóno, գոյ. Բարի ։ էյն ։ հոյզ ։ è buono prepararsi. լաւ է պատրաստիլ ։ buon per te, կամ per me, են. լաւ է քեզ ։ buon per te, che vieni a tempo. լաւ է քեզ, զի գաս 'ի ժամու ։ dir buono ad uno. լինել բարեբաղդ ։ ora di dice buono. ապիժ բարեբաստիկ է ։ colle buone. ներեալ ։ ազատեալ ։ մի բարկացիր ։ andare, trattare, են, colle buone. գնալ մարդասիրութիւն ։ վարել սիրով ։ քաղցրութիւն ։ esser in buona, կամ trovare uno in buona. լինել ուրախ ։ գոհանալ զոք 'ի խնդութիւն ։ 'ի զուարթութիւն ։ vi vuol del buono a far ciò. բազում ինչ ջանք են առ այս ։ far buono, գրել 'ի տոմարի զիտին ։ գրել 'ի հաշուեցեալի 'ի կարգս փոխացն ։ ընդունել ։ թղթել ։ far buono al giuoco. պարտապան կացուցանել զանձն ։ կամ խոստանալ 'ի խաղն ։ esser il buono e 'l bello d' alcuno. լինել ցանկալի ։ կամ հաճոյ յայտ ուրուք ։ nel buono dell'età, կամ sul buono dell'età, են. 'ի ծաղկափթիթ տիսն ։ 'ի կատարելութեան ։ հասակին ։ averne buono. լինել վերապոյն ։ կամ ընտրելագոյն վիճակի ։ dar il buono per la pace. զիաղաղութիւն վերագանել ։ զանազանել միայն խնդրել ։ զկնանել զմ խաղաղութեան ։ buon per Dio! ո՜ նոյ բարեգնչեան և հեգնական ։ կարի խիստ քաջ ։ հնմարտութիւն են քանիք ։ (ի՜ ասա ։) di buon in diritto, կամ di bene in diritto, հ. ինքնակամ ։ անկեղծ սրտիւ ։ e' non m' è buono. այն ոչ յարմարի ինձ ։

Buóno, na, ածական. Buoníssimo, ma. Բարի ։ լաւ ։ էյն ։ հոյ ։ բարեպաշտ ։ բարեկիր ։ լաւաբարոյ ։ առաքինի ։ արդարակատաւ (գառաւոր ։) քաջ (զինուոր ։ զօրաւոր ։) ազնիւ ։ ընտիր ։ պարզամիտ ։ միամիտ ։ հեգնոյն նշանակիւ ։ ջոր ։ անօրէն։ անոյշ (գինի ։) զօրաւոր ։ կամ ազգաւ (գեղ. թոյն ։) գաւան (թոյն ։) զօրեղ (սատանք ։) մարդասէր ։ քաջագոյ ։ զուարճալի ։ բերկրական ։ զուարթագին (գեղեր ։) անքոյթ (նաւահանգիստ ։) յաջողակ (հողմն ։) յաջող (ժամանակ ։) բարեբաստիկ ։ երջանիկ (գիպուած ։) բազում ։ մեծ (բաժակ գինւոյ ։) առատ (արօտ ։) անողորմ (հարուածն ։) յարմար ։ պիտանի ։ օգտակար ։ առաղջաբար ։ աւուղջ ։ կորովի ։ առոյգ ։ un buon bastone. գաւազան սաստիկ ։ կամ կարծր ։ մեծ ։ quella cosa non è buona a nulla. այն յոյնչէ պիտանացու ։ di buona vita. բարեկրօն ։ բարեկիր ։ di buona famiglia. ազնուազգի ։ բարեսոյնկիկ ։ աւելապէ ։ buone nuove. աւետիք ։ աւետիք բարեաց ։ buon anno. ամ բերրի ։ ամ առատաւոր ։ dimorò nell'oste per buon spazio. մնաց 'ի պանդոկին ժամս ձիգս ։ կամ շատ երկար ։ buona pezza di notte. մեծ մասն գիշերոյն ։ buona quantità di danari. արծաթի բազում ։ buon' ora, կամ buon' otta. 'ի գեպ ժամու ։ la mattina a buon' ora. վաղ քան զ առաւօտն ։ buon' ora di notte. անագան 'ի գիշերի ։ յետ բազում ժամուց գիշերոյն ։ alla buon' ora. բարեաւ ։ բարեբաստութիւն ։ յաջողակ ։ con buona grazia. հրամանաւ ձերով ։ ներելի պղաչեմ ։ նեղեալիք ազատեմ ։ էն էն ։ ձեմ թանիք ։ di buon cuore. սիրդ մեաք ։ բարեմտութիւն ։ di buon' animo. խնդամտաբար ։ զուարթագին ։ մտագիւր ։ star di buon' animo. կեալ ուրախ ։ խընդամիտ ։ stare a buona speranza. լինել բարեյոյս ։ քաջայոյս ։ alla buona fè, հ. յիրաւի ։ ապաքէն ։ արդարև ։ di buona fede. աւա Sinceramente. Di buon volere, կամ di buona voglia. կամակար ։ ցանկաբաղձ ։ render buon conto. առնանել, կամ աւարտել զհաշիւն ։ pagare a buon conto. զմանն ինչ պարտուց կանխիկ վճարել ։ a buon conto farò questo. առ ժամս ։ կամ առ ժամայն տրաբեց զայս ։ dar nel buono, կամ dar nel vivo. յաւաջ բերել զհմարիա պատճառն ։ հարկանել զնպատակն ։ գտանել զիսկն ։ buon dì, buon giorno, buona sera, buona notte. են ողջոյն ։ ողջ լեր ։ ողջոյն քեզ ։ կամ առաւօտ խաղաղութիւն ։ երեկոյ խաղաղութիւն ։ գիշեր բարութիւն ։ buona Pasqua, buon Capo d' anno, buone Feste. շնորհաւոր լիցի մեզ զատիկ ։ կամ սկիզբն տարւոյս ։ են ։ պայտնիչ գոնելոյ ։ կամ դիպարէ օրուն ։ buono da seminare. սերմանելի ։ buono da mangiare. ուտելի ։ քաղցր 'ի կերակուր ։ buon mercato, կամ a buon mercato. գիսրագին ։ ոնաչ ։ buon compagno. ընկեր զուարթամիտ ։ կամ զուարթաբարոյ ։

* Buonpresso, Bompresso. Խոտորնակ կայմն գլխոյ նաւին հակեալ 'ի վերայ նաւացուկին ։

Buóva. Ագռ ինչ ջղմայեց, ար կոչի և Bove.

* Bupresto. Խայթոցաւոր մկնայ ինչ յաղագ Cantetella ։

Buranése, դգ. Ագռ ինչ արեղոյ, և գաղբրուհամ սպիտակ խաղողոյ ։

Burattéllo. Խարբանք ալեր ։ կամ պարկ խարբալի ։ (է պարկ ինչ երկայնաձև և նեղ ։) էլէ ։ գալ պոր ։

* Burattería. Ալերանոց ։ (է տեղի մանկոյ զալիր ։)

Burattíno. Պատուճանապատանք խաղալկաց ։

* Burátto. Շար մարդ ։ կամ խարբալի ։ սին և Frullone.

Burbánza. Պատուհասիրութիւն ։ անապատութիւն ։ հպարտութիւն ։ մարդասէրութիւն ։

Burbanzáre. Սնապատիլ ։ պարծիլ ։

Digitized by Google

Burbanzésco, Burbanziére, } Մեռապարծ. հպարտ.
Burbanziéro, Burbanzóso, sa. } գոռոզ. փքացեալ. ամբարհաւաճ: խաղրաղ:
Burbanzosaménte, գ. Գոռոզաբար. ամբարտաւանաբար:
Búrbera. Ապտ ինչ անսէրգաց. (է գործի ինչ փայտակերպ գլանաձև. զորով պատել չոման ձգեն 'ի վեր զրեռինս:) պտնաւոյթ:
Búrbero, ած. խոժոռաձգեալ: խոժոռահայեաց. գաժանաձև սիրէ (այլ:) տարաստնոյ:
Búrchia. տես Andare alla burchia. Ցինչն անփա կանել զգիւտ այլոց. գողանալ զիմաստս, կամ զբանս այլոց:
Burchiellétto, նմանաբ. Փոքրիկ նաւակ:
Burchiéllo, նմանաբ. Փոքր նաւակ:
Búrchio. Նաւակ յարկածածուկ: գաղտ. մանանա:
Búre, ար. Մաշ: ասպան ալանէ:
Burélla. Բանա. բանա խաւարչաին: ձի խաղ ասպրելու:
* Buriána. Հանդեմ ինչ մրրկախառն. մրրիկ. գաղ: nuvolo di buriana. ամպ մրրկածին և անձրևաբեր:
Buriáno. Ապտ ինչ գինեայ:
Buriásso. Գանգրապատիր սուսերամարտաց:
Burícco. Ապտ ինչ զգեստուց:
Búrla. կատակ. ծաղր. խաղ. զոհարհարանութիւն: ղոփա. ղոհիկն: per burla, կամ da burla. Ը խաղ. ընդ կատակս: ղոփա էլին:
Burláre, ն. Գրի և ել. Ծաղր առնել. խաղ առնել. այպանել. անդամանել: ղնիցնիցի. մեղա երկի: շ. այլիք. վասանել զինչս իւր: խաղալ. զծաղս գալ ասել ծաղրական: ել. Ընդ խաղ առնել. Ը խաղ ասել: ղոփա երկի: Burlársi, յ. Ա. ոչինչ գրեալ. արհամարհել. ծիծաղել զիւիք: ոչ նեղինն ասյմանա: tal si burla che si confessa. առաջ. երբեմն Ը կատակաս. ասի ճշմարիտն:
Burláto, ta. Արհամարհեալ. ծանակեալ. ևն:
Burlatóre, ար. Ծաղրածու. ծաղրասէր. այպանող. ղոփաճ:
Burlescaméntе, գ. Ընդ խաղ. ընդ կատակս:
Burlésco, ca. Զուարճախօս. կատակասէր: ղոփաճ: ծաղրական. ծիծաղաշարժ: ցնդիկի:
* Burlétta. Անկատար կատակերգութիւն:
Burlévole, գ. Ծանակելի: սեռ և Burlatore.
Burliéro. Տես Burlesco.
Burlonáccio, Burlóne, ար, տարբ. Ծաղրասէր. կատակասէր. ծաղրածու.
Búro, ra, ած. Տես Bujo.
Burrásca. Մրրիկ ծովու. մրրիկ. ալեկոծութիւն: Քամահանա. փայ: վասանք. թշուառութիւն: correr burrasca. վասանիլ. անկանիլ 'ի վասանս:
* Burrascóso, sa. Մրրկայոյզ. մրրկածուփ:
Burráto. Տես Burrone.
* Burrattáre, ն. Խարբանել: ելեկի. քանել:
Búrro, Butírro. կոգի. իշ: ինչ նաղ:
Burróne, ար. Ափափայլ. ժայռ: նոտ. գայ: սեղ. պայծառ անգունգք: ալաբասն:
Burróso, sa. կոգեղից. համեմեալ կոգեով:
* Busáre, ն. Ծակել:
Busbaccáre, ն. Խարել. պատրանք. գաւել:
Busbaccheria, Busbería. Ենանգ բազմանոտ. հնարք. գաւանք: ճիկ:
Busbácco, Busbaccóne. } Հնարիմաց. խարեբայ.
Busbíno, Búsbo, ար. } գաւաճան: ճիկաղաղ:
Búsca. Խնդիր. խայզ: արայզ: andare in busca, darsi alla busca. 'ի խնդիր ելանել. 'ի խայզ և 'ի խնդիր անկանիլ. արայզ:
* Buscacchiáre, ն. Տես Buscare.

Buscalfána. Գրասան մեծ և նիհար. անարդ գրասան:
Buscáre, ն. 'Ի խայզ անկանել. գտանել. հայթայթել. 'ի ձեռս բերել ինչ (՝ի խնդիր անկանելով, կամ հարատարութեամբ.) յափշտակել ինչ յուսիցէ. գտանել. էլ ելեի: սեռ և Predare, Foraggiare. Buscársi, յ. Սատանալ անձին:
Buscatóre, ար. Խուզող. հետամուտ. սատրող:
Buschétte, կգ. յգ. Խաղ ինչ մանկանց:
Búschia. Տես Nulla.
Busciónе, ար. Բան արարքաց. Թատրոն անատ. որոյ մէջ է գտատրկն. ուր արքանան երգեցուցք. ևն: Սատանք. Թիւրաց:
Búseo, Buscolíno. Տես Brusco, Bruscolino.
Busécchia, կգ. Busécchiò, Busecchióne, ար. Ընդ գերբ. փորատի. աղեք: պաղատանք:
Búsna. Տեսակ ինչ փայտ:
Búso, տգ. Ծակ. ծակել. գաւանարգ. գեղեր. գոլ:
Busóne, ար. Նոճագարան ինչ նախնեաց:
Bússa. Վիշտ. տառապանք. աշխատութիւն:
Bussaménto. Բաղխումն. հարումն:
Bussáre, ն. Բաղխել (զդուռս.) հարկանել. գալ. փեղյա լայտ. վարտ: յն. Բաղխել. հարկանել:
Bussatóre, ար. Bussatríce, կգ. Բաղխող. հարկանող
Bússe, կգ. յգ. Հարուածք. գան: ելեկի. վարտ:
Bussétto. Գործի ինչ ասատեսակ; որով կարուածք յղեն զհոգեմատս. նոյնպս 'ի կիր առնուն և ասպագրոյք կերպասաց և կտաւոց:
Bússo. Շառաչիւն. բասիւն. թնդիւն: ղմաչա:
Bésso, Bósso, կամ լաւ. Bóssolo. Տասաբ. ելիտ:
Bússola. Կողմնացոյց (նաւորդաց:) քասուլա: perder la bussola. սրատարեկ լինել. շուարիլ: Bussola. Հոգմարգել, կամ վանգակք գրան. (է գործի ինչ փայտակերպ ելգել յատաղոյ գրան. 'ի պարտանել զանենսին 'ի հոգմոյ, կամ յարդելալ զի մի ոք յարտաքնոց ասուցէ զրս կան 'ի ներքս:) խաղաղ. ելեկի: պատգարակ շրջապատ: քանդանան:
* Bussolánte, գ. Պաշտոնեայ ոք Պապին որ երթայ առ ընթեր նմին առ պատգարակաւն: և՝ Պատգարակիր:
Bussolótto. Տես Bossolo.
Bussóne. Տես Busone.
Bustáccio, Վեր. Անհեթեթ լանջք, կամ իրան:
Bustíno, նմ. Փոքրիկ լանջանոց կանանց:
Bústo. Լանջք. իրան. (է կոնչ մարմնոյն 'ի բաց առեալ զգլուխն, զբազուկս, և զոտս:) կեսա. կեսոյթ: Լանջանոց կանանց: Busti. Կիսարձանք (են արձանք գրաչիք 'ի գլխոյ մինչև ցլանքս:)
Butírro, Búrro. կոգի. իշ: ինչ նաղ: * Butirro: Ապտ ինչ կակուղ և քաղցր ուտելի:
Buttafuóri, ար. Բան նաւորդաց. Ի երկայն ինչ գերան՝ եգեալ 'ի գլուխ փոքր նաւուց. փեկ ցանկի. սուսգաբանի՝ Ապրանքատան: * Buttafuóri da allargáre. Ճանկաւոր ձողք. որով 'ի նաւամարտս ուրեմն արգելուն զհրթիգ. նաւակս մերձենալ առ նաւն:
Buttágra. Ձեռնիկ. սպիտակ ձու. ձկան: պաղէ եամարիսաք:
Buttáre, ն. Ընկենուլ. արկանել. ձգել. արձակել. գցանել. ուիմ: հանել արտաքս: գլուրը ելարմատ: il colore. հանել. կամ փոխել զգոյնն: le foglie. արձակել տերևս. տերևիլ: խոտաբանանք: negli occhi, կամ in faccia. յանգիման հարկանել: questa cosa quanto ti butterà? զինչ ինչ քաղել ուր նիա տասի. մրչափ ինչ գրասն շահելոց ես ասա: buttarsi a' piedi. անկանիլ յոտս: տրոնեան գիրեալ: buttarsi dietro le spalle. յետս, կամ զմիկամարգ արկանել:

Digitized by Google

Butteráto, ta. Պնասակերես. արածագէմ. կամ ծաղ-
կագէմ. ռասկ՝ ծաղկոտ երես։ Լիքն պոչով։
Búttero. Սպի խաղալիկ անուանին. (է նշանն՝ զոր
Սպիտ՝ ի վերայ երեք երկանեաց ծայր խաղալիկ
անուանի՝ ի հարկանելն իւրեք։) Սպի, կամ արած
ծաղիկն, կամ պիսակին։ պահապան երամակի
վրայ. վերակացուն։
Butteróso. Տես Butterato.
Búturo. Ներքին ինչ նման կարաձիւթոյ։
Buzzicáre, ը. Խլրտել. շարժիլ. յուշիկ. կամ լռիկ։
տես և Bucinare.
Buzzichéllo, Buzzichio. Մեղմ շշնջիւն. ձիկ։
Búzzo. Փոր. որովայն։ գուռ։ ասպանոց։ խնեղի։
տես և Broncio. Far buzzo ad alcuno. Լինել
յասամանի ընդ ուսիք։
Buzzóne, ար. բառ ոմի. Մեծափոր. մեծորովայն։

✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣

C

ար. Գի. կամ գէ. (է երրորդ գիր
խաղալիական այբուբենէն։ ունի
երկու հնչումն. յառաջոյ ձայնա-
ւորացս a, o, u հնչէ թաւ իբրև
Գ. իսկ յորժամ ունի առաջի իւր՝
e, i, հնչէ սուր իբրև Ջ. բայց
թէ՝ ի մէջն երկուց այլ կայցէ h, կամ այլ բաղա-
ձայն, սակաւին իբրև Գ հնչէ։) C՝ ի հռովմայ-
կան թուականաց՝ նշանակէ Ճ, ցս հարիւր։

CA

Ca. Տուն։ Ա. վիճակագրիս նշանակէ և
Տոհմ. ազգ։
Cábala. Գաղալ. կամ ծածկագիտութիւն։ (է արհեստ
ինչ գուշակողական՝ ի ձեռն թուոց։ ռասկ՝
Վիճակաբարեակ։) խորհի ոգի. դեռիի սիրելեաց։ Ի
ես առանդուիր ինչ հրէից շուրջ զլուրհրդական
և զոյլաբանական մեկնութիւնք ածեալ ունի գրոց։
Գաղանի ծրագրի, կամ միտքն գուռագրութիւն
բաղմաց։ տես և Raggiro.
Cabalísta, ար. Գիտակ լիսեր. հմուտ քաղալին։
գաղանագրուչակ։ ծածկագրուչակ։ թուագրուչակ։
Cabalístico, ca. Գիտակաբան։ ծածկագիտական։
Cabortággio. Բառ նաւագրաց. Նաւարկութիւն առ ծով
երեքբ՝ ի սարէ՝ ի սար, և՝ ի նաւահանգստէ՝ ի
նաւահանգիստ։
Cacacciáno. Բառ ոմի. Վատասիրտ. այր անպի-
տան։ (ասի գնմանէ, որ առ երկիւղն արտաքս
վազէ զկղկղանսն, կամ մէջն։)
Cacaccióla. Տես Cacajuola.
Cacafrétta, ար. Վազվազակ. անհանգիստ։
Cacája, Cacajnóla. Բառ ոմի. Որովայնալուծու-
թիւն։ aver la cacajuola nella lingua. ոմ ոմի.
ժլատիլ պահիլ զդրամանիս։ լինել բերանալոյծ։
aver la cacajuola nella penna. ոմ ոմի. մոլիլ
՝ի գրելն։ aver le scarpe, կամ le calze a cacajuola.
ոչ ազատիլ զհոգեմտաքս, կամ ոչ կապիլ զգուլ-
պոյսն։
Cacalería. Բառ ծաղրական։ Տես Cavalleria.
Cacália. Խոտ ինչ բժշկական, որ կոչի և Can-
cano, և Carvi salvatico.
Cacalócchio, գլ՝ զարմ. Բաբէ. մեվ զքանչելեացս։
Cacáo. Տես Caccao.
Cacapensiéri, ար. Մտածուն. դեգ. գիտիցս. որ
յոգոյ հնարիլ գիտելարուն։ հակառակ կամաց։
Cacáre, ը. հրի և ն. Վարիլ արտաքս զկղկղանս-
հոգալ զպիտս որովայնի. աղբել։ սրբել։ փաչ-
ելեալ։ և՝ ռասկ՝ Ծնանիլ։ ցնկնիլ։ cacar le
curatelle. կրիլ աշխատուն բրեմ։ Cacársi sotto.
Զանի հարկանիլ։ արտաբերկ լինել։ շուարիլ։
և՝ աղտոտիլ, կամ ընալ զանկոչնին, կամ
զհանգիրձսն։ andar a cacare. նստիլ յատեռան.
երանիլ՝ ի կարիս որովայնին։
Cacasángue, ար. Տես Dissenteria, և Cacalocchio.
Cacaségo, Cacasévo. Բառ ոմի։ Տես Cacalocchio.
Cacaódo, ար. Բառ ծաղրական։ Ծանրաբարոյ. քան
զարժանն։ ծանրաբեր։
Cacastécchi, ար. Կծծի։ սիրմոր. վատ. տես և
Dissenteria.
Cacáta. Ֆորուն կղկղանաց։ անպարկեշտ ձեռն
արկեալ գործոցն։
Cacataménte, մ. Ցուրկի և յատի։
Cacatéssa. Կին շարագարծ. բազ։
Cacáto, ta. Հոգացեալ զգիտս որովայնին։ աղբեալ
Cacatójo. Ցրասքնոց. լուսանոց. գաղանոց։
Cacatóre, ար. Cacatríce, իգ. Որ նստի՝ ի պիտս
որովայնի։
Cacatúra. Կղակին՝ ի պիտս որովայնին։ ցի. ծիրա-
նանձիկ, և այլ ձեռաց։
Cacavincigli, ար. Տես Malnato, Rustico, Ster-
pone.
Cacazibétto. Տես Assettatuzzo, Profumatuzzo.
Cácca. Աղբ. կղկղանք։ պոչ։ d' occhi. բիծ աչաց.
լափ։
Caccabáldole, իգ. յոգ. Տես Carezze. Dar caca-
baldole. Շոյանել. շիներել. քծնել։
Caccáo. Գագաս. (է պտուղ հնգկայ նման նոյ,
զոր մրկեալ և խառնել՝ ի այլ նիւթս՝ կազմեն
զքաղցրելին անուանեալ Cioccolata.)
Cacchiatélla. Տեսակ ինչ մանրիկ հացի։
Cácchio. Պատուկ որթոյ։
Cacchióne, ար. Զաց. կամ արգն մեզաբաց. (զոր
որ փոխարկի յեղոյ՝ ի մեղու։) առ էանարուս։
Cacchioni. Զոգ հանձիկ՝ (արկեալ զանձ
մոյ կամ ձեռն, որք փոխին յեղոյ յորդանանս.)
aver i cacchioni. ոմ ոմի. ունել յոյզս խորհրդ-
ոց, կամ զարմանալի յանձին։
Cacchionóso, sa. Աղբալից. որգնեռաց։
Cáccia. Որս (երէց.) որսանք. որսորդութիւն։
ամբոխ. ավ։ որս. որսացեալ կենդանին։ որսորդք
և որսական շունք։ Տեղի որսոյ։ ավ ելեալ։ փա-
խուստ։ փաչ։ նպատակ խաղոց։ նիշան նիզի։
correre, կամ andare in caccia; prendere, կամ pi-
gliar caccia. ՝ի փախուստ դառնալ (նաւուն.)
փախչիլ՝ ի հետամուտաց։ փաչիլ։ dar caccia, կամ
dar la caccia; mettere in caccia. փախուցանել
(զթշնամիս, կամ զնաւս թշնամեաց։) փաչեցուցանել։
andar a caccia di checchessia. հետամուտ լինել
իմիք. ՝ի խոյզ և ՝ի խնդիր անկանիլ։ պէր ինչի
որքնա փնտրել։ non volerne più caccia. ոչ ևս
կամիլ ինչ. թողուլ՝ ՝ի ձեռաց։ in caccia, e in
furia, մ. շտապ. ազանապատ. ձեռամբ։ caccia.
նպատակ գնդակախաղութեան։
Cacciadiávoli, ար. Տես Scongiuratore.
Cacciaffánni, ածական. Տրամանհալած. փայլատիլ հոգոց.
կամ վշտաց։
Cacciagióne, իգ. Որս։ ավ. ամբոխ։ հալածումն.
վանումն։
Cacciaméntо. Արտաքսումն. վտարումն. սրսռ-
ումն։
Cacciamósche, ար. Ճանճվան։ սինեղիկ։

Cac-

Digitized by Google